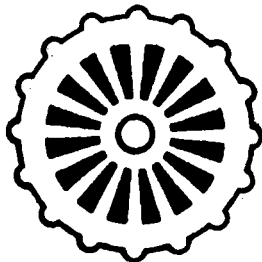

බුද්ධිජයනතිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 13.

සුත්‍රානන්තරිපිටකයෙහි

07 වන ග්‍රන්ථය

සිංසුත්තනතිකාය

ප්‍රථම භාගය

සභාථවගීය

**ලබ්භා බොද්ධමණ්ඩලයේ ආශ්‍රිතයෙන් ත්‍රිපිටක පරිවර්තන
කාරක සභාවේ**

**සිංසුත්තනතිකාය සංස්කාරක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද**

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි

මු. ව. 2550

ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 13

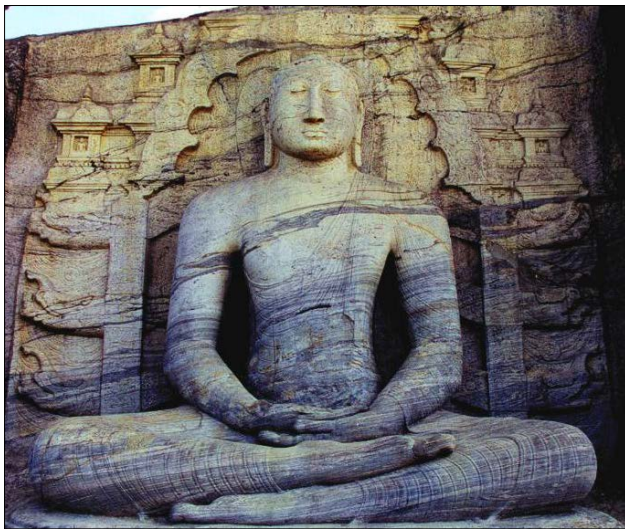
The Seventh Book in the
Suttanta-Pitaka

7

SAMYUTTANIKĀYA (I)

With the Sinhala translation by

**The Samyuttanikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් දායකත්වය දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආතිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට දායකත්වය දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිචුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

| සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ. නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (17) සටහන් කර යොමු වන්න.

සුභානන්දිපකෙ
සිංසුත්තනිකායො
පඨමො භාගො
සගාථවගෙහා

සුත්‍රානන්දිපකසෙහි
සිංසුත්තනිකාය
ප්‍රථමභාගය
සගාථවගීය

“තථාගතපාවෙදීතො භික්ඛව ධම්මවිනයො විවචො විග්ගවත්තො පටිච්ඡන්තො”-

“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ චිසින් දෙයනා කරණ ලද ධර්ම හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වෘත්තන් නො බබලයි.”

(අභ්‍යුත්තරනිකාය, තිකතිපාත - භරණ්ඩුවගො, 9 සූත්‍රය.)

පටුන

CONTENTS

	පිටුව
සංස්කාරක නිවේදනය	I
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය	II
උත්තරීතර සංස්කාරක මණ්ඩලය	II
සංයුක්තනිකාය සංස්කාරක මණ්ඩලය	II
සංඥාපනය	III
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	VII
පාළිකේෂිය — PĀLI ALPHABET	VIII
සහාචරිත විකල්ප	IX-XVII
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-429
ශාථාදිපාදනුක්කමණිකා	430-440
සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා	441-445
පදනුක්කමණිකා	446-506

සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයට අයත් සංයුත්තෙහි සභාථ-
වග්ගපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කරණු සඳහා ලංකා බෞද්ධ-
මණ්ඩලය විසින් - දැනට විද්‍යෙදය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි බුද්ධාධිපායනෙකුයෙහි
විනේතා වූ පණ්ඩිත පලන්තොරුවේ විමලබම්ම නායකසථවිරයන්
වහන්සේ වෙත පවරණලදී. එහෙත් ඒ කායඝීය නිවහම් තොවූ බැවින්
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකසභාවේ සංයුත්තනිකාය සංඝෝධක මණ්ඩල-
යට ඇතුළත් පණ්ඩිත භාෂොධ ධම්මිඤ්ඤ නායකසථවිරයන්වහන්සේ,
පණ්ඩිත චතුෂ්ඨදර අමරසිංහ සථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගලගම
සරණඛකර සථවිරයන් වහන්සේ යන තෙතම විසින් ඒ කොටස පරිවර්තනය
කොට පෙළුන් සමග මාතෘචින් ලියා මුද්‍රණයට සකස් කරණ ලදී.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංස්කරණය පිළිබඳ උත්තරිතර මණ්ඩලය විසින්
සමූහ වූ පරිදි පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක සථවිරයන්
වහන්සේ විසින් මුද්‍රණාවසථාවෙහි සංශෝධිත වූ මේ ග්‍රන්ථය අපගේ
සංවිධානයෙන් හා අවසාන සංස්කරණයෙන් මෙසේ මුද්‍රණයට පමුණුවන
ලදී.

ධම්මාසත්‍රවිෂයෙහි නිපුණ වූ ආගුබොධබුද්ධිප්‍රභා ඇති කෝදුගොඩ
ඤාණාලෝක ඥානිඤ්ඤයන් වහන්සේ විසින් ත්‍රිපිටකපාලාගත පඤ්චමභා
නිකායාශය සංක්ෂිප්ත කොට මෙයට ලිපු සංඥාපනය ග්‍රන්ථගෞරවනිර්ණය-
කරණු පිණිස පැමිණිවේ මැයි. එහෙයින් ග්‍රන්ථානුභවය පිළිබඳ අමුතු
ප්‍රපඤ්චකථා මෙහි නොයෙදේ.

පරිවර්තක සථවිරවරුන් විසින් සමපාදිත ගාථාදිපාද-සංඥානාම - පදනු-
ක්‍රමණිකා සහිත වූ මේ ග්‍රන්ථය පිළිබඳ මූලිකශෝධාපත්‍ර බැලීමෙන් පණ්ඩිත
ගලගම ධම්මික සථවිරයන් වහන්සේ ද අතිරේක වශයෙන් සහාය වූහ.

සිංහල ජාතිය මුද්‍රණාලයෙහි අධිකාරී වූ සීමාසහිත ස්වදේශී
ප්‍රවෘත්තිපත්‍ර සමාගමේ මහතුන්ගේ උත්සාහයෙන් තො බෝකලෙකින් මුද්‍රිත
වූ සංයුත්තෙහි සභාථවග්ගය අවසන් කොට ඇති මේ ප්‍රථම භාගය බුද්ධ-
ජයනතිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථාලාවේ 13 වන ග්‍රන්ථය වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පැමිණ වූ
ලබ්‍ධා ආණ්ඩුව හා එහි සාංස්කෘතික කායඝීයයේ අධිකාරී මහතුන් ද,
මෙහි පරිවර්තන - සංශෝධන - සංස්කරණකායඝීයයන්හි යෙදුනු මහතෙරුන් ද
ශාසනසංස්ථාපනාධිකාරීවරු හා ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ධර්මදාතෘ පුණ්‍යමහිමයට භාගී
වන බව මෙහි ලා ප්‍රකාශ කරමිහ.

පරවාහාර වර්ජිත සථවිර.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවෙහි ද
සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමපාදක.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංඝකාරකමණ්ඩලය

1. වැලිපිටියේ සෝරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සමපාදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජේෂ්ඨී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. බ්‍රහ්මගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය මහා නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
5. හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත සථවිරයන් වහන්සේ,
6. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ,
7. කඩවැද්දුව සිරිනිවාස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
8. පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
9. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
10. වේරගොඩ අමරමෝලී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
11. පරවාහාර පඤ්ඤානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
12. ගලගම සරණඛකර සථවිරයන් වහන්සේ,
13. හැගොඩ ධම්මන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
14. කවුකුරුන්දේ දේවානන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
15. ලබුගම ලඛිතානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
16. කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
17. අකුරැටියේ අමරවංස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
18. මිරිස්සේ ගුණසිරි සථවිරයන් වහන්සේ,
19. කරගම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ,
20. වතුගෙදර අමරසිහ සථවිරයන් වහන්සේ,
21. ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
22. මිහිඟේ පඤ්ඤාසීය මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ,
23. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සථවිරයන් වහන්සේ,
24. හලල්ලේ ධම්මානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,

උපානිච්ඡාරසංඝකාරකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත වැලිපිටියේ සෝරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
2. ආවායඝී පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
3. බ්‍රහ්මගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය මහා නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. පණ්ඩිත ලබුගම ලඛිතානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
5. පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක සථවිරයන් වහන්සේ,

සංඝපානනිකායසංඝෝධකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත හැගොඩ ධම්මන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
2. පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසිහ සථවිරයන් වහන්සේ,
3. පණ්ඩිත ගලගම සරණඛකර සථවිරයන් වහන්සේ,

සංඥාපනය

1. සංයුත්තනිකාය:

ඒ ප බුදුන් පන්සාලිස් අවුරුද්දක් දවස් සිට දහම් අමාවහරෙ වස්වමින් සුවිසි අසඬියක් දෙවිමිනිසුන් අමාවහනිවන් දක්වා පිරිනිවිසද, මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් ආදී සමන්තපාසාදියෝ පන්සියක් දෙනාවහන්සේ දේශ - කාල - නිදන ආදී විසින් විසිරී සිටි ඒ ඒ දහම්මල් මල්වැලුන් සෙයින් සගන්මින් පලමු වහ සඬිනිය කලහ.

ඒ සඬයෙහි දී දිස - මජ්ඣිම - සංයුත්ත - අභිතුත්තර - මුද්දක විසින් ආගම පනෙකින් සුත්තවලා බෙදා තැබූහ. එහි දීඝ්ප්‍රමාණ සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙනු ගත් 'දීඝාගම' නම් වෙයි. මධ්‍යම ප්‍රමාණ සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙන ගෙනු ගත් 'මජ්ඣිමාගම' නම් වෙයි. උත්තරෝත්තරයෙහි එකකද්දකදී විසින් අඬන තැන ගත් සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙන ගෙනු ගත් 'අභිතුත්තරාගම' නම් වෙයි.

මෙහි පමණින් කියන තතස පිණිසැ හැදෑගත් තෙල මාතක්‍රමයට නො බැසියැහෙන සුත්‍රයෝ සන්දහස් සත්සිය දෙසැට දෙනෙක් ඇත. ඒ සුත්‍රයෝ දීඝාගමයෙහි දු මජ්ඣිමාගමයෙහි දු අභිතුත්තරාගමයෙහි දු නොබැස ගනිති. ඔවුන් එක්රැස් කොට ගෙනු ගත් සංයුත්තාගම නම් වෙයි. එ ද, සභාඵවග්ග යැ නිදනවග්ග යැ බක්කවග්ග යැ සලායතනවග්ග යැ මහාවග්ග යැ යි වග්ග විසින් පසෙක් වෙයි. සභාඵවග්ගයෙහි එකොළොස් දෙනෙකැ, නිදනවග්ගයෙහි තවදෙනෙකැ, බක්කවග්ගයෙහි තෙළෙස් දෙනෙකැ, සලායතනවග්ගයෙහි තවදෙනෙකැ, මහාවග්ගයෙහි දෙළොස් දෙනෙකැ යි, සංයුත්තයෝ සුපතස්දෙනෙක් වෙති. ඒ සංයුත්තයෝ සුපතස් - දෙනා ගොස් අනන්තරවදී විසින් දෙසිය අටවිසිදෙනෙක් වෙති. ඒ අනන්තර - වදීයෝ දෙසිය අටවිසිදෙනා ගොස් සුත්‍ර විසින් සන්දහස්සත්සියදෙසැටදෙනෙක් වෙති. ඒ සුත්‍රයෝ සන්දහස්සත්සියදෙසැටදෙනා ගොස් අක්‍ෂර විසින් ලක්‍ෂයෝ අටදෙනෙක් වෙති. බණවරෙක් නම් අකුරු අටදහසෙක් වේ නු යි මෙ හැම බණවර විසින් සියෙකි. මේ යැ සංයුත්තාගම නම්.

“ආගමිකානන් අත්තසම්පරස්ථාදයො ඵතෙනා”යි ආපුච්චි ‘ගම්’ බාහුයෙන් කරණසාධනයෙහි ලා නිරුක්ති කියත් මැ, ආත්මාඵපරාථා - දිය තිලින් ලබන් නු යි මෙහි ‘ආගම’ ශබ්දය අභිසිද්ධියෙහි කරණය හෙළි කරන්නේ යැ. ඔහුගේණාදී සුත්‍රරූපය වැදගෙනැ සිවුතා දෙවතා සංයුක්තාදී සංයුත්තයන් යථොක්කාථියෙහි කරණ වන බැව්නුද, වග්වශයෙන් සංයුත්ත වන බැව්නුද, දීඝාගමාදිය සෙයින් ‘සංයුත්තාගම’ යනු අනුච්චි - සංඥයෙකි.

“සංයුත්තනිකාය” ආදී විසින් එක ශාසනව්‍යවහාර පිණිසැ මහමගම ලියු ප්‍රකාශනව බලන්නේ යැ. තෙවලායෙහි වහරද, ගණපාමොක්, ආවාය්‍ය පරවාහැර වජිරකුණ හිමිපාණෝ ඒ ඒ සසුන් වහර ගෙනැ ඒ ප්‍රකාශනා - යෙහි ලා මිසුරු ඇරැන් දක්වති. ඒ ප්‍රකාශනව පරිච්ඡේද මථකය කරන්නේ

මතු නොවෙයි. ත්‍රිපිටකයෙහි ශ්‍රී චූළාසුත්තයෙහි පවත් ද විශද කරන්නේ ය. එයින් ලැබිය හෙන එළිය තිබිය දී තව තව කරුණු කියනු නිෂප්පයෝජන වෙයි. සහි පිණිස විසිතුරු අරුත් දනු කැමැතියන් ඒ ප්‍රකාශනය ව බලන්නේ ය.

2. විශිෂ්ටතා:

සංයුතතාගමයෙහි විශිෂ්ටතා කියනු කැමැතියනට බුද්ධභාෂාචාරීන් වහන්සේගේ පදයෙදුම්හු උවදෙත් එළවති. ඔබ දීඝාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“දීඝස්ස දීඝසුත්තඛණ්ඩස්ස නිපුණස්ස ආගමවරස්ස

බුද්ධානුබුද්ධසංවණ්ණිකස්ස සද්ධාවහගුණස්ස”

යනු කියති.

මජ්ඣිමාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“මජ්ඣිමපාමාණ සුත්තඛණ්ඩස්ස ඉධ මජ්ඣිමාගම වරස්ස

බුද්ධානුබුද්ධ සංවණ්ණිකස්ස පරවාදමථකස්ස”

යනු කියති.

සංයුතතාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“සංයුත්තවග්ග පඨිමණ්ඩිකස්ස සංයුත්ත - ආගමවරස්ස

බුද්ධානුබුද්ධසංවණ්ණිකස්ස ඤාණපපභෙදජනකස්ස”

යනු කියති.

අභිගුත්තරාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“ථකකදුකාදි පඨිමණ්ඩිකස්ස අභිගුත්තරාගමවරස්ස

ධම්මකපිකප්‍රභවාරාමං විචිතතපච්ඡාණ ජනකස්ස”

යනු කියති.

මෙහි දී ප්‍රදායවහගුණය ගෙන දීඝාගමයත්, පරවාදමථකය ගෙන මධ්‍යමාගමයත්, ඥානප්‍රභේද ජනකය ගෙන සංයුත්තාගමයත්, ධම්මකපිකයනට විචිත්‍ර ප්‍රතිභාජනකය ගෙන අභේදානුකරාගමයත් වණිනා කෙරෙති.

එයින් සංයුත්තාගමය ප්‍රභේදගතඥානසම්පත් උදකරනයෙ දක්වති. ලෝකික ලෝකොත්තරාථීයත් ඇසිරි කොට සිටුනා තත් පැන පිළිවිසුම් හා විසදුම් තෙල ආගමයෙහි බෙහෙවින් එන ගෙයින් ඥානප්‍රභේද දෙනසෙ යොනු කරනු අත්‍යවශ්‍යත් මැ සිටින වෙයි. බුද්ධභාෂාචාරීන් වහන්සේගේ ප්‍රඥයෙහි පාටවය විමසන්නට සිතූ මහවෙහෙර අභිවැසි තෙවලාධර මහ-තෙරහු දු සංයුත්තයෙහි ගත් ගයක් දී ඔබගේ පැනවෙසෙස් විමසූහ. තෙවලාමැදුරෙහි කො නිවෙත පහත් වන විශුද්ධිමාණීය ඒ දුන් ගයෙහි ඵලය වෙයි. මහාසම්මාදි සප්තදශනිකායවාසීන් හා හෙමවතාදි නවතිකාය-වාසීන්ගේ ප්‍රවාදප්‍රහාර වලහමින් මහවෙහෙරට රකවල ගත් බලකොටු වන ‘විශුද්ධිමාණී’ය සංයුත්තයෙහි එක් ගයෙකින් මතුකොට දුන් ධම්මිෂ්ඨක ඥානප්‍රභේදජනකශක්තිවිශේෂයක්ගේ කියා හෙන්නේ ය. එයින් තෙල සහිතයන් උදදෙන ඥානප්‍රභේද නම් විදර්ශනා මතු නොවෙයි. එයින් තත්-තත්කාරණයෙහි විචිත්‍රප්‍රතිභා ද සහන්නේ ය. මේ සංයුත්තාගමයෙහි විශිෂ්ටතා වෙයි.

බෙහෙවින් කීම! ප්‍රථමසඟිතියෙහි ලා ප්‍රමුඛ වෑ සිටි මහසුබ්‍ර මහ-
රහත්තට 'සංයුක්තාගමය' දක්වා දුන්හ. ඔබගේ ශිෂ්‍යප්‍රශිෂ්‍යයෝ සංයුක්ත-
සඟිය වතපොත් කරමින් ඇදුරෙල් නොවිහිදු අරුත් ධරමින් රුකාගත්හ.
සඟිතිය අවසන්හි සමයාගමාසමිණාසුරාශ්‍රාවකසංගතියෙහි පෙරට වෑ සිටි
ප්‍රථම සඟිතිය නිමනම් කළ මහාපුරාණයාණනට ප්‍රථමභාග විසින් වෙන්
කොට හෙතැ පිරිතමනු පිණිස සංයුක්තසඟිය පමණ විය. එද මෙහි විශිෂ්ටතා
කියන්නේ යැ.

3. ප්‍රයෝජනවිශේෂ:

බුද්ධභාෂිත යැ, ශ්‍රාවකභාෂිත යැ, දේවභාෂිත යැ, සාමිභාෂිත යැ යන
මෙයින් ආඥාවචනයක් වුවමනාවක් මැ සංයුක්තසඟිය එහි නිදහසක්
වැන්නැ. ඒ ඒ කරුණෙහි ලා වතුර්භාෂිතයෝ මැ මෙහි බැසැ සිටුති.
ලෝකිකයන් හා ශාසනිකයනට ඇත්මාචාරාචාර්යාසිද්ධිය පිණිසැ තැබුව මනා
උපදේශනත්තයෝ සියදහස් විසින් මෙහි ඇත. සහකාධාතුආයතන ඉන්ද්‍රිය-
බලබෝධාසඟිත ආයතනික ප්‍රත්‍යයාකාර ආදි ධර්මාර්ථයන් ආගම සතරෙහිම
එතුළු සුගම උපදේශ අතින් බලත් මැ සංයුක්තාගමය ආසිත වන්නේ යැ.
තුරුවැලි සහ මුළු ගුවන්තල සෙයින් උපදේශනතරාතයෙන් සංයුක්තසඟිය
සැදුණේ යැ. එයින් මැ දේශකයන් කෙරෙහිද උපදේශකයන් කෙරෙහිද
තෙල සඟිය හත්සරක් විසින් තරතුරු තෙවුනේ වෙයි. ව්‍යාස වශයෙන්
පරිකරා කරනට නිසි ශාස්ත්‍ර ඇරුත් ගබ් කොට සිටුනා, මනෝතර පදවැළෙන්
සැදි ගාථා දේශනා විමසත් මැ, පමණින් අබැටක් සා වුවද විශ්‍යයෙන්
පැතිරැ සිටුනා භේෂජයක් සෙයින් ධර්මදේශකයනට වෙසෙසින් හැමද වැඩද
වෙයි.

4. ව්‍යාඛ්‍යානය:

නිකායානතරවාසීන් සංයුක්තාගමය වෛදිකභාෂායෙන් ලියුසෙ ලොව
පළට වෙයි. ඒ මහායානවාදීන් කිසිතැනෙක අභිවිපරිත කොට ලියු
සංයුක්තයන් විනදේශවාසීන් සියබසින් අරවාගත් බවද පළට වෙයි. වින-
බසින් ලියු 'සගාථවර්ගය' අදත් එරට ඇතිබව කියති. ඒ ව්‍යාඛ්‍යාන
පෙළපොත හා සසඳත් මැ අභි විසින් හේදකර තැන් ඇත යනු අසිරි නොවෙයි.
මිහිඳු මාහිමිහු බුදුකැලි අටුවා හා තෙවලා හෙළදිවට අලුත. මගබසින්
වැටෙමින් ආ බුදුකැලි අටුවා හෙළදිව ඇදුරෝ හෙළබසින් තැබූහ. ඇදුරු
බුදුගොස්මහතෙරහු දව්පානතරවාසීන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිසැ ඒ අටුවා
යළිදු පෙළබසින් තැබූහ. අද හෙළටුවා තැන ද පෙළෙහි අභිවබෝධය
පිණිසැ 'පාලිඅටුවා වහල් වෙයි. ඒ වහල් තෙවලාදගම සියබසින් අරවා-
තබන මේ දවස තෙල සංයුක්තසඟිය පිණිසැ ද ඒ වහල් මිසැ වෙන නැත.
එයින් වහල් ලැබ කරන තෙල ව්‍යාඛ්‍යානය මුලැ කී නිකායානතරවාසීන්ගේ
ව්‍යාඛ්‍යාන සෙයින් විපරිතාථ ඇතියේ නොවෙයි. මහාවිහාරවාසීන්ගේ
වාචනාමාර්ගය නිශ්ශ්‍රය කොට සිටියෙන් අභි විසින් මෙහි පරවරාගුණි ඇත.

මේ වරු පළකරන 'සගාථවර්ග' යෙහි සංයුක්තයෝ එකොළොස්-
දෙනෙකි. වර්ගයෝ අටවිසිදෙනෙකි. සුත්‍රයෝ දෙසියඑක්සැත්තැ දෙනෙකි.
මේ හැම මෙහි සියබසින් අරවා තබන ලදී. යටගිය දවස සුත්‍රපිටකය
සියබසින් ලියුබව පළට වැ ඇත ද, අද ඒ කිසිදු දක්නට නැත. එයින්
එහි භාෂාප්‍රයෝග ගැන කිසිදු නොකිය හෙන්නේ යැ. තෙල ව්‍යාඛ්‍යාන

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

භාවාච්ඡුධාන කොට ගෙන ව්‍යක්තභාෂායෙන් සැපයිණි. කිසි තැනෙක පැරැණි හෙළවදන් යොදනු 'සිංහලසාහිත්‍ය'ය දිවුණු කරනු පිණිස වෙයි. එයින් තෙල ව්‍යාඛ්‍යාතය ධර්මඥානය පිණිස ද සියබස සදනු පිණිස ද වෙයි.

තෙවලා දහම සියබසින් තබනුයේ හෙළදිවි වැසියනට වැඩ සඳහා මැ වෙයි. බුදුන් පිරිනිව් දෙව්දහස් පන්සියක් ගිය ද මෙතෙක් දවස් කිසිවක්නු විසිනුදු තෙල ශාසනාචාර සපුරා නොකරන ලදී. දැන් එය සම්පූර්ණ වනසේ පෙනේ. එයින් හැමදෙන මේ ව්‍යාඛ්‍යාත මාර්ගයෙන් දහම් දහ ඉගෙන කුසල්දහම්හි යෙදෙමින් උභයලෝකාරාධිඥිය හා අමාමහනිවන් සිදුකර ගනිත්වයි පතම්හ.

කෝදශොධ සෞභාලෝක සථවිර.

විද්‍යාවතු පිරිවෙන,
අභංගම.

සංකේතනිරූපණය

ABBREVIATIONS

- සි. 1. — ‘පැල්මඩුල්ල’ මහාවිහාර - සිහල තාලපණ්ණ පොතක.
සි. 2. — ‘ගාල්ල’ පරමානන්දවිහාර - සිහල තාලපණ්ණ පොතක.
සිඞ්. 1. — බණ්ඩරමුල්ලේ අමරසිහථෙර සංඝෝධිත-සිහලකඛර
මුද්දිත පොතක.
සිඞ්. 2. — බොඳ්ධසම්මෙලන - සිහලකඛර මුද්දිත පොතක.
සං. — සංග්ගෙකර - මුද්දිත පොතක.
මජ්. — මජ්ඣමනිකායාසූත්ත පිටක පොතක.
PTS. — Pali Text Society-Samyutta Nikāya
-

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ̄ ඉ ඉ̄ ඊ ඊ̄ ඓ ඓ̄

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa
ටta	ඨtha	ඩḍa	ඬḍha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	සsa
හha	ළla	ආm		

කka	කkâ	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කොkō
ඛkha	ඛkhâ	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛොkhō
ගga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කකkka	කඤṅkā	ත්‍රatra	මම්mpha
කඛkkha	ඡනඤṇha	ඤddha	මඞ, මඞba
කයkya	ඤචṇca	ඤ, ඞddha	මඞmbha
කිkri	ඤ, ජṇcha	ද්dra	මඞmma
කිkva	ඤ, ජṇja	ඳ, ටdva	මඞmha
කඝkgha	ඤකිṅgha	ඬdhva	යය, යයyya
කඞkḥva	ට්ṭta	නනnta	යයya
යගgga	ටඨ, ඨṭtha	නිnthā	ලලla
යඝgggha	ඩ්ḍḍa	න්ḍnda	ලයlyā
ඞකṅka	ඩ්ḍḍha	කිṇdha	ලාlha
ග්grā,	භනඤṇṇa	නනṇna,	වඞwha
ඞකිṅkha	භට්ṭa	නනṇha	යයssa
ඞකිṅga	භඬḍḍha	ප්ppa	යයsma
ඞකිṅgha	භ, ඩ්ḍḍa	ප්ppha	යයsva
චචcca	ඡනඤṇha	බබbba	හහhma
චඡccha	නනtta	බබbbha	හහhva
ජ්jja	නිṭṭha	බ්bra	ඤlha
ජ්ඣjjha	නිṭṭva	මම්mpa	

ආ̄ ආ̄̄ ඉ̄ ඉ̄̄ ඊ̄ ඊ̄̄ ඓ̄ ඓ̄̄

සංස්කෘතිකයෝ

සගාථවග්ග - විසයසූචි

විසයා:

පිට්ඨකානි

1. දෙවතාසංස්කෘතං

1 - 84

1. නලවග්ගො

1 - 10

1. ඔසකරණ	සුතතං	...	...	1 - 4
2. නිමොකඛ	"	...	...	4
3. උපනීයති	"	...	...	4
4. අට්ඨෙතති	"	...	...	6
5. කතීථිඤ	"	...	...	6
6. ජාගර	"	...	...	6
7. අප්පට්ඨිදිත	"	...	...	8
8. සුසම්මුට්ඨ	"	...	...	8
9. තමානකාම	"	...	...	8
10. අරඤ්ඤ	"	...	...	10

නලවග්ගො පඨකමා.

2. නඤ්ඤවග්ගො

10 - 24

11. නඤ්ඤ	සුතතං	...	...	10
12. නඤ්ඤ	"	...	...	12
13. නඤ්ඤ	"	...	...	12
14. බතතිය	"	...	...	12
15. සතමාන	"	...	...	14
16. නිදානඤ්ඤ	"	...	...	14
17. දුකඤ්ඤ	"	...	...	14
18. හිරි	"	...	...	16
19. කුට්ඨා	"	...	...	16
20. සම්මුඛ	"	...	...	18 - 24

නඤ්ඤවග්ගො දුතියො.

3. සතතිවග්ගො

24 - 32

21. සතති	සුතතං	...	...	24
22. දුතිය	"	...	...	24
23. ජට්ඨා	"	...	...	26
24. මනෝනිවාරණ	"	...	...	26
25. අරහත්ත	"	...	...	26 - 28
26. පඤ්ඤාන	"	...	...	28
27. සර	"	...	...	30

28.	මහඟුත	සුභතං	...	...	30
29.	වතු වක්ක	"	...	...	30
30	එඤ්ජබ්බ	"	...	...	32

සහජීවිතො නිකායො.

4. සතුලපකාසිකවග්ගො 32 - 54

31.	සබ්බි	සුභතං	...	...	32 - 34
32.	මච්ඡරී	"	...	...	36 - 38
33.	සාධු	"	...	...	38 - 40
34.	තසනති	"	...	...	40 - 42
35.	උජ්ඣානසඤ්ඤි	"	...	...	42 - 46
36.	සඬා	"	...	...	46
37.	සමය	"	...	...	46 - 48
38.	සකලික	"	...	...	48 - 52
39.	පඤ්ඤානිභු	"	...	...	52 - 54
40.	දුලලපඤ්ඤානිභු	"	...	...	54

සතුලපකාසිකවග්ගො වතුනො.

5. ආදිත්තවග්ගො 56 - 64

41.	ආදිත්ත	සුභතං	...	...	56
42.	කිංදද	"	...	...	56
43.	අත්ත	"	...	...	58
44.	එකමුල	"	...	...	58
45.	අනොම	"	...	...	58
46.	අච්ඡර	"	...	...	58
47.	වතරොප	"	...	...	60
48.	ජෙනවත	"	...	...	60
49.	මච්ඡරී	"	...	...	60 - 62
50.	සට්ඨකාර	"	...	...	62 - 64

ආදිත්තවග්ගො සඤ්චො.

6. ජරාවග්ගො 66-70

51.	ජර	සුභතං	...	...	66
52.	අජරසා	"	...	...	66
53.	මිත්ත	"	...	...	66
54.	වජ්ඣ	"	...	...	66 - 68
55.	පඨමජ්ඣෙති	"	...	...	68
56.	දුතිස්සජ්ඣෙති	"	...	...	68
57.	තතිස්සජ්ඣෙති	"	...	...	68
58.	උප්පථ	"	...	...	70
59.	දුතිස්සා	"	...	...	70
60.	කථි	"	...	...	70

ජරාවග්ගො ජරො.

XI

7. අනිවර්තය

72 - 76

61. තාම [අනිවර්ත]	සුභං	...	...	72
62. විභං	"	...	...	72
63. තණං	"	...	...	72
64. සංයෝජන	"	...	...	72 - 74
65. බකික	"	...	...	74
66. අබ්බාහන	"	...	...	74
67. උඤ්ච	"	...	...	74
68. පිභික	"	...	...	74 - 76
69. ඉච්ඡා	"	...	...	76
70. ලොක	"	...	...	76

අනිවර්තය සහනමො.

8. කිංචාච්ඡාය

76 - 84

71. කිංචා	සුභං	...	...	76 - 78
72. රථ	"	...	...	78
73. විභං	"	...	...	78
74. වුට්ඨි	"	...	...	78
75. භික	"	...	...	80
76. තජ්ජති	"	...	...	80
77. ඉසාර	"	...	...	80 - 82
78. කාම	"	...	...	82
79. පාඨෙය්‍ය	"	...	...	82
80. පඤ්ඤාන	"	...	...	82 - 84
81. අරණ	"	...	...	84

කිංචාච්ඡාය අධිකමො.

දෙවනාසංසුභං සමන්තං.

2. දෙවසුභංසංසුභං

86 - 128

1. සුභිසවගො

86 - 96

82. පඨමකස්සප	සුභං	...	...	86
83. දුතීයකස්සප	"	...	...	86
84. මාස	"	...	...	88
85. මාගධ	"	...	...	88
86. දුමච්ඡි	"	...	...	88 - 90
87. කාමද	"	...	...	90
88. පඤ්ඤාච්ඡාය	"	...	...	92
89. තාසන	"	...	...	92 - 94
90. වජ්ජිම	"	...	...	94 - 96
91. සුභිස	"	...	...	96

සුභිසවගො පඨමො.

2. අනාථපිණ්ඩිකාවගොනා

98 - 106

92.	වැදිම්ම	සුත්තං	...	...	98
93.	වෙණසු	"	...	...	98
94.	දීඝලට්ඨි	"	...	...	98
95.	තඤ්ඤ	"	...	...	100
96.	විඤ්ඤ	"	...	...	100
97.	වසුද්ධත	"	...	...	100 - 102
98.	සුමුහම	"	...	...	102
99.	කකුඛ	"	...	...	102 - 104
100.	උත්තර	"	...	...	104
101.	අනාථපිණ්ඩික	"	...	...	104 - 106

අනාථපිණ්ඩිකාවගොනා දුතියො.

3. නානාභිජායිකාවගොනා

108 - 128

102.	සිව	සුත්තං	...	...	108
103.	බෙම	"	...	...	110
104.	සෙරි	"	...	...	110 - 114
105.	සරිකාර	"	...	...	114 - 116
106.	ජනතු	"	...	...	116 - 118
107.	රොහිතස්ස	"	...	...	118 - 120
108.	තඤ්ඤ	"	...	...	120
109.	තඤ්ඤිසාර	"	...	...	120
110.	සුසිම	"	...	...	122 - 126
111.	නානාභිජායිකාවක	"	...	...	126 - 128

නානාභිජායිකාවගොනා තුතියො.

දෙවපුත්තසංසුත්තං සමිතං.

3. කොසලසංසුත්තං

130 - 188

1. ඛනිනවගොනා

180 - 144

112.	දහර	සුත්තං	...	...	130 - 132
113.	පුරිස	"	...	...	132 - 134
114.	රජ	"	...	...	134
115.	පිය	"	...	...	134 - 136
116.	අත්තරකඛිත	"	...	...	136 - 138
117.	අප්පකා	"	...	...	138 - 140
118.	අප්පකරණ	"	...	...	140
119.	මල්ලිකා	"	...	...	140 - 142
120.	සකුකු	"	...	...	142 - 144
121.	බකිත	"	...	...	144

ඛනිනවගොනා පස්මො.

XIII

2. අප්‍රත්‍යක්‍ෂවශේෂා

146 - 170

122.	සත්තජචිල	සුත්තං	...	...	146 - 148
123.	පඤ්චරජ	"	...	...	148 - 152
124.	දෙණපාක	"	...	...	152
125.	පඨමසඛ්‍යාම	"	...	...	154
126.	දුතියසඛ්‍යාම	"	...	...	156 - 158
127.	ඨිතු	"	...	...	158
128.	අපමාද	"	...	...	160
129.	කල්‍යාණමිත්ත	"	...	...	160 - 164
130.	පඨමං අප්‍රත්‍යක්‍ෂ	"	...	...	164 - 168
131.	දුතියං අප්‍රත්‍යක්‍ෂ	"	...	...	168 - 170

අප්‍රත්‍යක්‍ෂවශේෂා දුතියො.

3. කොසලවශේෂා

170 - 188

132.	පුග්ගල	සුත්තං	...	...	170 - 176
133.	අය්‍යකා	"	...	...	176 - 178
134.	ලොක	"	...	...	178 - 180
135.	ඉසසඤ්ච	"	...	...	180 - 184
136.	පබ්බතුපම	"	...	...	184 - 188

කොසලවශේෂා තතියො.

කොසලසංසුතනං සමන්තං.

4. මාර්ගසංසුතනං

188 - 232

1. ආයුච්ඡේෂා

188 - 200

137.	තපොකම්ම	සුත්තං	...	...	188
138.	තාග	"	...	...	190
139.	සුභ	"	...	...	190
140.	පඨමපාස	"	...	...	192
141.	දුතියපාස	"	...	...	192 - 194
142.	සප්ප	"	...	...	194
143.	සොප්පසි	"	...	...	196
144.	තඤ්ඤි	"	...	...	196
145.	පඨමආයු	"	...	...	198
146.	දුතියආයු	"	...	...	198 - 200

ආයුච්ඡේෂා පඨමො.

2. රජජච්ඡේෂා

200-214

147.	පාසාණ	සුත්තං	...	...	200
148.	සිහ	"	...	...	200 - 202
149.	සකලික	"	...	...	202
150.	පඨිරූප	"	...	...	204
151.	මාතස	"	...	...	204

XIV

152.	පත්ත	සුත්තං	...	...	204 - 206
153.	ආයතන	"	...	...	206 - 208
554.	පිණ්ඩ	"	...	...	208
155.	කසාක	"	...	...	210 - 212
156.	රජ්ජ	"	...	...	212 - 214

රජ්ජවග්ගො දුතියො.

8. මාරවග්ගො 214 - 232

157.	සම්බුද්ධ	සුත්තං	...	...	214 - 216
158.	සම්මාන	"	...	...	216 - 218
159.	ගොඨක	"	...	...	220 - 222
160.	සත්තවග්ගො	"	...	...	222 - 226
161.	මාරවග්ගො	"	...	...	226 - 232

මාරවග්ගො තතියො.

මාරසංයුතං සමන්තං.

5. හික්කුනිසංයුතං 232 - 246

1. හික්කුනිවග්ගො 232 - 246

162.	ආලුච්ඡා	සුත්තං	...	...	232 - 234
163.	කොමා	"	...	...	234
164.	ගොතමී	"	...	...	236
165.	විජයා	"	...	...	236 - 238
166.	උප්පලවග්ගො	"	...	...	238 - 240
167.	චාලා	"	...	...	240
168.	උපචාලා	"	...	...	240 - 242
169.	සිසුපචාලා	"	...	...	242 - 244
170.	සෙලා	"	...	...	244
171.	වජ්ජ	"	...	...	246

හික්කුනිවග්ගො පඨමො

හික්කුනිසංයුතං සමන්තං.

6. බ්‍රහ්මසංයුතං 248 - 284

1. කොකාලිකවග්ගො 248 - 274

172.	ආයාචන	සුත්තං	...	...	248 - 252
173.	භාරව	"	...	...	252 - 254
174.	බ්‍රහ්මදේව	"	...	...	254 - 256
175.	බ්‍රහ්මහ්ම	"	...	...	258 - 260
176.	අපරද්වික	"	...	...	260 - 264
177.	පමාද	"	...	...	264 - 268
178.	කොකාලික	"	...	...	268

179.	කතමොරකතිය	සුතනං	...	...	268
180.	තුදුමුහම	"	...	...	270
181.	දුතියකොකාලික	"	...	...	270 - 274

කොකාලිකවග්ගො පඨමො.

2. පරිතිබ්බාණවග්ගො 276 - 284

182.	සතඛිකුමාර	සුතනං	...	...	276
183.	දෙවදහත	"	...	...	276
184.	අඤ්ඤාපිඤ්ඤා	"	...	...	276 - 278
185.	අරුණවතී	"	...	...	278 - 282
186.	පරිතිබ්බාණ	"	...	...	282 - 284

පරිතිබ්බාණවග්ගො දුතියො.

මුහම්මසංසුතනං සමත්තං.

7. බ්‍රාහ්මණසංසුතනං 286 - 330

1. අරහනවග්ගො 286 - 306

187.	ධතඤ්ජාතී	සුතනං	...	...	286 - 288
188.	අකෙකාස	"	...	...	288 - 290
189.	අසුරිඤ්ඤා	"	...	...	292
190.	බිලඛිනික	"	...	...	292 - 294
191.	අභිංසක	"	...	...	294
192.	ජටා	"	...	...	294 - 296
193.	සුඤ්ඤා	"	...	...	296
194.	අග්ගික	"	...	...	296 - 298
195.	සුඤ්ඤා	"	...	...	298 - 302
196.	බහුසිතු	"	...	...	302 - 306

අරහනවග්ගො පඨමො.

2. උපාසකවග්ගො 306 - 330

197.	කපි	සුතනං	...	...	306 - 310
198.	උදය	"	...	...	310
199.	දෙවහිත	"	...	...	312 - 314
200.	මහාසාල	"	...	...	314 - 316
201.	මානසාල	"	...	...	316 - 318
202.	පච්චනික	"	...	...	320
203.	තවකමික	"	...	...	320 - 322
204.	කට්ඨභාර	"	...	...	322 - 324
205.	මාතුපොසක	"	...	...	324
206.	භික්කක	"	...	...	326
207.	සඛ්‍යාරව	"	...	...	326 - 328
208.	බොමදුක්ඛ	"	...	...	328 - 330

උපාසකවග්ගො දුතියො.

බ්‍රාහ්මණසංසුතනං සමත්තං.

8. වඩිතිසංයුතතං

330 - 350

1. වඩිතිවග්ගො

330 - 350

209.	නිකඛතත	සුතතං	...	...	330 - 332
210.	අරභි	"	...	...	332 - 334
211.	පෙසලඅභිමඤ්ඤතා	"	...	...	334
212.	ආතඤ්ඤ	"	...	...	336
213.	සුභාසිත	"	...	...	336 - 338
214.	සාරිපුතත	"	...	...	338 - 340
215.	පචාරණ	"	...	...	340 - 342
216.	පරෙසගග්ග	"	...	...	342 - 346
217.	කොණ්ඩඤ්ඤ	"	...	...	346 - 348
218.	මොග්ගලාන	"	...	...	348
219.	ගග්ගරු	"	...	...	348 - 350
220.	වඩිතිස	"	...	...	350

වඩිතිවග්ගො පඨමො.

වඩිතිසංයුතතං සමන්තං.

9. වනසංයුතතං

352 - 366

1. වනවග්ගො

352 - 366

221.	විවෙක	සුතතං	...	...	352
222.	උපට්ඨාන	"	...	...	352 - 354
223.	කසපගොතත	"	...	...	354
224.	සමිසුලා	"	...	...	356
225.	ආතඤ්ඤ	"	...	...	356
226.	අනුරුභි	"	...	...	356 - 358
227.	තාගදතත	"	...	...	358
228.	කුලකරණී	"	...	...	358 - 360
229.	වජ්ජපුතත	"	...	...	360
230.	සජ්ඣාය	"	...	...	360
231.	අයොනිසො	"	...	...	362
232.	මජ්ඣනික	"	...	...	362
233.	පාකතිජ්ඣ	"	...	...	362 - 364
234.	පදුමපුළු	"	...	...	364 - 366

වනවග්ගො පඨමො.

වනසංයුතතං සමන්තං.

10. සකඛසංයුතතං

366 - 384

1. ඉද්දකවග්ගො

366 - 384

235.	ඉද්දක	සුතතං	...	...	366
236.	සකඛ	"	...	...	368

XVII

237.	සුච්ඡේද	සුච්ඡේද	...	...	368 - 370
238.	මනිසා	"	...	...	370
239.	සාත්ත	"	...	...	370 - 372
240.	පියවිකර	"	...	...	372
241.	සුච්ඡේද	"	...	...	372 - 374
242.	සුච්ඡේද	"	...	...	374 - 378
243.	පඨමසුච්ඡේද	"	...	...	378
244.	විච්ඡේද	"	...	...	378
245.	දුතියසුච්ඡේද	"	...	...	380
246.	ආලෝක	"	...	...	380 - 384

ඉන්ද්‍රියවශේෂය පඨමය.

සකකසංසුච්ඡේදය සමන්තය.

11. සකකසංසුච්ඡේදය 384 - 428

1. සුච්චේදය 384 - 406

247.	සුච්චේද	සුච්චේද	...	...	384 - 386
248.	සුච්චේද	"	...	...	386 - 388
249.	ධර්මය	"	...	...	388 - 392
250.	වෙපවිකර	"	...	...	392 - 396
251.	සුභාසිතජය	"	...	...	396 - 398
252.	කුලාවක	"	...	...	400
253.	නද්ධතිය	"	...	...	400 - 402
254.	වෙරෙවනඅසුරිඤ්ඤා	"	...	...	402
255.	අරඤ්ඤාසත්තඉසි	"	...	...	402 - 404
256.	ඉසරියාසම්මුදා	"	...	...	404 - 406

සුච්චේදය පඨමය.

2 සත්තවත්තවශේෂය 406 - 420

257.	දෙව් (සත්තවත්තපද)	සුච්චේද	...	...	406
258.	[දුතිය] දෙව් (සත්තවත්තපද)	"	...	...	408
259.	මහාලී (සත්තවත්තපද)	සුච්චේද	...	...	408 - 410
260.	දුර්ග	"	...	...	412 - 414
261.	රුමණ්ණයක	"	...	...	414
262.	සජ්ජාන	"	...	...	414
263.	විඤ්ඤා	"	...	...	414 - 416
264.	සකකතමස්සන	"	...	...	416
265.	දුතියසකකතමස්සන	"	...	...	418
266.	තතියසකකතමස්සන	"	...	...	418 - 420

සත්තවත්තවශේෂය දුතියය.

3. සකකපඤ්ඤා 422 - 426

267.	කුච්ඡා	සුච්චේද	...	...	422 - 424
268.	දුර්ගණ්ණිය	"	...	...	424
269.	මායා	"	...	...	426
270.	අවටය	"	...	...	426
271.	අනෙකාධි	"	...	...	426

සකකපඤ්ඤා.

සකකසංසුච්ඡේදය සමන්තය.

සකකවශේෂය නිවසිතය.

සුභගන්ධපිටකේ
සිංහුභගන්ධිකායෝ
පඨනෝ භාගෝ
සගාථවග්ගෝ

සුභතනාපිටකෙ සිංසුභතනිකා යො

පඨමො භාගො

සභාපටගෙහො

1. දෙවනාසංසුභතං

1. නළවගෙහො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස.

1. 1. 1.

ඛණ්ඩාංකපාඨං.

1. එවමෙවසුතං එකං සමයං භගවා ඤාපිණ්ණං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අඤ්ඤාතරු දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතනියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකපං රේතවතං ඔභාසෙනා යෙන භගවා තෙඤ්ජසඛකම්, උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ඕතා ඛො සා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච:

කථනඤ්ඤා නිං මාරිස, ඔඝමතරිති?

[භගවා:]

අප්පතිට්ඨං ඛවාහං ආවුසො අනායුහං ඔඝමතරිති.

යථා කථං පත නිං මාරිස අප්පතිට්ඨං අනායුහං ඔඝමතරිති?

[භගවා:]

යදු සවාහං ආවුසො සන්තිට්ඨාමි. තදයුසු සංසීදුමි. යදු සවාහං ආවුසො ආයුහාමි තදයුසු නිබ්බුත්තාමි¹. එවං ඛවාහං ආවුසො අප්පතිට්ඨං අනායුහං ඔඝමතරිති.

[දෙවතා:]

විරස්සං වත පස්සාමි² මුභවණං පරිනිබ්බුතං,

අප්පතිට්ඨං අනායුහං තිණ්ණං ලොකෙ විසත්තිකං.

1. නිවට්ඨාමි—සා. 2. පස්සාමි—සි. 1. 2.

සුත්‍රානතපිටකයෙහි සංයුත්තානිකාය

ප්‍රථම භාගය

සංඛාථවගීය

1. දේවනායංසුත්තය

1. නළවගීය

**ඒ භාග්‍යවත් අහිත් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.**

1. 1. 1.

බහතරණසුත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡව්වණ් ඇති එක්තරු දෙවියෙක් රූ පෙරයම් ඉක්ම හිය කල්හි මුළු දෙවිරම් බවුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙල්ලේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ කෙසේ ඕසය තරණය කළ හේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කෙළෙමි.

නිදුකාතන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කෙසේ නම් නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කළ හේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම යම් විටෙක පිහිටා සිටිමි ද එකල්හි හිලෙමි. ඇවැත්නි, මම යම් විටෙක වැයම් කෙරෙමි ද එකල්හි ඉල්ප යෙමි. ඇවැත්නි, මෙසේ මම නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කෙළෙමි.

[දෙවි:]

නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ලෝකයෙහි තෘෂ්ණාව තරණය කළ කෙලෙස් නැසූ සම්මාසම්බුද්ධාභිඤ්ඤාකාලෙකින් දකිමි.

ඉදමවොච සා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සන්ථා අහොසි.

අථ බො සා දෙවතා 'සමනුඤ්ඤා මෙ සන්ථා'ති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්භං කත්වා තප්ථවන්තරාධාසීති.

1. 1. 2.

නිමොක්ඛසුත්තං.¹

2. එවලෙම සුත්තං². එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤා විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

අථ බො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභිකක්ඛන්තාය රතතියා අභිකක්ඛන්තවණණා කෙවලකප්පං ජේතවනං ඕහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙත්තපසංඛිකම්. උපසංඛික-
මිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඕතා බො සා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච:

ජාතාසි තො ත්වං මාරිස, සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති?

[භගවා:]

ජාතාමි³ බවාහං ආවුසො සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති.
[දෙවතා:]

යථා කථමපන ත්වං මාරිස ජාතාසි සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති?

[භගවා:]

තඤ්ඤිතවපරිකම්භායා සඤ්ඤාචිඤ්ඤාණසංඛිකායා,
වෙදන්තාතං නිරොධා උපසමා එවං බවාහං ආවුසො ජාතාමි,
සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති.

1. 1. 3.

උපනිසති⁴ සුත්තං.

3. ඝාටපඨිං—

අථ⁵ බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

උපනිසති ජිවිතමපපමාසු ජරුපනීතස්ස න සන්ති තාණා,
එතං භයං මරණෙ පෙක්ඛමාතො පුඤ්ඤාදී කායිරාථ සුඛාවභානීති.

[භගවා:]

උපනිසති ජිවිතමපපමාසු ජරුපනීතස්ස න සන්ති තාණා
එතං භයං මරණෙ පෙක්ඛමාතො ලොකාමිදං පජ්ඣෙ
සන්තිපෙක්ඛොති.

1. බුද්ධ සිහිසාද සුත්තං තාමෙතං.-අට්ඨකථා. 2. ඝාටපඨිකං.-මජ්ඣ. 3. ජාතාම-සී 1, 2.

4. උපනිස- මජ්ඣ. උපනෙත්ත- ඝා, PTS 5. එකමන්තං ඕතා.-මජ්ඣ.

ඒ දෙවි තෙමේ මෙය කී ය. ආයුධාත් වහන්සේ මාතවින් අනුදත් සේක. ඉක්බිති ඒ දෙවි තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ වචනය අනුදත් සේකා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද පාදකුණු කොට එහි ම අතුරාදන් විය.

1. 1. 3.

නිපමාකම සුත්‍රය

2. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා වර්ෂ ඇති එක්තරා දෙවියෙක් රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවරම බිඳුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ සත්ත්වයන්ගේ නිමොක්කය ද, පමොක්කය ද, විවෙකය ද දන්නා සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම සත්ත්වයන්ගේ නිමොක්කය (=මාගීය) ද පමොක්කය (=එලය) ද විවෙකය (=නිවණ) ද දනිමි.

[දෙවි:]

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කෙසේ නම් සත්ත්වයන්ගේ නිමොක්කය ද, පමොක්කය ද, විවෙකය ද දන්නා සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, තෘෂණාව මුල් කොට ඇති කම්භවය ක්‍ෂය කිරීමෙන් ද, සංඥ විඥනයන් ගෙවැලීමෙන් ද, වේදනාවන්ගේ නිශේධයෙන් හා සත් නිදීමෙන් ද මම මෙසේ සත්ත්වයන්ගේ නිමොක්කය ද, පමොක්කය ද, විවෙකය ද දනිමි.

1. 1. 3.

උපනිශති සුත්‍රය

3. සැවැත්නුවර—

ඉක්බිති ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

ජම්බය මරණය කර පවුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ ස්වල්ප ය. ජරාව විසින් මරණය කර පවුණුවන ලද්දහුට පිහිට විමට රක්‍ෂාසාධන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නේ සුව එළවන්නා වූ පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

ජම්බය මරණය කර පවුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ ස්වල්ප ය. ජරාව විසින් මරණය කර පවුණුවන ලද්දහුට (පිහිට වීමට) රක්‍ෂාසාධන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නා නිවණ පතන පුගුල්තෙමේ ලෝකාමිෂ්‍ය දුරු කරන්නේයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 1. 4.

අවෙචනවිසූභතං

4. ආවහරණීයං—¹

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

අවෙචනවි කාලා තරයන්ති රතනියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහන්ති.
එතං භයං මරණේ පෙක්ඛමානො පුඤ්ඤාති කසිරුප සුඛාවහානීති.

[භගවා:]

අවෙචනවි කාලා තරයන්ති රතනියො වයොගුණා
අනුපුබ්බං ජහන්ති,
එතං භයං මරණේ පෙක්ඛමානො ලොකාමිසං පජ්ඣෙ
සන්තිපෙක්ඛන්ති.

1. 1. 5.

කතිජිඤ්ඤා²සුභතං

5. ආවහරණීයං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:³

කති ජිඤ්ඤා කති ජහෙ කති චුත්තරි භාවයෙ,
කති සම්මානිගො 'භික්ඛු ඔක්ඛන්තොණා'ති චුට්ඨතීති.

[භගවා:]

පඤ්ඤා ජිඤ්ඤා පඤ්ඤා ජහෙ පඤ්ඤා චුත්තරි භාවයෙ,
පඤ්ඤා සම්මානිගො 'භික්ඛු ඔක්ඛන්තොණා'ති චුට්ඨතීති.

1. 1. 6.

ජාගරසුභතං

6. ආවහරණීයං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

කති ජාගරතං සුත්තං කති සුත්තෙසු ජාගරා,
කතිභි රජමාදෙති කතිභි පරිසුජ්ඣන්ති.

[භගවා:]

පඤ්ඤා ජාගරතං සුත්තං පඤ්ඤා සුත්තෙසු ජාගරා,
පඤ්ඤාභි රජමාදෙති පඤ්ඤාභි පරිසුජ්ඣන්ති.

1. ඉදං න දික්ඛතෙ - සනා. 2. කතිජිඤ්ඤා - සනා. 3. භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි - මජ්ඣ.

1. 1. 4.
අවෙචනා සූත්‍රය

4. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(පෙරවරා ආදී) කාලයෝ ඉක්ම යෙති. රාත්‍රීහු පුද්ගලයා මරණය කරා පමුණුවති. වයෝරාශීහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නේ සැප එළුවන පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්තු:]

කාලයෝ ඉක්ම යති. රාත්‍රීහු (පුරුෂයා) මරණය කරා පමුණුවති. වයෝරාශීහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ භය මරණයෙහි ලා දක්නේ, නිවන් පතනුයේ (භවත්‍රය සංකිත්ත) ලෝකාමිෂය දුරු කරන්නේයි.

1. 1. 5.
කතීජිඤ්ඤා සූත්‍රය

5. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවෙකින් සාලකල්ලේ ය:

කෙතෙක් සිදින්නේ ද? කෙතෙක් දුරු කරන්නේ ද? මත්තෙහි කෙතෙක් වඩන්නේ ද? කෙතෙක් සංගත (ඇලීම්) ඉක්මවූ මහණ තෙමේ 'ඔසතිණණ' ය යි කියනු ලැබේ ද?

[භගවත්තු:]

පසක් සිදින්නේ ය. පසක් දුරු කරන්නේ ය. ඉන් මතුයෙහි පසක් වඩන්නේ ය. සංගත පසක් ඉක්මවූ මහණ තෙමේ 'ඔසතිණණ' ය යි කියනු ලැබේ.

1. 1. 6.
ජාගර සූත්‍රය

6. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(කිදෙතකුත්) නිදි වරද්දී කිදෙතෙක් නිදි ගත්තාහු වෙත් ද? (කිදෙතකුත්) නිදිද්දී කිදෙතෙක් නිදිවරන්නෝ වෙත් ද? කෙතෙකින් (කෙලෙස්) රජස් ගණී ද? කෙතෙකින් පිරිසිදු වේ ද?

[භගවත්තු:]

පස් දෙතකුත් නිදි වරද්දී පස් දෙතෙක් නිදිගත්තාහු වෙත්. පස් දෙතකුත් නිදිද්දී පස් දෙතෙක් නිදි වරන්නෝ වෙත්. පසෙකින් කෙලෙස් රජස් ගණී. පසෙකින් පිරිසිදු වේ යි.

1. 1. 7.

අප්පට්ඨිදිගසුභතං.

7. ආවජ්ඣයං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

යෙසං ධම්මා අප්පට්ඨිදිතා පරවාදෙසු නීයරෙ,
සුත්තා තෙ තප්පවුජ්ඣන්ති කාලො තෙසං පවුජ්ඣිතුන්ති

[භගවා:]

යෙසං ධම්මා සුප්පට්ඨිදිතා¹ පරවාදෙසු න නීයරෙ,
සම්මුද්ධා සම්මදඤ්ඤා² වරන්ති විසමෙ සමන්ති

1. 1. 8.

සුසම්මුට්ඨසුභතං.

8. ආවජ්ඣයං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

යෙසං ධම්මා සුසම්මුට්ඨා පරවාදෙසු නීයරෙ,
සුත්තා තෙ තප්පවුජ්ඣන්ති කාලො තෙසං පවුජ්ඣිතුන්ති

[භගවා:]

යෙසං ධම්මා අසම්මුට්ඨා පරවාදෙසු න නීයරෙ,
සම්මුද්ධා සම්මදඤ්ඤා² වරන්ති විසමෙ සමං.

1. 1. 9.

නමානකාමසුභතං.

9. ආවජ්ඣයං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:
න මානකාමස්ස දමො ඉධිජඨී න මොනමජඨී අසමාහිතස්ස,
එකො අරඤ්ඤෙ විහරං පමනෙතා න ච්ච්චුධෙය්‍යස්ස
තරෙය්‍ය පාරන්ති.

[භගවා:]

මානං පභාය සුසමාහිතතෙතො සුවෙනසො සබ්බඛි විප්පවුනෙතො,
එකො අරඤ්ඤෙ විහරං අප්පමිනෙතො ස ච්ච්චුධෙය්‍යස්ස
තරෙය්‍ය පාරන්ති.

1. සුප්පට්ඨිදිතා - ස්‍යා. 2. තෙ සම්මුට්ඨා සම්මදඤ්ඤා-මජ්ඣ. PTS. සම්මදඤ්ඤාය - සි 1.

1. 1. 7.

අපච්ඡිදිත සූත්‍රය

7. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යම් කෙනකුත් විසින් (වතුස්සත්‍ය) ධර්මයෝ අවබෝධ නොකරණ ලද්දහු ද? (ඔහු) පරවාදයන්හි පමුණුවනු ලබන් ද? නිදිගත්තා වූ ඔහු හුපුබුදිත්. ඔවුන්ට පිබිදීමට මේ කාලය යි.

[භගවත්හු:]

යම් කෙනකුත් විසින් (වතුස්සත්‍ය) ධර්මයෝ අවබෝධ කරණ ලද්දහු ද? (ඔහු) පරවාදයන්හි නො පමුණුවනු ලබන්. (සඵලෙඤ්ඤාදී) බුදුවරයෝ මනා කොට දැන විෂම ලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙත්.

1. 1. 8.

සුභමුඛිය සූත්‍රය

8. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යම් කෙනකුත්ගේ (වතුස්සත්‍ය) ධර්මයෝ වෙසෙසින් නාසුනාහු ද, (ඔහු) පරවාදයන්හි පමුණුවනු ලැබෙත්. ඔහු නිදි ගත්තාහු නො පුබුදිත්. ඔවුන්ට පිබිදීමට මේ කාලය යි.

[භගවත්හු:]

යම් කෙනකුත්ගේ (වතුස්සත්‍ය) ධර්මයෝ නො නාසුනාහු ද, (ඔහු) පරවාදයන්හි නොපමුණුවනු ලැබෙත්. (සඵලෙඤ්ඤාදී) බුදුවරු මෑතවිත් දැන විෂම ලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙත් යි.

1. 1. 9.

නමානකාම සූත්‍රය.

1. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මෙහි මාතය කැමැත්තනුට දමයෙක් (=හිතෙහි සන්තූන් පැවැත්මෙක්) නැත. සමාධියක් නැත්තනුට මෞනයෙක් (=සිවුමග නුවණෙක්) නැත. වතයෙහි හුදෙකලා ව ප්‍රමත්ත ව වෙසෙන්නේ සසර පරතෙරට හෙවත් නිවණට නො පැමිණෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

මාතය දුර ලා මෑතවිත් එකඟ වූ සිත් ඇති සියලු උපසිත්ගෙන් මිදුනු අප්‍රමත්ත ව හුදෙකලා ව වෙතෙහි වෙසෙන හෙතෙමේ සසර පරතෙරට පැමිණෙන්නේ යි.

1. 1. 10.

අරඤ්ඤසුභතං

10. ඍමන්ඨියං—

එකමන්තං සීතා ඛො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අර්ඛ්ඛිභාසි:

අරඤ්ඤ විහරන්තානං සන්තානං බ්‍රහ්මචාරිනං,
එකභත්තං භුඤ්ජමානානං කෙන වණේණො පසිද්ධිති,

[භගවා:]

අතීතං තානුසොචන්ති තපප්පපන්ති¹ තාගතං¹,
පච්චුප්පනෙතත යාපෙන්නි තෙන වණේණො පසිද්ධිති,
අතාගතපප්පපාය අතීතස්සානුසොචතා,
එතෙන බාලා සුස්සන්ති නලොච හරිතො පුතොති,

නලමගෙහො පඨමො.

තමාද්දනං:

ඔසං නිමොක්ඛං උපනීයති අවෙන්නති කතිජ්ඣදි ව,²
ජාගරං අප්පට්ඨිදිතා සුභමුච්ඡානමානකාමො³
අරඤ්ඤ දසමො⁴ චුත්තො වග්ගො තෙන පට්ඨවති.

2. නන්දනවගෙහො

1. 2. 1.

නන්දනසුභතං

11. එවමෙව සුතං එකං සමයං භගවා ඍමන්ඨියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති භික්ඛ-
වොති. හදනෙත්ති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

භූතසුඛං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරා තාවතීංසකාසිකා දෙවතා නන්දනවනෙ⁵
අච්ඡරාසඛසපරිවුතා දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපට්ඨතා සමඛිග්ගතා
පරිවාරයමානා⁶ තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

ත තෙ සුඛං පජාතන්ති යෙ ත පස්සන්ති නන්දනං,
ආවාසං තරදෙවතං තිදසානං යසස්සිතන්ති.

එවං චුත්තෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරා දෙවතා තං දෙවතං ගාථාය
පට්ටභාසි:

ත චං බාලෙ විජාතාසි⁷ යථා අරහතං වවො,
අතීච්චා සබ්බෙ සඤ්ඤා⁸ උප්පාදවයධම්මෙනො,
උප්පජ්ජිතා තිරුජ්ඣන්ති ගෙසං වුපසමො සුඛොති.

1. නප්පප්පමාගතං. - ස්‍යා. අනප්පප්පතකාගතං - සි. 2. කති ජ්ඣද්ධං-කත්ථි
3. සුභමුච්ඡානමානකාමො-කත්ථි 4. දසමො අරඤ්ඤ - සි.වු. 1. 5. නන්දනෙ
වනො - මජ්ඣ. 6. පරිවාරයමානා - ස්‍යා. P.T.S 7. පජාතාසි - කත්ථි
8. සඤ්ඤාසිඤ්ඤා - මජ්ඣ. - P.T.S.

1. 1. 10.

අරඤ්ඤ සුත්‍රය.

10. ආවුත්තවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ආචාරෙකින් සැල කෙළේය:

වෙනෙහි වසන එක්වේලේ අහර වලදන ආනන්දවර්ණන්ගේ වණ්ණ කවරහෙයෙකින් පහදී ද?

[භගවත්හු:]

ඉකුත් දූ ගැණ ශෝක නො කෙරෙහි. නො ලත් දෙය නො පතති. පවත්නා දෙයින් යැපෙත්. එයින් ශරීරවණ්ණය පහදී.

නො ලත් දෙය පැතීමෙන් හා ඉකුත් දූ ගැණ ශෝක කිරීමෙන් දූගි යන මෙයින් බාලයෝ සිදින ලද නිලීගත් බවදඩක් සෙයින් වියලෙයි.

නල වර්ණය පලමු වැනියි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

ඕකතරණ, නිමොක්ඛ, උපතීයති, අවේනනි, කතිරිඤ, ජාගර, අපපටි-
දිදින, සුසම්මුට්ඨ, තමානාම, දස වැනි වූ අරඤ්ඤ සුත්‍රය හි එයින් පලමු වන වර්ණය කියනු ලැබේ.

2. නන්දන වර්ණය

1. 2. 1.

නන්දන සුත්‍රය

11. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආවුත්තවර සම්පයෙහි ඡේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු ‘පින්වතුන් වහන්සැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. තව්තිසා වැසි එක්තරා දෙවියෙක් දිවසරත් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දිව්‍යපඤ්ඤාම සම්පත්තියෙන් සම්නවිත වූයේ ඉඳුරත් පිණවත්තෙන් ඒ වෙලාවෙහි මේ ආචාර කී ය:

යම් කෙනෙක් පිරිවර ඇති තව්තිසා වැසි දෙවියන්ගේ වාසස්ථාන වූ තද්‍රුග්ග නො දනිද්දී? ඔහු සැපය නො දනිත්.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි එක්තරා දෙවියෙක් ඒ දෙවියාට ආචාරෙකින් පිළිතුරු දුන්නේ ය:

බාලය, තෝ “සියලු සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ. ඉපදීම හා නැසීම ස්වභාව කොට ඇත්තාහ. ඉපිද නිරාඥ වෙත්. ඔවුන්ගේ සන්තිදීම සැප ය” යන රහතුන්ගේ වදන ලෙස නො දන්නියි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 2. 2.

නානදනී¹සුතතං.

12. සාමප්‍රතිශං—

එකමනතං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තනදනි පුතෙනති පුතතිමා ගොමිකො² ගොති තථෙව තනදනි,
උපධි හි තරස්ස තනදනා ත හි සො තනදනී යො නිරුපධිති³

[භගවා:]

සොවති පුතෙනති පුතතිමා ගොමිකො ගොති තථෙව සොවති,
උපධි හි තරස්ස සොවතා ත හි සො සොවති යො නිරුපධිති.

1. 2. 3.

නානපිපුතනසුතතං

13. සාමප්‍රතිශං—

එකමනතං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තනපි පුතතසමං පෙමං තනපි ගොසමිතං ධනං,
තනපි සුරියසමා⁴ ආභා සමුද්දාපරමා සරුති.

[භගවා:]

තනපි අතතසමං පෙමං තනපි ධඤ්ඤසමං ධනං,
තනපි පඤ්ඤසමා ආභා වුට්ඨි වෙ පරමා සරුති.

1. 2. 4.

බතනියසුතතං

14. සාමප්‍රතිශං—

එකමනතං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

බතනියො දිපදං⁵ සෙට්ඨො බලිවඤ්ඤො⁶ චතුප්පදං,
කොමාරී⁷ සෙට්ඨො භරියාතං යො ච පුතතාතං⁸ පුබ්බජොති.

[භගවා:]

සමුච්ඤ්ඤො දිපදං⁵ සෙට්ඨො ආජාතියො චතුප්පදං,
සුගස්සා සෙට්ඨො භරියාතං යො ච පුතතාතමස්සවොති.

1. නානද-සා. 2. ගොමා - මජ්ඣ. 3. නිරුපධිති.-PTS. 4. සුරියසමා - මජ්ඣ.
5. දච්චදං - කප්ප. 6. බලිබ්බද්ද - මජ්ඣ. බලිබ්බද්ධා - සං. 7. කුමාරී - PTS
8. පුතතාතං - PTS. සි. 1. 2.

1. 2. 2.

නිකුති සුත්‍රය.

12. සැවැත්තුමර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීප-
යෙහි මේ ගය කී ය:

පුතුන් ඇත්තේ පුතුන්ගෙන් සතුටු වෙයි. එසේ ම ගවහිමියා
ගවයන්ගෙන් සතුටු වෙයි. මේ කාමෝපධිහු ම මිනිසාගේ නන්දනයෝ යි.
යමෙක් උපධි තැත්තේ ද හෙතෙමේ තො ම සතුටු වෙයි.

[භගවත්තු:]

පුතුන් ඇත්තේ පුතුන්ගෙන් යෝක කෙරෙයි. එසේ ම ගවහිමියා
ගවයන්ගෙන් යෝක කෙරෙයි. මේ කාමෝපධිහු ම මිනිසාගේ යෝව-
නයෝ යි. යමෙක් උපධි තැත්තේ ද හෙතෙමේ තො ම යෝක කෙරේ යි.

1. 2. 3.

නිකුතිසුත්‍රය සුත්‍රය

13. සැවැත්තුමර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ
ගය කී ය:

ප්‍රමුඛය හා සම ප්‍රේමයෙක් තැන. ගෝධනය හා සම ධනයෙක්
තැන. හිරු හා සම එළියෙක් තැන. විල්ලු මුහුදු පරම කොට ඇත්තාහ.
(මුහුද හා සම විලෙක් තැනැයි යු සේ යි.)

[භගවත්තු:]

ආත්මප්‍රේමය හා සම ප්‍රේමයෙක් තැන ධාන්‍ය හා සම ධනයෙක් තැන.
ප්‍රඥාව හා සම ආලෝකයෙක් තැන. ඒකාන්තයෙන් වැස්ස පරම
විලයි.

1. 2. 4.

ධනනිස සුත්‍රය

14. සැවැත්තුමර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ
ගය කී ය:

දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් කෘත්‍රියයා ශ්‍රේෂ්ඨ ය. සිවුපාවුන් අතුරෙන්
ගවයා ශ්‍රේෂ්ඨ ය. භාග්‍යවතුන් අතුරෙන් බාලකාලයෙහි පාවා ගන්නා ලද්දී
ශ්‍රේෂ්ඨ ය. පුතුන් අතුරෙන් වැඩිමහල්ලා ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

[භගවත්තු:]

දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් බුදුරජානන් වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨයහ.
සිවුපාවුන් අතුරෙන් ආජාතීය අභයා ශ්‍රේෂ්ඨ ය. භාග්‍යවතුන් අතුරෙන්
හිමියා පිණවත්තී ශ්‍රේෂ්ඨ ය. පුතුන් අතුරෙන් කිකරා වූයේ ශ්‍රේෂ්ඨ යි.

1. 2. 5.

සනමාන¹සුතභුං

15. සාමප්පිං—

[දෙවතා:]

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සනතිසිවෙසු² පකඛ්සු,
සතතෙව³ චුභාරඤ්ඤං⁴ තං භයං පටිභාති මනති.

[භගවා:]

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සනතිසිවෙසු² පකඛ්සු,
සතතෙව චුභාරඤ්ඤං⁴ සා රතී⁵ පටිභාති මනති.

1. 2. 6.

නිද්දානඤ්ඤානං

16. සාමප්පිං—

[දෙවතා:]

නිද්දා නද්දි⁶ විජමහිකා⁷ අරතී භතතසමමදො,
එතෙන තපසකාසති අරියමග්ගො ඉධ පාණීතනති.

[භගවා:]

නිද්දා නද්දි විජමහිකං⁸ අරතීං භතතසමමදං
විරියෙන⁹ තං පණාමෙඤ්ඤා අරියමග්ගො විසුජ්ඣතිති.

1. 2. 7.

දුක්ඛකරසුතභුං

17. සාමප්පිං—

[දෙවතා:]

දුක්ඛකරං දුතතිතිකඛඤ්ඤා අබ්බතෙනන හි¹⁰ සාමඤ්ඤං,
බහු හි තත්ථ සම්බාධා යත්ථ බාලො විසීදතිති.

[භගවා:]

කතීභං චරෙය්‍ය සාමඤ්ඤං විතතං වෙ ත නිවාරයෙ,¹¹
පදෙ පදෙ විසීදෙය්‍ය සම්ඛප්පානං වසානුගො.

කුමමොව අඛිනාති සකෙ කපාලෙ සමොදහං භික්ඛු මනොවිතතෙක,
අතීයසිතො අඤ්ඤාමහෙථයානො පරිනිබ්බුතො ත උපවදෙය්‍ය¹²
කඤ්චිති.

1. සකමාන-සී. මු. 2. සසා PTS. 3. සනතිසිභතසු-සී.මු. 2. 3. පලාභෙව-සසා. 4. මහාරඤ්ඤං - සසා PTS. සී.මු. 2. 5. සාරති-මජ්ඣං 6. නද්දි-මජ්ඣං, සසා, PTS. 7. විජමහිකා-මජ්ඣං, විජමහිකා-සසා 8. විජමහිකා-මජ්ඣං, විජමහිකා-සසා 9. විරියෙන, -මජ්ඣං. 10. ව - මජ්ඣං PTS. 11. නිවාරෙය්‍ය-සසා. PTS. 12. උපවදෙය්‍ය-මජ්ඣං, සසා.

1. 2. 5.

සන්ධික සූත්‍රය

15. සැවැත්නුවර—

[දෙවි:]

සිටි මද්දහනෙහි පක්ෂීන් ඉසුණු ලහ කල්හි වනය (මහත් සේ) හඬ තගන්නාක් මෙනි. එය මට බියක් ව වැටහේ.

[හඟවත්හු:]

සිටි මද්දහනෙහි පක්ෂීන් ඉසුණු ලහ කල්හි මහවනය (මහත් සේ) හඬ තගන්නාක් මෙනි. එය මට සිත් පිණවන්නක් ව වැටහේ සි.

1. 2. 6.

හිඤ්ඤා සූත්‍රය

16. සැවැත්නුවර—

[දෙවි:]

තින්ද, තෙමරිය, ඇඟ මැලි කැඩීම, කුසල් දහමිහි නොඇල්ම, බත්මනය යන මෙයින් මෙලොව සත්ත්වයන්ට ආයතීමාගීය ප්‍රකට නො වේ.

[හඟවත්හු:]

තින්ද, තෙමරිය, ඇඟ මැලි කැඩීම, කුසල් දහමිහි නො ඇල්ම, බත්මනය යන මොවුන් වියතියෙන් දුරුකොට (සිටියනුව) ආයතීමාගීය පිරිසිදු වේ.

1. 2. 7.

දුක්ඛාසන සූත්‍රය

17. සැවැත්නුවර—

[දෙවි:]

බාලයා විසින් මහණදම නොකට හැක්කේ ද, නොඉවසිය හැක්කේ ද වේ. යම් මහණදමෙකිහි බාලයා පසුබසී ද, එහි මුහුට සමබාධයෝ බොහෝ වෙති.

[හඟවත්හු:]

ඉදින් සිත (වරදින්) නොවළකන්නේ නම් කී දවසක් මහණකම කරන්නේ ද? පාපවිතර්‍යයන්ට වසග වූයේ පියවරක් නොහොත් අරමුණක් පාසා පසු බසින්නේ ය.

ඉදිවුවා අවසව සිය කබලෙහි බහන්නාක් මෙන් මහණ තෙමේ මනෝවිතර්‍යයන් (භාවනාලබ්ධි නමැති කපල්ලෙහි) බහන්නේ නිශ්ශ්‍රය රහිත වූයේ අනුන් නොවෙහෙසන්නේ (කෙලෙස් පිරිනිවුමෙන්) පිරිණිවියේ කිසිවකුට උපවාද නො කරන්නේයි.

1. 2. 8.

හිමිසුතං

18. සාවච්ඡියං—

[දෙවතා:]

හිරිනිසෙධං පුරිසො කො ටි ලොකස්මිං විජ්ජති,
යො නිජ්ඣං අපපබොධති අස්සො භද්‍රො කසාමිවාති.

[භගවා:]

හිරිනිසෙධං තනුයා යෙ චරන්ති සද්ද සතා,
අනතං දුක්ඛස්ස පපපුය්‍ය චරන්ති විසමෙ සමන්ති.

1. 2. 9.

කුටිකාසුතං

19. සාවච්ඡියං—

[දෙවතා:]

කච්චි තෙ කුටිකා තප්චි කච්චි තප්චි කුලාවකා,
කච්චි සන්තාතකා තප්චි කච්චි මුත්තොසි ඛන්ධිතාති.

[භගවා:]

තග්ග මෙ කුටිකා තප්චි තග්ග තප්චි කුලාවකා,
තග්ග සන්තාතකා තප්චි තග්ග මුත්තො'ස්මි ඛන්ධිතාති.

[දෙවතා:]

කින්තාහං කුටිකං මුමි කිත්තෙ මුමි කුලාවකං,
කිත්තෙ සන්තාත¹කං මුමි කින්තාහං මුමි ඛන්ධිතන්ති.

[භගවා:]

මානරං කුටිකං මුමි භරියං මුමි කුලාවකං,
පුත්තෙ සන්තාතකෙ මුමි තණ්හං මෙ මුමි ඛන්ධිතන්ති.

[දෙවතා:]

සාහු තෙ කුටිකා තප්චි සාහු තප්චි කුලාවකා,
සාහු සන්තාතකා තප්චි සාහු මුත්තොසි ඛන්ධිතා'ති.

1 සන්තාතකෙ - සී මු., 2. සී. 1, 2.

1 2. 8.

හිටි සුත්‍රය

18. සැවැත්නුවර—

[දෙවි:]

ආජාතිය අශ්වයා කසය වළකන්නාක් මෙන් යමෙක් නිකු වළකා ද,
ලජ්ජාවෙන් පව් වළකන (එබඳු) කිසියම් පුරුෂයෙක් ලොව ඇත් ද?

[හගවත්තු:]

ලජ්ජාවෙන් පව් වැළැක්වූ යම් කෙනෙක් හාමකල්හි සිටි ඇති ව
හැසිරෙද්ද, දුකෙහි කෙළවරට පැමිණ විෂමලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙද්ද,
ඔහු සචල්‍ය දෙනෙහි.

1. 2. 9.

කුමකා සුත්‍රය

19. සැවැත්නුවර—

[දෙවි:]

කිම මුඛ වහන්සේට කුටියෙක් තැද්ද? කිම (මුඛ වහන්සේට) කැදලි
තැද්ද? (කිම මුඛ වහන්සේට) කුලප්‍රවේණිහු තැද්ද? කිම බකිතයෙන්
මිදුනෙහි ද?

[හගවත්තු:]

එකත්තෙන් මට කුටියෙක් තැන. එකත්තෙන් මට කැදලි තැන.
එකත්තෙන් කුලප්‍රවේණිහු තැන. එකත්තෙන් මම බකිතයෙන් මිදුනෙමි.

[දෙවි:]

මම කුමක් මුඛ වහන්සේට කුටිය කොට කියමි ද? කුමක් මුඛ
වහන්සේට කැදුල්ල කොට කියමි ද? කුමක් මුඛ වහන්සේට කුලප්‍රවේණිය
කොට කියමි ද? මම කුමක් මුඛ වහන්සේට බකිතය කොට කියමි ද?

[හගවත්තු:]

මව මට කුටිය කොට කියති. බිරිඳ කැදුල්ල කොට කියති. පුත්‍රයන්
කුලප්‍රවේණි කොට කියති. තෘෂණාව බකිත කොට කියති.

[දෙවි:]

මැනවි, මුඛ වහන්සේට කුටියෙක් තැන. මැනවි, කැදලි තැන. මැනවි,
කුලප්‍රවේණිහු තැන. මැනවි, බකිතයෙන් මිදුනෙහි යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 2. 10.

සම්භූතභග.

20. එවමෙව සුතං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති තපොදුරුමෙ.

අථ බො ආයස්මා සම්භූ රතනියා පච්චසමයං පච්චට්ඨාය යෙන තපොදු තෙනුපසංඛතම් ගතතාති පරිසිඤ්චිතුං. තපොදෙ ගතතාති පරිසිඤ්චිතා පච්චතතරිතා එකච්චරො අට්ඨාසි ගතතාති පුබ්බාපයමානො¹.

අථ බො අඤ්ඤතරු දෙවතා අභිකක්කන්තාය රතනියා අභිකක්කන්ත-වණණා කෙවලකපං තපොදං ඔභාසෙතා යෙනායස්මා සම්භූ තෙනුපසංඛතම්. උපසංඛතම්තා වෙහාසං ඩීතා ආයස්මන්තං සම්භූ ගාථාය² අරුඤ්ඤාසි:

අභුතා භික්ඛසි භික්ඛු න භි භුතාන භික්ඛසි,
භුතාන භික්ඛු භික්ඛස්සු මා තං කාලො උපච්චගාති

[සම්භූ:]

කාලං වො'හං න ජාතාමි ජනෙනා කාලො න දිස්සාති,
තස්මා අභුතා භික්ඛාමි මා මං කාලො උපච්චගාති.

අථ බො සා දෙවතා පඨවියං³ පතිට්ඨතිතා ආයස්මන්තං සම්භූ එතදවොච:

දහරෙ තුං භික්ඛු පබ්බජිතො සුසුකාලකෙසො හද්දෙන⁴ යොබ්බතෙන සමන්තාගතො පඨමෙන වයසා අනිකිළිතාචී⁵ කාමෙසු. භුඤ්ඤ භික්ඛු මානුසකෙ කාමෙ. මා සන්ධිට්ඨිකං හිතා කාලිකං අනුබාචීති.

[සම්භූ:]

ත බවාහං ආවුසො සන්ධිට්ඨිකං හිතා කාලිකං අනුබාවාමි. කාලි-කඤ්ඤ බවාහං ආවුසො හිතා සන්ධිට්ඨිකං අනුබාවාමි. කාලිකාහි ආවුසො කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියෙසා⁶. සන්ධි-ට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනයිකො⁷ පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාසීති.

[දෙවතා:]

කථඤ්ඤ භික්ඛු කාලිකා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. කථං සන්ධිට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එහි-පස්සිකො ඔපනයිකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාසීති.

[සම්භූ:]

අහං බො ආවුසො තවො අවිරුපබ්බජිතො අබුතාගතො ඉමං ධම්ම විතයං. ත බවාහං⁸ සකෙකාමි විත්ථාරෙන ආචිකම්භුං. අයං සො භගවා අරහං සමමාසම්මුඤ්ඤො රාජගහෙ විහරති තපොදුරුමෙ. තං භගවන්තං උපසංඛතම්තා එතමත්ථං පුච්චෙත්තාසි⁹. යථා තෙ භගවා ව්‍යාකරෙති,¹⁰ තථා තං ධාරෙත්තාසි¹¹ති.

1. පුබ්බාපයමානො - සඤ. PTS. 2. ඩීතා ඉමාය ගාථාය - සී 2. 3. පඨවියං - මජ්ඣ. PTS. 4. හද්දෙන - සී 1. 5. අනිකිළිතාචී - මජ්ඣ. - සඤ. PTS. 6. ඩියො-PTS 7. ඔපනෙයයිකො - මජ්ඣ. 8. නතාහං - මජ්ඣ., සඤ. 9. පුච්ච - මජ්ඣ., සඤ. 10. බ්‍යාකරෙති - මජ්ඣ., සඤ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 2. 10.

සමිඳ්ඛි සුත්තය

20. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර තපොදාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවෝ රූ අලුයම තැනිට ගාත්‍රයන් දෙතා පිණිස තපොදා නදිය වෙත එළඹියහ. තපොදානදියෙහි ගාත්‍රයන්-දෙවා ගොඩ තැනී ඇත නෙත සිදුවමින් එක් සිවුරක් ඇති ව සිටියහ.

එකල්හි මහා පාහැ ඇති එක්තරා දෙවිද්වක් රාත්‍රිය ඉක්ම ගිය කල්හි ඉළු තපොදාව බබුලුවා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවන් වෙත එළඹියා ය. එළඹ අහස්හි සිටියා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවන්ට ගාථායෙන් කීවා ය:

මහණ, නො වළඳ සිහිහි. වළඳ නො ම සිහිහි. මහණ, වළඳ සිහව. කාලය තා තහමක් ඉක්ම යේවා.

[සමිඳ්ඛි:]

මම කාලය නො දනිමි. කාලය වැසුනේ නො පෙනෙයි. එහෙයින් 'කාලය මා තහමක් ඉක්ම යේවා'යි නො වළඳ සිහමි.

ඉක්බිති ඒ දෙවිද්ව පොළොවෙහි පිහිටා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරුන්ට මෙය කීවා ය:

මහණ, තෝ තරුණ පාවිද්දෙහි මහා කපුකෙහෙ ඇතියෙහි, සොදුරු යොවුනෙන් හා පළමු වයසින් යුක්තයෙහි, කාමක්‍රීඩා නො කළ සුළුයෙහි, මහණ, මානුෂික කාමයන් අනුභව කරණු මැනව. මෙලොව පස්කම් සැප හැර පියා පරලොව (කලෙකින් ලැබෙන) සැප තහමක් ලුහුබදුව.

[සමිඳ්ඛි:]

ඇවැත්නි, මම මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නො ම ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, මම කලෙකින් ලැබෙන සැප හැර පියා මෙලොව සැප ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝහ. මේ ධර්මය තමා විසින් දැක්ක යුත්තේ ය. කල් නො යවා විපාක දෙන්නේ ය. එව, බලවයි' කීමට හුදුසු ය. තම සිත්හි එළවා තැබීමට හුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දත යුත්තේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදහ.

[දෙවිද්ව:]

මහණ, කෙසේ නම් 'කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. දැඩි ආයාසය ඇත්තෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝ ය' (කියාත්) 'කෙසේ නම්' මේ ධර්මය සන්ධිධික ය. අකාලික ය. එහිපස්සික ය. ඔපනයික ය. නුවණැත්තන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දත යුතු ය. (කියාත්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලද්දහු ද?

[සමිඳ්ඛි:]

ඇවැත්නි, මම තවකයෙමි. පාවිද්ද වූ නොබෝ කල් ඇත්තෙමි. මෙසේතව අලුත පැමිණියෙමි. මම විස්තර වශයෙන් කියන්නට නො පොහොසත්මි. අතින් වූ සම්මා සම්බුදු වූ මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර තපොදාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මේ අරුත විවාරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිද්දෙකින් තිට ප්‍රකාශ කරණ සේක් ද? එපරිද්දෙන් එය දරවයි.

[දෙවතා:]

ත ඛො භික්ඛු සුඛරො සො භගවා අමෙහති උපසඛිකමිතුං. අඤ්ඤාති මහෙසකඛාහි දෙවතාහි පරිවුතො. සවෙ ඛො තං භික්ඛු තං භගවන්තං උපසඛිකමිතා එතමන්ථං පුච්චෙය්‍යාසි. මයමපි ආගච්චෙය්‍යාම ධම්මසවණං-යාති.¹

එවමාප්‍රියොති ඛො ආයස්මා සමිද්ධි තස්සා දෙවතාය පටිස්සුතා² යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සමිද්ධි භගවන්තං එතදවොච:

ඉදං භනෙත රතතියා පච්චුසසමයං³ පච්චුට්ඨාය යෙන තපොදා තෙනුපසඛිකමි ගන්තානි පරිසිඤ්චිතුං. තපොදෙ ගන්තානි පරිසිඤ්චිතා පච්චුත්තරිතා එකච්චරො අට්ඨාසිං ගන්තානි පුබ්බාපයමානො. අථ ඛො භනෙත අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභිකක්කන්තාය රතතියා අභිකක්කන්තවණ්ණො කෙවලකපං තපොදං ඔහාසෙතා යෙනාහං තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතා වෙහාසං ඕතා ඉමාය ගාථාය අජ්ඣහාසි:

“අභුතා භික්ඛසි භික්ඛු ත භි භුතාත භික්ඛසි,
භුතාත භික්ඛු භික්ඛස්සු මා තං කාලො උපච්චගා”ති.

එවං වුත්තෙත අහං භනෙත තං දෙවතං ගාථාය පච්චහාසිං.⁴

“කාලං වොහං ත ජාතාමි ජනෙතා කාලො න දිස්සති,
තස්මා අභුතා භික්ඛාමි මා මං කාලො උපච්චගා”ති.

අථ ඛො භනෙත සා දෙවතා පඨවියං පතිට්ඨතිතා මං එතදවොච: දහරො තං භික්ඛු පබ්බජිතො සුසු කාලකෙසො භද්‍රෙන යොබ්බතෙන සම්මතාගතො පඨමෙන වයසා, අනිකිප්පිතාචි කාමෙසු. භුඤ්ඤාති භික්ඛු මාත්‍රසකෙ කාමෙ. මා සඤ්චරිකං හිතා කාලිකං අනුධාවිති.

එවං වුත්තෙත හං ‘භනෙත තං දෙවතං එතදවොච: “ත ඛොහං ආප්‍රියො සඤ්චරිකං හිතා කාලිකං අනුධාවාමි. කාලිකඤ්ච ඛොහං ආප්‍රියො හිතා සඤ්චරිකං අනුධාවාමි. ‘කාලිකා හි ආප්‍රියො කාමො වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදිතවො එන්ථියෙය්‍යා.’ සඤ්චරිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපතසිකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතිති.”

එවං වුත්තෙත භනෙත සා දෙවතා මං එතදවොච: කථඤ්ච භික්ඛු කාලිකා කාමො වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදිතවො එන්ථියෙය්‍යා. කථං සඤ්චරිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපතසිකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතිති.

එවං වුත්තෙත’හං භනෙත තං දෙවතා එතදවොච: අහං ඛො ආප්‍රියො තවො අචිරපබ්බජිතො අධුතාගතො ඉමං ධම්මවිතයං. ත ඛොහං සකෙකාමි වින්දාරෙන අවිඤ්චිතුං. අයං සො භගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො රාජගහෙ විහරති තපොදරාමෙ. තා භගවන්තං උපසඛිකමිතා එතමන්ථං පුච්චෙය්‍යාසි. යථා තෙ භගවා ව්‍යාකරෙති තථා තං ධාරෙය්‍යාසීති.

1. ධම්මසවණංයාති. - සක. මජ්ඣ. 2. පටිස්සුතා. - සක. 3. පච්චුසසමයං. - සිවු. 1, සි 1. 4. අජ්ඣහාසි. - සක. සිවු. 1, සි 1, 2 5. වුත්තාහං. - මජ්ඣ. සක.

[දෙවිදු:]

මහණ, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එළඹෙන්නට සුකර නො වෙත්. අතෙක් මහෙශ්වරයා දේවතාවන් විසින් පිරිවරණ ලදහ. මහණ, ඉදින් නුඹ වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මේ අරුත විවාරන්නහු තම අපි දු බණ අසන්නට එන්නෙමු.

ඇවැත්නි, එසේ ය යි ආයුෂමත් සම්භිසංචරිත තෙමේ ඒ දෙවිදුවට පිළිතුරු දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් සම්භිසංචරිත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය:

වහන්ස, මෙහි මම රු අලියම තැනිට ගාත්‍රයන් දෝතට තපොදුව වෙත එළඹියෙමි. තපොදුවෙහි ගාත්‍රයන් දෙවා ගෙණ ගොඩ තැනි සිරුරු තෙත සිදුවමින් එක් සිවුරක් ඇති ව සිටියෙමි. වහන්ස, එකල්හි මනා ඡවිවණේ ඇති එක්තරා දෙවිදුවක් රූය ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු තපොදුව බබුලුවා මා වෙත එළඹියා ය. එළඹ අහස්හි සිටියා මේ ගාථාවෙන් කීවු ය:

“මහණ, නො වළඳ සිහි. වළඳ නො ම සිහි, මහණ වළඳ සිහව. කාලය තා තහමක් ඉක්ම යේවා” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට ගාථායෙන් පිළිතුරු දිනිමි.

“මම කාලය නො දනිමි. කාලය වැසුනේ නො පෙනේ. එහෙයින් කාලය මා තහමක් ඉක්ම යේවා යි නො වළඳ සිහමි.” යි.

වහන්ස, එකල්හි ඒ දෙවිදු තොමෝ පොළොවෙහි පිහිටා මට මෙය කීවු ය: “මහණ, නුඹ වහන්සේ තරුණ පාවිදි කෙතෙකි. මනා කළකෙහෙ ඇති කෙතෙකි. සොදුරු යොවුනින් හා පළමු වයසින් සමකාලතයහ. කාමක්‍රීඩා නො කළ කෙතෙකි. මහණ, මානුසිකකාමයන් අනුභව කරව. මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප තහමක් ලුහුබදුව” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට මෙය කීයෙමි: “ඇවැත්නි, මම මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නො ම ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, මම කලෙකින් ලැබෙන සැප හැර දමා මෙලොව සැප ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, ‘කාමයෝ කාලික යහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝහ.’ ‘මේ ධර්මය සන්දිට්ඨික ය. අකාලික ය. එහිපසික ය. ඔපතසික ය. නුවණැත්තවුන් විසින් තම තමා කෙරෙහි ලා දත යුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදී.”

වහන්ස, එසේ කී කල්හි ඒ දෙවිදු මට මෙය කීවු ය: “මහණ කෙසේ නම් ‘කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය.’ බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝහ. (කියාත්), කෙසේ නම් මේ ධර්මය සන්දිට්ඨික ය. අකාලික ය. එහිපසික ය. ඔපතසික ය. නුවණැත්තවුන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දත යුතු ය’ (කියාත්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දහු දැ?” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට මෙය කීයෙමි: “ඇවැත්නි, මම තවකයෙමි. පාවිදි වූ තොබෝ කල් ඇත්තෙමි. මේ සසුනට අලුත පැමිණියෙක්මි. මම විස්තර වශයෙන් කියන්නට නො හැක්කෙමි. අහිත් වූ සම්මාසමුද්‍ර වූ මේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර තපෝදර්ශයෙහි වැඩ වසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ විවාරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිද්දෙකින් තම ප්‍රකාශ කරණ සේක් නම් එපරිද්දෙන් එය දරව” යි.

එවං වුතෙන භනෙන සා දෙවතා මං එතදවොච: “ත ඛො භික්ඛු සුක්කරො සො භගවා අපෙඨහති උපසඛිකමිත්තුං, අඤ්ඤාති මහෙසකඛාති දෙවතාති පරිවුතො. සචෙ ඛො ත්වං භික්ඛු තං භගවනං උපසඛිකමිත්වා එතමත්ථං පුච්චෙත්ඤ්‍යාසි. මයමපි අගච්චෙත්ඤ්‍යාම ධම්මසවණ්ණං”ති. සචෙ භනෙන තස්සා දෙවතාය සච්චං වචනං, ඉධෙව සා දෙවතා අවිදුරෙති.

එවං වුතෙන සා දෙවතා අයසමනතං සමිද්ධං එතදවොච: පුච්ච භික්ඛු, පුච්ච භික්ඛු, අයමහං¹ අනුපපතතාති.

අථ ඛො භගවා තං දෙවතං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

අකෙඛය්‍ය සඤ්ඤාදිනො සත්තා අකෙඛය්‍යසමීං පතිට්ඨිතා,
අකෙඛය්‍යෙ අපරිඤ්ඤාය යොගමායනතී මච්චුතො.

අකෙඛය්‍යෙ ව² පරිඤ්ඤාය අකඛාතාරං ත මඤ්ඤාති,
තඤ්ඤාති තස්ස ත හොතීති යෙන තං වජ්ජා ත තස්ස අජ්ඣි,
සචෙ විජාතාසි වදෙති යහබ්‍යති.

[දෙවතා:]

ත ඛවාහං භනෙන ඉමස්ස භගවතා සඛිබ්‍රිතෙන භාසිතස්ස විජාරෙත අත්ථං අචාතාමි. සාධු මෙ භනෙන භගවා තථා භාසතු. යථාහං ඉමස්ස භගවතා සඛිබ්‍රිතෙන භාසිතස්ස විජාරෙත අත්ථං අචාතෙත්ඤ්‍යානති.³

[භගවා:]

සමො විසෙසී උදවා⁴ නිසීතො යො මඤ්ඤාති සො විචදෙථ තෙන,
නිසු විධාසු අවිකම්පමානො සමො විසෙසීති ත තස්ස හොති,
සචෙ විජාතාසි වදෙති යකඛ.

[දෙවතා:]

ඉමස්සපි ඛවාහං භනෙන භගවතා සඛිබ්‍රිතෙන භාසිතස්ස ත විජාරෙත අත්ථං අචාතාමි. සාධු මෙ භනෙන භගවා තථා භාසතු, යථාහං ඉමස්ස භගවතා සඛිබ්‍රිතෙන භාසිතස්ස විජාරෙත අත්ථං අචාතෙත්ඤ්‍යානති.³

[භගවා:]

පභාසි සඛිං⁵ ත විමාන⁶ මජ්ඣගා අච්ච්චජි⁷ තණ්හං ඉධ නාම රුපෙ,
තං ජිත්තහත්ථං අජිතං නිරුසං පරියෙසමානා තාජ්ඣගමුං
දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා සග්ගෙහු වා සබ්බතිවෙසනෙහු;
සචෙ විජාතාසි වදෙති යකඛාති.

[දෙවතා:]

ඉමස්ස ඛවාහං භනෙන භගවතා සඛිබ්‍රිතෙන භාසිතස්ස එවං විජාරෙත අත්ථං අචාතාමි.

1. යමහං. - මජ්ඣං, සා, PTS. 2. අකෙඛය්‍යඤ්ඤා - මජ්ඣං, සා, PTS. 3. ජාතෙත්ඤ්‍යානති - මජ්ඣං, PTS. 4. අථවා - සිවු. 2. 5. කඛිඛවා - සි 1. 6. ත ව මාන - මජ්ඣං 2. 7. අච්ච්චජි - සා, සිවු. 2.

වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ දෙව්දු මට මෙය කීවුය. “මහණ, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප විසින් එළඹෙන්නට සුකර නො වෙයි. අනෙක් මහේශ්වරයා දේවතාවන් විසින් පිරිවරණ ලදහ. මහණ, ඉදින් නුඹ වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ මේ අරුත විවාරන්නහු නම් අපි දු දහම් ඇසීමට එන්නෙමු” යි. වහන්ස, ඉදින් ඒ දෙව්දුවගේ වචනය ඇත්ත වේ නම් ඒ දෙව්දු මෙහි ම නුදුරෙහි ය” යි.

එසේ කී කල්හි ඒ දෙව්දු ආයුෂමත් සම්භූතෙරුන්ට “මහණ, විවාරණු මැනව. මහණ, විවාරණු මැනව. මේ මම පැමිණියෙමි” යි මෙය කීවු ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ දෙව්දුවට භාජායෙන් වදාළ සේක:

සත්තව්‍යෝ පඤ්චස්කන්ධයෙහි සත්තචුදායාදි සංඥ ආත්තෝ ය. පඤ්චස්කන්ධයෙහි (තෘණණා දුෂ්ට්‍රාහ වශයෙන්) පිහිටියාහු ය. පඤ්චස්කන්ධයන් පිරිසිදු නො දැන මාරයාගේ වසයට යෙත්.

පඤ්චස්කන්ධයන් පිරිසිදු දැන සත්තචුදායාදි වශයෙන් කිසිවකු නො හැකි. යම් හෙයකින් ඔහුට ඒ මඤ්ඤා නො වේ ද (එහෙයිනි). යම් කරුණකින් ඔහුට රාගරත්නාදි වශයෙන් කියන්නේ නම් ඒ කරුණ ද ඔහුට තැන: එම්බා දෙව්දුව, ඉදින් (එබඳු රහතකු) දැනිනි නම් කියවයි.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් මම නො ම දැනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් යම්සේ මම දැන ගන්නෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එපරිද්දෙන් මට වදාරණු මැනවි යි.

[භගවත්තු:]

යමෙක් “(මම අත්‍යයන් හා) සම වෙමි” යි හෝ “විශිෂ්ටයෙමි” යි හෝ නොහොත් “හීනයෙමි” යි හෝ හැකි ද එයින් හේ (අත්‍යයන් හා) විවාද කරන්නේ ය. (යමෙක්) ත්‍රිවිධ මාතයන්හි නො සැලකෙන්නේ ද ඔහුට ‘සම ය, විශිෂ්ට ය, (හීන ය) යන හැඟීමක් නො වේ. එම්බා දෙව්දුව, ඉදින් (එබන්දකු) දැනිනි නම් කියව.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි ද අරුත විතර විසින් මම නො දැනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත මම යම්සේ විතර විසින් දැන ගන්නෙමි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එසේ මට වදාරණු මැනවි යි.

[භගවත්තු:]

ප්‍රඥප්තිය හඳුන්වයි. විවිධ මාතයට (=තවවිධ හෝ ත්‍රිවිධ මාතයට) නො ගියේ ය. නොහොත් මවුකුසට නො යන්නේ ය. මේ තාමරාප සම්බ්‍රාහ්ම පඤ්චස්කන්ධයෙහි තෘණණා ව මූලසුත්තයෙහි ය. සුත්තකළ කෙලෙස් ගැට ඇති තිදුක් වූ තෘණණා රහිත වූ ඒ කම්මාසුච්ඡායා සොයන්නා වූ දෙව්දුරේ ද මුහුණයේ ද මෙලොව හෝ පරලොව හෝ සබ්බයන්හි හෝ සියලු සත්ත කිවෙසත්‍යන්හි හෝ නො දැනිත්. එම්බා දෙව්දුව ඉදින් දැනිනි නම් කියව.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් මම මෙසේ දැනිමි.

[භගවා:]

පාපං ත කසිරු වවසා මහසා කායෙන වා කිඤ්චත සබ්බලොකෙ,
කාමෙ පහාය සතිමා සම්පජානො දුක්ඛං ත සෙවෙථ අතත්ථසංභිතනනි.

නාඤ්ඤාවග්ගො දුභිසො.

නමුඤ්ඤානං:

නාඤ්ඤා නාඤ්ඤි වෙව නඤ්ඤි පුත්තසමෙත ව,
බතතිසො සනමානො ව නිඤ්ඤා නාඤ්ඤි ව දුක්ඛකරං,
භිරි කුට්ඨිකා නවමො දසමො ථුතො සමිද්ධිතා'ති.

3. සතතිවග්ගො.

1. 8. 1.

සතතිසුත්තං.

21. සාවජජීයං—

එකමන්තං ඝීතා බො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:¹

සතතිසො විය ඔමධෙඨා ඛය්‍යමානොව² මජ්ඣකෙ,
කාමරුගප්පහාණය සතො භික්ඛු පරිබ්බපේ'ති.

[භගවා:]

සතතිසො විය ඔමධෙඨා ඛය්‍යමානොව² මජ්ඣකෙ,
සකකායද්ධිප්පහාණය සතො භික්ඛු පරිබ්බපේ'ති.

1. 3. 2

චුසතිසුත්තං.

22. සාවජජීයං—

එකමන්තං ඝීතා බො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

තාචුසන්තං චුසති ව චුසන්තං ව තතො චුසෙ,
තසමා චුසන්තං චුසති අප්පද්ධිප්පදෙසිතනනි.

[භගවා:]

යො අප්පද්ධිස්ස තරස්ස දුස්සති,
සුද්ධස්ස පොසස්ස අතභිග්ගස්ස,
තමෙව බාලං පච්චෙති පාපං,
සුමුමො රජො පටිච්චානංව බිත්තො'ති.

[භගවත්හු:]

වචනයෙන් ද සිතීන් ද කසින් ද කිසි පවක් නො කරන්නේ ය. මුළු ලොවේ සියලු කාමයන් හැර සිති ඇත්තේ මනා නුවණ ඇත්තේ අතළු සතක වූ දුක නොසෙවුනේ ය.

නඤ්ඤ වර්ග දෙවෙනි යි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

නඤ්ඤ, නඤ්ඤී, නත්තිපුත්තසම, බතතිය, සතමාන, නිද්දතඤ්ඤ, දුක්ඛර, භිජ්, නව වත කුටිකා, දසවත සම්මානි සුත්‍රය ද වේ.

3. සතති වර්ගය.

1. 3. 1.

සතති සුත්‍රය.

21. සැවැත්තුමර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සැතෙකින් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසැ දූවෙන්නකු මෙන් ද මහණ තෙමේ කාමරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිති ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

සැතෙකින් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසැ දූවෙන්නකු මෙන් ද මහණ තෙමේ සතකායදූෂිත ප්‍රභාණය පිණිස සිති ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

1. 3. 2.

සුභතී සුත්‍රය.

22. සැවැත්තුමර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කමය නො පහත්නු විපාකය තෙමේ සපයී නො කෙරෙයි. එහෙයින් කමය පහත්නු විපාකය තෙමේ ස්පයී කරන්නේ ය. එහෙයින් නිදේස් ප්‍රභූලත්ව ආර්ථක කරණ කමය පහත්නු විපාකය තෙමේ ස්පයී කෙරෙයි.

[භගවත්හු:]

යමෙක් නිදේස් වූ පිරිසිදු වූ කෙලෙස් තැනි පුද්ගලයකුට ආර්ථක කෙරේ ද, ඒ පාපය තෙමේ උඩුසුලඟට දැඩි සිසුම රජසක් මෙන් ඒ බාලයා කරා ම පෙරලා එයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 3. 3.

ජමාසුභතං

23. ඝාමපථියං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවතා භගවනනං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

අනෙතා ජටා බිති ජටා ජටාය ජටිතා පජා,
තං තං ගොතම පුට්ඨාමි කො ඉමං විජටයෙ ජටනති.

[භගවා:]

සිලෙ පතිට්ඨාය තරො සපඤ්ඤා විතනං පඤ්ඤාඤච භාවයං,
ආතාපි නිපකො භික්ඛු සො ඉමං විජටයෙ ජටනති.

යෙසං රාගො ව දොසො ව අවිජ්ජා ව විරාජිතා,
බිණ්ණසවා අරහනෙතා තෙසං විජටිතා ජටා.

යත් නාමඤච රූපඤච අසෙසං උපරාජ්ඣති,
පටිසං රූපසඤ්ඤා ව එතෙසා¹ ඡිජ්ජතෙ ජටාති.

1. 3. 4.

මනොනිවාරණසුභතං

24. ඝාමපථියං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

යතො යතො මනො නිවාරයෙ
න දුක්ඛමෙති තං තතො තතො,
ස සබ්බතො මනොනිවාරයෙ
ස සබ්බතො දුක්ඛා පමුච්චති²

[භගවා:]

ත සබ්බතො මනො නිවාරයෙ
මනො යතතනමාගතං,³
යතො යතො ව පාපකං
තතො තතො මනො නිවාරයෙ'ති.

1. 3. 5.

අරහනසුභතං

25. ඝාමපථියං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ :ඉමං ගාථං
අභාසි:

1. එත්ථ සා - සනා, - PTS 2. පමුච්චති - මජ්ඣ, සී, මු. PTS 3. ත මනො සංයතනා -
මජ්ඣ, සංයතනා - PTS

1. 3. 3.

ජපා සූත්‍රය.

23. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

ඇතුළත අවුල් ය. පිටත අවුල් ය. සත්ති ප්‍රජාව අවුලෙන් වෙළුනි ය. එහෙයින් ගෞතමයන් වහන්ස, කවරෙක් මේ අවුල තිරවුල් කරන්නේ දැ යි? එකරුණ පුළුවන්.

[භගවත්හු:]

පිළිසඳනුවණ ඇති කෙලෙස් තවත වෙර ඇති තීරණප්‍රඥයෙන් යුත් සසර විශ දක්නාහුලු ඒ සත්ති තෙමේ ශීලයෙහි පිහිටා සමාධිය ගා ප්‍රඥව වඩමින් මේ අවුල තිරවුල් කරන්නේ යි.

යම් කෙනකුත් විසින් රාගයත් ද්වේශයත් අවිඤ්චාව දුරු කරණ ලද්දහු ද, (ඔහු) ඤාණාසාව රහත්හු ය. ඔවුන් විසින් තෘෂ්ණා නැමති අවුල තිරවුල් කරණ ලදී.

යම් තැනෙක තාමයන් රූපයත් ප්‍රතිඝයත් රූපසංඥාවත් තීරව-
ශේෂයෙන් නිරුඳු වෙද්ද, මෙහි මේ තෘෂ්ණා නැමති අවුල සිඳේ යි.

1. 3. 4.

මනොනිවාරණසූත්‍රය

24. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙකින් යමෙකින් සිත වළකන්නේ ද? එයින් එයින් ඔහුට දුක් නො පැමිණෙයි. හෙතෙමේ සියල්ලෙන් සිත වළක්වන්නේ නම් හෙතෙමේ සියලු දුකෙන් මිදෙයි.

[භගවත්හු:]

සියල්ලෙන් සිත නො වළකන්නේය. සංයතභාවයට පැමිණි සිත නො වළක්වන්නේ ය. යමෙකින් යමෙකින් අකුසල් වේ නම් එයින් එයින් සිත වළක්වන්නේය යි.

1. 3. 5.

අරහත්‍යා සූත්‍රය

25. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යො හොති භික්ඛු අරහං කතාථී
 බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
 අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
 මමං වදන්තීතිපි සො වදෙය්‍යාති.

[භගවා:]

යො හොති භික්ඛු අරහං කතාථී
 බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
 අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
 මමං වදන්තීතිපි සො වදෙය්‍ය
 ලොකෙ සමඤ්ඤං කුසලො විදිත්වා,
 වොහාරමතෙතන සො වොහරෙය්‍යාති.

[දෙවතා:]

යො හොති භික්ඛු අරහං කතාථී
 බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
 මානං නු ඛො සො උපගමම භික්ඛු
 අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
 මමං වදන්තීතිපි සො වදෙය්‍යාති.

[භගවා:]

පභිණ්ණානස්ස ත සන්ති ගන්තං
 විබුට්ඨා මානගන්තස්ස සබ්බෙ,
 සො චිතිවතො මඤ්ඤානං¹ සුමෙධො
 අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
 මමං වදන්තීතිපි සො වදෙය්‍ය,
 ලොකෙ සමඤ්ඤං කුසලො විදිත්වා
 වොහාරමතෙතන සො වොහරෙය්‍යාති.

1. 3. 6.

පජේජාන්සුතතං.

26. භාවනායං—

එකමන්තං සීතා ඛො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමිං භාටං අභාසී:

කති ලොකස්මිං පජේජාතා යෙහි ලොකො පසාසති²,
 භගවන්තං³ පුට්ඨමාගමම කථං ජානෙමු තං මයං.

[භගවා:]

වන්තාරො ලොකෙ පජේජාතා පඤ්චමෙත්ථ න විජ්ජති,
 දිවා තපති ආදිවෙවා රත්තිං ආභාති⁴ චන්ද්‍රිමා,
 අථ අහි දිවාරත්තිං තත්ථ තත්ථ පසාසති²,
 සමුද්ධො තපතං සෙට්ඨො එසා ආභා අනුත්තරාති.

1. මඤ්ඤානං-මජ්ඣිම, යමකං - සෘජු PTS
 PTS 4. රත්තිමාභාති - මජ්ඣිම, සෘජු

2. පසාසති - සිවු, 1. සි 1, 3. භවන්තං-

සිටුමගින් කළ කිය ඇති ආභ්‍රවයන් නැසූ පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද? හෙතෙමේ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ද? හෙතෙමේ “මට කියති” යි කියාත් කියන්නේ ද?

[හඟවත්හු:]

සිටුමගින් කළ කිය ඇති ආභ්‍රවයන් නැසූ පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද? හෙතෙමේ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ය. හෙතෙමේ “මට කියති”යි කියාත් කියන්නේ ය. දක්ෂ වූ හෙතෙමේ ලෝකයෙහි ව්‍යවහාරය දැන ව්‍යවහාර මාත්‍රයෙන් ව්‍යවහාර කරන්නේ යි.

[දෙවි:]

සිටු මගින් කළ කිය ඇති ආභ්‍රවයන් නැසූ පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද? ඒ මහණ තෙමේ මාතයට පැමිණ හෝ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ද? හෙතෙමේ “මට කියති”යි කියාත් කියන්නේ ද?

[හඟවත්හු:]

ප්‍රතිණ වූ මාත ඇති ඔහුට මාතග්‍රන්ථි නැත. ඔහු විසින් සියලු මාතග්‍රන්ථි වෙසෙසින් නසන ලද්දක. මනා නුවණ ඇති හෙතෙමේ මඤ්ඤාන ඉක්ම වූයේ ය. හෙතෙමේ ‘මම කියමි’ යි කියාත් කියන්නේ ය. හෙතෙමේ ‘මට කියති’යි කියාත් කියන්නේ ය. දක්ෂ වූ ඒ රහත් තෙමේ ලෝකයෙහි ව්‍යවහාරය දැන ව්‍යවහාරමාත්‍රයෙන් ව්‍යවහාර කරන්නේ යි.

1. 3. 6.

පඤ්චාන සූත්‍රය

26. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙකින් ලොව බබලා තම් (එබඳු) එළි ලොව කෙතෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවාරත්තට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දනිමු ද?

[හඟවත්හු:]

ලොව එළි සතරෙකි. මෙහි පඤ්චාත්තෙක් නැත. තිරු දවල් බබලයි. සඳු රැ. බබලයි. තව ද, හින්ත දිවා රැ දෙකිහි ඒ ඒ තැන බබලයි. සඵඥයන් වහන්සේ බබලන්නවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයක. මේ ආලෝකය තිරුතතර යි.

1. 3. 7.

සරසුතං.

27. සාවස්ථියං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අර්ඤ්භාසී:

කුතො සරා නිවත්තනනි කන්ථ වට්ඨං ත වත්තනි,¹
කන්ථ තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුර්ඤ්ඤිති

[භගවා:]

යන්ථ අපො ව පඨවී තෙජෝ වායො ත ගාඛනි,
අතො සරා නිවත්තනනි එන්ථ වට්ඨං ත වත්තනි,¹
එන්ථ තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුර්ඤ්ඤිති.

1. 3. 8.

මහඤ්ච සුතං.

28. සාවස්ථියං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අර්ඤ්භාසී:

මහඤ්චා මහාභොගා රට්ඨවන්තො¹ පි බතනියා,
අඤ්ඤමඤ්ඤනිගිර්ඤ්ඤනි කාලේසු අතලඤ්ඤානා
තෙසු උසුසකථාතෙසු² භවසොතානුසාරිසු,
කෙධි³ තණ්හං පජ්ඣිසු කෙ ලොකසමිං අනුසුසකාති

[භගවා:]

භීතා අගාරං පබ්බජිතා⁴ භීතා පුත්තං පසුං පියං,
භීතා රුහඤ්ච දෙසඤ්ච අවිජ්ජඤ්ච විරුජ්ඣ
බිණ්ණසවා අරහන්තො තෙ ලොකසමිං අනුසුසකා'ති.

1. 3. 9.

චතුර්වකකසුතං.

29. සාවස්ථියං—

[දෙවතා:]

චතුර්වකකං නවදාරං පුණ්ණං ලොභෙන සංයුතං,
පඛිකථාතං භෙරිතං කථං යාත්‍රා භවිස්සති.

[භගවා:]

ජේතා තද්ධිං⁵ වරතනඤ්ච ඉච්ඡාලොභඤ්ච පාපකං,
සමුලං තණ්හං අබ්බුය්‍යා එවං යාත්‍රා භවිස්සති.

1. වට්ඨ - සි.මු. 1. PTS සි 2. 2. උසුසකථාතෙසු - සෘ. 3. කෙධි - සෘ. ගධ - PTS.

4. පබ්බජිතවා - PTS. 5. තද්ධිං PTS.

1. 8. 7.

සර සූත්‍රය

27. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා යෙන් කී ය:

සංසාර ප්‍රවාහයෝ කොහි තවනිද්ද? සසරවැසි කොහි නො වසී ද? නාමයත් රූපයත් කොතැන්හි නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වේ ද?

[භගවත්තු:]

යම් තැනක ආපෝ ධාතුවත් පඨවි ධාතුවත් තේජෝ ධාතුවත් වායෝ ධාතුවත් නො පිහිටා ද මෙහි සංසාරප්‍රවාහයෝ තවතිත්. මෙහි සසරවැසි නො වසී. මෙහි නාමයත් රූපයත් නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වේ යි.

1. 8. 8.

මහත්ඛණ්ඩ සූත්‍රය

28. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා යෙන් කී ය:

මහත්ඛණ්ඩ ඇති මහත්භෝග ඇති රටවල් ඇති ඝාත්‍රියයෝ ද කාමයන්හි සැහිමට නො පැමිණියාහු ඔවුනොවුන් සැපත පතත්.

ඔවුන් (කාමයන්හි) උත්සාහවත් වූ කල්හි භවස්‍රෝතස අනු ව යන කල්හි මේ ලෝකයෙහි කවුරු තෘණාව දුරු කළාහු ද? ලෝකයෙහි කවුරු (කාමයන්හි) උත්සාහ රහිත වූවාහු ද?

[භගවත්තු:]

ගිහිගෙය හැර ප්‍රිය වූ දරුවන් ද සිවුපාවුන් ද හැර පැවිදි වූ රුගයන් දෝෂයත් දුරු කොට අවිද්‍යාවත් තසා (සිටි) ක්ෂීණසුව වූ ඒ රහත්හු ලෝකයෙහි (කාමයන් සෙවීමෙහි) උත්සාහ රහිතයෝ ය.

1. 8. 9.

වතුචක්ක සූත්‍රය.

29. සැවැත්නුවර--

[දෙව්:]

මහාචරියන් වහන්ස, (මේ ශරීරයානග) සක් සතරක් ඇත්තේ ය. තව දෙරක් ඇත්තේ ය. (අශුචියෙන්) පිරුණේ ය. ලෝභයෙන් යුක්ත ය. මඩෙහි උපත. එහි නික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්තු:]

රූභාත ද වරපට ද ලාමක ඉච්ඡාව ද ලෝභය ද සිදු තෘණාව සහමුළුව දුරු.(ලීමෙන්) මෙසේ නික්ම යෑම වන්නේ යි.

1. 3. 10.

එඤ්ජබ්බාසුතනං.

30. ඝාටිපථියං—

[දෙවතා:]

එඤ්ජබ්බං කිසං වීරං අප්පාහාරං අලොචුපං,
සිහං චෙකවරං තාගං කාමෙසු අතපෙකඛිතං,
උපසඬකම්ම පුට්ඨං කථං දුක්ඛා පඤ්චවතීති.

[භගවා:]

පඤ්ච කාම භුක්ඛාලොකෙ මනෝජට්ඨා පච්චේදනා,
එත්ථ ඡන්දං වීරාජෙත්වා එවං දුක්ඛා පඤ්චවතීති.

සතතිවග්ගො නඨිගො.

නමුඤ්ජනං:

සතතියා ථූසතී චෙව ජවා මනෝ නිවාරණා,
අරහතෙතන පඤ්ජානො සරං මහඛිතෙන ව,
වතුචකෙකත තවමං එඤ්ජබ්බෙත තෙ දසාති.

4. සතුලලපකාසිකවග්ගො.

1. 4. 1.

සබ්බිසුතනං.

31. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාවථේයං විහරති ජේතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

අථ ඛො සම්මනුලා සතුලලපකාසිකා දෙවතායො අභික්ඛන්තාය
රතතියා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජේතවනං ඕභාසෙත්වා යෙන
භගවා තෙනුපසඬකම්මසු. උපසඬකම්මා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං
අට්ඨංසු.

එකමන්තං සීතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

සබ්බිරොව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සත්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දාය සෙය්‍යො හොති න පාපියොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. 3. 10.

එඤ්ජබ්බ සූත්‍රය.

30. සැවැන්නුවර—

[දෙවි:]

එඤ්චුටකුගේ මෙන් කෙණ්ඩා ඇති කාශ වූ ස්වල්පාභාර ඇති ලොල් බැව් තැති, සිංහයකු මෙන් ඇතකු මෙන් එකලාව හැසිරෙන, කාමයන්හි තීරපේක්ෂක වූ චිරයන් වහන්සේ වෙත එළඹ කෙසේ දුකින් මිදේ දැයි විචාරමි.

[භගවත්හු:]

ලොව මහස සවැති කොට ඇති පඤ්චකාමගුණයෝ ප්‍රකාශ කරණ ලදහ. මෙහි ඇල්ම දුරු කොට ශ්‍රීමෙන් මෙසේ දුකින් මිදෙයි.

සත්තචරියා භෞවනි සී.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

සතති, ජුසති, ජටා, මහොතිවාරණ, අරහතත, පජ්ජාත, සර, මහඛත සූත්‍ර ද, තවචැති චතුරකක සූත්‍රය ද, එඤ්ජබ්බ සූත්‍රය දැයි දසසූත්‍ර කෙනෙක් වෙත්.

4. සතුලලපකාසික වගීය.

1. 4. 1.

සබ්බි සූත්‍රය.

31. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මනා ජව්වණ් ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ රැ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි ඔු එ දෙවිරම බඩුපුටා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ.

එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීයේ ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දන (සිවියසුට) අභිවෘද්ධිය වෙයි. පිරිනිමෙක් නො වෙයි.

ඥාතිනි අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුලත් කර ඇත.

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සද්ධම්මමඤ්ඤය පඤ්ඤ උබ්භති¹ තාඤ්ඤතොති.

අථ බො අපරං දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සද්ධම්මමඤ්ඤය සොකමජේඛි හ සොවතීති.

අථ බො අපරං දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සද්ධම්මමඤ්ඤය ඤාතිමජේඛි විරෙවතීති.

අථ බො අපරං දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සද්ධම්මමඤ්ඤය සත්තා ගච්ඡන්ති සුග්ගතින්ති.²

අථ බො අපරං දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සද්ධම්මමඤ්ඤය සත්තා තිට්ඨන්ති සාතතන්ති.

අථ බො අපරං දෙවතා භගවන්තං එතදවොච: කස්ස ඤු බො භගවා³
සුභාසිතන්ති.

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙහි. අපි ච මමාපි⁴ සුඤ්ඤා:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සද්ධම්මමඤ්ඤය සබ්බද්දකතා පමුච්චතීති.

ඉද්ධවොච භගවා. අත්තමතා තා දෙවතායො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
පදකම්මො කතා තුනේවනාරාධාසිංසුති.⁵

1. පඤ්ඤං උභති - සතා. 2. සුග්ගතින්ති - සතා. 3. භගව - PTS. 4. මමපි - මජ්ඣං.
මමමපි - PTS. 5. ඉද්ධවොච - පෙර - තානේවනාරාධාසිංසුති පාදො සතා, PTS; පොත්තෙසු
හ දිස්සතෙ

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම භික්ෂුසංඝවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් ප්‍රඥව ලැබේ. අනෙකකින් නො ලැබේ.

ඉක්කිති අත් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම භික්ෂුසංඝවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් ශෝක-කාරණයන් මැද ශෝක නො කෙරේ.

ඉක්කිති අත් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම භික්ෂුසංඝවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් නැයන් මැද වෙසෙසින් බලලගි.

ඉක්කිති අත් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම භික්ෂුසංඝවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් සත්තියෝ පුගතියට යෙත්.

ඉක්කිති අත් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම භික්ෂුසංඝවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් සත්තියෝ බොහෝකල් පුටු සේ සිටීන්.

ඉක්කිති අත් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මැනවින් කියන ලද්දේ ද?

[භගවත්හු:]

කොප සියල්ලන් විසින් කරුණු වශයෙන් මැනවින් කියන ලදී. වැළි දු මගේ (වචනය) ද අසවු:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම භික්ෂුසංඝවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් සියලු දුකින් මිදෙයි.

භාග්‍යවතු වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති ඒ දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වූහයි.

1. 4. 2.

මච්ඡරිසුතනං

32. එකං සමයං භගවා ඝාටකජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
 පිණ්ඩිකායා ආරාමේ. අථ ඛො සම්බුද්ධා සතුලලපභාසිකා දෙවතායො
 අභිකක්කන්තාය රතතියා අභිකක්කන්තවණ්ණා කෙවලකපපං ජෙතවනං ඔභා-
 සෙනා යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්සු. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
 එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ
 ඉමං ගාථං අභාසි:

මච්ඡෙරු ව පමාදු ව එවං දුතං න දීයති,
 පුඤ්ඤමාසඛිකමානෙන¹ දෙය්‍යං ගොති විජ්ජනාති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

යඤ්ඤෙව භිතො න දදති මච්ඡරි තදෙවාදදතො² හයං,
 ජිහ්වජා ව පිපාසා ව යය්‍ය භායති මච්ඡරි,
 තමෙව බාලං පුසති අගමිං ලොකෙ පරමෙ ව.

තස්මා විනෙය්‍ය මච්ඡෙරුං දජ්ජා දුත මලාභිභු,
 පුඤ්ඤාදිති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා ගොන්ති පාණ්ණිකන්ති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

තෙ මනෙසු න මීයන්ති³ අභ්‍යානං⁴ ව සභබ්බරං⁵,
 අප්පසම් යෙ පච්චෙච්ඡන්ති එස ධෛර්‍යා සන්තනාතො.

අප්පසෙමකෙ පච්චෙච්ඡන්ති බහුතෙකෙ නදිච්ඡරෙ,
 අප්පසමා දක්ඛිණා දින්නා සහසොන සමං මිත්වා.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

දුග්ගදං දදමානානං දුක්ඛාරං කම්ම කුබ්බතං,
 අසනෙතා තාත්තකුබ්බන්ති සතං ධම්මො දුරන්තයො⁶.

තස්මා සතඤ්ච අසහඤ්ච⁷ නානා ගොති ඉතො ගති,
 අසනෙතා තීරයං යන්ති සනෙතා සග්ගපරයණාති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවන්තං⁸ එතදවොච: කස්ස නු ඛො භගවා
 සුභාසිතන්ති?

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙන. අපි ව මමාපි සුණාථ:

ධම්මං චරෙ යොපි සමුඤ්ඤකං⁹ වරං¹⁰ දුරඤ්ච පොසං දදමිප්පකස්මිං,
 සතං සහස්සානං සහස්සාසාහිතං කල්මපි තාග්ගන්ති තථාච්චිධස්ස ගෙනි

1. පුඤ්ඤං ආකඛමානෙන - මජ්ඣ. 2. තදෙවාදදතො - PTS 3. මීයන්ති - සො.
 4. පන්ථානං-සි. 5. සභාවරං - සො, සි.මු. 2. PTS 6. දුරන්තයො - මජ්ඣ., සො. 7. අසත.
 - මජ්ඣ., 8. භගවන්තා සන්තීකෙ - මජ්ඣ., 9. සමුඤ්ඤකං - සො. 10. වර. කප්පි

1. 4. 2.

මධ්‍යම සූත්‍රය

32. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මනා ජිවිතේ ඇති බොහෝ වූ සතුලලසකාසික දේවතාවෝ පෙරයම ඉක්ම හිය කල මුළු දෙවරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගය කී ය:

ලෙසුරුකමින් ද ප්‍රමාදයෙන් ද මෙසේ දත් නො දෙනු ලැබේ. පින් කැමැති (දහඑල) දන්නහු විසින් දිය යුතු වේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

ලෙසුරු පුදගල තෙමේ යමකට ම බිය වූයේ දත් නො දේ ද, නො දෙන ඔහුට එය ම බිය වේ. ලෙසුරු පුදගල තෙමේ යමකට බිය වේ ද, ඒ බඩසය ද පවස ද ඒ බාලයා ම මෙලෙවිහින් පරලෙවිහින් පහස්තේ ය.

එහෙයින් ලෙසුරුලල මැඩ ලන පුදගල තෙමේ ලෙසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් පරලෙවිහි දී සතුන්ට පිහිට වේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

යම් කෙනෙක් මහ කැටු වැ යනුවනට (ලදදෙය බෙද දෙන්නාක්) සෙයින් සවලාසක් ඇති කල්හිත් දෙත් ද, ඔහු (අදහ මරණයෙන්) මළුවත් අතර නො මියෙත්. මේ පැරණි දහමෙකි.

ඇතැම්හු සවලාසක් ඇති කල්හිත් දෙත්. ඇතැම්හු බොහෝ හෝගයෙන් සමනවාගත වූවාහු ද නො දෙත් මද දෙයින් දෙන ලද දක්ෂිණාව දහසක් (=දහසෙකින් දෙන ලද දහ) හා සම ය යි ප්‍රමාණ කරණ ලදී.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

අසත්පුරුෂයෝ (සවලාසක් ඇති කල්හි දීම වූ) දුෂකර දහය දෙන දුෂකර (සුවරිත) ක්‍රියා කරණ (සත්පුරුෂයන්ට) අනුක්‍රියා නො කෙරෙත්. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය දුෂපුර ය. (එහෙයිනි.)

එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේත් අසත්පුරුෂයන්ගේත් මෙලොවින් පරලොව යෑම එකිනෙක වෙනස් වේ. අසත්පුරුෂයෝ නිරෑට යෙත්. සත්පුරුෂයෝ සවර්ගයන් වෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මෑතවත් කියන ලද ද?

[හඟවත්හු:]

තොප සියල්ලන් විසින් කරුණු විසින් මෑතවත් කියන ලදී. යළි ද මගේ (වචන) ද අසවු:

යමෙක් උඤ්ජාවරියාවෙහි හැසිරෙන්නේ (කලවිටි ශුඬ කිරීම පිදුරු පෙළීම ආදී වශයෙන් දුක සේ ජීවිතාව පවත්වන්නේ) අඹුදරුවනුත් පෝෂණ කරමින් සවලාසක් ඇති කල්හිත් දෙමින් දහමිහි හැසිරෙන්නේ ද, භහසුරාග කළ ඉක්කයක් දෙනකුන්ගේ ඒ යාගක්‍රියාවෝ එබඳු දිව්‍යින්දගේ (දහක්‍රියාවන් පිළිබඳ) ශතභාගයකුත් නො අගිත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අථ බො අපරා දෙවතා භගවතො ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

කෙනෙස යඤ්ඤා විපුලො මහග්ගතො
සමෙන දින්නස්ස න අග්ගමෙති,
කථං¹ සතං සහස්සානං² සහස්සායාගිතං
කලුමපි තාග්ගන්ති තථාච්චිධස්ස තෙති.

අථ බො භගවා තං දෙවතං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

දදන්ති හෙකෙ³ විසමෙ නිවිට්ඨා
ජේඤ්ඤා⁴ වහිනා අථ සොචයිනා,
සා දක්ඛිණා අසුඤ්ඤා සද්දණා
සමෙන දින්නස්ස න අග්ගමෙති.
එවං සතං සහස්සානං² සහස්සායාගිතං
කලුමපි තාග්ගන්ති තථාච්චිධස්ස තෙති.

1. 4. 3.

සාමුප්පන්නං

33. සාවච්ඡිකං—

අථ බො සම්මහුලා සතුලලපකාසිකා දෙවතායො අභික්කන්තාය
රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජෙතමනං. ඔහාසෙත්වා යෙන
භගවා තෙත්තපසඛිකම්පු. උපසඛිකමිත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං
අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා බො එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං
උදනං උදනෙසි:

සාමු බො මාරිස දනං.

මචෙත්ථ ව පමාද ව එවං දනං න දීයති,
පුඤ්ඤමාකඛිමානෙන දෙය්‍යං හොති විජානතාති.

අථ බො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සාමු බො මාරිස දනං. අපි ව අපපසම්මපි⁵ සාමු⁶ දනං.

අපපසෙමකෙ පචෙච්ඡන්ති බහුතෙකෙ න දිච්ඡරේ,
අපපසමා දක්ඛිණා දින්නා සහස්සෙන සමං මිතාති.

අථ බො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සාමු බො මාරිස දනං. අපපසම්මපි සාමු⁶ දනං. අපි ව සඤ්ඤායපි
සාමු⁶ දනං.

දුතඤ්ඤා පුඤ්ඤා සමානමාත්‍ර අපපාපි සන්තා බහුකෙ ජිනන්ති,
අපමපි වෙ සඤ්ඤාතො දදති තෙනෙව සො හොති සුඛි පරජාති

1. 'කථං' - සි.මු. PTS පොසකෙසු නැති. 2. සහස්සාන - සා, 3. එකෙ - PTS.
4. කාමා - සා. 5. අපපසම්මපි - සා, ඡේස, 6. සාමු - සා.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මහත් වූ උදරබවට පැමිණි මේ දහය දහමින් සෙමෙන් දෙන ලද දහයේ වටනාකමට කුමක් හෙයින් නො පැමිණේ ද? සහස්‍රයාග කළ ලක්ෂයක් දෙනකුන්ගේ ඒ දහනියාවෝ එබඳු (දිළිහ්දගේ) දහනියා පිළිබඳ ශතභාගයකුත් කෙසේ නම් නො අභිත් ද?

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ දේවතාවාට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

කෙනෙක් විෂම වූ (කායවාහිනා) කම්මෙහි පිහිටියාහු (මෙරමා) තළා මරු යළි ශෝකී කරවා දෙත් ම ය. (කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇති කොට මෙරමාගට දඬුවම් කොට දුන් හෙයින්) අසපුමුඛ නම් වූ සද්දණ්ඩ නම් වූ ඒ දක්ෂිණාව දහමින් සෙමෙන් දෙන ලද දහයේ වටනාකමට නො පැමිණේ. සහස්‍රයාග කළ ලක්ෂයක් දෙනකුන්ගේ ඒ දහනියාවෝ එබඳු (දිළිහ්දගේ) දහනියා පිළිබඳ ශතභාගයකුත් මෙසේ නො අභිත්.

1. 4. 8.

සාධු සුත්‍රය

33. සැවැත්තුමර—

එකල්හි මහා ජිව්වණී ඇති බෙහෝ වූ සතුලපකාසික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙව්වරම් බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. ඒකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ උදහස පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි.

මසුරා කමින් ද, ප්‍රමාදයෙන් ද මෙසේ දහය නො දෙනු ලැබේ. පින් කැමැති (පින්පල) දත්තහු විසින් දිය යුතු වෙයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ උදහස පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. තව ද, මඳක් ඇති කල්හිත් දීම මැනවි.

ඇතැම්හු මඳක් ඇති කල්හිත් දෙති. ඇතැම්හු බොහෝ හෝගයෙන් සමතවාගත වූවාහු ද නො දෙති. මඳෙකින් දෙන ලද දක්ෂිණාව දහසක් හා සම ය යි ප්‍රමාණ කරණ ලදී.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීති-වාසාය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. සචක්‍රයක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. තව ද, ශ්‍රද්ධායෙන් දීමත් මැනවි.

දහසක් යුද්ධයක් සමාන ය යි කියත්. සචක්‍ර වූත් වීරපුරුෂයෝ බොහෝ වූ නියසුල්ලන් දිනත්. ඉදින් සැදූහැත්තේ සචක්‍රයකුත් දේ ද, එයින් ම හෙ තෙමේ පරලොව සුව ඇත්තේ වේ.

අථ බො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සාධු බො මාරිස දනං. අප්පසම්මපි සාධු¹ දනං. සඤ්ඤාසි සාධු¹ දනං.
අපි ව ධම්මලඤ්ඤාසි සාධු¹ දනං.

යො ධම්මලඤ්ඤා දදති දනං උප්පාතවිරියාසිගහස්ස ජනතු,
අතික්කමම සො² වෙතරණීං යමස්ස දිබ්බානි ධානානි
උපෙති මව්වොති.

අථ බො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සාධු බො මාරිස දනං. අප්පසම්මපි සාධු¹ දනං. සඤ්ඤාසි සාධු¹
දනං.. ධම්මලඤ්ඤාසි සාධු¹ දනං. අපි ව විවෙය්‍ය දනමපි සාධු.³

විවෙය්‍ය දනං සුගතප්පසන්ධං
යෙ දක්ඛිණේය්‍යා ඉධ ජීවලොකෙ,
ඵතෙසු දින්නානි මහපථලානි
බ්ජානි චුත්තානි යථා සුබ්බෙතෙති.

අථ බො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සාධු බො මාරිස දනං. අප්පසම්මපි සාධු දනං. සඤ්ඤාසි සාධු¹
දනං. ධම්මලඤ්ඤාසි සාධු¹ දනං. විවෙය්‍ය දනමපි සාධු.¹ අපි ව පාණෙසුසි
සාධු සංයමො.

යො පාණ්ණුතෙසු⁴ අහෙය්‍යං වරං පරුපච්ඡාදා න කරොති පාපං,
භීරුං පසංසන්නි න හි තත් සුරං භයා හි සන්තො න
කරොන්ති පාපන්ති.

අථ බො අපරා දෙවතා භගවතං උතදවොච: කස්ස භු බො භගවා
සුභාසිතන්ති?

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙන. අපි ව මොපි සුණ්ඨ

සඤ්ඤාසි දනං බහුධා පසන්ධං
දනා ව බො ධම්මපදංච සෙය්‍යො.
පුබ්බෙ ව හි⁵ පුබ්බතරෙ ව සන්තො,
නිබ්බාණමෙවජ්ඣගමුං සපඤ්ඤති.

1. 4. 4.

නසන්තිසුත්තං.

34. එකං සමයං භගවා සාවභ්ථියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

1. සාහු - සා. 2. අතික්කමම - සා. 3. සාධුදනං - මජ්ඣ. 4. භුතානි. -
මජ්ඣ., සා. 5. පුරබ්බව හි - සා. PTS.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සැදහැයෙන් දීමත් මැනවි. තව ද, දැහැමින් ලද දෙයක් දන් දහම් ඇති ආයතීපුද්ගලයකුට දීමත් මැනවි.

යම් සත්ත්වයෙක් උත්තරයෙන් හා විශ්ඤානයෙන් ලැබූ වස්තු දන් දහම් ඇති ආයතීපුද්ගලයකුට දන් දේ ද, ඒ මිනිස් තෙමේ යමයාගේ වෙතරණී නිරය ඉක්මවා දිව්‍යස්ථානයන්ට පැමිණේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි, මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සැදහැයෙන් දීමත් මැනවි. දැහැමින් ලද දෙය දන් දහම් ඇත්තකුට දීමත් මැනවි. තව ද, (දතවස්තුන් හා ප්‍රතිශ්‍රාහකයන්) තෝරා ගෙන දීමත් මැනවි.

තෝරා ගෙන දීම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පසස්තා ලදී. මේ සත්ත්වලෝකයෙහි යම් දක්ෂිණාතීයෝ වෙද්ද, මොවුන් විෂයෙහි දෙන ලද්දහු සරා කෙනෙක වපුල බිජුවට මෙන් මහත්ඵල වෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සැදහැයෙන් දීමත් මැනවි. දැහැමින් ලද දෙය දන් දහම් ඇත්තකුට දීමත් මැනවි. තෝරා දීමත් මැනවි. තව ද, ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයමයන් (-ප්‍රාණසාහයෙන් වැලැක්මත්) මැනවි.

යමෙක් සත්ත්වයන් නො වෙහෙසමින් හැසිරෙන්නේ පරෝපවාද හේතුවෙන් පව් නො කෙරේ ද, එහි ලා (සත්පුරුෂයෝ) පවට බියසුල්ලාව පසසත්. (පවිකිරීමෙහි) සුරයා නො පසසත්. සත්පුරුෂයෝ උපවාදයන්ට බියෙන් පව් නො කෙරෙත් ම ය. එහෙයිනි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මැනවින් කියන ලද ද?

[භගවත්තු:]

තොප සියල්ලන් විසින් පය්ඨායයෙන් සුභාෂිත ය. වැලි දු මාගේ (වචනය) ද අසවු:

සැදහැයෙන් දීම තත්අසුරින් පසස්තා ලදී. දහයට වඩා ධම් පදය හෙවත් නිජ්ඤාන ම ශ්‍රෙණි ය. පෙර ද, ඉතා පෙර ද, නුවණැති සත්පුරුෂයෝ නිවණ ම අවබෝධ කළාහු ය.

1. 4. 4.

නිසන්ති සුත්‍රය.

34. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේෂවත නම් වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක.

අථ බො සම්බුද්‍රා සතුල්ලපකාසිකා දෙවතායො අභිකක්‍ෂනාය රතනියා අභිකක්‍ෂනවණ්ණා කෙවලකපං ජේතවනං ඔභාසෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමිංසු උපසඬකමිඤා භගවනං අභිවාදෙඤා එකමනනං අට්ඨංසු. එකමනනං සීතා බො එකා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

ත සන්ති කාමා මනුජේසු නිළවා සන්තීධි කමනීයාති යෙසු බඬො,
 යෙසු පමනො අප්‍රනාගමනං අනාගනතා පුරිසො මච්චුධෙය්‍යාති.
 ඡන්දරං අඝං ඡන්දරං දුක්ඛං ඡන්දවිතයා අඝවිතයො
 අඝවිතයා දුක්ඛ විතයොති.

ත තෙ කාමා යාති විත්‍රාති ලොකෙ සඬකපපරාගො පුරිසස්ස කාමො,
 තිට්ඨන්ති විත්‍රාති තථෙව ලොකෙ අපේඪ¹ ධිරා විතසන්ති ඡන්දං.

කොධං ජහෙ විපජ්ඣෙය්‍ය මානං සංයෝජනං සබ්බමනික්කමෙය්‍ය,
 තං තාමරුපසම්මසජ්ජමානං² අකිංඤ්වනං තානුපතන්ති දුක්ඛා.

පහාසි සඬං න ව මානමජ්ඣගා අවේජ්චි තණ්හං ඉධ තාමරුපෙ,
 තං ජිත්තගන්ථං අනීඝං නිරාසං පරියෙඝමාතා තාජ්ඣගමුං
 දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා සග්ගෙසු වා සබ්බනිවේසනෙසුති.

තඤ්ච භි තාදුක්ඛං තථා විමුක්තං (ඉවායංගා මොඝරාජා:)
 දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා,
 තරුතනමං අත්ථවරං තරාතං යෙ තං තමස්සන්ති පසංසියා තෙති?

පසංසියා තෙපි භවන්ති භික්ඛු (මොඝරාජා'ති භගවා:)
 යෙ තං තමස්සන්ති තථා විමුක්තං,
 අඤ්ඤාය ධම්මං විචිකිල්ථං පහාය සඬගාතිගා තෙපි භවන්ති භික්ඛුති.

1. 4. 5.

උජ්ඣානසඤ්ඤිකානං.

35. එකං සමයං භගවා ඝාඨකීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
 කස්ස ආරාමෙ. අථ බො සම්බුද්‍රා උජ්ඣානසඤ්ඤිකා දෙවතායො
 අභිකක්‍ෂනාය රතනියා අභිකක්‍ෂනවණ්ණා කෙවලකපං ජේතවනං ඔභා
 සෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිඤා වෙහාසං අට්ඨංසු.
 වෙහාසං සීතා බො එකා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. අපේඪ - P.T.S. .2 රුපඤ්ඤා අසජ්ජ මානං.සි.මු. 1.

එකල්හි මනා ඡව්වණ් ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල මුළු දෙවීරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

මිනිසුන් කෙරෙහි නිත්‍ය වූ කාමයෝ නැත. යම් කාම වසතුන් කෙරෙහි බැඳුනු යම් කාමවසතුන්හි ප්‍රවේන වූ පුරුෂ තෙමේ මෘත්‍යුධෙය සංඛ්‍යාත සසරින් අප්‍රනරුගමන සංඛ්‍යාත නිවණට නොපැමිණෙන්නේ වේ ද, (එබඳු වූ) ඉෂ්පාලබ්‍රහ්මයෝ මේ ලෝකයෙහි ඇත. (පඤ්චස්කන්ධ) දූෂ්‍ය නෘණාවච්ඡදයෙන් හටගත්තේ ය. (පඤ්චාපාදනස්කන්ධ) දූෂ්‍ය නෘණාවච්ඡදයෙන් හටගත්තේ ය. නෘණාව දුරු කිරීමෙන් (පඤ්චස්කන්ධ) දූෂ්‍ය දුරු කිරීම වේ. (පඤ්චස්කන්ධ) දූෂ්‍ය දුරු කිරීමෙන් සියලු සංසාරදූෂ්‍ය දුරු කිරීම වේ.

ලෝකයෙහි විචිත්‍ර වූ යම් (රූපාදි) අරමුණු ඇත් ද, ඔහු කාමයෝ නොවෙත්. පුරුෂයාගේ (ඉන්‍යාදිවශයෙන්) සංකල්ප රාගය තෙමේ කාමය යි. ලෝකයෙහි විසිතුරු වූ (රූපාදි) අරමුණු එසේ ම සිටී. වැලිත් පණතිතයෝ මේ ආරමුණයන්හි ඡඤ්ජරාගය දුරු කෙරෙත්.

ක්‍රෝධය දුරු කරන්නේ ය. මානස වෙසෙසින් බැහැර කරන්නේ ය. සියලු සංයෝජන ඉක්මවන්නේ ය. තාමරූප දෙකේ නොඇලෙන රූපාදි පළිබෝධ රහිත වූ ඒ ඝෂිණසුචයා මතුයෙහි (සංසාර) දූෂ්‍යෝ නො වැටෙත්.

(යමෙක්) සත්ථුප්‍රඥාපාතිය දුරු කෙළේ ද, මානසට නො පැමිණියේ ද, මේ තාමරූප දෙකේ නෘණාව සිදු වූයේ ද, සුත් කල නෘණාග්‍රන්ථි ඇති නිදුක් වූ ආශාරහිත වූ ඒ ඝෂිණසුචයන් වහන්සේ දෙවියෝත් මනුෂ්‍යයෝත් මෙලොව ද පරලොව ද ස්වර්ගයන්හි ද සියලු සත්ත්විවේසනයන්හි ද සොයන්නාහු නමුත් නො ලබත්.

(මොඝග්ග් ස්ථවිර තෙමේ මෙසේ කී ය:) ඉදින් දෙවියෝත් මනුෂ්‍යයෝත් එසේ මිදුනු ඒ සඵඤ්ඤාත් වහන්සේ මෙලොවත් පරලොවත් නො දක්නාහු ද, මිනිසුන්ට හිතවැඩ සලසන නරඥ්‍යෙෂ්ඨ වූ ඒ සඵඤ්ඤාත් වහන්සේට යම් කෙනෙක් තමෙකාර කෙරෙත් හම්, ඔහු පාසසිය යුත්තෝ ද?

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ: මොඝග්ග්ග,) යම් කෙනෙක් එසේ මිදුනු ඒ සඵඤ්ඤාත් වහන්සේට තමෙකාර කෙරෙද්ද, ඒ භික්‍ෂුහු පාසසිය යුත්තෝත් වෙති. ඒ භික්‍ෂුහු ධර්ම දැන විවිකිච්ඡාව දුරු කොට (රූපාදි) සංවිගයන් ඉක්ම ගියාහු ද වෙති.

1. 4. 5.

උපකාන්තසංකෘති සූත්‍රය.

35. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිඬුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල මනා ඡව්වණ් ඇති බොහෝ වූ උපකාන්තසංකෘති දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ අභසෙහි සිටියහ. අභසෙහි සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අඤ්ඤාථා සත්තමතතානං අඤ්ඤාථා යො පච්චෙදයෙ,
නිකච්ච කිතච්ඤ්ඤාථා භූතං ථෙය්‍යෙන තස්ස නං.

[භගවා:]

යං භි කසිරු නං භි චද්දෙ යං ත කසිරු ත නං චද්දෙ,
අකරෙතතං භාසමානානං¹ පටිජානන්ති පණ්ඩිතාති.

තසිදං භාසිතමතෙතන එකතනසචණෙන වා,
අනුකකම්මවෙ² සකකා යායං පටිපදා දලහා,
යාය ධිරු පමුච්චන්ති ක්කාසිතො මාරබ්බිතා.

ත වෙ ධිරු පකුඛඛන්ති විදිත්වා ලොකපරියායං,
අඤ්ඤාය නිබ්බුතා ධිරු තිණණා ලොකෙ විසතතිකන්ති.

අථ ඛො තා දෙවතායො පඨවියං පතිට්ඨතිත්වා භගවතො පාදෙසු
සිරසා නිපතිත්වා භගවතං එතදවොචුං. අච්චයො තොහනෙන, අච්චගමා
යථාඛාලං යථාමුලහං යථාඅකුසලං,³ යා මයං භගවතං අසාදෙනඛං⁴
අමඤ්ඤිමා. තාසං තො හනෙන භගවා අච්චයං අච්චයතො පතිගණනානු⁵
ආයතිං සංවරයාති.

අථ ඛො භගවා සිතං පාඨාකාසි.

අථ ඛො තා දෙවතායො භියොසොමතතාය උරුකායන්තියො වෙහාසං
අබ්බුග්ගඤ්ජං.

එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:⁶

අච්චයං දෙසයනතිතං යො වෙ⁷ ත පටිගණනති,
කොපනතරො දෙසගරා ස වෙරං පටිමුච්චති.

[භගවා:]

අච්චයො වෙ ත විජේථ තො විධාපගනං⁸ සියා,
වෙරති ව සමෙමය්‍යං තෙනිධ කුසලො සියා.

[දෙවතා:]

කස්සච්චයා ත විජන්ති කස්ස තත්ථි අපාගතං⁹
කො සමෙමාභමාපාදි කො වා¹⁰ ධිරො සදා සකොති.

1. භාසමානං - මජ්ඣ. 2. අනුකකම්මං වෙ - PTS. 3. යථාඛාලං යථාමුලහං යථා අකුසලං - කඤ්ඤ. 4. අපසාදෙනඛං - ස්‍යා. 5. පටිගණනානු - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. අච්චාච - PTS. 7. යො වෙ - PTS. 8. තො විධි අපගතං - ස්‍යා. 9. අපාගතං - ස්‍යා. 10. කො ච - මජ්ඣ. PTS. කොධ - ස්‍යා.

යම් මහණෙක් අත් අසුරෙකින් පවත්නා නමා අත් අසුරෙකින් (ඇතිසැටි වළඟා) ප්‍රකාශ කරන්නේ ද, ලිහිණි වැද්දගේ (ලිහිණිමස් කෑම) මෙන් ඔහු විසින් ඒ සිවුපසය වඤ්චායෙන් රවටා හොරකමින් අනුභව කරණ ලද්දේ ය.

[භගවත්හු:]

යමක් කරන්නේ නම්, එය ම කියන්නේ ය. යමක් නොකරන්නේ නම්, එය නොකියන්නේ ය. කියන්නවුන් අතුරෙන් නොකරන්නහු පණ්ඩිතයෝ දැන ගනිති.

යම් මේ ප්‍රතිපදයෙක් දැකී ද, ධ්‍යාන කරණසුලු පණ්ඩිතයෝ යම් ප්‍රතිපදයෙකින් මාර්ගකතයෙන් මිදෙද් ද, මේ ප්‍රතිපත්තිය කපිතමාත්‍රයෙකින් හෝ ශ්‍රවණමාත්‍රයෙකින් හෝ පිළිපදින්නට නො හැකි ය.

සංසකාරලෝකයාගේ උදයව්‍යයසාවහාවය දැන (වතුය්‍යන්‍යය) අවබෝධ කොට ලෝකයෙහි විසතරිකා නම් වූ නාෂණාව තරණය කළා වූ (කෙලශ පරිනිවෘත්තයෙන්) පිරිනිව්‍යා වූ පණ්ඩිතයෝ ඒකාන්තයෙන් (මෙසේ) නො කෙරෙත්.

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ පොළොවෙහි පිහිටා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා ලඟ හිසින් වැද වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, යම්බඳු අපි බාල බවට අනුරූප සේ මුසබවට අනුරූපයේ අදක්‍ෂබවට අනුරූප සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වචනයෙන් ගැටිය යුත්තකු කොට සිතුමු ද, ඒ වරද අප ඉක්ම ගියේ ය. වහන්ස, ඒ අපගේ වරද ආයතීසංවරය පිණිස වරද වශයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිගන්නා සේක්වා” යි මෙය භාලු කළහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිතා පහළ පළ සේක.

එකල්හි ඒ දේවතාවෝ බොහෝ සෙයින් දෙස් පහළ කෙරෙමින් අහසට නැංගහ.

එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙක් දෙසන්නවුන්ගේ වරද නො පිළිගනී ද, ඇතුළත කෝප ඇති ද්වේෂය ගුරු කොට ගෙන වසන හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් වෛරය (නමා කෙරෙහි) බැඳ තබයි.

[භගවත්හු:]

ඉදින් මෙහි වරදෙක් නැත් නම්, ඉදින් අපරාධයෙකුත් නො වන්නේ නම්, වෛරයෙන් සංසිද්දන්නාහු නම්, එයින් මෙහි (නිරවද්‍ය-වයභීයෙහි) දක්‍ෂයෙක් වන්නේ ය.

[දෙවි:]

කවරකුගේ වැරදි නැද්ද? කවරකුගේ අපරාධ නැද්ද? කවරෙක් මූළාවට නො පැමිණේ ද? කවරෙක් හැම කල්හි සිති ඇත්තේ ද? පණ්ඩිත ද?

[භගවා:]

තථාභතස්ස බුද්ධස්ස සබ්බභූතානුකම්පිනො,
තස්සචචයා න විජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ඤාදායකං,
සො න සම්මොහමාපාදි සොච¹ ධීරො සදා සතො.

අච්චයං දෙසසන්තීතං යො වෙ ත පටිගණහති,
කොපනතරො දෙසගරා ස වෙරං² පටිච්චවති,
තා වෙරං තාභිතඤ්ඤා පටිගණනාම් වොච්චයන්ති.

1. 4. 6.

සද්ධායුතනං.

36. එකං සමයං භගවා ඝාටකේයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො සම්මහුලා සතුලලපකාසිකා දෙවතායො
අභිකක්කන්තාය රතතියා අභිකක්කන්තවණණා කෙවලසප්තං ජෙතවනං ඔහා-
සෙත්වා යෙන භගවා තෙහුපසම්බුද්ධස්ස. උපසම්බුද්ධා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ධීතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ
ඉමං ගාථං අභාසි:

සද්ධා දුතියා පුරිසස්ස හොති නො වෙ අස්සද්ධියං අවනිට්ඨති
යසො ච කීන්ති ච තත්තස්ස හොති.
සග්ගඤ්ඤා සො ගච්ඡති සරීරං පහායාති.³

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

කොඨං ජහෙ විප්පජ්ජෙය්‍ය මානං සංශොජ්ජනං සබ්බමතිකකමෙය්‍ය,
තං තාමරුපසම්මිසජ්ජමානං අකිඤ්ඤානං නාහුපතන්ති සම්භාති.

පමාදමනුසුඤ්ජන්ති බාලා දුමෙමභිතො ජනා
අපාමාදඤ්ඤා චෙධාච්ච ධනං සෙට්ඨං⁴ ව⁴ රක්කති

මා පමාදමනුසුඤ්ජෙථ මා කාමරතිසන්චං
අපාමනො හි ක්කායනො පපොති පරමං සුඛන්ති.

1. 4. 7.

සම්මයුතනං.

37. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සකෙකස්ස විහරති කපිලවත්ඤ්ඤාමි-
ඔහාමනෙ මහතා භික්ඛුසංඝෙහ සද්ධං පඤ්චමනෙත්ති භික්ඛුසංඝෙහි
සබ්බමහෙව අරහන්තෙහි. දසභි ව ලොකධාතුහි දෙවතා යෙභ්බයෙහි
සන්තිපතිතා හොන්ති භගවන්තං දස්සනාය භික්ඛුසංඝඤ්ඤා.

1. සො ච - PTS සොඨ - සසා, සිවු. 1. 2. යං වෙරං - සිවු. 1. PTS 3. මහාය - මජ්ඣ. 4. සෙට්ඨං ධි සංඝකාන ධම්මදපාඨංඝි.

[හතවත්හු:]

වතුසාහසය අවබෝධ කළා වූ හැම සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා ඇති ඒ තර්කයෙන් වහන්සේගේ වැරදි නැත. උන්වහන්සේගේ අපරාධ නැත. උන්වහන්සේ බුද්ධත්වයට නො පැමිණෙත්. මේ ලෝකයෙහි උන්වහන්සේ ම හැම කල්හි සිටි ඇති සේක. පණ්ඩිත සේක.

ඉදින් යළිත් දෙසන්නවුන්ගේ වරද නො පිළිගනී ද, ඇතුළත කෝප ඇති ද්වේෂය ගුරු කොට ගෙන වසන හෙතෙමේ වෛරය (තමා කෙරෙහි) බැඳ තබයි. ඒ වෛරය නො පිළිගනීම්. නොපගේ වරද පිළිගනීම් යි.

1. 4. 6.

සද්ධා සුත්තය.

36. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තර්විහාරස්ථානයේ අරලෙහි වාසවසන සේක. එකල්හි විශිෂ්ට ජිව්වණී ඇති බොහෝ වූ සතුලලපක්‍යාසික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගියකල්හි වූ එ දෙවරම් බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ.

එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ භාථා කී ය:

පුරාණයාට ප්‍රධාන දෙවැනි මේ. ඉදින් සැදුහැ නැති බව නො සිටී නම්, ඒ හේතුවෙන් ඔහුට පිරිවර ද කීර්තිය ද වෙයි. හෙතෙමේ සිරුර හැර පියා සමඟින් ද යෙයි.

ඉක්කිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ භාථා කී ය:

ත්‍රෝධය දුර ලත්තේ ය. භාවය වෙසෙසින් බැහැර ලත්තේ ය. සියලු සංයෝජන ඉක්මවන්නේ ය. කාමරූප දෙකෙහි නොඇලෙන කෙලෙස් පළිබෝධ රහිත වූ ඔහු මත සබ්බසංකප්පා නො වැටෙත්.

බාල වූ නුවණ තැත්තා වූ ජනයෝ ප්‍රමාදයෙහි යෙදෙත්. නුවණැත්තෝ අප්‍රමාදය ශ්‍රේෂ්ඨ¹ ධර්මය මෙන් රකී.

ප්‍රමාදයෙහි නහමක් යෙදෙන්නේ ය. කාමරතියෙහි යෙදීම නො කරන්නේ ය. අප්‍රමත පුද්ගල තෙමේ වතාහි ධ්‍යාන කරන්නේ උතුම් සුවයට පැමිණෙයි.

1. 4. 7.

සමය සුත්තය.

37. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය දහව්වෙහි කිඹුල්වත්පුර සමීපයෙහි වූ මහාවනසෙහි හැම ම රහත් වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහබික්සහන සමග වැඩ වසන සේක. දහදහසක් සක්වළින් දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් භික්ෂූ-සබ්බසංකප්පා දකිනු පිණිස බෙහෙවින් රැස් වූවාහු ද වෙත්.

1. 'ශ්‍රේෂ්ඨ' යන්න 'සෙව්ව' යි හත හොත් 'සිව්වරයා' යි අති කීය යුතු ය.

අථ බො වතුන්තං: සුද්ධාවාසකාසිකානං දෙවතං¹ එතද්භොසි. අයං බො හභවා සන්තොසස්ස විහරති භිසිලවජ්ඣස්මිං මහාවතො මහතා භික්ඛුසංඝො න සද්ධිං පඤ්චමනොති භික්ඛුසතෙති සබ්බෙහෙව අරහන්තොති. දසති ව ලොක ධාතුති දෙවතා² යෙභුයොසත සන්තිපතිතා භොන්ති හභවන්තං දස්සනාය භික්ඛුසංඝඤ්ච. යනුත මයමපි³ යෙන හභවා තෙත්තපසංඝමෙය්‍යාම. උපසංඝමිත්වා හභවතො සන්තිකෙ පච්චෙකභාථං⁴ භාසෙය්‍යාමාති.

අථ බො තා දෙවතා² සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං⁵ වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය⁶, එවමෙවං සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු අන්තර්ගතා හභවතො පුරතො පාතුරහංසු.⁷

අථ බො තා දෙවතා² හභවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා බො එකා දෙවතා හභවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

මහාසමයො පවනස්මිං දෙවකායා සමාගතා,
අග්ගමහ ඉමං ධම්මසමයං දක්ඛිතායෙ අපරුජ්ඣසංඝන්ති.

අථ බො අපරු දෙවතා හභවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තත්ත භික්ඛවො සමාදහංසු වින්තං අත්තන්තො⁸ උජ්ඣකමකංසු,
සාරථිව තෙත්තාති ගහෙත්වා ඉන්ද්‍රියාති රක්ඛන්ති පණ්ඩිතාති.

අථ බො අපරු දෙවතා හභවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

ඡේත්වා බ්ලං⁹ ඡේත්වා පලිකං¹⁰ ඉන්ද්‍රබ්ලං උභවච මනෙජා,
තෙ වරන්ති සුද්ධා විමලා චක්ඛුමො පුදන්තා සුසුතාගාති.

අථ බො අපරා දෙවතා හභවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

යෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතා සෙ ත තෙ ගම්ඤ්ජන්ති අපායං,¹¹
පහාය මානුසං දෙහං දෙවකායං පරිපුරෙය්‍යන්තිති.

1. 4. 8.

සංකලිකසුන්තං.

38. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං හභවා ගුජගහෙ විහරති මද්දකුචජස්මිං මගදයෙ.

තෙන බො පන සමයෙන හභවතො පාදෙ සංකලිකාය බතො භොති. භුසා¹² සුදං හභවතො වෙදනා වත්තන්ති සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා බරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා. තා සුදං හභවා සතො සමපජාතො අධිවාසෙති අවිහඤ්ඤමානො.

අථ බො හභවා වතුගුණං සංඝාටිං පඤ්ඤාපෙත්වා දක්ඛිණෙන පස්සෙත සීහසෙය්‍යං කපෙපති¹³ පාදෙ පාදං අවවාධාය සතො සමපජාතො.

1. දෙවතානං. - PTS. 2. දෙවතායො - ස්‍යා. 3. මයං - සි.මු. 1. 4. පච්චෙකභාථං - ස්‍යා. පච්චෙකං ගාථං - මජ්ඣිම, සි.මු. 1. 5. සමම්ඤ්ජිතං 6. සමමඤ්ජෙය්‍ය - මජ්ඣිම. 7. පාතුරහෙසු - මජ්ඣිම - PTS 8. විත්තන්තන්තො - මජ්ඣිම. 9. බ්ලං - PTS 10. පලිකං - ස්‍යා. 11. අපායභූමි - මජ්ඣිම, - ස්‍යා PTS 12. භුසා - ස්‍යා 13. කපෙපාසි - සි.මු. 1, PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එකල්හි සුදුවස්වැසි සිවුදෙවියෙකුකුන්ට මේ අදහස පහළ විය: “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාන්ත දනව්වෙහි කිවුල්වත්පුර සම්පයෙහි මහ-
වෙනෙහි හැම ම රහත් වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහබික්සහන සමග
වැඩ වසන සේක. දසදහසක් සක්වලින් දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත්
භික්ෂූසංඝයාත් දකිනු පිණිස බෙහෙවින් රැස් වුවාහු ද වෙයි. අපි ද භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේ වෙත එළඹෙන්නමෝ නම්, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
සම්පයෙහි වෙත වෙත ම ගාථාවක් කියන්නමෝ නම්, ඉතා මැනවැ”යි

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ, බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අතක් දිගු
කරන්නේ යම් සේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ යම් සේ ද, එසේ සුදුවස්
දෙවියන් කෙරෙහි අතුරුදන් වුවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහළ වූහ.

එකල්හි ඒ දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක
සිටියහ. එකත් පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මහවන ලැහැබෙහි මහාසමුහයෙකි. දේවසමුහයෝ රැස් වූහ.
අපරජිත සංඝයා දකිනු පිණිස මේ ධර්මසභාවට පැමිණියමහ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

එහි භික්ෂූහු තමන්ගේ සිත සමාධිගත කළහ. සෘජු කළහ. පණ්ඩිතයෝ
රැහැන් ගෙන (අසුන් හික්මවන) රියැදුරන් වෙන් ඉදුරන් රකිත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පසැස් ඇති බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් මැනවින් හික්මවන ලද පවිත්‍ර
නිමිල තරුණ නාගයන් වූ උන්වහන්සේ (රුහුණෙහිමොහ නැමැති)
කණුව සිද (අවිද්‍යා) කතයම සිද (කෙලෙස් නැමැති) ඉන්ද්‍රකිලය උදුරු පියා
නෘෂණාකම්පනරහිත වූවාහු හැසිරෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව
කී ය:

යම් කිසි කෙනෙක් බුදුන් සරණ ගියාහු ද, ඔහු අපායට තොයන්නාහු
මහිස්සිරුර හැර පියා දෙවිපිරිස පුරු ලත්තාහ.

1. 4. 8.

සකල්පික සූත්‍රය.

38. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
රජගහනුවර සම්පයෙහි මද්දකුවහි තම් බුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදය ගල්පතුරෙකින් පහළේ වේ.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දුක් වූ දැඩි වූ රළු වූ තියුණු වූ තොම්හිරි වූ අමනාප වූ
බලවත් ආරීරික වේදනාවෝ පවතිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි ඇති ව
මනා නුවණ ඇති ව තොපෙළෙමින් ඒ වේදනාවන් ඉවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහල සිවුර සිවුගුණු කොට පණවා
දකුණු පයෙහි වම් පය මදක් මැත් කොට තබා දකුණුපසින් සිංහශයාව
කරණ සේක.

අථ ඛො සත්තසතා සතුලුපකාසිකා දෙවතායො අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණො කෙවලකපං මද්දකුච්ඡිං මහාසෙතා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිතිං භගවන්තං අභිවාදෙතිං එකමන්තං අචංසු. එකමන්තං සීතා ඛො එසා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

නාගො වත හො සමණො ගොතමො. නාගවතා¹ ව පනුප්පන්නා² සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමප්පාතො අඛිවාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සීහො වත හො සමණො ගොතමො. සීගවතා¹ ව පනුප්පන්නා² සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමප්පාතො අඛිවාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

ආජානියො වත හො සමණො ගොතමො. ආජානීයවතා¹ ව පනුප්පන්නා² සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමප්පාතො අඛිවාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

නිසභො වත හො සමණො ගොතමො. නිසභවතා ව පනුප්පන්නා සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමප්පාතො අඛිවාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

ධොරණො වත හො සමණො ගොතමො. ධොරණවතා ව පනුප්පන්නා සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමප්පාතො අඛිවාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

දන්තො වත හො සමණො ගොතමො. දන්තවතා ව පනුප්පන්නා සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමප්පාතො අඛිවාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

1. චතාය ව - සී චූ. 1. 2. සමුප්පන්නා-මජ්ඣ, - සනා, PTS.

ඉක්බිති මනා ඡව්වණ් ඇති පන්සියක් සතුලපකාසික දේවතාවෝ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු මඳකුවණිය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රිතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් නාගයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් නාග බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රිතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් සිංහයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් සිංහ බැවින් ම මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රිතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ආජාතියෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් ආජාතිය බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රිතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ නිසභයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් නිසභ බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රිතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් බොරැහැයෙකි, (=බුරු ඉසිලීමෙහි සමන්විතයෙකි.) දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් බොරැහැ බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රිතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් දැනෙයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් දැන බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රිතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

පසු සමාධිං සුභාවිතං විතතඤ්ච සුච්ඡිතං¹ තවාහිතනං
තවාපතනං ත ව සසංඛාරනිශ්ශංගචාරිතචනං². යො ඵවරුපං පුරිසනාගං
පුරිසසීගං පුරිසාජාතීයං පුරිසනිසභං පුරිසබොරග්ගං පුරිසදන්තං අභික්කමි-
තබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය, කිමඤ්ඤෙත්‍ර අදස්සනාති.

පඤ්චවෙද සතං සමං
තපස්සි බ්‍රාහ්මණො වරං,
විතතඤ්ච තෙසං ත සමමා විච්ඡිතනං
භිතතතරුපා ත පාරඛගමා තෙ.

තණ්හාධිපත්තා වත සීලබ්භා
ලුබ්බං තපං වස්සසතං වරන්තා,
විතතඤ්ච තෙසං ත සමමා විච්ඡිතනං
භිතතතරුපා ත පාරඛගමා තෙ.

ත මානකාමස්ස දමො ඉධපථි
ත මොනමපථි අසමාහිතස්ස,
ඵකො අරඤ්ඤෙ විහරං පමහෙතො
ත මච්චුධෙය්‍යස්ස තරෙය්‍ය පාරන්ති

[භගවා:]

මානං පහාය සුසමාහිතහෙතො
සුචෙතසො සබ්බධි විපජ්ඣහෙතො,
ඵකො අරඤ්ඤෙ විහරං අපමහෙතො
ස මච්චුධෙය්‍යස්ස තරෙය්‍ය පාරන්ති

1. 4. 9.

පඤ්ඤානි ධිතුසුභතං

39. ඵලං මෙ සුතං ඵකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ
කුටාශාරඝාලායං. අථ බො ඝොඝානද පඤ්ඤානිසං ධිතො අභික්කන්තාය
රතනීයා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං මහාවතං ඔහාසෙත්වා යෙන
භගවා තෙත්‍රපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං
අට්ඨාසි. ඵකමන්තං ධිතො බො ඝොඝානද³ පඤ්ඤානිසං ධිතො භගවතො
සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අහාසි.

වෙසාලියං වනෙ⁴ විහරන්තං
අග්ගං සත්තස්ස සලබ්භං,
කොකනදගමිති අභිවඤ්ඤෙ
ඝොඝානද පඤ්ඤානිසං ධිතො.

සුතමෙව මෙ⁵ පුරෙ ආසි
ධමෙවා වසඤ්ඤානුඤ්ඤා,
සංහංදනී සභතී ජාතාමි
මුතීතො දෙසස්සො සුගතස්ස.

1. විච්ඡිතනං - PTS 2. චාරිතගතං - මජ්ඣං. 3. බො සා දෙවතා කොකනද - මජ්ඣං සං. 4. වෙසාලිවනෙ - සාන්තරි. 5. සුතමෙව පුරෙ - මජ්ඣං, සං.

බල, සමාධිය මොනවට වඩන ලදී. සිත ද සුපිණ්ණක ය. (රුහානුගත-වශයෙන්) පෙරට නැමුනේ නො ද වෙයි. (දෙමානුගතවශයෙන්) විමුඛ ව නැමුනේ නො ද වෙයි. (අලාභානුසාරී සමාධිය සෙයින්) සප්තසංගත-යෙන් ප්‍රත්‍යතිකංශයන් නිගෙන කෙලෙස් වළඟා සිටියේ ද නො වෙයි. යමෙක් මෙබඳු පුරුෂතාගයකු පුරුෂසිංහයකු පුරුෂාජාතීයකු පුරුෂනිෂ්ඨයකු පුරුෂධෛර්යයකු පුරුෂදුන්නයකු ඤාතියයුතු කොට හඟනේ නම් නුනුවණ හැර අන් කිමෙක.

වේද පස දරණ සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි තපස් ඇති ව හැසිරෙන මුහුණතක් වෙත් ද, ඔවුන්ගේ සිත ද මැනවින් නො මිදුනේ ය. ලාංක සවනාව ඇති ඔහු පරතෙරට නො යන්නේ ය.

තාමණියෙන් මිඛතා ලද වුත ශීල දෙකින් බැඳුනු සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි රුක්ඛ තපස් කරණ (යම් බමුණෝ වෙත් ද,) ඔවුන්ගේ සිත ද මැනවින් නො මිදුනේ ය. භික්ෂුකම්මසවන ඇති ඔහු පරතෙරට නො යන්නේ ය.

මෙහි මාතය කැමැත්තනුව දමයෙක් නැත. සමාධියක් නැත්තනුව මොනෙක් නැත. වතයෙහි හුදෙකලා ව ප්‍රමතන ව වසන්නේ සසර පරතෙරට ගෙවත් නිවණට නො පැමිණෙන්නේ ය.

[හගවත්තු:]

මාතය දුර ලා මැනවින් එකඟ වූ සිත් ඇති සියලු උපධිත්තෙන් මිදුනු අප්‍රමතන ව හුදෙකලා ව වෙනෙහි වෙසෙන හෙ තෙමේ සසර පරතෙරට පැමිණෙන්නේ ය.

1. 4. 9.

පස්සන්තධිතු සූත්‍රය.

39. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සම්පයෙහි වූ මහවෙහෙණි කුටාශාරයාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පජ්නා (=වස්සවල්හක) දෙව්හුගේ දුටු වූ මනා ජව්වණ් ඇති කොකනාද, තොමෝ මුළු මහවතය බබුලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියා ය. එකත්පසෙක සිටි පජ්නායාගේ දුටු වූ කොකනාද, තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවන් කීවු ය:

මම කොකනාද වෙමි. පජ්නායාගේ දුටු වූ කොකනාද (නම් වූ මම) විසල්පුර මහවෙහෙණි වැඩ වසන සන්තියාව අග්‍ර වූ සථීඥයන් වහන්සේ සකසා වදිමි.

පසාස් ඇත්තා වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ධර්මය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය හි මාවිසින් පෙර අසන ලද පමණෙක් ම විය. ඒ මම දැන් දහම් දෙසන සුභන් මුනිහුගේ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස දනිමි.

යෙ කෙවි අරියධම්මං¹
 විගරහනා වරනති දුමේධා,
 උපෙනති රොරුචං සොරං
 විරරතං දුක්ඛමනුභවනති.

යෙ ච බො අරියධම්මෙ²
 ඛනතියා උපසමෙන උපෙන,
 පහාය මානුසං දෙහං
 දෙවකායං පරිපුරෙස්සනති³.

1. 4. 10.

චුල්ලපඤ්ඤානිවතුසුතනං

40. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ ඤාපානාරක්ඛායං. අථ බො චුල්ල³කොකනද පඤ්ඤානායං ධිතා අභිකක්ඛායා රහතියා අභිකක්ඛනවණ්ණො කෙවලකප්පං මහාවතං ඔහාසෙභ්වා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතො භගවතනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධිතා බො චුල්ලකොකනද පඤ්ඤානායං ධිතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

ඉධාගමා විජ්ජාපහාසවණ්ණො
 කොකනද පඤ්ඤානායං ධිතා,
 බුද්ධඤ්ච ධම්මඤ්ච තමස්සමානා
 ගාථා වීමා අත්ථති අභාසි.

බුහුනාපි බො තං විහරේය්‍යං
 පරියායෙන තාදිසො ධම්මො,
 සඤ්චිතතථෙතං උපසිස්සාමි
 යාවතා මෙ මනසා පරියතනං.

පාපං ත කසිරු වචසා මනසා
 කායෙන වා කිඤ්චන සබ්බලොකෙ,
 කාමෙ පහාය සතිමා සමපරානො
 දුක්ඛං ත සෙවෙථ අනත්ථසංගිතනති.

සතුල්ලපඤ්ඤානිවතුසුතො වතුසො.

තමුද්දනං:

සබ්භි මච්ඡරිතා සාධු තස්සතුඤ්ඤානසඤ්ඤිතො,
 සද්ධා සමයො සකලිකං උගො පඤ්ඤානාධිතරො⁴ති.

1 අරියං ධම්මං - මජ්ඣං, සා. 2. අරියෙ ධම්මෙ - මජ්ඣං, සා. 3. චුල්ල - මජ්ඣං,

නුවණ නැත්තා වූ යම් කිසි කෙනෙක් ආයතීධර්මය ගරහමින් හැසිරෙද්ද, ඔහු දරුණු වූ රෝගව නිරයට පැමිණෙත්. බොහෝ කලක් දුක් අනුභව කෙරෙත්.

යම් කෙනෙක් ආයතීධර්මයෙහි ඤාත්තියෙන් හා ව්‍යුපශමයෙන් යුක්ත වූවාහු ද, (ඔහු) මිනිස්සිරුර හැර පියා දෙවිපිරිස පුරා ලත්තාහ.

1. 4. 10.

මුලපජ්ජනනඛතු සූත්‍රය

40. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි වූ මහවෙනෙහි කුටාභාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල පජ්ජනායාගේ දුව වූ ඥානා ජම්බවණී ඇති මුලපකොකනදු තොමෝ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු මහවනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියා ය. එකත්පසෙක සිටි පජ්ජනාගේ දුව වූ මුලපකොකනදු තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කීවු ය:

පජ්ජනා ගේ දුව වූ විදුලිය එළිය වැනි පැහැ ඇති කොකනදු තොමෝ මෙහි අවු ය. බුදුන් ද දහම් ද වදිමින් අභිවත් වූ මේ ගාථා ද කීවු ය.

ඒ (සඬුරුවූ ද) ධර්ම බොහෝ ක්‍රමයෙහුදු බෙදන්නෙමි. ඒ ධර්ම එබඳු ය. මෙයින් සිහිත් යම් තාක් පුහුණු කරණ ලද්දේ ද, (එ හැම තො කියා) සංකෘපමාත්‍රයක් කියන්නෙමි.

වචනයෙන් හෝ සිහිත් හෝ කයින් හෝ මුළුලොව කිසි පවක් නො කරන්නේ ය. සිහි ඇත්තේ මනානුවණින් දන්නේ කාමයන් හැරපියා අතභියෙන් යුක්ත වූ දුක නො සෙවුනේ යි.

සතුලලපකාසිකවර්ග සිවුවැනි යි.

එහි උද්දාය මෙසේ යි:

සබ්බ, මච්ඡරි, සාමු, තසනති, උජ්ඣානසඤ්ඤි, සඬා, සමය, සකලික, පජ්ජනනඛතු සූත්‍ර දෙක යයි සූත්‍ර දශයෙකි.

5. ආදිත්තවග්ගො.

1. 5. 1.

ආදිත්තසුත්තං.

41. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤාචන්ද්‍රියං විහරති ජෛත්තවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අඤ්ඤාතරු දෙවතා අභික්කන්තාය රත්තිසා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං ජෛත්තවනං ඔහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීතා ඛො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

ආදිත්තසම්මං අගාරයම්මං යං නීහරති භාජනං,
තං තස්ස භොති අත්ථාය තො ව යං තත්ථ ඛයගති.

එවමාදිපිතො¹ ලොකො ජරය මරණෙන ව,
නීහරෙථෙව දුතෙන දිත්තං භොති සුනීහනං.

දිත්තං සුඛඵලං භොති තාදිත්තං භොති තං තථා,
වොරු හරන්ති රුජාතො අගති ඛගති තස්සති.

අථ අනෙත්ත ජහති සරීරං සපරිග්ගහං,
එතදඤ්ඤාය මෙධාචී භුඤ්ඤෙථ ව දදෙථ ව.
දත්වා ව භුත්වා ව යථානුභාවං අනීච්ඡිතො සග්ගමුපෙති ධානන්ති.

1. 5. 2.

කිංදදසුත්තං.

[දෙවතා:]

42. කිංදදෙ ඛලදෙ භොති කිංදදෙ භොති වණ්ණදෙ,
කිංදදෙ සුඛදෙ භොති කිංදදෙ භොති වක්කුදෙ,
යො ව² සබ්බදදෙ භොති තං මෙ අක්කාති පුච්ඡිතොති.

[භගවා:]

අන්තදෙ ඛලදෙ භොති වත්ථදෙ භොති වණ්ණදෙ,
යානදෙ සුඛදෙ භොති දීපදෙ භොති වක්කුදෙ,
සො ව සබ්බදදෙ භොති යො දදුති උපස්සයං,
අමකංදදෙ ව සො භොති යො ධම්මත්තසාසනීති.

1. එවං ආදිත්තකො. - මජ්ඣිම නිකාය 2. කො ව - කසම්භි.

5. ආදිතන වගීය.

1. 5. 1.

ආදිතන සූත්‍රය.

41. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැත්තුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන තම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිනි වැඩ වසන සේක. එකල මනා ජව්වණී ඇති එක්තරු දෙවියෙක් රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙව් රම බුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ භාථා කී ය:

ගෙය ගිනිගත් කල (ගෙහිමියා) යම් භාජනයක් බැහැර කෙරේ ද, එය ඔහුට ප්‍රයෝජනය පිණිස වෙයි. යමක් එහි දෑවේ ද, එය (ප්‍රයෝජනය පිණිස) නො වේ.

මෙසේ ලෝවැසි තෙමේ ජරායෙන් හා මරණයෙන් ද ඇවිලු ගත්තා ලද්දේ ය. (එහෙයින්) දුතයෙන් ම බැහැර කරන්නේ ය. දෙන ලද්ද මැනවින් බැහැර කරණ ලද්දේ වෙයි.

දෙනලද්ද සුචපල ඇත්තේ වේ. නො දෙන ලද්ද එසේ නො වේ. ඒ (නුදුන්) දෙය සොරු හැර ගණිත්. රජහු හෝ හැර ගණිත්. ගින්න හෝ දවයි. (තුබු තැන ම හෝ) තැසෙයි. යලි නො නැසුනු භොග සහිත ශරීරය මරණයෙන් හැර පියයි.

නුවණැත්තේ මෙ කරුණ දැන අනුභව ද කරන්නේ ය. දීම ද කරන්නේ ය. ශක්තිපරිද්දෙන් දී අනුභව ද කොට අනිඤ්ඤ වූයේ ස්වර්ගස්ථාන යට පැමිණේ.

1. 5. 2.

කිංදද සූත්‍රය.

[දෙවි:]

42. කුමක් දෙන්නේ බලය දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ වණිය දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ සැපය දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ ඇස් දෙන්නේ වේ ද? යමෙක් සියල්ල දෙන්නේත් වේ ද, මා විසින් විචාරණ ලද්දෙහි එය වදාල මැනවි.

[භගවත්තු:]

ආහාර දෙන්නේ බලය දෙන්නේ වේ. වසන දෙන්නේ වණිය දෙන්නේ වේ. යාන දෙන්නේ සැප දෙන්නේ වේ. පහන් දෙන්නේ ඇස් දෙන්නේ වේ. යමෙක් ආවාස දේ ද, හෙතෙමේ සියල්ල දෙන්නේත් වේ. යමෙක් ධර්මානුශාසන කෙරේ ද, හෙතෙමේ අමාත්‍ය දෙන්නේත් වෙයි.

1. 5. 3.

අභිභවුසුතනං.

[දෙවතා:]

43. අනතමෙවාහිතඤ්ඤානි උභයෙ දෙවමානුසා,
අථ කො තාම සො යකෙඛා යං අනතං තාහිතඤ්ඤිති.

[භගවා:]

යෙ භං දදන්ති සද්ධාය විපසසන්නෙන වෙනසා,
තමෙව අනතං භජති අසම් ලොකෙ පරමති ව,
තස්මා විභෙය්‍ය මචෙත්ථරං දජ්ජා දානං මලාභිභු,
පුඤ්ඤාති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොනති පාණිතනනි.

1. 5. 4.

ඵකමුලසුතනං.

[දෙවතා:]

44. ඵකමුලං දව්ඨවට්ටං තිමලං පඤ්චපඤ්ඤං,
සමුද්ධං ආදසාවට්ටං පාතාලං අතරී ඉසීති.

1. 5. 5.

අනොමසුතනං.

[දෙවතා:]

45. අනොමතාමං නිපුණන්දසයිං පඤ්ඤදදං කාමාලයෙ අසතනං
තං පසස්ථ සබ්බවිදුං සුමෙධං අරියෙ පථෙ කම්මානං මහෙසින්ති.

1. 5. 6.

අච්ඡන්දසුතනං.

[දෙවතා:]

46. අච්ඡන්දගණසඛිඤ්ඤාවං පිසාවගණසෙවිතං,
චතනතං මොහතං තාම කථං යාත්‍රා භවිස්සන්ති.

[භගවා:]

උජ්ජකො තාම සො මග්ගො අභයා තාම සා දිසා,
රථො අකුජ්ජනො¹ තාම ධම්මවකෙකති සංයුතො.

භීරි තස්ස අපාලමො, සතස්ස² පරිවාරණං,
ධම්මානං සාරපිං බ්‍රාමී සම්මාදිට්ඨිපුරෙජවං.

යස්ස ඵතාදිසං යානං ඉච්ඡියා පුරිසස්ස වා,
ස වෙ ඵතෙන යතෙන නිබ්බාණස්සෙව සන්තිකෙ.

1. 5. 3.

අහන සූත්‍රය.

[දෙවි:]

43. දෙවිමිනිස් දෙකොටස වුවෝ ආහාරය ම පතත්. යම් හෙයකින් යමෙක් ආහාරය නො පතා නම්, හේ කවර නම් යකෙක් ද?

[භගවත්තු:]

යම් කෙනෙක් පහත් සිතින් සැදහැයෙන් ඒ ආහාරය දෙද්ද, මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආහාරය ඔහු ම සෙවුනේ ය.

එහෙයින් මසුරුමල මැඩලත සුළු වූයේ මසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සහනයන්ට පරලොව පිහිට වේ.

1. 5. 4.

එකමුල සූත්‍රය.

[දෙවි:]

44. එකමුලක් ඇති සලාවැවුම් දෙකක් ඇති මල තුණක් ඇති ප්‍රභ්‍යාර පසක් ඇති ආවරී දෙළසක් ඇති අභාව වූ සමුද්‍රය මහර්ෂි තෙමේ තරණය කෙළේ ය.

1. 5. 5.

අනොම සූත්‍රය.

[දෙවි:]

45. පිරිපුත් නම් ඇති සියුම් අරුත් දක්නාසුලු නුවණ දෙන කාම-වස්තුන්හි නොඇලුනු සියල්ල දන්නා මනා නුවණ ඇති ආයතීමාගීයෙහි හියා වූ ඒ මහර්ෂිහු බලව.

1. 5. 6.

අවස්ථා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

46. අප්සරස් සමූහයා විසින් සුසෝභිත වූ පිඤ්චයන් වැනි ඒ අප්සරස් සමූහයා විසින් සෙවුනාලද මේ වනය මෝහන නම්. (එයින්) නික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්තු:]

ඒ මාගීය උජ්ජක නම් වේ. දිශාව අහයා නම් වේ. ධර්මවක්‍රයන් හෙත් යුක්ත වූ ඒ රථය අකුප්ත නම් වේ.

තිරිඔත්ප් දෙක ඒ රථයේ වැහිර ගන්නා පුවරු (ඇඳි) යි. සිහිය ඒ රථයේ පිරිකරයි (සැරැසිල්ලයි.) විදගීතා සමායද්‍යාචාර්‍ය පෙරවූ කොට යන ලෝකෝත්තර මාගී ධර්මය (එහි) රියැදුරු ය යි මම කියමි.

යම් සත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට හෝ මෙබඳු යානයෙක් වේ නම්. හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් මේ යානයෙන් නිවණ සම්පයෙහි ම වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 5. 7.

වනගේසසුතනං

[දෙවතා:]

47. කෙසං දිවා ව රතෙනා ව සද පුඤ්ඤං පවබ්බති,
ධම්මධස් සිලසම්පන්නා කෙ ජනා සග්ගගාමිනොති.

[භගවා:]

ආරාමරොපා වනරොපා යෙ ජනා සෙතුකාරකා,
පපඤ්ච උදපානඤ්ච යෙ දදන්ති උපසායං.

කෙසං දිවා ව රතෙනා ව සද පුඤ්ඤං පවබ්බති,
ධම්මධස් සිලසම්පන්නා කෙ ජනා සග්ගගාමිනොති.

1. 5. 8.

ජෙනවනසුතනං

48. ඉදඤ්ඤි තං ජෙනවනං ඉසිසබ්බනිසෙවිතං,
ආවුත්ථං ධම්මරුජෙන පිනිසඤ්ජනනං මිම.

[භගවා:]

කම්මං විජ්ජා ව ධම්මො ව සිලං ජීවිතමුත්තමං,
එතෙන මම්මං සුඤ්ඤිතා න ගොතෙනත ධතෙන වා.

තස්මා හි පණ්ණාසො පොසො සම්පසං අත්ථමත්තනො,
යොතිසො විවිතෙ ධම්මං එවං ත්ත්ථ විසුඤ්ඤිති.

සාරිපුතෙතොව පඤ්ඤාය සිලෙනුපසමෙත ව,
යොපි පාරගතො¹ භික්ඛු එතොව පරමො සියො'ති.

1. 5. 9.

මච්ඡජිසුතනං

[දෙවතා:]

49. යෙ'ධ මච්ඡජිතො ලොකෙ කදරියා පරිභාසකා,
අඤ්ඤාසං දදමානානං අන්තරායකරා තරා.

කිද්දිසො තෙසං විපාකො සම්පරායො ව කිද්දිසො,
භගවන්නං පුට්ඨිමාගම්ම කථං ජාතෙමු තං මයන්ති.

[භගවා:]

යෙ'ධ මච්ඡජිතො ලොකෙ කදරියා පරිභාසකා,
අඤ්ඤාසං දදමානානං අන්තරායකරා තරා.

¹ පාරග්ගතො. සි. මු, මජ්ඣ.

1. 6. 7.

වනශ්‍යස සුත්‍රය.

[දෙවි:]

47. කිතම් කෙනකුන්ට භෑමකල්හි දහවලුන් රැන් පින් වැඩේ ද? දහමිහි පිහිටි ශීලසම්පන්න වූ කිතම් ජනයෝ ස්වකීයට යෙත් ද?

[භගවත්හු:]

යම් ජන කෙනෙක් මල්පල උයන් වවන්තෝ වෙත් ද, පියවි වත වගා කොට දෙන්නෝ වෙත් ද, ඒදඩු පාලම් කරවන්නෝ වෙත් ද, යම් කෙනෙක් පාත්භලුන් පාත් පොකුණුත් ආවාසත් දෙද් ද,

ඔවුන්ට භෑමකල්හි දහවලුන් රැන් පින් වැඩේ. දහමිහි පිහිටි ශීල සම්පන්න වූ ඒ ජනයෝ ස්වකීයට යෙත්.

1. 6. 8.

ජේතවන සුත්‍රය.

[අනාඨපිණ්ඩක දෙවි:]

48. හික්කු සමූහයා විසින් නිතර සෙවුනා ලද ධර්මාඡ වූ මුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගන්නා ලද මේ ඒ ජේතවනය මව ප්‍රිති උපදවන්නේ ය.

කමීය ද, විද්ධව ද, සමාධි ධර්මය ද, උතුම් ජිවිතය වූ ශීලය ද යන මෙයින් සත්‍යයෝ පිරිසිදු වෙත්. ගෝත්‍රයෙන් හෝ ධනයෙන් හෝ පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ කමාගේ අභිවාද්ධිය දක්නේ නුවණින් දහම් රැස් කරන්නේ ය. මෙසේ ඒ ආයතියායීයෙහි පිරිසිදු වෙයි.

ප්‍රඥාවෙන් ද, ශීලයෙන් ද, ව්‍යුපශමයෙන් ද, ශාරීපුත්‍රස්ථිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්ග) පරතෙරට (නිවණට) පැමිණී යම් මහණෙක් වේ නම්, මේ ශාරීපුත්‍රස්ථිරයන් වහන්සේ ම උතුම් කොට ඇත්තේ වන්නේ ය යි.

1. 6. 9.

මච්ඡදි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

49. දැඩි මසුරුකම් ඇති, පරිභව කරණ, දන් දෙන අනුන්ට අනන්‍යය කරණ, යම් මසුරු මිනිස් කෙනෙක් මෙලොව වෙද්ද,

ඔවුන්ගේ විපාකය කෙබඳු ද? පරලොව ගතියත් කෙබඳු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විමාරන්නට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දකිමු ද?

[භගවත්හු:]

දැඩි මසුරුකම් ඇති, පරිභව කරණ, දන් දෙන අනුන්ට අනන්‍යය කරණ, යම් මසුරු මිනිස් කෙනෙක් මෙලොව වෙද් ද,

නිරයං නිරව්ජාතයොතිං යමලොකඤ්චුපපජ්ජරෙ,¹
සචෙ එනති මනුස්සතනං දුම්බ්බෙ ජායරෙ කුලෙ,
චොළං පිණ්ඩො රතී ඛිඩ්ධා යත්තී කිවෙජ්ජන ලබ්භති.

පරතො ආසිංසරෙ² බාලා තච්චි තෙසං තලබ්භති,
දිට්ඨො³ ධම්මෙ සපිපාකො සමපරායො⁴ ච දුග්ගතීති.

[දෙවතා:]

ඉතිහෙතං විජාතාම අඤ්ඤං පුච්ඡාම ගොතම,
යෙ'ධ ලභ්බා මනුස්සතනං වදඤ්ඤා විතමච්ඡරා,
බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ ච සබ්බෙස ච තිබ්බගාරවා.

කීදිසො තෙසං විපාකො සමපරායො ච කීදිසො,
භගවතනං පුට්ඨමාගමම කථං ජාතෙච්ඡි තං මයනති.

[භගවා:]

යෙ'ධ ලභ්බා මනුස්සතනං වදඤ්ඤා විතමච්ඡරා,
බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ ච සබ්බෙස ච තිබ්බගාරවා,
එතෙ සග්ගෙ පකාසෙනති⁵ යත්තී තෙ උපපජ්ජරෙ.

සචෙ එනති මනුස්සතනං අධෙසි ආජායරෙ කුලෙ,
චොළං පිණ්ඩො රතී ඛිඩ්ධා යත්තී කිවෙජ්ජන ලබ්භති.

පරසමහතෙසු භොගෙසු වසවතීච මොදරෙ,
දිට්ඨො³ ධම්මෙ සපිපාකො සමපරායො ච සුග්ගතීති.

1. 5. 10.

සට්ඨකාරසුභතං.

[සට්ඨකාර දෙවතා:]

50. අවිභං උපපන්නා සෙ විමුත්තා සත්ත භීතඛවො,
රුගදෙසපරිකක්ඛණා තිණ්ණා ලොකෙ විසත්තිකනති.

කෙ ච තෙ අතරාං සඛිතං⁶ මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං,
කෙ භීතා මානුසං දෙහං දිබ්බං යොගං⁷ උපච්චගුං.

උපකො පලගණ්ඨො ච පුකකුසාති ච තෙ තයො,
භද්දිසො භද්දදෙවො ච බාහුදනති ච පිඛිතියො.⁸
තෙ භීතා මානුසං දෙහං දිබ්බං යොගං⁷ උපච්චගුනති.

[භගවා:]

කුසලී භාසසි තෙසං මාරපාසප්පහාසිතං,
කස්ස තෙ ධම්මමඤ්ඤාය අවජ්ඣං භවබ්බකිතං.

1. යමලොකචුපපජ්ජරෙ. සසා, යමලොකංඋපපජ්ජරෙ PTS 2 ආසිසරෙ - මජ්ඣ. 3. දිට්ඨො - පි. මු. 3. 4. සමපරායො - සසා 5. සග්ගා පකාසෙනති - මජ්ඣ. 8. පඛිතං - මජ්ඣ. සි. මු. 2, PTS. යෙ ච තෙව අතරාං සඛිතං - සසා. කෙ ච කෙ ච - සි. මු. 1. 7. දිබ්බං යොගං - මජ්ඣ. සසා, PTS. 8. බණ්ඩදෙවො ච බාහුරග්ගී ච පිඛිතියො - මජ්ඣ. පිඛිතියො - PTS. බණ්ඩදෙවො ච බාහුදනති ච පිඛිතියො - සසා

(ඔහු) තරකයට ද, තිරිසන් යෝනියට ද, යමලෝකයට ද පැමිණෙත්. ඉදින් මිනිසත්ඛවට එත් තම්, යම් කුලයෙක වසනු ආහාර කාම සම්පත් හා ක්‍රීඩා දුක සේ ලැබෙද් ද, (එබඳු) දිළිඳු කුලයෙක උපදී.

ඒ අඤ්ඤායෝ මෙරමාගෙන් (යමක්) බලාපොරොත්තු වෙත් තම්, එය ද ඔවුන්ට නො ලැබේ. මෙලොව ඒ විපාක යි. පරලොව ද දුගතිය වේ.

[දෙවි:]

ගෞතමයන් වහන්ස, මෙසේ මෙය දැනුම්හ. අනෙකක් විචාරමු. යම් කෙනෙක් මේ ලෝකයෙහි මිනිසත්ඛව ලැබ පහ වූ මසුරුමල ඇත්තාහු වූයත් දහම් සඟුන් කෙරෙහිත් පැහැදුනාහු අතීශය ගෞරව ඇත්තාහු (වදාන) දන්කපු වූය ද,

ඔවුන්ගේ විපාකය කෙබඳු ද? පරලොව ගතියක් කෙබඳු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විචාරන්නට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දනිමු ද?

[භගවත්තු:]

යම් කෙනෙක් මේ ලෝකයෙහි මිනිසත්ඛව ලැබ පහ වූ මසුරුමල ඇත්තාහු වූයත් දහම් සඟුන් කෙරෙහිත් පැහැදුනාහු අත්‍යන්ත ගෞරව ඇත්තාහු (වදාන) දන්සොබ වෙද්ද, ඔහු යම් තැනෙක උපදිද් ද, ඒ ස්වර්ගයෙහි මොහු බබලත්.

ඉදින් මිනිසත්ඛවට එත් තම්, යම් කුලයෙක වසනු ආහාර කාමවස්තු හා ක්‍රීඩා නිදුකින් ලැබෙද් ද (එබඳු) ආහාර කුලයෙක උපදිත්.

අනුත් විසින් රැස් කරණ ලද භෝගයන්හි එහි හිමියන් මෙන් සතුටු වෙත්. මෙලොව ඒ විපාක යි. පරලොවත් සුගතිය වේ.

1. 5. 10.

ඝට්ඨකාර සූත්‍රය

[ඝට්ඨකාර දෙවි:]

50. භික්ෂුහු සත්තමක් අවිභබ්බලොවට පැමිණියාහු මිදුනාහු රුගඳොමයන් සෞ කලාහු (පඤ්චස්කන්ධ) ලෝකයෙහි තෘණොව තරණය කලාහු ය.

තරණය කිරීමට ඉතා දුෂ්කර වූ මව්වූධෙය්‍ය තම් සංසාරයත් (වතුර්විධ) සංඛ්‍යයනුත් තරණය කලාහු කවුරු ද? කිතම් කෙනෙක් මනුෂ්‍යදේහ (සංඛ්‍යාත ඔරමනායිය සංයෝජන පස) දුරු කොට දිව්‍යයෝග (සංඛ්‍යාත උභිමනායිය සංයෝජන) පසත් ඉක්ම ගියාහු ද?

උපක පලගණක පුනකුසානි යන තිදෙන ද, හද්දිය හද්දෙව බාහුදන්ති පිඞ්ගිය යන (සිව්දෙන ද) යන ඔහු මනුෂ්‍යදේහය හැර දිව්‍යයෝගය ඉක්ම ගියාහු ය.

[භගවත්තු:]

මාරපාසයන් හැර සිටියා වූ ඔවුන්ට 'අතවද්‍යාහ'යි බෙණෙති (පසස්තෙති). ඔහු කවරකුගේ ධර්මය දැන භවබ්‍රහ්මය සිත්දනුද?

[භටිකාර:]

ත අඤ්ඤානු භගවතා තාඤ්ඤානු තථ සාසනා,
යස්ස තෙ ධම්මඤ්ඤාය අච්ඡිද්ධං භවබ්බකිනං.

යත් තාමඤ්ඤා රූපඤ්ඤා අසෙසං උපරුජ්ඣති,
තං තෙ ධම්මං ඉධඤ්ඤාය අච්ඡිද්ධං භවබ්බකිනනති.

[භගවා:]

ගමිතීරං භාසසි වාවං දුබ්බිජානං සුදුබ්බුධං,
කස්ස නිං ධම්මඤ්ඤාය වාවං භාසසි ඊදිසනති.

[භටිකාර:]

ඤ්ඤාකාරෙ පුරෙ ආසිං වෙහලිඛෙහ¹ භටිකණේ,
මාතෘපෙතතිහරෙ ආසිං කස්සපස්ස උපාසකො.

විරතො මෙජුතා ධම්මා බ්‍රහ්මවාරී නිරුමිසො,
අනුචා තෙ සගාමෙය්‍යා අනුචා තෙ පුරෙ සඛා.

සො'හං එතෙ² පජානාමි විමුතෙන සත්ත භික්ඛවො,
රුහදෙසපරික්ඛිණේ තිණේණ ලොකෙ විසත්තිකනති.

[භගවා:]

එවිමෙතං තද ආසිං යථා භාසසි භග්ගව,
ඤ්ඤාකාරෙ පුරෙ ආසිං වෙහලිඛෙහ භටිකරෙ,
මාතෘපෙතතිහරෙ ආසිං කස්සපස්ස උපාසකො.

විරතො මෙජුතා ධම්මා බ්‍රහ්මවාරී නිරුමිසො,
අනුචා මෙ සගාමෙය්‍යා අනුචා මෙ පුරෙ සඛාති.

[පෙරු:]

එවිමෙතං පුරුණානං සභායානං අනු³ සඛගමො,
උභින්නං භාවිතතානං සරීරනම්බාරිතනති.

ආදිහතවණො සඤ්චමො.

නිමුඤ්ඤානං:

ආදිත්තං කිංදදං අත්තං එකමුලමතොමිසං,
අච්ඡරුවතජෙතෙන මච්ඡරෙන භටිකරෙ'ති.

1. වෙහලිඛෙහ - මජ්ඣං, සා. 2. සභාගමෙහ - මජ්ඣං, සා. 3. සභායානමුඤ්ඤා - සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[සටහන:]

ඔහු යමකුගේ ධර්මය දැන භවබ්බතය සිත්දැන ද, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොහැර සි. මුඛ වහන්සේගේ සසුන ද නොහැර සි.

යම් නිවණෙක්හි තාමයන් උපයන් නිරවශේෂයෙන් නිරුඳා වෙද්ද, මේ සසුනෙහි ඔහු ඒ ධර්මය දැන භවබ්බතය සිත්දැන ය.

[භගවත්තු:]

ගාමුරු වූ දැන ගාණ්චෙව දුෂකර වූ අතියසින් දුරවබෝධ වූ චචත කියති. නෙපි කවරකුගේ ධර්මය දැන මේබදු චචත කියනු ද?

[සටහන:]

පෙර වෙහළුබඳු ගමහි සටහනාර නම් කුඹලෙකිම් වීම. කාශ්‍යප බුදුරජා-
තන් වහන්සේගේ උපාසකයකු වූයෙම් මවුපියන් පෝෂණය කරන්නෙකිම් වීම.

මෙවුන්දමින් වෙන් වූයෙම් නිරුමිස (=අනාගාමී) බ්‍රහ්මචාරියකු වූයෙම්. තොප හා එකගම වසන්නෙකිම් වීම. පෙර තොපගේ යහළුවෙකිම් වීම.

ඒ මම රුගඳොෂයන් ක්‍ෂය කළ ලොව තෘෂණාව තරණය කළ මිදුනු මේ හිසුන් සත්තම දනිමි.

[භගවත්තු:]

භාගීවය, යමගේ කියති නම් එකල්හි මේ එකේ වී ය. පෙර වෙහළුබඳු ගමහි සටහනාර නම් කුඹලෙක් වූයේ ය. කාශ්‍යප බුදුරජාතන් වහන්සේගේ උපාසක වූයේ මවුපියන් පෝෂණය කරන්නෙක් වූයේ ය.

මෙවුන්දමින් වැළකුනු නිරුමිස බබ්සර ඇත්තෙක් වූයේ ය. මා හා එක ගම වසන්නෙක් වූයේ ය. පෙර මාගේ යහළුවෙක් වී ය.

[තෙරතු:]

වබන ලද සිත් ඇති අනන්ත සිරුරු දරණ පාරණී යහළුවන් දෙදෙනකුගේ මේ එක්වීම මෙසේ වී ය.

ආදිත්ත වර්ගය පස්වැනි සි.

එහි උඥානය:

ආදිත්ත, කිංදද, අනත, එකමුල, අනොම, අව්ජරු, වතරෙප, ජෙනවත, මචෙර, සටහනාර සුත්‍රයෙහි දශයෙකි.

6. ජරාවගො. ¹

1. 6. 1.

ජරසුතනං.

51. සාවජඨිං—

[දෙවතා:]

කිංසු යාව ජරා සාධු කිංසු සාධු පතිට්ඨිතං,
කිංසු තරුතං රතනං කිංසු වොරෙභි දුගරන්ති.

[භගවා:]

සීලං යාව ජරා සාධු සද්ධා සාධු පතිට්ඨිතා,
පඤ්ඤා තරුතං රතනං පුඤ්ඤං වොරෙභි දුගරන්ති.

1. 6. 2.

අජරසාසුතනං.

[දෙවතා:]

52. කිංසු අජරසා සාධු කිංසු සාධු අතිට්ඨිතං,
කිංසු තරුතං රතනං කිංසු වොරෙභි¹භාරියන්ති.

[භගවා:]

සීලං අජරසා සාධු සද්ධා සාධු අතිට්ඨිතා,
පඤ්ඤා තරුතං රතනං පුඤ්ඤං වොරෙභි¹භාරියන්ති.

1. 6. 3.

මිත්තසුතනං.

[දෙවතා:]

53. කිංසු පච්ඡකො² මිත්තං කිංසු මිත්තං සකෙ සරෙ,
කිං මිත්තං අත්ථජාතස්ස කිං මිත්තං සම්පරාසිකන්ති.

[භගවා:]

සඤ්ඤා පච්ඡකො² මිත්තං මාතා මිත්තං සකෙ සරෙ,
සභායො අත්ථජාතස්ස භොති මිත්තං පුතපුතං,
සයං කතාති පුඤ්ඤාති තං මිත්තං සම්පරාසිකන්ති.

1. 6. 4.

වජ්ඣසුතනං.

[දෙවතා:]

54. කිංසු වජ්ඣ මුත්තස්සානං කිං සුඛ පරමො³ සඛා,
කිංසු භුතුපථ්ථන්ති⁴ යෙ පාණං පඨවිංසිතාති.

1. වොරෙභිභාරියන්ති - මජ්ඣ. වොරෙභිභාරියං - සිමු 2. 2. පච්ඡකො - සා. සිමු.
පච්ඡකො - PTS. 3. පරමා - සා. PTS. සිමු 1. 4. භුතා උපථ්ථන්ති - මජ්ඣ. සා. PTS.

6. ජරා වගීය.

1. 6. 1.

ජග් සූත්‍රය.

51. සැවැත් නුමර—

[දෙවි:]

ජරාව තෙක් කුමක් මැනවි ද? කීමෙක් පිහිටියේ මැනවි ද? මිනිසුන්ට කුමක් රුවන වේ ද? සොරුන් විසින් කුමක් පැහැර නොගතහැකි වේ ද?

[භගවත්තු:]

ජරාව තෙක් ශීලය මැනවි. ශ්‍රද්ධාව පිහිටියා මැනවි. මිනිසුන්ට ප්‍රඥාව රුවන වේ. පිණ සොරුන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ.

1. 6. 2.

අජරසා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

52. නොදිරීමෙන් කුමක් මැනවි ද? කීමෙක් (සංසන්ධානගෙහි) පිහිටියේ මැනවි ද? මිනිසුන්ට කුමක් රුවන වේ ද? කීමෙක් සොරුන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ ද?

[භගවත්තු:]

නොදිරීමෙන් ශීලය මැනවි. ශ්‍රද්ධාව පිහිටියා මැනවි. ප්‍රඥාව මිනිසුන්ට රුවන වේ. පිණ සොරුන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ.

1. 6. 3.

මිහභා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

53. බැහැර වසන්තනුට මිත්‍රයා කවරෙක් ද? සිය ගෙහි මිත්‍රයා කවරෙක් ද? කටයුතු ඇත්තනුට මිත්‍රයා කවරෙක් ද? පරලොව මිත්‍රයා කවරෙක් ද?

[භගවත්තු:]

බැහැර වසන්තනුට සාත්තුව (තවලම) මිතුරු ය. සියගෙහි මිතුරු මව ය. කටයුතු ඇත්තනුට යහළුවා තැවත තැවත මිතුරු වෙයි. තමා විසින් කරණ ලද පින් ඒ පරලොව මිතුරු වෙයි.

1. 6. 4.

වජ්ඣ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

54. මිනිසුන්ට කුමක් පිහිට වේ ද? මෙහි උතුම් යහළුවා කවරෙක් ද? පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම් (ඒ) සත්තයෝ කුමක් ඇසුරු කොට ජීවත් වෙද්ද?

[භගවා:]

පුතතා වද්දු මනුස්සානං භරියාව¹ පරමො² සබ්බා,
 චුට්ඨිං භුත්තපථවතති³ යෙ පාණං පඨවිංසිතාති.⁴

1. 6. 5.

පඨමජනෙහිසුභතං.

[දෙවතා:]

55. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
 කිංසු සංසාරමාපාදි කිංසු තස්ස මහබ්බයනති.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
 සතෙතා සංසාරමාපාදි දුක්ඛමස්ස මහබ්බයනති.

1. 6. 6.

දුතීයජනෙහිසුභතං.

[දෙවතා:]

56. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
 කිංසු සංසාරමාපාදි කිසො හ පරිච්චවතීති.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
 සතෙතා සංසාරමාපාදි දුක්ඛා හ පරිච්චවතීති.

1. 6. 7.

තතීයජනෙහිසුභතං.

[දෙවතා:]

57. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
 කිංසු සංසාරමාපාදි කිංසු තස්ස පරායණනති.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
 සතෙතා සංසාරමාපාදි කල්මං තස්ස පරායණනති.

1. භරියා ව - මජ්ඣ. PTS. 2. පරමා - ඝණ. PTS. සීග්. 1. 3. භුතා උපථවතති - මජ්ඣ. ඝණ. PTS. 4. පඨවිසිතා - මජ්ඣ.

[භගවත්තු:]

54. පුත්‍රයෝ මිනිසුන්ට පිහිට වෙත්. බිරිය ම උතුම් යහළු ය. පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම ඒ සත්ත්වයෝ වැරැදි ඇසුරු කොට ජීවත් වෙත්.

1. 6. 5.

පඨමජනෙහි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

55. කවරෙක් සත්ත්වයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙන් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කීමෙන් ඔහුට මහත් හිඟ වේ ද?

[භගවත්තු:]

තෘෂණාව සත්ත්වයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්ත්වයා සසරට පැමිණියේ ය. දුක ඔහුට මහත් හිඟ ය.

1. 6. 6.

දුතියජනෙහි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

56 කවරෙක් සත්ත්වයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙන් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කුමකින් නො මිදේ ද?

[භගවත්තු:]

තෘෂණාව සත්ත්වයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්ත්වයා සසරට පැමිණියේ ය. දුකින් නො මිදේ.

1. 6. 7.

තෘතිය ජනෙහි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

57 කවරෙක් සත්ත්වයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙන් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කීමෙන් ඔහුට පිහිට වේ ද?

[භගවත්තු:]

තෘෂණාව සත්ත්වයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්ත්වයා සසරට පැමිණියේ ය. කමිය ඔහුට පිහිට වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 6. 8.

උපපඨසුතනං

[දෙවතා:]

58. කිංසු උපපථො අකඛානො කිංසු රතනීඤ්චකකයො,
කිං මලං බ්‍රහ්මචරියස්ස කිං සිතාතමනොදකනති.

[භගවා:]

රාගො උපපථො අකඛානො¹ වයො රතනීඤ්චකකයො,
ඉප්පිමලං බ්‍රහ්මචරියස්ස ඵස්සායං සජ්ජතෙ පජා,
තපො ව බ්‍රහ්මචරියඤ්ච තං සිතාතමනොදකනති.

1. 6. 9.

දුතියාසුතනං*

[දෙවතා:]

59. කිංසු දුතියා² පුරිසස්ස හොති කිංසු වෙතං පසංසති,
කිස්ස වාභීරතො මච්චො සබ්බදුකඛා පමුච්චතීති.

[භගවා:]

සඤ්ඤා දුතියා පුරිසස්ස හොති පඤ්ඤා වෙතං පසංසති,
නිබ්බාණාභීරතො මච්චො සබ්බදුකඛා පමුච්චතීති.

1. 6. 10.

කම්මසුතනං

[දෙවතා:]

60. කිංසු නිදනං ගාථානං කිංසු තාසං විශඤ්ජනං,
කිංසු සන්තතිසසිතා ගාථා කිංසු ගාථානමාසයො.

[භගවා:]

ජ්ඣෙද්‍ය නිදනං ගාථානං අකඛරා තාසං විශඤ්ජනං,
තාමසන්තතිසසිතා ගාථා කම්ම ගාථානමාසයො.

ජග්ගමෙග්ගා ජලෙඛා.

තනුඤ්ජනං:

ජරා අජරසා මිතනං වජ්ඣ නිණි ජනෙති ව,
උපපථො ව දුතියා ව කම්මා පුරිතො වග්ගොති.

1. අකඛාති. - සඤ. PTS. 2. දුතියං - සඤ.

* දුතිය උපපඨසුතනං. සිමු. 2.

1. 6. 8.

උපපථ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

58. කීමෙක් නොමග යයි කියන ලද්දේ ද? කීමෙක් රු දාවල්හි ගෙවේ ද? බඹසරට කිලුට කීමෙක් ද? දිග තැනි තැම කීමෙක් ද?

[භගවත්තු:]

රුගය නොමග යයි කියන ලද්දේ ය. වයස රු දාවල්හි ගෙවේ. සත්‍රිය බඹසරට කිලුට ය. මේ සත්‍රියසමූහයා මෙහි ඇල්ලේ. තපස ද බඹසර ද (යන) එය දිග තැනි තැමයි.

1. 6. 9.

දුතියා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

59. පුරුෂයාට කවරක් දෙවැන්නී වේ ද? කවරෙක් ඔහුට අනුශාසනා කෙරේ ද? කීමෙක මැනවින් ඇලුනු සත්‍රාව තෙමේ සියලු දුකින් මිදේ ද?

[භගවත්තු:]

ප්‍රඥාව පුරුෂයාට දෙවැන්නී වේ. ප්‍රඥාව ඔහුට අනුශාසනා කෙරෙයි නිවහෙති මැනවින් ඇලුනු සත්‍රාව තෙමේ සියලු දුකින් මිදේ.

1. 6. 10.

කවි සූත්‍රය

[දෙවි:]

60. ගාථාවන්ට කීමෙක් මූලකාරණය වේ ද? කීමෙක් ඔවුන්ගේ අරුත් පවසා ද? ගාථාවෝ කුමක් ඇසුරු කොට පවතීද? ද කවරෙක් ගාථාවන්ට පිහිට වේ ද?

[භගවත්තු:]

ජන්ද්‍රය ගාථාවන්ට නිදහ වේ. අකුරු ඔවුන්ගේ අරුත් පවසයි. ගාථාවෝ සංඥාවන් ඇසුරු කොට පවතිත්. කවි තෙමේ ගාථාවන්ට පිහිට වේ.

ජග්ග වර්ගය සමූහයයි.

එහි උද්දාය:

ජරා, අජරසා, මිත්‍ර, වන්දන සූත්‍රය, ජනෙති සූත්‍ර භූතය, උපපථ සූත්‍රය, දුතියාසූත්‍රය, කවි සූත්‍රය යන මෙයින් වර්ගය පිරුණේ වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. අනවචනා

1. 7. 1.

නාම [අනවචන] ස්වභාවය.

61. ආවර්ණය—

[දෙවනා:]

කිංසු සබ්බං අනවචන¹ කිසො භියො² න විජ්ජති,
කිසසස³ එකධම්මසා සබ්බව වසඤ්ඤාති.

[භගවා:]

නාමං සබ්බං අනවචන¹ නාමා භියො² න විජ්ජති,
නාමසා එකධම්මසා සබ්බව වසඤ්ඤාති.

1. 7. 2.

විනාසස්වභාවය.

[දෙවනා:]

62. කෙනසසු නිසති ලොකො කෙනසසු පරිකසාති,⁴
කිසසස³ එකධම්මසා සබ්බව වසඤ්ඤාති.

[භගවා:]

විනෝතන නිසති ලොකො විනෝතන පරිකසාති,⁴
විනාසසා එකධම්මසා සබ්බව වසඤ්ඤාති.

1. 7. 3.

භික්ෂුභාසස්වභාවය.

[දෙවනා:]

63. කෙනසසු නිසති ලොකො කෙනසසු පරිකසාති,⁴
කිසසස³ එකධම්මසා සබ්බව වසඤ්ඤාති.

[භගවා:]

භික්ෂුභාස නිසති ලොකො භික්ෂුභාස පරිකසාති,⁴
භික්ෂුභාස එකධම්මසා සබ්බව වසඤ්ඤාති.

1. 7. 4.

සංයෝජනස්වභාවය.

[දෙවනා:]

64. කිංසු සංයෝජනො ලොකො කිංසු තසා විචාරණං,
කිසසස³ විපජ්ජාණෙන නිබ්බාණමිති චුච්චතීති.

1. අනවචන - සිමු. 2. භියො. - ඉතිපි. 3. කිසසසු - ඉත්සං. PTS. 4. පරිකසාති - හසං. PTS.

7. අනව වගීය

1. 7. 1.

නාම [අනවහරී] සූත්‍රය

61 සැවැත්තුවර—

[දෙවි:]

කීමෙක් සියල්ල යටපත් කොට සිටියේ ද? කීමෙකින් වැඩියෙක් නැද්ද? සියල්ලෝ ම කිනම් එකදහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

නාමය සියල්ල යටපත් කොට සිටියේ ය. නාමයෙන් වැඩියෙක් නැත. සියල්ලෝ ම නාමසංකීර්ණයාන එක ම දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය.

1. 7. 2.

වභව සූත්‍රය

[දෙවි:]

62. ලොව කීමෙකින් පමුණුවනු ලැබේ ද? කීමෙකින් අදහා ලැබේ ද? සියල්ලෝ ම කිනම් එක් දහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

[භගවත්තු:]

සිතීන් ලොව පමුණුවනු ලැබේ. සිතීන් අදහා ලැබේ. සියල්ලෝ ම සිත් නමැති මේ එක ම දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය.

1. 7. 3.

තෘණා සූත්‍රය

[දෙවි:]

63. ලොව කීමෙකින් පමුණුවනු ලැබේ ද? කීමෙකින් අදහා ලැබේ ද? සියල්ලෝ ම කිනම් එක් දහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

[භගවත්තු:]

ලොව තෘණායෙන් පමුණුවනු ලැබේ. තෘණායෙන් අදහා ලැබේ. සියල්ලෝ ම තෘණා නමැති මේ එක් දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය.

1. 7. 4.

සංයෝජන සූත්‍රය

[දෙවි:]

64. ලොව කුමක් ඔළුම් කොට ඇත්තේ ද? එහි පාද කීමෙක් ද? කුමක් ප්‍රභාණී කිරීමෙන් නිවණ යයි කියනු ලැබේ ද?

[භගවා:]

තඤ්ඤි¹ සංයෝජනො ලොකො විතක්කස්ස විචාරණං,
තණ්හාය විපපහාණෙන නිබ්බාණමිති වුච්චතීති.

1. 7. 5.

බ්බිතසුතතං

[දෙවතා:]

65. කීංසු සම්බන්ධනො ලොකො කීංසු තස්ස විචාරණං,
කිස්සස්ස විපපහාණෙන සබ්බං ඡිඤ්ඤි බ්බිතනනි.

[භගවා:]

තඤ්ඤි¹ සම්බන්ධනො ලොකො විතක්කස්ස විචාරණං,
තණ්හාය විපපහාණෙන සබ්බං ඡිඤ්ඤි බ්බිතනනි.

1. 7. 6.

අබ්බාහතසුතතං

[දෙවතා:]

66. කෙනස්සුබ්බාහතො ලොකො කෙනස්සු පරිවාරිතො,
කෙන සලලෙන ඔතිණ්ණො කිස්ස ධුමාසිතො² සද්දති.

[භගවා:]

චච්චුතා'බ්බාහතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො,
තණ්හාසලලෙන ඔතිණ්ණො ඉච්ඡාධුමාසිතො² සද්දති.

1. 7. 7.

උඛ්ඪිතසුතතං

[දෙවතා:]

67. කෙනස්සු උඛ්ඪිතො ලොකො කෙනස්සු පරිවාරිතො,
කෙනස්සු පිභිතො ලොකො කිසම්ඨං ලොකො පතිට්ඨිතොති.

[භගවා:]

තණ්හාය උඛ්ඪිතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො,
චච්චුතා පිභිතො ලොකො දුකෙහි ලොකො පතිට්ඨිතොති.

1. 7. 8.

පිභිතසුතතං

[දෙවතා:]

68. කෙනස්සු පිභිතො ලොකො කිසම්ඨං ලොකො පතිට්ඨිතො,
කෙනස්සු උඛ්ඪිතො ලොකො කෙනස්සු පරිවාරිතොති.

[භගවත්හු:]

65. ලොව රාගය බැඳුම් කොට ඇත්තේ ය. එහි පාද විතතියෝ සි. තාෂණාව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් නිවණ ය සි කියනු ලැබේ.

1. 7. 5.

බකින සූත්‍රය.

[දෙවි:]

ලොව කුමක් බැඳුම් කොට ඇත්තේ ද? එහි පාද කීමෙන් ද? කුමක් ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිදි ද?

[භගවත්හු:]

ලොව රාගය බැඳුම් කොට ඇත්තේ ය. එහි පාද විතතියෝ සි. තාෂණාව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිදි.

1. 7. 6.

අකාසන සූත්‍රය.

[දෙවි:]

66. ලොව කීමෙකින් ලුහුබඳනා ලද්දේ? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ? කුමන හුලෙකින් බැස ගන්නා ලද්දේ? කීමෙකින් භෑමකල්හි දුමන ලද්දේ?

[භගවත්හු:]

ලොව මරනු විසින් ලුහුබඳනා ලදී. ජරයෙන් පිරිවරණ ලදී. තාෂණා- හුලෙන් බැස ගන්නා ලදී. තාෂණයෙන් භෑමකල්හි දුමන ලදී.

1. 7. 7.

උබ්බිත සූත්‍රය.

[දෙවි:]

67. ලොව කීමෙකින් තභන ලද්දේ ද? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ ද? කීමෙකින් වසන ලද්දේ ද? ලොව කීමෙක පිහිටියේ ද?

[භගවත්හු:]

ලොව තාෂණයෙන් තභන ලද්දේ ය. ජරයෙන් පිරිවරණ ලද්දේ ය. ලොව මරනු විසින් වසන ලද්දේ ය. ලොව දුකෙහි පිහිටියේ ය.

1. 7. 8.

පිහිත සූත්‍රය.

[දෙවි:]

68. ලොව කීමෙකින් වසන ලද්දේ ද? ලොව කීමෙක පිහිටියේ ද? ලොව කීමෙකින් එල්බුම් ලද්දේ ද? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ ද?

[භගවා:]

වෙවුතා පිහිතො ලොකො දුකෙකි ලොකො පතිට්ඨිතො,
තණ්හාය උඬ්ඨිතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො.

1. 7. 9.

ඉට්ඨාසුභතං

[දෙවතා:]

69. කෙනස්ස ඛජ්ඣති ලොකො කියා විතයාය මුච්චති,
කියාස්ස විපපහාණෙන සබ්බං ජිහ්වති ඛකිතනති.

[භගවා:]

ඉට්ඨාය ඛජ්ඣති ලොකො ඉට්ඨාචිතයාය මුච්චති,
ඉට්ඨාය විපපහාණෙන සබ්බං ජිහ්වති ඛකිතනති.

1. 7. 10.

ලොකසුභතං

[දෙවතා:]

70. කියමිං ලොකො සමුප්පනො කියමිං කුබ්බති සජ්චං,
කියා ලොකො උපාදාය කියමිං ලොකො විහඤ්ඤති.

[භගවා:]

ජස්ස¹ ලොකො සමුප්පනො ජස්ස¹ කුබ්බති සජ්චං,
ජනනමෙව උපාදාය ජස්ස¹ ලොකො විහඤ්ඤති.

අනට්ඨගො සභගමො.

නමුඤ්ජනං:

තාමං විතතඤ්ච තණ්හා ච සංයෝජනඤ්ච ඛකිතා,
අබ්බාහතුඬ්ඨිතො පිහිතො ඉට්ඨා ලොකෙන තෙ දසාති.

8. කුඨ්ථා²වග්ගො

1. 8. 1.

කුඨ්ථාසුභතං

71. ඝාමස්ථිතං—

එකමනතං සීතා බො සා දෙවතා භගවතනං ගාථාය අජකිගාසි.

කිං සු කුඨ්ථා² සුඛං සෙති කිං සු කුඨ්ථා² ත සොචති,
කියාස්ස එකධම්මස්ස වධං රෙවෙසි ගොතමාති.

1. ජස්ස - මජ්ඣ. සං. PTS. 2. ජෙත්ථා - මජ්ඣ. PTS. ඝාමා - සං.

[භගවත්හු]

ලොව මරණ විසින් වසන ලද්දේ ය. ලොව දුකෙහි පිහිටියේ ය. ලොව තෘණායෙන් එල්බුම් ලද්දේ ය. ජරායෙන් පිරිවරණ ලද්දේ ය.

1. 7. 9.

ඉවතා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

69. ලොව කීමෙකින් බැදේද? කුමක් දුරු කිරීමෙන් මිදේද? කුමක් ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳී ද?

[භගවත්හු]

ලොව තෘණායෙන් බැදේ. තෘණාව දුරු ලීමෙන් මිදේ. තෘණාව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳී.

1. 7. 10.

ලෝක සූත්‍රය.

[දෙවි:]

70. කුමක් හටගත් කල්හි ලොව හටගත්තේ වේ ද? කීමෙක සත්වය කෙරේ ද? ලොව කුමක් නිසා කීමෙක පෙළේ ද?

[භගවත්හු:]

භ්‍යායතන හටගත් කල්හි ලොව හටගත්තේ වේ. භ්‍යායතනයෙහි සත්වය කෙරේ. භ්‍යායතන ම නිසා භ්‍යායතනයෙහි ලොව පෙළේ.

අනව වගීය සන්වැනිසි.

එහි උඤ්ඤාය:

තාම, විත්ත, තණ්හා, සංයෝජන, ඛනික, අබ්‍යාහත, උඛිත, පිහිත, ඉවතා, ලෝක ය යි ඒ සුත්‍ර දශයෙකි.

8. ඝාතියා වගීය.

1. 8. 1.

ඝාතියා සූත්‍රය.

71. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

කුමක් තසා සුවයේ ගොවි ද? කුමක් තසා ශෝක තො කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, කිහිම් එක්දහමක්හුගේ තැසීම රැස්කෙහි ද?

[භගවා:]

කොධං කිත්ථා¹ සුඛං සෙති කොධං කිත්ථා¹ න සොචති,
කොධස්ස විතමුලස්ස මධුරභස්ස දෙවතෙ,
වධං අරියා පසංසනති තං හි කිත්ථා¹ න සොචතිති.

1. 8. 2.

රථසුතනං.

[දෙවතා:]

72. කිං සු රථස්ස පඤ්ඤාණං කිං සු පඤ්ඤාණමගිනො,
කිං සු රථස්ස පඤ්ඤාණං කිං සු පඤ්ඤාණමිච්චියාති.

[භගවා:]

ධජො රථස්ස පඤ්ඤාණං චූමො පඤ්ඤාණමගිනො,
රාජා රථස්ස පඤ්ඤාණං භතතා පඤ්ඤාණමිච්චියාති.

1. 8. 3.

විභාගසුතනං.

[දෙවතා:]

73. කිං සුඛ විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං කිං සු සුවිණේණං සුඛමාවහාති,
කිං සු භවෙ සාදුතරං² රසානං කථංථිං ජීවිතමාහු³ සෙට්ඨනාති.

[භගවා:]

සද්ධිං විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං ධම්මො සුවිණේණං සුඛමාවහාති,
සම්මං භවෙ සාදුතරං රසානං පඤ්ඤාථිං ජීවිතමාහු³ සෙට්ඨනාති.

1. 8. 4.

මුට්ඨිසුතනං.

[දෙවතා:]

74. කිං සු උප්පතතං සෙට්ඨං කිං සු නිපතතං වරං,
කිං සු පච්චමානානං කිං සු පච්චතං වරනාති.

[අපරා දෙවතා:]

බීජං උප්පතතං සෙට්ඨං මුට්ඨි නිපතතං වරං,
භාවො පච්චමානානං පුනෙතා පච්චතං වරෙති.

[භගවා:]

විජ්ජා උප්පතතං සෙට්ඨං අවිජ්ජා නිපතතං වරං,
සබ්බෙසා පච්චමානානං බුද්ධො පච්චතං වරෙති.

1. ජෙතං - මජ්ඣ. PTS. සථා - සභා. 2. සාදුතරං - සභා. 3. ජීවිතමාහු - සභා

[භගවත්හු:]

ක්‍රෝධය තසා සුවහේ හොචී. ක්‍රෝධය තසා ශෝක නො කෙරේ. දෙවිය,
විෂ වූ මුල ඇති මිහිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නැසීම ආයතියෝ පසසත්. එය තසා
ම ශෝක නො කෙරේ.

1. 8. 2.

රථ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

72. රියට සලකුණ කීමෙන් ද? ගින්නට සලකුණ කීමෙන් ද? රථට
සලකුණ කීමෙන් ද? සත්‍රියට සලකුණ කීමෙන් ද?

[භගවත්හු:]

බරජය රියට සලකුණ යි. දුම ගින්නට සලකුණ යි. රජ රථට සලකුණ යි.
සෑමයා සත්‍රියට සලකුණ යි.

1. 8. 3.

විගත සූත්‍රය.

[දෙවි:]

73. මෙලොව සත්ත්‍වයාට කීමෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ ද? කුමක් මෑතවත්
පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළුවයි ද? රසයන් අතුරෙන් කීමෙන් ඉතා මිහිරි ද?
කෙසේ ජීවත් වන්නහු ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවිත ඇතිකිය යි කියද් ද?

[භගවත්හු:]

මෙලොව සත්ත්‍වයාට ශ්‍රද්ධාව ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ. දහම මෑතවත් පුරුදු
කරණ ලද්දේ සුව එළුවයි. රසයන් අතුරෙන් සත්‍යය ඒකාන්තයෙන් ඉතා
මිහිරිය. නුවණින් ජීවත් වන්නහු ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවිත ඇතිකිය යි කියත්.

1. 8. 4.

වුට්ඨි සූත්‍රය.

[දෙවි:]

74. තැඟහෙළුවන් අතුරෙන් කීමෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ ද? හෙළුවන් අතුරෙන්
කීමෙන් උතුම් ද? පසින් ගමන් කරන්නවුන් අතුරෙන් කවරෙක්
උතුම් ද? කථා කරන්නවුන් අතුරෙන් කවරෙක් උතුම් ද? යි

[අතෙක් දෙවියෙක්:]

තැඟහෙළුවන් අතුරෙන් හිප්‍රවට ශ්‍රේෂ්ඨ යි. හෙළුවන් අතුරෙන්
වැග්ග උතුම් ය. පසින් යන්නවුන් අතුරෙන් ගවයෝ උතුම්හ.
කථා කරන්නවුන් අතුරෙන් පුත්‍රයා උතුම් ය යි.

[භගවත්හු:]

තැඟහෙළුවන් අතුරෙන් විදුව ශ්‍රේෂ්ඨ ය. හෙළුවන් අතුරෙන්
අවිදුව උතුම් ය. පසින් යන්නවුන් අතුරෙන් සබ්බයා උතුම් ය. කථා
කරන්නවුන් අතුරෙන් බුදුරජ උතුම් ය යි.

1. 8. 5.

ගීතසූතනං.

[දෙවනා:]

75. කිං සු'ධ භිතා ජනතා අනෙකා මයො ව නෙකායතනං පවුනො,
පුච්ඡාමි තං ගොතම භූරිපඤ්ඤ කීයමිං සීතො පරලොකං න භායෙති.

හගවා:

වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය සමවා කායෙන පාපානි අඤ්ඤාමිනො,
බවනනපානං¹ භරමාවසනො සඤ්ඤා මුදු සංවිහානි වදඤ්ඤා,
එතෙසු බමෙමසු සීතො වතුසු බමෙම-සීතො පරලොකං න භායෙති.

1. 8. 6.

නජීරනීසූතනං.

[දෙවනා:]

76. කිං සු ජීරති² කිං න ජීරති කිං සු උපපථොති වුව්වති,
කිං සු බමමානං පරිපඤ්ඤා කිං සු රතනීන්ද්‍රිවකයො,
කිං මලං මුහවරියයා කිං සිතාතමනොදකං.

කති ලොකයමිං ජිද්දති යත් විතනං න තිට්ඨති,
හගවතනං පුට්ඨමාගමම් කථං ජාතෙමු තං මයනති.

[හගවා:]

රූපං ජීරති මව්වතං නාමගොතනං න ජීරති,
රුගො උපපථොති වුව්වති ලොභො බමමානං පරිපඤ්ඤා,
වයො රතනීන්ද්‍රිවකයො ඉතිමලං මුහවරියයා
එත්ථායං සජ්ජතෙ පජා,
තපො ව මුහවරියඤ්ච තං සිතාතමනොදකං.

ජ ලොකයමිං ජිද්දති යත් විතනං න තිට්ඨති,
ආලයා³ ව පමාදො ව අනුට්ඨානං අසංයමො,
නිද්දා තන්ද්‍රි ව⁴ තෙ ජිද්දෙ සබ්බසො තං විවජ්ජයෙති.

1. 8. 7.

ඉසාරසූතනං.

[දෙවනා:]

77. කිං සු ඉසාරියං ලොකෙ කිං සු හණ්ඩානමුහතමං,
කිං සු සත්මලං ලොකෙ කිං සු ලොකයමිං අබ්බුදං⁵.

1 කිං සු හරතනං වාරොනති හරතො පුත්‍ර කො පියො,
කිං සු පුත්‍රපුත්‍රායතනං අභිතන්තති පණ්ඩිතාති.

1. බහුතතපානං - සා. බහුතතපානං - මජ්. PTS. 2. කිං ජීරති - මජ්. PTS.
3. ආලයා - මජ්. සා. 4. තන්ද්‍රි - මජ්. සා. PTS. 5. අබ්බුදං - සිමු2

1. 8. 5.

හිත සූත්‍රය.

[දෙවි:]

75. මහාප්‍රාඥ වූ ගෞතමයන් වහන්ස, මූඛවහන්සේ විවාරම්. මාහීය ද (අටකිස් අරමුණු විසින්) නොයෙක් කරුණු ඇත්තක් කොට ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. මේ ලෝකයෙහි නොයෙක් ජන සමූහයෝ කුමට බිය වූවාහු ද? කීමෙක සිටියේ පරලොවට බිය නොවන්නේ ද?

[භගවත්තු:]

වචනය ද හිත ද මනා කොට පිහිටුවා, කයින් පච්ඡි නොකරණ, බොහෝ ආහාරපාන ඇති ගෙහි වසන, ශ්‍රද්ධාවත්, මාදුගුණ ඇති, බෙදා දී වලඳන සුදු, දත්කළු, සිවු දහමිහි සිටි පුද්ගල තෙමේ දහමිහි සිටියේ පරලොවට බිය නොවන්නේ ය.

1. 8. 6:

නාමික සූත්‍රය.

[දෙවි:]

76. කීමෙක් දිරා ද? කීමෙක් නො දිරා ද? කීමෙක් නොමග ය සි කියනු ලැබේ ද? දහමුත්ට උවදුර කීමෙක් ද? කීමෙක් රැඳෙවෙහි ගෙවේ ද? බබසරට කිපුට කීමෙක් ද? දියරහිත තැම කීමෙක්ද?

යම් තැනක සිත නො සිටී නම් ලොව (එබඳු) සිදුරු කෙතෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවාරන්නට අටුත් (සිටින) අපි ඒ කෙසේ දකිමු ද?

[භගවත්තු:]

සත්ත්වයන්ගේ රූපය දිරයි. තාමගොත්‍රය නො දිරයි. රාගය නොමග ය සි කියනු ලැබේ. ලෝභය දහමුත්ට උවදුර ය. වසස රැඳෙවෙහි ගෙවේ. සත්‍රිය බබසරට කිපුට ය. මේ සත්ත්වසමූහයා මෙහි ඇල්, තපස ද බබසර ද (යන) එය දිය රහිත නුමැයි.

යම් තැනෙක සිත නො සිටී නම් ලොව එබඳු සිදුරු සයෙකි. අලසබව ද පමාව ද තැහි නො සිටීම ද අසංවරය ද නින්ද ද තෙමරිය ද ඒ සිදුරු යි. එය සම්ප්‍රකාරයෙන් දුරු කරන්නේ ය.

1. 8. 7.

ඉත්තර සූත්‍රය.

[දෙවි:]

77. ලොව අභිපති බව කීමෙක් ද? බඩු අතුරෙන් කීමෙක් උතුම් ද? ලොව මලබැඳි සැත කීමෙක් ද? ලොව උවදුර කීමෙක් ද?

හැර ගෙණ යන කවරකු වලකත් ද? හැර ගෙණ යන කවරෙක් ප්‍රිය වේ ද? පුතපුතා එක කවරකු පණ්ඩිතයෝ පිළිගනීද ද?

[භගවා:]

වසො ඉස්සරියං ලොකෙ ඉති භණ්ඩානමුත්තමං,
කොඛො සන්ථම්මං ලොකෙ වොරං ලොකස්මිං අබ්බදං¹
වොරං භරතං වාරෙනති භරතොසා සමණො පියො,
සමණං පුතපුත්තායතං අභිනද්දතති පණ්ඩිතාති.

1. 8. 8.

කාමසුත්තං

[දෙවතා:]

78. කිම්භ්වකාමො න දදෙ කිං මවෙවා න පරිච්චරේ,
කිං සු මුඤ්ඤෙය්‍ය² කල්‍යාණං පාපික³ඤ්ච න මොච්ඤෙති⁴.

[භගවා:]

1 අත්තානං හු දදෙ පොතො අත්තානං හු පරිච්චරේ,
වංචිං මුඤ්ඤෙය්‍ය² කල්‍යාණං පාපිකඤ්ච³ හු මොච්ඤෙති⁴.

1. 8. 9.

පාඨෙය්‍යසුත්තං

[දෙවතා:]

79. කිං සු ඛන්ති පාඨෙය්‍යං කිං සු භොගානමාසයො,
කිං සු තරං පරිකස්සති කිං සු ලොකස්මිං දුර්ඡරා,
කිස්මිං ඛද්ධා පුට්ඨ⁵ සත්තා පාසෙන සකුණී යථාති.

[භගවා:]

සද්ධා ඛන්ති පාඨෙය්‍යං සිරි භොගානමාසයො,
ඉච්ඡා තරං පරිකස්සති ඉච්ඡා ලොකස්මිං දුර්ඡරා,
ඉච්ඡාඛද්ධා පුට්ඨ⁵ සත්තා පාසෙන සකුණී යථාති.

1. 8. 10.

පජේජානසුත්තං

[දෙවතා:]

80. කිං සු ලොකස්මිං⁶ පජේජාතො කිං සු ලොකස්මිං⁶ ජාගරො,
කිං සු කමෙම සජ්චාතං කිමස්ස ඉරියාපථො.

කිං සු අලසං අතලසඤ්ච මාතා පුත්තංව පොසති,
කිං සු භුතුපථිවතති යෙ පාණො පඨම්භිතාති.

අබ්බද - සීඛු. 2. 2. මුඤ්ඤෙය්‍ය - ස්‍යා. සීඛු. 2. PTS. 3. පාපික - ස්‍යා. සීඛු. 1. PTS.
න ච මොච්ඤෙ - මජ්ඣ. 5. පුට්ඨ - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. ලොකස්මිං - මජ්ඣ. ස්‍යා.

[භගවත්හු:]

ලොව වශය (අණ පැවැත්වීම) අධිපති බව සි. බඩු අතුරෙන් සක්‍රිය උතුම් ය. ලොව ක්‍රෝධය මලබැඳි සැතසි. සොරු ලොව උවදුරුහ.

හැර ගෙණ යන සොරහු වළකත්. හැර ගෙණ යන මහණ තෙමේ ප්‍රිය වේ. පුතපුතා එන මහණහු පණ්ඩිතයෝ පිළිගනිත්.

1. 8. 8.

කාම සුත්‍රය.

[දෙව්:]

78. වැඩ කැමති සත්‍යව තෙමේ කුමක් නො දෙන්නේ ද? කුමක් නො හරනේ ද? යහපත් වූ කුමක් මුදන්නේ ද? ලාමක වූ කුමක් නො මුදන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

සත්‍යව තෙමේ තමා නො දෙන්නේ ය. තමා නො හරනේ ය. යහපත් වචන මුදන්නේ ය. ලාමක වචන නො මුදන්නේ ය සි.

1. 8. 9.

පාඨෙය්‍ය සුත්‍රය.

[දෙව්:]

79. කීමෙක් මහඋවරණ බඳි ද? කීමෙක් හෝගයන්ට පිහිට වේ ද? කීමෙක් ඡිනියා අදහේ ද? ලොව කීමෙක් දුර ලීටට දුෂකර ද? මලපුඩුවෙන් බැඳුනු ශ්‍රිතිණියක මෙන් බොහෝ සත්‍යයෝ කීමෙක බැඳුනාහු ද?

[භගවත්හු:]

ඉඬාව මහඋවරණ බඳි. ඵෙග්ගය්‍ය්‍ය හෝගයන්ට ප්‍රතිෂ්ඨාසංඛ්‍යා ය සි. තෘණොව සත්‍යයා අදහේ ය. ලොව තෘණොව දුරලීටට දුෂකර ය. මල-පුඩුවෙන් බැඳුනු ශ්‍රිතිණියක මෙන් බොහෝ සත්‍යයෝ තෘණොගෙත් බැඳුනෝ ය.

1. 8. 10.

පරෙජාන සුත්‍රය.

[දෙව්:]

80. ලොව පහත කීමෙක් ද? ලොව නිදිවරන්නා කවරෙක් ද? සමග ජීවත්වන්නවුන්ට කවරෙක් කම්පනයෙහි (සහාය) වේ ද? කීමෙක් ඔහුගේ ඉරියව්ව (දිවිපැවැත්ම) වේ ද?

කීමෙක් අලසයාත් අතලසයාත් මව පුතකු පුත්තාත් සෙසින් පුත්තේ ද? පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම් (ඒ) සත්‍යයෝ කුමක් ඇසුරු කොට ජීවත් වෙද් ද?

[භගවා:]

පඤ්ඤා ලොකස්මිං¹ පජේජාතො සති ලොකස්මිං¹ ජාහරො,
භාවො කමෙව සජ්ජානං සිතස්ස ඉරියාපථො.

වුට්ඨි අලසං අතලසඤ්ච මාතා සුතතංව පොසති,
වුට්ඨිං භුතුපජ්ජනති යෙ පාණො පඬවිංසිතාති.

1. 8. 11.

අරණසුභතං.

[දෙවතා:]

81. කෙ සුඛ අරණො ලොකෙ කෙසං වුසිතං ත නස්සති,
කෙඛ ඉච්ඡං පරිජානනති කෙසං භොජ්ජසියං² සදා.

කිං සු මාතා පිතා භාතා ව්‍යඤ්ඤති තං පතිට්ඨිතං,
කිං සු ඉධ ජාතිහිතං අභිවාදෙනති බතතියාති.

[භගවා:]

සමණීධ අරණො ලොකෙ සමණානං වුසිතං ත නස්සති,
සමණො ඉච්ඡං පරිජානනති සමණානං භොජ්ජසියං² සදා.

සමණං මාතා පිතා භාතා ව්‍යඤ්ඤති තං පතිට්ඨිතං,
සමණීධ ජාතිහිතං අභිවාදෙනති බතතියාති.

කුච්චාවග්ගො අට්ඨමො.

තත්තුඤ්ඤනං:

කුච්චා රථඤ්ච විතතඤ්ච වුට්ඨි භිතා ත ජීරති,
ඉස්සරං කාමං පාඨෙය්‍යං පජේජාතො අරණෙනවාති.

දෙවතාසංයුතනං සමතනං.

1. ලොකස්මි - මජ්ඣ. සෘ. 2. භොජ්ජසියං — සෘ. PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[භගවත්හු:]

හුවණ ලොව පහත ය. සිහිය ලොව නිදිවරන්තා ය. එක්ව ජීවත් වන්නවුන්ට කමිනතයෙහි ගෙවනු (සහාය) වෙයි. නිවට ඔහුගේ ඉරියව්ව (දිව්‍යවෘත්ත) යි.

වෘක්ෂ අලසයාත් අතලසයාත් මව පුතකු පුත්තෘක් සෙසින් පුත්තේ ය, පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම් ඒ සහකයෝ වෘක්ෂ නිසා ජීවත් වෙත්.

1. 8. 11.

අරණ සූත්‍රය.

[දෙව්:]

81. මේ ලෙව්හි කවුරු කෙලෙස් නැත්තෝ ද? කවුරුන්ගේ විසීම නො නැගේ ද? මෙහි කවුරු තෘෂණාව පිරිසිදු දකිද් ද? කවුරුන්ට හැමකල්හි නිදහස්බව වේ ද?

(ශිලයෙහි) පිහිටි ඒ කවරකුට මවත් පියාත් බෑයාත් වදිද් ද? මෙලෙව්හි පහත් ජාති ඇති කවරකුට ඤාත්‍රියයෝ වදිද් ද?

[භගවත්හු:]

මෙලෙව්හි ශ්‍රමණයෝ කෙලෙස් නැත්තෝ ය. ශ්‍රමණයන්ගේ විසීම නො නැගේ. ශ්‍රමණයෝ තෘෂණාව පිරිසිදු දකිත්. ශ්‍රමණයන්ට හැමකල්හි නිදහස් බව වේ.

ශිලයෙහි පිහිටි ඒ ශ්‍රමණයාට මවත් පියාත් බෑයාත් වදිත්. මෙහි පහත් ජාති ඇති ශ්‍රමණයාට ඤාත්‍රියයෝ වදිත්.

කුසා වර්ග අට වෑනිසි.

එහි උද්‍යානය:

කුසා, රථ, විතත, වුට්ඨි, භීත, තජ්රහි, ඉසාර, කාම, පාඨෙය්‍ය, පජ්ජාත, අරණ ය යි සූත්‍ර එකොළොසෙකි.

දේවනා සංයුතතය නිමියේ ය.

2. දෙවපුත්තසංයුත්තං

1. සුරියවග්ගො.

2. 1. 1.

පඨමකස්සපසුතං

82. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඝාමපථීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො කස්සපො දෙවපුත්තො අභිකක්කන්තාය රත්තියා අභිකක්කන්තවණේණ කෙවලකපං ජෙතවනං ඔහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙහුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.

එකමන්තං සීතො බො කස්සපො දෙවපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: “භික්ඛුං භගවා පකාසෙසි. නො ච භික්ඛුනො අනුසාසතින්ති.”¹

[භගවා:]

තෙන භි කස්සප තඤ්ඤෙවෙත්ථ පටිභාතුති.

[කස්සපදෙවපුත්තො:]

“සුභාසිතස්ස සිකෙකථ සමණුපාසනස්ස ච,
එකාසනස්ස ච රහො විහතවුපසමස්ස වාති.”

ඉදමවොච කස්සපො දෙවපුත්තො සමනුඤ්ඤෙසු සත්ථා අහොසි.

අථ බො කස්සපො දෙවපුත්තො සමනුඤ්ඤෙ මෙ සත්ථාති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධාසීති.

2. 1. 2.

දුතියකස්සපසුතං

83. ඝාමපථීයං—

එකමන්තං සීතො බො කස්සපො දෙවපුත්තො භගවන්තො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

භික්ඛු සියා ක්ඛාසි විමුත්තවිත්තො ආකඛ්ඛි වෙ හදයස්සාහුපතති,
ලොකස්ස ඤාත්වා උදයබ්බයඤ්ච සුවෙතස්සෙ අනිස්සිතො තදුතිසංසොති.

1. අනුසාසනම් - කප්ථි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. දේවපුත්තසංයුත්තය

1. සුරිය වතීය

2. 1. 1.

පඨමකයාස සුත්තය

82. මා විසින් මෙසේ අනුරුද්. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මහා ඡව්වණ් ඇති කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්මනිය කල්හි මුළු දෙව් රජුන් බවුලු මා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය.

එකත් පසෙක සිටි කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණහු පැවසූ සේක. මහණහට අනුශාසනාව නො ද (පැවසූ සේක) යි.”

[භගවත්හු:]

කාශ්‍යපය, එසේ වී නම් මෙහි ලා තොපට ම වැටහේවා.

“එක්සුවරිතය වඩන්නේ ය. ශ්‍රමණයන් විසින් එළඹිය යුතු අටහිත් අරමුණු ද කායවිවේකය ද (අභවසමාපත්ති වශයෙන්) සිත සංහිදුවීම ද එකලාව වඩන්නේ” යි.

කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කී ය. ශාය්‍යාන් වහන්සේ සමාන අදහස් ඇති වූ සේක.

ඉක්කිති කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ ශාය්‍යාන්වහන්සේ මාගේ (වචන) අනුමත කළ සේකැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

2. 1. 2.

දුතියකයාස සුත්තය

83. සැවැත්නුවර:-

එකත්පසෙක සිටි කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීප-යෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මහණ තෙමේ ඉදින් හෘදයානුප්‍රාප්තිසංඛ්‍යාත අභිත්තිය කැමතිවන්නේ නම් ලොව පිළිබඳ උදයව්‍යය දූත ධ්‍යාන වඩන්නෙක් මිදුනු සිත් ඇත්තෙක් (එහෙයින් ම) මහා සිත් ඇත්තෙක් (තෘණොද්භවත්) අතීතප්‍රියයෙක් ඒ අභිත්තිය අනුසර කොට ඇත්තෙක් වන්නේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. 1. 3.

මාසසුතනං.

84. ඝාටිකපීයං—

අථ ඛො මාසො දෙවපුතො අභික්කන්තාය රතතියා අභික්කන්ත-
වණේණා කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඩීතො
ඛො මාසො දෙවපුතො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

කිං සු කිත්වා සුඛං සෙති කිං සු කිත්වා න සොචති,
කිසසස ඵකධම්මස්ස වධං රේවෙසි ගොතමාති.

[භගවා:]

කොඨං කිත්වා සුඛං සෙති කොඨං කිත්වා න සොචති,
කොධස්ස විසමුලස්ස මුද්ධරග්ගස්ස චත්තු,
වධං අරියා පසංසනති නං හි කිත්වා න සොචති.

2. 1. 4.

මාගධසුතනං.

85. ඝාටිකපීයං—

එකමන්තං ඩීතො ඛො මාගධො දෙවපුතො භගවන්තං ගාථාය
අජ්ඣාසාසි:

කති ලොකසමීං පඤ්ජාතා සෙති ලොකො පකාසති,
භගවන්තං පුට්ඨමාගමම කථං ජාතෙමු තං මෑනති.

[භගවා:]

චන්තාරේ ලොකෙ පඤ්ජාතා පඤ්චමෙත්ථ න විජ්ජති,
දිවා තපති අදිවේවා රතතිං අභාති චන්දිමා.

අථ අගති දිවාරතතිං තත්ථ තත්ථ පකාසති,
සමුද්ධො තපතං සෙට්ඨො එතා අභා අනුත්තරති.

2. 1. 5.

දුමළිසුතනං.

86. ඝාටිකපීයං—

අථ ඛො දුමළි දෙවපුතො අභික්කන්තාය රතතියා අභික්කන්තවණේණා
කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛක-
ම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඩීතො ඛො
දුමළි දෙවපුතො භගවන්තො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. 1. 3.

මාස සූත්‍රය

84. සැවැත්භූවර-

එකල්හි මනා ජිව්‍යේ ඇති මාස දෙවිපුත්ත තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය.

එකත්පසෙක සිටි මාසදෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා-යෙන් කී ය:

කුමක් නසා සුවසේ ගොවී ද? කුමක් නසා ශෝක නො කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, කිතම් එක් දහමක්හුගේ නැසීම රුක්තෙහි ද?

[භගවත්හු:]

ක්‍රෝධය නසා සුවසේ ගොවී. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නො කෙරේ. ශත්‍රුය, විෂ වූ මූල ඇති මිනිරි වූ අග ඇති ක්‍රෝධය නැසීම ආයතියෝ පසසත්. එය නසා ම ශෝක නො කෙරේ.

2. 1. 4.

මාගධ සූත්‍රය.

85. සැවැත්භූවර-

එකත්පසෙක සිටි මාගධ දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

යමෙකින් ලොව බබලා තම් එබඳු එළි ලොව කෙතෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවාරන්තට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දැනීමු ද?

[භගවත්හු:]

ලොව එළි සතරෙකි. මෙහි පස්වැන්නක් නැත. දවල් හිරු බබලයි. සඳු රු බබලයි. තව ද, ගින්න රුදෙවෙහි ඒ ඒ තැන බබලයි. සපීඥයන් වහන්සේ බබලන්නවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයහ. මේ ආලෝකය නිරුත්තර ය.

2. 1. 5.

දුමලි සූත්‍රය

86. සැවැත්භූවර-

එකල්හි මනා ජිව්‍යේ ඇති දුමලි දෙවිපුත්ත තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක සිටියේ ය. එකත් පසෙක සිටි දුමලිදෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කරණීය මෙතං¹ බ්‍රාහ්මණෙන පට්ඨානමකිලාසුතා²,
කාමානං විප්පභාණෙන න තෙනාසිංසතෙ³ භවන්ති.

තජ්ඣි කිච්චං බ්‍රාහ්මණස්ස (දුමලීති ගගමා) කතකිච්චො හි බ්‍රාහ්මණො,
යාව න ගාධං ලභති නදීසු ආයුහති සබ්බගතෙතති ජනතු
ගාධස්ථ ලභාත ඵලෙ ඨිතො සො තායුහති පාරගතො හි සොති.⁴

ඵසුපමා දුමලි බ්‍රාහ්මණස්ස ඩිණාසවස්ස නිපසස්ස කාසිතො,
පපජ්ජා ජාතිරණස්ස අනතං තායුහති පාරගතො හි සොති.

2. 1. 6.

කාමද සුභං

87. භාවනීයං—

ඵකමනං ඨිතො බො කාමදෙ දෙවපුතො භගවන්තං ඵතදවොච:
දුක්ඛකරං භගවා සුදුක්ඛකරං භගවාති,

දුක්ඛකරං වාපි කරුණන්ති (කාමදුති භගවා)
සෙබ්බා⁵ සිලසමාහිතා,
ධීතතතා අතගාරිසුපෙතස්ස
තුට්ඨි හොති සුඛාවභාති.

දුලලභා භගවා යදිදං තුට්ඨිති.

දුලලභං වාපි ලභන්ති (කාමදුති භගවා)
විතතවුපසමෙ රතා,
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච
භාවතාය රතො මතොති.

දුස්සමාදහං භගවා යදිදං විතතන්ති.

දුස්සමාදහං වාපි සමාදහන්ති (කාමදුති භගවා)
ඉන්ද්‍රියපසමෙ රතා,
තෙ ඡේතා මච්චතො ජාලං
අරියා ගච්ඡන්ති කාමදුති.

දුග්ගමො භගවා විසමො මග්ගොති,

[භගවා:]

දුග්ගමෙ විසමෙ වාපි
අරියා ගච්ඡන්ති කාමද,
අනරියා විසමෙ මග්ගෙ
පපතන්ති අවංසිරු,
අරියානං සමො මග්ගො
අරියා හි විසමෙ සමාති.

1. කරණීයමත්ථ - PTS. 2. පට්ඨානං අකිලාසුතා - මජ්ඣ. 3. ත තෙනාසිංසතෙ - මජ්ඣ. PTS 4. ඡසාව - මජ්ඣ. 5. සෙබ්බා - ස්ස..

තොමැලි වූ ක්ෂිණාසුව බ්‍රාහ්මණයා විසින් මේ වීර්‍යය කටයුතු ය. වස්තුකාම කෙල්ලකාමයන් පිළිබඳ ඒ විශේෂ ප්‍රභාණීය හේතු කොට ගෙන කිසි භවයක් නො පතයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක. දුමලි දේවපුත්‍රය, (බාහිත පාපි) බ්‍රාහ්මණයාට කියෙක් නැත. ඒ බවුණු තෙමේ කළ කිසි දැත්තේ ම ය. සත්ව තෙමේ ගඬ්භාවන්ති යම්තාක් පිහිටක් නො ලබා ද? (ඒතාක්) සියලු අවයවවලින් වැයම් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ පිහිටක් ලැබ ගොඩ සිටියේ යම් හෙයෙකින් පරතෙරට ගියේ ද, (එහෙයින්) හෙ තෙමේ වැයම් නො කෙරෙයි.

දුමලි, බ්‍යාන කරණසුලු ප්‍රඥ ඇති ක්ෂිණාසුව බ්‍රාහ්මණයාට මේ උපමායෙකි. හෙ තෙමේ ජාතීරණ දෙකෙහි කෙළවරට පැමිණ පරතෙරට ගියේ ම වැයම් නො කෙරෙයි.

2. 1. 6.

කාමද සුත්‍රය

87. සාවැන් නුවර—

එකත්පසෙක සිටි කාමද දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (මහණදම් පිරිම) දුෂ්කර ය. භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, ඉතා දුෂ්කර ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:

කාමද, ශීලයෙන් සුත් සපිරසාව ආති ශෛක්‍ෂයෝ දුෂ්කරවූත් (මහණකම) කෙරෙත්. ගිහිගෙන් වෙන්බවට පැමිණියහුට සුව එළවන සතුට වේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් ඒ සතුටෙක් වේ ද, (එය) දුලබ ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: කාමද,) යම් කෙනකුත්ගේ සිත දහවලුත් රැත් භාවතායෙහි ඇළුනේ ද, සිත සංහිදුවීමෙහි ඇළුනු (මනු) දුලබ වූත් සතුට ලබත්.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් ඒ සිතෙක් වේ ද, එය එකඟ කිරීම දුෂ්කර ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: කාමද,) ඉදුරන් දමනය කිරීමෙහි ඇළුනෝ එකඟ කිරීම දුෂ්කර වූත් සිත එකඟ කෙරෙත්. කාමදය, ඒ ආර්‍යයෝ මරහුගේ දෑල සිඳ ගෙන යෙත්.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මාගීය විෂම ය, ගමන දුෂ්කර ය.

[භගවත්තු:]

කාමදය, ආර්‍යයෝ දුගීම වූත් විෂම වූත් මාගීයෙහි යෙත්. අනාර්‍යයෝ විෂම මාගීයෙහි යටිකුරු වූ (නුවණ) හිත් ඇත්තාහු වැටෙත්. ආර්‍යයන්ට මාගීය සම ය. ආර්‍යයෝ විෂම සත්ත්වයෙකුගේ අතරෙහි සම වෙත් ම ය.

2. 1. 7.

පඤ්චාලවණ්ඩසුත්තං.

88. සාවස්ථියං—

එකමන්තං සීතො ඛො පඤ්චාලවණ්ඩා දෙවපුත්තො භගවතො සන්තතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සම්බොධෙ වත ඔකාසං අවිඤ්ඤාදි භූරිමෙධසො,
යො ක්කිතමවුධා¹ බුද්ධො පඨිලීනනිසභො මුනීති.

සම්බොධෙ වාපි විඤ්ඤානි² (පඤ්චාලවණ්ඩානි භගවා)
ධම්මං නිබ්බාණපතරියා,
යෙ සතිං පච්චලන්තං පු³ සම්මා තෙ සුසමාහිතාති.

2. 1. 8.

තායනිසුත්තං.

89. සාවස්ථියං—

අථ ඛො තායනො දෙවපුත්තො පුරුණතිස්සකරො අභික්කන්තාය රතරියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජෙතවතං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්, උපසඛිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො ඛො තායනො දෙවපුත්තො භගවතො සන්තතිකෙ ඉමං ගාථායො අභාසි:

ඵඤ්ඤා සොතං පරක්කම්ම කාමෙ පනුද්⁴ බ්‍රාහ්මණ,
තප්පභාය මුනී කාමෙ තෙකත්තමුපපජ්ජති.

කසිරු වෙ කසිරුපේතං දලුහමෙතං පරක්කමෙ,
සිපිලො හි පරිබ්බාපො භියො ආකීරතෙ රජං.

අකතං දුක්ඛතං⁵ සෙයොසං පච්ඡා තප්පති⁶ දුක්ඛතං,
කතඤ්ඤා සුක්ඛතං සෙයොසං යං කත්වා නාත්තපපති.

කුසො යථා දුග්ගතිතො හත්ථමෙව්‍යාත්තකන්තති,
සාමඤ්ඤං දුප්පරුමට්ඨං නිරයාසුපකඛසිති.

යං කිඤ්ඤි සිපිලං කම්මං සංකිලිට්ඨඤ්ඤා යං වතං,
සංකස්සරං බ්‍රහ්මචරියං න තං භොති මහපථලන්තී.

ඉදමෙවො ව තායනො දෙවපුත්තො ඉදං වත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්මණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායීති.

1. ක්කිතමවුධාසි - මජ්ඣ. ක්කිතමවුධා - සං. PTS. 2. පිච්චිට්ඨානති - සං.

3. { පච්චලන්තං - මජ්ඣ. PTS
පච්චලන්තං - සං. පච්චලන්තං - සිමු

4. පනුද-සං. 5. දුක්ඛතං - මජ්ඣ. සං. 6. 2. තප්පති - සං.

2. 1. 7.

පඤ්චාලවණ්ඩ සුත්තය.

88. සැවැත් නුවර—

එකත්පසෙක සිටි පඤ්චාලවණ්ඩ දෙවිපුත්තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

මාතං දුරා කළවුන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යම් මූනිවරයෙක් ධ්‍යාන අවබෝධ කෙළේ ද, මහත් ප්‍රඥ ඇති ඒ බුදුරජ තෙමේ (නිවරණ) සම්බෝධයෙහි ඒකාන්තයෙන් (ධ්‍යාන සංකයාන) අවකාශය ලැබී ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: පඤ්චාලවණ්ඩය,) යම් කෙනෙක් නිවණට පැමිණීම පිණිස සිහිය ලැබුවාහු ද, ඔහු සම්බෝධ ඇති කල්හි ද ධ්‍යාන ලබන්. ඔහු මනා කොට සමාහිත වූවෝ ය.

2. 1. 8.

තායන සුත්තය.

89. සැවැත් නුවර—

එකල්හි පැරණි නිකායකරයකු වූ මනා ජර්වණේ ඇති තායන දෙවි-පුත්තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවර්ග බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්-පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි තායන දෙවිපුත්තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

බමුණ, වීර්‍යය කොට (තෘෂණා) ශ්‍රෝතස සිදුව, කාමයන් දුරු කරව. මූනි තෙමේ කාමයන් පුහුන් නො කොට ධ්‍යානයට නො පැමිණේ.

ඉදින් කරන්නේ නම් මේ (වීර්‍යය) කරන්නේ ය. මෙය දැඩි කොට කරන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි, ලිහිල් ව ගත් පැවිද්ද බෙහෙවින් රජස් වගුරුවයි.

දුෂ්කෘතය නොකරණ ලද්දේ උතුම්, දුෂ්කෘතය පසු ව (එය කළහු)තවයි. යමක් කොට නො කැවේ ද, (එබඳු) සුකෘතය කරණ ලද්දේ උතුම්.

යම්සේ කුසතණ පත වරදවා ගන්නා ලද්දේ අත ම කපා ද, (එසෙයින්ම) වරදවා ගන්නා ලද මහණකම නිරයට අදියි.

යමකිසි ලිහිල් කම්යෙක් වේද, සකිලිව වූ යම් ව්‍යායාසකුන් වේද, සැක කටයුතු වූ බ්‍රහ්මරොකුන් වේද, ඒ මහත්එල නො වේ.

තායන දෙවිපුත්තෙමේ මෙය කීය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වූයේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො භගවා තස්සා රතතියා අවමයෙන භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ රතතීං තායෙනා නාම දෙවපුතෙනා පුරාණතිස්සකරො අභික්ඛනතාය රතතියා අභික්ඛනතවණ්ණො කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔහාසෙත්වා යෙනාහං තෙත්ථපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ඕතො භික්ඛවෙ තායනො¹ දෙවපුතෙනා මම සනතීමෙ ඉමං ගාථායො අභාසි:

“ජ්ඣෙ සොතං පරක්කමම කාමෙ පඤ්ඤ මුහුමණ,
තප්පහාය මුතී කාමෙ තෙකතත මුපපජ්ජති.

කසිරා වෙ කසිරුපේතං දලුමෙතං පරක්කමෙ,
සිපිලො හි පරිබ්බාජෙ: භියො ආකිරතෙ රජනති.

අකතං දුක්ඛතං සෙයො පච්ඡා තපති දුක්ඛතං,
කතඤ්ච සුක්ඛතං සෙයො යං කත්වා නාඤ්ඤපපති.

කුසො යථා දුග්ගහිතො හත්ථමෙව්වානුකනති,
සාමඤ්ඤං දුප්පරාමට්ඨං තීරයාසුපකඛ්ඛති.

යං කිඤ්චි සිපිලං කමමං සඛකිලිට්ඨඤ්ච යං වතං,
සඛකස්සරං මුහුමවරියං ත තං හොති මහපථලනති.”

ඉදමවොච තායනො දෙවපුතෙනා, ඉදං වත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා තත්ථෙවනතරධාසි.

උග්ගණ්ණාථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. පරියාපුණ්ථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. ධාරොථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. අත්ථසංගිතා භික්ඛවෙ, තායනගාථා. ආදිමුහුම-වරිසිකාති.²

2. 1. 9.

චජ්ඣමසුතනං.

90. ඝාචපථීයං—

තෙන බො පන සමයෙන චජ්ඣමා දෙවපුතෙනා රාහුතා අසුරිඤෙන හභිතො හොති. අථ බො චජ්ඣමා දෙවපුතෙනා භගවතනං අනුස්සරමානො තායං චෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

“තමො තෙ බුද්ධචීරද්දු විප්පමුතෙනාසි සබ්බසි,
සමබ්බපට්ඨතෙනාහම් තස්ස මෙ සරණං භවාති.”

අථ බො භගවා චජ්ඣමං දෙවපුතනං ආරබ්භ ඤානං අසුරිඤං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

“තථාගතං අරහනතං චජ්ඣමා සරණං ගතො,
රාහු චජ්ඣං පමුඤ්ඤාසු බුද්ධා ලොකානුකම්පකාති.”

1. ඕතො මො තායනො - ඕමු. සං. PTS. 2. වරියකා - ඝස.

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රූය ඇවෑමෙන් භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මේ රූය පැරණි නිකායකයකු වූ මහා ජම්බවණී ඇති නායන නම් දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්කිති හිස කල්හි මුළු දෙවරම බඩුලුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මට වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි තායන දෙවිපුත් තෙමේ මා සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

බමුණ, වීර්‍යය කොට (තාමණ) ශ්‍රෝතය සිදුව, කාමයන් දුරු කරව,
මුනි තෙමේ කාමයන් ප්‍රතීණ නො කොට ධ්‍යානයට නො පැමිණේ.

ඉදින් කරන්නේ නම් මේ (වීර්‍යය) කරන්නේ ය. මෙය දැකි කොට කරන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි. ලිහිල් ව ගත් පැවිද්ද බෙහෙවින් රජස් වගුරුවයි.

දුෂ්කාතය නොකරණ ලද්දේ උතුම්. දුෂ්කාතය පසුව (එය කළහු) තවයි. යමක් කොට නො තැවේ ද, (එබඳු) සුකාතය කරණ ලද්දේ උතුම්.

යම්සේ කුසතණපත වරදවා ගන්නා ලද්දේ අත ම කපා ද, (එසෙයින් ම) වරදවා ගන්නා ලද මහණකම නිරයට අදියි.

යම් කිසි ලිහිල් කම්සෙක් වේද, සකිලි වූ යම් මුතයෙකුත් වේද, සැක කටයුතු වූ බහිරුකුත් වේද, ඒ මහත්ඵල නො වේ.

තායන දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කී ය: මෙය කියා මට වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරැදන් විය.

මහණෙනි, තායන ගාථා උගණිවු. මහණෙනි, තායන ගාථා පිරිවහවු. මහණෙනි, තායන ගාථා දරවු. මහණෙනි, තායන ගාථා අනුසිතියහ. මහබහිරුට මුල්වූවෝ ය.

2. 1 9.

වඤ්ච සුත්‍රය.

90. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සඳ දෙවිපුත් තෙමේ ගිහු අසුරිඳු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එකල්හි සඳ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි කෙරෙමින් ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව කීය:

“බුද්ධචරිතත් වහන්ස, මුඛවහන්සේට තමස්කාර වේවා. සියලු තත්ති මිදුනේ වෙති (මම) පිඩාවට පැමිණියෙමි වෙමි. ඒ මට පිහිට වනු මැනවි.”

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සඳ දෙවිපුතු ඇරඹ රාහු අසුරිඳුකට ගාථායෙන් වදල සේක.

“සඳ දෙවිපුත් තෙමේ අභිත් වූ තථගතයන් වහන්සේ සරණ ගියේ ය. එම්බා රාහු අසුරය, සඳ මුදව, බුදුවරු ලොවට අනුකම්පා කරන්නෝය.”

අථ බො ණු අසුරිඤ්ඤ චර්ඤ්ඤං දෙවපුත්තං මුඤ්ඤිතා තරමානරූපො
යෙන වෙපච්ඡිනාහි අසුරිඤ්ඤ තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා සංවිග්ගො
ලොමහට්ඨජාතො ඵකමනනං අට්ඨාසි. ඵකමනනං ඩිතං බො රුහුං අසුරිඤ්ඤ
වෙපච්ඡිනාහි අසුරිඤ්ඤ ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

ඩිනානු සනතරමානොව රුහු වඤ්ඤං පමුඤ්ඤාසි,
සංවිග්ගරූපො ආගමම කිනනු භිතො ව තිට්ඨසීති.

සත්තධා මෙ ඵලෙ මුඤ්ඤා ජ්වනොතා ත සුඛං ලභෙ,
මුඤ්ඤාගාථාභිනිතොමිති තො වෙ මුඤ්ඤායා වඤ්ඤනති.

2. 1. 10

සුරිය¹සුත්තං.

91. සාමපජියං—

තෙන බො පත සමයෙන සුරියො¹ දෙවපුත්තො රුහුනා අසුරිඤ්ඤ
ගතිතො හොති. අථ බො සුරියො¹ දෙවපුත්තො භගවනනං අනුස්සරමානො
කායං චෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:-

“තමො තෙ මුඤ්ඤිතරුඤ්ඤ විපසමුත්තොසි සබ්බසි,
සම්බාධපට්ටනොසම් තස්ස මෙ සරණං භවාති.”

අථ බො භගවා සුරියං¹ දෙවපුත්තං ආරබ්භ ණුං අසුරිඤ්ඤ ගාථාසි²
අජ්ඣාසාසි:-

“තථාගතං අරහනනං සුරියො¹ සරණං ගතො,
රුහු සුරියං¹ පමුඤ්ඤාසු මුඤ්ඤා ලොකානුකම්පකාසී.

යො අඤ්ඤාසරෙ තමසී³ පහඛකරො වෙරොවතො මණ්ඩලී උග්ගතෙජො,
මා රුහු ගිලී වරං අත්තලිකෙකි⁴ පජං මම රුහු පමුඤ්ඤා සුරියනති.”

අථ බො රුහු අසුරිඤ්ඤ සුරියං¹ දෙවපුත්තං මුඤ්ඤිතා තරමානරූපො
යෙන වෙපච්ඡිනාහි අසුරිඤ්ඤ තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා සංවිග්ගො
ලොමහට්ඨජාතො ඵකමනනං අට්ඨාසි. ඵකමනනං ඩිතං බො රුහුං අසුරිඤ්ඤ
වෙපච්ඡිනාහි අසුරිඤ්ඤ ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

“කිනනු සනතරමානොව රුහු සුරියං පමුඤ්ඤාසි,
සංවිග්ගරූපො ආගමම කිනනු භිතොව තිට්ඨසීති.”

“සත්තධා මෙ ඵලෙ මුඤ්ඤා ජ්වනොතා ත සුඛං ලභෙ,
මුඤ්ඤාගාථාභිනිතොමිති තො වෙ මුඤ්ඤායා සුරියනති.”

සුරියවග්ගො පඨමො

තත්තුද්දනං.

ඥෙ කස්සපා ව මාසො ව මාගධො දුමලි කාමදො,
පඤ්ඤාලවණොතා තායතො වඤ්ඤාසුරියෙන තෙ දසාති.

1. සුරිය - මජ්ඣ. 2. ගාථාය - ස්ව. 3. තමසි - මජ්ඣ. 4. වරමහකලිකෙකි - මජ්ඣ.

ඉක්කිති ගුහුඅසුරිඳු තෙමේ සද්දෙව්පුතු මුදු වෙලෙව්සැහැව් ඇත්තේ වේසවිතති අසුරිඳු වෙත එළඹියේ ය. එළඹි සංවේගයට පැමිණියේ හට ගත් ලොමුදහ ගැණුම් ඇත්තේ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ගුහු අසුරිඳු හට වෙසවිතති අසුරිඳු තෙමේ ගාථායෙන් කී ය.

එම්බා ගුහුඅසුරය, කුමක් හෙයින් වෙලෙව්ගති ඇතියකු මෙන් සද මිදුවෙ හි ද? සංවේගයට ගාව ඇත්තේ අවුත් කුමක් හෙයින් බියවුවකු මෙන් සිටිති ද?

බුද්ධගාථායෙන් අභිනිතයෙමි. ඉදින් සද තොමිදුයෙමි තම් මාගේ මුදුන සත්කබ්බට පැළෙන්නේ ය. ජීවත් වන්නෙමි සැප තො ලබන්නෙමි.

2. 1. 10.

සුරිය සුත්තය.

91. සැවැත්නුවර -

එකල්හි කිරුදෙව්පුත් තෙමේ ගුහුඅසුරිඳු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එකල්හි කිරුදෙව්පුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි කෙරෙමින් ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාව කී ය.

බුද්ධවීරයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේට තමසකාර වේවා. සියලු තත්ති මිදුනෙහි. මම පිඩාවට පැමිණියෙමි වෙමි. ඒ මට පිහිට වනු මැනව.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිරු දෙව්පුතු ඇරබ ගුහු අසුරිඳු හට ගාථාවලින් වදාළ සේක.

එම්බා ගුහුඅසුරය, කිරුදෙව්පුත් තෙමේ අභිත් වූ තථාගතයන් වහන්සේ සරණ ගියේ ය. කිරු දෙව්පුතු මුදුව, බුදුවරා ලොවට අනුකම්පා කරන්නෝ ය.

එම්බා ගුහුඅසුරය, යමෙක් ගතදුරෙහි එළිය කරන්නේ ද, බබලන්නේ ද, මඩුලු සටහන් ඇත්තේ ද, උග්‍රතේජස් ඇත්තේ ද, අහසෙහි හැසිරෙණ එබදු කිරු තො ගිලුව. එම්බා ගුහුඅසුරය, මා දහම්පුත් කිරු මුදුව.

ඉක්කිති ගුහු අසුරිඳු තෙමේ කිරු දෙව්පුතු මුදු වෙලෙව්සැහැව් ඇත්තේ වේසවිතති අසුරිඳු වෙත එළඹියේ ය. එළඹි සංවේගයට පැමිණියේ හට ගත් ලොමුදහගැණුම් ඇත්තේ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ගුහුඅසුරිඳු හට වෙසවිතති අසුරිඳු තෙමේ ගාථායෙන් කී ය.

එම්බා ගුහු, කුමක් හෙයින් වෙලෙව්ගති ඇතියකු මෙන් කිරු මිදුවෙහි ද? සංවේග සවහාව ඇත්තේ අවුත් කුමක් හෙයින් බිය වුවකු මෙන් සිටිති ද?

බුද්ධගාථායෙන් අභිනිත (සක්කායභාෂිත වශයෙන් වෙසෙසින් ගගන ලදුයෙමි) වෙමි. ඉදින් කිරු තො මිදුවෙමි තම් මාගේ මුදුන සත්කබ්බට පැළෙන්නේ ය. ජීවත් වන්නෙමි සුඛ තො ලබන්නෙමි.

සුරිය වර්ගය පළමුවැනි සි.

එහි උද්‍යානය:

කසසපුත්‍ර දෙකය, මාඝ, මාගධ, දමලි, කාමද, පඤ්චාලවණ්ඩ, තායත, වන්දිම, සුරිය සි සුත්‍ර දශයෙහි.

2. අනාථපිණ්ඩිකවග්ගො.

2. 2. 1

වජ්ඣෙය්‍යසුත්තං.

92. සාවකපීයං—

අථ බො වජ්ඣෙය්‍යො දෙවපුත්තො අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්ත-
වණේණා කෙවලකප්පං ජේතවතං ඔහාසෙතියා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්.
උපසඬකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙතා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං ඩීතො
බො වජ්ඣෙය්‍යො දෙවපුත්තො භගවන්තො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තෙ හි සොච්ඡිං ගමිස්සන්ති කචේවාමකසෙ මගා,
කුසාන්ති උපසම්පජ්ජ ඵකොදී නිපකා සත්තාති.

[භගවා:]

තෙ හි පාරං ගමිස්සන්ති ඡේතා ජාලං ව අමුඛුජො,
කුසාන්ති උපසම්පජ්ජ අපමන්තා රණඤ්ජභාති.

2. 2. 2.

වෙණ්ණු¹සුත්තං.

93. සාවකපීයං—

ඵකමන්තං ඩීතො බො වෙණ්ණු¹ දෙවපුත්තො භගවන්තො සන්තිකෙ ඉමං
ගාථං අභාසි:

සුඛිතා වත² තෙ මනුජා සුගතං පරිරුපාසිය,
සුඤ්ජ³ ගොතම සාසනෙ අපමන්තානුසික්ඛරොති.

යෙ මෙ පටුත්තෙ⁴ සත්ථපදෙ⁵ (වෙණේහාති භගවා) අනුසික්ඛන්ති
කුසාසිත්තො,
කාලෙ තෙ අපමජ්ජන්තා න ඔවුච්ඡගා⁶ සිසුන්ති.

2. 2. 3.

දීඝලඬසිසුත්තං.

94. සාවකපීයං—

ඵවං මෙ සුතං ඵකං සමයං භගවා ග්ජභණෙ විහරති වෙඨඨනෙ
කලඤ්ඤතිවාසෙ.

අථ බො දීඝලඬසි දෙවපුත්තො අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්ත-
වණේණා කෙවලකප්පං වෙඨඨනං ඔහාසෙතියා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්.
උපසඬකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙතා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං ඩීතො
බො දීඝලඬසි දෙවපුත්තො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාභාසි⁷:

භික්ඛු සියා කුසාසි විමුත්තවිත්තො අකඬ්ඬෙ වෙ හදයස්සානුපතතිං,
ලොකස්ස ඤාතා උදයබ්බයඤ්ච සුචේතසො අනිස්සිත්තො තදුනිසංසොති.

1. වෙණ්ණු - සඃ. PTS. මජ්ඣ. 2. සුඛිතාව-මජ්ඣ. PTS. 3. සුඤ්ජ - සඃ.
4. චුත්ත - සඃ. 5. සට්ඨපද - මජ්ඣ. 6. වසඬා - PTS. 7. භගවන්තො
සන්තිකෙ. ඉමං ගාථං අභාසි - මජ්ඣ. සඃ.

2. අනාථපිණ්ඩික වගීය.

2. 2. 1.

වංශිමය සූත්‍රය.

92. සැවැත්නුවර—

එකල්හි වංශිමය දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මහාජව්වණී ඇත්තේ, මුළු දෙවිරම් බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි වංශිමය දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

ධ්‍යානයන්ට පැමිණීමෙන් එකඟසිත් ඇති වූ තීරණප්‍රඥ ඇති සිහි ඇති ඔහු මදුරුවන් තැනි කැසෙක මුවන් මෙන් සෙනට පැමිණෙන්නාහු ම ය.

[ගඟවත්තූ:]

ධ්‍යානයන් ලැබ තො පමාවන කෙලෙස් දුරලන ඔහු දැල සිඳ යන මස්කැල මෙන් පරතෙරට (නිවණට) පැමිණෙන්නාහු ම ය.

2. 2. 2.

වෙණු සූත්‍රය.

93. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි වෙණු දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීයේ ය:

(යම්) මිනිස් කෙනෙක් බුදුරජානන් වහන්සේ පරිසූපාසනා කොට ගොසුම්සත්තෙහි යෙදෙන්නාහු තො පමාව හික්මෙත් ද, ඔහු ඒකානතයෙන් හුවපත් වූවෝ ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළු සේක: එම්බා වෙණු දේවපුත්‍රය, ධ්‍යාන කරණ යම් කෙනෙක් මා විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද අනුශාසනපදයෙහි සුදුසු කල්හි තොපමාවෙමින් හික්මෙද් ද, ඔහු මරුවසග වූවෝ කොටත්තාහ සි.

2. 2. 3.

දීඝලට්ඨි සූත්‍රය.

94. සැවැත්නුවර—

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගඟනුවර කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ චේඨවිනාශමයෙහි වැඩවසන සේක.

දීඝලට්ඨි දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මහාජව්වණී ඇත්තේ, මුළු චේඨවනය බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් (මෙසේ) කීය:

මහණ තෙමේ ඉදින් හෘදයානුප්‍රාප්තිය (අභිනන්ධය) කැමැති වන්නේ නම් ලොභ පිළිබඳ උදයව්‍යාස දැන ධ්‍යාන වඩන්නෙක්, මිදුනු සිතැත්තෙක්, (එසෙසින් ම) මොසිතැත්තෙක්, (තෘණොද්‍යවින්) අතීතයෙක්, ඒ අභිනන්ධ අනුසන්ධි කොට ඇත්තෙක් වන්නේ ය.

2. 2. 4.

නිෂ්ඨාසුභං.

95. ආවර්ණිකං—

එකමනතා සිතො බො නිෂ්ඨො දෙවපුතො භගවතං ගාථාය
අජ්ඣාසාසි:-

පුච්ඡාමි තං ගොතම භූරිපඤ්ඤා
අනාවටං භගවතො ඤාණදස්සනං
කථංවිධං සිලවතනං වදනාති,
කථංවිධං පඤ්ඤවතනං¹ වදනාති,
කථංවිධො දුක්ඛමත්තිව ඉරියති,²
කථංවිධං දෙවතා පුජයනාති.

[භගවා:]

යො සිලවා පඤ්ඤවා භාවිතතො,
සමාහිතො ක්කාතරතො සනිමා,
සබ්බස්ස සොකා විගතා පටිණා
බිණ්සවො අනත්තදෙහධාරි.

තථංවිධං සිලවතනං වදනාති
තථංවිධං පඤ්ඤවතනං³ වදනාති,
තථංවිධො දුක්ඛමත්තිව ඉරියති
තථංවිධං දෙවතා පුජයනාති.

2. 2. 5.

විෂ්ඨාසුභං.

96. ආවර්ණිකං—

එකමනතං සිතො බො විෂ්ඨො දෙවපුතො භගවතං ගාථාය
අජ්ඣාසාසි:-

කො සු⁴ ධ තරති ඔසං රතතිඤ්චමතඤ්ඤො,
අපපතිට්ඨො අනාලට්ඨො කො ගමතිරෙ ත සිද්ධති.

[භගවා:]

සබ්බද්ද සිලසම්පන්නො පඤ්ඤවා සුසමාහිතො,
ආරභාවිරියො පතිතතො ඔසං තරති දුක්ඛරං.

විරතො කාමසංකල්පය රූපසංකල්පජාතියො,
තඤ්ඤාගපරික්ඛණො⁵ සො ගමතිරෙ ත සිද්ධති.

2. 2. 6.

විසුද්ධාසුභං.⁶

97. ආවර්ණිකං—

එකමනතං සිතො බො විසුද්ධො දෙවපුතො භගවතො සනාතිකෙ
ඉමං ගාථා අභාසි:-

1. භූරිපඤ්ඤා - PTS. 2. ඉරියති. - මජ්ඣ. සූ. PTS. 3. පඤ්ඤවතනං - PTS
4. කථං-සු - මජ්ඣ. සූ. PTS. 5. තඤ්ඤා - සී 1. සූ. - PTS. 6. සුද්ධාසුභං-සී 2.

2. 2. 4.

නාදන සුත්‍රය.

95. සැවැත්භූමර—

එකත්පසෙක සිටි නාදන දේවපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් කී ය:

පතුල නුවණැති ගෞතමයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේ විවාරම්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඥානදර්ශනය ආවරණරහිත ය. කෙබන්දනු 'සිල්වතා' යි කියද්ද? කෙබන්දනු නුවණැති යැ යි කියද්ද? කෙබඳු තැනැත්තේ දුක ඉක්ම විහරණය කෙරේ ද? කෙබන්දනු දෙවියෝ පුදද්ද?

[භගවත්හු:]

යමෙක් සිල්වත් ද, නුවණැත්තේ ද, වඛන ලද සිත් ඇත්තේ ද, සමාහිත වේ ද, ධ්‍යානයෙහි ඇලුනේ ද, සිහි ඇත්තේ ද, ඔහුගේ සියලු ශෝකයෝ පහ වූවානු ද, ප්‍රතිණ වූවානු ද, කෘතිය වූ කෙලෙස් ඇත්තේ ද, අනතිම සිරුර දරණ-සුලු වේ ද, එබන්දනු සිල්වතා යි කියත්. එබන්දනු නුවණැතියැ යි කියත්. එබඳු තැනැත්තේ දුක ඉක්ම විහරණ කෙරේ. එබන්දනු දෙවියෝ පුදති.

2. 2. 5.

වෘද්ධ සුත්‍රය.

96. සැවැත්භූමර—

එකත්පසෙක සිටි වෘද්ධ දේවපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් කී ය:

මෙහි කවරෙක් රුද්ධවෙහි අතලස් ව වතුරෝකය තරණය කෙරේ ද? කවරෙක් (යට) පිහිටක් තැනි (මතුයෙහි) එල්බීමක් තැනි ගැඹුරෙහි නො හිලේ ද?

[භගවත්හු:]

හැම කල්හි සිල්වත් වූ, නුවණැති, එකඟසිත් ඇති, ඇරඹු වෙර ඇති, නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති පුතුල් තෙමේ තරණය කිරීමට දුෂ්කර වූ වතු-රෝකය තරණය කෙරෙයි.

කාමසංඥයෙන් වැලකුනු රූපසංයෝජන ඉක්ම සිය කෘතිය වූ තද්-රාගය ඇති හෙ තෙමේ ගැඹුරෙහි නො හිලේ.

2. 2. 6.

වසුද්ධන සුත්‍රය.

97. සැවැත්භූමර—

එකත්පසෙක සිටි වසුද්ධන දේවපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ භාජාව කී ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සතතියා විය ඔමටෙඨා ඩයහමානොව¹ මන්තෙ,
කාමරාගපභාණාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙති.

[භගවා:]

සතතියා විය ඔමටෙඨා ඩයහමානොව මන්තෙ,
සකකායදිට්ඨිපභාණාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙති.

2. 2. 7.

සුමුහමසුතනං.

98. සාවකපීයං—

එකමනනං සීතො බො සුමුහමා දෙවපුතෙනා භගවනනං ගාථාය
අජ්ඣාසාසි:-

නිව්වං උත්තරාමිදං විතතං නිව්වං උබ්බිග්ගමිදං මනො
අනුපපන්නෙසු කිවෙත්සු² අපො උප්පතීතෙසු ව
සවෙ අපි අනුත්තරං තං මෙ අකබ්බාති පුට්ඨිතො ති.

[භගවා:]

තාඤ්ඤත්‍ර බොජ්ඣංගා තපසා³ තාඤ්ඤත්‍ර ඉන්ද්‍රියසංවරා,⁴
තාඤ්ඤත්‍ර සබ්බනිසසග්ගා⁵ තොප්පිං පසායාමි පාණීතනනි.⁶

2. 2. 8.

කාකුබ්බසුතනං.

99. සාවකපීයං—

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාකොග්ග විහරති අඤ්ජන-
වනො මිගදයෙ. අථ බො කාකුබ්බො දෙවපුතෙනා අභිකක්කනාය රතතියා
අභිකක්කනාවණොණා කෙවලකපං අඤ්ජනවතං ඔහාසෙසා යෙන භගවා
තෙත්‍රපසඞ්කමි. උපසඞ්කමීති භගවනනං අභිවාදෙසා එකමනනං අට්ඨාසි.
එකමනනං සීතො බො කාකුබ්බො දෙවපුතෙනා භගවනනං එකදවොච:

තඤ්ඤ සමණාති? කිං ලභා අට්ටසොති? තෙන හි සමණ සොචසීති?
කිං ජිසිත්ථ අට්ටසොති? තෙන හි සමණ තෙව තඤ්ඤ තෙව⁷ සොචසීති?
එවමාට්ටසොති.

කච්චි තං අතඤ්ඤා⁸ භික්ඛු කච්චි තඤ්ඤි⁹ ත විජ්ජති,
කච්චි තං එකමාසිතං අරති තාභිකිරතීති.

[භගවා:]

අනීසො⁸ වෙ අහං යකඛ අපො තඤ්ඤි ත විජ්ජති,
අපො මං එකමාසිතං¹⁰ අරති තාභිකිරතීති.

1. ඩයහමානොව - ස්‍යා 2. කිවෙත්සු - සිවු 1. ස්‍යා. PTS. 3. බොජ්ඣංගා තපසා - ඉත්ඨං.
4. තාඤ්ඤත්‍රින්ද්‍රියසංවරා - ඉත්ඨං. 5. සබ්බනිසසග්ගා - සි 1. 6. ඉදමටොච - පෙ-
තප්පච්ඡන්තරධාසිති. ඉත්ඨං. ස්‍යා 7. කච්චි - ඉත්ඨං. PTS. 8. අනීසො - සිවු. 2.
9. අපො තඤ්ඤි - PTS. 10. ඉමෙසමාසිතං - ස්‍යා.

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිස දූවෙන්තකු මෙන් ද, මහණ තෙමේ කාමරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිස දූවෙන්තකු මෙන් ද මහණ තෙමේ සත්කායදූෂි ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

2. 2. 7.

සුමුහම් සුත්‍රය.

88. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක සිටි සුමුහම් දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජනයක් කී ය:

නූපත් දුක් නිමිති කොට ද, යළිත්, ඉපදුනු දුක් නිමිති කොට ද, මේ සිත නිතර තැති ගන්නේ ය. මේ සිත නිතර බියෙන් සැලිවේ ය. මා විසින් විවාරණ ලද්දෙහි. ඉදින් තොතැති ගත් සිතක් ඇත් තම් එය වදාරණු මැනව.

[භගවත්හු:]

බෝධ්‍යඛ්‍ය භාවතාව හැර තපෝගුණය හැර ඉන්ද්‍රියසංවරය හැර නිවන් හැර සත්ත්වයන්ට සුවයක් නො දකිමි.

2. 2. 8.

කකුඛ සුත්‍රය.

99. සැවැත්තුවර—

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඝාණේන නුවර සම්පයෙහි අඳුන්වන තම් වූ මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මහා ජව්වණ් ඇති කකුඛ දෙවිපුත් තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුව අඳුන්වන බවුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි කකුඛ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය:

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, සතුටු වහු ද? ඇවැත්නි, කුමක් ලැබ ද? එසේ තම් ශ්‍රමණයන් වහන්ස, ශෝක කරහු ද? ඇවැත්නි, කුමක් දිරා ගියේ ද? ශ්‍රමණයන් වහන්ස, එසේ තම් නො ම සතුටු වහු ද? නො ම ශෝක කරහු ද? ඇවැත්නි, එසේ ය.

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, කිම, මුඛවහන්සේ නිදුක් ද? කිම, ඇල්මෙක් නැද්ද? කිම, අරතිය හුදෙකලා ව හුන් මුඛවහන්සේ නො මිනී ද?

[භගවත්හු:]

යක්‍ෂය, ඒකාන්තයෙන් මම නිදුක් වෙමි. ඇල්මෙකුත් නැත. තව ද, අරතිය එකලා ව හුන් මා නො මිනිසි.

[දෙවපුතෙතො:]

කථං භං අතඝො¹ භික්ඛු කථං තඤ්ඤි න විජ්ජති,
කථං තං එකමාසිතං අරතී නාභිකිරතීති.

[භගවා:]

අභජාතස්ස වෙ තඤ්ඤි තඤ්ඤාතස්ස වෙ අභං,
අතඤ්ඤි අතඝො¹ භික්ඛු එවං ජාතාහි ආට්ටිසොති.

[දෙවපුතෙතො:]

විරස්සං වත පස්සාමි² බ්‍රාහ්මණං පරිනිබ්බුතං,
අතඤ්ඤි අතභං භික්ඛුං තිණ්ණං ලොකෙ විසතතිකතති.

2. 2. 9.

උත්තරසුතනං.

100. රාජගහෙ—

එකමනතං සීතො ඛො උත්තරො දෙවපුතෙතො භගවතො සන්තිකෙ
ඉමං ගාථං අභාසි:

උපතීයති ජීවිතපපමායු ජරුපතීතස්ස න සන්ති තාණා,
එතං භගං මරණෙ පෙක්ඛමානො පුඤ්ඤාති කසිරාථ සුඛාවහාති.

[භගවා:]

උපතීයති ජීවිතපපමායු ජරුපතීතස්ස න සන්ති තාණා,
එතං භගං මරණෙ පෙක්ඛමානො ලොකාමිහං පජ්ඣෙ සන්තිපෙක්ඛොති.

2. 2. 10.

අනාඨපිණ්ඩකසුතනං.

101. ඤාචන්දියං—

එකමනතං සීතො ඛො අනාඨපිණ්ඩකො දෙවපුතෙතො භගවතො
සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

ඉදං හි තං ජෙතවතං ඉසිසඛකතීසෙවිතං,
ආට්ටිකං ධම්මරාජෙන පිතීසඤ්ඤතං මම.

කම්මං විජ්ජා ව ධම්මො ව සීලං ජීවිතමුත්තමං,
එතෙන මම්මා සුජ්ඣන්ති න ගොතෙතන ධතෙන වා.

තස්මා හි පණ්ඩිතො පොසො සම්පස්සං අත්ථමනනො,
යොතිසො විවිතෙ ධම්මං එවං තත්ථ විසුජ්ඣති.

1. අනිඝ්ඤා - සිද්ධි. 2. පස්සාම - සි. 1, 2,

[දෙවිපුත්:]

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මූලවහන්සේ කෙසේ නිදුක් සේන් ද? ඇල්මෙන් කෙසේ නො වේ ද? අරතිය එකලා ව හුන් මූලවහන්සේ කෙසේ නො මිඳි ද?

[භගවත්හු:]

භගවත් දුක් (වටදුක්) ඇත්තනුට ඒකාන්තයෙන් ඇල්ම වේ. භගවත් ඇල්ම ඇත්තනුට ඒකාන්තයෙන් දුක වේ. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ඇලුම් තැත්තේ ය, දුක් තැත්තේ ය යි මෙසේ දනුව.

[දෙවිපුත්:]

ලොව තෘණොව කරණය කළ ඇලුම් තැති දුක් තැති පිරිනිව්‍යාසි වූ මහණතු ඒකාන්තයෙන් කලෙකින් දකිමි.

2. 2. 9.

උත්තර සූත්‍රය.

100: රජගහනුවර—

එකත්පසෙක සිටි උත්තර දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

ජිවිතය (මරණය කරා) පමුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ ස්වරූපය. ජරාව විසින් මරණය කරා පමුණුවන ලද්දනුට පිහිට විවිධ රක්‍ෂාසථාන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) බිය මරණයෙහි ලා දක්නේ සුව එළවන්නා වූ පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

ජිවිතය මරණය කරා පමුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ ස්වරූපය. ජරාව විසින් (මරණය කරා) පමුණුවන ලද්දනුට පිහිට විවිධ රක්‍ෂාසථාන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) බිය මරණයෙහි ලා දක්නා වූ නිවණ පතන පුද්ගල තෙමේ ලොකාමිෂ්‍ය දුරු කරන්නේ ය.

2. 2. 10.

අනාඨපිණ්ඩික සූත්‍රය.

101. සාවැත්තුවර—

එකත්පසෙක සිටි අනාඨපිණ්ඩික දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවන් කී ය:

භික්‍ෂුසමුග්‍රයා විසින් නිති සෙටුනාලද ධර්මජන්මුබුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගන්නා ලද කෙල ප්‍රසිද්ධ ජේතවනය මැදි ප්‍රීති උපදවන්නේ ම ය.

කම්‍ය ද විද්‍යාව ද ධර්මය ද උතුම් සිල්වත් ජිවිතය ද (යන) මෙයින් සත්‍යයෝ පිරිසිදු වෙත්. හෝත්‍රයෙන් හෝ ධනයෙන් හෝ පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ කමාගේ අභිවාද්‍රිය දක්නේ නුවණින් සමාධිපාක්‍ෂිකධර්ම වඩන්නේ ය. මෙසේ ඒ ආයුෂීයාගේ හේතු කොට පිරිසිදු වෙයි.

සාරිපුතතොව පඤ්ඤාය සිලෙන උපසමෙන¹ ව,
යොපි පාරගතො² භික්ඛු එතාව පරමො සියාති.

ඉදමවොව අනාඨපිණ්ඩිකො දෙවපුතතො. ඉදං වච්ඡා භගවන්තං
අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්මං කඤ්ඤා තත්ත්වන්තරධායී.³

අථ බො භගවා තස්සා රතනියා අවමයෙන භික්ඛු ආමනෙතසි. ඉමං
භික්ඛවෙ රතනීං අඤ්ඤාතරෙ දෙවපුතතො අභික්ඛන්තාය රතනියා
අභික්ඛන්තාවණෙනා කෙවලකපං ජෙනවනං ඔහාසෙඤ්ඤා යෙනාහං තෙත්තු-
පසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා මං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අධායී. එකමන්තං
ධීතො බො භික්ඛවෙ සො දෙවපුතතො මම සතඨිකෙ ඉමා භාටායො අහායී:

“ඉදං භි තං ජෙනවනං ඉසිසඛකිසෙවිතං,
ආවුත්ථං ධම්මරාජෙන පිතිසඤ්ඤාතං මම.

කමමං විජ්ජා ව ධම්මො ව සීලං ජීවිතවුත්තමං,
එතෙන මව්වං සුඤ්ඤානති න ගොතෙතන ධතෙන වා.

තස්මා භි පණ්ඩිතො පොසො සමපස්සං අත්ථමන්තතො,
යොනිසො විවිතෙ ධම්මං එවං තත්ථ විසුඤ්ඤාති.

සාරිපුතතොව පඤ්ඤාය සිලෙන උපසමෙන ව,
යොපි පාරගතො² භික්ඛු එතාව පරමො සියා”ති.

ඉදමවොව භික්ඛවෙ සො දෙවපුතතො ඉදං වච්ඡා මං අභිවාදෙඤ්ඤා
පදකම්මං කඤ්ඤා තත්ත්වන්තරධායීති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා ආනිකෙඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොව: සො භි නුත
භතෙන අනාඨපිණ්ඩිකො දෙවපුතතො භවිස්සාති. අනාඨපිණ්ඩිකො භගපඨි
ආයස්මතෙන සාරිපුතතො අභිප්පසන්තො අගොයීති.

සාධු සාධු ආනන්ද යාවතකං බො ආනන්ද තක්කාය පත්තබ්බං
අනුප්පත්තං⁴ තයා. අනාඨපිණ්ඩිකො භි සො ආනන්ද දෙවපුතතාති.

අනාඨපිණ්ඩිකවග්ගො දුභිසො.

තත්තුද්දනං:

1 වඤ්ඤාය ව වෙණුහ ව දීඝලට්ඨි ව නුඤ්ඤා
වඤ්ඤා වසුද්දතො ව සුමුහවා කකුඛෙන ව,
උත්තරෙ තවමො වුත්තො දසමො අනාඨපිණ්ඩිකොති.

1. සිලෙඋපසමෙන - PTS, සි 2.

2. පාරගතො - මජ්ඣ., PTS

3. බායීති - සි. 2. කතා.

4. අනුප්පත්තං තං - මජ්ඣ.

ප්‍රඥයෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපගමයෙන් ද ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්භ.) පරහෙරට (=නිවණට) පාමිණි යම් මහණෙක් වේ නම් එහි මේ ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම පරම චන්තාභ. (සැරියුත් තෙරනුවතට වඩා උත්තරයෙක් නැත.)

අනේපිඩු දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කිය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රැය ඇවැලෙන් හිසුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මේ රුහියෙහි මනා ජිවිමණි ඇති එක්තරා දේවපුත්‍රයෙක් රු පෙරයම් ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බලිලුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මා වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවිපුත් තෙමේ මා සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

හිසුසමුගයා විසින් නිති සෙව්නා ලද ධර්මරජන් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගත්තා ලද තෙල්ප්‍රසිද්ධ ජේතවනය මට ප්‍රීති උපදවන්නේ ම ය.

කමීය ද විදුම ද ධර්මය ද උතුම් සිල්වත් ජිවිතය ද (යන) මෙයින් සත්තයෝ පිරිසිදු වෙත්. ගෝත්‍රයෙන් ගෝ ධනයෙන් පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවෘද්ධිය දක්නේ නුවණින් සමාධිපාක්‍ෂිකවම වඩන්නේ ය. මෙසේ ඒ අයඛිමාගීය හේතු කොට පිරිසිදු වෙයි.

ප්‍රඥයෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපගමයෙන් ද ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්භ.) පරහෙරට (=නිවණට) පාමිණි යම් මහණෙක් වේ නම් එහි මේ ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම පරම චන්තාභ: (සැරියුත් තෙරනුවතට වඩා විශිෂ්ටයෙක් නැත.)

මහණෙනි, ඒ දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කිය. මෙය කියා මා වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

මෙසේ වදළ කල්හි ආයුෂමත් ආනාඤ්ඤ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අනාඨපිණ්ඩික දෙවිපුත් වන්නේ ය. අනේපිඩු ගෑහැවි තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ කෙරෙහි බෙහෙවින් පාහැදුනේ වී ය යි මෙය සාල කෙළේ ය.

ආනාඤ්ඤ, මෑතවි, මෑතවි, ආනාඤ්ඤ, යම්තාක් තකියෙන් දත යුතු නම් නොප විසින් (ඒතාක්) දන්නා ලදී. ආනාඤ්ඤ, හෙ තෙමේ අනාඨපිණ්ඩික දෙවිපුත් තෙමේ ම ය යි.

අනාඨපිණ්ඩිකවර්ගීය දෙවැනි යි.

එහි උද්දානය:

වන්දිතස, වෙණු, දීඝලංඝි, තඤ්ඤ, වන්දන, වසුදානත, සුමුගම, කකුධ සුත්‍රය, තවචත උතතර සුත්‍රය, දසවත අනාඨපිණ්ඩික සුත්‍රය යි කියන ලදී.

3. නානාතිස්සවග්ගො.

2. 8. 1.

සිවසුභතං.

102. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකය්‍ය ආරාමේ

අථ බො සිවො දෙවපුතො අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්තවණො කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙහුපසම්බුධිං. උප-සම්බුධිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධිතො බො සිවො දෙවපුතො භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දය සෙය්‍යාං ගොති න පාපියො.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දය පසුද්ද උබ්භති නාසුද්දතො.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දය සොකමජේඛි න සොවති.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දය සුඤ්ඤිමජේඛි විරොවති

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දය සත්තා ගච්ඡන්ති සුග්ගතිං.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දය සත්තා තිට්ඨන්ති සාතභන්ති.

අථ බො භගවා සිවං දෙවපුතං ගාථාය පච්චභාසි:

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සන්ථං,
සතං සඤ්චම්මසුද්දය සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති.

3. නානාතිත්වය වගීය.

2. 3. 1.

සිව සුත්‍රය.

102. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුමාර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මහා ජව්වණ් ඇති සිව දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවර්ග බ්‍රහ්මා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සිව දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාවන් කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධ්‍යා කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියහුට) අභිවෘද්ධියක් වෙයි. පිරිහීමෙන් නො වෙයි:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධ්‍යා කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියහුට) ප්‍රඥාව ලැබෙයි. අනෙකෙකින් නො ලැබෙයි.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධ්‍යා කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියේ) ශෝක කාරණයන් මැද ශෝක නො කෙරේ.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධ්‍යා කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියේ) තැයන් මැද වෙසෙසින් බබලයි.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධ්‍යා කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටි) සන්තයෝ සුගතියට යෙත්.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධ්‍යා කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (ගත්) සන්තයෝ බොහෝ කල් සුවසේ සිටිත්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිව දෙවිපුත්හට ගාථායෙකින් වදාළ සේක.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධ්‍යා කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියේ) සියලු දුකින් මිදෙයි.

2. 3. 2.

බෙම්සුහතං.

103. ආවජ්ඣයං—

එකමනතං ධීනො බො බෙමො දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ ඉමො
ගාථායො අභාසී:

වරන්ති බාලා දුමෙමධා අමිතෙතතෙව අත්තනා,
කරොන්තා පාපකං කමමං යං හොති කට්ඨිකප්පලං.

න තං කමමං කතං සාග්ගි යං කතා අනුතප්පති,
යස්ස අසුඤ්ඤා රොදං විපාකං පටිසෙවති.

තඤ්ඤා කමමං කතං සාග්ගි යං කතා නානුතප්පති,
යස්ස පතීනො සුමනො විපාකං පටිසෙවතීති.

[භගවා:]

පටිගච්චෙව¹ තං කසිරා යං ජඤ්ඤා භිතමන්තනො,
න සාකට්ඨිකචිත්තාය මන්තා ධීරො පරකකමෙ.

යථා සාකට්ඨිකො පඤ්ඤා² සමං භිතා මහාපථං,
විසමං මග්ගමාරුඤ අකබච්ඡින්නොව ක්කායති.

එවං ධම්මා අපකකමම අධම්මමනුචතන්තිය,
දිසෙඤ්ඤා මච්චුමුඛං පත්තො අකබච්ඡින්නොව ක්කායතීති.

2. 3. 3.

යෙථිසුහතං.

104. ආවජ්ඣයං—

එකමනතං ධීනො බො යෙථී දෙවපුත්තො භගවන්තං ගාථාය
අජ්ඣභාසී:

අන්තමෙවාහිතඤ්ඤාති උභයෙ දෙවමානුසා,
අථ කො නාම සො යකෙඛා යං අන්තං තාහිතඤ්ඤාති.

[භගවා:]

යෙ තං දදන්ති සඤ්ඤාය විපසසන්නෙත වෙනසා,
තමෙව අන්තං භජති අත්ථිං ලොකෙ පරමහි ව.

තස්මා විතෙය්‍ය මච්ඡෙරං දජ්ජා දතං මලාහිගු,
සුඤ්ඤාති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා හොන්ති පාණිනන්ති.

අච්ඡරියං භනෙත අබ්භූතං භනෙත යාවසුභාසිතමිදං භනෙත භගවතා:

1 පටිත්තවච්ච-මජ්ඣිම, සස, PTS. 2. මධ්මං-මජ්ඣිම, පසඤ්ඤා - සස. යථා සාකට්ඨිකො නාම
මිලිඤ්ඤාපඤ්ඤා.

2. 3. 2.

බෙම සුත්තය.

103 සවැන්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි බෙම දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ භාජාවන් කී ය.

නුවණ තැනි බාලයෝ යම් කම්යක් තපුරු විපාක ඇත්තේ වේ නම් එබඳු අකුශලකම් කෙරෙමින් තමනට සතුරකු වැනි වූ පඤ්චස්කකියෙන් යුක්ත ව හැසිරෙත්.

යම් කම්යක් කොට තැවේ ද? යම් කම්යක්හුගේ විපාකය කඳුලෙන් තෙත් මුහුණු ඇති ව ගබ්මින් සෙවුනේ ද, එබඳු අකුශලකම් කරණ ලද්දේ නො මැනවි.

යම් කම්යක් කොට නො තැවේ ද? යම් කම්යක්හුගේ විපාකය පිණිස ගියේ මනාසිතානියේ සෙවුනේ ද, එබඳු කම්ය කරණ ලද්දේ මැනවි.

[භගවත්හු:]

යමක් තමනට හිතයයි දන්නේ තම එය පළමු කොට ම කරන්නේ ය. නුවණැති ධාරිශම්පන්නා පුද්ගල තෙමේ සාකච්ඡාවෙතනායෙන් තැත් නො කරන්නේ ය.

ගාල්කරු තෙමේ යම්සේ සම මග වූ මහමග හැර විෂම මගට නැගී යූත් අකුරු ඇත්තේ බලවත් සිතිවිලි සිතා ද,

මද නුවණැති පුද්ගල තෙමේ එපරිද්දෙන් දහමින් ඉවත් ව අධර්මයට බැස ගෙන මරුමුවට පැමිණියේ සුන් අකුරු ඇත්තකු ලෙස සිතිවිලි සිතයි.

2. 3. 3.

සෙව් සුත්තය.

104. සැවන්නුවර—

1. එකත්පසෙක සිටි සෙව් දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් කී ය.

දෙව්මිනිස් දෙකොටස ආහාරය ම පතත්. යම්කෙසෙකින් ආහාරය නො පතා නම් ඒ කවර නම් සත්ත්වයෙක් ද?

[භගවත්හු:]

යම් කෙනෙක් පහත් සිතින් සැදහැයෙන් ඒ ආහාරය දෙත් ද, මෙලෙව්හි ද පරලෙව්හි ද ආහාරය ඔහු ම සෙවුනේ ය.

එහෙයින් මධුරාමල මැඩලන සුළු වූයේ ජිසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සත්ත්වයන්ට පරලොව පිහිට වේ.

වහන්ස, ආශ්වායීයෙකි. වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් වදාරණ ලද්දේ ම ය:

“යෙ තං දදන්ති සඤ්ඤා විපසසන්නෙත වෙතසා,
තමෙව අන්තං භජති අසම් ප්‍රොකෙ පරමිති ව.

තස්සා විතෙය්‍ය මචෙත්ථරං දජ්ජා දුතං ලොකිභු,
පුඤ්ඤති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොන්ති පාණිනන්ති.”

භුතපුබ්බාහං භන්තො සෙසි නාම රාජා අභොසිං දයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. තස්ස මය්‍යං භන්තො වතුසු¹ ආරෙසු දුතං දීඨිථ සමණබ්‍රාහ්මණ-කපණද්ධික වණ්ඤිකයාවකානං. අථ බො මං භන්තො ඉත්ථාගාරං උපසඤ්ඤා-මිත්වා එතදවොච: දෙවස්සෙව² බො දුතං දීයති අමාකං දුතං ත දීයති, සාධු මයමිදි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍යං භන්තො එතදභොසි: අහං බොස්මි දයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දය්‍යාමිති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්‍රාහ්මණ භන්තො පඨමං ආරං ඉත්ථාගාරස්ස අද්දසිං. තත්ථ ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීඨිථ, මම දුතං පටික්කමි.

අථ බො මං භන්තො බතතියා අනුසුත්තා⁴ උපසඤ්ඤාමිත්වා මං එතදවොචුං. දෙවස්ස බො දුතං දීයති, ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති, අමාකං දුතං ත දීයති. සාධු මයමිදි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම, පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍යං භන්තො එතදභොසි: අහං බොස්මි දයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දය්‍යාමිති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්‍රාහ්මණ භන්තො, දුතියං ආරං⁶ බතතියානං අනුසුත්තානං⁷ අද්දසිං. තත්ථ බතතියා: ආ- අනුසුත්තානං දුතං දීඨිථ, මම දුතං පටික්කමි.

අථ බො මං භන්තො බලකායො උපසඤ්ඤාමිත්වා එතදවොච: දෙවස්ස බො දුතං දීයති. ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති. බතතියානං අනුසුත්තානං⁷ දුතං දීයති. අමාකං දුතං ත දීයති. සාධු මයමිදි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම, පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍යං භන්තො එතදභොසි: අහං බොස්මි දයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දය්‍යාමිති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්‍රාහ්මණ භන්තො තතියං ආරං බලකායස්ස අද්දසිං. තත්ථ බලකායස්ස දුතං දීඨිථ, මම දුතං පටික්කමි.

අථ බො මං භන්තො, බ්‍රාහ්මණගහපතිකා උපසඤ්ඤාමිත්වා එතදවොචුං. දෙවස්ස බො දුතං දීයති. ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති. බතතියානං අනුසුත්තානං⁷ දුතං දීයති. බලකායස්ස දුතං දීයති. අමාකං දුතං ත දීයති. සාධු මයමිදි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම. පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍යං භන්තො එතදභොසි: අහං බොස්මි දයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දය්‍යාමිති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්‍රාහ්මණ භන්තො වතුත්ථා ආරං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං අද්දසිං. තත්ථ බ්‍රාහ්මණ-ගහපතිකානං දුතං දීඨිථ, මම දුතං පටික්කමි.

1. වතුසු. - මජ්ඣං. 2. දෙවස්ස බො-මජ්ඣං, PTS. සහා. 3. වදන්තානං කප්ථි - සිමු 2. PTS

4. අනුසුත්තා - මජ්ඣං. 5. වදන්තානං කප්ථි. 6. දුතියං ආරං. - සහා.

7. අනුසුත්තානං - මජ්ඣං.

“යම් කෙනෙක් පහන් සිතින් සාදහායෙන් ඒ ආහාරය දෙත් ද, මෙලෙවිනි ද පරලෙවිනි ද ආහාරය ඔහු ම හෙවුනේ ය.

එහෙයින් මසුරාමල මාඛලතසුලු වූයේ මසුරාකම දුරා කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සහකයන්ට පරලොව පිහිට වෙයි” යන මෙය භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් වදාරණ ලද්දේ ම ය.

පෙර වූවක් නියමි. වහන්ස, මම දායක වූ දානපති වූ දීමෙහි ගුණ නියත සේරි තම් රජෙක් වීමි. වහන්ස, ඒ මාගේ (නුවර) සිටු දෙරටුවෙහි මහණ බමුණු දුනි මහි වණ්ඛක යාවකයන්ට දන් දෙනු ලැබී ය. වහන්ස, එකල්හි අනාභිප්පරය මාවෙන එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් ම දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නොදෙනු ලැබේ. අපි ද දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ තම් පින් කරන්නමෝ තම් මැනවැ” යි මෙය කී ය.

වහන්ස, ඒ මට “මම වතාහි දානපති වූ දීමෙහි ගුණ නියත දායකයෙක්මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද” යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම පලමු වන දෙරටුව අනාභිප්පරයට දිනිමි. එහි ඇතොවුරන්ගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මාගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති සහකාර ඤාත්‍රියයෝ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අනාභිප්පරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නොදෙනු ලැබේ. අපි ද දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ තම් පින් කරන්නමෝ තම් මැනවැ” යි මෙය මට කීහ.

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලී දානපති වූ දීමෙහි ගුණ නියත දායකයෙක්මි, දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද” යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම දෙවන දෙරටුව සහකාර ඤාත්‍රියයන්ට දිනිමි. එහි සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන්දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති බලසෙනහ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අනාභිප්පරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නොදෙනු ලැබේ. අපි ද දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ, පින් කරන්නමෝ තම් මැනවැ” යි මෙය කීහ.

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලී දානපති වූ දීමෙහි ගුණ නියත දායකයෙක් මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද” යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම තෙවන දෙරටුව බලසෙනහට දිනිමි. එහි බලසෙන්හුගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති බමුණු ගෘහාචාර්යෝ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අනාභිප්පරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන්දෙනු ලැබේ. බලසෙන්හුගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නොදෙනු ලැබේ. අපි ද දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ තම්, පින් කරන්නමෝ තම් මැනවැ” යි මෙය කීහ.

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලී දානපති වූ දීමෙහි ගුණ නියත දායකයෙක් මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද” යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම සිවුවන දෙරටුව බමුණු ගෘහාචාර්යන්ට දිනිමි. එහි බමුණු ගෘහාචාර්යන්ගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

අථ ඛො මං භනෙත පුරිසා උපසඛකමිත්වා එතදවොචුං: න ඛො දුතී දෙවස්ස කොචී දුතං දීයතිති.

එවං වුත්තො¹හං භනෙත තෙ පුරිසෙ එතදවොචං: තෙත හි භණේ යො ඛාහිරෙසු ජතපදෙසු ආයො සඤ්ජායති, තතො උපඛිං අනෙතපුරෙ² පවෙසෙථ, උපඛිං තතෙච දුතං දෙථ සමිණත්වාගමණකපණදායක වණ්ඞිකක-යාවකානන්ති.

සො ඛවාහං භනෙත එවං දීඝරතනං කතාහං පුඤ්ඤතං එවං දීඝ-රතනං කතාහං කුසලානං³ පරියතනං තාගිගච්ඡාමි, එතතකං පුඤ්ඤනතී වා එතතකො පුඤ්ඤවිපාකොති වා එතතකං සග්ගෙ ධාතබ්බන්ති වාති. අච්ඡරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත යාවසුභාසිතමිදං භනෙත භගවතා:⁴

“යෙ තං දදන්ති සඤ්ඤාය විපසකෙනෙත වෙතසා,
තමෙච අතනං භජති අසමිං ලොකෙ පරමති ව.

තස්මා විකෙසස මචෙඡරං දජ්ජා දුතං මලාහිභු,
පුඤ්ඤනී පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොන්ති පාණිත”න්ති.

2. 3. 4.

ඤ්ඤාපුත්තනං.

105. ඤාච්ඡායං—

එකමුත්තං ඩිත්තො ඛො ඤ්ඤායෙ දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ ඉමිං ගාථං අභාසි:

අමිහං උපපන්නාසෙ විමුත්තා සන්ත භික්ඛවො,
රුගදෙසපරිකම්භා තිණ්ණා ලොකෙ විසත්තිකන්ති.

[භගවා:]

කෙ ව කෙ ව අතරාං සඛ්භං මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං,
කෙ හිත්වා මොක්ඛං දෙහං දිබ්බං යොගං උපච්චගුන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

උපකො පලගණේඛා⁵ ව පුඤ්ඤානී ව තෙ තයො,
හඤ්ජෙය්‍ය හඤ්ජෙවො ව ඛාහුදන්ති ව පිබ්බිකො⁶,
තෙ හිත්වා මොක්ඛං දෙහං දිබ්බං යොගං උපච්චගුන්ති

[භගවා:]

කුසලී භාසසි තෙසං මාරජාසප්පාහාසිතං,
කස්ස තෙ ධම්මච්ඤ්ඤාය අච්ඡිද්ධං භවබ්බිතන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

න අඤ්ඤත්ථ භගවතා තාඤ්ඤත්ථ තච සාසනං,
යස්ස තෙ ධම්මච්ඤ්ඤාය අච්ඡිද්ධං භවබ්බිතං.

1. වුත්තොහං - කන්චි 2. අනෙතපුරං - කන්චි 3. කුසලානං ධම්මොහං - මජ්ඣං.
4. මිදං භගවතා - PTS. 5. එලගණේඛා - සී1. 6. ඛාහුදන්ති ජානියො - සී1.

වහන්ස, ඉක්බිති රාජපුරුෂයෝ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දැනගත් දැන් කිසි තැනෙක නොදෙනු ලැබේ ය”යි මෙය කීහ.

වහන්ස, මෙසේ මම කියනලද්දේ ඒ පුරුෂයන්ට “සහයෙනි, එසේ නම් පිටත දනවුවල යම් අයෙක් උපදී ද? එසින් අඩක් ඇතොවුර කෙරෙහි යවනු. අඩකින් එහි ම හෙණ බමුණු දුහි මිහි වණ්ඛික යාවකයන්ට දන් දෙව් ය”යි මෙය කීයෙහි.

වහන්ස, ඒ මම මෙසේ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි කළ පින්කම්වල මෙසේ දිගුකලක් කළ කුසල්වල පිණ මෙතෙකැයි කියා හෝ පුණ්‍යවිපාකය මෙතෙකැයි කියා හෝ මෙපමණ කලක් සගෙහි සිටියයුතු යයි කියා හෝ කෙළවරක් නොදනිමි.

වහන්ස, ආයුධයකි! වහන්ස, අද්‍යුතයෙකි!! වහන්ස, “යම් කෙනෙක් සැදුහැයෙන් පහන්සිතින් ඒ ආහාරය දෙදී ද? මෙලෙව්හි ද පරලෙව්හි ද ආහාරය ඔහු ම සෙවුනේ ය. එහෙයින් මසුරු මල මැඬලත සුලු වූයේ මසුරු-කම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සත්කයන්ට පරලොව පිහිට වෙයි” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මාතෘපිත් වදාරණ ලද්දේ ම ය.

2. 3. 4.

ඝට්ඨකාර සුත්‍රය.

105. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඝට්ඨකාර දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

භික්ෂුහු සත්තමක් අවිහ බබ්ලොවට පැමිණියාහු මිදුනාහු රුහෙලොභයන් සහය කලාහු (පඤ්චකකි) ලෝකයෙහි තෘණාව සහය කලාහු ය.

[භගවත්හු:]

තරණය කිරීමට ඉතා දුෂ්කර වූ මව්වැඩෙය්‍ය නම් සංසාරයන් (වතුර්විධ) සහගයනුත් කවුරු කවුරු තරණය කලාහු ද? කිනම් කෙනෙක් මනුෂ්‍යදේහ (සංඛ්‍යාත ඔරමනාහි යංගෝජන පස) දුරු කොට දිව්‍යයෝග (සංඛ්‍යාත උඤ්චනාහි යංගෝජන පස) ඉක්ම ගියාහු ද?

[දෙවිපුත්:]

උපක, පලගණ්ඨ, පුකකුසාහි යන තිදෙන ද, හඳ්දිය, හඳ්දෙව්, බාහුදහනි, පිඬිය යන (සිව්දෙන ද) ඔහු මනුෂ්‍යදේහය හැර දිව්‍යයෝගය ඉක්ම ගියාහු ය.

[භගවත්හු:]

මාරපාසයන් හැර සිටියා වූ ඔවුන්ට අනවද්‍ය කම් ඇතියහසි පසන්නෙහි ය. ඔහු කවරකුගේ ධර්මය දැන භවබකිතය සිත්දහු ද?

[දෙවිපුත්:]

ඔහු යමකුගේ ධර්මය දැන භවබකිතය සිත්දහු ද, (ඒ) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො හැරයි. මුඛවහන්සේගේ සසුන ද නො හැරයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යථ නාමඤ්ච රුපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති,
තං තෙ ධම්මං ඉධඤ්ඤාය අවජ්ඣං භවිබ්බහන්ති.

[භගවා:]

භග්ගිරං වාවසි වාවං දුබ්බිජාතං සුදුබ්බධං,
කස්ස භුං ධම්මඤ්ඤාය වාවං භාසසි ජද්දිසන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

කුමාකාරෙ පුරෙ ආසිං ඓභග්ගිඤ්ඤාය ඤාසිකං,
මාතාපෙතතිහරෙ ආසිං කායාසංසාරං උපාසකො.
විරතො මෙජ්ඣා ධම්මා බ්‍රහ්මචාරී තිරම්භො,
අනුචා තෙ සගාමෙය්‍යො අනුචා තෙ පුරෙ සඛා.
සොභං එතෙ පජානාමි විමුත්තෙ සත්ත භික්ඛවො,
රුගදෙසපරික්ඛණේ තිණේණ ලොකෙ විසතතිකන්ති

[භගවා:]

එවමෙතං තද ආසිං යථා භාසසි භග්ගව,
කුමාකාරෙ පුරෙ ආසිං ඓභග්ගිඤ්ඤාය ඤාසිකං,
මාතාපෙතතිහරෙ ආසිං කායාසංසාරං උපාසකො.
විරතො මෙජ්ඣා ධම්මා බ්‍රහ්මචාරී තිරම්භො,
අනුචා මෙ සගාමෙය්‍යො අනුචා මෙ පුරෙ සඛාති.

[පේරා:]

එවමෙතං පුරුණාතං සගායාතං අනු සඛාමො,
උභින්නං භාවිතත්තාතං සරීරන්තිධාරිතන්ති.

2. 3. 5.

ජනතු පුත්තං.

106. එවං මෙ සුතං එකං සමයං සම්බුද්ධා භික්ඛු භොග්ගලෙසු විහරන්ති
භිමවනනාසංසාරෙ අරඤ්ඤාකුටිකායං¹ උභිතා උත්තලා වපලා මුඛරා
විකිණ්ණවාචා මුට්ඨාසාතිනො අසමපජානා අසමාසිතා විබහන්තවිත්තා
පාකතින්ද්‍රියා.

අථ ඛො ජනතු දෙවපුත්තො තදනුපොසපේ පණ්ණරසෙ යෙන තෙ
භික්ඛු තෙත්තපසම්භවි, උපසම්භවිතො තෙ භික්ඛු ගාථාසි අජ්ඣාසාසි:

සුචර්චිතො පුරෙ ආසුං භික්ඛු ගොතමසාවකා,
අනිවජා පිණ්ඩමෙසනා අනිවජා සයනාසනං,
ලොකෙ අනිවචනං ඤාතො දුක්ඛස්සන්තං අකංසු² තෙ.

1. අරඤ්ඤාකුටිකාය - මජ්ඣ. කුටි. - සී මු 1. සී 1. 2 දුක්ඛස්සන්තමකංසු - ස්‍යා, PTS

යම් නානෙක නාමෙත් රූපයන් නිරවශේෂයෙන් නිරුඳා වෙන් ද,
ඔහු මේ සසුනෙහි ඒ නිව්‍යාණ ධර්මය දැන හවබුද්ධතාව සිත්දනු ය.

[හඟවත්තු:]

ගැඹුරු වූ දැන ගැඹීමට දුෂකර වූ අතියසින් දුරවබෝධ වූ වචන
කියති. තෙපි කවරකුගේ ධර්මය දැන මෙබඳු වචන කියනු ද?

[දෙවිපුත්:]

පෙර වෙහෙලිබහ ගමිහි සවිකාර නම් කුඹලෙකිමි වීම. කාශාප බුදුරජානන්
වහන්සේගේ උපාසකයෙක් වූයෙමි මවු පියන් පොෂණය කෙළෙමි වීම.

ලෙවුන්දමින් වෙන් වූයෙමි නිරුමිෂ් (=අතාගාමි) බ්‍රහ්මචාර ඇතියෙමි
තොප හා එක්ගම විසුයෙමි වීම. පෙර තොපගේ යහළුවෙකිමි වීම.

ඒ මම රුහුණයෙන් සෞඛ කළ ලොව නාෂණාව තරණය කළ මිදුනු මේ
භික්ෂුන් සත් තම දනිමි.

[හඟවත්තු:]

භාගීව, යම්කිසි කියති නම් එකල්හි මෙය එසේ වී ය. පෙර වෙහෙලිබහ
ගමිහි සවිකාර නම් කුඹලෙක් විය. කාශාප බුදුරජානන් වහන්සේගේ
උපාසකයෙක් වූයේ මවුපියන් පොෂණය කෙළේ විය.

ලෙවුන්දමින් වැළකුනු නිරුමිෂ් බබ්සර ඇත්තෙක් වූයේ ය. මා හා
එක් ගම විසුයෙක් වූයේ ය. පෙර මාගේ යහළුවෙක් විය.

[තෙරහු:]

වඩන ලද සිත් ඇති අනන්ත සිරුර දරණ පැරැණි යහළුවන් දෙදෙනෙකු
ගේ මේ එක් වීම මෙසේ විය.

2. 3. 5.

ජනතු සූත්‍රය.

106. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක කොශාල් දතව්වෙහි
කිමවත් පෙදෙස වනකිශියෙක උඩනු වූ තගා ගත් මාන තල ඇති වපල වූ
රළු වචන ඇති දෙබමළු වූ බුලා වූ සිහි ඇති මනා නුවණ තැනි තොපකන
සිත් ඇති තොසන්සුන් සිත් ඇති පියවි ඉදුරන් ඇති බොහෝ භික්ෂුහු
වෙසෙත්.

එකල්හි ජනතු දෙවිපුත් තෙමේ පුණ්ණරුසි පොහොය වූ එදින ඒ භික්ෂුන්
වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ භික්ෂුන්ට ගාථාවලින් කිය:

පෙර ආශා රහිත ව පිටු සොයන ආශා රහිත ව සෙනසුන් සොයන
ගොයුමු සවි වූ මහණහු ප්‍රබර්චි වූහ ඔහු ලොව අතින් බැව් දැන දුක්
කෙළවර කළහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

දුප්පොසං කච්චා අත්තානං ගාමෙ ගාමේතිකා විය,
භුච්චා භුච්චා නිපජ්ජන්ති පරිගරෙසු මුච්ඡන්තා.

සඛ්ඤාසු අඤ්ජලිං කච්චා ඉධෙකච්චෙව වදුමිහං,
අපච්චා¹ අනාථා තෙ යථා පෙතා තථෙව ව.²

යෙ බො පමෙත්තා විහරන්ති තෙ මෙ සක්ඛාය භාසිතං,
යෙ අපමෙත්තා විහරන්ති තමො තෙසං කරොමිහන්ති.

2. 3. 6.

රොහිතසංක්‍රාන්තං.

107. සාවස්ථියං—

එකමන්තං සීතො බො රොහිතසංක්‍රාන්තං දෙවපුත්තො ගගට්ඨන්තං එතදවොච.
යථ භු බො භන්තො, ත ජායති ත ජයති ත මීයති ත වචති ත උපපජ්ජති³
සකකා භු බො සො භන්තො ගමනෙත ලොකස්ස අන්තො ඤාතුං වා
දවස්සිං වා පාපුණ්ණිං වාති.

යථ බො අභිසංඝො ත ජායති ත ජයති ත මීයති ත වචති ත උපපජ්ජති³
තාභං තං ගමනෙත ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දවෙස්සං පනෙතෙය්‍යන්ති වදුමිති.

අච්ඡරියං භන්තො, අබ්බුතං භන්තො යාච සුභාසිතමිදං භන්තො, ගගට්ඨො,
යථ බො අභිසංඝො ත ජායති ත ජයති ත මීයති ත වචති ත උපපජ්ජති³
තාභං තං ගමනෙත ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දවෙස්සං පනෙතෙය්‍යන්ති
වදුමිති.

භුතපුබ්බාහං භන්තො, රොහිතසංක්‍රාන්තං තාම ඉසි අභොසිං භොජපුත්තො
ඉද්ධිමා වෙතාසභිගමො. තස්ස මය්‍යං භන්තො එවරුපො ජවො අභොසිං සෙය්‍ය-
ථාපි තාම දලුභධමමා⁴ ධනුශ්ශො සිකඛිතො⁵ කතභන්තො කතයොග්ගො
කතුපාසනො ලුහුකෙත අසනෙත අපසකසිරිතෙව තිරියං තාලවිජ්ජායං
අතිපාතෙය්‍ය.

තස්ස මය්‍යං භන්තො, එවරුපො පදවිතිහාරෙ අභොසිං සෙය්‍යථාපි⁶
පුරුභිමසමුද්දං පච්ඡිමො සමුද්දො. තස්ස මය්‍යං භන්තො, එවරුපං ඉච්ඡාගතං
උපපජ්ජි: “අභං ගමනෙත ලොකස්ස අන්තං පාපුණ්ණිංමි”ති.

සො බ්බාහං භන්තො එවරුපෙන ජවෙන සමන්තාගන්තො එවරුපෙන ව පද-
විතිහාරෙන අඤ්ඤානුච අසිතපිතබාසිතසාසිතො අඤ්ඤානු උච්චාරපස්සාව-
කමමා අඤ්ඤානු නිද්දාභිලමථපට්ඨිතොදතා වස්සසකායුකො වස්සසතථිච්චි
වස්සසතං ගන්තො අපපච්චා ව⁷ ලොකස්ස අන්තං අන්තරුච කාලකතො⁸

1. අපච්චා - ස්‍යා. 2. තෙ මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS. 3. උපපජ්ජති - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. දලුභධමමො - සිමු. 2. PTS ස්‍යා. සි 1. 5. සුසිපඛිතො - මජ්ඣං. 6. සෙය්‍යථා පි
තාම - මජ්ඣං. 7. අපපච්චා ව - සි. මු. PTS. 8. කාලං කතො - මජ්ඣං, PTS.

මම සඛකයාට ඇඳිලි බැඳ කියමි: මෙහි ඇතැම්හු ගම්හි නිත්දින ගම්දෙවුවන් මෙන් තවත් දුක සේ පෝෂණය කළහැක්කවුන් කොට අත්ගෙවල පුතපුතා වලඳමින් මුසපත් ව හොවිත්. සත්තෙන් බැහැර වූ ම අසරණයෝ ය. සොහොනෙහි දමන ලද මලසිරුරා බඳු වෙත්.

යම් කෙනෙක් ප්‍රමත්ත ව වෙසෙත් ද, මා විසින් ඔවුන් සඳහා කියන ලදී: යම් කෙනෙක් අප්‍රමත්ත ව වෙසෙත් ද, මම ඔවුන්ට තෑස්කාර කරමි.

2. 3. 6.

රෝගිගණප්පත්‍රය.

ඇවැත්නුවර—

107. එකත්පසෙක සිටි රෝගිගණ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය:

“වහන්ස, යම්තැනෙක නූපදී ද, නො දිරු ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද. වහන්ස, ඒ ලෝකයේ කෙළවර පාගමනින් දුක ගත්තට හෝ දක්නට හෝ පැමිණෙන්නට හෝ හැක්කේ ද?”යි.

ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නූපදී ද, නො දිරු ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද ඒ ලෝකයේ කෙළවර පාගමනින් දුක හැකි ය, දුක්ක හැකි ය, පැමිණිය හැකිය යි මම නො කියමි.

වහන්ස, ආක්‍රමණයෙකි, වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නූපදී ද, නො දිරු ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද, ඒ ලෝකයේ කෙළවර පාගමනින් දුක හැකි ය දුක්ක හැකි ය පැමිණිය හැකිය යි මම නො කියමි”යි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මැනවින් වදාරණ ලද්දේ මය,

පෙරවූවක් කියමි. වහන්ස, මම ගෝඨපුත්‍ර වූ සාධු ඇති අහසින් යන රෝගිගණ නම් තවුසෙක් වීම වහන්ස, ඒ මට දැනෙනු ඇති පුත්‍රණු වූ කළ පුරුදු ඇති කළ තරුණ ඇති දුක්වූ ශල්ප ඇති දුක්වූවායෙක් සැහැල්ලු ජතලයෙකින් තල්සෙය සරස නිදුකින් ම යම්සේ ඉක්මවන්නේ ද, එබඳු ජවයෙක් වී ය.

වහන්ස, ඒ මට පෙරදිග මුහුදින් අපරදිග මුහුද යම්සේ දුර ද, එබඳු පා තැබීමෙන් වී ය, වහන්ස, ඒ මට “මම පාගමනින් ලොව කෙළවරට පැමිණෙන්නෙමි”යි මෙබඳු ආශායෙක් උපත.

වහන්ස, ඒ මම මෙබඳු ජවයෙන් යුක්ත වූයෙමි මෙබඳු පදවිතීතාරයෙන් යුක්ත වූයෙමි සියවසක් ආයු ඇත්තෙමි සියවසක් ජීවත්වන පුළු වූයෙමි කත බොන බුද්ධ රස විඳින වෙලාවත් හැර මෙල මූ පහ කරණ වෙලාවත් හැර නිදන විඩා හරිණ වෙලාවත් හැර සියවසක් ගමන් කොට ලොව කෙළවරට නො පැමිණ ම අතරමගදී ම කලුරිය කෙළෙමි.

අවජ්ජියං භනෙන, අබ්බුතං භනෙන, යාව සුභාසිතමිදං භනෙන, භගවතා: “යත්ථ ඛො ආට්ඨසො න ජායති, න ජීයති, න මීයති, න වචති, න උපපජ්ජති නාහං තං ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පනෙතෙය්‍යන්ති-වදාමි”ති.

ත ඛො පනාහං ආට්ඨසො, අපපඤා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අන්තකිරියං වදාමි. අපි වාහං ආට්ඨසො ඉමස්මිඤ්ඤව බ්‍යාමිතෙන කලෙබරෙ සසඤ්ඤවති සමතකෙ ලොකඤ්ඤව පඤ්ඤපෙමි, ලොකසමුදයඤ්ඤව ලොකනිරෝධඤ්ඤව ලොකනිරෝධගාමිනිඤ්ඤව පටිපදන්ති.

ගමනෙන න පත්තබ්බො ලොකස්සනො: කුදවතං,
ත ව අපපඤා ලොකන්තං දුක්ඛං අපි පලොචතං.

තස්මිං භවෙ ලොකවිදු සුමෙධො ලොකන්තගු වුසිතමුග්ගවජ්ජියො,
ලොකස්ස අන්තං සමීතාපි ඤාතො නාසිංසති¹ ලොකමීමං පරඤ්ඤාති.

2. 3. 7.

නිශ්චස්සත්තං.

108. සාවජ්ජියං—

එකමන්තං සීතො ඛො නිකංඤ, දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ ඉමං-
ගාථං අභාසි:

අවේවන්ති කාලා තරයන්ති රත්තියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහන්ති,
එතං භයං මරණෙ පෙක්ඛමානො පුඤ්ඤති කසිරුථ සුබාවහානීති.

[භගවා:]

අවේවන්ති කාලා තරයන්ති රත්තියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහන්ති,
එතං භයං මරණෙ පෙක්ඛමානො ලොකාමිසං පජ්ජෙ සන්තිපෙක්ඛොති:

2. 3. 8.

නිශ්චිසාලස්සත්තං.

109. සාවජ්ජියං—

එකමන්තං සීතො ඛො නිශ්චිසාලො දෙවපුත්තො භගවන්තං ගාථාය
අජ්ඣන්තාසි:-

වතුචක්ඛං තවඤ්ඤාං පුණ්ණං ලොභෙන සංයුතා,
පඤ්ඤාතං මග්ගචර කථං යාත්‍රා භවිස්සතිති.

[භගවා:]

ජෙතා නද්ධිං වරත්තඤ්ඤව ඉවජා ලොභඤ්ඤව පාපකං,
සමුලං තණ්හං අබ්බුය්‍ය එවං යාත්‍රා භවිස්සතිති.

1 කාසිසති - මජ්ඣං.

වහන්ස, ආයුධයියෙකි, වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නුපදී ද, නො දිරා ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නොවේ ද, තැවත නො හටගනී ද, ලෝකයේ ඒ කෙළවර පාගමනින් දතහැකිය, දැක්කහැකිය, පැමිණිය හැකිය යි මම නො කියමි” යි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මැනවින් වදාරණ ලද්දේ මය.

ඇවැත්නි, මම ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුක් කෙළවර කිරීමක් නො ම කියමි. ඇවැත්නි, වැලිදු මම සංඤ සහිත සිත් සහිත බලයක් පමණ වූ මේ සිරුරෙහි ම ලෝකයත්, ලෝකසමුදයයත්, ලෝකනිශේධයත්, ලෝකනිරෝධගාමිනී පරිපදාවත් පණවමි.

පාගමනින් කිසිකලෙක ලොව කෙළවර නො පැමිණිය හැක්කේ ය. ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙන් මිදීමෙකුත් නැත.

එහෙයින් ලොව දන්තා මහනුවණැති ලොව කෙළවරට ගිය වැස නිමවූ මගබලය රැහි පව් සංසිද වූ පුද්ගල තෙමේ ලොව කෙළවර දැන මේ ලොව ද පරලොව ද නො පතයි.

2. 3. 7.

නඤ සුත්‍රය.

108. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි නඤ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්ප-
යෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පෙරවරා ආදී කාලයෝ ඉක්ම යෙහි. රුහිහු පුද්ගලයා මරණය කර පමුණුවති. වයොරුහිහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ ත්‍රිවිධභය මරණයෙහි ලා දන්නේ සැප එළවන පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

කාලයෝ ඉක්ම යත්. රුහිහු පුරුෂයා මරණය කර පමුණුවත්. වයො රුහිහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ භය මරණයෙහි ලා දන්නේ නිවන් පතනුයේ (භවත්‍රය සංඛ්‍යාත) ලොකාමිෂ්‍ය දුරු කරන්නේ ය.

2. 3. 8.

නඤ්චිසාල සුත්‍රය.

109. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි නඤ්චිසාල දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙකින් කී ය.

මහාචරියන් වහන්ස, (මේ ශරීරයානග) සක් සතරක් ඇත්තේ ය. නවදෙරක් ඇත්තේ ය. (අභූතියෙන්) පිරුණේ ය. ලෝභයෙන් යුක්ත ය. මඩෙහි උපත. එහි නික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

රැහැන ද වරපට ද ලාමක ඉවුරුව ද ලෝභය ද සිද තෘෂ්ණාව සහමුලින් උදුරු (ලීමෙන්) මෙසේ නික්ම යෑම වන්නේ ය.

2. 3. 9.

සුභිමසුතතං.

110. සාවනිකං—

අථ ඛො ආයස්මා ආනිෂ්ඨො යෙන හගවා තෙනුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්නො හගවන්තං අභිධාදොනො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං ආනන්දං හගවා එතදවොච: තුස්සමපි තො ආනන්ද සාවිපුතො රුච්චතීති.

කස්ස හි තාම හන්තෙ, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලාස්ස අවිපලාන්තිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුතො න රුච්චෙය්‍ය. පණ්ණිනො හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. මහාපඤ්ඤා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. පුට්ඨපඤ්ඤා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. හාසුපඤ්ඤා¹ හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. ජවතපඤ්ඤා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. තික්ඛපඤ්ඤා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. නිබ්බේධිකපඤ්ඤා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. අපට්ඨෙජා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. සන්තුවෙඨා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. පච්චින්නො හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. අසංසට්ඨා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. ආරභුමි-රියො හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. චන්තා හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. චචතකකමො හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. වොදකො හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. පාපගරභි හන්තෙ, ආයස්මා සාරිපුතො. කස්ස හි තාම හන්තෙ, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලාස්ස අවිපලාන්තිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුතො න රුච්චෙය්‍යාති.

එවමෙතං ආනන්ද, එවමෙතං ආනන්ද. කස්ස හි තාම ආනන්ද, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලාස්ස අවිපලාන්තිත්තස්ස සාරිපුතො න රුච්චෙය්‍ය. පණ්ණිනො ආනන්ද සාරිපුතො, මහාපඤ්ඤා ආනන්ද සාරිපුතො, පුට්ඨපඤ්ඤා ආනන්ද සාරිපුතො, හාසුපඤ්ඤා ආනන්ද සාරිපුතො, ජවතපඤ්ඤා ආනන්ද සාරිපුතො, තික්ඛපඤ්ඤා ආනන්ද සාරිපුතො, නිබ්බේධිකපඤ්ඤා ආනන්ද සාරිපුතො, අපට්ඨෙජා ආනන්ද සාරිපුතො, සන්තුවෙඨා ආනන්ද සාරිපුතො, පච්චින්නො ආනන්ද සාරිපුතො, අසංසට්ඨා ආනන්ද සාරිපුතො, ආරභුමිරියො ආනන්ද සාරිපුතො, චන්තා ආනන්ද සාරිපුතො, චචතකකමො ආනන්ද සාරිපුතො, වොදකො ආනන්ද සාරිපුතො, පාපගරභි ආනන්ද සාරිපුතො. කස්ස හි තාම ආනන්ද අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලාස්ස අවිපලාන්තිත්තස්ස සාරිපුතො න රුච්චෙය්‍යාති.

1. හාසුපඤ්ඤා - මජ්ඣිම, සා, සිටු, PTS. හාසුපඤ්ඤාහි පටිසම්භිද්දිසු ව සංයුතත අට්ඨකපාඨය ම දික්කෙහි.

2. 3. 9.

සුසීම සුත්තය.

110. සැවැත්තුර—

එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, තොපට ද ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නුරැස්තේ ද?” යි මෙය වදාළ හේක.

වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට නම් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්තා හු ද? වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පණ්ඩිතය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ මහාප්‍රාඥය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පාච්ඡාඥය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භාසබ්බුල ප්‍රඥවෙන් යුක්තය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ජවනප්‍රඥවෙන් යුක්තය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නික්ඛණ්‍යාඥය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නිර්වේදිකප්‍රඥ ඇත්තා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ අලොච්ඡය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ සනතුෂටය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ප්‍රකශීව්‍යවෙක ඇත්තා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ අසංශාසටය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පිරිපුත් වියදී ඇත්තා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ වක්කා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ වචනක්‍ෂමය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ වොදකය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පාපහර්හි. වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට නම් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්තා හු ද?

ආනන්දය, එය එසේ ය. ආනන්දය, එය එසේ ය. ආනන්දය, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට නම් ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නුරැස්තේ ද? ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පණ්ඩිත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ මහාප්‍රාඥ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පාච්ඡාඥ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ භාසබ්බුල ප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ජවනප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නික්ඛණ්‍යාඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නිර්වේදිකප්‍රඥවෙන් යුක්ත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ අලොච්ඡ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ සනතුෂට ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ප්‍රකශීව්‍යවෙක—යෙන් යුක්ත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ අසංශාසට ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පිරිපුත් වියදී ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වක්කා ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වචනක්‍ෂම ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වොදක ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පාපහර්හි ය. ආනන්ද, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට නම් ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නුරැස්තේ ද?

අථ ඛො සුසීමො දෙවපුත්තො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස වණේණ භඤ්ඤමානෙ මහතියා දෙවපුත්තපරිසාය පරිට්ඨතො යෙන භගවා තෙහුප-සඬකම්. උපසඬකමිතිං භගවන්තං අභිවාදෙතිං එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො ඛො සුසීමො¹ දෙවපුත්තො භගවන්තං එහදවොච: එවමෙතං භගවා. එවමෙතං සුභත. කස්ස හි නාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලාස්ස අවිපලලප්ඵිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුලෙවෙය්‍ය? පණ්ඩිතො භනෙත, ආයස්මා සාරිපුත්තො -පෙ- පාපගර්භී භනෙත, ආයස්මා සාරිපුත්තො. කස්ස හි නාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලාස්ස අවිපලලප්ඵිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුලෙවෙය්‍යාති.

අභමි හි භනෙත, යඤ්ඤදෙව දෙවපුත්තපරිසං උපසඬකමි. එතදෙව ඛමුලං සඤ්ඤං සුණම්: පණ්ඩිතො ආයස්මා සාරිපුත්තො. -පෙ- පාපගර්භී ආයස්මා සාරිපුත්තො. කස්ස හි නාම අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලාස්ස අවිපලලප්ඵිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුලෙවෙය්‍යාති.

අථ ඛො සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස වණේණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනා පමුදිතා පිතියොමනස්සජාතා උච්චාවචා වණණතිහා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම මණ්ඩවෙථරියො සුභො ජාතියා² අට්ඨංසො සුපරිකමම-කතො පණ්ඩුකමිලෙ නිකඛිත්තො භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස වණේණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනා පමුදිතා පිතියොමනස්සජාතා උච්චාවචා වණණතිහා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම තෙකං³ ජ්‍යෙෂ්ඨො දකඛකමමාරපුත්තෙන උකකාමුඛෙ සුකුසලසමපභට්ඨං⁴ පණ්ඩුකමිලෙ නිකඛිත්තං භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසං -පෙ- උච්චාවචා වණණතිහා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම [සරදසමයෙ විද්ධො විගතවලාහකෙ දෙවෙ]⁵ රත්තියා පච්චුසසමයං ඔසඬිතාරකා භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසං -පෙ- උච්චාවචා වණණතිහා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම සරදසමයෙ විද්ධො විගතවලාහකෙ දෙවෙ ආදිවෙචා තභං අබ්භුසසුකකමානො⁶ සඬබ්බං අකාසගතං තමං⁷ අභිවිභව්ව භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසං -පෙ- උච්චාවචා වණණතිහා උපදංසෙති.

අථ ඛො සුසීමො දෙවපුත්තො ආයස්මන්තං ඝාමිපුත්තං ආරබ්භ භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. සුසීමා - මජ්ඣං, ස්‍යා; PTS. 2. ජොතිමා - ස්‍යා. 3. නිකං - මජ්ඣං.
4. [ලක්ඛණෙහි අත්තරිත] පාදො: සීභලපොඤ්ඤාසු වෙච PTS. පොඤ්ඤා ව න දිස්සතෙ
5. අබ්භුසසුකකමානො - මජ්ඣං, සීද්ධි, 2. 6. තමගතං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

ඉක්බිති සුසීමදෙව්පුත් තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ-
ගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි මහත් දෙව්පුත්පිරිස විසින් පිරිවරණ ලද්දේ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද
එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සුසීමදෙව්පුත් තෙමේ භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එය එසේ ය.
සුභතයන් වහන්ස, එය එසේ ය. වහන්ස, බාල තො වූ, දුෂට තො වූ, මූලා
තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන්
වහන්සේ තො රැස්නාහු ද? වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ
පණ්ඩිතය හ. ... වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පාප-
ගර්භී හ. වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත්
ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්නාහු ද?

වහන්ස, මම ද යම් යම් දෙව්පුත් පිරිසකට එළඹුනෙමි ද, “ආයුෂමත්
ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ පණ්ඩිතයහ. ... ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන්
වහන්සේ පාපගර්භීහ. බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු
සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්නාහු ද”
යන මේ ශබ්ද ය ම බහුල වශයෙන් අසමි.

ඉක්බිති සුසීමදෙව්පුත්තුගේ දෙව්පුත්පිරිස ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
සථවිරයන් වහන්සේගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තාහු
ප්‍රමුදිත වූවාහු හටගත් ප්‍රීතියෝගිතස් ඇත්තාහු තත්වැදූරැම් වණීයන්
පහල කෙරෙත්.

භූත වූ ජාතිවත් වූ අටැස් වෙරළමණෙක් මැනවින් පිරිසම් කරණ
ලද්දේ රත්පලසෙක තබන ලද්දේ යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද, පැහැ විහිදුවා ද,
එපරිද්දෙන් ම සුසීමදෙව්පුත්තුගේ දෙව්පුත්පිරිස ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
සථවිරයන් වහන්සේගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තාහු
ප්‍රමුදිත වූවාහු ප්‍රීතියෝගිතස් ඇත්තාහු තත්වැදූරැම් වණීයන් පහල
කෙරෙත්.

දක්ෂරත්තරු පුතකු විසින් කෝවාමුවෙහි මොහවට පිය ගුණ කරණ
ලද දඹරත්මුවා නිකෙක් රත්පලසෙක තබන ලද්දේ යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද,
පැහැ විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීමදෙව්පුත්තුගේ දෙව්පුත් පිරිස ... තත්
වැදූරැම් වණීයන් පහල කෙරෙත්.

ශරත් කල රූ අලුයම පහ වූ වලාකුල් ඇති අහස පිරිසිදු වූ කල්හි
පහත්තරුව යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද, පැහැ විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීම
දෙව්පුත්තුගේ දෙව්පුත් පිරිස ... තත් වැදූරැම් වණීයන් පහල කෙරෙත්.

ශරත් කල පහ වූ වලාකුල් ඇති අහස පිරිසිදු වූ කල්හි තීරු අහසට
තැගෙන්නේ අහසෙහි වූ සියලු අඳුර තසා යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද පැහැ
විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීම දෙව්පුත්තුගේ දෙව්පුත් පිරිස ... තත් වැදූරැම්
වණීයන් පහල කෙරෙත්.

සුසීම දෙව්පුත් තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ඇරඹ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කිය;

පණ්ණිකොති සමඤ්ඤානො සාරිපුත්තො අකොධනො,
අප්පිවෙණි සොරතො දනො සත්ථුවණ්ණාහනො¹ ඉසිති.

අථ බො හගවා ආයස්වතං සාරිපුත්තං ආරඛ හසිමං දෙවපුත්තං
ගාථාය අර්ඛිතාසි:²

පණ්ණිකොති සමඤ්ඤානො සාරිපුත්තො අකොධනො,
අප්පිවෙණි සොරතො දනො කාලං කඛ්ඛති සුදනොති³.

2. 8. 10.

නානානිජ්ඣසාවකසුත්තං.

111. එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා භිජ්ඣතො විහරති වෙඨවනො
කලඤ්ඤතිවාසො.

අථ බො සම්බහුලා නානානිජ්ඣසාවකා දෙවපුත්තා අසමො ව සහලී ව
නිඛෙකා⁴ ව ආකොටකො ව වෙට්ඨෙරි⁵ ව⁶ මාණවගාමියො ව
අභික්ඛානතාය රතතියා අභික්ඛානතවණ්ණං කෙවලකපං වෙඨවනං ඔහාසෙනා
යෙන හගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිකා හගවතං අභිවාදෙතා
එකමතනං අට්ඨංසු. එකමතනං සීතො බො අසමො දෙවපුත්තො සුරණං
කසාපං ආරඛ හගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අහාසි:

ඉධ ජිජ්ඣතමාරිතෙ හතජානිසු කසාපො,
පාපං⁷ න සමනුපසාති පුඤ්ඤං වා පත අතතනො,
ස වෙ විසාසමාවිකම් සන්ථා අරහති මාතතනති.

අථ බො සහලී දෙවපුත්තො මහබලිං ගොසාලං ආරඛ හගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අහාසි:

තපොඡ්ඡවජාය සුසංවුතතො වාචං පහාය කලහං ජනෙන,
ස මොසවජා විරතො සච්චාදී තහනුත තාදී පකරොති පාපනති.⁸

අථ බො නිඛෙකා දෙවපුත්තා නිගණ්ඨං නාතපුත්තං ආරඛ හගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අහාසි:

ජෙගුවජි නිපකො භික්ඛු වාදායාමසුසංවුතො,
දිට්ඨං සුතඤ්ඤ ආවිකං තහනුත නිබ්බිසි සියාති.

අථ බො ආකොටකො දෙවපුත්තො නානානිජ්ඣසො ආරඛ හගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අහාසි:

පකුට්ඨකො කාතියාතො නිගණ්ඨා යෙ වාපිමෙ මකලිපුරණාසො,
ගණ්ඨස සන්ථාරො සාමඤ්ඤපපතො තහනුත⁹ තෙ සපුරිසෙති දුරෙති.

1. සත්ථුවණ්ණාහනො - සා. 2. පච්චිකාසි - මජ්ඣ., PTS 3. හතකො සුදනොති සිවු
හාපිතො සුදනොති - සා. සි. 1, 2. හතිකො සුදනොති - PTS. 4. සහලී - මජ්ඣ.
5. නිකො මජ්ඣ., නිකො සා. 6. වෙගමාරි - මජ්ඣ., 7. න පාපං - මජ්ඣ., සා.
8. කතිනුත තාදියං කපොති පාපනති - මජ්ඣ., PTS 9. කතිනුත - මජ්ඣ., PTS.

පණ්ඩිත යයි ප්‍රකට වූ ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ තො කීපෙන සුල්ලභ. අපිස්භ. මොළොක්භ. දූමුනභ යි ශාය්‍යාන් වහන්සේ විසින් වණනලද ගුණ ඇති සාමිවරයෙකි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයන් ඇරඹ සුසීම දෙවිපුත්භට ගාථායෙකින් වදලු සේක,

පණ්ඩිත යයි ප්‍රසිද්ධ වූ තො කීපෙන සුලු අපිස් මොළොක් දූමුණු ඉතා දූමුණු ආර්යස්සත් තෙමේ කාලය අපේක්‍ෂා කරයි.

2. 3. 10.

නානාතිස්සියසාවක සූත්‍රය.

111. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලාඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේඨවනාශ්මයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

එකල්හි තොයෙක් තොයෙක් නිජීකයන් ගේ ශ්‍රාවක වූ මනා ජිව්වණ් ඇති අසම ද සහලී ද නිබ්බාන ද ආභොධක ද වෙට්ඨමි ද මානවශාමිය ද යන බොහෝ දෙවිපුත්තු රු පෙරයම ඉක්ම යිය කල්හි මුළු වේඨවනය බවුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි අසම දෙවිපුත් තෙමේ සුරණ්ඤාශ්‍රය ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කසුප් ශාය්‍යා තෙමේ සිද්ධිමෙහි ද මාරිමෙහි ද පෙළීමෙහි ද ධනහානි යෙහි ද නමභට පවක් හෝ පිණක් හෝ තො දකියි. හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් විශ්වාසය කී ය. (එහෙයින්) බුහුමනට සුදුසු ය.

ඉක්බිති සහලී දෙවිපුත් තෙමේ මකඛලිගොසාල ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(කය පෙලන) තපසින් හා පවට පිළිකුල් කිරීමෙන් යුක්ත වූ හෙ තෙමේ ජ්‍යායා සමග කලහ වචන හැර මුසාවාදයෙන් තොර වූයේ සැබෑ තෙපුල් කියන සුලු වූයේ එබඳු ගුණ ඇත්තේ ඒකාන්තයෙන් පවක් තොම කෙරෙයි.

ඉක්බිති නිබ්බාන දෙවිපුත් තෙමේ නිගණ්ඨනානපුත්‍ර ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පවට පිළිකුල් කරණ නුවණැති සසර හය දක්නා වාතුයාමසංවරයෙන් යුත් (නිගණ්ඨනානපුත්‍ර තෙමේ) දක්නා ලද්ද ද, අසන ලද්ද ද කියන්නේ එකාන්තයෙන් පව කරන්නෙක් තො ම වන්නේ ය.

ඉක්බිති ආභොධක දෙවිපුත් තෙමේ තොයෙක් නිජීකයන් ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පකුධකාන්තායනා තෙමේ ද නිගණ්ඨනානපුත්‍ර තෙමේ ද යම් මේ මකඛලිගොසාල සුරණ්ඤාශ්‍රය දෙදෙනා ද යන ගණයාව ශාය්‍යා වූ මහණ-කමෙහි කෙළ පැමිණි ඔහු ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් ගෙන් දුර තොවෙත්

අථ බො චෙට්ඨිකි¹ දෙවපුතො ආභොමකං දෙවපුතනං ගාථාය පච්චහාසි:

සභාවරිතෙන ජවො සිනාලො,
ත කොඤ්ඤො සිහසමො කදුචි,
තග්ගො මුසාවාදී ගණ්ඨාස සත්ථා
සඛකායාරුවාරො ත සතං සරිකෙබ්බාති.

අථ බො මාගේ පාපිමා චෙට්ඨිකිං දෙවපුතනං අකාචිසිනා හගවතො
සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තපො ජ්ඣව්ඡාය ආයුතතා පාලයං පච්චෙකියං,
රූපෙ ව යෙ නිවිට්ඨාසෙ දෙවලොකාතිතඤ්ඤො,
තෙ චෙ සමමානුසාසනති පරලොකාය මාතිශාති.

අථ බො හගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනාං
ගාථාය පච්චහාසි:

යෙ කෙච්චි රූපා ඉධ වා හුරං වා
යෙ අනාලිකබ්බමිං පහාසවණ්ණො,
සබ්බෙව තෙ තෙ තමුච්චපසත්ථා
ආමිසංව මිච්ඡාතං වධාය බ්බතාති.

අථ බො මාණවගාමියො¹ දෙවපුතො හගවතො ආරබ්භ හගවතො
සනතිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

විපුලො රාජගභියානං² ගිරි සෙට්ඨො පටුච්චති,
සෙනො හිමවතං සෙට්ඨො ආදිච්චො අසගාමිතං.

සමුද්දො උදගිතං සෙට්ඨො තතඛතතාතඤ්ඤො³ චඤ්ඤො,
සදෙවකායා ලොකායා බුද්ධො අග්ගො පටුච්චතිති.

නානාත්ථකියවග්ගො තතියො.

නමුද්දානං:

සිවො බෙමො ව සෙරි ව සථි ජනනු ව රොහිතො,
තඤ්ඤො තඤ්ඤිවිසාලො ව හුසිමො නානාත්ථකියෙන තෙ දසාති.

දෙවපුතතසංයුතනං සමතනං

1. මාතවතාමියො - සි. 1. 2. රාජගභියානං. - සෘ. 3. තතඛතතානං - මජ්ඣ., PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුත, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉක්කිති වෙට්ඨෙරී දෙවිපුත්ත තෙමේ ආකොමක දෙවිපුත්තට ගාථායෙන් පෙරළා කී ය.

කොඡ්ඡක තම් වු ලාමක කථසිවල් තෙමේ එක් ව හාසිරිමෙන් කිසි කලෙකත් සිංහයකු හා සම නො වේ. එහෙයින් තනා වු බොරු කියන සුළු වු සැක කට යුතු හැසුරුම් ඇති ගණයානා තෙමේ බුද්ධාදිසත්-පුරුෂයන්ට සම නො වේ.

ඉක්කිති පව්වු මාර තෙමේ වෙට්ඨෙරී දෙවිපුත්තට ඇවිට ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

තපසෙහි ද පවට පිළිකුල් කිරීමෙහි ද විවේක බව රකින රූපයෙහි පිහිටි යම් කෙනෙක් දෙවිලොව පතත් ද, ඒ මනුෂ්‍යයෝ ඒකාන්තයෙන් පරලොව පිණිස මැනවින් අනුශාසනා කෙරෙත්.

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්වු මාරයා යයි මෙසේ දැන පව්වු මාරයාගට ගාථායෙන් පෙරළා වදළු කේක:

මෙලොව හෝ පරලොව හෝ අහසෙහි හෝ පැහැපත් වණ් ඇති යම් කිසි රූපයෝ වෙද්ද, මාරය, ඒ සියල්ලෝ තා විසින් පසත්තා ලදහ. මුත්ත නැසීම පිණිස ලු ඇමක් මෙනි.

ඉක්කිති මානවශාමිය දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවත් කී ය.

රජගහනුවර පරිත්‍යන්ට වෙට්ඨෙරාසම්භය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියනු ලැබේ. නිමවන් පරිත්‍යන්ට කෙලාසය ශ්‍රේෂ්ඨ ය. අහසෙහි යන්තවුන්ට සුය්‍යයා ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

ජලාසයතට බුහුද ශ්‍රේෂ්ඨ ය. තැකැත්තරුවලට සඳ ශ්‍රේෂ්ඨ ය. දෙවියන් සහිත ලෝකයාගට බුදුරජානන් වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨයා යයි කියනු ලැබේ.

නානාතිපටිය වගීය භුන්වැහි සි.

එහි උද්‍යානය:

සිව, බෙම්, සෙරි, සට්ඨකාර, ජනතු, රොහිතස්ස, තඤ්ඤ, තඤ්චිසාල, සුසීම, නානාතිපටියාසාවක සුත්‍ර ය යි බහු දශයෙකි.

දේවපුත්තසංයුත්තය සමාප්ත ය.

3. කොසලසංයුතතං

1. බන්ධනවග්ගො

8. 1. 1.

දහරසුතතං.

112. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ඝාමිප්පියං විහරති ජෙතවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො රුජා පසෙනාදි කොසලො යෙන භගවා තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොද- නීයං කථං සාරණීයං¹ විතීසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීත්තො ඛො රුජා පසෙනාදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: භවමිධි නො ගොතමො අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති පටිජානාති?ති.

යං හි තං මහාරුජ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති, මමං² තං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය. අහං හි මහාරුජ අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති.

යෙ'පි තෙ හො ගොතම සම්මන්ත්‍රාභමණා සඛිකිනො ගණිනො ගණාවරියා ඤාතා යසස්සිනො තිත්තකරා සාමුසම්මතා බහුජතස්ස. සෙය්‍යපීදං:³ පුරණො කස්සපො, මකබ්ඪි භොසාලො, නිගණේෂා නාගපුත්තො, ඝඤ්ජයො ඛෙලට්ඨපුත්තො,⁴ පකුඛො⁵ කම්මායනො, අජිතො කෙසකම්බලො. තෙ,පි “මයං අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති* පටිජානාමා”ති ප්‍රධානා සමානා අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති* ත පටිජානන්ති. නිං පන භවං ගොතමො දහරෙ වෙච ජාතියා තවො ව පබ්බජ්ජායාති.

වත්තාරෙ ඛො, මෙ මහාරුජ දහරුති ත උඤ්ඤතබ්බො, දහරුති ත පරිභො- තබ්බො. කතමෙ වත්තාරෙ? බත්තියො ඛො මහාරුජ දහරෙති ත උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති ත පරිභොතබ්බො. උරගො ඛො මහාරුජ දහරෙති ත උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති ත පරිභොතබ්බො. අහං ඛො මහාරුජ දහරෙති ත උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති ත පරිභොතබ්බො. භික්ඛු ඛො මහාරුජ දහරෙති ත උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති ත පරිභොතබ්බො. ඉමෙ ඛො මහාරුජ වත්තාරෙ දහරුති ත උඤ්ඤතබ්බො, දහරුති ත පරිභොතබ්බොති.

ඉදමවොච භගවා, ඉදං වන්ඛා⁶ සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

බත්තියං ජාතිසම්පන්නං අභිජානං යසස්සිතං,
දහරොති නාවජාතෙය්‍ය ත තං පරිභවෙ තරො.

1. සාරණීයං - මජ්ඣ. 2. මමම - මජ්ඣ. 3. සෙය්‍යපීදං - මජ්ඣ. 4. ඛෙලට්ඨ පුත්තො - සී.වු. 1. 5. කකුඛො - PTS. 6. වන්ඛා - මජ්ඣ. PTS.
*අභිසම්බුද්ධොති - සම්බුද්ධ.

3. කෝසල සංයුතතය

1. බන්ධන වගීය

3. 1. 1.

දහර සූත්‍රය.

112. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිහි කරන්නට නිසි කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය.

“භවත් ගෞතමයන් වහන්සේන් නිරුත්තර වූ සමයක් සම්මොඛිය අවබෝධ කෙළෙමි ය” යි ප්‍රතිඥ කරණ සේක් ද? “මහරජ, මෑතවිත් කියන්නෙක් නිරුත්තර සමයක් සම්මොඛිය අවබෝධ කෙළේ ය” යි යමකු සඳහා කියන්නේ නම් මෑතවිත් කියන්නේ ඒ මා සඳහා කියන්නේ ය. මහරජ, මම වතාහි නිරුත්තර සමයක් සම්මොඛිය අවබෝධ කෙළෙමි.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, පෑවිදි සමූහයා ඇති පෑවිදි ගණයා ඇති ගණවෘත්තී වූ ප්‍රසිද්ධ වූ යසහි ඇති ලබ්ධිකර වූ (අදබල්) බොහෝදෙනා විසින් සාධු සමච්ඡන්දය වූ ඒ මහණබමුණෝ ඇද්ද ඔහු කවරහ: සුරණ්ඩකංගුස ය, මකබ්බිගොසාල ය, නිගණ්ඩනාගපුත්ත ය, සඤ්ජය බෙලව්ඨපුත්ත ය, පකුඛකම්බායන ය, අජිත්තෙසකම්බල ය යන මොහු යි. ඔහුන් “නිරුත්තර සමයක් සම්මොඛිය අවබෝධ කළමිහ යි ප්‍රතිඥ කරනු දැයි මා විසින් විචාරණ ලද්දහු “නිරුත්තර සමයක් සම්මොඛිය අවබෝධ කළමිහ” යි ප්‍රතිඥ නො කෙරෙත්. කිම? භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ උපතින්දු ලදරු වන සේක. පෑවිද්දෙහුන් නවක වන සේක.

මහරජ, මේ සිටු දෙනෙක් ලදරු හ යි අවමන් නො කට යුත්තාහ, ලදරු හ යි පරිභව නො කට යුත්තාහ. කවර සිටු දෙනෙක යත්: මහරජ, ඤාත්‍රිය නෙමේ ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, සඨියා ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, ගිනි ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, මහණ ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, මේ සිටු දෙන ලදරු හ යි අවමන් නො කට යුත්තාහ, ලදරු හ යි පරිභව නො කට යුත්තාහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. තවද සුගත වූ ශාය්‍යාන්ත් වහන්සේ මෙය වදාළ ඉක්බිති අන්‍ය තෙල ගය ද වදාළ සේක.

මිනිස් කෙමේ ජාතිසම්පන්න වූ විශිෂ්ට කුලයෙහි උපන් සශස්ථි වූ කාත් කුමරු ලදරු ය යි අවමන් නො කරන්නේ ය. ඔහුට පරිභව ද නො කරන්නේ ය.

ඌතං හි සො මනුසිනේ¹ රජං ලඛාන ඛතියො
සො කුඤ්ඤො රාජදණ්ඩන තසම් පක්කමනෙ භුසං,
තසමා තං පරිවජේය්‍ය රක්ඛං ජීවිතමත්තතො.

ගාමෙ වා යදි වා, රඤ්ඤෙ යත් පසෙස භුජඛතමං,
දහරොති තාවජානෙය්‍ය ත තං පරිභවෙ තරො.

උච්චාවචෙහි වණෙණ්හි උරගො වරති තෙජසි²,
සො ආසජ්ඣ ඛසෙ³ බාලං තරං තාරිඤ්ඤ ඵකද,
තසමා තං පරිවජේය්‍ය රක්ඛං ජීවිතමත්තතො.

පසුතහකඛං ජාලිතං⁴ පාවකං කණ්ණවත්තනී,
දහරොති තාවමඤ්ඤෙය්‍ය ත තං පරිභවෙ තරො.

ලඛා හි සො උපාදානං මො සුත්වාන පාවකො,
සො ආසජ්ඣ ඛසෙ බාලං තරං තාරිඤ්ඤ ඵකද,
තසමා තං පරිවජේය්‍ය රක්ඛං ජීවිතමත්තතො.

වතං යදග්ගි ඛතති පාවකො කණ්ණවත්තනී,
ජායනති තත් පාරොභා අභොරත්තාතමච්චයෙ.

යං ව බො සිලසම්පන්නො හික්ඛු ඛතති තෙජසා
ත තසස පුත්තා පසවො දයාදා විජ්ජරෙ ධනං,
අතපච්චා අදයාදා තාලාවඤ්ඤ⁵ ගටනති තෙ.

තසමා හි පණ්ණිතො පොසො සම්පසං අත්ථෙත්තතො
භුජඛතමං පාවකඤ්ඤ ඛතතියඤ්ඤ යසසසිතං,
හික්ඛුං ව සිලසම්පන්නං සම්මදෙව සමාවරෙති.

එවං වුත්තෙ රාජා පසෙසනදි ඡොකාසලො භගවතං එතදවොච: අභි-
ක්කන්තං භනෙත, අභික්කන්තං භනෙත, සෙය්‍යථාපි භනෙත නික්කුජ්ඣං.
වා උක්කුජ්ජය්‍ය, පරිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුළුතසං වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය,
අකිකාරෙ වා තෙලපජේය්‍යං ධාරෙය්‍ය, වක්ඛුමිත්තො රූපානි දතඛිනතී.⁶
එවමෙවං⁷ භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පසාසිතො, එසාහං භනෙත
භගවතං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤ හික්ඛුසඛසඤ්ඤ. උපාසකං මං භනෙත
භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති.

3. 1. 2.

පුරිසසුතනං.

113. භාවනථීයං—

අථ බො රාජා පසෙසනදි ඡොකාසලො යෙත භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්භා භගවතං අභිමාදෙභා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසීන්තො බො රාජා පසෙසනදි ඡොකාසලො භගවතං එතදවොච:
කථි ඤු බො භනෙත පුරිසසං ධම්මා අජ්ඣිත්තං උපපජ්ජානා උපපජ්ජනති
අභිතාය දුක්ඛාය අථාසුචිභාරායාති?

1. මනුජ්ඤ - මජ්ඣ. 2. තෙජසා. - සීවු. 3. ඛසෙ - මජ්ඣ. 4. ජලිතං - සී. 1, 2.
5. තාලවඤ්ඤ - සභා. PTS. 6. දක්ඛනතී - මජ්ඣ. සභා. 7. එවමෙව - සභා.

තව කරුණෙක් ඇත. මිනිසුන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ඒ කෘත්‍රිය තෙමේ රජය ලබා
කිපියේ (තමහට අවමන් කළ) ඔහු කෙරෙහි රාජදණ්ඩයෙන් අත්‍යාවශ්‍යෙන්
උපක්‍රම කෙරේ. එහෙයින් තමදිව් රක්තේ ඔහු නො ගවත්තේ ය.

ඉදින් මිනිස් තෙමේ ගම්හි හෝ අරණ්‍යහි හෝ යම් තැනෙක සපියකු
දක්නේ ද? ඔහු ලදරු ය යි අවමන් නො කරන්නේ ය. ඔහුට පරිභව ද නො
කරන්නේ ය.

තේජසී වූ සපී තෙමේ තත් වැදූරුම් වෙසින් හැසිරෙයි. හේ කිසි-
විටෙක (තමහට අවමන් කළ) අඥ පුරුෂයා හා සත්‍රිය කරා පැමිණ
දමා කරන්නේ ය. එහෙයින් තම දිව් රක්තේ ඔහු නො ගවත්තේ ය.

ප්‍රභූතහක්‍ෂා ඇති (බොහෝ දේ දවන) ගිනිදල් ඇති කළුමග ඇති
ගින්න ලදරු ය යි අවමන් නො කරන්නේ ය. මිනිස් තෙමේ ඊට පරිභවද
නො කරන්නේ ය.

ඒ ගින්න පසයන් ලබා විශාල ව ඇතැම් විටෙක (තමහට අවමන් කළ)
අඥ පුරුෂයා හා සත්‍රිය කරා පැමිණ බැග ගන්නේ ය. එහෙයින් තම
දිව් රක්තේ එය නො ගවත්තේ ය.

කළුමග ඇති පාවක තම වූ ගින්න යම් වනයක් බැගගන්නේ ද, දවරුය
ඉක්ම ගිය කල්හි එහි පුරෝහයෝ (මූලීන් තහින අකුරු) තට ගණිත්.

සිල්වත් මහණෙක් තෙදින් යමකු දවා ද? ඔහුට පුත්‍රයෝ ද සිවුපාවෝ
ද නො වෙත්. දයාදයෝ ධනය නො ලබත්. (මෙසේ) ඔහු දරුවන් තැත්තාහු
දයාදයන් තැත්තාහු මුදුන සුත් තල්ලුක්බඳු වෙත්. එහෙයින් නුවණැති
පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවාද්‍රිය දක්නේ සපියා ද, ගිනි ද, කීර්තිමත්
කෘත්‍රියයා ද, සිල්වත් මහණහු ද මැනවින් ම ඇසුරු කරන්නේ ය.

මෙසේ වදාළ කල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, ඉතා මැනවි. වහන්ස, ඉතා
මැනවි. වහන්ස, යම්සේ යටිකුරු වුවක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද,
වැසුහු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මූලා වුවකුට මහ කියන්නේ
හෝ වේ ද, ඇත් ඇත්තෝ රූප දක්නාහු ය යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක්
දරන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක්
අයුරෙන් දහම් පවසන ලදී. වහන්ස, මේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්-
සේත් දහමත් බික්සහනත් සරණ කොට යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ අද පටන් දිවිහිම කොට තෙරුවන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු
කොට දරණ සේක්වා යි.

3. 1. 2.

පුරිය සුත්‍රය.

113. සැවැත්තුවර—

2. එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක
සුත්තේය. එකත්පසෙක හුත් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට “වහන්ස, කෙනෙක් ධර්මයෝ පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි
ඊහදනාහු අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත්
ද” යි තෙල සැල කෙළේ ය.

තයො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣිතනං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජන්ති අභිනාය දුක්ඛාය අථාසුචිහාරාය. කතමෙ තයො? ලොභො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣිතනං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිනාය දුක්ඛාය අථාසුචිහාරාය. දොසො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣිතනං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිනාය දුක්ඛාය අථාසුචිහාරාය. මොහො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣිතනං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිනාය දුක්ඛාය අථාසුචිහාරාය. ඉමෙ ඛො මහාරාජ තයො පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣිතනං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජන්ති අභිනාය දුක්ඛාය අථාසුචිහාරායාති.

ලොභො දොසො ච මොහො ච පුරිසං පාපවෙනසං,
තිංසන්ති අත්තසමෙතො තවසාරංච සමථලා¹න්ති

8. 1. 3.

රාජසුභතං.

114. සාවජ්ජියං—

එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා පසෙන්නදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: අපි භු ඛො භන්තෙ ජාතස්ස අඤ්ඤත්තු ජරාමරණා²ති?

තපි ඛො මහාරාජ ජාතස්ස අඤ්ඤත්තු ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ ඛතතියමහාසාලා අධිසා³ මහඥානා මහාභොගා පහුතජාතරූපරජතා පහුතචිතතුපකරණා පහුතධතධඤ්ඤා. තෙසමපි ජාතානං තපි අඤ්ඤත්තු ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ බ්‍රාහ්මණමහාසාලා -පෙ- යෙපි තෙ මහාරාජ ගහපතිමහාසාලා අධිසා මහඥානා මහාභොගා පහුතජාතරූපරජතා පහුතචිතතුපකරණා පහුතධතධඤ්ඤා. තෙසමපි ජාතානං තපි අඤ්ඤත්තු ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ භික්ඛු අරහන්තො ඛිණ්ණසවා ටුසිතවන්තො කතකරණීයා ඕතිතහාරා අනුපපත්තසද්ධා පරික්ඛිණ්ණභවසඤ්ඤාජතා සමමදඤ්ඤවිමුක්තො. තෙසමපායං කායො භෙදතධම්මො නිකේධපතධම්මොති.

ජීරන්ති වෙ රාජරථා සුචිත්තා අපො සරීරමපි ජරං උපෙති,
සතඤ්ච ධම්මො න ජරං උපෙති සන්තො හවෙ සබ්බි පවේදයන්ති.

8. 1. 4.

පියසුභතං.

115. සාවජ්ජියං—

එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා පසෙන්නදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධ මයං භන්තෙ, රහොගතස්ස පටිසලලීතස්ස⁴එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: කෙසං භු ඛො පියො අත්තා, කෙසං අපපියො අත්තාති.

1. සපථලන්ති - සා. 2. ජරාමරණං - මජ්ඣ. 3. අද්ධා. - මජ්ඣ. 4. පටිසලලීතස්ස - සිමු 1.

මහරජ, දහම්පු තිදෙනෙක් පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනානු අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත්. කවර තිදෙනෙකුගේ: මහරජ, ලෝභය පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, ද්වේෂය පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මෝහය පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මේ දහම්පු තුන්දෙන පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනානු අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත්.

ලෝභය ද ද්වේෂය ද මෝහය ද සිය සතන්ති හටගත්තානු ලබු අදහස් ඇති පුරුෂයා සිය ඵලය (නුණ බට ආදී) පොතුහර ගසක් පෙලුන්නාක් මෙන් පෙලුත්.

3. 1. 3.

රාජ සූත්‍රය.

114. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක සිටි සමේන්දි කොණොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, උපත්තනුට ජරාමරණ භාර අනෙකෙක් ඇද්ද” යි තෙල සැල කෙළේ ය.

මහරජ, උපත්තනුට ජරාමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, ආසීය වූ මහඬුන ඇති මහත් හෝග ඇති බොහෝ රන්රිදී ඇති බොහෝ විනි හා උවරණ (භික්ෂුපකරණ) බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කාන්මහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද: උපත් ඔවුනට ද ජරාමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, යම් ඒ බුදුණුමහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද? ... මහරජ, ආසීය වූ මහඬුන ඇති මහත් හෝග ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ වසතුපකරණ ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති ගැහැටිමහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද? උපත් ඔවුනට ද ජරාමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, රහත් වූ ඝෛය කළ ආසුවයන් ඇති මහබ්බසර වාස නිම වූ කළ සිටුමහ කිසි ඇති බහා තැබූ කෙලෙස් බර ඇති පිළිවෙලින් පැමිණි රහත් බැව් ඇති ඝෛය කළ හවසංයෝජන ඇති මෑතවින් දෑත මිදුනු යම් රහත් මහණ කෙනෙකුත් වෙද්ද? ඔවුන්ගේ ද මේ කය බිඳෙන ස්වභාව ඇත්තේ ය. බැහැර ලිය යුතු ස්වභාව ඇත්තේ ය යි.

විසිතුරු වූ රාජරජයෝ ඒකාන්තයෙන් දිවත්. තවද සිරුර ද දිරිමට පැමිණේ. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය දිරිමට නො පැමිණේ. සත්පුරුෂයෝ ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් සමග මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරෙත්.

3. 1. 4.

පිය සූත්‍රය

115. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක හුන් සමේන්දි කොණොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස: මෙහි රහසිගත වූ එකලාව හුන් මාගේ සිත්හි “කිනම් කෙනකුන්ට තෙමේ ප්‍රිය” වේ ද? කිනම් කෙනකුන්ට තෙමේ අප්‍රිය වේ ද? යි මෙබඳු විතකීයෙක් පහළ විය.

තස්ස මය්‍යං භනෙන, එතද්භොගි: යෙ ච බො කෙවි කායෙන දුච්චරිතං වරනති, වාචාය දුච්චරිතං වරනති, මනසා දුච්චරිතං වරනති, තෙසං අප්පියො අත්තා, කිංඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං “පියො තො අත්තා”ති, අථ බො තෙසං අප්පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි අප්පියො අප්පියස්ස කරෙය්‍ය, තං තෙ අත්තතාච අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං අප්පියො අත්තා.

‘යෙ ච බො කෙවි කායෙන සුච්චරිතං වරනති, වාචාය සුච්චරිතං වරනති, මනසා සුච්චරිතං වරනති, තෙසං පියො අත්තා, කිංඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං “අප්පියො තො අත්තාති” අථ බො තෙසං පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි පියො පියස්ස කරෙය්‍ය, තං තෙ අත්තතාච අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං පියො අත්තා.

එවමෙතං මහාරාජ, එවමෙතං මහාරාජ, යෙ හි කෙවි මහාරාජ, කායෙන දුච්චරිතං වරනති, වාචාය දුච්චරිතං වරනති, මනසා දුච්චරිතං වරනති, තෙසං අප්පියො අත්තා. කිංඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං, “පියො තො අත්තා”ති. අථ බො තෙසං අප්පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි මහාරාජ, අප්පියො අප්පියස්ස කරෙය්‍ය, තං තෙ අත්තතාච අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං අප්පියො අත්තා.

යෙ ච බො කෙවි මහාරාජ, කායෙන සුච්චරිතං වරනති, වාචාය සුච්චරිතං වරනති, මනසා සුච්චරිතං වරනති, තෙසං පියො අත්තා. කිංඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං “අප්පියො තො අත්තාති”, අථ බො තෙසං පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි මහාරාජ, පියො පියස්ස කරෙය්‍ය, තං තෙ අත්තතාච අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං පියො අත්තාති.

අත්තාතං චෙ පියං ජ්ඤාඤ්ඤා න තං පාපෙන සංයුජේ,
ත හි තං සුලභං භොති සුඛං දුක්ඛකත¹කාරිතා.

අත්තකෙතාඨිපත්තස්ස ජ්ඣතො මානුසං භවං,
කිං හි තස්ස සකං භොති කිංඤ්ච ආදාය ගච්ඡති,
කිංඤ්චස්ස අනුභං භොති ඡායාච අතපායිනී?²

උභො පුඤ්ඤාඤ්ච පාපාඤ්ච යං මචෙචා තුරුතෙ ඉධ,
තං හි තස්ස සකං භොති තඤ්ච³ ආදාය ගච්ඡති,
තං වස්ස⁴ අනුභං භොති ඡායාච අතපායිනී.

තස්මා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සම්පරායිකං,
පුඤ්ඤාති පරලොකසම් පතිට්ඨා භොනති පාණිනනති.

8. 1. 5.

අභගරක්ඛිතිසුභතං.

116. සාවච්ඡිකං:—

එකමන්තං නිසින්නො බො රාජා සංඝෙනදි භොගලො භගවන්තං එතද්චොච: “ඉධ මය්‍යං භනෙන, රභොගතස්ස පරිසලථිතස්ස එවං චෙතසො පරිචිතකෙකා “උදපාදි: කෙසං හු බො රකිතො අත්තා, කෙසං අරකිතො අත්තා”ති.

1. දුක්ඛක - මජ්ඣ. සං. 2. අනුපායිනී - සං. 3. තං - මජ්ඣ. 4. වස්ස - මජ්ඣ.

වහන්ස, ඒ වට තෙල අදහස විය: යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඔවුන් “අපට තෙමේ ප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියනුද වැලිත් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: අප්‍රිය තැනැත්තෝ අප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙහි. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය.

යම් කෙනෙක් කසින් සුසිරිත් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙත් ද, සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඔහු “අපට තෙමේ අප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියන්නාහු නමුදු, වැලිත් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ප්‍රිය තැනැත්තෝ ප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙහි. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. කිසිසෙයෙකින් ඔහු “අපට තෙමේ ප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියන්නාහු නමුදු, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහරජ, අප්‍රිය තැනැත්තෝ අප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙහි. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය.

මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය කිසිසේ ඔහු “අපට තෙමේ අප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියන්නාහු නමුදු, වැලිත් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහරජ, ප්‍රිය තැනැත්තෝ ප්‍රියයාට යමක් කෙරේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙත්. එහෙයින් තෙමේ තමන්ට ප්‍රිය ය.

ඉදින් ‘ආත්මය ප්‍රිය ය’ යි දන්නේ නම් ඒ ආත්මය පව හා නො යොදන්නේ ය. පථි කරන්නහු විසින් ඒ සුවය සුවසේ නො ලද හැකි ය.

මරුවා විසින් වැහිරෙන ලද, මිනිස්භවය හැර දමන ඔහුට කීමෙක් තමන්ගේ වේ ද? කීමෙක් රැගෙන ගේ ද? වෙන් නො වන සෙවනැල්ල මෙන් කීමෙක් ඔහු අනු ව යන්නේ වේ ද?

මිනිස් තෙමේ මෙලෙවිහි යම් පින්පථි දෙකක් කෙරේ ද, එය ඔහුට සිය දෑ වෙයි. එය ම රැගෙන ගෙයි. වෙන් නො වන සෙවනැල්ල මෙන් එය ම ඔහු අනු ව යන්නේ වෙයි. එහෙයින් පරලොවට හිත ද රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින් පරලෙවිහි දී සන්තියන්ට පිහිට වෙයි.

3. 1. 5.

116 සැවැත්නුවර—

අහතරකතින් සූත්‍රය

එකත්පයෙක හුන් පසේනදි කොසොල්ලරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලාව හුන් මනේ සිත්හි “කවුරැත් විසින් ආත්මය රක්තා ලද්දේ ද, කවුරැත් විසින් ආත්මය නො රක්තා ලද්දේ ද” යි මෙබඳු විතකියෙක් පහළ විය.

තස්ස මය්හං භනෙත, එතද්භොසි: යෙ ඛො¹ කෙව් කායෙන සුචරිතං වරනති, වාචාය සුචරිතං වරනති, මනසා සුචරිතං වරනති, තෙසං අරක්ඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ භජිකායො වා රතෙඛය්‍ය, අස්සකාශො වා රතෙඛය්‍ය, රථකායො වා රතෙඛය්‍ය, පතතිකායො වා රතෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං අරක්ඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: ඛාතිරා යෙසා රතඛා, තෙසා රතඛා අර්ඞ්කිතතිකා. තස්මා තෙසං අරක්ඛිතො අත්තා. යෙ ච ඛො කෙව් කායෙන සුචරිතං වරනති, වාචාය සුචරිතං වරනති, මනසා සුචරිතං වරනති, තෙසං රක්ඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ තෙව භජිකායො රතෙඛය්‍ය, ත අස්සකායො රතෙඛය්‍ය, ත රථකායො රතෙඛය්‍ය, ත පතතිකායො රතෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං රක්ඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: අර්ඞ්කිතතිකා යෙසා රතඛා, තෙසා රතඛා ඛාතිරා. තස්මා තෙසං රක්ඛිතො අත්තාති.

එවමෙතං මහාරාජ, එවමෙතං මහාරාජ, යෙ භී කෙව් මහාරාජ කායෙන සුචරිතං වරනති - පෙ - තෙසං අරක්ඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ භජිකායො වා රතෙඛය්‍ය, -පෙ- පතතිකායො වා රතෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං අරක්ඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: ඛාතිරා භෙසා මහාරාජ රතඛා, තෙසා රතඛා අර්ඞ්කිතතිකා. තස්මා තෙසං අරක්ඛිතො අත්තා. යෙ ච ඛො කෙව් මහාරාජ, කායෙන සුචරිතං වරනති, -පෙ- මනසා සුචරිතං වරනති, තෙසං රක්ඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ තෙව භජිකායො රතෙඛය්‍ය, -පෙ- ත පතතිකායො රතෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං රක්ඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: අර්ඞ්කිතතිකා යෙසා මහාරාජ, රතඛා, තෙසා රතඛා ඛාතිරා. තස්මා තෙසං රක්ඛිතො අත්තාති.

කායෙන සංවරො සාධු සාධු වාචාය සංවරො,
මනසා සංවරො සාධු සාධු සබ්බත්ථ සංවරො,
සබ්බත්ථ සංවුත්තො ලජ්ඣ රක්ඛිතොති පට්ඨවතීති.

8. 1. 6.

අපසකාසුතං.

117. සාවජජියං—

එකමන්තං නිසින්නො ඛො රුජා පසෙන්නදි කොසලො භගවන්තං එතද්වොච: ඉධ මය්හං භනෙත රතොගතස්ස පටිසලීනස්ස එවං චේතසො පරිචිතකෙකා උද්දාදි: “අපසකා තෙ සත්තා ලොකස්මිං යෙ උදාරෙ උදාරෙ භොගෙ ලභිත්වා ත වෙව මජ්ජනති, ත ච පමජ්ජනති, ත ච කාමේසු ශෙධං ආපජ්ජනති, ත ච සත්තෙසු විපප්චිපජ්ජනති. අථ ඛො එතෙව ඛුත්තරං සත්තා ලොකස්මිං යෙ උදාරෙ උදාරෙ භොගෙ ලභිත්වා මජ්ජනති වෙව පමජ්ජනති ච, කාමේසු ච ශෙධං ආපජ්ජනති, සත්තෙසු ච විපප්චිපජ්ජනති”ති

1. යෙව චො - සා.

වහන්ස, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් කිසි කෙනෙක් කයින් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. කිසියෙක් ඔවුන් ඇත්මුළු හෝ රක්තේ නම්, අස්කාල හෝ රක්තේ නම්, රියපෙල හෝ රක්තේ නම්, පාබල සෙනහ හෝ රක්තේ නම්, වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මේ රැක්ම බැහැර ය. මේ රැක්ම ඇතුළත නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. යම් කිසි කෙනෙක් කයින් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. කිසියෙයෙකින් ඔවුන් ඇත් මුළු නො ම රක්තේ නම්, අස්කාල නො ම රක්තේ නම්, රියපෙල නො ම රක්තේ නම්, පාබල සෙනහ නො ම රක්තේ නම් වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මේ රැක්ම ඇතුළත ය, මේ රැක්ම බැහැර නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කයින් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, ... ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. කිසියෙක් ඔවුන් ඇත්මුළු හෝ රක්තේ ද, ... පාබල සෙනහ හෝ රක්තේ නම් වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවර හෙයින්: මහරජ, මේ රැක්ම බැහැර ය. මේ රැක්ම ඇතුළත නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කයින් සුසිරිත් කෙරෙද් ද, ... සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද් ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. කිසියෙක් ඔවුන් ඇත්සෙනහ නො ම රක්තේ නම් ... පාබල සෙනහ නො ම රක්තේ නම් එහෙත් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මහරජ, මේ රැක්ම ඇතුළත ය, මේ රැක්ම බැහැර නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය.

කයින් සංවරය මැනවි. වචනයෙන් සංවරය මැනවි. සිතීන් සංවරය මැනවි. හැම තන්හි සංවරය මැනවි. හැම තන්හි සංවෘත වූ ලජ්ජා ඇත්තේ රැකුනේ යයි කියනු ලැබේ.

3. 1. 6.

අපසකා සුත්‍රය.

117. සැවැන්කුටර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල්ලරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලා ව හුන් මනේ සිත්හි මෙබඳු විතර්කයක් පහළ වී ය. යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ නො ම මත් වෙත් ද, නො ම පමා වෙත් ද, කාමයන්හි හිඳුබවටත් නො ද පැමිණෙද්ද, සතුන් කෙරෙහින් වරදවා නො පිළිපදිද්ද, ඒ සත්ත්වයෝ ලොව සවලායහ. වැලිදු යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ මත් වෙත් ද, පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි හිඳුබවටත් පැමිණෙද්ද, සතුන් කෙරෙහින් වරදවා පිළිපදිද්ද, මේ සත්ත්වයෝ ම ලොව ඉතා බොහෝහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවතො මහාරුජ, එවතො මහාරුජ, අප්පකා තෙ මහාරුජ සත්තා ලොකස්මිං යෙ උළාරෙ උළාරෙ භොගෙ ලභික්ඛා ත වෙව මජ්ජනති, ත ව පමජ්ජනති, ත ව කාමෙසු ගෙධං ආපජ්ජනති, ත ව සත්තෙසු විපපි-පජ්ජනති. අථ බො එතෙව ඛත්තරු සත්තා ලොකස්මිං යෙ උළාරෙ උළාරෙ භොගෙ ලභික්ඛා මජ්ජනති වෙව පමජ්ජනති ව, කාමෙසු ව ගෙධං ආපජ්ජනති, සත්තෙසු ව විපපිපජ්ජනති.

සාරත්තා කාමභොගෙසු ගිඤ්ඤා කාමෙසු මුච්ඡිතා,
අභිසාරං ත බුජ්ඣන්ති මිභා කුටංච මඛණිතං,
පච්ඡාසං කට්ඨකං හොති විපාකො හික්ඛ පාපකොති.

3. 1. 7.

අත්ථකරණසූතං.¹

118 සාවකපීයං—

එකමත්තං නිසින්නො බො රුජා පසෙන්නදි කොසලො ගගවත්තං එතදවොච: ඉධාහං හත්තෙ අත්ථකරණෙ නිසින්නො පස්සාමි ඛත්තියමහා-සාලෙපි බ්‍රාහ්මණමහාසාලෙපි ගහපතිමහාසාලෙපි අඛෙසි මහඤ්ඤා මහා-භොගෙ පසුතප්පාතරුපරජතෙ පසුතච්ඡතප්පකරණෙ පසුතඛතධඤ්ඤා කාමභෙසු කාමේද්දනං කාමාධිකරණං සම්පජ්ජනමුසා භාසත්තෙ, තස්ස මය්හං හත්තෙ එතදභොසි: අලඤ්ඤා මෙ අත්ථකරණෙත, හද්දමුඛොද්දති අත්ථකරණෙ ත පඤ්ඤාසික්ඛතීති.

*යෙ පි තෙ මහාරුජ ඛත්තියමහාසාලා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපති මහාසාලා අඛෙසි මහඤ්ඤා මහාභොගා පසුතප්පාතරුපරජතා පසුතච්ඡතප්පකරණා පසුතඛතධඤ්ඤා කාමභෙසු කාමේද්දනං කාමාධිකරණං සම්පජ්ජනමුසා භාසත්ති, තෙසං තං හවිස්සති දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායාති.

සාරත්තා කාමභොගෙසු ගිඤ්ඤා කාමෙසු මුච්ඡිතා,
අභිසාරං ත බුජ්ඣන්ති මච්ඡා ඛෙසං²ව මඛණිතං,
පච්ඡාසං කට්ඨකං හොති විපාකො හික්ඛ පාපකොති.

3. 1. 8.

මලලිකාසූතං.

119 සාවකපීයං—

තෙත බො පන සමයෙත රුජා පසෙන්නදි කොසලො මලලිකාස දෙවියා සද්ධිං උපරිපාසාදවරගතො හොති. අථ බො රුජා පසෙන්නදි කොසලො මලලිකං දෙවිං එතදවොච: අත්ථ භු බො තෙ මලලිකෙ කො වඤ්ඤා අත්තතා පියතරොති?

1. අට්ඨකරණ සූතං - මජ්ඣ. 2. ඛෙසං - මජ්ඣ. සං. PTS. සි. 1, 2.

* ඉධ “එවමත්තං මහාරුජ, එවමත්තං මහාරුජ” ඉතිපාසො මරමම සාම පොඤ්ඤා දිස්සතෙ.

මහරජ, එසේ ය. මහරජ, එසේ ය. මහරජ, යම් කෙනෙක් ප්‍රණීතවූත් බොහෝ වූත් තෙල මහත් මහත් හෝගයක් ලැබ තො ම මත් වෙද්ද, තො ම පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි හිප්‍රබවට තො ද මහත් මහත් පැමිණෙද්ද, සතුන් කෙරෙහිත් තො ද වරදවා පිළිපදිද්ද, ඒ සත්ත්වයෝ ලොව ඉතා සවල්පයහ. වැලිදු යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් හෝගයක් ලැබ මත් වෙද්ද පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි හිප්‍රබවටත් පැමිණෙත් ද, සතුන් කෙරෙහිත් වරදවා පිළිපදිද්ද, මේ සත්ත්වයෝ ම ලොව ඉතා බොහෝහ.

කාමවස්තුන්හි ඇලුනු කාමයන්හි හිප්‍ර වූ මුසපත් වූ සත්ත්වයෝ කුසල් සීමාව ඉක්ම යෑම තො දනිත්. දමන ලද පාසය තො දත්තා මුවත් මෙනි. පසු ව ඔවුන්ට දුක වෙයි. එහි විපාකය ඒකාන්තයෙන් ලාමක ය යි.

8. 1. 7.

අක්කරණ සුත්‍රය.

118 සැවැත්නුවර-

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල්ලරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි මම විනිශ්චයාසනයෙහි හුන්නෙමි ආසීය වූ මහභූත ඇති මහත් හෝග ඇති බොහෝ රත්රිදී ඇති බොහෝ වූ මනවබ්‍රහ්ම ද, ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කාත් මහසල්ලත් ද, බමුණු මහසල්ලත් ද, ගැහැවි මහසල්ලත් ද කාමයන් හෙතු කොට ගෙන කාමයන් නිදහ කොට ගෙන කාමයන් කරුණු කොට ගෙන දූත දූත මුසා බණන්තවූන් දකිමි. වහන්ස, ඒ මට “දූත් මා විසින් තවු විසඳීමෙන් කම් නැත. දූත් තවුහලෙහි සොදුරුවූව ඇත්තෙක් තො පෙනේ ය” යි මේ අදහස විය.

මහරජ ආසීය වූ මහභූත ඇති මහත් හෝග ඇති බොහෝ වූ රත්රිදී ඇති බොහෝ වූ මනවබ්‍රහ්ම වස්තුපකරණ ඇති බොහෝ වූ ධනධාන්‍ය ඇති යම් ඒ කාත් මහසල්ලත්, බමුණු මහසල්ලත්, ගැහැවි මහසල්ලත් කාමයන් හේතු කොට ගෙන කාමයන් නිදහ කොට ගෙන කාමයන් කරුණු කොට ගෙන දූත දූත මුසා බෙණෙද්ද, ඔවුන්ට එය බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ ය.

කාමවස්තුන්හි ඇලුනු කාමයන්හි හිප්‍ර වූ මුසපත් වූ සත්ත්වයෝ කුසල් ඉම ඉක්ම යෑම තො දනිත්. අටවන ලද කෙමිතට තමන් වදනා බව තො දත්තා මසුත් මෙනි. පසු ව ඔවුන්ට දුක වේ. එහි විපාකය ඒකාන්තයෙන් ලාමක ය.

8. 1. 8.

මල්ලිකා සුත්‍රය.

119 සැවැත්නුවර-

එකල්හි පසේනදි කොසොල්ලරජ මල්ලිකාදෙවිය සමග උතුම් පහයෙහි මතුමහලට ගියේ වෙයි. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල්ලරජ මල්ලිකා දෙවියට “මල්ලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් තොපට ඇද්ද” යි තෙල කී ය.

තඤ්ඤා මෙ මහාරුජ්ඣා කො වෙදෙසෙ අත්තනා පියතරෙ. තුය්හං පත මහාරුජ්ඣා අත්තෙසෙ කොච්ඡි අත්තනා පියතරෙති? මයාමපි බො මලලිකෙ තත්තෙසෙ කොච්ඡි අත්තනා පියතරෙති.

අථ බො රුජ්ඣා පසෙනදි කොසලො පාසාදා මරොහිත්වා¹ යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො බො රුජ්ඣා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධාහං භන්තෙ මලලිකාය දෙවියා සද්ධිං උපරිපාසාදවරගතො මලලිකා දෙවිං එතදවොච: “අඤ්ඤා මෙ මහාරුජ්ඣා කො වෙදෙසෙ අත්තනා පියතරෙ”ති. එවං චුත්තෙ භන්තෙ මලලිකාදෙවි මං එතදවොච: “තඤ්ඤා මෙ මහාරුජ්ඣා කො වෙදෙසෙ අත්තනා පියතරෙ. තුය්හං පත මහාරුජ්ඣා අත්තෙසෙ කොච්ඡි අත්තනා පියතරෙ”ති. එවං චුත්තොහං භන්තෙ මලලිකා දෙවිං එතදවොච: “මයාමපි බො මලලිකෙ තත්තෙසෙ කොච්ඡි අත්තනා පියතරෙ”ති.

අථ බො භගවා එතමත්තං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං භාජං අභාසි:

සබ්බා දිසා අනුපරිගමම වෙතසා
තෙවජ්ඣා පියතරමත්තනා කම්භි,
එවං පියො පුත්ථ අත්තා පරෙතං
තස්මා ත භිංසෙ පරං අත්තකාමොති.²

3. 1. 9.

යසෙසෙසුත්තං.

120. ඝාමපථයං—

තෙන බො පත සමයෙන රසෙසෙසු පසෙනදිසසු³ කොසලයා මහා-
යසෙසෙසු පච්චුපට්ඨිතො භොති. පඤ්ඤා ව උසභසතාති පඤ්ඤා ව වච්ඡතරසතාති
පඤ්ඤා ව වච්ඡතරිසතාති පඤ්ඤා ව අජසතාති පඤ්ඤා ව උරබ්බසතාති
චුත්ථුපතීතාති භොන්ති යසෙසෙසුත්තං. යෙ පියා තෙ භොන්ති දුසාති වා
පෙසසාති වා කම්මකරුති වා තෙපි දණ්ඩතස්සා හයතස්සා අසුමුඛා
රුදමානා පරිකම්මාති කරෙන්නති.

අථ බො සම්මසුලා භික්ඛු පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය
ඝාමපථං පිණ්ඩාය පටිසිංසු.⁴ සාවච්ඡිං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩ-
පාතපටිකත්තං යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං
අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදංසු. එකමන්තං නිසිත්තො බො තෙ භික්ඛු
භගවන්තං එතදවොච: ඉධ භන්තෙ, රසෙසෙසු පසෙනදිසසු කොසලයා
මහායසෙසෙසු පච්චුපට්ඨිතො භොති, පඤ්ඤා ව උසභසතාති පඤ්ඤා ව වච්ඡතර-
සතාති පඤ්ඤා ව වච්ඡතරිසතාති⁵ පඤ්ඤා ව අජසතාති පඤ්ඤා ව උරබ්බසතාති
චුත්ථුපතීතාති භොන්ති යසෙසෙසුත්තං. යෙපියා භන්තෙ⁶ තෙ භොන්ති දුසාති
වා පෙසසාති වා කම්මකරුති වා තෙපි දණ්ඩතස්සා හයතස්සා අසුමුඛා
රුදමානා පරිකම්මාති කරෙන්නති.

1. මහාරුජ්ඣා - සීග්. 2. පරමත්තකාමො - මජ්ඣ. 3. පසෙනදි කොසලයා - සීග්. 2. සා. PTS. 4. පාටිසිංසු - PTS. 5. වච්ඡතර - මජ්ඣ. සා. 6. යෙපියා තෙ - මජ්ඣ. සා.

මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මට තැන. මහරජ, තමහට වඩා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද? මලලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මට ද තැන.

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ පහයෙන් බැස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි මම මලලිකාදෙවිය සලෙ උතුම් පහාතලමන අරා සිටියෙම් මලලිකාදෙවියට “මලලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද” යි තෙල කීම්. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි මලලිකා-දෙවිය මට “මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මට තැන. මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද” යි තෙල බස් කිවු ය. වහන්ස, මෙසේ කියන ලද මම මලලිකාදෙවියට “මලලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මටත් තැන” යි තෙල කියෙමි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාව වදල සේක:

සියලු දිගුන් සිහින් අනුගමනය කොට තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූවකු කිසි තැනෙක නො ම ලදිමි. මෙසේ අත් බොහෝ දෙනාට ද තෙමේ ප්‍රිය ය. එහෙයින් තමහට වැඩ කැමැත්තේ මෙරලා නොපෙළන්නේ ය.

3. 1. 9.

සැවැත්නුවරය.

120. සැවැත්නුවර-

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජහට මහායාගයෙක් එළඹ සිටියේ වෙයි. පන්සියක් ගොන්නු ද, පන්සියක් තහඹුනු ද, පන්සියක් තැහැඹියෝද, පන්සියක් එළවෝ ද, පන්සියක් තිරෙළවෝ ද යාගය පිණිස වැඹ ඇර බඳනා ලද්දහු වෙත්. ඔහුගේ දසයෝ ය කියා හෝ දුතයෝ ය කියා හෝ කම්කරුවෝ ය කියා හෝ යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහුන් දඩුවමින් තැනි ගත්තාහු බියෙන් තැනි ගත්තාහු කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇත්තාහු අඬමින් පිරියම් කෙරෙත්.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරා හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත් නුවරට පිඹු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඹු පිණිස හැසිර පසුවන පිණිසාතයෙන් වැළකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්න. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කළහ. වහන්ස, මෙහි පසේනදි කොසොල් රජහට මහායාගයෙක් එළඹ සිටියේ වෙයි. පන්සියක් ගොන්නු ද, පන්සියක් තහඹු වස්සෝ ද, පන්සියක් තහඹු වැස්සෝ ද, පන්සියක් එළවෝ ද, පන්සියක් ලදරාමැබනු ද යාගය පිණිස වැඹ ඇර බඳන ලදුවෝ වෙත්. ඔහුගේ දසයෝ ය කියා හෝ දුතයෝ ය කියා හෝ කම්කරුවෝ ය කියා හෝ යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහුන් දඩුවමින් තැනි ගත්තාහු බියෙන් තැනි ගත්තාහු කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇත්තාහු ගඬමින් පිරියම් කෙරෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො භගවා එතමන් චිදිතා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

අසාමෙධං පුරිසමෙධං සමමාපායං වාජපෙය්‍යං නිරුග්ගලං,
මහායඤ්ඤ මහාරමා¹ ත තෙ හොනති මහපථලා.

අජේලකා ව ගාවො ව විවිධා යන්ථ හඤ්ඤරෙ,
ත තං සමමග්ගතා යඤ්ඤං උපයන්ති මහෙසිනො.

යෙ ව යඤ්ඤ නිරුරමා යජන්ති අනුකුලං² සදා,
අජේලකා ව ගාවො ව විවිධා තෙත්ථ හඤ්ඤරෙ

එතං සමමග්ගතා යඤ්ඤං උපයන්ති මහෙසිනො,
එතං යජේථ මෙධාපී එසො යඤ්ඤ මහපථලො.

එතං හි යජමානස්ස සෙය්‍යො හොති ත පාපියො,
යඤ්ඤ ව විපුලො හොති පසීදන්ති ව දෙවතාති.

3. 1. 10.

බ්‍රහ්මාණ්ඩය.

121. ආවණ්ඩියං—

තෙත බො පත සමයෙත රඤ්ඤ පසෙතදි³කොසලෙන මහාජනකායො
බ්‍රහ්මාපිනො හොති, අපෙකකචෙව රජ්ජති අපෙකකචෙව අනුති අපෙකකචෙව
සබ්බලිකාති.

අථ බො සමබ්‍රහ්මා භික්ඛු පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙතො පත්තවිවරමාදාය
ආවණ්ඩියං පිණ්ඩාය පටිසිංසු. සාවණ්ඩියං පිණ්ඩාය වරිතො පච්ඡාභත්තං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන භගවා තෙනුපසබ්බමංසු. උපසබ්බමිනො
භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසිදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා බො
තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: ඉධ භනෙත රඤ්ඤ පසෙතදිකොසලෙන
මහාජනකායො බ්‍රහ්මාපිනො අපෙකකචෙව රජ්ජති අපෙකකචෙව අනුති
අපෙකකචෙව සබ්බලිකාතිති.

අථ බො භගවා එතමන් චිදිතා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

ත තං දලහං බ්‍රහ්මාණ්ඩං ධීරා
යදායසං දාරුජං බබ්බජඤ්ඤ,⁴
සාරත්තරත්තා මණ්ඩුණ්ඩලෙසු
පුතෙතසු දරෙසු ව යා අපෙකකා.

එතං දලහං බ්‍රහ්මාණ්ඩං ධීරා
මහාරිතං සිපිලං දුප්පමුඤ්ඤං,
එතමපි ජෙතාත පරිබ්බජන්ති
අතපෙකකිනො කාම සුඛං පහායාති.

බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි පටිමො.

1. නිරුග්ගලං මහාරමා - මජ්ඣ. 2. අනුකුලං - PTS, යජනකානුකුලං - ස්‍යා.
3. පසෙතදිකා - මජ්ඣ, PTS. 4. පබ්බජඤ්ඤ - මජ්ඣ, ස්‍යා, PTS.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාවන් වදළු සේක:

අසසමෙධි ය, පුට්ඨමෙධි ය, සමමාපාස ය, වාජපෙය්‍ය ය, නිරග්ගල ය යන (කාන්‍ය වශයෙන්) වෙන් ආරම්භ ඇති ඒ මහායාගයෝ වෙන්ඵල නොවෙත්.

යම් යාගයෙක්හි තත්වදැරුම් වූ එළඬිවෙළවෝ ද, ගෙරිහු ද තසනු ලැබෙත් නම් ඒ යාගයට සමසක්ප්‍රතිපත්ත වූ බුද්ධාදී මහර්ෂිහු නොපාමිණෙත්.

යම් යාග කෙනෙක් අලාභාරම්භ ඇත්තාහු ද, (එබඳු යාගයන්) කුලයක් පාසා හැම කල්හි කෙරෙත්. මෙහි තත්වදැරුම් වූ එළඬිවෙළවෝ ද, ගෙරිහු ද නො තසනු ලැබෙත්.

සමසක්ප්‍රතිපත්ත වූ බුද්ධාදී මහර්ෂිහු මේ යාගයට පාමිණෙත්. නුවණැත්තෝ තෙල යාගය කරන්නේ ය. තෙල යාගය මහත්ඵල ය.

තෙල යාගය කරන්නහුට වැඩිමෙක් වේ. පිරිහීමෙක් නොවේ. යාගය ද විසුලු වේ. දෙවියෝත් පහදිති.

3. 1. 10.

බන්ධන සුත්‍රය.

121. සැවැත්තුවර—

එකල්හි පෘෂ්ඨාදී කොසොල් රජු විසින් ඇතම්හු රැහැණින් ද, ඇතම්හු යදම්න් ද, ඇතම්හු හැකිල්ලෙන් දැයි මෙසේ මහාජන පිරිස් බඳවන ලද්දහු වෙත්.

එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු පෙරවරු හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්තුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්තුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැළකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, මෙහි පෘෂ්ඨාදී කොසොල් රජු විසින් ඇතම්හු රැහැණින් ද, ඇතම්හු යදම්න් ද, ඇතම්හු හැකිල්ලෙන් දැයි මෙසේ මහාජන පිරිස් බඳවන ලද්දහු ය” යි තෙල සැළ කළහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාවන් වදළු සේක.

යමුවා වූ ද දවමුවා වූ ද බබුළුතණුවා වූ ද යම් බන්ධනයක් වේ ද, ඒ බන්ධනය දැයි ය යි ප්‍රාඥයෝ නො කියත්. මිණිකොඩොල්හි ද දරුවන් කෙරෙහි ද අමුවන් කෙරෙහි ද දැඩිඇලුමින් ඇලුනු යම් අපේක්ෂායෙක් වේ ද,

යට (=සිටු අපායට) ඇඳ ලත ලිහිල් වූ මිදීමට දුෂ්කර වූ මේ බන්ධනය දැයි ය යි නුවණැත්තෝ කියත්. කාමයන්හි අපේක්ෂා තැත්තාහු මේ බන්ධනය ද සිඳි කම්සුව හැර දමා ගිහිගෙය හැර යෙත්.

බන්ධනවහිය පළමුවැනි යි.

නමුඤ්ඤානං:

දහරේ පුරිසො රුජාපියං අත්තාතරකඛිනො,
අපසකා අත්තකරණා මුලලිකා යඤ්ඤාබ්බිතනති.

2. අසුභාකවග්ගො

3. 2. 1.

සත්තපටිලසුභානං.

123. එකං සමයං භගවා සාවන්තියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිහාරමාතු-
සාසාදෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සායන්තසමයං පටිසල්ලානා
වුට්ඨිතො ඛඤ්චාරකොට්ඨකෙ නිසිනො හොති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි-
කොසලො යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙභා
එකමන්තං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සත්ත ව ජට්ඨා සත්ත ව නිගණ්ඨා සත්ත ව
අවෙලකා¹ සත්ත ව එකසාටකා සත්ත ව පරිබ්බාජකා පරුලුක්ඛන්තවලොමා
බාරිවිට්ඨමාදය² භගවතො අවිදුරෙ අතික්කමන්ති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි
කොසලො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛිතං කර්ථා දකඛණ-
ජාණ්ටණ්ඩලං පඨවියං නිගන්ථා යෙන තෙ සත්ත ව ජට්ඨා සත්ත ව නිගණ්ඨා
සත්ත ව අවෙලකා සත්ත ව එකසාටකා සත්ත ව පරිබ්බාජකා තෙනඤ්ඤා
පණ්ණාමෙභා කික්ඛන්තං තාමං සාවෙසි. රුජාහං භනෙන පසෙනදි
කොසලො, -පෙ- රුජාහං භනෙන පසෙනදි කොසලොති.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො අවිරපක්කනොත්තස්ස තෙස්ස සත්තස්ස ව
ජට්ඨෙස්ස සත්තස්ස ව නිගණ්ඨෙස්ස සත්තස්ස ව අවෙලකෙස්ස සත්තස්ස ව
එකසාටකෙස්ස සත්තස්ස ව පරිබ්බාජකෙස්ස යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්.
උපසඛිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසිනො ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: යෙ තෙ
භනෙන ලොකෙ අරහන්තො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා එතෙ තෙසං
අඤ්ඤාතරුඤ්ඤි.

දුජ්ජානං ඛො එතං මහාරුජ තයා ගිහිනා කාමභොගිනා පුත්තසම්බා-
ධසග්ගං අජ්ඣාචසනෙත්ත කාසිකවඤ්ඤං පච්චන්තොනෙත්ත මාලාගඤ්ඤිලෙ-
පනං ධාරයනෙත්ත ජාතද්වාරජනං සාදියනෙත්ත 'ඉමෙ වා අරහන්තො
ඉමෙ වා අරහත්තමග්ගං සමාපන්නා'ති.

1. අවෙලා - සා. PTS. සි. 1 2. බාරිවිට්ඨං ආදය - PTS.

එහි උඤ්ඤාය:

දහර,, පුරිස, රුජ, පිය, අතතරකකිත, අපසකා, අත්තකරණ, මෙලිකා,
යඤ්ඤා, ඛකිත ය යි සුත්‍ර දශයෙකි.

2. අප්‍රත්‍යක්ෂ වර්ගය.

3. 2. 1.

සහතර්ථිල සුත්‍රය.

122. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ
පුට්‍රම නම් මුවරමා පහයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ සවස් වේලෙහි පලසමවතින් තැනි සිටිසේක් බිහිදොරකොටුවෙහි
වැඩහුන් සේක. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක
හුන්තේ ය.

එකල්හි වැඩුනු කාසනියලොම් ඇති ජට්ටියෝ සත් දෙනෙක් ද,
නිගණ්ඨයෝ සත් දෙනෙක් ද, අවේලකයෝ සත් දෙනෙක් ද, එකසාවකයෝ
සත් දෙනෙක් ද, පරිව්‍රාජකයෝ සත් දෙනෙක් ද නත් තවුස්පිරිකර ගෙණ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි (එ පෙදෙස) ගෙවා යෙහි. ඉක්බිති පසේනදි
කොසොල් රජ හුන්තෙන් තැනිට උතුරාසඵව එකස් කොට දකුණු
දණ්ඩෙල පොළොවෙහි හැත ජට්ටියන් සත්දෙන ද නිගණ්ඨයන් සත්දෙන ද
අවේලකයන් සත්දෙන ද එකසාවකයන් සත්දෙන ද පරිව්‍රාජකයන්
සත්දෙන ද වෙත ඇදීලී බැඳ “වහන්ස, මම පසේනදි කොසොල් රජ වෙමි. ...
වහන්ස, මම පසේනදි කොසොල් රජ වෙමි” යි තෙවරක් නම ඇස්වී ය.

ඉක්බිති ඒ ජට්ටියන් සත්දෙන ද නිගණ්ඨයන් සත්දෙන ද අවේලකයන්
සත්දෙන ද එකසාවකයන් සත්දෙන ද පරිව්‍රාජකයන් සත්දෙන ද ගිය
තොබෝ වෙලෙහි පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්තේ ය.
එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
“වහන්ස, ලොව යම් ඒ කෙනෙක් රහත්හු හෝ රහත්මගට පිළිපත්තාහු හෝ
වෙන් ද, තුළුනු ඔවුනතර එක්තරු කෙනෙකැ” යි තෙල සැළ කෙළේ ය.

මහරජ, ගිහි වූ කම්සාප විදිත දරුවන්ගෙන් පළිබොධ ඇති යහන්ති
වෙසෙන සිහිදු සදුන් ගල්වන මල්ගෙවිලෙවුන් දරණ රන්රිදී ඉවසන
තොප විසින් ‘මොහු රහත්හු ය කියා හෝ මොහු රහත්මගට පිළිපත්තෝ
ය යි’ කියා හෝ තෙල තොදන හැකි ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංවාසෙන බො මහරාජ සීලං වෙදිතබ්බං. තඤ්ච බො දීඝෙන අද්වුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤවතා² නො දුපපඤ්ඤෙන. සංවොහාරෙන බො මහරාජ සොච්චයං වෙදිතබ්බං. තඤ්ච බො දීඝෙන අද්වුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤවතා² නො දුපපඤ්ඤෙන. ආපදසු බො මහරාජ ථාමො වෙදිතබ්බං. සො ච බො දීඝෙන අද්වුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤවතා² නො දුපපඤ්ඤෙන. සාකච්ඡාය බො මහරාජ පඤ්ඤ වෙදිතබ්බං. සා ච බො දීඝෙන අද්වුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤවතා² නො දුපපඤ්ඤෙනාති.

අව්ච්ඡිකං භනෙන අබ්බුතං භනෙන, යාව සුභාසිතමිදං භනෙන භගවතා: 'දුප්පාතං බො එතං මහරාජ තයා ගිහිතා කාමභොගිතා - පෙ - පඤ්ඤවතා නො දුපපඤ්ඤෙනා'ති.

එතෙ භනෙන මම පුරිසා වාරා³ ඔවරකා ජනපදං ඔවරිත්වා ආගච්ඡන්ති. තෙහි පඨමං ඔව්ණණං⁴ අභා පච්ඡා ඔයාසිසාමි⁵. ඉද්දති තෙ භනෙන රජෝජල්ලං පවාහෙත්වා සුත්තාතා සුචිලිතා කප්පිතකෙසමයස්ස ඔදතවත්ථ - වසතා⁶ පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිතා සම්බ්බිභුතා පරිවාරසිසානතිති.

අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා නායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

න වණ්ණරූපෙන තරො සුජාතො
න විසසසෙ ඉත්තරදස්සනෙන,
සුසඤ්ඤතාතං හි විසඤ්ඤෙන
අසඤ්ඤතා ලොකමිමං වරන්ති.

පඨිරූපකො මතතිකා⁷ කුණ්ඩලොච
ලොහසිඨාසොච සුවණ්ණජනෙනා,
වරන්ති එකෙ⁸ පරිවාරජනනා
අනෙනා අසුඤ්ඤා බහි සොභමානාති.

3. 2. 2.

පඤ්චග්ගසුතනං.

123. ඝාච්ඡපීයං—

තෙන බො පත සමයෙන පඤ්චනනං රාජ්ජනං පණ්ණදිපමුඛාතං පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිතාතං සම්බ්බිභුතාතං පරිවාරයමානාතං අයමනතරා කථා උපදසාදි: කිනත්තු බො කාමාතං අග්ගන්ති?.

1. ඉත්තරං - PTS, ස්‍යා. 2. පඤ්ඤවතා - PTS. 3. මොරා - සිඞ්. 2 වරා - මජ්. PTS. 4. ඔව්ණණං - සී ඉ2 5. ඔසාපසිසාමි - මජ්. PTS. ඔහසිසාමි - ස්‍යා. 6. ඔදත වත්ථා - මජ්. PTS. 7. මතතිකා - ස්‍යා. PTS. 8. ලොකෙ - මජ්. ස්‍යා.

මහරජ, එක් ව විසීමෙන් ශීලය දත යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිති. නොමෙතෙහි කරන්නහු විසින් නො වේ. පැණැත්තහු විසිති. පැණ නැතියහු විසින් නො වේ. මහරජ, කථාව්‍යවහාරයෙන් පවිත්‍රව දත යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිති. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නො වේ. නුවණැත්තහු විසිති. නුවණ නැතියහු විසින් නො වේ. මහරජ, විෂතෙහි දී ඥානයකතිය දත යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිති. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නො වේ. නුවණැත්තහු විසිති. මුසයා විසින් නො වේ. මහරජ, සංකප්පයෙන් නුවණ දත යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිති. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නො වේ. නුවණැත්තහු විසිති. ඥානගීතයා විසින් නො වේ.

වහන්ස, අංශවයකියෙකි. වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “මහරජ ගිහි වූ කම්මාප විදිත තොප විසින් මෙය දුකසේ දකුණුතුය ... නුවණැත්තනු විසිති. නුනුවණු විසින් තො වේ ය” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් දේශනා කරණ ලදි.

වහන්ස, මොහු මාගේ පවත් විලසන වරපුරුෂයෝ ය. ජනපදය විලසා එති. ඔවුන් විසින් පළමු කොට විමසන ලද පෙදෙසට මම පසු ව බැස ගත්තෙමි. වහන්ස, දැන් ඔහු රජසේනාධිපතිවරයාගේ හැර මොනවට නැවත කෙනෙකුට සුවඳවිලෙවුන් ගැල්වුවාහු අන්දම් තබා සැරසූ කෙස්සවුළු ඇත්තාහු සුදුවත් ගැඳ ගත්තාහු පස්කම්ගුණයෙන් පිණි ගියාහු සුකත වූවාහු ඉඳුරන් හසුරු වන්නාහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන එ වේලාවෙහි මේ ශාථාවන් වදාළ සේක:

මිනිස් තෙමේ රුසටහනින් මැනවින් හොඳ හැකි ය. සටලුමානු දැනියෙන් හොඳදහන්තේ ය. ඒ එසේ මැයි. සංයම නැත්තෝ මනා-සංයම ඇත්තන්ගේ පරිඡායාරූපයක් වූයේ යැයි මෙලොව හැසිරෙත්.

ඇතුළත අපිරිසිදු වූ පිටත ගොඩනා වූ ඇතැම් කෙනෙක් සාමාන්‍ය-
රූපය වූ මැටිමුවා කොඩොලක් මෙන් ද, රළුත් වැසුණු ලොහොමුවා
අඛණ්ඩයක් මෙන් ද පිරිවරින් වැසුණානු හැසිරෙත්.

3. 2. 2.

පශ්චාත් සුත්ருම.

123. **සැවැන්තුවර—**

එකල්හි පස්කම්භුණයෙන් පිණා ගියා වූ එයින් යුක්ත වූ ඉඳුරන් පිණවත්තා වූ පණෙනදි නොහොල් රජුන් ප්‍රමුඛ කොට ඇති පස් රජුන් අතර “කාමිමහා අතුරෙන් කුමක් අප්‍ර ද?” යන මේ අතුරු කතාව පහල විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තත්‍රෙකච්ච ඵවමාහංසු: රූපා කාමානං අග්‍ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: සද්දා කාමානං අග්‍ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: ගඤ්ඤා කාමානං අග්‍ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: රසා කාමානං අග්‍ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: පොඨබ්බා කාමානං අග්‍ගන්ති. යතො බො තෙ රුජානෝ¹ තාසකම්පු අඤ්ඤාමඤ්ඤං සඤ්ඤාපෙතුං. අථ බො රුජා සංඝනදි කොසලො තෙ රුජානෝ එතදවොච: අයාම මාරිසා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමයාම. උපසඤ්ඤාමා භගවන්තං එතමනං පටිපුච්ඡායාම, යථා තො භගවා ව්‍යාකරිස්සති තථා නං බාරෙස්සාමාති²

ඵවං මාරිසාති බො තෙ රුජානෝ රඤ්ඤා පඤ්ඤාදියං කොසලස්ස පට්ටස්සාසුං. අථ බො තෙ පඤ්ච රුජානෝ පඤ්ඤාදියමුචා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමයාම. උපසඤ්ඤාමා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තො බො රුජා පඤ්ඤාදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: “ඉධ භනෙත අමාකං පඤ්චන්තං රුජු තං පඤ්චති කාමගුණෙති සමපට්ඨතං සමිඤ්ඤිතං පරිවාරයමානං අයමන්තරු කථා උද්දාදි: කිනඤ්ඤා බො කාමානං අග්‍ගන්ති? එකච්ච ඵවමාහංසු: රූපා කාමානං අග්‍ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: සද්දා -පෙ- පොඨබ්බා කාමානං අග්‍ගන්ති. කිනඤ්ඤා බො භනෙත කාමානං අග්‍ග”න්ති?

මනාපපරිසන්තං බවාහං මහාරුජ පඤ්චසු කාමගුණෙසු අග්‍ගන්ති වදම්. තෙ’ව³ මහාරුජ රූපා එකච්චස්ස මනාපා භොන්ති. තෙ’ව³ රූපා එකච්චස්ස අමනාපා භොන්ති. යෙති ව යො රූපෙති අත්තමනො භොති. පරිපුණ්ණ-සඤ්ඤාපෙසා, සො තෙති රූපෙති අඤ්ඤං රූපං උත්තරිතරං වා පණීතතරං වා න පඤ්ඤති. තෙ තස්ස රූපා පරමා භොන්ති. තෙ තස්ස රූපා අනුත්තරා භොන්ති.

තෙ’ව³ මහාරුජ සද්දා -පෙ- තෙ’ව මහාරුජ ගඤ්ඤා -පෙ- තෙ’ව³ මහාරුජ රසා -පෙ- තෙ’ව³ මහාරුජ පොඨබ්බා එකච්චස්ස මනාපා භොන්ති. තෙ’ව³ පොඨබ්බා එකච්චස්ස අමනාපා භොන්ති. යෙති ව යො පොඨබ්බෙති අත්තමනො භොති පරිපුණ්ණසඤ්ඤාපෙසා, සො තෙති පොඨබ්බෙති අඤ්ඤං පොඨබ්බං උත්තරිතරං වා පණීතතරං වා න පඤ්ඤති. තෙ තස්ස පොඨබ්බා පරමා භොන්ති. තෙ තස්ස පොඨබ්බා අනුත්තරා භොන්ති.

තෙන බො පන සමයෙන වජ්ඣනඛලිකො උපාසකො තස්සං පරිසායං නිසීන්තො භොති. අථ බො වජ්ඣනඛලිකො උපාසකො උච්චායාසනා එකංසං උත්තරාසභිං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාමයාම පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා, පටිභාති මං සුගතාති.

“පටිභාතු තං වජ්ඣනඛලිකාති” භගවා අවොච.

අථ බො වජ්ඣනඛලිකො උපාසකො භගවතො සමුච්චා තදනුරූපාය ගාථාය අභිත්ථි:

1. මහාරුජානෝ - සිවු 1. 2. බාරෙස්සාමාති - සිවු 2. ඤා, PTS. 3. තෙ ව - සිවු, 2. PTS. යෙ ව - ඤා.

එහි ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රූපයෝ අග්‍රහ යි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් ශබ්දයෝ අග්‍රහ යි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් ගන්ධයෝ අග්‍රහ යි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රසයෝ අග්‍රහ යි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් සප්‍රභවයෝ අග්‍රහ යි මෙසේ කී හ. යම් හෙයකින් ඒ රජවරු ඔවුනොවුන් හඟවන්නට නො හැකි වුහ ද? එකල පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ඒ රජවරුන්ට “නිදුකානෙනි, යම්හ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹෙමිහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් මේ කරුණ විවාරන්නමෝ යම් පරිද්දෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට විසඳන සේක් ද, එපරිද්දෙන් එය දරන්නෙමු” යි කෙල කී ය.

නිදුකානෙනි, එසේ ය යි ඒ රජවරු පණේනදි කොසොල් රජහට පිළිතුරු දුන්හ. ඉක්බිති පණේනදි කොසොල් රජ ප්‍රමුඛ කොට ඇති ඒ පස් රජහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි පස්කම්ගුණෙන් පිණිසයා වූ එයින් යුක්ත වූ ඉඳුරන් හසුරුවන්නා වූ අප පස් රජුන් අතර-කාමවස්තුන් අතුරෙන් කීමෙක් අග්‍ර ද” යන මේ අතුරු කතාව පහළ විය. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රූපයෝ අග්‍රහ යි මෙසේ කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් ශබ්දයෝ ..... කාමවස්තුන් අතුරෙන් සප්‍රභවයෝ අග්‍රහ යි මෙසේ කීහ. වහන්ස, කාමවස්තුන් අතුරෙන් කීමෙක් අග්‍ර ද?

මහරජ, මම වතාහි පක්‍කාමගුණයන් අතුරෙන් මනාපය කෙළවර කොට ඇත්තේ අග්‍රය යි කියමි. මහරජ, ඒ රූපයෝ ම ඇතමකුට මනාප වෙත්. ඒ රූපයෝ ම ඇතමකුට අමනාප වෙත්. යමෙක් යම් රූපවලින් සතුටු සිත් ඇත්තේ පිරිපුන් සඛකල්‍ය ඇත්තේ වේ ද, හෙ තෙමේ ඒ රූපයන්ට වඩා ඉතා උසස් වූ හෝ ඉතා ප්‍රණීත වූ හෝ අන් රූපයක් නො පතයි. ඔහුට ඒ රූපයෝ උතුම් වෙත්. ඔහුට ඒ රූපයෝ අනුහතර වෙත්.

මහරජ, ඒ ශබ්දයෝ ම ... මහරජ, ඒ ගන්ධයෝ ම ... මහරජ, ඒ රසයෝ ම ... මහරජ, ඒ සප්‍රභවයෝ ම ඇතමකුට මනාප වෙත්. ඒ සප්‍රභවයෝ ම ඇතමකුට අමනාප වෙත්. යමෙක් යම් සප්‍රභවයන්ගෙන් සතුටු සිත් ඇත්තේ පිරිපුන් සඛකල්‍ය ඇත්තේ වේ ද, හෙ තෙමේ ඒ සප්‍රභවයන්ට වඩා ඉතා උසස් වූ හෝ ඉතා ප්‍රණීත වූ හෝ අන් සප්‍රභවයක් නො පතයි. ඔහුට ඒ සප්‍රභවයෝ උතුම් වෙත්. ඔහුට ඒ සප්‍රභවයෝ අනුහතර වෙත්.

එකල්හි වඤ්ඤාභිභවන උපාසක තෙමේ ඒ පිරිස්හි හුන්නේ වේ. ඉක්බිති වඤ්ඤාභිභවන උපාසක තෙමේ හුනස්තෙන් නැගිට උතුරුසඵල එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහෙයි, සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ ය” යි කෙල සැළ කෙළේ ය:

“වඤ්ඤාභිභවන, තොපට වැටහේවා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

ඉක්බිති වඤ්ඤාභිභවන උපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඊට සුදුසු ගාථායෙන් සතුටු කෙළේ ය.

පදුමං යථා කොකනදං සුගඤ්ඤං
පාතො සියා ඵුලලමේඛගඤ්ඤං,
අභිහිරසං පඤ්ඤා විරොචමානං
තපනතමාදිවමිවනතලිකෙඛති.

අථ බො තෙ පඤ්ඤා රාජානො වන්දනඛලිකං උපාසකං පඤ්ඤා
උත්තරාසඛෙඛති අවජාදෙසුං. අථ බො වන්දනඛලිකො උපාසකො තෙති
පඤ්ඤා උත්තරාසඛෙඛති භගවනං අවජාදෙසීති.

3. 2. 3.

දෙණපාසාසුතනං.

124. ආවජ්ජිතං—

තෙන බො පත සමයෙන රාජා පසෙතදි කොසලො දෙණපාසං සුදං¹
පරිභුඤ්ජති. අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො භුත්තාචි මහස්සාසි
යෙන භගවා තෙහුපසඛිකම්. උපසඛිකමිත්වා භගවනං අභිවාදෙත්වා
ඵකමනං නිසීදි.

අථ බො භගවා තං රාජානං පසෙතදිං කොසලං භුත්තාචිං මහස්සාසිං
විදිත්වා තායං චෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

මනුජස්ස සද්ද සනිමහො මනං ජාතහො ලඛිභොජනෙ,
තනු තස්ස²භවනති වෙදනා සනිකං ජීරති ආයුපාලයනති.

තෙන බො පත සමයෙන සුදස්සනො මාණවො රඤ්ඤෙ පසෙතදිස්ස
කොසලස්ස පිට්ඨිකො ජිතො භොති. අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො
සුදස්සනං මාණවං ආමනෙතසී: “ඵති තිං තාත සුදස්සන, භගවතො සනතිකෙ
ඉමං ගාථං පරියාපුණිත්වා මම භත්තාභිභාරෙ භාස. අහඤ්ඤා තෙ දෙවසිකං
කපාපණසතං නිවච්ඡිකං³ පවත්තසිස්සාමිති ” ඵලං දෙවතී බො සුදස්සනො
මාණවො රඤ්ඤෙ පසෙතදිස්ස කොසලස්ස පටිසසුත්වා⁴ භගවතො සනතිකෙ
ඉමං ගාථං පරියාපුණිත්වා පසෙතදිස්ස කොසලස්ස භත්තාභිභාරෙ සුදං භාසති:

“මනුජස්ස සද්ද සනිමහො මනං ජාතකො ලඛිභොජනෙ,
තනු තස්ස²භවනති වෙදනා සනිකං ජීරති ආයුපාලයනති.”

අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො අනුපුබ්බත තාමිකොදනපරමනාය
සණ්ඨාසී. අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො අපරෙන සමයෙන සලලි-
ඛිතගතො⁵ පාණිනා ගතතාති අනුමජ්ජනො තායං චෙලායං ඉමං උදනං
උදනෙසී: “උභයෙන වත මං සො භගවා අනෙත අනුකම්පි, දිට්ඨධම්මකෙන
වෙච අනෙත සම්පරාසිකෙන වා”ති.

1. දෙණපාසාසුතං - මජ්ඣ. දෙණපාසාසුතං - සී. 2. තනුකස්ස - මජ්ඣ. සා. 3. නිවච්. ජිකං - මජ්ඣ. නිවච්ඡතං - සා. 4. පටිසසුණිත්වා - සා. PTS. 5. සුසලලිඛිතගතො - මජ්ඣ. සා.

සුවද ඇති රත් පිපුම අලුයම පිපුනේ යම්කේ පහ නො වූ සුවද ඇත්තේ වන්නේ ද, එසෙයින් අහසෙහි බලලන තීරු මෙන් විරාජමාන වූ බුදුරජානන් වහන්සේ බලව.

ඉක්බිති ඒ පස් රජහු උතුරුසළු පසෙකින් ව්‍යුහගතවූ උපාසකයා හැදවූහ. ඉක්බිති ව්‍යුහගතවූ උපාසක තෙමේ ඒ උතුරුසළු පසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළි ය.

3. 2. 3.

දෙණිපාන සුත්‍රය.

124. භෑවෑන්නුවර—

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ තිබ්බසාලෙහි බහ අනුභව කෙරෙයි. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ අනුභව කෙළේ මහත් කොට සුසුම් හෙළන සුලු වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෑද එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ පසේනදි කොසොල් රජු, අනුභව කළහ, මහත් කොට සුසුම් හෙළන්නහු දූත ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව වදාළ සේක:

භෑම කල්හි සිහි ඇති, ලද බොජුන්හි පමණ දත්තා ඒ මිනිසාගේ (දුඃඛ). වේදනාවෝ තුනී වෙත්. (වෑලුද අහර) සෙමෙන් දිරයි. ආයුෂ රක්තේයි.

එකල්හි සුදහසන මාණවක තෙමේ කොසොල් රජු පිටිපස සිටියේ වෙයි. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සුදහසන මාණවකයා ඇමතී ය. දරුව, සුදහසන, එව නෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගය පිරිවහා මා බත් වළඳන කල්හි කියව. මම ද තට දවස් පතා කහවණු සියයක නිත්‍ය-හික්‍ෂාවක් (=වෑවුපක්) පවත්වන්නෙමි යි. එසේ ය, දේවයන් වහන්සා යි සුදහසන මාණවක තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජහට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව පිරිවහා පසේනදි කොසොල් රජු බත් වළඳන කල්හි කියයි:

“භෑම කල්හි සිහි ඇති, ලද බොජුන්හි පමණ දත්තා ඒ මිනිසාගේ (දුඃඛ) වේදනාවෝ තුනී වෙත්. (වෑලුද අහර) සෙමෙන් දිරයි. ආයුෂ රක්තේයි.

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ පිළිවෙළින් සහල් තෑවූයක බහ වෑහි ම ආහාරය කොට ඇති බැවිහි සිටියේ ය. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ පසු කලෙක සැහැල්ලු සිරුරු ඇත්තේ අතින් ශරීරවලයවයන් පිරිමදනේ ඒ වේලාවෙහි “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භෙලොව අභිවාද්ධියෙන් ද, පරලොව අභිවාද්ධියෙන් ද යන උභයාද්ධියෙන් ම මට අනුකම්පා කළ සේකැ” යි මේ ප්‍රීති වාක්‍යය පහළ කෙළේ ය.

3. 2. 4.

පට්ඨසංඛ්‍යාමයුතනං.

125. සාවච්ඡියං—

අථ ඛො රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනිති සෙනං සන්නායකිනා රුජානං පසෙනදිං කොසලං අඛතුය්‍යාසි යෙන කාසි.

අස්සොසි ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො “රුජා කිර මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනිති සෙනං සන්නායකිනා මමං අඛතුය්‍යාතො යෙන කාසි”ති. අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනිති සෙනං සන්නායකිනා රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුතනං පච්චුය්‍යාසි යෙන කාසි.

අථ ඛො රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො රුජා ච පසෙනදි කොසලො සඛ්‍යාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත සඛ්‍යාමෙ රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො රුජානං පසෙනදිං කොසලං පරුජෙසි. පරුජෙතො ච රුජා පසෙනදි කොසලො සකමෙව රුජධානිං සාවච්ඡිං පායාසී¹.

අථ ඛො සමඛුහුලා භික්ඛු පුබ්බත්තාසමයං නිවාසෙකාං පත්තච්චරමාදාය සාවච්ඡිං පිණ්ඩාය පච්චිසංසු. සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය වරිකාං පච්ඡාභ්‍යතනං පිණ්ඩපාත-පටික්කතා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිනා භගවතො අභිවාදෙකාං එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු භගවතං එතදවොචුං:

ඉධ භනෙත රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනිති සෙනං සන්නායකිනා රුජානං පසෙනදිං කොසලං අඛතුය්‍යාසි යෙන කාසි. අස්සොසි ඛො භනෙත රුජා පසෙනදි කොසලො “රුජා කිර මාගධො අජාත-සත්තු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනිති සෙනං සන්නායකිනා මමං අඛතුය්‍යාතො යෙන කාසි”ති. අථ ඛො භනෙත රුජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනිති සෙනං සන්නායකිනා රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුතනං පච්චුය්‍යාසි යෙන කාසි. අථ ඛො භනෙත රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො රුජා ච පසෙනදි කොසලො සඛ්‍යාමෙසුං.

තස්මිං ඛො පත භනෙත, සඛ්‍යාමෙ රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහි-පුතො රුජානං පසෙනදිං කොසලං පරුජෙසි. පරුජෙතො ච භනෙත, රුජා පසෙනදි කොසලො සකමෙව රුජධානිං සාවච්ඡිං පායාසීති.

රුජා භික්ඛවෙ, මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො පාපමිතො පාපසභායො පාපඤ්චවච්චෙකා. රුජා ච ඛො භික්ඛවෙ, පසෙනදි කොසලො කල්‍යාණමිතො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමපවච්චෙකා. අජාතසත්තු² භික්ඛවෙ රුජා පසෙනදි කොසලො ඉමං රතනිං දුක්ඛං සෙසසි³ පරුජෙතොති.

ජයං වෙරං පසවති දුක්ඛං සෙති පරුජෙතො,
උපසන්නො සුඛං සෙති භික්ඛා ජයපරුජෙතො.

1. පච්චුය්‍යාසි - මජ්ඣ. සං., - සිමු 1. 2. අපේච්ච - මජ්ඣ. සි 1. සං., 3. සෙති, මජ්ඣ. සි 1.

3. 2. 4.

පඨමසංඛ්‍යාම සූත්‍රය.

125. සැවැත්තුවර—

එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ (සත්තාහ) සත්තඤ්ඤා කොට ගෙන පසේනදි කොසොල් රජුට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසි ගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය.

පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙන මට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසි ගම කරා පැමිණියේ ය”යි ඇසී ය. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසවා ගෙන මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජුට විරුද්ධ ව කසි ගම කරා යුද පිණිස ඉදිරියට ගියේ ය.

මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළ හ. ඒ යුදෙහි දී මගධේශවර වූ වේදේහි-පුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජු පැරදවී ය. පැරදුනු පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ස්වකීය රාජධානිය වූ සැවැත්තුවරට ම පෙරළා ගියේ ය.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂූහු පෙරවරා හැඳ පොරොව පා සිවුරා ගෙන සැවැත්තුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්තුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානසෙන් වැළකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිණ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුත්හ. එකත්පසෙක හුත් ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ.

වහන්ස, මෙහි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙන පසේනදි කොසොල් රජුට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ මට විරුද්ධ ව යුද පිණිස සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙන කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය”යි ඇසී ය. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙන මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජුට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළ හ.

වහන්ස, ඒ යුදෙහි දී මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජු පැරදවී ය. වහන්ස, පැරදුනු පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිය රාජධානිය වූ සැවැත්තුවරට ම පෙරළා ගියේ ය.

මහණෙනි, මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජ තෙමේ පවිටු මිතුරන් ඇත්තේ ය. පවිටු යහළුවන් ඇත්තේ ය. පවිටන් කෙරෙහි නැඹුනේ ය. මහණෙනි, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ කලණ මිතුරන් ඇත්තේ ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තේ ය. කලණයන් කෙරෙහි නැඹුනේ ය. මහණෙනි, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ පැරදුනේ අද මේ රැයත් දුක සේ ගොවිත්තේ ය.

දිනත්තේ වෛරී ජනයා ලබයි. පැරදුනේ දුක සේ වෙසෙයි. දිනුම් පැරදුම් දෙක හැර සන්සිදුනේ සුව සේ වෙසෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. 2. 5.

දුතියසංඛ්‍යාමසුත්තං.

126. ආවජ්ඣයං—

අථ ඛො රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො වතුරඛිනිං සෙතං සත්තායතිනා රුජාතං පසෙනදිං කොසලො අබ්භුය්‍යාසි යෙන කාසි.¹ අස්සොසි ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො රුජා කීර මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො වතුරඛිනිං සෙතං සත්තායතිනා මමං අබ්භුය්‍යාතො යෙන කාසිති.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනිං සෙතං සත්තායතිනා රුජාතං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තං පව්වුය්‍යාසි යෙන කාසි.¹ අථ ඛො රුජා ව මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො රුජා ව පසෙනදි කොසලො සංඛ්‍යාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත සංඛ්‍යාමෙ රුජා පසෙනදි කොසලො රුජාතං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තං පරාජෙසි, ජීවගාහඤ්ච² නං අග්ගහෙසි.

අථ ඛො රුක්ඛෙඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදගොසි: කිඤ්චාපි ඛො ම්‍යායං රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො අදුබ්බානන්තස්ස දුබ්බාති. අථ ව පත මෙ භාගිනෙය්‍යො හොති. යත්තූතාහං රුක්ඛෙඤ්ඤ මාගධස්ස අජාතසත්තුතො³ වෙදෙහිපුත්තස්ස සබ්බං හජජිකායං පරියාදිසිතිනා සබ්බං අස්සකායං පරියාදිසිතිනා සබ්බං රථකායං පරියාදිසිතිනා සබ්බං පතති-කායං පරියාදිසිතිනා ජීවන්තමෙව නං ඔස්සජෙජ්‍ය්‍යන්ති⁴.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො රුක්ඛෙඤ්ඤ මාගධස්ස අජාතසත්තුතො වෙදෙහිපුත්තස්ස සබ්බං හජජිකායං පරියාදිසිතිනා -පෙ- ජීවන්තමෙව නං ඔස්සජජි⁵.

අථ ඛො සම්මසුලා භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති: පතනච්චරමාද්‍යං ආවජ්ඣං පිණ්ඩය පටිසිංසු. ආවජ්ඣයං පිණ්ඩය වරිති: පච්ජාභත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන භගවා තෙහුපසංඛිකමිංසු. උපසංඛිකමිති: භගවන්තං අභිවාදෙති: එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොදුං:

ඉධ භනෙන්, රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො වතුරඛිනිං සෙතං සත්තායතිනා රුජාතං පසෙනදි කොසලො අබ්භුය්‍යාසි යෙන කාසි. අස්සොසි ඛො භනෙන්, රුජා පසෙනදි කොසලො -පෙ- කාසිති. අථ ඛො භනෙන්, රුජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනිං සෙතං සත්තායතිනා රුජාතං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තං පව්වුය්‍යාසි යෙන කාසි. අථ ඛො භනෙන්, රුජා ව මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො රුජා ව පසෙනදි කොසලො සංඛ්‍යාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත භනෙන්, සංඛ්‍යාමෙ රුජා පසෙනදි කොසලො රුජාතං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තං පරාජෙසි. ජීවගාහඤ්ච නං අග්ගහෙසි.

1. කාසි - PTS. 2. ජීවගාහං - මජ්ඣං, PTS. 3. අජාතසත්තුස්ස - සිමු. 1. 2.
4. ඔසජෙජ්‍යං - මජ්ඣං. 5. ඔසජජි - මජ්ඣං.

3. 2. 5.

දුතිය සංඛ්‍යාම සූත්‍රය.

126. සැවැත්නුවර-

එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුහට විරුඬව කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. පසේනදි කොසොල් රජතෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහි-පුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මට විරුඬව කසිගම කරා ඉදිරියට පැමිණියේ යැ යි” ඇසීය.

ඉක්කිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජුහට විරුඬව කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේය. එකල්හි මගධාධිපති වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ ද පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළහ. ඒ යුදෙහි දී පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධාධිපති වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජු පැරද විය. ජිවත්‍රාගයෙන් ද ඔහු අල්ලා ගත්තේ ය.

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජුහට මේ අදහස විය: මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර මේ අජාතසත්තු රජ තෙමේ කිසිසේත් ද්‍රෝහ නො කරණ මට ද්‍රෝහ කෙරෙයි. එතකුළු වුවත් මාගේ බැනහුවෝ වෙති. මම මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජුහුගේ සියලු ඇත් සෙනහ පැහැර ගෙණ, සියලු අස්සෙනහ පැහැර ගෙණ, සියලු රිය සෙනහ පැහැර ගෙණ, සියලු පාල සෙනහ පැහැර ගෙණ ඔහු ජිවත් වන්නහු ම මුදා හරණේ නම් මැනව යි කියා යි.

ඉක්කිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජුගේ සියලු ඇත් සෙනහ පැහැර ගෙණ ... ඔහු ජිවත් වන්නහු ම මුදා හළේ ය.

ඉක්කිති බොහෝ හිඤ්ඤා පෙරවරු හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස පාතයෙන් වැළකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ:

වහන්ස, මෙහි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුට විරුඬව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ... කසිගම කරා ඉදිරියට පැමිණියේ ය යි ඇසී ය. වහන්ස, ඉක්කිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මගධාධිපති වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජුට විරුඬව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, ඉක්කිති මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළහ. වහන්ස, ඒ යුදෙහි දී පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජු පැරද විය. ඔහු ජිවත්‍රාගයෙන් ද අල්ලා ගත්තේ ය.

අථ බො භනෙත, රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදහොසි: නිඤ්චාපි බො ම්‍යං රුජා මාගබො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො: අදුබ්බන්තස්ස දුබ්බාති, අථ ච පත මෙ භාගිනෙය්‍යා හොති. යනුතාහං රඤ්ඤ මාගධස්ස අජාතසත්තුතො වෙදෙහිපුතස්ස සබ්බං භජිකායං පරියාදිගිත්වා සබ්බං අස්සකායං පරියාදිගිත්වා සබ්බං රථකායං පරියාදිගිත්වා සබ්බං පතතිකායං පරියාදිගිත්වා ජිවන්තමෙව නං ඔස්සජෙජ්‍යන්තී. අථ බො භනෙත, රුජා පසෙනදි කොසලො රඤ්ඤ මාගධස්ස අසත්තජාතසත්තුතො වෙදෙහිපුතස්ස සබ්බං භජිකායං පරියාදිගිත්වා සබ්බං අස්සකායං පරියාදිගිත්වා සබ්බං රථකායං පරියාදිගිත්වා සබ්බං පතතිකායං පරියාදිගිත්වා ජිවන්තමෙව නං ඔස්සජී.

අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

විලුච්චතෙව පුරිසො යාවස්ස උපකප්පති,
යද වඤ්ඤෙ විලුච්චනති සො විලුතො: විලුප්පති¹.

ථානං හි මඤ්ඤති බාලො යාව පාපං ත පච්චති,
යද ච පච්චති පාපං අථ² බාලො දුක්ඛං නිගච්ඡති.

භන්තා ලභති භන්තාරං ජේත්තාරං ලභතෙ ජයං,
අනෙකාසකො ච අනෙකාසං රෙසෙතාරඤ්ච රෙසකො,
අථ කම්මවිවට්ටෙන සො විලුතො: විලුප්පතිති³.

3. 2. 6.

ඛිතුසුභතං.

127. ඝාට්ඨිකං—

අථ බො රුජා පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි.

අථ බො අඤ්ඤතරො පුරිසො යෙන රුජා පසෙනදි කොසලො තෙනු-පසඛකම්. උපසඛකම්නා රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස උපකප්පකො අරොවෙසි: මලලිකා දෙව, දෙවී ඩිත්තරං විජාතාති. එවං වුතො රුජා පසෙනදි කොසලො අත්තමතො අහොසි.

අථ බො භගවා රුජානං පසෙනදිං කොසලං අත්තමතං³ විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

ඉඤ්ච පි හි එකච්චියා සෙය්‍යා පොස ජතාධිප,
මෙධාමිති සිලවතී සස්සදෙවා පතිබ්බතා.

තස්සා යො ජායති පොසො සුරො හොති දිසම්පති,
තාදිසා සුභගියා⁴ පුතො: රජ්ජමි අනුසාසනීති.

1. විලුච්චති - ස්‍යා, සිවු, 1. 2. සි 2, PTS. 2. අථ දුක්ඛං - මජ්ඣ. 3. අත්තමතං - මජ්ඣ, සිවු 1, PTS. 4. සුභරියා - PTS.

වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ හට මේ අදහස විය: “මගබාධිපති වේදේහිපුත්‍ර මේ අජාතකතතුරුජ තෙමේ කිසිසේත් ද්‍රෝහ නො කරන්නා වූ මට ද්‍රෝහ කෙරෙයි. එතෙකුදු වුවත් මාගේ බානනුවෝ වෙති. මම මගබේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතකතතුරුජනුගේ සියලු ඇත්සෙනහ පාභාර ගෙණ, සියලු අස්සෙනහ පාභාර ගෙණ, සියලු රියසෙනහ පාභාර ගෙණ, සියලු පාබල සෙනහ පාභාර ගෙණ ඔහු ජීවත්වන්නහු ම මුදා හරණෙමි තම් මානවා” යි කියා යි. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගබේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතකතතුරුජගේ සියලු ඇත්සෙනහ පාභාර අල්ලා ගෙණ, සියලු අස්සෙනහ පාභාර අල්ලා ගෙණ, සියලු රියසෙනහ පාභාර අල්ලා ගෙණ, සියලු පාබලසෙනහ පාභාර අල්ලා ගෙණ ඔහු ජීවත් වන්නහු ම මුදා හළේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලාවෙහි දී මේ ගාථා වදාළ සේක:

යම් තාක් ඔහුට හැකි වේ ද, (ඒ තාක්) පුරුෂ තෙමේ වතසා ම ය. යම් කලෙක අත්‍යයෝ (තමා) තසද්ද, එකල්හි ඒ (මෙරමා) තැසු පුද්ගල තෙමේ (මෙරමා විසින්) තසනු ලැබේ.

යම් තාක් පාපය විපාක නො දේ ද, (ඒ තාක්) අඤන තෙමේ (සතුටට) කරුණකා යි හඟී. යම් කලෙකත් පාපය විපාක දේ ද, එකල්හි අඤන තෙමේ දුකට පාමණේ.

(මෙරමා) තසන්නා (තමා) තසන්නකු ලබයි. (මෙරමා) දිහන්නා (තමා) දිහන්නකු ලබයි. ආක්‍රෝශ කරන්නා ආක්‍රෝශ කරන්නකු ලබයි. කිපෙන්නා කිපෙන්නකු ලබයි. තව ද කමීය මිහි කිරීමෙන් ඒ (මෙරමා) තැසු පුද්ගල තෙමේ (මෙරමා විසින්) තසනු ලැබේ.

3. 2. 6.

බිතු සුත්‍රය.

127. සැවැත්තුවර—

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

එකල්හි එක්තරු පුරුෂයෙක් පසේනදි කොසොල් රජ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි පසේනදි කොසොල් රජ හට “දේවයන් වහන්ස, මලලිකාදේවී නොමෝ දුවක වැදුවා ය” යි කණ ලඟ සැල කෙළේ ය. එසේ කී කල්හි පසේනදි කොසොල් රජ තො සතුටු සිත් ඇත්තේ විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසේනදි කොසොල් රජ තොසතුටු සිත් ඇත්තහු දැන ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථා වදාළ සේක.

රජතුමනි, ඇතැම් සත්‍රිය ද ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (එහෙයින්) පොෂණය කරණු මැත. නුවණැති සිල්වත් තැදිමයිලන් දෙවි කොට වෙසෙන පතිවත රක්තා (යම් සත්‍රියක් වේ ද,)

දිශාවන්ට අධිපති රජතුමනි, ඇයට යම් පුතෙක් උපදී ද, (හෙ තෙමේ) දක්‍ෂයෙක් වෙයි. එබඳු යහපත් තැනැත්තියගේ පුත්‍ර තෙමේ රුජ්‍යානු-ශාසනා ද කෙරෙයි.

8. 2. 7.

අපමාදසුභානං.

128. සාවජජීයං—

එකමනනං නිසිදි, එකමනනං නිසිනො, බො රුජ, පසෙහිදි කොසලො භගවනනං එතදවොච: අඤ්ඤා භු බො භනෙන එකො ධම්මො යො උභො අනෙ සම්මිගග්ගා¹ තිට්ඨති, දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අනං සම්පරුසිකඤ්ඤාති.

අඤ්ඤා බො චිහාරුජ එකො ධම්මො යො උභො අනෙ සම්මිගග්ගා¹ තිට්ඨති, දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අනං සම්පරුසිකඤ්ඤාති.

කතමො පත භනෙන එකො ධම්මො යො උභො අනෙ සම්මිගග්ගා¹ තිට්ඨති, දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අනං සම්පරුසිකඤ්ඤාති?

අපමාදො, බො චිහාරුජ එකො ධම්මො යො උභො අනෙ සම්මිගග්ගා¹ තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අනං සම්පරුසිකඤ්ඤාති. සෙය්පාපි චිහාරුජ යාති කාතිච් ජඛගලානං² පාණානං පදජාතාති සබ්බාති තාති හජිපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති, හජිපදං තෙසං අග්ගමිකඛායති යදිදං මහනතතෙන. එවමෙව බො චිහාරුජ අපමාදො එකො ධම්මො යො උභො අනෙ සම්මිගග්ගා¹ තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අනං සම්පරුසිකඤ්ඤාති.

අයුං ආරුහිසං වණ්ණං සග්ගං උච්චාකුලීතනං,
රතියො පත්ථනෙන උමාරු අපරුපරු,
අපමාදං පසංසනති පුඤ්ඤාකිරියාසු පණ්ණිනා

අපමනො උභො අනෙ අභිගණනාති³ පණ්ණිනො,
දිට්ඨ ධම්මෙ ව යො අනො යො වනො සම්පරුසිකො,
අනාතිසමයා ධිඤ්ඤා පණ්ණිනොති පට්ඨවතීති.

8. 2. 8.

කලාණමිත්තසුභානං.*

129. සාවජජීයං—

එකමනනං නිසිනො, බො රුජ, පසෙහිදි කොසලො භගවනනං එතදවොච: ඉධ මග්ගං භනෙන රතොගතස්ස පරිසලලීතස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: සවාකනානො භගවතා ධම්මො. සො ව බො කලාණමිත්තස්ස කලාණසභායස්ස කලාණසම්පවච්ඡිකස්ස නො පාපමිත්තස්ස නො පාපසභායස්ස නො පාපසම්පවච්ඡිකස්සාති.

1. සම්මිගග්ගා - මජ්ඣිම, සා, STP. 2. ජඛගලානං - මජ්ඣිම, සා. 3. අභිගණනාති - මජ්ඣිම, සා.

* දුතියාපමාදසුභානං - සා, PTS

3. 2. 7.

අපමාද සූත්‍රය.

128. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවාද්‍ධියක් පරලොව අභිවාද්‍ධියක් යන දෙවැදූරුම් අභිවාද්‍ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහමෙක් ඇද්ද?

මහරජ, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවාද්‍ධියක් පරලොව අභිවාද්‍ධියක් යන දෙවැදූරුම් අභිවාද්‍ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහමෙක් ඇත.

වහන්ස, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවාද්‍ධියක් පරලොව අභිවාද්‍ධියක් යන දෙවැදූරුම් අභිවාද්‍ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහම කීමෙක් ද?

මහරජ, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවාද්‍ධියක් පරලොව අභිවාද්‍ධියක් යන දෙවැදූරුම් අභිවාද්‍ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහම අප්‍රමාදය යි. මහරජ, ඇවිදින ප්‍රාණින්ගේ යම් කිසි පා සටහන්හු වෙත් නම් ඒ සියල්ලෝ යම්කෙසේ ඇත්පියෙහි ඇතුළත් වීමට යෙද්ද, යම් ඒ මහත්තයෝ ඇත්පිය ඔවුන්ට අග්‍ර ය යි කියනු ලැබේ ද, මහරජ, එසෙයින් ම යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවාද්‍ධියක් පරලොව අභිවාද්‍ධියක් යන දෙවැදූරුම් අභිවාද්‍ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් අප්‍රමාදය ඒ එක් දහම යි.

ආයුෂ ද, නිරෝගබව ද, ශරීර වණ්ණ ද, සුවතිය ද, උසස්කුල ඇති බව ද, උදර වූ අන්‍යෝන්‍ය වූ සිත් අලවන ද ද පතත්තනු විසින් පුණ්‍ය-ක්‍රියාවන්හි නොපමාවීම නුවණැත්තෝ පසසත්.

මෙලොව යම් අභිවාද්‍ධියෙකුත් වේ ද, පරලොව යම් අභිවාද්‍ධියෙකුත් වේ ද, පණ්ණිත තෙමේ නොපමා වූයේ ඒ දෙවැදූරුම් අභිවාද්‍ධිය ම ලබයි. ධාතිසම්පන්න පුද්ගල තෙමේ අභිප්‍රතිලාභය හේතු කොට ගෙන පණ්ණිත ය යි කියනු ලැබේ.

3. 2. 8.

කලාණමිත්ත සූත්‍රය.

129. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලාව හුන් මා සිත්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මැතවින් වදාරණ ලදී. හෙ ද කලණ මිතුරන් ඇත්තහුට ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තහුට ය. කලණයන් කෙරෙහි තැමුනහුට ය. පවිටු මිතුරන් ඇත්තහුට නො වේ. පවිටු යහළුවන් ඇත්තහුට නො වේ. පවිටින් කෙරෙහි තැමුනහුට නො වේ” යන මෙබඳු විතත විතකියෙක් පහළ විය.

එවමෙතං මහාරුජ, එවමෙතං මහාරුජ, ස්වාක්කානො මහාරුජ මයා-
ධමෙමා, සො ච බො කල්‍යාණමිත්තස්ස කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණ-
සම්පවඞ්කස්ස. තො පාපමිත්තස්ස තො පාපසභායස්ස තො පාපසම්පවඞ්කස්සාති.

එකමිදුතං මහාරුජ, සමයං සකෙකසු විහරුමි නාගරකං¹ නාම සක්කාතං
තිගමො. අථ බො මහාරුජ ආනන්දෙ, භික්ඛු යෙනාහං තෙත්‍රපසඞ්කමි.
උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො
බො මහාරුජ ආනන්දෙ භික්ඛු මං එතදවොච: උපසඞ්කමිදං භන්තො භ්‍රම-
වරියස්ස යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවඞ්කතාති.
එවං චුත්තාහං මහාරුජ ආනන්දං භික්ඛුං එතදවොචං: මා හෙවං ආනන්ද,
මා හෙවං ආනන්ද, සකලමෙව හිදං ආනන්ද භ්‍රමවරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා
කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවඞ්කතා. කල්‍යාණමිත්තස්සෙතං ආනන්ද
භික්ඛුතො පාටිකඛං කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්පවඞ්කස්ස අරියං
අට්ඨබ්බිකං මග්ගං භාවෙස්සති² අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං බහුලීකරෙස්සතිති.

කප්ඤ්ච ආනන්ද භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණ-
සම්පවඞ්කො “අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං භාවෙති”³ අරියං අට්ඨබ්බිකං
මග්ගං බහුලීකරෙති? ඉධානන්ද භික්ඛු සම්මාදිට්ඨිං භාවෙති විවෙකතිස්සිතං
විරුහතිස්සිතං නිරුධතිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. සම්මාසඞ්කපපං
භාවෙති - සම්මාචාරං භාවෙති - සම්මාකම්මන්තං භාවෙති, - සම්මාආජීවං
භාවෙති - සම්මාචාරාමං භාවෙති - සම්මාසතිං භාවෙති - සම්මාසමාධිං භාවෙති
විවෙකතිස්සිතං විරුහතිස්සිතං නිරුධතිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. එවං බො
ආනන්ද භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඞ්කො අරියං
අට්ඨබ්බිකං මග්ගං භාවෙති, අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං බහුලීකරෙති.

තදුමිතාපෙතං ආනන්ද පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා සකලමෙවිදං
භ්‍රමවරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවඞ්කතාති.

මමං හි ආනන්ද කල්‍යාණමිත්තං ආගමම ජාතිධම්මං සත්තා ජාතියා
පරිමුච්චන්ති. ජරාධම්මං සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති. ව්‍යාධිධම්මං සත්තා
ව්‍යාධිතා⁴ පරිමුච්චන්ති. මරණධම්මං සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති. සොඛා-
පරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මං සත්තා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සු-
පායාසෙහි පරිමුච්චන්ති. ඉමිතා බො එතං ආනන්ද පරියායෙන වෙදිතබ්බං:
යථා සකලමෙවිදං භ්‍රමවරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා
කල්‍යාණසම්පවඞ්කතාති.

තස්මාතිහ තෙ මහාරුජ එවං සික්ඛිතබ්බං: කල්‍යාණමිත්තො භවිස්සාමි
කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඞ්කාති. එවං හි තෙ මහාරුජ සික්ඛි-
තබ්බං. කල්‍යාණමිත්තස්ස තෙ මහාරුජ කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්ප-
වඞ්කස්ස අයං එකො ධමෙමා උපනිස්සාය විහාතබ්බො අප්පමාදො කුසලෙස්ස
ධමෙමස්ස.

1. නගරකං - මජ්ඣ. සං. 2. භාවෙස්ස - සීග්‍ර. 3. අනාර්තපායො න දිස්සන්තෙ. PTS.
පොඤ්ඤ. 4. ව්‍යාධිතො - මජ්ඣ. සං. ව්‍යාධියා - PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ, විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය ඉන්ධං-
ගාරණං¹ එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං උප-
නිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය ඛන්ති-
යාතමපි අනුයුතතානං² එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති
අපමාදං උපනිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උප-
නිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය බල-
කායස්සපි එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං උප-
නිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය තෙගම-
ජාතපදස්සපි³ එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං
උපනිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය අතොපි
ගුණො රක්ඛිතො භවිස්සති, ඉන්ධංගාරමපි ගුණං රක්ඛිතං භවිස්සති,
කොසකොට්ඨංගාරමපි ගුණං රක්ඛිතං භවිස්සති.

භොගෙ පත්ථයමානෙත උළාරෙ අපරාපරෙ,
අපමාදං පසංසන්ති පුඤ්ඤකිරියාසු පණ්ඩිතා.

අපමතො උභො අපේ අබ්ගණ්හාති පණ්ඩිතො,
දිට්ඨි⁴ ධම්මෙ ව යො අපේ යො වපේ සම්පරාධිකො,
අන්ධාභිසමයාධිරො පණ්ඩිතොති පට්ඨවතීති.

3. 2. 9.

පඨමං අනුයුතතස්ස.

130. සාමන්තියං—

අථ ඛො රාජා පඤ්ඤාදි ඤාණාදි දිවාදිවස්ස යෙන හගවා තෙනුප-
සම්මතං. උපසම්මතං හගවතං අභිවාදෙත්වා එකමතං තිසිදි. එකමතං
තිසිතං ඛො රාජානං පසෙතදිං⁵ කොසලං හගවා එතදවොච: හන්ද කුතො
හු තුං මහාරාජ අගච්ඡති දිවාදිවස්සාති?

1. ඉන්ධංගාරණං අනුයුතතස්ස - මජ්ඣං, අනුයුතතස්ස. සා. 2. අනුයුතතානං - සා.,
මජ්ඣං. 3. ජාතපදස්සපි - මජ්ඣං, PTS. 4. දිට්ඨි ධම්මෙ - සීවු. 5. පඤ්ඤාදි - කප්ථ.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට වසන්තා වූ තොපගේ ඇතොවුරට (අනතාපුරස්සත්ථි) ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කෙරෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ අනුසුඛතා (සහකාර) සෘත්‍රියයන්ට ද “අපගේ රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කෙරෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ බලසෙනගට ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙන තොපගේ නියමිගම්දත්ථිවැස්සන්ට ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙන තොප විසින් තෙමේත් ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය. ඇතොවුර ද ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය. ධනගබ්බා හා කොටුගුල් ද ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය.

මහත් වූ තත්වැදුරුම් සැපත් පනත්තසු විසින් තොපමා විශයුතු යි. පණ්ඩිතයෝ කුශලක්‍රියාවන්හි අප්‍රමාදය පසසත්.

අප්‍රමාදය වූ පණ්ඩිත තෙමේ දිවුදුමියෙහි යම් අභියෝග වේ ද, පරලෝචිකියම් අභියෝග වේ ද මේ උභයාකාරීය ලබයි. මේ උභයාකාරීයෙන් නුවණැත්තෝ පණ්ඩිත යයි කියනු ලැබේ.

3. 2. 9.

පඨම අප්‍රමාදක සූත්‍රය.

130. සැවැත්නුවර—

එකල්හි පණ්ඩිත කොසොල්ලරජ තෙමේ දෙවෙන් දවහල්හි (මධ්‍යාහ්න-යෙහි) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පණ්ඩිත කොසොල්ලරජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: “මහරජ, දැන් තෙපි දෙවෙන් දවහල් කොහි සිට එවූ ද” යි.

ඉධ භනෙන සාවජ්ඨං සෙට්ඨි ගහපති කාලකතො.¹ නමහං අපුතතකං සාපතෙය්‍යං රාජනෙනපුරං අතිහරිතො ආගච්ඡාමි. අසිති භනෙන සතසහසාති තීරඤ්ඤායොව, කො පන වාදෙ රුපියස්ස. තස්ස ඛො පන භනෙන සෙට්ඨස්ස ගහපතිස්ස ඵවරුපො භතතභොගො අහොසි: කණාජකං භුක්ඛති බිලුඛගුද්දියං. ඵවරුපො ච්ඡභොගො අහොසි: සාණං ධාරෙති තිපකඛවසනං. ඵවරුපො යානභොගො අහොසි: ජජ්ජරථකෙන යාති පණණච්ඡතකකෙන ධාරියමානෙනාති.

ඵවමෙතං මහාරාජ, ඵවමෙතං මහාරාජ, අසපුරිසො ඛො මහාරාජ උලාරෙ භොගෙ ලුභිතො තෙව අතතානං සුඛෙති පිණෙති. න මාතාපිතරො සුඛෙති පිණෙති. න පුතතදුරං සුඛෙති පිණෙති. න දුසකමමකරපොරිසෙ සුඛෙති පිණෙති. න මිත්තාමචෙව සුඛෙති පිණෙති. න සමණ්ත්‍රාගමණෙසු උඤ්ඤාතිකං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙති සොවග්ගිකං සුඛවිපාකං සග්ගසංවතනතිකං. තස්ස තෙ භොගෙ ඵවං සමමා අපරිභුක්ඛියමානො² රාජානො වා හරන්ති, වොරා වා හරන්ති. අග්ගි වා ඛහති. උදකං වා චහති. අපජියා වා දුයාද හරන්ති. ඵවං ස තෙ³ මහාරාජ භොගා සමමා අපරිභුක්ඛියමානා⁴ පරිකඛයං ගච්ඡන්ති තො පරිභොගං.

සෙය්‍යථාපි මහාරාජ, අමනුස්සට්ඨානෙ පොකඛරණී අච්ඡාදකා සිකොදකා සාකොදකා සෙනකා⁵ සුපතිත්ථා රමණීයා. තං ජනො තෙව හරෙය්‍ය, න පිචෙය්‍ය, න නහායෙය්‍ය, න යථාපච්චයං වා කරෙය්‍ය. ඵවං හි තං මහාරාජ උදකං සමමා අපරිභුක්ඛියමානං පරිකඛයං ගච්ඡන්ති තො පරිභොගං.

ඵවමෙව ඛො මහාරාජ, අසපුරිසො උලාරෙ භොගෙ ලුභිතො තෙවතතානං සුඛෙති පිණෙති -පෙ- අපජියා වා දුයාද හරන්ති. ඵවං ස තෙ භොගා සමමා අපරිභුක්ඛියමානා පරිකඛයං ගච්ඡන්ති තො පරිභොගං.

සපුරිසො ව ඛො මහාරාජ උලාරෙ භොගෙ ලුභිතො අතතානං සුඛෙති පිණෙති. මාතාපිතරො සුඛෙති පිණෙති. පුතතදුරං සුඛෙති පිණෙති. දුසකමමකරපොරිසෙ සුඛෙති පිණෙති. මිත්තාමචෙව සුඛෙති පිණෙති. සමණ්ත්‍රාගමණෙසු උඤ්ඤාතිකං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙති සොවග්ගිකං සුඛවිපාකං සග්ගසංවතනතිකං. තස්ස තෙ භොගෙ ඵවං සමමා පරිභුක්ඛියමානො තෙව රාජානො හරන්ති. න වොරා හරන්ති. න අග්ගි ඛහති. න උදකං චහති. න අපජියා දුයාද හරන්ති. ඵවං ස භො මහාරාජ භොගා සමමා පරිභුක්ඛියමානා පරිභොගං ගච්ඡන්ති තො පරිකඛයං.

සෙය්‍යථාපි මහාරාජ ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ පොකඛරණී අච්ඡාදකා සිකොදකා සාකොදකා සෙනකා සුපතිත්ථා රමණීයා. තං ජනො හරෙය්‍යපි පිචෙය්‍යපි නහායෙය්‍යපි යථාපච්චයමපි කරෙය්‍ය. ඵවං හි තං මහාරාජ උදකං සමමා පරිභුක්ඛියමානං පරිභොගං ගච්ඡන්ති තො පරිකඛයං. ඵවමෙව ඛො මහාරාජ ධිරො සපුරිසො උලාරෙ භොගෙ ලුභිතො අතතානං සුඛෙති පිණෙති -පෙ- ඵවං ස තෙ භොගා සමමා පරිභුක්ඛියමානා පරිභොගං ගච්ඡන්ති තො පරිකඛයන්ති.

1. කාලකතො - මජ්ඣං 2 අපරිභුක්ඛියමානො - සීඝ්‍ර. PIS. සී 2 3. ඵවං හනෙන - සීඝ්‍ර. PTS. සී 2. 4. අපරිභුක්ඛියමානා - සීඝ්‍ර. සහ. PTS. සී 2. 5. සෙනොදකා - මජ්ඣං.

වහන්ස, මෙහි සැවැත්නුවර සිටුගැහැවි තෙමේ කළුරිය කෙළේ ය. මම අප්‍රත්‍යක්‍ය වූ ඒ ධනය ඇතුළු රජගෙට ගෙන්වා තබා එමි. වහන්ස, (එහි) රත්මල ම අසුලක්‍ෂ්‍යෙකි. රිදී ගැණ කියනු කිම? (එහෙත්) වහන්ස, ඒ සිටුගැහැවිනුගේ බත් වැලඳීම මෙබඳු විය: කාසි දෙවෙකි කොට ඇති නිටුඩුකාලේ බත් බුද්ධි. වසත්‍රපරිභෝගය මෙබඳු විය: කාබැලි තුනක් සැමැත්තු ගණවැහැරියක් දරයි. යාතපරිභෝගය මෙබඳු විය: දරණු ලබන පත්කුඩයෙකින් යුත් දුදුරු වූ කුඩාරියෙකින් යයි.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, අසත් (ලාමක) පුරුෂ තෙමේ මහත් භෝග ලැබ (ද) තමා නො ම සුඛිත කෙරෙයි. නො ම පිණවයි. මවුපියන් සුඛිත නො කෙරෙයි නො පිණවයි. අඹුදරුවන් සුඛිත නො කෙරෙයි නො පිණවයි. දස්කම්කරු පුරුෂයන් සුඛිත නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. මිත්‍රයන් හා සහකාරයන් සුඛිත නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. මහණබමුණන් කෙරෙහි මතුමත්තෙහි සුව දෙන ස්වභාව භිත සුබවිපාක ඇති ස්වභාව පිණිස පවත්නා දක්‍ෂිණාව නො පිහිටුවයි. (නොදෙයි). මෙසේ මෑතවත් පරිභෝග නොකරණ ඔහුගේ ඒ ධනය රජහු හෝ හැර ගනිත්. සොරු හෝ පැහැර ගනිත්. ගින්න හෝ දවයි. ජලය හෝ තහයි. අප්‍රිය වූ ද්‍රව්‍යදයෝ (දුදුරු පරපුර) හෝ හැර ගනිත්. මහරජ, මෙසේ ඔහු විසින් මෑතවත් පරිභෝග නොකරණු ලබන එ භෝගයෝ විනාශයට පැමිණෙත්. පරිභෝගයට නො පැමිණෙත්.

මහරජ, යම්සේ අමනුෂ්‍යයන් විසින් අධිශාසිත වූ නානෙක පහත් දිය ඇති සිහිල්දිය ඇති මිහිරිදිය ඇති හෙළ රළුරළු ඇති මනා කොට ඇති සිත්කළු පොකුණක් වේ නම් ජන තෙමේ ඒ දිය නො ම හරණේ ය. නො බොත්තේ ය. නො තහන්නේ ය. පසුවැටෙන සෙයින් හෝ නො කරන්නේ ය. මහරජ, එසේ ඒ දිය මෑතවත් පරිභෝග නොකරණු ලබන්නේ සිදී යන්නේ ය. පරිභෝගයට නො පැමිණෙන්නේ ය.

මහරජ, එමෙන් ම ලාමක පුරුෂ තෙමේ මහත්භෝග ලැබ තමා නො ම සුඛිත කෙරෙයි නො පිණවයි. ... අප්‍රිය වූ ද්‍රව්‍යදයෝ හෝ හැර ගනිත්. මෙසේ ඔහු විසින් මෑතවත් පරිභෝග නොකරණු ලබන්නා වූ ඒ භෝගයෝ විනාශයට පැමිණෙත්. පරිභෝගයට නො පැමිණෙත්.

මහරජ, සත්පුරුෂ තෙමේ මහත් භෝග ලැබ තමා සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මවුපියන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. අඹුදරුවන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. දස්කම්කරු පුරුෂයන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මිත්‍රයන් හා සහකාරයන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මහණබමුණන් කෙරෙහි මතු මත්තෙහි සුව ගෙණ දෙන ස්වභාව භිත සුබවිපාක ඇති ස්වභාව පිණිස පවත්නා දක්‍ෂිණාව පිහිටුවයි. මෙසේ මෑතවත් පරිභෝග කරණු ලබන ඔහුගේ ඒ භෝගයන් රජහු නොම හැර ගනිත්. සොරු නො පැහැර ගනිත්. ගින්න නො දවයි. ජලය නො තහයි. අප්‍රිය වූ ද්‍රව්‍යදයෝ නො හැර ගනිත්. මහරජ, මෙසේ මෑතවත් පරිභෝග කරණු ලබන ඒ භෝගයෝ පරිභෝගයට යෙහි. සිදීමට නො යෙත්.

මහරජ, යම්සේ ගමක් හෝ නියමිතමක් අසල පහත්දිය ඇති සිහිල් දිය ඇති මිහිරිදිය ඇති සුදු රළුරළු ඇති මනා කොට ඇති සිත්කළු පොකුණක් වේ නම් ජන තෙමේ ඒ දිය ගෙණ යන්නේත්, බොත්තේත්, තහන්නේත් පසුවැටෙනසෙයින් හෝ කරන්නේත් වේ. මහරජ, මෙසේ පරිභෝග කරණු ලබන ඒ ජලය පරිභෝගයට යන්නේය. නොසිදී යන්නේ ය. මහරජ, එපරිද්දෙන් ම නුවණැති සත්පුරුෂ තෙමේ මහත් භෝගයන් ලැබ තමා සුඛිත කෙරෙයි. පිණවයි. ... මෙසේ ඒ භෝගයෝ මෑතවත් පරිභෝග කරණු ලබන්නාහු පරිභෝගයට යෙහි. විනාශයට නො පැමිණෙහි.

අභිනුක්ඛාමිතෙ උදකං ව සිතං තදපෙය්‍යමානං පරිසොසමෙති,
එවං ඛතං කාපුරිසො ලභිනා තෙවතතතා භුඤ්ඤති නො දදති.

සිරො ව විඤ්ඤා අභිගමම භොගෙ යො භුඤ්ඤති කිච්චකරො ව භොති,
සො ඤ්ඤතිසබ්බං නිසභො හරිනා අනිඤ්ඤො සග්ගමුපෙති ණතන්ති.

3. 2. 10.

දුතියං අපුත්තකසුත්තං.

131. සාවච්ඡියං—

අථ ඛො රුජා පසෙතදි කොසලො දිවාදිවස්ස යෙන හගවා
තෙත්‍රපසබ්බමි. උපසබ්බමිනා හගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසින්නං ඛො රුජානං පසෙතදිං කොසලං හගවා එතදවොච:
හඤ්ඤ කුතො නු නිං මහාරුජ අගච්ඡසි දිවාදිවස්සාති?

ඉධ හන්තෙත සාවච්ඡියං සෙට්ඨි ගහපති කාලකතො. තමහං අපුත්තකං
සාපතෙය්‍යං රුජන්තෙත්‍රං අභිහරිනා අගච්ඡාමි. සතං හන්තෙත සත්තසග්ගා-
නං¹ භීරඤ්ඤස්සෙව, කොපන වාදො රුපියස්ස. තස්ස ඛො පන හන්තෙත
සෙට්ඨස්ස ගහපතියස්ස එවරුපො හත්තභොගො අභොසි: කණ්ණාචකං
භුඤ්ඤති භිලුභිගුද්ධියං. එවරුපො වත්ථභොගො අභොසි: සාණං ධාරෙති
තිපක්ඛවසනං. එවරුපො යාතභොගො අභොසි: ජජ්ජරරථකෙන යාති
පණ්ණව්ඡත්තකෙන ධාරියමානෙතාති.

එවමෙතං මහාරුජ, එවමෙතං මහාරුජ, භුත්තබ්බං සො මහාරුජ සෙට්ඨි
ගහපති තණ්ණසිඨිං² නාම පච්චෙකසඤ්ඤාදිං³ පිණ්ඩපාතෙන පටිපාදෙසි.
“දෙථ සමණස්ස පිණ්ඩනති” වතා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. දතා ව පන
පච්ඡා විපට්ඨසාරී අභොසි: “වරමෙතං පිණ්ඩපාතං දසා වා කමමකරු වා
භුඤ්ඤෙය්‍යන්ති.” භාභුවව පන එකපුත්තකං සාපතෙය්‍යස්ස කාරණා ජිවිතා
වොරොපෙසි.

යං ඛො සො මහාරුජ සෙට්ඨි ගහපති තගරසිඨිං² පච්චෙකසඤ්ඤාදිං³
පිණ්ඩපාතෙන පටිපාදෙසි, තස්ස කමමස්ස විපාකෙන සත්තකබ්බතං සුගතීං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජි, තස්සෙව කමමස්ස විපාකාවසෙසෙන ඉච්ඡිස්සායෙව
සාවච්ඡියා සත්තකබ්බතං සෙට්ඨිත්තං කාරෙසි.

යං ඛො සො මහාරුජ සෙට්ඨි ගහපති දතා පච්ඡා විපට්ඨසාරී අභොසි:
“වරමෙතං පිණ්ඩපාතං දසා වා කමමකරු වා භුඤ්ඤෙය්‍යන්ති,” තස්ස කමමස්ස
විපාකෙන තාය්‍යුලාරුය හත්තභොගාය විතතං තමිති. තාය්‍යුලාරුය
වත්ථභොගාය විතතං තමිති. තාය්‍යුලාරුය යාතභොගාය විතතං තමිති.
තාය්‍යුලාරුතං පඤ්චන්තං කාමගුණානං භොගාය විතතං තමිති.

1. සත්තසග්ගානි - කප්ඵි. 2. තණ්ණසිඨිං පච්චෙකසඤ්ඤාදිං - මජ්ඣ. 3. පච්චෙක
චුද්ධං - සී PTS.

අමනුෂ්‍යයන් විසින් අධිගෘහිත වූ තෘතේක සිහිල් ජලයක් වේ ද, එය පානය නොකරණු ලබන්නේ විශ්ලිමට යේ ද, එසේ ලාමක පුරුෂ තෙමේ ධනය ලැබ තෙමේත් නොම පරිභෝග කෙරෙයි. අනුන්ට ද නොදෙයි. ධාතියමපන්න ක්‍රමණැති යම් පුරුෂයෙක් වේ ද, හෙ තෙමේ භොගයන් ලැබ අනුභව කෙරෙයි. කටයුතු කරන්නේ ද වෙයි. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂ තෙමේ නෑ සමූහයා පෝෂණය කොට (ලොකයා විසින්) පසස්තා ලද්දේ දෙවි-ලොවට පැමිණෙයි

3. 2. 10.

දුතියඅපුත්තක සූත්‍රය.

131. සැවැත්තුවර—

එකල්හි පස්සේනදී කොසොල්ලර තෙමේ දෙවෙන් දවහල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෑද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පස්සේනදී කොසොල්ලරහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහරජ, “දූන් තෙපි මධ්‍යාහ්‍නයෙහි කොහි සිට එවූ දෑ”යි මෙය වදාළ සේක.

වහන්ස, මේ සැවැත්තුවර සිටු ගැහැව් තෙමේ කාලගත විය. මම ඒ දරුවන් නැති සැපත ඇතුළුරජගෙට නඟා යවා එමි. වහන්ස, රත්මිල ම සියක්ලක්‍ෂයෙකි. ඊදී ගැණ කියනු කිම? වහන්ස, ඒ සිටුගැහැව්හුගේ බත් වැළඳීම මෙබඳු විය: කෘතී දෙවෙනි කොට ඇති නිවුඩු සහල් බත බුද්ධි. වසත්‍රපරිභෝගය මෙබඳු විය: සැමැත්තු තුන්කඩක් ඇති හණ වැහැරිවතක් දරයි. රථපරිභෝගය මෙබඳු විය: දරණු ලබන පත්තුඩයක් ඇති දූදරා වූ කුඩා රියෙකින් ගමන් කරයි.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ තෙල එසේය. පෙර වූවක් (කියමි): මහරජ, ඒ සිටු ගැහැව් තෙමේ තහරසිව් තම් පස්සේනදී රජුහු පිණිසාන-යෙන් පැවරී ය. “වෙණහුට පිඩු දෙව”යි කියා හුතස්තෙන් නැගිට ගියේ ය. දී පසුව “මේ පිණිසාහාරය දුසයෝ හෝ කම්කරුවෝ හෝ අනුභව කළාහු තම් යහපතැ”යි විපිළිසර ඇත්තේ විය. ධනයේතුමෙන් බැයාගේ එක ම කුඩාපුතු ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය.

මහරජ, ඒ සිටු ගැහැව් තෙමේ තහරසිව් තම් පස්සේනදී රජුන් පිණිසා-පානයෙන් පැවරී යන යමක් ඇද්ද ඒ කම්පිපාකයෙන් සත්වරක් සුහති සබ්බාන සඵලිලෝකයට (උතපත්තිවශයෙන්) පැමිණියේ ය. ඒ කම්යාගේ ම විපාකාවර්ණයෙන් මේ සැවැත්තුවර ම සත්වරක් සිටුකම් කරවී ය.

මහරජ, ඒ සිටු ගැහැව් තෙමේ දී(පසුව) “මේ පිණිසාහාරය දුසයෝ හෝ කම්කරුවෝ හෝ අනුභව කළාහු තම් යහපතැයි” පසු ව විපිළිසර ඇති වී යන යමක් ඇද්ද, ඒ කම්යාගේ විපාකය හේතු කොට ගෙණ උදර වූ බත් වැළඳීම පිණිස සිත නො නැමෙයි. උදර වූ වසත්‍රපරිභෝගය පිණිස සිත නො නැමෙයි. උදර වූ රථපරිභෝගය පිණිස සිත නො නැමෙයි. උදර වූ පස්කම් සැප අනුභවය පිණිස සිත නො නැමෙයි.

යං බො සො මහාරුජ්ඣ සෙට්ඨි ගහපති භාදුච්ච පන එකපුත්තකං සාපනෙය්‍යස්ස කාරණං ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කමමෙය්‍ය විපාකෙත ඛහුති වස්සානි ඛහුති වස්සසතානි ඛහුති වස්සසහස්සානි ඛහුති වස්සසතසහස්සානි නිරයෙ පච්චිත්ථ. තස්සෙව කමමෙය්‍ය විපාකාවසෙසෙන ඉදං සත්තමං අපුත්තකං සාපනෙය්‍යං රුජ්ඣෙය්‍යං පටෙසෙති. තස්ස බො පන මහාරුජ්ඣ සෙට්ඨිග්ග ගහපතීග්ග පුරුණස්ස පුඤ්ඤං පරික්ඛිණං, තවස්ස පුඤ්ඤං අනුපට්ඨිතං. අජ්ජ පන මහාරුජ්ඣ සෙට්ඨි ගහපති මහාරොරුචං නිරයං උපපන්නොති? එවං භනෙත සෙට්ඨි ගහපති මහාරොරුචං නිරයං උපපන්නොති? එවං මහාරුජ්ඣ සෙට්ඨි ගහපති මහාරොරුචං නිරයං උපපන්නොති.

ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං පරිග්‍රහං වාපි² යද්දපි කිඤ්චි,
දුසා කමමකරු පෙස්සා යෙ වස්ස අනුජීවිතො,
සබ්බං තාද්‍යය ගතතබ්බං සබ්බං නික්ඛිප්පගාමිතං³.

යස්ස කුරුති කායෙන වාචාය උද වේතසා,
තං හි තස්ස සකං භොති තස්ස ආදය ගච්ඡති,
තස්සෙය්‍ය අනුතං භොති ඡායාව අතපායිති.

තස්මා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සමපරායිකං,
පුඤ්ඤති පරලොකකමීං පතිට්ඨා භොතති පාණිතනති.

අපුත්තකමකො දුතියො.

කත්‍රුද්දනං:-

ජච්චා පස්සා රුජානො දෙණපාසසඛගාමා ඤේ ති ව,
ධිතරු ඤේ අපමාදා ඤේ අපුත්තකෙත වාති⁴.

3. කොසලවග්ගො.

3. 3. 1.

පුගගලසුත්තං

132. සාමප්‍රජීයං—

අථ බො රුජා පසෙන්නදි කොසලො යෙන භගවා තෙක්ඛුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො රුජානං පසෙන්නදිකොසලං භගවා එතදවොච: වත්තාරො මෙ මහාරුජ්ඣ පුගගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකකමී. කතමෙ වත්තාරො? තමොතමපරායණො⁵ තමොජොතිපරායණො ජොතිතමපරායණො ජොති-
ජොතිපරායණොති.

1. මහාරොරුචෙ - මජ්ඣ. 2. වාපි. - සිවු. 3. නික්ඛිප්පගාමිතං - ස්‍යා.

4. ජච්චා පස්සා රුජානො දෙණපාසසඛගාමා ව
සඛගාමිනා ඤේ චුත්තාහි මලලිකා ඤේ අපමාදෙන ව
අපුත්තකෙත ඤේ චුත්තා වසෙතා නෙත පට්ඨවතීති. - මජ්ඣ.

5. පරායණො - සබ්බත්ථ.

මහරජ, ඒ සිටු ගාභාවී තෙමේ ධනසේනුවෙන් සොහොයුරුගේ එක ම කුඩාපුත්‍ර ද දිවියෙන් තොර කෙළේ යන යමක් ඇද්ද, ඒ කම්මිපාකයෙන් බොහෝ ගණන් හවුරුදු බොහෝ සිය ගණන් හවුරුදු බොහෝ දහස් ගණන් හවුරුදු බොහෝ සියදහස් ගණන් හවුරුදු තරකයෙහි පැයුනේ ය. ඒ කම්මාගේ ම ඉතිරිවිපාකය වශයෙන් මේ සත්වැනි දරුවන් නැති වහ්නුසමූහය රජකොථාගාරයට ඇතුළු කෙරෙයි. මහරජ, ඒ සිටු ගාභාවීපුත්‍රේ පැරණි පිණ ගෙවී ගියේ ය. අලුත් පිණක් ද රැස් නො කරණ ලද්දේය. මහරජ, අද සිටුගාභාවී තෙමේ මහාරොරව තරකයෙහි පැයේ යයි. වහන්ස, එසේ ද? සිටුගාභාවී තෙමේ මහාරොරව තරකයට (උත්තරතට්ඨයෙන්) පැමිණියේ ද? මහරජ, එසේ ය, සිටු ගාභාවී තෙමේ මහාරොරව තරකයට පැමිණියේ ය.

බ්‍රාහ්‍ය ද ඛන ද රිදී ද රත් ද තමා සතු යම් කිසි අතෙකක් ඇත් නම් එ ද දහයෝ ද කම්කරුවෝ ද මෙහෙකරුවෝද යන ඔහු අනුව ජීවත්වන යම් කෙනෙක් ඇත් නම් ඔහු ද යන සියල්ල නො ගෙණ යායුතුයි. සියල්ල (මෙහි ම) භාර දමා යන සැඟවී ඇත.

කසින් ද වචනගෙන් ද වැලි සිතින් ද යම් කම්මකුත් කෙරේ ද එය ම ඔහුට තමා සතු වස්තුව වේ. එය ම රැගෙන පරලොව ගෙයි එය ම අත් නො භාර යන සෙවනැල්ල මෙන් ඔහු අනුව ව යන්නේ වේ.

එහෙයින් පරලොවට හිතවූ ද රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින් පරලොවෙහි දී සත්ත්වයන්ට පිහිට වේ.

අපුභාක වර්ග දෙවෙනි යි.

එහි උද්‍යානය:

ජවිල, පඤ්චරජ, දෙණ්ඩාක, යන සුත්‍ර ද සඛ්‍යාම සුත්‍ර දෙක ද ධිතු සුත්‍රය ද අප්පමාද සුත්‍ර දෙක ද අපුභාක සුත්‍ර දෙකෙහි සුත්‍ර දශයෙකි.

3. කෝසල වර්ගය.

3. 3. 1.

පුඤ්ඤ සුත්‍රය.

132. සැවැත්තුවර—

එකල්හි පසේනදි කොසොල්ලරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක නුන්නේ ය. එකත්පසෙක නුත් පසේනදි කොසොල්ල රජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහරජ, ලෝකයෙහි මේ පුද්ගලයෝ සිටු දෙනෙක් ඇත. කවර සිටු දෙනෙක්? යත්: “අඳුරෙන් අඳුරට යන්නේ ය. අඳුරෙන් එළියට යන්නේ ය. එළියෙන් අඳුරට යන්නේ ය. එළියෙන් එළියට යන්නේ ය”යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථකුච මහාරුජ, පුග්ගලො තමොතමපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො නීවෙ කුලෙ පච්චාජාතො හොති වණ්ඤාලකුලෙ වා වෙණකුලෙ වා තෙසාදකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා පුනකුසකුලෙ වා දුට්ඨෙදො අපපත්තපාතභොජනෙ කසිරවුතතිකෙ යත්ථ කසිරෙන සාසච්ඡාදො ලබ්භති. සො ව හොති දුබ්බණ්ණො දුද්දසිකො ඔකොට්ඨකො ඛව්භාඛාධො,¹ කාණො වා හොති කුණී වා බ්බෙඤ්ඤා වා පකඛහතො වා ත ලාභී අන්තස්ස පාතස්ස වත්ඨස්ස යාතස්ස මාලාගකිවිලෙපතස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන දුච්චරිතං වරති. වාචයා දුච්චරිතං වරති. මනසා දුච්චරිතං වරති. සො කායෙන දුච්චරිතං වරිත්ථා වාචයා දුච්චරිතං වරිත්ථා මනසා දුච්චරිතං වරිත්ථා කායස්ස හෙදා පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො අකිකාරා වා අකිකාරං ගච්චෙය්‍ය, තමා වා තමං ගච්චෙය්‍ය, ලොභිතමො වා ලොභිතමො ගච්චෙය්‍ය, තදුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවං ඛො මහාරුජ පුග්ගලො තමොතමපරායණො හොති.

කථකුච මහාරුජ, පුග්ගලො තමොජොතිපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො නීවෙ කුලෙ පච්චාජාතො හොති, වණ්ඤාලකුලෙ වා වෙණකුලෙ¹ වා තෙසාදකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා පුනකුසකුලෙ වා දුට්ඨෙදො අපපත්තපාතභොජනෙ කසිරවුතතිකෙ යත්ථ කසිරෙන සාසච්ඡාදො ලබ්භති. සො ව හොති දුබ්බණ්ණො දුද්දසිකො ඔකොට්ඨකො ඛව්භාඛාධො,² කාණො වා කුණී වා බ්බෙඤ්ඤා වා පකඛහතො වා ත ලාභී අන්තස්ස පාතස්ස වත්ඨස්ස යාතස්ස මාලාගකිවිලෙපතස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන සුච්චරිතං වරති. වාචයා සුච්චරිතං වරති. මනසා සුච්චරිතං වරති. සො කායෙන සුච්චරිතං වරිත්ථා වාචයා සුච්චරිතං වරිත්ථා මනසා සුච්චරිතං වරිත්ථා කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො පඨවියා වා පලලඛකං ආරොහෙය්‍ය පලලඛකා වා අස්සපිට්ඨිං ආරොහෙය්‍ය අස්සපිට්ඨියා වා ගජඛකකිං ආරොහෙය්‍ය ගජඛකකිං වා පාසාදං ආරොහෙය්‍ය, තදුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවං ඛො මහාරුජ පුග්ගලො තමොජොතිපරායණො හොති.

1. වෙනකුලෙ - මජ්ඣ. PTS. 2. ඛව්භාඛාධො. - මජ්ඣ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ අදුරෙන් අදුරට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් යම් කුලයෙක්හි දුකගේ කැමී හැඳීම් ලැබේ ද, එබඳු ස්වභාවාකාරපානභෝජන ඇති දුකගේ දිවි පවත්වන දිගිඳු සැබොල් කුලයෙහි හෝ කුප්පොසාන කුලයෙහි හෝ වැදි කුලයෙහි හෝ සොම්මර කුලයෙහි හෝ පුජ්ජකු කුලයෙහි හෝ භීත කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේ නොමනා පාහැ ඇතියෙක් කුරුසැහැවි ඇතියෙක් තපුරු දැකූ ඇතියෙක් බොහෝ ආබාධ ඇතියෙක් කණෙක් හෝ වකත්ඇතියෙක් පාකොරෙක් අඛන්තවූයෙක් හෝ වේ ද, ආහාරපාන වහ්නු යාන මල්ගඳ විලෙවුන් යහන් ලැඟුම් පහන් උපකරණ නො ලබන්නෙක් වෙ යි. හෙ තෙමේ කයින් දුසිරිත් කෙරෙයි වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙයි. සිතින් දුසිරිත් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ කයින් දුසිරිත් කොට වචනයෙන් දුසිරිත් කොට සිතින් දුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු පහ වූ සුව ඇති තපුරුගති ඇති විවහ ව පතිත වන නිරයට උත්පතති වශයෙන් පැමිණෙන්නේ ය.

මහරජ, පුරුෂයෙක් අදුරෙකින් අදුරකට යන්නේ හෝ වේ නම් කඵවරින් කඵවරට යන්නේ හෝ වේ නම් ලෙහෙමලින් ලෙහෙමලට යන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මම මේ පුගුලා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහරජ, මෙසේ පුගුල් තෙමේ අදුරෙන් අදුරට යන්නේ වේ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ අදුරෙන් එළියට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් යම් කුලයෙක්හි දුකගේ කැමී හැඳීම් ලැබේ ද, එබඳු ස්වභාවාකාරපානභෝජන ඇති දුකගේ දිවි පවත්වන දිගිඳු වූ සැබොල් කුලයෙහි හෝ කුප්පොසාන කුලයෙහි හෝ වැදිකුලයෙහි හෝ සොම්මර කුලයෙහි හෝ පුජ්ජකු කුලයෙහි හෝ භීත කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේත් නො මනා පාහැඇතියෙක් තපුරු දැකූ ඇතියෙක් කුරුසැහැවි ඇතියෙක් බොහෝ ආබාධ ඇතියෙක් කණෙක් හෝ වකත්-ඇතියෙක් පාකොරෙක් පක්ෂානගයෙක් හෝ වෙයි. ආහාරපාන වහ්නුයාන මල් ගඳ විලෙවුන් යහන් ලැඟුම් පුද්දිපෝපකරණ නො ලබන්නෙක් වේ. හෙ තෙමේ කයින් සුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙයි. සිතින් සුසිරිත් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ කයින් සුසිරිත් කොට වචනයෙන් සුසිරිත් කොට සිතින් සුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති ස්වභාවිකයට පැමිණෙයි.

මහරජ, යම්යේ පුරුෂයෙක් තෙමේ හිමින් පලහකට නගින්නේ හෝ වේ නම් පලහින් අසුපිටට නගින්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටින් ඇත්කඳකට නගින්නේ හෝ වේ නම් ඇත්කඳින් පහයකට නගින්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ අදුරෙන් එළියට යන්නේ වේ.

කථඤ්ච මහාරුජ, පුග්ගලො ජොතිතමපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො උච්චො කුලෙ පච්චාරාතො හොති ඛතතියමහාසාලකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලකුලෙ වා ගහපතීමහාසාලකුලෙ වා අඤ්ඤි මහඤ්ඤි මහාභොගෙ පසුතජාතරුපරජතෙ පසුතච්ඡිතකුපකරණෙ පසුතධිතධිඤ්ඤෙ. සො ච හොති අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමොය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො ලාභී අන්තස්ස පාතස්ස වත්තස්ස යාතස්ස මාලාගනිවිලෙපතස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන දුච්චරිතං වරති. වාචාය දුච්චරිතං වරති. මහසා දුච්චරිතං වරති. කායෙන දුච්චරිතං වරිතො වාචාය දුච්චරිතං වරිතො මහසා දුච්චරිතං වරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො පාසාද වා හජී-කකකිං ඔරෙහෙය්‍ය, හජීකකකිං වා අස්සපිට්ඨිං ඔරෙහෙය්‍ය, අස්සපිට්ඨිං වා පලලඛකං ඔරෙහෙය්‍ය, පලලඛකා වා පඨවිං ඔරෙහෙය්‍ය, පඨවියා වා අකිකාරං පච්ඤෙය්‍ය¹, තදුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවං බො මහාරුජ පුග්ගලො ජොතිතමපරායණො හොති,

කථඤ්ච මහාරුජ, පුග්ගලො ජොතිජොතිපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො උච්චො කුලෙ පච්චාරාතො හොති ඛතතියමහාසා-ලකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලකුලෙ වා ගහපතීමහාසාලකුලෙ වා අඤ්ඤි මහඤ්ඤි මහාභොගෙ පසුතජාතරුපරජතෙ පසුතච්ඡිතකුපකරණෙ පසු-තධිතධිඤ්ඤෙ. සො ච හොති අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමොය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො ලාභී අන්තස්ස පාතස්ස වත්තස්ස යාතස්ස මාලාගනිවිලෙපතස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන සුචරිතං වරති. වාචාය සුචරිතං වරති. මහසා සුචරිතං වරති. සො කායෙන සුචරිතං වරිතො වාචාය සුචරිතං වරිතො මහසා සුචරිතං වරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො පලලඛකා වා පලලඛකං සඛකමෙය්‍ය, අස්සපිට්ඨිං වා අස්සපිට්ඨිං සඛකමෙය්‍ය, හජීකකකිං වා හජීකකකිං සඛකමෙය්‍ය පාසාද වා පාසාදං සඛකමෙය්‍ය. තදුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවං බො මහාරුජ පුග්ගලො ජොතිජොතිපරායණො හොති.

ඉමෙ බො මහාරුජ වතනාරො පුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

දද්විද්දො² පුරිසො රුජ අස්සඤ්ඤා හොති මච්ඡරී,
කදරියො පාපසඛකපොපා ඕච්ඡාදිට්ඨි අතාදරො.

සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි අඤ්ඤෙදා වාපි වණ්ඤකො³,
අනෙකාසනී පරිභාසනී තජ්ජිකො හොති රෙහකො,
දදමානං නිවාරෙති යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මියමානො ජතාධිප,
උපෙති නිරයං සොරං තමොතමපරායණො.

දද්විද්දො පුරිසො රුජ සඤ්ඤා හොති අමච්ඡරී,
දදති සෙට්ඨසඛකපොපා අබ්‍යග්ගමනසො⁴ තරො.

1. ඔරෙහෙය්‍ය - සිඳු. PTS 2. දලිදදා - මජ්ඣ, PTS. 3. වනිබ්බෙසක - මජ්ඣ.

4. අව්‍යග්ගමනසො - සී 2. අ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් අඳුරට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආභ්‍ය වූ මහත් ධන ඇති මහත් හෝග ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ මතච්ඡිත දෑ ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කාන්මහසල් කුලයෙහි හෝ බමුණුමහසල් කුලයෙහි හෝ ගෘහාචාර්යයෙකු කුලයෙහි හෝ උසස් කුලයෙකු උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ මනා රූ ඇත්තේත් දැකුම්කල වූයේත් ප්‍රසාද එළවන්නේත් උතුම් පාඨාසවහරින් යුක්තවූයේත් ආහාර පාන වස්ත්‍ර යානවාහන මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් ලැඟුම් ප්‍රදීපොපකරණ ලබන්නේත් වෙයි. හෙ තෙමේ කසින් දුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙයි. කසින් දුසිරිත් කොට වචනයෙන් දුසිරිත් කොට සිතීන් දුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු පහ වූ සුව ඇති තපුරාගති ඇති විවෘත ව පතිත වන තීරයට පැමිණෙයි. මහරජ, යම්කෙසේ පුරුෂයෙක් පහයෙකින් ඇත්කඳකට බස්නේ හෝ වේ නම් ඇත්කඳෙකින් අසුපිටකට බස්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටෙකින් පලහකට බස්නේ හෝ වේ නම් පලහෙකින් පොළොවට බස්නේ හෝ වේ නම් පොළොවින් අඳුරකට පිවිසෙන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට මම කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් අඳුරට යන්නේ වෙයි.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් එළියට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආභ්‍ය වූ මහඬුන ඇති, මහාහෝග ඇති, බොහෝ රන්රිදී ඇති, බොහෝ සිත් පිතවන දෑ ඇති, බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කාන්මහසල් කුලයෙහි හෝ බමුණු මහසල් කුලයෙහි හෝ ගෘහාචාර්යයෙකු කුලයෙහි හෝ උසස්කුලයෙකු උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේ මනා රූ ඇත්තේත් දැකුම්කල වූයේත් ප්‍රසාද එළවන්නේත් උතුම් පාඨාසවහරින් යුක්තවූයේත් ආහාර පාන වස්ත්‍ර යාන වාහන මල් ගඳවිලෙවුන් යහන් ලැඟුම් ප්‍රදීපොපකරණ ලබන්නේත් වෙයි. හෙ තෙමේ කසින් සුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙයි. කසින් සුසිරිත් කොට වචනයෙන් සුසිරිත් කොට සිතීන් සුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු මහා ගති ඇති ස්වර්ගීකයට පැමිණෙයි. මහරජ, යම්කෙසේ පුරුෂයෙක් පලහෙකින් පලහකට යන්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටෙකින් අසුපිටකට යන්නේ හෝ වේ නම් පහයෙකින් පහයකට යන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට මම කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් එළියට යන්නේ වෙයි.

මහරජ, මේ පුද්ගලයෝ සිවුදෙන ලොව ඇත

මහරජ, දිළිඳු පුද්ගල තෙමේ සැදහැ තැත්තේ වේ ද, මසුරු වේ ද, තදමසුරු වේ ද, පව්වු අදහස් ඇත්තේ මිහදිවූ වූයේ බුද්ධාදීන් කෙරෙහි ආදර තැත්තේ වේ ද,

මහණුන්ටත් බමුණන්ටත් (මෙයින්) අත්‍ය වූ වර්ණබකයන්ටත් ආක්‍රෝශ කෙරේ ද, පරිහව කෙරේ ද, තැතැයි කියන්නේ වේ ද, මෙරමා ගටන්නේ වේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු වලකා ද,

ජනාධිපති මහරජ, අඳුරෙන් අඳුරට යන එබඳු පුද්ගල තෙමේ මැරෙන්නේ දරුණු තීරයට පැමිණේ.

රජතුමනි, දිළිඳු පුරිස් තෙමේ සැදහැත්තේ නොමසුරු වූයේ වේ ද, ශ්‍රේෂ්ඨ අදහස් ඇති ඒ මිනිස් තෙමේ එකඟ සිත් ඇත්තේ දන් දේ ද,

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඤකෙ,
උට්ඨාය අභිවාදෙති සමවරියාය සික්කති,
දදමානං න වාරෙති¹ යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මිගමානො² ජනාධිප,
උපෙති තිදිවං ණානං තමොජොතිපරායණො.

අබ්බො වෙ පුරිසො රුජ අසාදො භොති මච්ඡරි,
කදරියො පාපසබ්බපෙසා මච්ඡාදිවති අනාදරො.

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඤකෙ,
අකෙකාසති පරිභාසති නජීකො භොති රොසකො,
දදමානං නිවාරෙති යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මිගමානො ජනාධිප,
උපෙති තීරයං සොරං ජොතිතමිපරායණො.

අබ්බො වෙ පුරිසො රුජ සදො භොති අමච්ඡරි,
දදති තෙට්ඨසබ්බපෙසා අබ්‍යග්ගමනසො නරො.

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඤකෙ,
උට්ඨාය අභිවාදෙති සමවරියාය සික්කති,
දදමානං න වාරෙති යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මිගමානො ජනාධිප,
උපෙති තිදිවං ණානං ජොතිජොතිපරායණොති.

3. 3. 2.

අය්‍යකාසුතනං.

133. සාවජ්ජියං—

අථ බො රුජා පසෙතදි කොසලො දිවාදිවස්ස යෙන භගවා තෙනු-
පසබ්බමි, උපසබ්බමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසීන්තං බො රුජානං පසෙතදිං කොසලං භගවා එතදවොච:
හන්ද භුක්තො භු ණං මහාරුජ, අගච්ඡසි දිවාදිවස්සාති?

1. නිවාරෙති, සිමු1.
2. මිගමාන, සෘ, සිමු1, PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණනි ද, බමුණනි ද, මෙයින් අත්‍යවු වණ්ඛකයන් ද හුතස්සෙන්
නැගිට වදී ද, සමවරියයෙහි හික්මේ ද, යාවකයන්ට බොජුන් දෙන්නහු
නොවළඟ ද,

ජනශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, අඳුරෙන් එළියට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ
මැරෙණුයේ දෙවිලොවට පැමිණේ.

මහරජ, ආසා වූ පුරිස් තෙමේ ඉදින් සැදුනැ තැත්තේ මසුරු වූයේ
තද මසුරු වූයේ පව්වු අදහස් ඇත්තේ මියදිවූ වූයේ (බුද්ධාදීන් කෙරෙහි)
ආදර රහිත වූයේ වේ ද,

මහණන්ටත් බමුණන්ටත් මෙයින් අත්‍යවු වණ්ඛකයන්ටත් ආක්‍රෝශ
කෙරේ ද, පරිභව කෙරේ ද, නැතැ'යි කියන්නේ වේ ද, මෙරමා ගටන්නේ
වේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු වළඟ ද,

ජනශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, එළියෙන් අඳුරට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ
මැරෙණුයේ දරුණු තිරයට පැමිණෙයි.

මහරජ, ආසා වූ පුද්ගල තෙමේ ඉදින් සැදුනැත්තේ නොමසුරු වූයේ
වේ ද, උසස් අදහස් ඇති ඒ මිනිස් තෙමේ එකඟසිත් ඇත්තේ දත් දේ ද,

මහණන් ද බමුණන් ද, මෙයින් අත්‍යවු වණ්ඛකයන් ද, හුතස්සෙන්
නැගිට වදී ද, සමවරියයෙහි හික්මේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු
නො වළඟ ද,

ජනාධිපති වූ මහරජ, එළියෙන් එළියට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ
මැරෙණුයේ දෙවිලොවට පැමිණේ.

3. 3. 2.

අයාකා සුත්‍රය.

133. සාවන්තුවර—

එකල්හි පස්සෙතදි කොසොල් රජ තෙමේ දෙවෙන් දවල භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්—
පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පස්සෙතදි කොසොල් රජහට
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: මහරජ, දැන් දෙවෙන් දවල තෙපි
කොහි සිට එවු ද?

අය්‍යකා මෙ භනෙත, කාලකතා¹ ජිණ්ණා වුඬ්ඛා² මහලලිකා අඬුගතා වයොඅනුප්පතතා චිතංවස්සසතිකා ජාතියා. අය්‍යකා ඛො පත මෙ භනෙත, පියා අහොසි³ මිතාපා. හච්චිරතතෙන වෙපභං⁴ භනෙත, ලභෙය්‍යං මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති, හච්චිරතතමප්භං දදෙය්‍යං මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති. අස්සරතතෙන වෙපභං භනෙත, ලභෙය්‍යං, මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති, අස්සරතතමපභං දදෙය්‍යං මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති. ගාමවරෙත වෙපභං භනෙත, ලභෙය්‍යං මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති, ගාමවරමපභං දදෙය්‍යං මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති. ජතපදෙන⁵ වෙපභං භනෙත, ලභෙය්‍යං මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති, ජතපදමපභං දදෙය්‍යං මා මෙ අය්‍යකා කාලමකාසිති.

සබ්බෙ සත්තා මහාරුජ, මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අතතීතාති.

අවජරියං භනෙත අබ්භුතං භනෙත, යාව සුභාසිතමිදං භනෙත, හගවතා සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අතතීතාති.

ඵවමේතං මහාරුජ, ඵවමේතං මහාරුජ, සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අතතීතාති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ, යාති කාති ටි කුමහකාරභාජතාති⁶ ආමකාති වෙව පකකාති ව, සබ්බාති තාති හෙදන-ධම්මාති හෙදනපරියොසානාති හෙදනං අතතීතාති. ඵවමේව ඛො මහාරුජ සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අතතීතාති.

සබ්බෙ සත්තා මරිය්‍යන්ති මරණන්තං හි ජීවිතං,
යථාකම්මං ගමිය්‍යන්ති පුඤ්ඤපාපඵලපගා,
නිරයං පාපකම්මන්තා පුඤ්ඤකම්මා ව සුගතිං.⁸

තස්මා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සම්පරාසිකං,
පුඤ්ඤති පරලොකමිං පතිට්ඨා ගොන්ති පාණිනන්ති.

3. 3. 3.

ලොකසුතනං.

134. ඝාටිකපීයං—

ඵකමන්තං නිසිනොතා ඛො රුජා පඤ්ඤාදි කොසලො හගවන්තං ඵතදවොච: කති නු ඛො භනෙත ලොකස්ස ධම්මා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිනාය දුක්ඛාය අථාසුචිභාරායාති?

1. කාලලිකා - මජ්ඣ. ඝා. PTS. 2. වුඬ්ඛා - මජ්ඣ. ඝා. 3. පියා හොති - මජ්ඣ. 4. වෙපාභං සී2. මජ්ඣ. PTS. 5. හච්චිරතතං පභං - මජ්ඣ. PTS. 6. ජතපදපදෙ-සෙත - මජ්ඣ. 7. කුමහකාරභාජතාති. - සීවු. 2. PTS. 8. සුගතීං - ඝා.

තයො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිහාරාය. කතමෙ තයො? ලොහො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිහාරාය. දෙසො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිහාරාය. මොහො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිහාරාය. ඉමෙ ඛො මහාරාජ තයො ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිහාරායාති.

ලොහො දෙසො ච මොහො ච පුරිසං පාපවේතනා,
හිංසනති අත්තසම්භූතා තච්ඡාරං ච සම්ඵලනති¹.

3. 3. 4.

ඉස්සකථාසූතං.

135. ඝාඨිනීයං—

එකමනතං නිසින්නො ඛො රාජා පශ්ඨෙනදි කොසලො භගවනතං එතදවොච: කන්තං හු ඛො භන්නෙ දුතං දුතබ්බන්ති? යන්තං ඛො මහාරාජ, විතතං පසිද්ධන්ති. කන්තං පත භන්නෙ දින්නං මහපථලනති. අඤ්ඤං ඛො එතං මහාරාජ කන්තං දුතං දුතබ්බං. අඤ්ඤං පතෙතං කන්තං දින්නං මහපථලනති. සීලවතො ඛො මහාරාජ දින්නං මහපථලං නො තථා දුස්සිලෙ. තෙත හි මහාරාජ තඤ්ඤවෙත්තං පච්චුච්ඡස්සාමි යථා තෙ ඛමෙය්‍ය තථා තං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි.

තං කිම්ඤ්ඤාසි මහාරාජ, ඉධ ත්‍යාස්ස යුද්ධං පච්චුපට්ඨිතං සඛිගාමො සමුපබ්බුලෙහා², අථ ආගච්ඡෙය්‍ය බ්‍යාකරෙය්‍යාසි අසිකඛිතො අකතභන්තො අකතයොග්ගො අකතපාසනො³ භීරුච්ඡිභි උත්‍රාසි පලාසි. භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අන්තො ච තෙ තාදිසෙත පුරිසෙතාති. තාහං භන්නෙ භරෙය්‍යං තං පුරිසං. ත ච මෙ අන්තො තාදිසෙත පුරිසෙතාති.

අථ ආගච්ඡෙය්‍ය බ්‍යාකරෙය්‍යාසි අසිකඛිතො -පෙ- අථ ආගච්ඡෙය්‍ය වෙස්සකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- අථ ආගච්ඡෙය්‍ය යුද්ධකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අන්තො ච ඛො තෙ තාදිසෙත පුරිසෙතාති? තාහං භන්නෙ භරෙය්‍යං තං පුරිසං. ත ච මෙ අන්තො තාදිසෙත පුරිසෙතාති.

1. සප්පලං - ස්‍යා. 2. සමුපච්චුලෙහා - ස්‍යා. 3. අකතපාසනො - සිටු 2. ස්‍යා, PTS.

මහරජ, ලෝදනම් තුනක් උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. කවර තුනක් ද? යත්: මහරජ, ලෝහ සංඛ්‍යාත ලෝකධර්මය උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, ද්වේෂසංඛ්‍යාත ලෝකධර්මය උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මේහ-සංඛ්‍යාත ලෝකධර්මය උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මේ ලෝකධර්ම තුන උපදනේ අතිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී.

ලෝභය ද ද්වේෂය ද මෝහය ද තමා තුළ හටගත්තාහු පවිටු සිත් ඇති මිනිසා පෙළක්. සිය පලය පොතුහර රූකක් (තහත්තාක්) මෙනි.

3. 3. 4.

ඉය්‍යත්තං සුත්‍රය.

136. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක හුන් පඤ්ඤාදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, කවුරුන් විෂයෙහි දන් දියයුතු ද?

මහරජ, යමකු කෙරෙහි සිත පහදී ද (ඔහුට දියයුතුයි) වහන්ස, කවුරුන් කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වේ ද?

මහරජ, කවුරුන් කෙරෙහි දන් දියයුතු ද? යන මෙය අතෙකෙකි. කවුරුන් කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ ද? යන මෙය අතෙකෙකි. මහරජ, සිල්වතාව දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ. දුශ්ශීලයා කෙරෙහි එසේ නොවේ. මහරජ, එසේ නම් මෙහි ලා නොපම පුළුවියිනෙමි. යම්සේ නොපට වැටහේ නම් එසේ එය පවසව.

මහරජ, ඒ කුමැයි හසිනු ද? මෙහි නොපට යුග්ගයක් එළඹ සිටියේ වන්නේ ය. යුද්ධසෙනන රැස්වූයේ වන්නේ ය. එකල්හි දුක්ඛිජ්ඣි නුපුහුණු කාතග්ගන නො වූ විදීමෙහි නුපුරුදු සිප් දැක්වුම් නො කළ බියගුලු වෙටුලන කැතිගත්තා පුලු පලා යන කැත් කුමරෙක් එන්නේ නම් ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරවු ද, එබඳු පුරුෂයකුගෙන් නොපට වැඩ ඇත් ද? වහන්ස, මම එබඳු පුරුෂයා පෝෂණය නොකරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ද නැත.

එකල්හි නුපුහුණු බඩුණු කුමරෙක් එන්නේ නම් ... එකල්හි නුපුහුණු වෙස්කුමරෙක් එන්නේ නම් ... එකල්හි නුපුහුණු ගුද කුමරෙක් එන්නේ නම් ... ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නනු ද, එබඳු පුරුෂයකුගෙන් නොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා පෝෂණය නොකරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ද නැත.

තං කිම්බ්බද්ධසි මහාරාජ, ඉධ ත්‍යාසං යුඤ්ඤං පච්චුප්චරිතං සඛිතාමො සමුපබ්බුලොකා¹. අථ ආගචේත්‍ය ඛතරිඤ්ඤාමාරො සුසික්ඛිතො². කතභජො කතයොගො කතුපාසනො අභිරු අච්ඡිමි අනුත්‍රාසි අපලාසි. භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අජො ච තෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති? භරෙය්‍යාහං භනෙන තං පුරිසං අජො ච මෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති.

අථ ආගචේත්‍ය මුහුණ්ණකුමාරො සුසික්ඛිතො² -පෙ- වෙසසකුමාරො සුසික්ඛිතො² -පෙ- සුඤ්ඤාමාරො සුසික්ඛිතො² කතභජො කතයොගො කතුපාසනො අභිරු අච්ඡිමි අනුත්‍රාසි අපලාසි. භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අජො ච තෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති? භරෙය්‍යාහං භනෙන තං පුරිසං, අජො ච මෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති.

ඵචමෙව ඛො මහාරාජ, යසො කසමා³ වෙපි කුලා අගාරසමා අනගාරිඤ්ඤා පබ්බජිතො භොති. සො ච භොති පඤ්චඛගවිපථගිතො පඤ්චඛගසමන්තා-ගතො, තස්මිං දිනෙන මහපථලං භොති⁴.

කතමාති පඤ්ච අභිතාති පභිතාති⁵ භොනති? කාමච්ඡද්‍ය පභිතො භොති, ඛ්‍යාපාදෙ පභිතො භොති, චිතමිඤ්ඤං පභිතං භොති, උඤ්චිකුක්කඤ්චං පභිතං භොති, විචිකිච්ඡා පභිතා භොති. ඉමාති පඤ්ච අභිතාති පභිතාති භොනති.

කතමෙහි පඤ්චඛගෙහි සමන්තාගතො භොති? අසෙබෙන⁶ සීලකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ සමාධිකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ පඤ්ඤකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ විමුත්තිකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ විමුත්තිඤ්ඤාදස්ස-තකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති. ඉමෙහි පඤ්චඛගෙහි සමන්තාගතො භොති.

ඉති පඤ්චඛගවිපථගිතෙ පඤ්චඛගසමන්තාගතො දිනනං මහපථලනි.

ඉදමවොච භගවා. ඉදං වන්තා සුගතො අථාපරං ඵතදවොච සන්තා:

ඉස්සන්තං⁷ බලවිරියඤ්ඤා යස්මිං විජේජථ මාණවෙ,
තං යුඤ්ඤාමාරො භරෙ රුජා තාසුරං ජාතිපච්චයා.

තථෙව ඛතරි සොරච්චං ඛමමා යස්මිං පභිට්ඨිතා,
තමරිඤ්ඤාතං⁸ මෙධාසිං භිතජච්චමපි පුජයෙ.

කාරයෙ අස්සමෙ රමෙව වාසයෙත්ථ බහුසුඤ්ඤා,
පපඤ්ච විවතෙ කසිරු දුග්ගෙ සඛිකමනාති ච.

අන්තං පානං බාදනීයං වන්තසෙනාසනාති ච,
දදෙය්‍ය උජ්ඣුතෙසු විපපසනෙන වෙනසා.

1. සමුපබ්බුලොකා - සා. 2. සික්ඛිතො - සිමු, 3. යසො වෙපි - සිමු, සා.
4. මහපථලං - සිමු, 5. විපථගිතාති - සිමු, 6. අසෙය්‍යාසනා, - මජ්ඣිම, සා PTS.
7. ඉස්සන්තං - මජ්ඣිම, PTS. 8. අරියවුත්තිං - මජ්ඣිම.

මහරජ, ඒ කුමකැයි හඟිනු ද? මෙහිනොපට පුඬයෙක් එළඹිසිටියේ වන්නේ ය. සුදසෙනහ රැස් වූයේ වන්නේ ය. එකල්හි දුනුසිප්පි මැනවින් පුහුණු වූ කාතහස්සා වූ කළපුරාද ඇති සිප් දක්වුම් කළ බියගුලු නො වූ නොවෙවුලුන නො තැනිගන්නා පලා නො යන සුලු කැන්කුමරෙක් එන්නේ නම් ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නනු ද? එබඳු පුරුෂයකු ගෙන් නොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ඇත.

එකල්හි මැනවින් පුහුණු වූ බමුණු කුමරෙක් එන්නේ නම්... මැනවින් පුහුණු වූ වෙස් කුමරෙක් ... මැනවින් පුහුණු වූ කාතහස්සා වූ කළපුරාද ඇති කළ සිප් දක්වුම් ඇති බියගුලු නො වූ නොවෙවුලුන නො තැනි ගන්නා පලා නො යන සුලු සුදු කුමරෙක් ... ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නනු ද? එබඳු පුරුෂයකුගෙන් නොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ඇත.

මහරජ, එසෙයින් ම යම් කවර කුලයෙකින් හෝ ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වූයේ වේ ද? හෙ තෙමේත් ප්‍රතිණ වූ පසහක් ඇත්තේ පසහෙකින් සමන්විත වූයේ නම් ඔහු කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වෙයි.

කවර පසක් ප්‍රතිණ වූයේ වේ ද? යත්: කාමච්ඡදය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. ව්‍යාපාදය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. ජිනම්ඛය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. උභාවිකුකකුචය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. විවික්ච්ඡාව ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. මේ පසහ ප්‍රතිණ වූයේ වේ.

කවර පසහෙකින් සමන්විත වූයේ ද? යත්: අශෛෂ වූ ශීලසංකතියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ සමාධිසංකතියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ ප්‍රඥාසංකතියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ විමුක්තිසංකතියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ විමුක්තිඥාදර්ශිතසංකතියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. මේ පසහින් සමන්විත වූයේ වෙයි. මෙසේ ප්‍රතිණ වූ පසහක් ඇති පසහෙකින් සමන්විත වූවනු කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙය වදාළ නැවත පසු ව මෙය ද වදාළ සේක.

යම් තරුණයකු කෙරෙහි ධනුශ්ලිපයත් කායික චෛතසික වීර්‍යයත් විද්‍යාමත වේ නම් රජ තෙමේ ඔහු යුද පිණිස පෝෂණය කරන්නේ ය. අදක්‍ෂයා ජාතිය හේතු කොට ගෙන පෝෂණය නොකරන්නේ ය.

එපරිද්දෙන් ම යමකු කෙරෙහි ඉවසීම ද රහත්බව ද යන ධර්මයෝ පිහිටියාහු ද ආර්‍ය්‍ය පැවතුම් ඇති නුවණැති ඔහු භික්ෂුභික්ෂිකයකු වූ ව ද පුදන්නේ ය.

සිත්කලු අසපු කරවන්නේ ය. එහි බහුලාභයත් වස්වන්නේ ය. නිරුද්ධ අරණ්‍යයෙහි පැත්තොකුණු ද නොසමබ්බිති සක්මන්මලු ද කරවන්නේ ය.

අහර ද පැත් ද කැවිලි ද වත්සෙනසුන් ද රහතුන් කෙරෙහි පහත්සිතින් දෙන්නේ ය.

යථා හි මෙසො ථනං විජ්ජමාලී සතකකකු¹,
ථලං නිත්තඤ්ඤා පුරෙති අභිවසං වසුකිරං.

තථෙව සඤ්ඤා සුතවා² අභිසංඛාව භොජනං,
වණ්ණිකකෙ තප්පයති අත්තපාතෙන පණ්ණිකො,
ආමොදමානො³ පකිරෙති දෙථ දෙපාති භාගති.

තං හිසං ගජ්ජනං භොති දෙවසෙව පවසානො,
සා පුඤ්ඤාධාර විපුලා දාතාරං අභිවසානිති.

3. 3. 5.

පබ්බතූපමසුතනං.

136. සාවච්ඡිං—

ථකමනං නිසිත්තං බො රුජානං ජ්‍යෙෂ්ඨං කොසලං භගවා ඵතදවොච:
හන්ද කුතො නු චං මහාරුජ ආගච්ඡති දිවාදිවසානි?

යාති තාති භනෙත රඤ්ඤං බතතියානං මුඛාවසිත්තානං ඉසාරියමද-
මිත්තානං කාමගෙධපරිපුට්ඨිතානං ජතපදත්ථාවරියපාතනානං මහනං
පඨමිමණ්ඩලං අභිවිජ්ජ අජ්ඣාචසානානං රුජකරණීයාති සන්ති⁴, තෙසාංහං⁵
ඵතරති උසුකකං ආපනෙතාති.

තං කිමඤ්ඤාසි මහාරුජ, ඉධ තෙ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පුරිච්ඡිමාය
දිසාය සඤ්ඤාසිකො පච්චිසිකො. සො තං උපසංඝමිත්තා ඵං වදෙය්‍ය: යග්ගෙ
මහාරුජ ජාතෙය්‍යාසි: අහං ආගච්ඡාමි පුරිච්ඡිමාය දිසාය. තත්ථගුසං
මහනං පබ්බතං අබ්බසමං. සබ්බෙ පාණේ නිප්පොඤ්ඤො⁶ ආගච්ඡති. යං
තෙ මහාරුජ කරණීයං තං කරොහීති. අථ දුතියො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය
දකුණිකාය දිසාය -පෙ- අථ තතියො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පච්චිමාය දිසාය
-පෙ- අථ චතුත්ථො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාය දිසාය සඤ්ඤාසිකො
පච්චිසිකො. සො තං උපසංඝමිත්තා ඵං වදෙය්‍ය: යග්ගෙ මහාරුජ ජාතෙය්‍යාසි:
අහං ආගච්ඡාමි උත්තරාය දිසාය තත්ථගුසං මහනං පබ්බතං අබ්බසමං.
සබ්බෙ පාණේ නිප්පොඤ්ඤො⁶ ආගච්ඡති. යං තෙ මහාරුජ කරණීයං
තං කරොහීති. ඵවරුපෙ හෙ මහාරුජ මහති මහබ්බසෙ සමුප්පනෙත දුරුණේ
මනුස්සකයෙ දුලුභෙ මනුස්සනෙත කිමසං කරණීයන්ති?

ඵවරුපෙ මෙ භනෙත මහති මහබ්බසෙ සමුප්පනෙත දුරුණේ මනුස්ස-
කයෙ දුලුභෙ මනුස්සනෙත කිමසං කරණීයං අඤ්ඤාත්‍ර ධම්මචරියාය
සම්මචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤාකිරියායාති.⁷

ආරොචෙමි බො තෙ මහාරුජ, පච්චෙදයාමි⁸ බො තෙ මහාරුජ, අධිවත්තති
බො තං මහාරුජ ජරුමරණං. අධිවත්තමානෙ ච තෙ මහාරුජ, ජරුමරණේ
කිමසං කරණීයන්ති?

1. සතකකකු - PTS. 2. සුචා - සා. 3. අනුමොදමානො - සා. 4. හවතති,
සා, මජ්ඣ. 5. තෙසාංහං - මජ්ඣ. 6. නිප්පොඤ්ඤො - සිවු, 2. නිප්පොඤ්ඤො -
මජ්ඣ. සා. 7. අඤ්ඤාත්‍ර සම්මචරියාය අඤ්ඤාත්‍ර කුසලකිරියාය අඤ්ඤාත්‍ර පුඤ්ඤාකිරියායාති -
මජ්ඣ. සා. 8. පරිච්ඡෙදමි - මජ්ඣ. සා. PTS. සි 1. 2.

යමකේ විදුලි පෙල ඇති සියගණන් (වලා) කුළු ඇති මේසය ගුහුරමින් පොළොව තෙමන්නේ වළ ද ගොඩ ද පුරවා ද,

එසේ ම සැදුහැනි ඇසු පිරු තැන් ඇති නුවණැත්තේ බොජුන් පිළියෙල කොට ඇහාරපානයෙන් වණ්ඛිකයන් සතප්වයි. සතුටු වන්නේ සජීවකාරයෙන් විසුරුවන්නාක් මෙන් දන් දෙයි. නොහොත් දන්ගලෙහි හැසිරෙයි. දෙව දෙව යි කියයි.

වස්තා වැස්සෙක (ගර්ජනය) මෙන් එය ඔහුගේ ගර්ජනය වෙයි. මහත් වූ ඒ පින් දහර දෙන්නහු මැනවින් තෙමයි.

3. 3. 5.

පබ්බතාසම සුත්තය.

136. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල්ලරජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහරජ තෙපි දෑත් මේ දෙවෙත් දවාලෙහි කොහි සිට එවූද?

වහන්ස, ඉසුරුමෙදෙන් මන් වූ කාමයෙහි ගිජු බැවින් මැඩුනු දතවිහි තීරබවට පත් මුදුන්හි අභිෂේක කරණ ලද මහත් පොළොව්බල දිනා අභිපතීව වෙසෙන කැත් රජුන්ට යම් ඒ රජකටයුතු ඇද්ද, මම දෑත් එහි උත්සුකබවට පැමිණියෙමි වෙමි.

මහරජ, ඒ කුමකැයි හඟිනු ද? මෙහි තොප විසින් ඇදහියයුතු පිළිගත හැකි වචන ඇති පුරුෂයෙක් පෙර දිගින් එන්නේ ය. හෙ තෙමේ තොප වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්ස, දෑත් වදාළ මැනවි. මම පෙරදිග සිට එමි. එහි අහස හා සම වූ මහපච්චක් දිටිමි. සියලු සතුන් සුණු කෙරෙමින් එයි. දේවයන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරණු මැනවැ”යි මෙසේ සැළ කරන්නේ ය. ඉක්බිති දෙවෙති පුරුෂයෙක් දකුණු දිග සිට එයි ..... ඉක්බිති තෙවෙති පුරුෂයෙක් පාසුළු දිග සිට එයි. .... ඉක්බිති ඇදහිය යුතු පිළිගත හැකි වචන ඇති සිවුවැනි පුරුෂයෙක් උතුරු දිග සිට එයි. හෙ තෙමේ තොප වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්ස, දෑත් වදාළ මැනවි. මම උතුරුදිග සිට එමි. එහි අහස හා සම වූ මහපච්චක් දිටිමි. සියලු සතුන් සුණු කෙරෙමින් එයි. දේවයන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරණු මැනවැ”යි මෙසේ සැළ කරන්නේ ය. මහරජ, දරුණු වූ මිනිසුන් නසන මහත් වූ මෙබඳු තපුරු බියක් හටගත් කල්හි දුබල මිනිසන් බැවිහි වූ තොප විසින් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද?

වහන්ස, දරුණු වූ මිනිසුන් නසන මහත් වූ මෙබඳු තපුරු බියක් හටගත් කල්හි දුබල මිනිසන් බැවිහි ධර්මයභීත සමවයභීත කුලලක්‍රියාව පුණ්‍යක්‍රියාව භාර අත් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

මහරජ, තොපට කියමි. මහරජ, තොපට දන්වමි. මහරජ, ජරාමරණ දෙක තොප මැඩ ගෙන සිටී. මහරජ, ජරාමරණ දෙක තොප මැඩ ගෙන සිටී කල්හි තොප විසින් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද?

අභිවත්තමානෙ ව මෙ භනෙන ජරාමරණේ කිමස්ස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සම්මචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියාය.

යානි තානි භනෙන රඤ්ඤං ඛතතියානං මුද්ධාවසිත්තානං ඉසාරිය-
මිදමිත්තානං කාමගෙඛපරිවුට්ඨිතානං ජනපදභාවරියපපත්තානං මහනානං
පඨවිමණ්ඩලං අභිවිජ්ඣ අප්ඤ්ඤාවසිත්තානං හත්තිසුද්ධානි භවන්ති. තෙසමපි
භනෙන හත්තිසුද්ධානං තත්ති ගති තත්ති විසයො අභිවත්තමානෙ ජරාමරණේ.

යානිපි තානි භනෙන රඤ්ඤං ඛතතියානං මුද්ධාවසිත්තානං - පෙ - අස්ස-
සුද්ධානි භවන්ති - පෙ - රථසුද්ධානි භවන්ති - පෙ - පතතිසුද්ධානි භවන්ති.
තෙසමපි භනෙන පතතිසුද්ධානං තත්ති ගති තත්ති විසයො අභිවත්තමානෙ
ජරාමරණේ.

ඤ්ඤානි බො පන භනෙන ඉමස්මිං රුජකුලෙ මනතිනො මහාමත්තා
යෙ පභොනති ආගතෙ පච්චත්තිකෙ මනෙතභි භෙදධිතුං. තෙසමපි භනෙන
මනෙතසුද්ධානං තත්ති ගති තත්ති විසයො අභිවත්තමානෙ ජරාමරණේ.

සංවිජ්ජති බො පන භනෙන ඉමස්මිං රුජකුලෙ පහුතං තීරඤ්ඤාසුචණ්ණං
භූමිගතඤ්ඤෙව වෙහාසට්ඨඤ්ඤෙ. යෙන මයං පභොම ආගතෙ පච්චත්තිකෙ
ධනෙන උපලාපෙතුං. තෙසමපි භනෙන ධනසුද්ධානං තත්ති ගති තත්ති
විසයො අභිවත්තමානෙ ජරාමරණේ.

අභිවත්තමානෙ ව මෙ භනෙන ජරාමරණේ කිමස්ස කරණීයං අඤ්ඤානු
ධම්මචරියාය සම්මචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියායාති.

එවමෙතං මහරුජ, එවමෙතං මහරුජ, අභිවත්තමානෙ ව තෙ ජරාමරණේ
කිමස්ස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සම්මචරියාය කුසලකිරියාය
පුඤ්ඤකිරියායාති.

ඉදමවොව භගවා. ඉදං වත්ථා සුගතො අථාපරං එතදවොව සත්ථා:

යථාපි සෙලා විපුලා නහං ආහව්ව පබ්බතා,
සමන්තා අනුපරියෙය්‍යං¹ තිපෙපාඨෙහතා² වතුද්දිසා.

එවං ජරා ව මච්චු³ ව අභිවත්තන්ති පාණීනො⁴,
ඛතතියෙ බ්‍රාහ්මණේ වෙස්සෙ සුඤ්ඤෙ වණ්ඤාලපුක්කඤ්ඤෙ,
ත කිඤ්ඤි පරිවජෙජති සබ්බමෙවාභිමද්දති.

ත තත්ථ හත්තිනං⁵ භූමි න රථානං න පතතියා,
ත වාපි මනෙතසුද්ධෙත සකකා ජෙතුං ධනෙන වා.

තසමා හි පණ්ඩිතො පොසො සම්පස්සං අත්ථමත්තනො,
බුද්ධෙ ධම්මෙ ව සබ්බෙත ව ධිරො සද්ධං නිවෙසයෙ.

1 සමන්තානුපරියෙය්‍යං - මජ්ඣ. 2. නිපෙපාඨෙහතා - මජ්ඣ. 3. මරණං - සී 1

4. පාණීනො - මජ්ඣ. 5. හත්තිනං - මජ්ඣ., සසා, PTS.

වහන්ස, ජරාමරණ දෙක (අප) මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ධර්මවය්භාව සමවර්ගාව කුසලක්‍රියාව පුණ්‍යක්‍රියාව හැර මාපිසින් අත් කීමෙන් කටයුතු වන්නේ ද.

වහන්ස, ඉසුරාමෙතෙක් මත් වූ කාමයෙහි ගිජුබැවින් මඩතාලද දතවිහි තීරබවට පත් මහත් පොළොවමඩල දිනා අභිපති ව වෙසෙන බුදුන අභිෂේක කළ කැත් රජුන්ගේ යම් ඒ ඇත්යුද වේ නම් වහන්ස, ජරාමරණදෙක (අප) මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ ඇත් යුදවලට ද වැඩෙක් නැත. සමත්බවෙක් නැත.

වහන්ස, බුදුන අභිෂේක කළ ... කැත් රජුන්ගේ යම් ඒ අත්යුද වේ නම් ... රථයුද වේ නම් ..... පාබලයුද වේ නම් වහන්ස, ජරා මරණ දෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ පාබල යුදවලට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක්ද නැත.

වහන්ස, යම් කෙනෙක් අවා වූ සතුරන් මනත්‍රණයෙන් බිඳවා ලන්නට සමත් වෙත් නම් එබඳු මැති ආමතිකෙනෙක් මේ රජකුලයෙහි ඇත. වහන්ස, ජරාමරණ දෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ මනත්‍රයුධයන්ට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක් නැත.

වහන්ස, අවා වූ සතුරන් ධනයෙන් පොලඹවා ගන්නට යම් ධනයෙකින් අපි සමථී වලෝ නම් බිම පිහිටියා වූත් අහස සිටියා වූත් එබඳු බොහෝ රත් අමුරන් මේ රදකුලයෙහි ඇත. වහන්ස, ජරාමරණදෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ ධනයුධයන්ට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක් නැත.

වහන්ස, ජරාමරණදෙක මා මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ධර්මවය්භාව, සමවය්භාව, කුසලක්‍රියාව, පුණ්‍යක්‍රියාව හැර මා පිසින් අත් කීමෙන් කටයුතු වන්නේ ද.

මහරජ, තෙල එසේය. මහරජ, තෙල එසේ ය. ජරාමරණදෙක (තොප) මැඩගෙන සිටි කල්හි ධර්මවය්භාව, සමවය්භාව, කුසලක්‍රියාව, පුණ්‍යක්‍රියාව හැර තොප පිසින් අත් කීමෙන් කටයුතු වන්නේ ද.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. සුගත වූ ශාස්ත්‍රාභිවෘත්ත වහන්සේ මෙය වදරා වැලි අත්‍ය වූ තෙල ගාපෙල ද වදළ සේක:

යම්සේ මහත් වූ ශෛලමය වූ අහස හැපි (සිටි) පථිතයෝ හාත්පස සිටු දිගුන් සුණු කෙරෙමින් පෙරළී එන්නාහු ද,

එසේ ජරාවත් මරණයත් ක්‍රියාත් ද බ්‍රාහ්මණයන් ද වෛශ්‍යයන් ද ශුද්‍රයන් ද සැබොල් පුජසම්‍යු කුලයෙහි වුවත් ද යන සියලු සතුන් යට කෙරෙත්. කිසිවක් අත් නො හරී. සියල්ල ම මඬී.

එහි ඇතුන්ට ද රථයන්ට ද පාබලසෙනහට ද විෂයසථාන නො වේ. මනත්‍රයුධයන් හෝ ධනයෙන් හෝ දතන්නට නො ම හැක්කේ ය.

එහෙයින් බෙධයවත් වූ නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තම්භට වැඩ දක්නේ බුදුන් කෙරෙහි ද ධර්මය කෙරෙහි ද සම්‍යක කෙරෙහි ද ශ්‍රද්ධාව පිහිටුවන්නේ ය.

යො ධම්මවාරී¹ කායෙන වාචාය උද වෙනසා,
ඉධෙව නං පසංසන්නි පෙච්ච සග්ගෙ පමොදනීති.

කොසලවග්ගො තතියො.

භග්වතුනං:

පුග්ගලො අය්‍යකා ලොකො ඉස්සන්ථං පබ්බතූපමං,
දෙසිතං බුද්ධසෙවෙයිත ඉමං කොසලපඤ්චකන්ති.

කොසලසංයුතනං සමන්තං.

4. මාරසංයුතනං

1. ආයුචග්ගො.

4. 1. 1.

තපොකම්මසුතනං.

137. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති තජ්ජා
නෙරඤ්ඤය නිරෙ අජපාලනිග්‍රොධමුලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො. අථ බො
භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි:
මුත්තො වතමති තාය දුක්ඛාරකාරිකාය. සාධු මුත්තො වතමති තාය අනන්ථ-
සංභිතාය දුක්ඛාරකාරිකාය. සාධු ධීතො සතො බොධිං සමජ්ඣගන්ති².

අථ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො වෙනසා වෙනොපරිචිතකමඤ්ඤය
යෙන භගවා තෙහුපසම්බුද්ධා. උපසම්බුද්ධා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාමාසි.

තපොකම්මා අපකම්මෙ යෙන සුජ්ඣන්ති මානවා,
අසුද්ධො මඤ්ඤසි සුද්ධො සුද්ධිමග්ගමපරද්ධොති³.

අථ බො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාති
පච්චමාසි:

අනන්ථසංභිතං ඤ්ඤා යං නිඤ්ඤි අමරං තපං,
සබ්බං නන්ථවහං භොති පියාරිත්තං⁴ ව ධම්මති.

සීලං සමාධිං පඤ්ඤාද්ධං⁵ මග්ගං බොධාය භාවයං,
පනෙතාසම් පරමං සුද්ධිං නිහන්තො කම්මසි අනාකාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි
දුම්මෙතො තජෙවන්තාරධාසිති.

1. ධම්මං වරී - මජ්ඣං. 2. සාධු වතමති සතො බොධිසමජ්ඣගාමී. ස්‍යා. සාධු වතමති
මුත්තො බොධිං සමජ්ඣගන්ති, මජ්ඣං. 3. සුද්ධිමග්ගො අපරපදධාමී - මජ්ඣං. 4. ථීයා -
මජ්ඣං. 5. පමාසිපඤ්ඤාද්ධං. මජ්ඣං, PTS.

යමෙක් කසින් ද වචනයෙන් ද යළි සිතින් ද ධර්මයෙහි හැසිරෙණ සුළු ද (නුවණැත්තෝ) ලොව ම ඔහු පසසත්. පරලොව ස්වර්ගයෙහි සතුටු වෙයි.

කෝසල වර්ගය තුන් වැනියි.

එහි උද්දානය:

සුභගල, අය්‍යකා, ලොක, ඉය්‍යත්ථ, පබ්බතූපම සුත්‍රය යන මේ කෝසලපඤ්චකය ශ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලදී.

කෝසලසංයුතය නිමයේ ය.

4. මාරසංයුතය.

1. ආයුධවර්ගය.

4. 1. 1.

තපොකම්ම සුත්‍රය.

137. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පළවූ කොට උරුවෙල්දැව්වෙහි නේරෙකුත්තර තෙර අප්පල් නුගරුක්වූල වැඩවසන සේක. එකල්හි එකලා වූ විතතවිවේකයෙන් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඒ දුෂකරත්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. ඒ තොවැඩ ඇසුරු කළ දුෂකරත්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මැනවින් මිදුනෙමි වෙමි. සරි ව එළඹසිටි සිහි ඇත්තෙමි මැනවින් සත්‍යාවබෝධය කෙළෙමි”යි මෙබඳු විතතවිතකියෙක් පහල විය.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ තමසිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතතවිතකිය දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

යම් තපසෙකින් මනුෂ්‍යයෝ පිරිසිදු වෙද්ද, ඒ තපස්කමයෙන් ඉවත් ව අශුඬ වූයේ ම ශුඬමාගීය වැරදවූයේ ශුඬ යයි හඟිති ද,

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යි දැන පවිටු මාරයාහට ගාථාවලින් පෙරලා වදාළ සේක:

අමර තම වූ යම්කිසි තපසෙක් වේ ද, (ඒ සියල්ල) අනභිසංඝිත යයි දැන (අත්හළෙමි.) ඒ සියල්ල වැඩ සිදුකරන්නේ නො වේ. (කෙසේ ද? යත්:) මරුකතරෙහි රිපිපලපත් මෙකි. (මරුකතරෙහි වූ තැවක් රිපිපලපත් ගෙණ පදවන්නට නො හැක්කාක් මෙකි.)

සීලය ද සමාධිය ද ප්‍රඥාව ද යන අය්‍යමාගීය සත්‍යාවබෝධය පිණිස වඩමින් පරමශුඬියට පැමිණියෙමි වෙමි. මාරය, තෝ තවුදෙකි.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දතී, සුභග තෙමේ මා දතී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 2.

නාගසුභං.

188. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුච්චෙලායං විහරති තජ්ජා නොරක්කස්සය නිරෙ අජපාලනිත්‍රොධමුලෙ පඨමාභිසම්මුඛො. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අජේඛාකාසෙ¹ නිසිනොතා හොති. දෙවො ව එකමෙකං චුසායති.

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ජවතිතතතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො මහනතං හත්තිරජවණ්ණං අභිනිවමිතිනා යෙන භගවා තෙක්ඛුපසංඛිකම්. සෙය්‍යථාපි තාම මහාඅරිට්ඨකො මණ්ඨි, එවමෙය්‍ය සිසං හොති. සෙය්‍යථාපි තාම සුඛං රුපිං, එවමෙය්‍ය දනො හොනත්. සෙය්‍යථාපි තාම තඛ්ඛලීසා², එවමෙය්‍ය සොණෙකා හොති.

අථ ඛො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනතං ගාථාය අජ්ඣාහාසි:

සංසාරං³ දීඝමඤ්ඤානං වණ්ණං කනා සුභාසුභං,
අලං තෙ තෙන පාපිම නිහතො තමසි අනතකාති.

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමනො තතෙවනතරධාසිති.

4. 1. 3.

සුභසුභං.

189. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුච්චෙලායං විහරති -පෙ- පඨමාභිසම්මුඛො. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අජේඛාකාසෙ⁴ නිසිනොතා හොති. දෙවො ව එකමෙකං චුසායති.

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ජවතිතතතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො යෙන භගවා තෙක්ඛුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්නා භගවතො අවිදුරෙ උච්චාවචා වණ්ණනිහා උපදංසෙති සුභා වෙව අසුභා ව.

අථ ඛො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනතං ගාථාය අජ්ඣාහාසි:

සංසාරං දීඝමඤ්ඤානං වණ්ණං කනා සුභාසුභං,
අලං තෙ තෙන පාපිම නිහතො තමසි අනතක.

යෙ ව කායෙන වාචාය මනසා ව සුසංවුතා,
ත තෙ මාරවසාසුගා ත තෙ මාරස්ස බඬ්ඬගුති⁵.

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමනො තතෙවනතරධාසිති.

1. අජේඛාකාසෙ - මජ්ඣ. 2. තඛ්ඛලීසා - PTS. 3. සංසාරං - සස. PTS. සි 1, 2.
4. අජේඛාකාසෙ - මජ්ඣ. 3. 5. පච්චගුති - සිමු, සස. PTS. සි 1' 2.

4. 1. 2.

නාම සූත්‍රය.

138. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වුදු ව පළමු කොට උරුමෙල් දතව්වෙහි නේරසුත්ත නෙර අප්පල්ලුගරුක්වුල වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු දැඩිගතදුරෙහි එළිමහ-
නෙක වැඩහුන් සේක. වැස්ස ද එක්එක් පොද හෙළයි.

ඉක්කිති පව්ව මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය වෙවුළුම ලොවු දහගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ මහත් ඇත්රජවෙසක් මවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ඔහුගේ හිස මහකළුගෙයක් වැන්න. ඔහුගේ දත් පිරිසිදු රිදී වැන්න. ඔහුගේ සොඬය තතුලින්දඩක් වැන්න.

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්ව මාරයා සි දන පව්ව මාරයාගට ගාථායෙන් වදාළ සේක. දීඝිකාලයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන්නේ ශුභාශුභ වෙශවිලාස කොට (මා වෙත) පැමිණියෙහි ය. මාරය, එයින් තට කම් තැන. මාරය, තෝ නටුයෙහි.

ඉක්කිති පව්ව මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 3.

සුභ සූත්‍රය.

139. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමෝච්ඡියෙන් පළමුවලා උරුමෙල් දතව්වෙහි ... වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු දැඩිගතදුරෙහි අඛවස වැඩහුන් සේක. වැස්ස ද එක්එක් පොද හෙළයි.

එකල්හි පව්ව මරා තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බියවෙවුළුම ලොවුදහගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි ප්‍රිය වූත් අප්‍රිය වූත් විසිතුරු සටහන් දක්වයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්ව මරා යයි දන පව්ව මරාගට ගාථාවලින් වදාළ සේක:

දීඝිකාලයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන්නේ ශුභාශුභවෙශ විලාස කොට (මා වෙත ආයෙහි ය.) එම්බල පව්ව මරුව, තට එයින් කම් තැන. මරුව තෝ නටුයෙහි.

යම් කෙනෙක් කසින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද සංවාත වෙද්ද, මරුව, ඔහු තට වසන නොවෙත්. ඔහු මාරයාගේ බැම්මට අසු (-අතැවැස්සෝ) නො වෙත්.

එකල්හි පව්ව මරා තෙමේ “භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී ය”යි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 4.

පඨමපාසසුතනං.

140. එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා ඛණ්ණසියං විහරති ඉසිපතනෙ ඕඤ්ඤෙයෙ. තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: භික්ඛවොති, හදනෙතති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චිකොසොසුං. හගවා එතදවොච:

මග්ගං ඛො භික්ඛවෙ යොතිසො මනසිකාරා යොතිසො සමමප්පධානා අනුත්තරං විමුත්ති අනුප්පත්තා, අනුත්තරං විමුත්ති සච්ඡිකතා. තුලෙනපි භික්ඛවෙ යොතිසො මනසිකාරා යොතිසො සමමප්පධානා අනුත්තරං විමුත්තිං අනුපාපුණාථ. අනුත්තරං විමුත්තිං සච්ඡිකරොථාති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන හගවා තෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්කා හගවතං ගාථාය අර්ඛිතාසි:

බඳ්ධො¹ මාරපාසෙන යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබ්බකිතබඳ්ධොසි¹ න මෙ සම්ඤ්ඤොසොසොසිති.

[හගවා:]

මුත්තොගං² මාරපාසෙන යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබ්බකිතමුත්තොමිති නිහතො නිමසි අනතකාති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා ජානාති මං හගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තතොවනතරධාසිති.

4. 1. 5.

දුතියපාසසුතනං.

141. එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා ඛණ්ණසියං විහරති ඉසිපතනෙ ඕඤ්ඤෙයෙ. තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: භික්ඛවොති, හදනෙතති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චිකොසොසුං. හගවා එතදවොච:

මුත්තොගං² භික්ඛවෙ සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. තුලෙනපි භික්ඛවෙ මුත්තා සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. වර්ථ භික්ඛවෙ වාරිකං බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය³ අන්ධාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන දො අගම්ථ⁴. දෙසෙථ භික්ඛවෙ ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ධං සබ්බඤ්ඤානං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ. සන්ති සත්තා අපාරජකච්ඡාතිකා අස්සවණ්තා ධම්මස්ස පරිභායනති. හවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො. අහමි භික්ඛවෙ යෙන උරුවෙලා සෙතානිතිගමො⁵ තෙත්‍රපසඛකම්ස්සාමි ධම්මදෙසනායාති.

1. බඳ්ධොසි - සසා. 2. මුත්තොගං, මජ්ඣං, සසා. 3. ලොකානුකම්පාය, සිවුද, PTS.
4. අගමථ සිවුද 5. පසතානිගමො - මජ්ඣං, සසා, PTS.

4. 1. 4.

පටිපාසා සූත්‍රය.

140. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්තුර සමීපයෙහි ඉසිපතන නම් වූ මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මා විසින් නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්විසෘය කිරීමෙන් නිරුත්තර විමුක්තිය ලබන ලද්ද, නිරුත්තර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරණ ලද්ද. මහණෙනි, තෙපි දු නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්විසෘය වැඩීමෙන් නිරුත්තර විමුක්තියට පැමිණෙම. නිරුත්තර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරම.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මාරපාශයෙන් බඳනා ලද්දෙහි: දිව්‍ය වූ යම් බක්කනයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝත් වෙද්ද, (ඒ සියලු) මාරබක්කනයෙන් බැඳුනෙහි. මහණ, මා කෙරෙත් තො මිඳෙන්තෙහි ය.

[භගවත්හු:]

මාරබක්කනයෙන් මිදුනෙම් වෙමි. දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝත් වෙද්ද, (ඒ සියලු) මාර බක්කනයෙන් මිදුනෙම් වෙමි. මරුව තෝ නටුවෙහි.

ඉක්කිත් පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දැනී, සුගත තෙමේ මා දැනී ය සි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 5.

දුතියපාස සූත්‍රය.

141. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්තුර සමීපයෙහි ඉසිපතන නම් වූ මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු “පින්වතුන් වහන්සැ” සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝත් වෙද්ද (ඒ) සියලු බක්කනයන් ගෙන් මෙ මිදුනෙමි වෙමි. මහණෙනි, තෙපි දු දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝත් වෙන් නම් (ඒ) සියලු බක්කනයන් ගෙන් මිදුනහු ය. මහණෙනි, බොහෝ දුකහට හිත පිණිස, බොහෝ දුකහට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිසුන්ට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වාරිකායෙහි භාසිරුව. එක් මහෙකින් දෙදෙනෙක් තො යම. මහණෙනි, මූල යහපත් වූ මැද යහපත් වූ අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ ව්‍යඤ්ඤනයෙන් පිරිපුන් දහම් දෙසම. කේවල පරිපුණ් පිරිසුදු මහබ්බසර හෙළි කොට දක්වම. පැණැසෙහි සාල වූ කෙලෙස් රජය ඇති සාත්‍යයෝ ඇත. ධර්මය නොඇසීමෙන් (ඔහු) පිරිහෙත්. ධර්මය අවබෝධ කරන්නෝ වත්තාහ. මහණෙනි, මම ද දහම් දෙසනු පිණිස උරාවෙල්-දහව්වෙහි ඡන්දානි නියමිතමට එළඹෙන්නෙමි.

අථ ඛො මාඤ්ඤෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං ගාථාය අර්ඝ්ඛහාසි:

බඤ්ඤාසි සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා,
මහාබ්බකිත්තඤ්ඤාසි න මෙ සමණ මොක්ඛසීති.

[භගවා:]

මුත්තෙත්තං සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා,
මහාබ්බකිත්තමුත්තෙත්තමිති නිගන්තො තිමසි අත්තකාති.

අථ ඛො මාඤ්ඤෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජ්ඣෙවන්තරධාසීති.

4. 1. 6.

සප්පසුත්තං.

142. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඤජග්ගෙ විහරති වෙඨවනො කලාඤ්ඤකතිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙත භගවා රත්තකිකාරුචිසායං අරේඛාකාසෙ¹ නිසින්නො හොති. දෙවො ව එකමෙකං පුසායති.

අථ ඛො මාඤ්ඤෙ පාපිමා භගවතො භයං ජමිතිත්තං ලොමහංසං උපාදෙතුකාමො මහන්තං සප්පර්ජවණණං අභිනිවමිතිභා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. සෙය්‍යථාපි තාම මහතී එකරුහ්ඛිකා නාවා, එවමස්ස කායො හොති. සෙය්‍යථාපි තාම මහන්තං සොණ්ඨිකාතිලාඤ්ඤා, එවමස්ස එණො හොති. සෙය්‍යථාපි තාම මහතී කොසලිකා කංසපාතී, එවමස්ස අක්ඛිති භවන්ති. සෙය්‍යථාපි තාම දෙවෙ ගලගලායතෙන විජ්ජලලතා නිවර්තනී, එවමස්ස මුඛතො ජිව්‍යා නිවර්තනී. සෙය්‍යථාපි තාම කමමාර-ගහනරියා ධම්මානාය සඤ්ඤා හොති, එවමස්ස අස්සාසපස්සාසානං සඤ්ඤා හොති.

අථ ඛො භගවා මාඤ්ඤෙ අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපින්නං ගාථාති අර්ඝ්ඛහාසි:

යො සුඤ්ඤාගෙහාති සෙවති සෙය්‍යා සො මුති අත්තසඤ්ඤානා,
වොස්සාඤ්ඤා වරෙය්‍ය තත්ථ සො පතිරුපං හි තථාපිධස්ස තං.

වරකා බහු හෙරවා බහු අපො ඩංසසිරිංසපා² බහු,
ලොමමිති ත තත්ථ³ ඉඤ්ඤෙය්‍ය සුඤ්ඤාගාරගතො මහාමුති.

තහං ඵලෙය්‍ය පඨවී වලෙය්‍ය සබ්බෙ ව පාණං උද සන්නසෙය්‍යං,
සලලමිති වෙ උරසි පකප්පයෙය්‍යං⁴ උපබ්බිසු තාණං ත කරෙන්නි බුද්ධාති.

අථ ඛො මාඤ්ඤෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජ්ඣෙවන්තරධාසීති.

1. අර්ඝ්ඛාකාසෙ - මජ්ඣ. 2. ඩංසසිරිංසපා - මජ්ඣ. 3. තත්ථ ත - මජ්ඣ. සං. 4. පකප්පයෙය්‍යං - සී.මු. 2.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

දෙවියන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් වෙන් නම් ඒ සියලු පාසයන් ගෙන් බැඳුනෙහි. මහකෙලෙස්බාමිමෙන් බඳනා ලද්දෙහි. මහණ, මා කෙරෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු]:

දෙවියන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් වෙන් නම් ඒ සියලු පාසයන්ගෙන් මම මිදුනෙමි වෙමි. මහාකෙලෙස්-
බකිතයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. මරාව, තෝ නටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දැනී, සුගත තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

4. 1. 6.

සප සුත්‍රය.

142 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වේළුවනාශ්මයෙහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොල්අඳුරෙහි අබවස වැඩහුන්-
නාහු වෙති. වැස්ස ද එකිඑකි පොද හෙළයි.

එකල පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය නැතිගැන්ම ලොවුදහගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ මහත් කාර්වච්ඡක් මවාගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ඔහුගේ සිරුර එක්රැක්තෙන් මැවූ මහ මරුවක් බඳු වෙයි. ඔහුගේ පෙණය රුකරුවන්ගේ රා පෙරණ මහත් වෙදිලිකස්සක් බඳු වෙයි. ඔහුගේ ඇස් කොසොල්ලුපුරේ මහත් කස්ත-
ලියක් (භුඤ්ජනාපාතික) බඳු වෙයි. මේසය ගිහිරි කරණ කල යම්ගේ විදුලිය නික්මේ ද, එපරිද්දෙන් ඔහුගේ මුවෙන් දිව නික්මෙයි. කඹුරුසම වසින් පුරණ කල්හි ශබ්දය යම්ගේ ද, ඔහුගේ ආශ්වාසප්‍රශ්වාස ශබ්දය ද එබඳු වෙයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරු ය යි දැන පවිටු මරුගට ගාථාවන්ගෙන් වදල සේක:

යමෙක් ශයනය පිණිස ශුන්‍යාගාරයන් සෙවුනේ ද, ඒ බුද්ධිමති තෙමේ සංයත වූ ආත්මභාව ඇත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආත්මභාවයෙහි (ආලය) ගැරපියා ගැසිරෙන්නේ ය. එය එබඳු බුද්ධිමතිගට සුදුසු මැයි.

(සිංහව්‍යාඝ්‍රාදී) බිහිසුනු ජඩගම සත්තු ද බොහෝහ. බිහිසුනු ස්ථාවර අරවුණු ද බොහෝහ. වැලි බැහැ ලේ බොන මැස්සෝ ද සපියෝ ද බොහෝහ. ශුන්‍යාගාරයට වත් සම්මුඛව තෙමේ ඒ අරවුණු නිමිති කොට ලෝම මාත්‍රයකුදු කම්පන නො කරන්නේ ය.

අහස පාළොත්තේ නම්, පොළොව සැලෙන්නේ නම්, වැලිත් සිංලු සත්තු නැතිගන්නාහු නම්, ඉදිත් ලෙහි තියුණු හුල් ගසන්නාහු නම්, බුදුවරයෝ උපසිත් කෙරෙහි පරිත්‍රාණයක් නො කෙරෙහි.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දැනී, සුගත තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 7.

සොපපසිසුත්තං.

143. එකං සමයං භගවා ඤජගගෙ විහරති චෛඨවනො කලඤ්ඤකතිවාපෙ. අථ බො භගවා ඛුද්දෙවරතතිං අජ්ඣාකාසෙ වඩකමිත්වා රතතියා පච්චුසසමයං පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා විහාරං පවිසිත්වා දක්ඛිණෙන පසොන සිහසෙය්‍යං කපෙපසි, පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සම්පජානො උට්ඨානං සඤ්ඤං මෙන සි කරිත්වා.

අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවත්තං ගාථාය අජ්ඣාතාසි:

කිං සොපපසි කීනනු සොපපසි කිමිදං සොපපසි දුබ්භගො¹ විය,
සුඤ්ඤමගාරතති සොපපසි කිමිදං සොපපසි සුරියෙ² උග්ගතෙ.

[භගවා:]

යස්ස ජාලිති විසතතිකා තණ්හා තප්ථි කුහිඤ්චි තෙතවෙ,
සඛුපධිතං³ පරිකඛයා චුඤ්ඤා සොපපති කිං තවෙත්ථ මාරාති.

අථ බො මාරො පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුම්මතො තත්ථෙවනතරධාසීති.

4. 1. 8.

නාඤ්ඤිසුත්තං.

144. එවං මෙ සුතා: එකං සමයං භගවා ඤාච්ඤ්ඤං විහරති ජෙතවංසන අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනු-
පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවතො සන්තකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තඤ්ඤි පුතෙනති පුතතිමා ගොමිකො⁴ ගොති තථෙව තඤ්ඤි,
උපධි හි තරස්ස තඤ්ඤා ත හි සො තඤ්ඤි යො⁵ නිරුපධිති.

[භගවා:]

සොචති පුතෙනති පුතතිමා ගොමිකො ගොති තථෙව සොචති,
උපධි හි තරස්ස සොචතා ත හි සො සොචති යො නිරුපධිති.

අථ බො මාරො පාපිමා ජානාති මං භගවා -පෙ- තත්ථෙවනතරධාසීති.

1. දුබ්භගො-සා. දුබ්භායා-PTS. 2. සුරියෙ-මජ්ඣ. 3. සඛුපධිපරිකඛයා - මජ්ඣ.

4. නගාවා - මජ්ඣ. 5. පයාසි-සීඉ. 1.

4. 1. 7.

භාෂාසම්මුතිය.

143. එක්කලෙක භාෂාවකුත් වහන්සේ රජහමනුවර කලාදකනිවැස නම් වූ චේට්ඨනාත්මයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාෂාවකුත් වහන්සේ රැ බොහෝ වේලාවක් අබවස සක්මන් කොට රැ පහන් වේලෙහි පා දෙව වෙහෙරට පිවිස (දකුණු) පස මත (වම්) පස මදක් හැඳූ තබා සිහි නුවණ ඇති ව නැගී සිටුනා වේලාව මෙනෙහි කොට දකුණුපසින් සිංහශය්‍යාව කළ සේක.

එකල්හි පවිටු මරු භාෂාවකුත් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාෂාවකුත් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

කිම නිදසි ද? කුමක් හෙයින් නිදසි ද? මළ එකකු මෙන් කුමකට නිදසි ද? ශුන්‍යාශාරයක් මා විසින් (ලද) සි නිදසි ද? කුමක් හෙයින් හිරු නැගී කල්හි නිදසි ද?

[ගඟවත්හු:]

යමකුගේ ජාලිනී නම් වූ විසතරිකා නම් වූ නාමණ්‍ය තොමෝ කිසි භවයෙකහි පවුණුවන්නට නැද්ද, ඒ සථිඤ තෙමේ සියලු උපයින් ක්‍ෂය කිරීමෙන් හොඳී. මරුව, මෙහිලා තට කිම?

ඉක්බිති පවිටු මරු භාෂාවක් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනිය සි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 8.

නාදකි සූත්‍රය.

144. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාෂාවකුත් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාෂාවකුත් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාෂාවකුත් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

දරුවන් ඇත්තේ දරුවන් හේතු කොට ගෙණ සතුටු වෙයි. එසේ ම ගෙරින් ඇත්තේ ගෙරින් හේතු කොට ගෙණ සතුටු වෙයි. උපයිනු මිනිසාගේ නාදනයෝ ය යමෙක් උපයි රහිත වේ නම් හෙ තෙමේ සතුටු නො වෙයි.

[ගඟවත්හු:]

දරුවන් ඇත්තේ දරුවන් හේතු කොට ගෙණ ශෝක කෙරෙයි. එසේ ම ගෙරින් ඇත්තේ ගෙරින් හේතු කොට ගෙණ ශෝක කෙරෙයි. උපයිනු මිනිසාගේ ශෝචනයෝ ය යමෙක් උපයි රහිත නම් හෙ තෙමේ ශෝක නො කෙරේ මැයි.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාෂාවක් තෙමේ මා දනී. ... එහි ම අතුරුදන් වී ය.

4. 1. 9.

පඨමආයු සුතනං.

145. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ග්‍රන්ථගහෙ විහරති වෙළඬවනෙ කලඤ්ඤාකනිවාපෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතාසී, භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

අපමිදං භික්ඛවෙ මනුස්සානං ආයු, ගමනීයො සම්පරයො, කතනබ්බං ඝුසලං, චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං, තස්සි ජාතස්ස අමරණං. යො¹ භික්ඛවෙ චිරං ජීවති, සො වස්සසතං අපං වා භියෙසාති.

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්නා භගවනං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසී:

දීඝමායු මනුස්සානං ත තං භිලෙ සුපොරිසො,
චරෙය්‍ය ඩිරතෙතොච තස්සි චෙට්ඨස්ස ආගමොති.

[භගවා:]

අපමායු මනුස්සානං භිලෙය්‍ය තං සුපොරිසො,
චරෙය්‍යාදිතතාසීසොච තස්සි චෙට්ඨස්ස නාගමොති.

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තත්ථෙවනතරාධායීති.

4. 1. 10.

දුතියආයු සුතනං.

146 එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ග්‍රන්ථගහෙ විහරති වෙළඬවනෙ කලඤ්ඤාකනිවාපෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතාසී, භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

අපමිදං භික්ඛවෙ මනුස්සානං ආයු, ගමනීයො සම්පරයො, කතනබ්බං ඝුසලං, චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං, තස්සි ජාතස්ස අමරණං. යො භික්ඛවෙ චිරං ජීවති, සො වස්සසතං අපං වා භියෙසාති².

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්නා භගවනං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසී:

තාච්චයනති අභොරතතා ජීවිතං නොපරාජ්ඣති,
ආයු අනුපරියාති³ චෙට්ඨාතං තෙමිච රථඝුබ්බරං.

[භගවා:]

අච්චයනති අභොරතතා ජීවිතං උපරාජ්ඣති,
ආයු ඩියති චෙට්ඨාතං ඝුණාදිතං ඔදකනති.

1. යො හි-සි. 1. 2. භියෙති-PTS. 3. අනුපරියායති-මු. 4. අනුචරියායති-සො, ආයු පරියෙති - සි. 1, 2.

4. 1. 9.

පඨම ආයුසුත්‍රය.

145. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලාඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේදවනාශ්මයෙහි වැඩ වසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

මහණෙනි, මිනිසුන්ගේ මේ ආයුෂ්‍ය අරු ය, පරලොව යා යුතු ය, කුසල් කටයුතු ය, බලිසර හැසිරිය යුතු ය, උපන්නුට නොමැරීමෙන් තැන. මහණෙනි, යමෙක් බොහෝ කලක් ජීවත් වේ නම් හෙ තෙමේ සියක් වසක් ජීවත් වෙයි. බෙහෙවෙක් වේ නම් අරුයෙක් හෝ වෙයි.

එකල්හි පවිටු මාරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය දිග ය. සතපුරුෂ තෙමේ එය හෙලා දක්නේ ය. තතපා මතුයෙන් වැටෙන (සාතකකිය) ලදරුවකු මෙන් හැසිරෙන්නේ ය. මරණයාගේ ජමෙක් තැන.

[භගවත්තු:]

මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය අරු ය. සතපුරුෂ තෙමේ එය හෙලා දක්නේ ය. හිස ගිනි ගත්තකු මෙන් හැසිරෙන්නේ ය. මරණයාගේ නොජමෙක් තැන.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 10.

ද්විතීය ආයුසුත්‍රය.

146 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේදවනාශ්මයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

මහණෙනි, මිනිසුන්ගේ මේ ආයුෂ්‍ය ස්වරු ය, පරලොව යා යුතු ය, කුසල් කටයුතු ය, බලිසර හැසිරිය යුතු ය, උපන්නුට නො මැරීමෙන් තැන. මහණෙනි, යමෙක් බොහෝ කල් ජීවත් වේ ද, හෙ තෙමේ සියක් වසක් ජීවත් වෙයි. බෙහෙවෙක් වේ නම් අරුයෙක් හෝ වෙයි.

එකල්හි පවිටු මාරයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

ඌ දාවල්ල ඉක්ම නො යෙත්. ජීවිතය නිරුඳ්ධ නොවේ. මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය (ඔවුන්) අනුව ම යේ. රියෙහි කිඹුල්ලුව අනුව යන රියනිමි-වල්ල මෙති.

[භගවත්තු:]

ඌ දාවල්ල ඉක්ම යෙත්. ජීවිතය නිරුඳ්ධ වේ. මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය ගෙවේ. කුඩා තදින්ගේ දිය මෙති.

අථ බො මාරො පාපිමා ජානාති මං හගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජ්ඣවන්තරධාසීති.

ආයුච්ඡො පඨමො.

තත්ත්වය:

හපොකම්මස්ථ තාගො ච සුභං පාසෙන තෙ දුච්ඡෙ,
සපොසා සොපසි තඤ්ඤං ආයුතා අපරෙ දුච්ඡෙති.

2. රජ්ජවග්ගො.

4. 2. 1.

පාසාණසුත්තං.

147. එවං මෙ සුතා: එකං සමයං හගවා ගජඤ්ඤා විහරති ගිජ්ඣකුටං පබ්බතෙ. තෙන බො පන සමයෙන හගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අජේඤ්ඤාසං¹ තිසින්නො හොති. දෙවො ච එකමෙකං උසායති.

අථ බො මාරො පාපිමා හගවතො හයං ජම්බුද්වීපං ලොමහංසං උපාදෙභුකාමො යෙන හගවා තෙත්තපසිකම්. උපසිකම්භා හගවතො අවිදුරෙ මහනෙත මහනෙත පාසාණෙ² පදෙලෙසි³

අථ බො හගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිකා මාරං පාපිමනං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

සවෙමං⁴ කෙවලං සබ්බං ගිජ්ඣකුටං චලෙයාසි,⁵
තෙව සම්මා විමුත්තානං බුද්ධානං අහි ඉඤ්ජිතනි.

අථ බො මාරො පාපිමා ජානාති මං හගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජ්ඣවන්තරධාසීති.

4. 2. 2.

සිහසුත්තං⁶

148. එකං සමයං හගවා ඝාච්ඡාසං විහරති ජෙතවනෙ අනාථං පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන හගවා මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙති.

අථ බො මාරස්ස පාපිමතො එතදගොසි: අයං බො සමණො නොනමො මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙති. යනත්තාහං යෙන සමණො ගොනමො තෙත්තපසිකමෙයං විවක්ඛුකම්මායාති. අථ බො මාරො පාපිමා යෙන හගවා තෙත්තපසිකම්. උපසිකම්භා හගවතො ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

1. අජ්ඣාසාසං. - මජ්ඣං. 2. මහනෙත පාසාණං - මජ්ඣං. 3. පච්චෙලෙසි - ඝා. පදලෙසි - සිඳු. 1. 2. මජ්ඣං, PTS. 4. සවෙමං-කප්පි. 5. වසලෙසාසි - කප්පි 6. කිංකුඤ්ඤා-සුත්තං. - මජ්ඣං.

ඉක්බිති පවිටු මාර්ගයෙන් භාග්‍යවත් නෙමේ මා දැනී. සුගත නෙමේ මා දැනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

ආයුධමය පළමුවැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

තපො කම්ම සුත්‍රය ද තාග සුත්‍රය ද සුභ සුත්‍රය ද ඒ පාස සුත්‍ර දෙක ද සප්ප, කොපසි, නඤ්ඤි සුත්‍ර ද, අනෙක් ආයුධ සුත්‍ර දෙක ද සි සුත්‍ර දෙකකි.

2. රජ්ජ වර්ගය.

4. 2. 1.

පාසාණ සුත්‍රය.

147. මා විසින් මෙසේ අත ලදි: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ගිජුකුළු පටුවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ බොල්අඳුරුයෙහි අබවස වැඩහුන්නා වූ වෙති. වැස්ස ද එකී එකී පොදු හෙළයි.

එකල්හි පවිටු මාර්ගය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඩා නැතිගැණුම ලොමු-දහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොදුරෙහි මහත් මහත් ගල් විහිටි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාර්ගය සි දැන පවිටු මාර්ගයට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

ඉදින් මේ මුළු ගිජුකුළුපටුව ම සලකෙහි තම්, මොනොවට මිදුනු බුදුරජාණන්ට කම්පනයක් තහමක් ඇත් මැ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර්ගය භාග්‍යවත් නෙමේ මා දැනී. සුගත නෙමේ මා දැනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 2.

සිහ සුත්‍රය.

148. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක.

එකල්හි පවිටු මාර්ගයට “මේ මහණ ගොයුම් නෙමේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දහම් දෙසයි. (බණ අසන්නවුන්ගේ) නුවණැස වනසන්නට මහණ ගොයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම් මනා මැ නු”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්බිති පවිටු මාර්ගය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

කීනත්‍ර සිතොව තදසි පරිසායං විසාරදො,
පටිමලො හි තෙ අත්ථි විජ්ඣාමි නු මඤ්ඤාසිති.

[භගවා:]

තදන්ති වෙ මහාචීර පරිසායු විසාරදො,
තථාගතා බලපපතතා තිණණො ලොකෙ විසතතිකන්ති.

අථ බො මාඤ්ඤෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි
දුමමතො තත්ථෙවනතරධාසිති.

4. 2. 3.

සකලිකසුභං

149. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති මද්දකුච්ඡස්මිං
මිගදයෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවතො පාදෙ සකලිකාය බතො
හොති. භුසා¹ සුදං භගවතො වෙදනා වත්තනනී සාරීරිකා දුක්ඛා තිබ්බා
බර කට්ඨකා අසාකා අමනාපා. තා සුදං භගවා සතො සමපජානො අභිවාසෙති
අවිහඤ්ඤාමානො. අථ බො භගවා විතුගුණං සංඝාටිං පඤ්ඤාපෙත්වා
දක්ඛිණෙන පසෙක සිත්ථෙය්‍යං කපෙසසි පාදෙ² පාදං අච්චාධාය සතො
සමපජානො.

අථ බො මාඤ්ඤෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතා
භගවතං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

මඤ්ඤා නු බො³ සෙසි උදත්ත කාවෙය්‍යමතො,
අත්ථා නු තෙ සමපච්චිතං න සන්ති,
එකො විවිතො සයනාසතමහි
නිද්දාමො⁴ කිම්දං සොපපසෙවති.

[භගවා:]

න මඤ්ඤා සයාමි තාපි කාවෙය්‍යමතො,
අත්ථං සමෙච්චාහ මපෙතසොකො,
එකො විවිතො සයනාසතමහි
සයාමහං සබ්බභූතානුකමිමි.

යෙසමපි සලලං උරසි පට්ඨං
මුහුං මුහුං හදයං වෙධමානං,
තෙට්ඨි⁵ සොපපං ලබ්භරො⁶ සසලලා
කසපො⁷ අහං න සුපෙ චිත්තසලො.

ජග්ගං න සංඛෙත නපි හෙමි සොතතුං
රතනිඤ්චා තානුතපනනී මා මං,
හානිං න පසාමි කුභිඤ්චි ලොකෙ
තසමා සුපෙ සබ්බභූතානුකමිමි.

අථ බො මාඤ්ඤෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා -පෙ- තත්ථෙවනතරධාසිති.

1. භුසා - සා. 2. පාදො - සා. 3. මඤ්ඤා නු සෙසි - සා. PTS. 4. නිද්දාමි මො - සි 1, 2 5. හෙමිපි - PTS. 6. ලභර - සබ්බත්ථ. 7. හසො - ඡෙසා,

කීම? පිරිස්හි සිංහයකු මෙන් විශාරද ව (=නො බිය පත් ව) තාද කෙරෙහි හු? දුනු විජය ඇතියෙමි යි හඟිති ද? මුඛට ප්‍රතිමල්ලයෙක් (=සතුරෙක්) ඇත් ම ය.

[භගවත්හු:]

ලොව තෘෂ්ණාව තරණය කළ බලයට පැමිණි මහාචාර වූ තපාගතයෝ ඒකාන්තයෙන් පිරිස්හි විශාරද වූවාහු තාද කෙරෙත්.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ තපාගත තෙමේ මා දනී. සුභත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පත්වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 3.

සකලික සුත්‍රය.

149. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජභහනුවර සම්පයෙහි මද්දකුච්ඡී නම් මුවවෙතෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදය ගල්කඩෙකින් පහරණ ලද්දේ වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ශරීරයේ හටගත් දැඩි රළු කුළු නොමිනිති නොකල් මහත් දුක් වේදනාවෝ පවතිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිති නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඒ වේදනාවන් ඉවසන සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහළ සිටුර සිටුගුණ කොට පණවා දකුණු පා මත වම් පා මදක් හයා තබා සිති නුවණ ඇති ව දකුණුපසින් සිංහයායාව කළ සේක.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මූලා බැවින් හෝ කවිභාවයෙන් මත්වූයේ හෝතෙහි හු? මුඛට බොහෝ වූ වැඩ තැන් ද? ජනසාගෙන් වෙන් වූ සෙනසුන්හි නිදිබර මුහුණු ඇති ව හුදෙකලාව ම කුමක් හෙයින් හෝතෙහි ද?

[භගවත්හු:]

මූලා බැවින් නො නිදමි. කවිභාවයෙන් මත්වූයෙමි නො නිදමි. මම පරමාභීයට මැනවින් පැමිණ පහ ව ගිය ශෝක ඇත්තෙමි වෙමි. මම සචිතුකතිතානුකම්පි ව ජනසාගෙන් වෙන් වූ සෙනසුන්හි හුදෙකලාව හෝතෙමි.

යම් කෙනකුන්ගෙන් ලෙහි කියුණු හුලෙක් පිටිසියේ ද, හාදය කණ කණයෙහි සැලෙන්නේ වේ ද, මේ ලෝකයෙහි (ඒ රුහාදි) හුල් ඇති ඕහු ද නිදි ලබත්. පහව ගිය (රුහාදි) හුල් ඇති මම කුමක් හෙයින් නො නිදමි ද!

නිදි වරන්නෙමි ද සැක නො කරමි. නිදන්තටත් නොබමි. රුදුවල්හු මා තහමක් තවත්. ලොව කිසිතැනෙක (මාගේ) පිරිහීමක් නො දකිමි. එහෙයින් සියලු සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා කරණ සුළු වූයෙමි හෝතෙමි.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 4.

පථිරූපසුතතං.

150. එකං සමයං භගවා භක්කාසලෙසු විහරති එකඛාලායං බ්‍රාහ්මණිකාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන භගවා මහනිසා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙති.

අථ බො මාරස්ස පාපිමතො එතදභොසි: අයං බො සමණෝ ගොතමො මහනිසා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙති. යනනුනාහං යෙන සමණෝ ගොතමො තෙනුපසඛිකමෙය්‍යං විවක්ඛුකම්මායාති. අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්මා භගවනං ගාථාය අර්ඛ්ඛාසි:

තෙනං තව පථිරූපං යදඤ්ඤමනුසාසති,
අනුරෙධවීරෙධෙසු මා සජ්ජෙතො¹ තදවරනති.

[භගවා:]

භිනානුකම්පි සමුච්ඡො යදඤ්ඤමනුසාසති,
අනුරෙධවීරෙධෙති² විපමුතො තථාගතොති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තතෙවනතරධාසිති.

4. 2. 5.

මානසසුතතං.

151. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාචජඨියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස අරුමෙ.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්මා භගවනං ගාථාය අර්ඛ්ඛාසි:

අනතලීකච්චරෙ පාසො යොයං³ වරති මාතසො,
තෙන තං බාධයිස්සාමි න මෙ සමණ මොක්ඛසිති.

[භගවා:]

රූපා සද්දා රසා ගඤ්ඤා ඵොට්ඨබ්බා ව මනොරමා,
එත්ත මෙ විගතො ජඤ්ඤ නිභතො ඤාමසි අනතකාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තතෙවනතරධාසිති.

4. 2. 6.

පතගසුතතං.

152. ඝාචජඨියං—

තෙන බො පත සමයෙන භගවා පසඤ්ඤානං උපාදානකකිකානං උපාදාය භික්ඛු⁴ ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදායෙති සමුද්දානජෙති සම්පාදෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කන්ථා⁵ මොසි කන්ථා සබ්බවේදකසා⁶ සම්මනාගරිකා ඔතිකසොනා ධම්මං සුණන්ති.

1. සජ්ජෙතො - සනා. 2. විපරාධෙසු - සි 1, 2. 3. යොයං - මජ්ඣං. සනා. 4. භික්ඛුකං - මජ්ඣං. 5. අට්ඨි කන්ථා - මජ්ඣං. 6. සබ්බවේදකා - සිමු. 1, 2.

4. 2. 4.

පතිරූප සූත්‍රය.

150. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දහව්වෙහි ඒකසාල නම් බඩුණුගමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෙත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක.

ඉක්බිති පවිටු මාරුහට මේ මහණ ගොසුම් තෙමේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දහම් දෙසයි. (බණ අසන්නවුන්ගේ) පැණැස වනසන්නට මහණ ගොසුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි නම් මොවුන් හු යි! මේ අදහස වි ය. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය.

යම් හෙයෙකින් මෙරමාහට අනුශාසනා කෙරෙහි ද, එය මුඛට සුදුසු නො වේ. එය කෙරෙමින් රුග ප්‍රතිස දෙකිහි නො ලැගව

[භගවත්හු:]

යම් හෙයෙකින් සථිඤ්ඤා තෙමේ නිත්‍යානුකූලපා ඇති ව මෙරමාහට අනුශාසනා කෙරේ ද, (ඒ) තථාගත තෙමේ රුග ප්‍රතිස දෙකින් විශේෂයෙන් මිදුනේ වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ ... එහි ම අභුරුදන් විය.

4. 2. 5

මානස සූත්‍රය.

151. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

අනාරික්ඛවර වූ (අහස හැසිරෙන්නවුන් පවා බඳනා වූ) සිත්හි හටගත්තා වූ යම් මේ (රාග) පාශයෙක් හැසිරේ ද, එයින් මුඛ පෙළන්නෙමි. මහණ, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු:]

සිත්කලු වූ රූපයෝ ය, ශබ්දයෝ ය, රසයෝ ය, ගන්ධයෝ ය, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ය, යන මේ පඤ්චකාමවස්තුන් කෙරෙහි වූ මාගේ රාගය පහවූයේ ය. මරුව තෝ නටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මාර ... එහි ම අභුරුදන් විය.

4. 2. 6.

පතනි සූත්‍රය.

152. සැවැත්තුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපාදානසනායු පස පිළිබඳ දෑහැම කථායෙන් භික්ෂූන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. සමාදානසනායු උත්තාහවත් කරණ සේක. නිහ නම් ගන්වන සේක. ඒ භික්ෂූහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙන මෙතෙහි කොට ගෙන මුළු සිතින් එක් කොට ගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව බණ අසන්.

අථ බො මාරස්ස පාපිමනො ඵතදහොසි: අයං බො සමණො ගොතමො පඤ්චන්තං උපාදානතඛිකානං උපාදාය භික්ඛු ධම්මො කථාය සඤ්ඤාසෙති සමාදායෙති සමුත්තෙතපේති සම්පහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කචා මනසි කචා සබ්බවෙතසා¹ සමන්තාහරිචා ඔභිතසොභා ධම්මං සුණන්ති. යනත්ත-තාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙත්තපසඛිකමෙයං විවක්ඛුකම්මායාති.

තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා පත්තා අජේඤ්ඤාසෙ නික්ඛිත්තා හොන්ති. අථ බො මාරෙ පාපිමා, බ්ලිවද්දවණණං අභිනිමිතිචා යෙන තෙ පත්තා තෙත්තපසඛිකම්. අථ බො අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ඵතදවොච: භික්ඛු භික්ඛු ඵසො බ්ලිවද්දෙ පත්තෙ භික්ඛුයාති.

ඵවං වුත්තෙ හගවා තං භික්ඛුං ඵතදවොච: න සො භික්ඛු බ්ලිවද්දෙ මාරෙ ඵස පාපිමා, භූමායං විවක්ඛුකම්මායාගතොති. අථ බො හගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිචා මාරං පාපිමන්තං ගාථාති² අජ්ඣිහාසි:

රූපං වෙදධිතං සඤ්ඤං විඤ්ඤාණං යඤ්ච සඤ්ඤං,
තෙසො හමිසම් තෙනාං මෙ ඵවං තත්ථ විරජ්ජති.

ඵවං විරතතං³ බෙමන්තං සබ්බසංයෝජනාතිගං,
අනෙසං සබ්බයානෙසු මාරසෙනාපි තාජ්ඣගාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා - පෙ - තජෙචන්තතර්ඛාසිති.

4. 2. 7.

ආයතනසුභතං.

153. ඵකං සමයං හගවා. චෙසාඋයං විහරති මහාවතෙ කුට්ඨාගාර-සාලායං. තෙන බො පන සමයෙන හගවා ඡන්තං ඵසායතනානං උපාදාය භික්ඛු ධම්මො කථාය සඤ්ඤාසෙති සමාදායෙති සමුත්තෙතපේති සම්පහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කචා මනසි කචා සබ්බවෙතසා සමන්තාහරිචා ඔභිත-සොභා ධම්මං සුණන්ති.

අථ බො මාරස්ස පාපිමනො ඵතදහොසි: අයං බො සමණො ගොතමො ඡන්තං ඵසායතනානං උපාදාය භික්ඛු ධම්මො කථාය සඤ්ඤාසෙති සමාදායෙති සමුත්තෙතපේති සම්පහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කචා මනසි කචා සබ්බවෙතසා සමන්තාහරිචා ඔභිතසොභා ධම්මං සුණන්ති. යනත්තාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙත්තපසඛිකමෙයං විවක්ඛුකම්මායාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන හගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා හගවතො අවිදුරෙ මහන්තං භයභොරවසද්දං අකාසි. අපිසුද්දං⁴ පඨවි මඤ්ඤා උද්දියති.⁵

1 සබ්බවෙතසා - සිවු 1, 2. සබ්බං වෙතසා - කාළවි. 2. ගාථාය - මජ්ඣං සා. PTS. 3. විවිසා - සි 1, 2. 4. අපිසුද්දං - සිවු. 1. අපිසුද්දං - PTS. 5. උද්දියති - මජ්ඣං.

එකල්හි පවිටු මරුහට මේ අදහස වී ය මේ මහණ ගොයුම් උපාදනසකකාසී පස පිළිබඳ දූහාමි කථායෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. තෙද ගන්වයි. සිත හම් ගන්වයි. ඒ භික්ෂුහු ද වාඩි ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු සිතින් සමනා ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව බණ අසත්. (බණ අසන්නවුන්ගේ) පාණය වනසන්නට මහණ ගොයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම මනා මා නු යි!

එකල්හි බොහෝ පාත්‍රයෝ එළියෙහි බහන ලද්දහු වෙත්. එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ ගොන්වෙසක් මවා ගෙණ ඒ පාත්‍රයන් වෙත එළඹියේ ය. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට “මහණ, මහණ, මේ ගොණා පාත්‍රයන් බිඳුනේ ය”යි මෙය කී ය.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මහණහට “මහණ, හේ ගොණෙක් නො වේ. මේ පවිටු මරු ය. තොපගේ පාණය වනසන්නට පාමිණියේ ය”යි මෙය වදාළ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරු ය යි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් වදාළ සේක :

රූපය හා වේදනාව හා සංඥාව හා විඤ්ඤාන හා යම් සංස්කාරධර්මයක් වේ නම් එය හා මේ පස්කඳු මම නො වෙමි. කෙල මා ගාත්තේ නොවේ යයි මෙසේ එහි නො ඇල්.

මෙසේ නො ඇළුනු ක්ෂේමප්‍රාජා අත්බාවි ඇති සියලු බවබාදුම් ඉක්මවා සිටි රහත්හු කොහිදැයි සියලු තන්හි සොයන මරපිරිස් ද නො දැක්කේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ ... එහි ම අනුරාදන් වී ය.

4. 2. 7.

ආයතන සූත්‍රය.

153. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සම්පයෙහි වූ මහ-වෙනෙහි කුමාරාශ්‍රයෙහි වාඩිවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඡරිසංඝායනසන් පිළිබඳ දූහාමි කතාවෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. හිත හම් ගන්වන සේක. ඒ මහණහු ද වාඩි ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු සිතින් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසත්.

එකල පවිටු මරුහට මේ අදහස විය: “මේ මහණගොයුම් ඡරි සංඝායනසන් පිළිබඳ දූහාමි කතාවෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. උත්සාහවත් කරයි. හම් ගන්වයි. ඒ මහණහු ද වාඩි ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු සිතින් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසත්. පාණය වනසන්නට මහණගොයුම් වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම මනා මා නු යි”

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මහත් බියජනන හඬක් කෙළේ ය. පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං එතදවොච: භික්ඛු භික්ඛු එසා පඨවී මඤ්ඤා උද්දියති.

එවං වුත්තෙ හගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: තෙසා භික්ඛු පඨවී උද්දියති¹. මාරෙ එසො පාපිමා තුමහාකං විවක්ඛුකමාය ආගතොති. අථ බො හගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිතො මාරං පාපිමන්තං ගාථාති¹ අජ්ඣගාසි:

රුපා සද්දා රසා ගන්ධා එස්සා ධම්මා ච කෙවලා,
එතං ලොකාමිසං සොරං එඨ ලොකො'ධිමුච්ඡිකො.²

එතඤ්ච සමතික්කමම සතො බුද්ධස්ස සාවකො,
මාරධෙය්‍යමෙතික්කමම³ ආදිවොච විරෙච්ඡති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තජෙවන්තරධාසීති

4. 2. 8.

පිණ්ඩසුත්තං.

154. එකං සමයං හගවා මහධෙසු විහරති පඤ්චසාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන පඤ්චසාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ කුමාරකානං පාත්‍රණකාති භවන්ති. අථ බො හගවා පුබ්බතහසමයං නිවාසෙතො පත්ත-
විවරමාදය පඤ්චසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පිණ්ඩය පාවිසී. තෙන බො පත සමයෙන පඤ්චසාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා මාරෙත පාපිමතො අනිවිට්ඨා භවන්ති මා සමණො ගොතලො පිණ්ඩලෙථාති.

අථ බො හගවා යථාධොතෙන පත්තෙත පඤ්චසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පිණ්ඩය පාවිසී. නථාධොතෙන පත්තෙත පටික්කමි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන හගවා හෙනුපසඛිකමි උපසඛිකමිතො හගවන්තං එතදවොච: අපි සමණ⁴ පිණ්ඩලෙථාති?

තථා භු ඩං පාපිම අකාසි, යථා'හං පිණ්ඩං න ලභෙය්‍යන්ති.

තෙන හි හත්තෙ හගවා දුතියමි පඤ්චසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පටිසතු. තථා'හං කරියාමි, යථා හගවා පිණ්ඩං ලච්ඡති.

[හගවා:]

අපුඤ්ඤං පසවී මාරෙ ආසජ්ජ තං තථාගතං,
කිනත්‍ර මඤ්ඤාසි පාපිම න මෙ පාපං විපච්චති?

සුසුඛං චත ජ්වාම යෙසං තො තත්ථි කිඤ්චනං,
පිතිභක්ඛා හවිස්සාමි දෙවා ආභස්සරු යථාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තජෙවන්තරධාසීති.

1. ගාථාය - මජ්ඣ. සා. 2. ලොකො චිමුච්ඡිකො - මජ්ඣ. සා. 3. මාරධෙය්‍යං අභික්කමම - මජ්ඣ. 4. අපි ඩං සමණ - මජ්ඣ.

ඉක්බිති එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට “මහණ, මහණ, මේ පොළොව (‘පටත් පටත්’ යන අනුකරණ දෙමින්) පෙරෙළෙන්නාක් මෙනැයි මෙය කී ය.

මෙසේ කීකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණකුට මහණ, මේ පොළොව පෙරෙළෙන්නේ නොවේ. මේ පව්ව මරා ය. නොපහේ පාණ්ඩු ව්‍යාපාරයට ආයේ යයි මෙය වදාළ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්ව මරා ය යි දැන පව්ව මරාගට නාථාවන්ගෙන් වදාළ සේක:

සියලු රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද ධර්මයෝ ද යන මෙය දරුණු ලෝකාභිෂය වේ. ලෝ වැස්සා මෙහි දැකී ලෙස ඇවුණේ ය.

බුදුරජානන් වහන්සේගේ සිහි ඇති ශ්‍රාවක තෙමේ මේ භවායතන ද ඉක්මවා මරාට ස්ථාන වූ භවත්‍රය ද පසු කොට තීරු මෙන් බබලයි.

ඉක්බිති පව්ව මරා තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 8.

පිණ්ඩ සුත්‍රය.

154. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද දතව්වෙහි පඤ්චශාලා නම් බමුණුගමහි වාසවසන සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා බමුණුගමෙහි කුමරුන්ගේ (ඔවුනොවුන් යවන) තුටුපඬුරු කෙනෙක් වෙත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙණ පඤ්චශාලා නම් බමුණුගමට පිඩු පිණිස පිවිසි සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා වැසි බමුණු ගාහැවියෝ පව්ව මරා විසින් “මහණගොසුම් තෙමේ පිඩු නොලබාවා!” යි ආවිභට වෙත්.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යථාධෛත පාත්‍රයෙන් (සිස්පයින්) සුකත ව පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිඩු පිණිස පිවිසි සේක් ද, තථාධෛත පාත්‍රයෙන් (සිස්පයින්) සුකත ව පෙරලා වැසි සේක.

ඉක්බිති පව්ව මරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: ශ්‍රමණය, පිඩු ලැබුවෙහි ද?

පව්ව, මම යම්සේ පිඩු නො ලබන්නෙමි නම් කෝ එසේ කෙළෙහි නො?

වහන්ස, එසේ නම් භගවත් තෙමේ දෙවතවට දු පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිවිසේවා. භගවත් තෙමේ යම්සේ පිඩු ලබන්නේ නම් මම එසේ කරන්නෙමි.

[භගවත්හු:]

මාර තෙමේ ඒ තථාගතයන් ගටා පව් රැස් කෙළේ ය. පව්ව, “මාගේ පව් නොපැසෙයි”යි කීම සිතයි ද?

යම්බල වූ අපට (රහඳි) කෙල්ශජානයෙක් තැද්ද (එසේ වූ අපි) එකානතයෙන් ඉතා සැපයේ ජීවත් වමුන. ආහසාර බිඹලොව වැසි දෙව්-යන් මෙන් ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තමෝ වමුන.

එකල්හි පව්ව මාර තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4 2. 9.

කය්‍යකසුභතං.

155. ඝාවන්තියං—

තෙන බො පත සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය ධම්මයා කථාය සංදසෙසති සමාදපෙති සමුත්තෙතපෙති සමපහංසෙති. තෙ ච භික්ඛු අට්ඨි කන්තා මනසි කන්තා සබ්බවේතසා සමනතාහරිත්වා ඔතිතසොත්තා ධම්මං සුභන්තී.

අථ බො මාරස්ස පාපිමතො ඵතදහොසි අයං බො සමණො ගොතමො භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය ධම්මයා කථාය -පෙ- සමපහංසෙති. තෙ ච භික්ඛු -පෙ- ධම්මං සුභන්තී. යත්තූනාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුප-සබ්බකමෙය්‍යං විචක්ඛුකම්මායාති.

අථ බො මාණෙ පාපිමා කය්‍යකවණණං අභිනිමිතිත්වා මහත්තං තඛගුලං බන්ධෙ කරිත්වා දීඝං පාවතගට්ඨිං¹ ගහෙත්වා හට්ඨටකෙසො සාණසාරී තිව්ඤ්ඤා² කදුමමකඛිතෙති පාදෙහි යෙන භගවා තෙනුපසබ්බකම්. උපසබ්බක-මිත්වා භගවත්තං ඵතදවොච: අපි සමණ බලිවද්දෙ අද්දසාති.

කිමපත පාපිම තෙ බලිවද්දෙහිති?

මමෙව සමණ වක්ඛු, මම රූපා, මම වක්ඛුසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. කුභිං මෙ සමණ ගන්ත්වා මොකබ්බිති? මමෙව සමණ සොත්තං, මම සද්දා, මම සොත්තසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ සාණං, මම ගඤ්ඤා, මම සාණසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ ජීවහා, මම රසා, මම ජීවහාසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ කායො, මම ථොට්ඨබ්බා, මම කායසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ මනො, මම ධම්මා, මම මනොසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. කුභිං මෙ සමණ ගන්ත්වා මොකබ්බිති?

තවෙව පාපිම වක්ඛු, තව රූපා, තව වක්ඛුසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. යත්ථ ව බො පාපිම තත්ථි වක්ඛු, තත්ථි රූපා, තත්ථි වක්ඛුසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. අගති තව තත්ථ පාපිම.

තවෙව පාපිම සොත්තං, තව සද්දා, තව සොත්තසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. යත්ථ ව බො පාපිම තත්ථි සොත්තං, තත්ථි සද්දා, තත්ථි සොත්තසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. අගති තව තත්ථ පාපිම.

තවෙව පාපිම සාණං, තව ගඤ්ඤා, තව සාණසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. -පෙ- අගති තව තත්ථ පාපිම.

තවෙව පාපිම ජීවහා, තව රසා, තව ජීවහාසල්ථස්සවිඤ්ඤාණායතනං. -පෙ- අගති තව තත්ථ පාපිම.

1. දීඝපාවතගට්ඨිං - මජ්ඣිම. 2. සාණසාවකතිව්ඤ්ඤාණායතනං. -

4. 2. 9.

කායකා සුත්තය.

155. සැවැත්තුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිළිබඳ දෑහැමි කථායෙන් හිඤ්ඤාත්මක රුහුණ දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සිත හම් ගන්වන සේක. ඒ හිඤ්ඤා ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙන මෙනෙහි කොට ගෙන මුළු සිතින් එක් කොට ගෙන යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසත්.

එකල්හි පවිටු මරාහට මේ අදහස විය. “මේ මහණ ගෝසුම් නිවණ පිළිබඳ දෑහැමි කථායෙන් හිඤ්ඤා ... හම් ගන්වයි ඒ හිඤ්ඤා ද ... බණ අසත්. පැණැස වනයන්හට මහණ ගෝසුම් වෙත මම එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මැ හු යි!

ඉක්කිති පවිටු මාර තෙමේ ගොවිවෙසක් මවා ගෙන මහ නතුලක් කර තබාගෙන දික් කෙවිටියක් ගෙන භාතාභාත කෙස (ඔබ්බෙබ විසිර ගිය කෙහෙ) ඇත්තේ හණ වනය ඇඳ ගත්තේ මඬ වැඩුණු පසින් යුක්තව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය. ශ්‍රමණය, ගොණුන් දැක්කෙහි ද?

පවිට, තට ගොණුන්ගෙන් කවර වැඩෙක් ද?

ශ්‍රමණය, ඇස මාගේ ම ය. රූප මාගේ ම ය. වක්‍රුසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කොහි ගොස් මාකෙරෙන් මිදෙන්නෙහි ද? ශ්‍රමණය, කණ මාගේ ම ය. ශබ්දයෝ මාගේ ම ය. සොතසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, නැහැය මාගේ ම ය, ගක්ඛයෝ මාගේ ම ය, සංඝසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, දිව මාගේ ම ය, රස මාගේ ම ය, ජීවහාසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කය මාගේ ම ය, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය මාගේ ම ය, කායසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, සිත මාගේ ම ය, දහම් මාගේ ම ය, මනෝසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කොහි ගොස් මාකෙරෙන් මිදෙන්නෙහි ද?

පවිට, ඇස තාගේ ම ය, රූප තාගේ ම ය, වක්‍රුසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. එවිට, යම් තැනෙක ඇස නැද්ද, රූප නැද්ද, වක්‍රුසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය නැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

කණ තාගේ ම ය, ශබ්ද තාගේ ම ය, සෝතසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය තාගේ ම ය. පවිට, යම් තැනෙක කණ නැද්ද, ශබ්ද නැද්ද, සෝතසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය නැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පවිට, නැහැය තාගේ ම ය, ගක්ඛයෝ තාගේ ම ය, සංඝසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. ... පවිට, එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පවිට, දිව තාගේ ම ය, රස තාගේ ම ය, ජීවහාසම්ප්පය හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. ... පවිට, එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

තවෙව පාපිම කායො, තව ඵොට්ඨබ්බො, තව කායසල්ඨස්සවිඤ්ඤාණො-
යතනං -පෙ- අගති තව තත්ථ පාපිම.

තවෙව පාපිම මනො, තව ධම්මො, තව මනොසල්ඨස්සවිඤ්ඤාණොයතනං.
යත්ථ ච බො පාපිම නත්ති මනො, නත්ති ධම්මො, නත්ති මනොසල්ඨස්සවිඤ්ඤාණො-
යතනං. අගති තව තත්ථ පාපිමාති.

[මාරුඳො:]

යං වදන්ති මම ඉදන්ති¹ යෙ වදන්ති මමන්ති ව,
එත්ථ වෙ තෙ මනො අත්ති න මෙ සමණ මොක්ඛයිති.

[භගවා:]

යං වදන්ති න තං මයං යෙ වදන්ති න තෙ අහං,
එවං පාපිම ජාතාති න මෙ මගගමි දුක්ඛයිති.

අථ බො මාරුඳො පාපිමො -පෙ- තත්ථෙවනන්තරධායිති.

4. 2. 10.

රජ්ජසුතනං.

156. එකං සමයං භගවා භොගලෙසු විහරති හිමවනතපස්සො²
අරඤ්ඤාකුට්ඨිකායං. අථ බො භගවතො රහොගතස්ස පටිසලුච්ඡිතස්ස එවං
වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි. සක්කා භු බො රජ්ජං කාරෙතුං අහනං
අභ්ගතං අජිතං අජාපයං අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාති.

අථ බො මාරුඳො පාපිමො භගවතො වෙනසා වෙනොපරිචිතකකමඤ්ඤා
යෙත භගවා තෙහුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා භගවතනං එතදවොච:
කාරෙතු භනෙත භගවා රජ්ජං, කාරෙතු සුගතො රජ්ජං, අහනං අභ්ගතං
අජිතං අජාපයං අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාති.

[භගවා:]

කිම්පන නං පාපිම, පස්සයි, යං ටං නං එවං වදෙයි: කාරෙතු භනෙත
භගවා රජ්ජං, කාරෙතු සුගතො රජ්ජං, අහනං අභ්ගතං අජිතං අජාපයං
අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාති.

[මාරුඳො:]

භගවතා බො භනෙත වතතාරෙ ඉද්ධිපාද භාවිතා ඛහුලීකතා යාතීකතා
වජ්ඣිකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා. අකඬිමාතො ච පත භනෙත
භගවා හිමවනනං පබ්බතරුපං සුවණ්ණතෙතව අධිච්ඡවෙචයස සුවණ්ණපබ්බ-
තස්සාති.³

[භගවා:]

පබ්බතස්ස සුවණ්ණස්ස ජාතරූපස්ස කෙවලො⁴,
ද්විතතාව නාලලෙකස්ස ඉති විදා සමඤ්ඤරෙ.

1. මමඤ්ඤාති - මජ්ඣං. සං. PTS.

2. හිමවනතපසස්ස - මජ්ඣං. සං. PTS.

3. සුවණ්ණසෙව පබ්බතාරු-මජ්ඣං. සුවණ්ණසෙව පබ්බතස්සාති - PTS. 4. කෙවලා-සං.

පට්ඨ, කය තාගේ ම ය, සුප්පට්ඨය තාගේ ම ය, කායසම්ප්පාදන හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. ... එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පට්ඨ, සිත තාගේ ම ය, දහම් තාගේ ම ය, මනෝසම්ප්පාදන හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. පට්ඨ, යම් තැනෙක සිත තැද්ද, දහම් තැද්ද, මනෝසම්ප්පාදනය හා විඤ්ඤාණායතනයත් තැද්ද, එට්ඨ එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

[මරු:]

මේ මාගේ ය සි යමක් කියද්ද, යම් කෙනෙක් මා ගැත්තේ ය සි කියද්ද, ඉදින් එහි ළා මුඛගේ සිතෙක් ඇත් නම් ඉමණය, මා කෙරෙත් නොමිඳෙත්තෙහි ය.

[භගවත්තු:]

(මාගේ ය සි) යමක් කියද්ද, එය මාගේ නොවෙයි. යම් කෙනෙක් මා ගැත්තේ ය සි කියද්ද, මම 'ඔහු'ද නොවෙමි. පට්ඨ, මෙසේ දනුව. මා සිය මහත් නොදත්තෙහි ය.

ඉක්කිති පට්ඨ මරු තෙමේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 10.

රජ්ජනුය.

156. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි නිමවත් පෙදෙසෙහි වත කිළියෙක වැඩ වසන සේක. එකල්හි එකලා වූ විතත-විවෙකයෙහි යෙදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “තො තස්මින් තො තස්මින් පරස්වරණය (ධනහානිය) නො කරමින්-තො කරවමින් යොක නො කරමින් තො කරවමින් දහමින් රජය කරවත්තට හැක්කේ ද?”යි මෙබඳු විතත-විතකියෙක් පහල විය.

ඉක්කිති පට්ඨ මාරු තෙමේ තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත්හි පරිවිතකීය දූත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය: වහන්ස, භගවත් තෙමේ නො තස්මින් තො තස්මින් ධනහානි නො කරමින්-තො කරවමින් යොක නො කරමින් යොක නො කරවමින් දහමින් රජය කෙරේවා. සුගත තෙමේ රජය කෙරේවා යි.

[භගවත්තු:]

පට්ඨ, “වහන්ස, භගවත් තෙමේ නො තස්මින් තො තස්මින් ධනහානි නො කරමින් තො කරවමින් යොක නො කරමින් තො කරවමින් දහමින් රජය කෙරේවා, සුගත තෙමේ රජය කෙරේවා”යි යම්හෙයෙකින් තෝ මට මෙසේ කියති ද, තෝ කුමක් දකිති ද?

[මරු:]

වහන්ස, භගවත්තු විසින් සතර සාධුපාදයෝ වඩන ලද්දහ. බහුල කරණ ලද්දහ. සාතයක් මෙන් කරන ලද්දහ. වාසනාවක් මෙන් කරණ ලද්දහ. නිතර තමා කෙරෙහි පිහිටුවන ලද්දහ. පුරුදු කරණ ලද්දහ. භාවනායෙන් සම්පූර්ණ කරණ ලද්දහ. වහන්ස, ඉදින් භගවත් තෙමේ කැමති වන්නේ නිමවත් මහපට්ඨ රත් ම යයි සිතන්නේ තම රත්පච්චෙක් වන්නේ ය.

[භගවත්තු:]

සාධුසංඛ්‍යාත ජාතරූපයෙන් නිමි හුදු පච්චෙක් වේ නම් එමෙන් දෙතුණයක් මහත් පච්චක් වුව ද එක් පුරුෂයකුගේ සිහට නොසැහේ. මෙසේ දත්තා නුවණැත්තේ සම ව හැසිරෙන්නේ ය.

යො දුක්ඛමද්දකම් යතො නිදුනං කාමෙසු සො ජනතු කථං තමෙය්‍ය,
උපසිං විදිතො සබ්බොති ලොකෙ තස්සෙව ජනතු විනයාය සිකෙති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුභතොති දුක්ඛි
දුමමතො තජෙවනතරොසිති.

රජජවණො දුතිසො.

තමුඤ්ඤනං:

පාසාණො සිමො සකලිකා පඨිරුපං ව මාතසං,
පතනං ආයතනං පිණ්ඩං කසසකං රජේත තෙ දසාති.

3. මාරවග්ගො.

4. 3. 1.

සබ්බෙහුලසුතනං.

157. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සකෙකසු විහරති
සිලාවතීයං. තෙන බො පත සමයෙන සබ්බෙහුලා භික්ඛු භගවතො අවිදුරෙ-
අපමනතා ආතාපිතො පතිතතා විහරන්ති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා බ්‍රාහ්මණවණ්ණං අභිනිමිතිචා මහනෙතන
ජටණ්ඩුවෙත අජනකම්පනිවත්ථො ජණ්ණො ගොපාතසිවබ්බො සුරාසුර-
පය්‍යාසි උදුමිරදණ්ඩං ගහෙතො යෙන තෙ භික්ඛු තෙත්‍රපසඛිකම්. උප-
සඛිකම්චා තෙ භික්ඛු එතදවොච: දහර් භවනො පබ්බජ්ජා සුසුකාල-
කෙසා හද්දෙන යොබ්බතෙන සමනනාගතා පඨමෙන වයසා අනිකීළිතාවිතො,¹
කාමෙසු, භුඤ්ජනතු භොනො,² මාත්‍රසකෙ කාමෙ, මා සඤ්චිකං හිතා
කාලිකං අනුධාවිත්ථාති.

ත බො මයං බ්‍රාහ්මණ සඤ්චිකං හිතා කාලිකං අනුධාවාම, කාලිකඤ්ච
බො මයං බ්‍රාහ්මණ හිතා සඤ්චිකං අනුධාවාම. කාලිකා හි බ්‍රාහ්මණ කාමා
වුත්තා භගවතා බ්‍රහ්මකම්බා බ්‍රහ්මපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. සඤ්චිකො
අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපතගිකො,³ පච්චනනං වෙදිතබ්බො
විඤ්ඤාතිති.

එවං වුත්තෙ මාරෙ පාපිමා සීසං ඔකමෙපචා ජවහං නිලාලෙචා
තිවිසාඛං,⁴ තලාවෙන ලාචිකං උට්ඨාපෙචා දණ්ඩමොලුබ්බ පකකාමි.

1. අනිකීළිතාවිතො - මජ්ඣං. 2. භවනො - මජ්ඣං. 3. ඔපතෙසසිකො - මජ්ඣං.
4. නිවිසාචිකං - සී 1, 2.

යම් පක්ෂයක කෙනෙකුන්ගේ හේතුවෙන් දුක පහළ වේ යයි යමෙක් දුක දිවි තම ඒ තනතුර තෙමේ කෙසේ පක්ෂයක පුළුල්ව තැබෙන්නේද (නුවණැති) සතෙකු තෙමේ ලෝකයෙහි පක්ෂයක පක්ෂයක 'සමගාමී'යි දැන පක්ෂයක දුර්වල පිණිස ම හික්මෙන්නේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ හඟවත් තෙමේ මා දනී, සුභත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

රජ්‍යවර්ගය දෙවෙනි යි.

එහි උද්‍යෝගය:

පාසාණ, සීග, සකලිකා, පතිරූප, මානස, පතන, ආයතන, පිණ්ඩ, කසක, රජ්‍ය ය යි සූත්‍ර දශයෙකි.

3. මාර වර්ගය

4. 3. 1.

සමබලසූත්‍රය.

157. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යදතව්වෙහි සිලාවන් ගමහි වැඩවසන සේක. එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙත්.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ බමුණු වෙසක් මවා ගෙණ මහත් දළසුඬුළුවෙන් සුකත ව හැඳි පෙරෙව් අඳුන්දුවසම් ඇතිගේ ජරාගේ ගොවකාස්සක් මෙන් වක් වූයේ කුරු කුරු හඬින් ප්‍රඥාස කරණසුළු වූයේ දිගුල්දඩක් අතින් ගෙණ ඒ භික්ෂූන් වෙත එළඹිගේ ය. එළඹ ඒ භික්ෂූන්ට “භවත් පාවිද්දෙ දගරයහ. මනා අභිනීල කෙහෙ ඇතියහ. සොරුරු යොවිතෙන් පළමු වයසින් සුකතයහ. කම්කෙළියෙහි කෙළුම් නොකළසුල්ලහ. භවත්හු මිනිස් කම්සුව විඳිත්වා. මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු වූ සුව කරු නුදුරින් වා” යි කී.

බමුණ, අපි මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව කරු නොදුටුවු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව හැර මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව කරු දුටුවු. බමුණ, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි දෙස් බොහෝහ. මේ ලොවුතුරු දහම මේ අත්බැවිහි තමන් විසින් ම වින්ද යුතු ය. කල් නොයවා විපාක දෙන සුළු ය. එව බලව යි කීමට සුදුසු ය. තමසිත්හි පමුණුවා ලිමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දනසූතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය.

මෙසේ කී කල්හි පවිටු මාර තෙමේ හිස යටිකුරු කොට සලා දිව තෙරු ලෙළවා තළලෙහි තුන් රැළි ඇති බැමිබිඳුම් තංවා දණ්ඩ එල්බ ගෙණ ගියේ ය.

අථ බො තෙ භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තා එතදවොචුං: ඉධ මයං භනෙත භගවතො අවිදුරෙ අපමන්තා ආතාපිතො පභිතන්තා විහරාම. අථ බො භනෙත අඤ්ඤාතරෙ බ්‍රාහ්මණො මහනෙතන ජට්ඨෙවෙන අජිතකම්පනිවත්තො ජණෙණො ගොපානසිවඛො කුරුඤ්ජරාපස්සාසී උදුම්බරදණං ගභෙත්වා යෙන මයං¹ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථා අමෙත එතදවොච:

දහරු භවන්තො පබ්බජ්ජා සුසුකාලකෙසා හද්දෙන යොබ්බතෙන සමන්තාගතා පඨමෙන වයසා අනිකීට්ඨිකාවිතො කාමෙසු, භුඤ්ජන්තු භොනෙතා මානුසකෙ කාමෙ මා සන්දිට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවිත්වාති. එවං චුතො මයං භනෙත නං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුමිත: න බො මයං බ්‍රාහ්මණ සන්දිට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවාම, කාලිකඤ්ඤා බො මයං බ්‍රාහ්මණ හිත්වා සන්දිට්ඨිකං අනුධාවාම. කාලිකා හි බ්‍රාහ්මණ කාමො චුතො භගවතා බහුදුකතා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. සන්දිට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපසිකො ඔපතසිකො පච්චන්තං වෙදිතඛො විඤ්ඤාහිති. එවං චුතො භනෙත සො බ්‍රාහ්මණො සීසං ඔකමෙපත්වා ජට්ඨං නිලාලෙත්වා තිවිසාබං කලාපෙ තලාටිකං චුට්ඨාපෙත්වා දණ්ඩමොලුභ්න පකකන්තොති.

තෙසො භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො. මාගෙ එස² පාපිමා. නුඬාසං විවක්ඛු-කම්මාය ආගභොති. අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා නායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

යො දුක්ඛමද්දකම් යතො නිදහං කාමෙසු සො ජන්තු කථං තමෙය්‍ය,
උපධිං විදිත්වා සඛෙතාති ලොකෙ තස්සෙව ජන්තු විතයාය සිකෙති.

4. 3. 2.

සම්භුත්තං.

158. එකං සමයං භගවා සකෙකාසු විහරති සිලාවතීයං. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්සා සම්භුත්තං භගවතො අවිදුරෙ අපමන්තො ආතාපි පභිතන්තො විහරති.

අථ බො ආයස්සාතො සම්භුත්තං රහොගතස්ස පටිසල්ලිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙසා උදපාදි. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යස්ස මෙ සත්ථා අරහං සම්මාසමුද්ධො. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යො'හං³ එවං ස්වාක්කාතෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතො. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යස්ස මෙ සමුභව්වාරයො.⁴ සීලවන්තො කලාණ්ඩමමාති.

1. යෙන අමෙත - PTS. 2. එසසා - මජ්ඣ. සං., PTS. 3. ස්වාහං - මජ්ඣ.
4. බ්‍රහ්මවාරයො - මජ්ඣ. සං.

ඉක්බිති ඒ මහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සෑල කළහ: වහන්ස, මෙහි අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වෙසෙමු. වහන්ස, එකල්හි එක්තරා බමුණෙක් මහත් දළඹුළුවයෙකින් යුක්තව අපුන් දිවිසම් හැඳ පෙරෙ-වියේ ජරයෙන් දිරායේ ගොවනාස්සක් මෙන් වක් වූයේ සුරා සුරා යන හඬින් ප්‍රශංසා කරණ සුදු වූයේ දිගුල් දණ්ඩක් අතින් ගෙන අප වෙත එළඹියේ ය. එළඹ අපට මෙය කී ය.

“භවත් පාවිද්දේ දහරයහ. කළුකෙහෙ ඇතියහ. සොදුරු යොව්නෙන් පළමු වයසින් යුක්තයහ. කාමයෙහි ක්‍රියා නොකළහ. භවත්හු මිනිස් කම්පුව විදිත් වා. මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුවය හැර කලෙකින් ලැබෙන සුවය කර නො දුවත්වා”යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණාට අපි මෙය කිමු. “බමුණ, අපි මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා ලැබෙන සුව කර නො දුවමු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා ලැබෙන සුව අත් හැර මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව කර දුවමු. බමුණ, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි ආදීනව බොහෝය. මේ ලොවුතුරා දහම මේ අත්බැවිහි තමා විසින් ම වින්ද යුතුය. කල් නො යවා විපාක දෙන සුලු ය. එව, බලවසි කීවට සුදුසු ය. තම සිත්හි පමුණුවා ලීමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතු යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය”යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණු තෙමේ හිස යටිකුරා කොට සලා දිව තෙරු ලෙළවා තලලෙහි තුන්රැළි ඇති බැවිනිදුම් නංවා දණ්ඩ එල්බ ගෙන ගියේ ය.

මහණෙනි, මේ බමුණෙක් නො වේ. මේ පව්වු මරා ය. නොපගේ නුවණැස ව්‍යාප්ත පිණිස පැමිණියේ ය යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ භාවාව වදල සේක:

යමෙක් දුක යම් පක්‍යකාම ගුණයක් නිදන කොට ඇතැයි දුටුයේ ද, ඒ සත්ත වෙමේ කාමයන්හි කෙසේ නැමෙන්නේ ද, (නො නැමේ මැ යි) ඒ සත්ත වෙමේ ලෙවිහි කාමගුණොපධිය (රහාදි) සමග යි දැන ඒ කාම-ගුණොපධිය ම දුරලනු පිණිස හික්මෙන්නේ ය.

4. 3. 2.

සමිද්ධි සූත්‍රය.

158. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යදනව්වෙහි සිලාවති ගමහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙති.

ඉක්බිති එකලා වූ විත්තවිවේකයෙන් යුක්ත වූ ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණු-වන්ට මෙබඳු විත්තවිවේකයක් පහළ විය. ඒ මාගේ ශාක්‍යා තෙමේ අතීත් ය. සමයක් සම්බුද්ධ ය. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ සවාක්කාන වූ ශාසනයෙහි පාවිදි වූයෙමි. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සමුම්භරහු වෙති. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ආයසමනො සමිද්ධිස්ස වෙතසා වෙතොපරි-
චිතකකමඤ්ඤාය යෙනායසමා සමිද්ධි තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි,
ආයසමනො සමිද්ධිස්ස අවිදුරෙ මහනතං භයහෙරවසද්දං අකාසි, අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්ගතීති.¹

අථ බො ආයසමා සමිද්ධි යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි,
භගවනතං අභිවාදෙතො එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනො බො
ආයසමා සමිද්ධි භගවනතං එතදවොච: ඉධාහං භනොත භගවතො අවිදුරෙ
අපපමනො ආතාපි පභිතනො විහරාමි. තස්ස මය්හං භනොත රහොග-
තස්ස පටිසල්ලිතස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ලාභා වත
මෙ, සුලභං වත මෙ, යස්ස මෙ සත්ථා අරහං සමමාසමුද්ධො. ලාභා වත මෙ,
සුලභං වත මෙ, යො'හං එවං සාධකානෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතො. ලාභා
වත මෙ, සුලභං වත මෙ, යස්ස මෙ සබ්බභවාරයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මාති.
තස්ස මය්හං භනොත අවිදුරෙ මහාභයහෙරවසදෙද අහොසි, අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්ගතීති.¹

[භගවා:]

තෙසා සමිද්ධි පඨවි උද්ගතී. මාරෙ එසො පාපිමා. තුය්හං විචක්ඛු-
කම්මාය ආගතො. භව්ත් තං සමිද්ධි තතෙව අපපමනො ආතාපි
පභිතනො විහරාමීති.

එවමහනොති බො ආයසමා සමිද්ධි භගවතො පටිසසුතො² උට්ඨායාසනා
භගවනතං අභිවාදෙතො පදකම්ණං කතො පකකාමි. දුතියමපි බො ආයසමා
සමිද්ධි තතෙව අපපමනො ආතාපි පභිතනො විහාසි. දුතියමපි බො
ආයසමනො සමිද්ධිස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලිතස්ස එවං වෙතසො පරිචි-
තකෙකා උදපාදි. ලාභා වත මෙ, සුලභං වත මෙ -පෙ- යස්ස මෙ
සබ්බභවාරයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මාති. දුතියමපි බො මාරෙ පාපිමා
ආයසමනො සමිද්ධිස්ස වෙතසා වෙතොපරිචිතකකමඤ්ඤාය -පෙ- අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්ගතීති.¹

අථ බො ආයසමා සමිද්ධි මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිතො මාරං
පාපිමනං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

සද්ධායාහං පබ්බජිතො අගාරස්මා අතගාරියං,
සති පඤ්ඤා ව මෙ බුද්ධා විතතඤ්ච සුසමාහිතං,
කාමං කරස්සු රූපානි තෙව මං බ්‍යාධිසියාසිති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං සමිද්ධි භික්ඛුනි දුකම් දුමතො
තතෙවනතරධායීති.

1. උද්ගතීති. - මජ්ඣ. 2. පටිසසුතො. - PTS.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ (තම) සිතින් ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවන්ගේ විතතපරිච්ඡාදීය දූත ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවන් නුදුරෙහි මහත් බිය ජනන හඬක් කෙළේ ය. තවද එය පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින් වෙයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කළහ: වහන්ස, දෙසි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නොපමා ව කෙළෙස් තවත වෙර ඇතිව තිබින් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමි. වහන්ස, එකලා වූ විතතවිචේකයෙන් හුන් ඒ මට ලේබදු විතතවිචේකයක් පහළ විය. ඒ මාගේ ශාක්‍යා තෙමේ අතීන් ය. සමාස් සබ්බද්ධ ය. එය මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ සාකඛාත වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූයෙමි. එය මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සබ්බසරත්‍ර වෙති. එය මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. වහන්ස, ඒ මාගේ නුදුරෙහි පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින් බිය ජනන හඬක් විය.

[භගවත්හු:]

සම්ඳ්වි, මේ පොළොව නො පෙරෙළෙයි. මේ පවිටු මරා ය. නොපගේ නුවණැස වතසා ලත්තට පැමිණියේ ය. සම්ඳ්වි, තෙපි යව. නොපමා ව කෙළෙස් තවත වෙර ඇතිව තිබින් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම වසව.

වහන්ස, එසේ ය යි ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හුනස්තෙන් තැහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියහ: දෙවතවට දු ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවෝ නොපමා ව කෙළෙස් තවත වෙර ඇතිව තිබින් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම විසුහ. දෙවතවට දු එකලා ව විතතවිචේකයෙන් හුන් සම්ඳ්වි තෙරණුවන්ට මෙබදු විතතවිචේකයක් පහළ විය. ... ඒ මට සිල්වත් කලණදහම් ඇති සබ්බසරත්‍ර වෙති. එය මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මට මනා ලැබීමෙකි. දෙවතවට දු පවිටු මාර තෙමේ (තම) සිතින් ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවන්ගේ විතතපරිච්ඡාදීය දූත ... තවද, පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සම්ඳ්වි තෙරණුවෝ මේ පවිටු මරා ය යි දූත පවිටු මරානට ගාථායෙන් කීහ.

මම සැදහැසෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වීම. මා විසින් සිහිය හා නුවණ අවබෝධ කරණ ලදී. සිත ද මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේ ය. (එහෙයින් බිහිසුණු) රූපයන් කැමති පරිද්දෙන් කරව. මා නොම පෙළන්නෙහි ය.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ සම්ඳ්වි මහණ තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරාදන් විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. 3. 3.

ගොඩිකපුතනං

159. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති වෙඨවනො කලඤ්ඤතිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගොඩිකො ඉසිගිලි-පයො විහරති කාලසිලායං. අථ ඛො ආයස්මා ගොඩිකො අප්පමනො ආතාපි පභිතනො: විහරනො: සාමයිකං¹ වෙතොවිමුත්තිං ඵුසි. අථ ඛො ආයස්මා ගොඩිකො තාය² සාමයිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභාසි.

දුතියමපි ඛො ආයස්මා ගොඩිකො අප්පමනො -පෙ- විහරනො: සාමයිකං¹ වෙතොවිමුත්තිං ඵුසි. දුතියමපි ඛො ආයස්මා ගොඩිකො තාය² සාමයිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභාසි. තතියමපි ඛො ආයස්මා ගොඩිකො -පෙ- පරිභාසි. චතුස්මපි ඛො ආයස්මා ගොඩිකො -පෙ- පරිභාසි. පඤ්චමපි ඛො ආයස්මා ගොඩිකො -පෙ- පරිභාසි. ඡට්ඨමපි ඛො ආයස්මා ගොඩිකො - පෙ - පරිභාසි.

සත්තමමපි ඛො ආයස්මා ගොඩිකො අප්පමනො ආතාපි පභිතනො: විහරනො: සාමයිකං වෙතොවිමුත්තිං ඵුසි අථ ඛො ආයස්මනො ගොඩිකස්ස එතදගොසි: යාච ඡට්ඨං බ්බාහං සාමයිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභිනො. යනානුතාහං සත්ථං ආහරෙය්‍යන්ති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා ආයස්මනො ගොඩිකස්ස වෙතස්ස වෙහො-පරිවිතකකමඤ්ඤාය යෙන භගවා තෙනුපසංඝිනම්. උපසංඝිනම්චා භගවතනං ගාථාති අජ්ඣගාසි:

මහාචීර මහාපඤ්ඤ ඉද්ධියා යස්සා ජලං³,
සබ්බවෙරහයානින පාදෙ වන්දමි වන්ඛමි.

සාචකො තෙ මහාචීර මරණං මරණානිභූ,
ආකඝ්ඛති වෙතස්ස නං නිසෙධ ප්‍රතිකිර.

කථං හි භගවා තුය්‍යං සාචකො සාසනෙ රතො,
අප්පත්තමානස්ස ඥෙබ්බො කාලං කසිරු ජනෙසුතාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගොඩිකෙන උත්ථං ආහරිතං ගොති.

අථ ඛො භගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමනං ගාථාය අජ්ඣගාසි:

එවං හි ධිරු කුබ්බන්ති නාචකඝ්ඛන්ති ජිවිතං,
සමුලං තණ්හං අබ්බියන්¹ ගොඩිකො පරිනිබ්බුතොති.

1. සාමයිකං - PTS. සාමයිකං - ස්‍යා.

2. තායා. 3. ජලං මජ්ඣං. ස්‍යා.

4. තණ්හෙබ්බියන් - මජ්ඣං.

4. 3. 3.

ගොඩනැගිලි සූත්‍රය

159. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේදිකාගාරයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ඉසිහිලි පටු ඇළයෙහි කළුගල් තලයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ තොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වසන්තාහු ලෝකික සම්මතක් ලැබූහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ඒ ලෝකික සම්මතයින් පිරිනුතහ.

දෙවනවට ද ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ තොපමාව ... වසන්තාහු ලෝකික සම්මත ලැබූහ. දෙවනවට ද ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ඒ ලෝකික සම්මතයින් පිරිනුතහ. තෙවනවට ද ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ. සිවුවනවට ද ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ. පස්වනවට ද ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ. සවනවට ද ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ.

සත්වනවට ද ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවෝ තොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වසන්තාහු ලෝකික සම්මත ලැබූහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවන්ට “මම සවනවට තෙක් ලෝකික සම්මතයින් පිරිනිනිමි. මම සැත් අරතෙමි තමි, මනා නො!” යි මේ සිත විය.

ඉක්බිති පවුල මාර තෙමේ තම සිතින් ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවන් ගේ විහ්‍යාපරිච්ඡේදය දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියෙකි. ඵලභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවලින් කී ය.

මහාචාර්යෙහි, මහපාණ්ඩුයෙහි, සාද්ධියෙන් හා පිරිවරින් බලනු වෙති, සියලු (පාණ්ඩුපාතාදී) වෙර හා බිය ඉක්ම වූ තැනැත්තෙහි, පසැස් ඇතියෙහි, පා වදිමි.

මරණය මැඬලන සුලු මහාචාර්යෙහි, මුඛගේ සවිවෙක් මරණය කැමති වෙයි. පියෝ කෙරෙයි. මහතෙද්දියෙහි, එය වළක්වනු ලැබේ.

ජනකා කෙරෙහි ප්‍රසිද්ධ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, සස්තෙහි ඇලුනු නොපත් රහත්ඵල ඇති ශෛක්‍ය වූ මුඛ සවිවෙක් කෙසේ නම් කලුරිය කරන්නේ ද?

එකල්හි ආයුෂ්මත් ගෝඨික තෙරණුවන් විසින් සැත් අරතලද්දේ වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවුල මරායයි දැක පවුල මරාහට ගාථායෙන් වදල සේක.

නුවණැත්තෝ මෙසේ ද කෙරෙත්. දිවි නොපතත්. ගෝඨික තෙමේ මුල්සතික කාමණ්ඩුව උපුටා හැර පිරිනිවියේ. (සමසිසි වැ පිරිනිවියෙන් සිතකුපරිනිවිණයෙන් පිරිනිවියේ ය.)

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: ආයාම භික්ඛවෙ යෙන ඉසිහිලීපස්සං කාලසීලා තෙත්තපසඛිකම්සාමි, යත් ගොධිකෙත කුලපුත්තෙන සත්ථං ආයාරිතනති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සායාං. අථ ඛො භගවා සම්මත්තලොති භික්ඛුති සද්ධං යෙන ඉසිහිලීපස්සං කාලසීලා තෙත්තපසඛිකම්. අද්දසා ඛො භගවා ආයසමනනං ගොධිකං දුරතොව මඤ්ඤෙ විවත්තකකකිං සෙමානං.¹

තෙන ඛො පඨා සමයෙන බුමාසිතතනං තිමිරසිතතනං ගච්ඡෙව පුරිමං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡිමං දිසං, ගච්ඡති උත්තරං දිසං, ගච්ඡති දක්ඛිණං දිසං, ගච්ඡති උද්ධං, ගච්ඡති අධො, ගච්ඡති අනුදිසං.

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: පස්සථ තො තුලෙහ භික්ඛවෙ එතං බුමාසිතතනං තිමිරසිතතනං. ගච්ඡෙව පුරිමං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡිමං දිසං, ගච්ඡති උත්තරං දිසං, ගච්ඡති දක්ඛිණං දිසං, ගච්ඡති උද්ධං, ගච්ඡති අධො, ගච්ඡති අනුදිසනති. එවං භනෙත. එතො ඛො භික්ඛවෙ මාරො පාපිමා ගොධිකස්ස කුලපුත්තස්ස විඤ්ඤාණං සමනෙතසති², කත්ථ ගොධිකස්ස කුලපුත්තස්ස විඤ්ඤාණං පතිට්ඨිතනති. අප්පතිට්ඨිතෙන ව භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණෙන ගොධිකො කුලපුත්තො පරිනිබ්බතොති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා ඛෙලුවපණ්ඩුවිණ්මාදය යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්භිා භගවතනං ගාථාය අජ්ඣානාසි:

උද්ධං අධො ව තිරිසඤ්ච දිසා අනුදිසායවහං,
අනෙසං තාධිගච්ඡාමි ගොධිකො සො කුහිං ගතොති?

[භගවා:]

සො ධිරො ධිතිතමපනො කාසි කාතරතො සද,
අගොරතනං අනුසුඤ්ඤං ජිවිතං අනිකාමයං.

ජේත්වාන මච්චුතො සෙනං අනාගතචා පුතඛහවං,
සමුලං තණ්හමඛුය්හ ගොධිකො පරිනිබ්බතොති.

[ථෙරා:]

තස්ස සොකපරෙතස්ස විණා කච්ඡා අහස්සථ,
තතො සො දුමවතො යකෙඛා තතේවත්තාරධායථාති³.

4. 3. 4.

සත්තවස්ස සුත්තං.

160. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති නජ්ඣ තෙරඤ්ඤරය තීරෙ අජපාලනිග්‍රොධෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මාරෙ පාපිමා සත්තවස්සාති භගවතනං අනුබ්බො⁴ නොති ඔතාරුපෙකෙඛා ඔතාරං අලභාතො. අථ ඛො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්භිා භගවතනං ගාථාය අජ්ඣානාසි:

සොකාවතිණෙණා හු වතමති⁵ කායසි විත්තං හු ජිනො උද පත්ථාතො,
ආගුං හු ගාමෙසම්මකාසි කිඤ්චි කසමා ජනෙන න කරෙසි සකඛිං
සකඛි ත සමපජ්ජති කෙන වි තෙති.

1. භෙය්‍යමානං - ස්‍යා, භෙය්‍යමානං - සීග්‍ර. 1. 2. සමනෙවසති - මජ්ඣං, PTS. 3. තතේ-වත්තාරධායථාති - ස්‍යා. 4. අනුබ්බො, මජ්ඣං, ස්‍යා, සීග්‍ර. 5. වතසම් - ස්‍යා, PTS.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, යම්හ, යම්තැනකෙහි දී ගෝධික කුලපුත්‍ර විසින් සැත් අරන ලද්දේ තම් ඒ ඉසිහිලි ඇළය කළුගල්ලාව වෙත එළඹෙන්නෙමු. වහන්ස, එසේ යයි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග ඉසිහිලිපටුපස කළුගල්ලාව වෙත එළඹ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරළනු කඳ ඇති ඇඳෙහි උඩුකුරුව හෝනා ආයුෂමත් ගෝධික තෙරුන් දුර දී ම දුටු සේක.

එකල්හි බ්‍රහ්මාදික බවෙන් තිමිරසිත බවෙන් (දුමක්හු, අඳුරක්හු සෙයින් හැසිරෙන සෙයක් = මාරුවෙහි අවතාර රූප) පෙරදිගට යේ ම ය. පැළුදිගට යේ ම ය. උතුරුදිගට යේ ම ය. දකුණුදිගට යේ ම ය. උඩට යේ ම ය. යටට යේ ම ය. අනුදිගට යේ ම ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, තෙපි තෙල දකිවු ද? බ්‍රහ්මාදික බවෙන් තිමිරසිත බවෙන් (දුමක්හු, අඳුරක්හු සෙයින් හැසිරෙන සෙයක් = මාරුවෙහි අවතාර රූප) පෙරදිගට යේ ම ය. පැළුදිගට යේ ම ය. උතුරුදිගට යේ ම ය. දකුණුදිගට යේ ම ය. උඩට යේ ම ය. යටට යේ ම ය. අනුදිගට යේ ම ය. වහන්ස, එසේ ය. මහණෙනි, මේ පව්වු මාර තෙමේ “ගෝධික කුලපුත්‍රගේ විකුණුණය සොහි පිහිටියේ දැයි ගෝධික කුලපුත්‍රගේ විඤ්ඤාස සොයයි. මහණෙනි, ගෝධික කුලපුත්‍ර තෙමේ නොපිහිටි විඤ්ඤාසෙන් පිරිනිව්‍යේ ය.

ඉක්බිති පව්වු මාර තෙමේ බෙලුවපණ්ඩු (විලිකුන් බෙල්පක් පැහැබදු පැහැ ඇති රන් මුළු) මහවෙණ ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

මම උඩ ද, යට ද, සරස ද, සිවුදිග හා අනුදිග ද ඒ ගෝධික තෙමේ සොහි ගියේ දැයි සොයන්නෙමි තොලබමි.

[හඟවත්හු:]

නුවණැති ධාරිමත් වූ ධ්‍යානකරණ සුලු හැමකල්හි ධ්‍යානයෙහි ඇලුනු ඒ ගෝධික තෙමේ දිවි නොතකමින් දවරු දෙකෙහි පිළිවෙත් කරනුයේ මරසෙනහ සිදු පුනභිවයට නො පැමිණ තෘණාව සහමුලු සොට උපුටා හැර පිරිනිව්‍යේ ය.

[තෙරහු:]

ශෝකයෙන් මැඩුනු ඒ මාරයාගේ කැසින් විණාව හිලිනුන්නේ ය. එයින් තොසතුටු සිත් ඇති ඒ මාර තෙමේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 3. 4.

සතභවයා සුත්‍රය.

160. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුමෙල්ලකවෙහි තේරණ්ණු ගංතෙර අස්පල්ලුගරුකමුල වැඩවසන සේක. එකල්හි පව්වු මරු සිදුරු සොයන්නේ සිදුරු නො විලිමින් සත්වසත් මුළුලෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලුහුබැන්දේ වේ. ඉක්බිති පව්වු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

වෙනෙහි සිතිවිලි සිතයි ද? ශෝකයට බවුයෙහි ද? ධනයක් පැරදු-තෙහි ද? වැලි, පතමින් (හිඳිති ද?) ගමෙහි කිසියම් අපරාධයක් කෙළෙහි ද? කුමක්හෙයින් මහජනයා සමග මිත්‍රභාවය නො කෙරෙහි ද? කිසිවද හා මුඛගේ මිත්‍රභාවයක් නො සැපයේ ද,

[භගවා:]

සොකස්ස මූලං පලිබාය ජබ්බං අනාගා ක්කායාමි අසොචමානො,
 ඡේතාන සබ්බං භවලොභජ්ජං අනාසවො ක්කායාමි පමනතබ්බු.

[මොඤ:]

යං වදන්ති මමෙදන්ති යෙ වදන්ති මමන්ති ව,
 එත්ථ වෙ තෙ මනො අත්ථි ත මෙ සමණ මොක්කසීති.

[භගවා:]

යං වදන්ති න තං මය්හං යෙ වදන්ති න තෙ අහං,
 එවං පාපිම ජාතාති න මෙ මග්ගමපි දක්කසීති.

[මොඤ:]

සවෙ මග්ගං අනුමුද්ධං බෙමං අචිතගාමිතං,
 අපෙති ගච්ඡ තිමෙවෙකො කිම්ඤ්ඤමනුසාසයීති.

[භගවා:]

අච්චවුබ්බෙය්හං පුච්ඡන්ති යෙ ජනා පාරගාමිනො,
 තෙසාහං පුට්ඨො අකාමි යං සච්චං තං¹ තීරුපයින්නි.

සෙය්හොපි භනෙතා ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ පොකරණී,
 තත්ත්වස්ස කක්කටකො. අථ බො භනෙත සම්බහුලා කුමාරකා වා කුමාරිකායො
 වා තමා ගාමා වා නිගමා වා නිකම්භො යෙන සා පොකරණී තෙනුපසඬක-
 මෙය්හං උපසඬකම්භො තං කක්කටකං උදකා උඬ්ඛින්නා එලෙ පතිට්ඨාපෙය්හං,
 යං යදෙව හි සො භනෙත කක්කටකො අලං අභීතින්තාමෙය්හ, තං තදෙව
 තෙ කුමාරකා වා කුමාරිකායො වා කට්ඨෙන වා කථුලාය වා සඤ්ඤෙය්හං
 සම්භාසෙය්හං. එවං හි සො භනෙත කක්කටකො සබ්බෙහි අලෙහි සඤ්ඤානෙති
 සම්භාගෙහි සම්පසිභගෙහි අභබ්බො තං පොකරණීං පුත² ඔතරිතුං
 සෙය්හොපි පුබ්බො.³

එවමෙව බො භනෙත යාති⁴ විසුකාසිකාති⁵ විසෙවිතාති විපථඤ්ඤාති
 කාතිවි කාතිවි සබ්බාති⁶ තාති භගවතා සඤ්ඤානාති, සම්භග්ගාති සම්පසි-
 භග්ගාති. අභබ්බො දුතාහං⁷ භනෙත පුත භගවතං උපසම්බන්ධං යදිදං
 ඔතාරුපෙකෙතාති. අථ බො මොඤ පාපිමා භගවතො සන්නිකෙ ඉමා
 තිබ්බෙජ්ජිකා ගාමායො අහාසි:

මෙදවණ්ණඤ්ච පාසාණං වාසසො අනුපරියගා,
 අපෙත්ථ මුදු⁸ විඤ්ඤම අපි අස්සාදනා සියා.

අලඬා තත්ථ අස්සාදං වායසෙත්තො⁹ අපකකමෙ,
 කාකොව සෙලමාසජ්ජ තිඤ්ඤාපම ගොතමාති.

1. සබ්බතං - සි.පු. 2. PTS. 2. "පුත" ඉති ව "සෙය්හොපි පුබ්බො" ඉති ව
 කදිසසෙන - මජ්ඣ. 3. යාති කාතිවි - මජ්ඣ. 4. විසුකාසිකාති - ස්ථා.
 5. විපථඤ්ඤාති සබ්බාති - මජ්ඣ. ස්ථා. 6. අභබ්බො වී දුතාහං - සි.පු. 2.
 අභබ්බො වදනාහං - PTS. 7. මුදු - මජ්ඣ. 8. වායසෙත්තං - ස්ථා.

[භගවත්හු:]

මාරය, ශෝකමූල හැම සාර දමා ශෝක නොකරමින් නිරපරාධ ව සිටි ධර්ම කරමි. සියලු භවලොභසංඛ්‍යාත කෘතෘත්ව සිදු ආසුරවර්තික වූයෙමි ධර්ම කරමි.

[මරු:]

මේ මාගේ යයි යමක් කියද්ද ද, යම් කෙනෙකුත් මාගේත් යයි කියද්ද ද, ඉදින් මෙහි මුඛගේ සිතෙක් ඇත් නම් ශ්‍රමණය, මාගෙන් නොමිඳෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු:]

මාගේ යයි යමක් කියද්ද ද, එය මාගේ නො වේ. යම් කෙනෙක් (මාගේ යයි) කියද්ද ද මම හේ කො වෙමි. පට්ට, මෙසේ දනුව. මා ගිය මග ද තෝ නොදන්නෙහි ය.

[මරු:]

ඉදින් නිභ්බිය වූ නිවණට යන මග අවබෝධ කරණ ලද්දේ නම් (මාගේ විෂයයෙන්) පහවනු මැනව. මුඛ ම ඵකලා ව (ඒ මග) යනු මැනව. කුමක් හෙයින් මෙරමානට අනුශාසනා කෙරෙහිදැයි.

[භගවත්හු:]

පරතෙර යන සුලු යම් ජන කෙනෙක් මරුහට විෂය කො වූ නිවණ විවා-රද්ද ද, ඔවුන් විසින් විවාරණ ලද්දේ මම යමෙක් සත්‍ය වේ ද, උපධි රහිත ද, එය කියමි.

[මරු:]

වහන්ස, ගමකට හෝ නියමගමකට නුදුරෙහි පොකුණක් වේ. එහි කකුළුවෙක් වන්නේ ය. වහන්ස, එකල්හි බොහෝ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ගමින් හෝ නියමගමින් නික්ම ඒ පොකුණ වෙත එළඹෙත්-නාහු ය. එළඹ ඒ කකුළුවා ජලයෙන් තභා ගොඩ තබන්නාහු ය. වහන්ස, ඒ කකුළුවා යම් යම් අලක් ඉදිරියට නමන්නේ ය. ඒ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ඒ අල ම ලියෙකින් හෝ කැබිලිත්තෙකින් හෝ සිඳින්නාහු ය. බිඳින්නාහු ය. වහන්ස, මෙසේ ඒ කකුළුවා සිඳින ලද බිඳින ලද කැබැලි කැබැලි කොට බිඳින ලද සියලු අල කරණ කොට ගෙණ පෙර මෙන් නාවන ඒ පොකුණට බස්නට අහස් වන්නේ ය.

වහන්ස, එසෙයින් ම කිසියම් විසුකයෝ (මරවිසුළු) ඇද්ද, කිසියම් විලොම ද ඇද්ද, කිසියම් කිසියම් සලන සුලු දකුම් ඇද්ද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිඳින ලදී. බිඳින ලදී. කැබැලි කැබැලි කරණ ලදී. වහන්ස, දැන් මම සිදුරු සොයන්නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නාවන එළඹන්නට නුසුදුස්සෙමි වෙමි යි. ඉක්බිති පට්ට මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි උකට්ටියට කරුණු වූ මේ ගාථා කී ය:

කට්ටිඛෙක් මේද තෙල්පාභා ඇති ගලක් (දක) එහි මොළොක් බව විඳිමි තම් මැනව, රජා විඳ ගැනීමෙන් වන්නේ නම් මැනව යි ඒ සිසාරන්නේ වෙ ද,

ඒ කට්ටි තෙමේ එහි ආස්වාදයක් නො ලැබ (යම්සේ) එයින් පහ වන්නේ ද, (මේද තෙල් පාභා ඇති) ගල වෙත පැමිණ (ආස්වාදයක් නො-ලත් මේ) කට්ටි මෙන් කළකිරී ගෙනමයන් වහන්සේ කෙරෙන් පහව යමිහ.

අථ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා නිබ්බේජනීයා ගාථායො අභාසිනා තමාං ධාතා අපකකමම භගවතො අවිදුරෙ පඨවියං පලලඛිකත නිසිදි තුණ්හිභුතො භික්ඛුභුතො පතතකඛකො අබොවුබො පඤ්ඤායන්තො. අපාටිභාතො කට්ඨන භූමිං විලිඛන්තොති.

4. 3. 5.

මාරධිතුසුත්තං

161. උරුවෙලායං—

අථ බො තණ්හා ව අරතී¹ රගා ව මාරධිතරෙ යෙන මාරෙ පාපිමා තෙත්තපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිනා මාරං පාපිමන්තං ගාථාය අඤ්ඤාසිංසු:

කෙනාසි දුමමතො තාත පුරිසං කතනු සොවසි?
මෙං තං රුගපාසෙන ආරඤ්ඤමිව² කුඤ්ජරං,
බන්ධිතා ආතසිසාම චසගො තෙ භවිසාතීති.

[මාරො:]

අරහං සුගතො ලොකෙ න රුගෙන සුවාතයො,
මාරධෙය්‍යමතිකතන්තො තසාං සොවාමහං භුසන්ති.

අථ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ යෙන භගවා තෙත්තප-
සඛිකමිංසු. උපසඛිකමිනා භගවන්තං එතදවොද්ධිං: පාදෙ තෙ සමණ
පරිවාරෙමාති. අථ බො භගවා න මනසාකාසි යථා තං අනුත්තරෙ උපධි-
සඛිකයෙ විමුක්තො.

අථ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකමන්තං අපකකමම
එවං සමිච්ඡන්තසු: උච්චාවචා බො පුරිසානං අධිපායා. යනනුත මයං
එකසතං එකසතං කුමාරිචණ්ණසතං අභිනිමිතෙය්‍යමාති.

අථ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකසතං එකසතං
කුමාරිචණ්ණසතං අභිනිමිතිනා යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකමිංසු.
උපසඛිකමිනා භගවන්තං එතදවොද්ධිං: පාදෙ තෙ සමණ පරිවාරෙමාති.
තමපි භගවා න මනසාකාසි යථා තං අනුත්තරෙ උපධිසඛිකයෙ විමුක්තො.

අථ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකමන්තං අපකකමම
එවං සමිච්ඡන්තසු: උච්චාවචා බො පුරිසානං අධිපායා. යනනුත මයං
එකසතං එකසතං අවිජාතචණ්ණසතං අභිනිමිතෙය්‍යමාති.

අථ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකසතං එකසතං
අවිජාතචණ්ණසතං අභිනිමිතිනා යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකමිංසු.
උපසඛිකමිනා භගවන්තං එතදවොද්ධිං: පාදෙ තෙ සමණ පරිවාරෙමාති.
තමපි භගවා න මනසාකාසි යථා තං අනුත්තරෙ උපධිසඛිකයෙ විමුක්තො.

1. අරතී ව - කළුච්ඡි 2. අරඤ්ඤං - සිමු 1. සා: PTS.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි උකටලියට කරැණු වූ මේ ගාථාවන් කියා එතැනින් පහ ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නිහඬ වූයේ තෙද තැනි වූයේ බහාලූ කර ඇතියේ යවිනුරු මුහුණු ඇතියේ සිතිවිලි සිතමින් කිසිත් වටහා ගත නො හැකි වූයේ ලී කැබැල්ලෙකින් බිම ඉරි අදිමින් බිම පලක් බැඳ ගෙන හුන්නේ ය.

4. 3. 5.

මාරධිතු සුත්‍රය.

[61. උරුවේලාවෙහි—

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මාරකතෘයාවෝ පවිටු මරා වෙත එළඹියහ. එළඹ පවිටු මරාහට ගාථායෙන් කියුහ:

පියාණෙනි, කවරහෙයින් තොසතුටු සිත් ඇත්තෙහි ද? කිතම් පුරුෂයකු සිතයි ද? අපි මුහු වතආතකු මෙන් රුගපාශයෙන් බැඳ ගෙන එන්නමු. එවිට නොපට වසන වන්නේ යයි.

[මරා:]

සුගත තෙමේ ලෝකයෙහි අතීත් ය. රුගයෙන් (බැඳ) සුවසේ ගෙන ඉය නොහැක්කේ ය. මාරවිෂය ඉක්ම වූයේ ය. එහෙයින් මේ අතීතයින් සිතිවිලි සිතමි.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මාරකතෘයාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුළු පා හමුසෙහි මෙහෙවර කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නොකෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුහු එකත්පසකට ඉවත් ව පුරුෂයන්ගේ අදහස් විසිතුරු ය. (එහෙයින්) අපි සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් යෙහෙකැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මාරකතෘයාවෝ (එකක් එකක්) සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් (තුන්සියක් විලස්) මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුළු පා හමුසෙහි මෙහෙ කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුහු එකත්පසකට ඉවත් ව පුරුෂයන්ගේ අදහස් විසිතුරු ය. අපි සියක් සියක් නොවැඩු ඉතිරින් වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුහු එකත්පසකට එකත්පසකට නොවැඩු ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුළු පා හමුසෙහි මෙහෙවර කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කළ සේක.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- සම්මේනෙත්තං: යනන්ත මයං එකසතං එකසතං සකිං විජාතවණ්ණසතං අභිනිමිතෙත්තංයාමාති.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- සකිං විජාතවණ්ණසතං අභිනිමිතීති: යෙන හගවා -පෙ- අනුත්තරෙ උපධිසංඛියෙ විමුක්තො.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- යනන්ත මයං -පෙ- දුට්ඨජාතවණ්ණසතං අභිනිමිතෙත්තංයාමාති.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- දුට්ඨජාතවණ්ණසතං අභිනිමිතීති: යෙන හගවා -පෙ- අනුත්තරෙ උපධිසංඛියෙ විමුක්තො.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- යනන්ත මයං -පෙ- මජ්ඣිමිච්ඡවණ්ණසතං අභිනිමිතෙත්තංයාමාති.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- මජ්ඣිමිච්ඡවණ්ණසතං අභිනිමිතීති: යෙන හගවා -පෙ- අනුත්තරෙ උපධිසංඛියෙ විමුක්තො.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- යනන්ත මයං -පෙ- මහිච්ඡවණ්ණසතං අභිනිමිතෙත්තංයාමාති.

අථ බො තණ්හා ව -පෙ- මහිච්ඡවණ්ණසතං අභිනිමිතීති: යෙන හගවා -පෙ- අනුත්තරෙ උපධිසංඛියෙ විමුක්තො.

අථ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරසීතරෙ එකමනතං අපකතමම එතදවොචු: සච්චං කීර තො පිතා අවොච:

“අරහං සුගතො ලොකෙ න රුහෙන සුවාතයො
මාරධෙය්‍යං අභිකක්කන්තා තස්මා සොචාමහං භූත”න්ති.

යා හි මයං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා අචීතරුගං ඉමිනා උපකක්කමෙන උපකක්කමෙත්තංයාම හදයං වාසා ඵලෙය්‍ය. උණං වා ලොභිතං මුඛතො උග්ගවේරිය්‍ය. උමාදං වා පාපුණෙය්‍ය විතතවිජක්කපං වා. සෙය්‍යථා¹ වා පත තළො හරිතො ලුතො උසුසුසුති විසුසුසුති මිලායති, එවමෙව උසුසුසුසුසුසුසු මිලායෙය්‍යාති.

අථ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරසීතරෙ යෙන හගවා තෙහු පසඛකම්සු. උපසඛකම්සා එකමනතං අධංසු. එකමනතං සීතා බො තණ්හා මාරසීතා හගවන්තං භාථාය අඤ්ඤාමාති:

1 සෙය්‍යථාපි - සිමු 1. ඡා.

ඉක්බිති තණහා ... අපි සියක් සියක් කොට එක්වර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි සිතූහ.

ඉක්බිති තණහා ... එක්වර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ හේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... දෙවර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි.

ඉක්බිති තණහා ... දෙවර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ හේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... මැදුම්විය ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි.

ඉක්බිති තණහා ... මැදුම්විය ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ හේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... වයසින් වැඩුනු ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි.

ඉක්බිති තණහා ... වයසින් වැඩුනු ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ හේක.

ඉක්බිති තණහා අරති රහ ද යන මරදුනු එකත්පසකට ඉවත්ව මෙසේ කියූහ. අපගේ පිය තෙමේ සැබැවක් කීයේ ම ය.

“සුගත හෙමේ ලෝකයෙහි අතීත් ය. රාගයෙන් බැඳ නොගෙනිය හැක්කේ ය. මාර වීෂය ඉක්ම වූයේ ය. එසෙයින් මම අතියයින් සිතිවිලි සිතමි”යි.

අපි පහ නොවූ රාග ඇති යම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ වෙත මේ උපසුඛයෙන් එළඹෙන්නමෝ නම් ඔහුගේ ලග හෝ පැළෙන්නේ ය. ඔවුන් උණුලේ හෝ නැගෙන්නේ ය. උමතුට හෝ සිත් පෙරළියට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. සිඳින ලද නිල්වන් බටහසෙක් යම්සේ වියළේ ද, වෙසෙයින් වියළේ ද, මැලවේ ද, එසෙයින් ම වියළෙන්නේ ය වෙසෙයින් විඤ්ඤෙන්නේ ය මැලවෙන්නේ ය යි.

ඉක්බිති තණහා අරති රහ ද යන මරදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ එකත්පසක සිටියහ. එකත් පසක සිටි තණහා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ශාථයෙන් කීවුය:

සොසාවතීණේණු හු වතමති ක්කායසි විතතං හු ජිකො උද පඤ්ඤානො
ආගුං හු ගාලිසමිකාසි කිකුචි කසවා ජනෙන න කරොසි සකඛිං
සකඛි න සමපජ්ජති කෙනවි තෙති.

[භගවා:]

අඤ්ඤා පතතිං හදයසා සතතිං ඡෙත්වාන සෙනං පියසානුරූපං
ඵකාහං ක්කායං සුඛචිකුඤ්ඤාසං තසවා ජනෙන න කරොමි සකඛිං
සකඛි න සමපජ්ජති කෙනවි මෙති.

අථ ඛො අරහි මාරධීතා භගවතතං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

කථං විහාරී බහුලොධ භික්ඛු පඤ්ඤාසතිණේණු අතරි ධ ඡට්ඨං,
කථං ක්කායං බහුලං කාමසඤ්ඤා පරිබාහිරා ගොනති අලභා යො තතති.

[භගවා:]

පසාදාකායො සුචිත්තවිභේතො අසඤ්ඤාසාසො සතිමා අතොකො,
අඤ්ඤාසං ධම්මං අවිතකකාසාසි න කුපපති න සරති න පිනො.

ඵවං විහාරී බහුලොධ භික්ඛු පඤ්ඤාසතිණේණු අතරි ධ ඡට්ඨං,
ඵවං ක්කායං බහුලං කාමසඤ්ඤා පරිබාහිරා ගොනති අලභා යො තතති.

අථ ඛො රහා මාරධීතා භගවතො සතතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අවෙජ්ජික තණ්හං ගණසඤ්ඤාසාරී අභා වරිසානති බහු ව සතතා,
බහුං වතායං ජනතං අතොකො අවෙජ්ජ තෙසාති මච්චුරාජසා පාරතති.

[භගවා:]

තසනති වෙ මහාචරි සභාමෙමන තථාගතා
ධම්මෙන තසමාතාතං කා උසුයා විජාතතතති.

අථ ඛො භණ්ණා ව අරහිරගා ව මාරධීතරෙ යෙන මාරෙ පාපිමා
තෙත්තපසඤ්ඤාසංසු. අද්දසා ඛො මාරෙ පාපිමා තණ්හාඤ්ඤා අරහිඤ්ඤා රගඤ්ඤා
මාරධීතරෙ දුරභොව ආගච්ඡතතියො දිසවාන ගාථාසි අජ්ඣාසාසි:

බාලා කුඹ්බදනාලෙහි පබ්බතං අභිච්ඡඵ
හිරිං තබෙන බණ්ඨ අයො දනෙනති බාදථ.

සෙලංව සිරසුහඬව² පාතාලෙ ගාඛමෙසථ
බාණ්ණංව උරසාසජ්ජ නිබ්බිජ්ජාපෙථ ගොතමාති.³

1. අභිච්ඡඵ - මජ්ඣ. PTS. 2. සිරසි උභවං - සිමු. 3. “ඉදමච්ඡවාචාති” සංඛිතීකාරා
පදසංග්ගිකානි - අට්ඨකථා.

ශෝකයට බඩුගෙහි ද? වෙනෙහි සිතිවිලි සිතති ද? චක්කුවක් පැරදුනෙහි ද? වැලි පතමින් (හිඳහි ද?) ගමිනි කිසියම් අපරාධයක් කෙළෙහි ද? කුමක් හෙයින් මහජනයා සමග මිත්‍රතාවය නොකෙරෙහි ද? කිසිවකු හා බ්‍රබ්බේ මිත්‍රභාවයක් නොසැපයේ ද?

[භගවත්හු:]

මම ප්‍රියස්වරූප සාතස්වරූප ඇති කෙලශසේනාව දිනා හුදෙකලාව ධ්‍යාන කෙරෙමින් අභිමතාධීයයෙන් පැමිණීම වූ ද, හෘදයශාන්තිය වූ ද රහත්ඵල සුවය අවබෝධ කෙළෙමි. එබැවින් මහජනයා සමග මිත්‍රතාවය නොකරමි. කිසිවකු හා මාගේ මිත්‍රතාවයක් නොසැපයේ.

ඉක්බිති අරහි මරදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිවුය.

මෙසත්තෙහි කෙබඳු විහරණයක් බහුල කොට ඇති මහණ තෙමේ තරණය කළ පඤ්චාචාරික කෝලාභික ඇත්තේ (මනෝචාරික වූ) සවන කෝලාභිකය තරණය කෙළේ ද? කාමසංඤ්චෝ කෙබඳු ධ්‍යානයක් බහුල කොට ඇත්තා වූ ඔහු නොලබා භාත්පසින් බැහැර වෙද් ද?

[භගවත්හු:]

සත්තත්ත කය ඇති මොනවට මිදුනු සිත් ඇති කමී රැස් නොකරණ සිති ඇති ආලය නැති (රහත් තෙමේ) දහම් දැන විතතී රහිත ධ්‍යානයෙහි යෙදුනේ නො කීපෙයි. (රාග වශයෙන්) සිති නොකෙරෙයි. (මොහ වශයෙන්) හැකුළුනේ නොවෙයි

මෙහි එබඳු විහරණ බහුල කොට ඇති මහණ තෙමේ තරණය කළ පඤ්චාචාරික කෝලාභික ඇත්තේ මේ ලෝකයෙහි (මනෝචාරික වූ) සවන කෝලාභිකය තරණය කෙළේ ය. කාම සංඤ්චෝ මෙසේ ධ්‍යාන බහුල කොට ඇති ඔහු නොලැබ භාත්පසින් බැහැර වෙත්.

ඉක්බිති රහා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කිවුය.

ගණයා කෙරෙහිත් සමුහයා කෙරෙහිත් හැසිරෙණ මේ ශාය්‍යා තෙමේ තෘෂ්ණාව සිත්දේ ය. බොහෝ සත්ත්වයෝ ද එකතින් තෘෂ්ණාව සිදින්නාහ. ආලය නැති මේ ශාය්‍යා තෙමේ බොහෝ ජන සමුහයක් මාරයා අතින් පැහැර ගෙන පරතෙරට පමුණුවන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

මහාචීර වූ ත්‍රාගනවරයෝ සඤ්චිතයෙන් සත්ත්වයන් එතෙර කෙරෙත්. නුවණැතියන් ධර්මයෙන් එතෙර කරණ කල්හි කවර ඊෂ්ඨායෙක් ද?

ඉක්බිති තණ්හා අරහි රහා ද යන මරදුනු කෘෂ්ණ මාරයා වෙත එළඹියහ. කෘෂ්ණ මාර තෙමේ දුරදී ම එන්නා වූ තණ්හාව හා අරහිය හා රහා ද යන මරදුන් දැක්කේ ය. දැක ගාථාවන්ගෙන් කී ය.

බල්දරායෙනි, හෙළරජුල්දඹුයෙන් පථිතයක් අළලවූ ද? මහගලක් නියෙන් කණිවූ ද? දතින් යකඩ කවු ද?

මහගලක් හිසමතුයෙහි තබා ගෙන ගැඹුරෙහි පිහිටක් සොයවූ ද? ලයෙහි හුලක් හැතගෙන මේත් ගොතමයන් කෙරෙන් කළකිරි පහ ව අවු ය?

[පෙරු:]

දඤ්ඤාමානා ආගක්ඡං තණ්හා ව අරතීරගා
තා තස්ස පනුදී සස්සා තුලං හට්ඨංව මාර්තොති.

මාරවග්ගො තනිසො.

නිත්‍රුද්දානං:

සම්මහුලා සම්මද්ධි ව ගොඨිකං සත්තවස්සානී ධිතරං
දෙසිතං බුද්ධිසෙට්ඨන ඉමං මාරපඤ්ඤාකතනි.

මාරසංයුතනං සමන්තං.

5. භික්ඛුනීයංයුතනං.

1. භික්ඛුනීවග්ගො.

5. 1. 1.

ආලවිකාසුතනං.

162. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා ඝාච්ඡපීයං විහරති ජෙතවනේ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

අථ බො ආලවිකා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදය
ඝාච්ඡපී. පිණ්ඩිය පාවිසි. සාච්ඡපීයං පිණ්ඩිය වරිත්වා පච්ඡාහතනං පිණ්ඩි-
පාතපටිකක්කතා යෙන අක්ඛිමනං තෙනුපසඬකම් විවෙකච්ඡිති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ආලවිකාය භික්ඛුනීයා භයං ඡ්ච්ඡිතතනං
ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො විවෙකච්ඡා වාචෙතුකාමො යෙන ආලවිකා
භික්ඛුනී තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ත්වා ආලවිකං භික්ඛුනීං ගාථාය
අජ්ඣගාසි:

නච්ඡි නිස්සරණං ලොකෙ කිං විවෙකෙන කාහසි,
භුඤ්ජස්ස කාමරතියො මාත්‍ර පච්ඡානුතාපිතීති.

අථ බො ආලවිකාය භික්ඛුනීයා එතද්දායොසි: 'කො නුඛවායං¹ මනුස්සො
වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතී'ති? අථ බො ආලවිකාය භික්ඛුනීයා එතද්-
දායොසි: 'මාරෙ බො අයං පාපිමා මෙ භයං ඡ්ච්ඡිතතනං ලොමහංසං උප්පා-
දෙතුකාමො විවෙකච්ඡා වාචෙතුකාමො ගාථං භාසතී'ති. අථ බො ආලවිකා
භික්ඛුනී මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාහි පච්චනාසි:²

1. බො අයං - සත්ථා 2. අජ්ඣගාසි - සත්ථා.

[තෙරහු:]

නණ්ණා අරති රහ ද යන මරදුහු අතිශයින් දිලිසෙමින් ආවාහු ය. එහි දී ශාස්ත්‍රාත් වහන්සේ ඔවුන් තෙරු සේක. කෙසේ ද යත්: වාහය තෙමේ ගිලිහුනු පිලිනක් තෙරෙන්තාක් සෙයිති.

මාර වර්ගය තෙවෙනි යි.

එහි උඤ්ඤා:

සමනුල, සමිඳ්ධි, ගොඨක, සත්තවස්ස, ධීතර ය යි මේ මාර පක්‍ෂවකය ශ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලදී.

මාරසංස්කෘතිය නිමිසේ ය.

5. නිකුන්තිසංස්කෘතිය.

1. නිකුන්ති වර්ගය.

5. 1. 1.

ආලවිකාසුත්‍රය.

162. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක.

එකල්හි ආලවිකා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියා ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානසෙන් වැලකුනී විවේකය කැමැත්ති අකුමනය වෙත එළඹියා ය.

එකල පවිටු මරු ආලවිකා මෙහෙණට බිය තැති ගැණුම් ලොඹුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ විවේකයෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ආලවිකා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආලවිකා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

ලොව නිවහෙක් නැත. විවේකයෙන් කුමක් කරන්නෙහි ද, කාමරනීන් විදුව, තහමක් පසුකැවිලි වව.

ඉක්බිති ආලවිකා මෙහෙණහට 'මේ කවරෙක් ඥා මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දෑ'යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති ආලවිකා මෙහෙණහට 'මේ පවිටු මාර තෙමේ මට බිය තැති ගැණුම් ලොඹුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ විවේකයෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථා කියා'යි මේ අදහස විය එකල්හි ආලවිකා මෙහෙණ මෙ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කිවුය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අපි නිසාරණං ලොකෙ පඤ්ඤය මෙ සුඵසිතං,¹
පමත්තබ්බු පාපිම න තං ජානාපි තං පදං.

සත්තිසුළුපමා කාමා බ්බාසං අභිකුට්ඨා,
යං තුං කාමරතීං බ්බුහි අරති මය්හං² සා අසුති.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජානාති මං ආලභිකා භික්ඛුනීති දුක්ඛි දුමමනො
තසෙවනතරධාසිති.

5. 1. 2.

සොමාසුතනං.

163. සාට්ඨේයං—

අඵ බො සොමා භික්ඛුනී පුබ්බන්තරායං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය
සාට්ඨේයං පිණ්ඩය පාපිසි. සාවචේයං පිණ්ඩය වරිත්වා පච්ඡාහතනං පිණ්ඩපාන-
පටිකකන්තා යෙන අස්සවනං තෙනුපසඛකම් දිවාචිතාරං. අස්සවනං අපේක්ඛා-
ගහෙත්වා අඤ්ඤතරසම් රුක්ඛමුලෙ දිවාචිතාරං³ නිසිදි.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා සොමාය භික්ඛුනියා හයං ජලහිතන්තං
ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො සමාඛිමා වාටෙතුකාමො යෙන සොමා
භික්ඛුනී තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා සොමං භික්ඛුනීං ගාථාය අප්පකිහාසි:

යන්තං ඉසිති පත්තබ්බං සානං දුරභිසම්චං,
න තං ආබිකුලපඤ්ඤය සකකා පපොතූචිජියාති.

අඵ බො සොමාය භික්ඛුනියා එතදගොසි: 'කො භුබ්බායං⁴ මනුස්සො වා
අමනුස්සො වා ගාථං භාසති'ති. අඵ බො සොමාය භික්ඛුනියා එතදගොසි:
'මාඤ්ඤ බො අයං පාපිමා මම හයං ජලහිතන්තං ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො
සමාඛිමා වාටෙතුකාමො ගාථං භාසති'ති. අඵ බො සොමා භික්ඛුනී මාඤ්ඤ
අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාහි අප්පකිහාසි:

ඉපිභාවො නිං කසිණ විතුත්තමි සුසමාහිතෙ,
ඤ්ඤමහි වත්තමානමහි සමමා ධමමං විපස්සන්තො.

යස්ස භුත සියා එවං ඉත්ථාහං⁵ පුරිසොති වා,
නිඤ්චි වා පන අඤ්ඤසම්. තං මාඤ්ඤ වත්තුමරගතිති.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජානාති මං සොමා භික්ඛුනීති දුක්ඛි දුමමනො
තසෙවනතරධාසිති.

1. සුළුසිතං - මජ්ඣ. සං. PTS. 2. මය්හං - මජ්ඣ. සං. සි 1. 3. දිවාචිතාරණං -
සිමු. 2. PTS. 4. භු බො අයං - සං. 5. ඉත්ථාහං - සං. 6. අප්පකි - කප්පි.

ලොව නිවහෙක් ඇත. මා විසින් (පස්විසත) නුවණින් දන්නා ලදී. පව්වු මරුව, තෝ ඒ නිවන්පදය නොදනිති.

සාමයෝ අඛයවි හුල් වැන්නහ. සකකියෝ මොවුන්ට මස්ලොඹු වැන්නහ. හෝ යම් සාමරතියක් කියති ද, එය මව අරතියෙන් වී ය.

ඉක්බිති පව්වු මරු අභවිකා මෙහෙණ මා දනිති සි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 2.

සොමාසුත්තය.

163. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සෝමා මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියා ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානයෙන් වැලකුණි දිව්‍යවිහරණය පිණිස අකුට්ඨනය වෙත එළඹුණි ය. අකුට්ඨනයට පිවිස එක්තරා ගසක්වුල දිව්‍යවිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පව්වු මරු සෝමා මෙහෙණට බිය නැතිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු සැවැත්තේ සමාධියෙන් හොර කරණු සැවැත්තේ සොමා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි සොමා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

ඉඬවැත් විසින් ලාබියසුතු දුලබ වූ යම් ඒ පදවියෙන් වේ ද, එය දඟල්නුවණ ඇති සත්‍රිය විසින් නොලාබිය හැක්ක.

ඉක්බිති සෝමා මෙහෙණට ‘මේ කවරෙක් දේ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දෑ’යි මේ අදහස වී ය. එකල්හි සෝමා මෙහෙණට ‘මේ පව්වු මරු ය. මට බිය නැතිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු සැවැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු සැවැත්තේ ගාථාව කියා’යි මේ අදහස වී ය.

සිහ මැනවින් සමාධිගත වූ කල්හි නුවණ පවත්නා කල්හි මනා කොට දහම දක්නුට ඉතිරිබව කුමක් කරන්නේ ද? මම සත්‍රියක් වූ සි හෝ පුරුෂයෙක් මිසි හෝ අන් කිසිවෙකිම් වෙමි සි හෝ යමකුට මෙසේ අදහස් වන්නේ නම් මාර නෙමේ ඔහුට නියන්තට සුදුසු වෙයි.

ඉක්බිති පව්වු මාර නෙමේ සෝමා මෙහෙණ මා දනිති සි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 3.

ගොතමීසුතං.

164. ඝාචන්දියං—

අථ බො කිසාගොතමී භික්ෂුනී පුබ්බන්තරමයං නිවාසෙත්වා පත්තං විවරමාදය ඝාචන්දියං පිණ්ඩය පාවිසි. සාවච්ඡයං පිණ්ඩය වරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා යෙන අක්ඛන්තං තෙනුපසඤ්ඤාමි දිවාචිහාරය. අක්ඛන්තං අජේඤ්ඤාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මි රුක්ඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා කිසාගොතමියා භික්ෂුනියා භයං ඡමහිත්තතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමතා වාවෙතුකාමො යෙන කිසාගොතමී භික්ෂුනී තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා කිසාගොතමී භික්ෂුනීං ගාථාය අජ්ඣාසායි:

කිනත්තු ත්වං භතපුත්තාව එකමාසි¹ රුදමුක්ඛි,
චතර්ජකිගතා එකා පුරිසං තු ගවෙසසීති.

අථ බො කිසාගොතමියා භික්ෂුනියා එතදභොසි: කො නුබ්බායං මනුසොවා අමනුසොවා ගාථං භාසතී ති. අථ බො කිසාගොතමියා භික්ෂුනියා එතදභොසි: මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡමහිත්තතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමතා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතීති. අථ බො කිසාගොතමී භික්ෂුනී මාරෙ බො අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමෙත්තං ගාථායී පච්චහාසී:²

අච්චන්තං මතපුත්තා'මහි³ පුරිසා එතදන්තිකා,
ත සොවාමි ත රෙදමි ත තං භායාමි ආටුසො.

සබ්බත්ථ විහතා⁴ තන්දි තමොක්කකො පදලිතො,
ජෙත්වාත මච්චුතො⁵ සෙනං විහරාමි අතාසවාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං කිසාගොතමී භික්ෂුනීති දුක්ඛි දුමමතො තත්ථෙවන්තරධාසීති.

5. 1. 4.

විජයා සුතං.

165 ඝාචන්දියං—

අථ බො විජයා භික්ෂුනී පුබ්බන්තරමයං නිවාසෙත්වා පත්තං විවරමාදය ඝාචන්දියං පිණ්ඩය පාවිසි. සාවච්ඡයං පිණ්ඩය වරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා යෙන අක්ඛන්තං තෙනුපසඤ්ඤාමි දිවාචිහාරය. අක්ඛන්තං අජේඤ්ඤාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මි රුක්ඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා විජයා භික්ෂුනියා භයං ඡමහිත්තතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමතා වාවෙතුකාමො යෙන විජයා භික්ෂුනී තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා විජයා භික්ෂුනීං ගාථාය අජ්ඣාසායි:

1. එකමාසි - සීග්. 1. සො. 2. අජ්ඣාසායි - සො. 3. භතපුත්තමහි - සො. PTS සි 1
4. විහිතා - සො. 5. ජෙත්වා තච්චුතො - සීග්. 1

5. 1. 3.

ගොතමිසුත්‍රය.

164. සැවැත්නුවර—

එකල කිසාගොතමි මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඩු පිණිස පිවිසිනි ය. සැවැත්නුවර පිඩු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානසෙන් වැලකුනි දිවාවිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹිනි ය. අකුචනයට වැද එක්තරා ගසක්මුල දිවාවිහරණය පිණිස හුත.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ කිසාගෝතමි මෙහෙණට බිය තැනිගැණුම ලොමුදහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ කිසාගෝතමි මෙහෙණ වෙත එළඹින. එළඹ කිසාගෝතමි මෙහෙණට ගාථායෙන් කීය:

කිම, තෝ මළපුතුන් ඇති කළු එ මුහු මුහුණැතියක සෙයින් එකලා ව හිඳිනි ද? කිම, එකලා ව වතමැදට පැමිණි තෝ පුරුෂයකු සොයයි ද?

එකල කිසාගෝතමි මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දෝ, මිනිසෙක් හෝ නො මිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දෑ'යි මේ අදහස විය. ඉන්බිති කිසා-ගොතමි මෙහෙණට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය තැනිගැණුම ලොමු දහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' යි මේ සිත විය. ඉන්බිති කිසාගෝතමි මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කිටු ය.

අත්‍යන්ත කොට මළපුතුන් ඇත්තියකිම් වෙමි. සාමිපුරුෂයෝ ද එත දන්තයහ. (පුත්‍රාන්තය සේ ම හෙලෙකින් පුරුෂයන්ගේ අන්තය ද ඇත.) ගෝක නොකරමි. නො හඬමි. ඇවැත්නි, තට නො බමි.

හැමතන්හි තෘෂ්ණාව තසත ලදු. අදුරුකද බිඳිත ලදී. මරසෙන් දිනා නිකෙලෙස් ව වෙසෙමි.

ඉන්බිති පවිටු මරු කිසාගෝතමි මෙහෙණ මා දනිතිසි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 4.

විජයා සුත්‍රය.

165. සැවැත්නුවර—

එකල්හි විජයා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඩු පිණිස පිවිසිනි ය. සැවැත්නුවර පිඩු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානසෙන් වැලකුනි දිවාවිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹුනු. අකුචනයට පිවිස එක්තරා රුකක්මුල දිවාවිහරණය පිණිස හුත.

ඉන්බිති පවිටු මරු විජයා මෙහෙණට බිය තැනිගැණුම ලොමු දහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ විජයා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ විජයා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

දහරු ත්වං රූපවතී අභිඤ්ඤා දහරු සුසු,
පඤ්ඤාබ්‍යාසෙන තුරියෙන එභයෙහි රූපමසෙති¹

අථ බො විජයාය භික්ෂුනීයා එතදභොසි: 'කො හු බ්‍යායං² මනුස්සො
වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතී'ති අථ බො විජයාය භික්ෂුනීයා එතදභොසි:
'මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡලතිතතතං ලොමහං උප්පාදෙතුකාමො
සමාධිමා වාචෙතුකාමො ගාථං භාසතී'ති. අථ බො විජයා භික්ෂුනී මාරෙ
අයං පාපිමා ඉති විදිතා මාරං පාපිමනං ගාථාහි පච්චභාසි:³

රූපා සද්දං රසා ගන්ධා ථොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
නියතායාමි තුයොව⁴ මාර නාහා තෙනච්ඡිකා⁵.

ඉමිනා පුත්තියායෙන භිඤ්ඤෙන පභව්‍යානා,
අට්ඨියාමි⁶ හරියාමි කාමතණ්හා සමුග්ගා.

යෙ ව රූපුපගා සත්තා යෙ ව අරූපුපකාසිනො⁷,
යා ව සත්තා සමාපතති සබ්බස්මිහභතා නමොති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං විජයා භික්ෂුනීති දුක්ඛි දුමමතො
තස්මෙවනතරධාසීති.

5. 1. 5.

උප්පලවණ්ණාස්සතං.

166. ඝාචජ්ඣියං—

අථ බො උප්පලවණ්ණා භික්ෂුනී පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා
පත්තවිචරමාදය ඝාචජ්ඣියං පිණ්ඩය පාචයි. සාවජ්ඣියං පිණ්ඩය වරිත්වා පච්ඡා-
හතතං පිණ්ඩපාතපටික්කනතා යෙන අකච්ඡා තෙනුපසඤ්ඤාමි දිවාචිතාරාය.
අකච්ඡතං අජේඛාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මිං සුපුප්ඵිතසාලරාක්කමුලෙ අට්ඨාසි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා උප්පලවණ්ණාය භික්ෂුනීයා භයං ඡලතිතතතං
ලොමහං උප්පාදෙතුකාමො සමාධිමා වාචෙතුකාමො යෙන උප්පලවණ්ණා
භික්ෂුනී තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා උප්පලවණ්ණං භික්ෂුනීං ගාථාය
අජ්ඣභාසි:

සුපුප්ඵිතග්ගං උපගමම භික්ෂුනී එකා ත්වං තිට්ඨසි සාලමුලෙ,
ත වත්ති තෙ දුතියා වණ්ණධාතු ඉධාගතා තාදිසිකා භවෙය්‍යං
බාලෙ න ත්වං භායසි බුත්තකාතනති.

අථ බො උප්පලවණ්ණාය භික්ෂුනීයා එතදභොසි: 'කො හු බ්‍යායං
මනුස්සො වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතී'ති. අථ බො උප්පලවණ්ණාය
භික්ෂුනීයා එතදභොසි: 'මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡලතිතතතං
ලොමහං උප්පාදෙතුකාමො සමාධිමා වාචෙතුකාමො ගාථං භාසතී'ති. අථ
බො උප්පලවණ්ණා භික්ෂුනී මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිතා මාරං පාපිමනං
ගාථාහි පච්චභාසි:⁸

1. එහි අයස රමාමසෙ - සිමු 1. රමාමසෙ - ස්‍යා. 2. බ්‍යා අයං - PTS. 3. අජ්ඣභාසි -
සිමු 1. සි1.2. 4. තුසෙහව. - PTS. 5. ත්වං තෙන අජ්ඣිකා - ස්‍යා. STP 6. අට්ඨියාමි -
සිමු 2. ස්‍යා, PTS. 7. අරූපකාසිනො - මජ්ඣිම. අරූපනාසිනො. - ස්‍යා. අරූපාපකාසිනො - PTS.
8. අජ්ඣභාසි - ස්‍යා

අරිදුවන්යෙති, තෙපි සුරුපි ලදුරියහු. මම ද යොවිතෙහි සිටුනා ලදරියෙමි. එව පහනතුරුයෙන් අභිරමණය කරමු.

එකල විජයා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දෙ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දු සි' මේ අදහස විය. ඉක්බිති විජයා මෙහෙණහට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය තැනිගැණුම් ලොබුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' යි මේ සිත විය. එකල විජයා මෙහෙණ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරළා කිවු ය:

මරාව, සිත්කලු රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද ගන්ධයෝ ද රසයෝ ද සප්තව්‍යයෝ ද (වෙන් තම ඒ සියල්ල) තට ම දක්වා දෙමි. මම එයින් වාම ඇතියකිමි නො වෙමි.

බිදෙනසුලු වැනසෙනසුලු මේ කුණකසින් පිහින වෙමි. ලය්තයෙමි. කාමතෘණාව (මා විසින්) තසන ලද්දී ය.

රූපභවයට (උපතනති වශයෙන්) එළඹී යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙද්ද, අරූපභවයෙහි සිටුනා යම් සත්ත්ව කෙනෙකුත් වෙද්ද, යම් ශාන්ත වූ ලෝකික සමාපතියෙකුත් වේද, ඒ සියල්ලෙහි (මුළුබව තමාහි) අඳුර (මා විසින්) තසන ලදී.

එකල්හි පවිටු මරු විජයා මෙහෙණ මා දනිති සි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 5.

උප්පලවණණාසුත්‍රය.

166. සැවැත්නුවර—

එකල්හි උප්පලවණණා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිවු පිණිස පිවිසිනි ය. සැවැත්නුවර පිවු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසාතයෙන් වැලකුනි දිව්‍යවරණ පිණිස අකුමනයට එළඹුන. අකුමනයට පිවිස එක්තරා සුපිපි සල්ලාකක්මුල සිටියා. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ උප්පලවණණා මෙහෙණට බිය තැනිගැණුම් ලොබුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ උප්පලවණණා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ උප්පලවණණා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

මෙහෙණ, නො අග පටන් සුපිපි සල්ලාකක් වෙත එළම ඒ සල්ලාක මුල එකලා ව සිටිති. තිගේ පැහැසටහන් සා දෙවන පැහැසටහනෙන් ද නැත. මෙහි පැමිණි අන්ත්‍ර ද නොප වැන්නාහුය. (නොපසෙසින් සසභ හා සෙනෙහස නැතියහ) බාලාවෙති. හෝ සලෙලුනට නොබිති ද?

ඉක්බිති උප්පලවණණා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දෙ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දු' යි මේ සිත විය. එකල්හි උප්පලවණණා මෙහෙණට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය තැනිගැණුම් ලොබුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' යි මේ අදහස විය. එකල්හි උප්පලවණණා මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරළා කිවු ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සතං සභස්සානපි ධුතනස්සානං ඉධාගතා තාදිසිකා¹ භවෙය්සං,
ලොමං න ඉඤ්ජාමි න සනතස්සාමි න මාර භායාමි තථෙකිකාපි.

එසා අතතරධායාමි කුච්ඡං වා පටිස්සාමි තෙ,
පබ්බතනරිකායමපි තිට්ඨනතිං මං න දකඛ්ඛි.

විතතස්මිං වසිභුතාමධි ඉද්ධිපාද සුභාවිතා,
සබ්බබ්බකිත්ථුතතාමති න තං භායාමි ආට්ටිසොති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං උපපලවණණා භික්ඛුනීති දුක්ඛි
දුමමතො තතෙවනතරධායීති.

5. 1. 6.

වාලාසුතනං.

167. ඝාචජඨියං—

අථ බො වාලා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකො පත්තවිවරමාදය
ඝාචජඨිං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ජාභතනං
පිණ්ඩපාතපටික්කනතා යෙන අකිචනං තෙනුපසඛකමි දිවාචිහාරය. අකිචනං
අජේඛාගභෙකො අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

අථ බො මාරෙ, පාපිමා යෙන වාලා භික්ඛුනී තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිත්වා වාලං භික්ඛුනිං එතදවොච:

කිත්තු² තං භික්ඛුනී න රෙවෙසීති.

[වාලාභික්ඛුනී:]

ජාතීං ඛවාහං ආට්ටිසො න රෙවෙසීති.

[මාරො:]

කිත්තු ජාතීං න රෙවෙසි ජාතො කාමානි භාඤ්ජති,
කො හු තං ඉදමාදපසි ජාතීං මාරෙව³ භික්ඛුනීති.

[වාලාභික්ඛුනී:]

ජාතස්ස මරණං හොති ජාතො දුක්ඛානි පුස්සති⁴,
බ්බං වධං පරිඤ්ඤාසං තස්මා ජාතීං න රෙවෙසෙ.

බුද්ධො ධම්මමදෙසෙසි ජාතියා සමතික්කමං,
සබ්බදුක්ඛපභාණාය යො මං⁵ සචෙව නිවෙසසි.

යෙ ව රුපුපගා සත්තා යෙ ච ආරුපපදාසිනො,
නිරේඛං අපපජානතො ආගන්තාරෙ පුත්ඛන්වනති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තතෙවනතරධායීති.

5. 1. 7.

උපවාලාසුතනං.

168. ඝාචජඨියං—

අථ බො උපවාලා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකො පත්තවිවරමාදය
ඝාචජඨිං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ජාභතනං
පිණ්ඩපාතපටික්කනතා යෙන අකිචනං තෙනුපසඛකමි දිවාචිහාරය. අකිචනං
අජේඛාගභෙකො අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

1. තාදිසිකා - මජ්ඣිම. 2. කිත්තු බො තං - සඤා. 3. මාරෙවසි-සිවු 2. 4 පසස්සති-
සිවු. 1. සඤා. 5 පසස්සති - මජ්ඣිම. සඤා.

තා වැනි බුද්ධියක් සියදහස්හු මෙහි පැමිණියාහු වෙත් ද, ලොමයකුත් නොසලකයි. නො ම හැනි ගනිමි. මාරය, එකලා වූ ද මම නට නො බිමි.

තෙල මම අතුරුදන් වෙමි. කොප කුසට හෝ පිවිසෙමි. දෙආස අතුරෙහි නැගැවසටෙහි සිටුනා ද මා නො දකිති.

සිතෙහි ලා වැඩ වෙමි. සංඛ්‍යාදයෝ මැනවින් වඩන ලදහ. සියලු බැමිමෙන් මිදුනිම වෙමි ඇවැහ, මම නට නො බිමි.

ඉක්බිති පවිටු මරු නෙමේ උපලවණණා මෙහෙණ මා දැනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 6.

ව්‍යාජනුය.

167. සැවැත්නුවර—

එකල්හි ව්‍යාජ මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙන සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී දිව්‍යවිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹුන. අකුචනයට පිවිස එක්තරා රාක්ඛලෙක දිව්‍යවිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරු ව්‍යාජ මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ව්‍යාජ මෙහෙණට මෙය කී ය.

මෙහෙණ, තෝ කුමක් තොරැස්තෙහි ද?

[ව්‍යාජ මෙහෙණ:]

ඇවැත්නි, මම ජාතිය තො රැස්තෙමි.

[මරු:]

කුමක් හෙයින් ජාතිය තො රැස්තෙහි ද? උපන් තැනැත්තේ කම්භූප විදී. මෙහෙණ, ජාතිය නුරැස්ව යන මේ දෘෂ්ටිය කවර අදබලෙක් කිට ගැන්වී ද?

[ව්‍යාජ මෙහෙණ:]

උපන්නත්‍රට මරණය වෙයි උපන් තැනැත්තේ බැදුම් වද උවදුරු යන දුක් විදී. එහෙයින් ජාතිය තො රැස්තෙමි.

යමෙක් මා සත්‍යයෙහි පිහිට වී ද, ඒ සම්මයන් වහන්සේ ජාතිය ඉක්මවන දහම සියලු දුක් නැසීම පිණිස දෙසූ සේක.

රූපභවයට පැමිණී යම් සත්‍ය කෙනෙක් වෙද්ද, අරූපභවයෙහි සිටින යම් සත්‍ය කෙනෙකුත් වෙද්ද, නිවණ නො දන්නා ඔහු පුනර්භවයට පැමිණෙන සුලු වෙති.

ඉක්බිති පවිටු මරු නෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 7.

උපව්‍යාජනුය.

168. සැවැත්නුවර—

එකල්හි උපව්‍යාජ මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙන සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසුන. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී අකුචනය වෙත දිව්‍යවිහරණය පිණිස එළඹිනී ය. අකුචනයට පිවිස එක්තරා රාක්ඛලෙක දිව්‍යවිහරණය පිණිස හුන.

අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන උපවාලා භික්ඛුනී නෙත්තපසඛක්ඛිමි.
උපසඛක්ඛිමා උපවාලං භික්ඛුනිං එතදවොච:

කත්ත භු ත්ඨං භික්ඛුනී උපපජ්ජතුකාමාති?

[උපවාලා:]

ත ඛවාහං ආවුසො කත්ති උපපජ්ජතුකාමාති.

[මාරො:]

තාවතීංසා ව යාමා ව තුසිතා වාපි දෙවතා,
නිම්මාණරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසවතතීනො,
තත්ත චිත්තං පණ්ඨෙති රතීං පච්චන්තොස්සපීති.

[උපවාලා:]

තාවතීංසා ව යාමා ව තුසිතා වාපි දෙවතා,
නිම්මාණරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසවතතීනො,
කාමබ්බකඛ්ඛා¹ තෙ එනති මාරවසං පුත.

සබ්බො ආදිපිතො² ලොකො සබ්බො ලොකො පබ්බපිතො,
සබ්බො පජ්ජලිතො ලොකො සබ්බො ලොකො පකම්පිතො.

අකම්පිතං අජලිතං³ අපුප්පජ්ජකසෙවිතං,
අගති යත්ත මාරස්ස නත්ත මෙ තීරතො මනොති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා -පෙ- නත්තෙවන්තරධාසීති.

5. 1. 8.

සීඝ්‍රපවාලාසුතතං*.

169. සාවච්ඡයං—

අථ ඛො සීඝ්‍රපවාලා භික්ඛුනී පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙඛා පත්තච්චර-
මාදාය සාවච්ඡයං පිණ්ඩාය පාවිසී සාවච්ඡයං පිණ්ඩාය චරිතො පච්ජාභ්‍යන්තං
පිණ්ඩාපතපටිකකන්තා යෙන අකම්පනං නෙත්තපසඛක්ඛිමි දිවාචිඤ්ඤා. අකම්පනං
අජෙකාගගෙනා අඤ්ඤාතරසමං රුක්ඛමුලෙ දිවාචිඤ්ඤා නිසීදි.

අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන සීඝ්‍රපවාලා භික්ඛුනී නෙත්තපසඛක්ඛිමි.
උපසඛක්ඛිමා සීඝ්‍රපවාලං භික්ඛුනිං එතදවොච:

කස්ස භු ත්ඨං භික්ඛුනී පාසණ්ඩං රොචෙසීති?

[සීඝ්‍රපවාලා:]

ත ඛවාහං ආවුසො කස්සාපි පාසණ්ඩං රොචෙමිති,

[මාරො:]

කිනත්ත උද්දස්ස මුණ්ඩාසි සමණේ විය දිස්සාසි,
ත ව රොචෙසි පාසණ්ඩං කිම්ච¹ චරසි මොමුගාති.

* සීඝ්‍රපවාලා - සී 1, 2.

1. බන්ධා - ස්‍යා. 2. ආදිපිතො - සී 1, ආදිපිතො - ස්‍යා. 3. අපජ්ජලිතං - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS. 4. කිම්දං - ස්‍යා.

ඉක්කිති පවිටු මරු උපවාලා මෙහෙණ වෙත ඵලිඤ්ඤා ය. ඵලම උපවාලා මෙහෙණට-

මෙහෙණ, නො කොති උපදිනු කැමැත්තති දු සි මෙය නි ය.

[උපවාලාවෝ:]

ඇවැත්නි, මම කොතිද උපදිනු නො කැමැත්තෙමි.

[මරු:]

තච්ඡිකා දෙවියෝ ය, යාම දෙවියෝ ය, තුමික දෙවියෝ ය, නිමාණරති දෙවියෝ ය, යම් වශවතීති දෙවි කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු ය යන චෝදනා කෙරෙහි සිත පිහිටුව, පක්ඛකාමරතිය විදුනෙහි ය.

තච්ඡිකා දෙවියෝ ය, යාම දෙවියෝ ය, තුමික දෙවියෝ ය, නිමාණරති දෙවියෝ ය, යම් වශවතීති දෙවි කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු ය යන ඒ සියල්ලෝ පක්ඛකාමබ්බතයෙන් බැලුනාහු නැවත මාර වශයට පාමිණෙත්.

මුළුලොව ඇවිදින මුළුලොව නැවින. මුළුලොව දිලිසින. මුළුලොව වෙසෙසින් සැලින.

යමෙක් අකම්පිත ද, අවලිත ද, පුහුදුන් විසින් නො සෙවුනා ලද ද, යම් කැනෙක මරුට පිහිටෙක් නැද්ද, එහි (නිවණෙහි) මාගේ සිත ඇපුරේ ය.

ඉක්කිති පවිටු මාර නෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

6. 1. 8.

සිසුපවාලා සුත්තය.

169. සැවැත්තුවර-

එකල්හි සිසුපවාලා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්තුවරට පිඩු පිණිස පිවිසුන. සැවැත්තුවර පිඩු පිණිස හැසිර පසුබිත පිණිස පාතයෙන් වැලකුනී ද්වාපිහරණය පිණිස අකම්පනය වෙත ඵලසුත. අකම්පනයට බැසගෙන එක්තරා රුකක්මුල ද්වාපිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්කිති පවිටු මරු සිසුපවාලා මෙහෙණ වෙත ඵලිඤ්ඤා ය. ඵලම සිසුපවාලා මෙහෙණට මෙය කිය:

මෙහෙණ නො කවරකුගේ පාමාණිකය (දූෂිතය) ක් රුස්තෙහි ද?

[සිසුපවාලාවෝ:]

ඇවැත්නි, මම කිසිවකුගේ පාමාණිකයක් නො ම රුස්තෙමි.

[මරු:]

මෙහෙණක මෙන් පෙනෙහි. කවරකු උදෙසා මුඩු වූ යෙහි ද? පාමාණිකයක් හුරුස්තෙහි ද? කුමක් හෙයින් මුලා වූවක මෙන් හැසිරෙහි ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[සිසුපොලා:]

ඉතො ඛනිඛා පාසණ්ඛා දිට්ඨිසු පසිදන්ති තෙ,
න තෙසං ධම්මං රොවෙමි න තෙ ධම්මස්ස කොවිදා.

අඤ්ඤා සකාසකුලෙ ජාතො බුද්ධො අප්පට්ඨග්ගලො,
සබ්බාභිභූ මාරනුදෙ සබ්බත්ථපරාජිතො,
සබ්බත්ථ මුත්තො අසිතො¹ සබ්බං පස්සති චක්ඛුමා.

සබ්බකම්මකකිංස²ප්පත්තො විමුත්තො උපධිසංහිංසො,
සො ඥානං භගවා සත්ථා භස්ස රොවෙමි සාසනනති.

අථ බො මාරො පාපිමා -පෙ- තත්ත්වනතරධායීති.

6. 1 9.

සෙලාසුතනං.

170. සාවස්ථියං—

අථ බො සෙලා භික්ෂුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදය
සාවස්ථිං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවස්ථියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභ්ගතං පිණ්ඩපාන-
පටික්කන්තා යෙන අකම්මනා තෙනුපසංඝමි දිවාචිකාරාය. අකම්මනං
අඤ්ඤාගහෙත්වා අඤ්ඤාභරණිම රුක්ඛමුලෙ දිවාචිකාරං නිසීදී.

අථ බො මාරො පාපිමා සෙලාය භික්ෂුනීයා භයං ඡමහිතන්තං
ලොචනංසං උප්පාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො යෙන සෙලා
භික්ෂුනී තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා සෙලං භික්ෂුනීං ගාථාය අඤ්ඤාහාසි:

කෙතිදං පකහං බිම්බං කුන්ත්‍රා³ බිම්බස්ස ඤාතො,
කුන්ත්‍රා⁴ බිම්බං සමුප්පන්නං කුන්ත්‍රා³ බිම්බං නිරුඤ්ඤාතීති.

අථ බො සෙලාය භික්ෂුනීයා එතදහොසි: කො හු ඛොයං මනුස්සො
වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතීති. අථ බො සෙලාය භික්ෂුනීයා එතදහොසි:
මාරො බො අයං පාපිමා. මම භයං ඡමහිතන්තං ලොචනංසං උප්පාදෙතුකාමො
සමාධිමා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතීති අථ බො සෙලා භික්ෂුනී මාරෙ
අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථායි පච්චහාසි:

තසිදං අත්තකහං⁵ බිම්බං තසිදං පරකහං⁶ අඤ්ඤා,
හෙතුං පටිච්ච සමුදායං හෙතුහමිතා නිරුඤ්ඤාතීති.

යථා අඤ්ඤාභරං බිජං බෙහෙත චුත්තං විරුහති,
පඨවීරසඤ්ඤා⁷ ආගමම සිතෙහඤ්ඤා භද්දහං.

එවං ඛක්ඛා ව ධාතුයො ඡ ව ආයත්තා ඉමෙ,
හෙතුං පටිච්ච සමුදායං හෙතුහමිතා නිරුඤ්ඤාතීති.

අථ බො මාරො පාපිමා -පෙ- තත්ත්වනතරධායීති.

1 අසිතො - සභා. 2 සබ්බ කම්මකකිංසං - මෙසං, සභා, PTS. 3 සමුත්තං - මෙසං.
4 සමුත්තං - සිමු. සමු - සභා. 5 තසිදං පකහං - සභා. 6 පකහං - සභා. 7 පඨවීර-
සඤ්ඤාගමි - මෙසං.

[සිසුපාලාචෝ:]

පාෂාණකයෝ මේ සස්තෙන් පිටත්හ. ඔහු මිත්තාදූෂිත්ති ගාලෙන්. ඔවුන්ගේ දහම නුරැස්තෙමි. ඔහු දහමිති අදක්ෂයෙහි.

ශාක්‍යවංශයෙහි උපන් සමාන පුද්ගලයන් තැනි සියලු සහකාදීන් මැඩ සිටියා වූ මරුන් තෙරුපු සියලු තන්ති තො පාරදුනු සියලු තන්ති ඉදුනු (පාෂාණා දූෂිත්) අනිශ්‍රිත වූ සඵලයන් වහන්සේ ඇති සේක. සියලු කමියන් ක්‍ෂය කිරීමට පැමිණි උපතිසංඛිය සංඛ්‍යාත නිජාණයෙහි ලා මිදුනු පසාඨ ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සියල්ල දක්නා සේක. ඒ මාගේ ශාක්‍යයන් වහන්සේ ය. උත්තරයන්සේගේ සස්ත රැස්තෙමි.

ඉක්බිති පව්වු මරු තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 9.

සේලා සුත්‍රය.

170. සැවැත්තුමර—

එකල්හි සේලා මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්තුමරට පිටු පිණිස පිවිසුනා ය. සැවැත්තුමර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස පාසායෙන් වැලකුනි දිවාචිතරණය පිණිස අකුමනාය වෙත එළඹුනා ය. අකුමනායට පිවිස එක්තරු රුක්වූලෙක දිවාචිතරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පව්වු මරු සේලා මෙහෙණහට බිය තැනිගැණුම් ලොමු-දහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ සේලා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි සෙලා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

මේ අත්බව කවරකු විසින් කරණ ලද ද? මේ අත්බැවිති කාරකයා කවරේ ද? මේ අත්බව කුමක් නිසා උපන්නේ ද? මේ අත්බව කෙසේ නිරුද්ධ වේ ද?

එකල්හි සේලා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් ද' මිනිසෙක් යෝ නොමිනි-සෙක් හෝ ගාථාව කියා දු'යි මේ අදහස විය. එකල්හි සෙලා මෙහෙණට 'මේ පව්වු මරු ය. මට බිය තැනි ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා'යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති සෙලා මෙහෙණ මේ පව්වු මරු යයි දැන පව්වු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කීවුය:

මේ අත්බැව තමා විසින් කරණලද්දෙක් නොවේ. මේ දුකට පිහිට වූ අත්බව මෙරමා විසින් කරණලද්දෙක් ද නොවේ. හේතුව නිසා හට ගන්නේ ය. හේතුව බිඳීමෙන් නිරුද්ධ වේ.

කෙතෙහි වජ්‍ර යම්කිසි බිජුටටෙක් පොළෝරැසය ද ජලය ද යන ඒ දෙක ලැබගෙන යම්සේ අකුරු තගා ද?

එසෙයින් ම සහකයෝ ද, ධාතුහු ද, ඡායාතනායෝ ද යන මොහු හේතුව නිසා හට ගන්නෝ ය. හේතුවහරහයෙන් නිරුද්ධ වෙත්.

ඉක්බිති පව්වු මරු තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 10

වජිරාසුතනං.

171. ඝාච්ඡථියං.¹—

අථ බො වජ්ඣ භික්ඛුනී පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පහනවිවරමාදය ඝාච්ඡථිං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡානතං පිණ්ඩපාතපටික්කතතා යෙන අකුච්ඡනං තෙනුපසඤ්ඤාමි දිවාචිහාරය. අකුච්ඡනං අපේක්ඛාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

අථ බො මාඤ්ඤ පාවිමා වජ්ඣය භික්ඛුනීයා හයං ඡමහිතතනං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො යෙන වජ්ඣ භික්ඛුනී තෙනුප-සඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා වජ්ඣං භික්ඛුනීං ගාථාය අරුකිහාසි:

කෙනායං පකතො සතො කුචං² සත්තස්ස කාරකො,
කුචං සතො සමුපපතො කුචං සතො නිරුරුකිනීති.

අථ බො වජ්ඣය භික්ඛුනීයා එතදහොසි: ‘කො හු බ්වායං මනුස්සො වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතී’ති. අථ බො වජ්ඣය භික්ඛුනීයා එතදහොසි: ‘මාඤ්ඤ අයං පාවිමා මම හයං ඡමහිතතනං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතී’ති. අථ බො වජ්ඣ භික්ඛුනී මාඤ්ඤ අයං පාවිමා ඉන් විදිත්වා මාරං පාවිමන්තං ගාථාහි පච්චනාසි:

කිනත්තු සතොති පච්චෙසි මාරද්ධිගතනත්තු හෙ,
සුඛසඤ්ඤාරුපුඤ්ඤායං නසිධ සත්තුපලබ්භති.

යථා හි අභිගසමාරාධ හොති සඤ්ඤා රථො ඉති,
එවං ඛකේසු සතොසු හොති සතොති සමමුනී³.

දුක්ඛමෙව හි සමොති දුක්ඛං තිට්ඨති වෙති ව,
නාඤ්ඤත්තු දුක්ඛා සමොති නාඤ්ඤත්තු දුක්ඛා නිරුරුකිනීති.

අථ බො මාඤ්ඤ පාවිමා ජානාති මං වජ්ඣ භික්ඛුනීති දුක්ඛි දුමමනො තඤ්චතතරධාසීති.

භික්ඛුනීවග්ගො පඨමො.

තත්තුඤ්ඤානං:

අභ්‍රවිකා ව සොමා ව ගොතමි චිජයා සහ
උපලවණ්ණා ව මාලා උපමාලා සිසුපමාලා
සෙලා වජ්ඣය තෙ දසාති.

භික්ඛුනීසංයුතනං සමත්තං.

1. එවං මෙ සුතං - පෙ - අනාථපිණ්ඩසසඤ්ඤාරුපමි. සිද්ධ. 2. 2. කිවි - සා, 3. සමමති - සා.

5. 1. 10.

වජ්රා සුත්‍රය.

171. සැවැත්නුවර—

එකල්හි වජ්ර මෙහෙණ පෙරවරා හැඳ පෙරෙව පාසිවුරා ගෙණ සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසුනා ය. සැවැත්නුවර පිටු පිණිස නැගිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී දිව්‍යවිහරණය පිණිස අභිමතය වෙත එළඹුනා ය. අභිමතයට පිවිස එක්තරා රාක් මූලෙක දිව්‍යවිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරා වජ්ර මෙහෙණට බිය නැති ගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ වජ්ර මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ වජ්ර මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

මේ සත්තියා කවරකු විසින් කරණ ලද්දේ ද? මේ සත්තියා කළ නැතැත්තා කොහි ද? මේ සත්තියා කොහි හටගත්තේ ද? මේ සත්තියා කොහි නිරුඳි වේ ද?

ඉක්බිති වජ්ර මෙහෙණට ‘මේ කවරෙක් ඥා’ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ මේ ගාථාව කියා දැයි මේ අදහස විය. එකල්හි වජ්ර මෙහෙණට ‘මේ පවිටු මරා ය. මට බිය නැති ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා’යි මේ සිත විය. ඉක්බිති වජ්ර මෙහෙණ මේ පවිටු මරා ය යි දැන පවිටු මරා හට ගාථාවන් ගෙන් පෙරළා කිටු ය:

මරුව, කිම සත්තියෙකා යි අදහන්නෙහි ද? නාගේ මාරදූෂ්ටයෙක් නො වේ ද? මේ හුදු සංසාරාට පිණිසයෙකි. මෙහි සතෙක් නො ලැබේ.

අවයව සමූහය හේතු කොට ගෙන යම්සේ රථය යන ශබ්දයෙක් වේ ද? එසේ ම පඤ්චස්කන්ධයන් ඇති කල්හි සත්තියා ය යන ලොකව්‍යවහාරය වේ.

දුක ම ලැබේ. දුක ම පවතී. දුක ම විඳී. දුක හැර අනිකෙක් නො ලැබේ දුක හැර අනිකෙක් නිරුඳි නො වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා වජ්ර මෙහෙණ මා දැනී ය යි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

හිතබ්‍රහ්ම වර්ගය පළමුවැනියි.

එහි උඤ්ඤාය:

ආලවිකා, සොමා, ගොතමී, විජයා, උපපලවණ්ණා, වාලා, උපවාලා, සිසුපවාලා, සෙලා, වජ්ර යයි ඒ සුත්‍ර දසයෙකි.

හිතබ්‍රහ්මසංයුක්තය නිමයේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. බ්‍රහ්මසංස්ථානං

1. කොකාලිකවග්ගො

6. 1. 1.

ආයාචනසුත්තං

172. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති තස්ස චන්ද්‍රකේශය නිරේ අජපාලනිත්‍රොධමුලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො.

අථ බො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි. අභිගතො බො මහායං ධම්මො ගමිතේ දුග්ගසො දුරනුබොධො සන්තො: පණීතො අතකකාවචරො නිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො. ආලයරුමා බො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසම්බුද්ධා¹ ආලයරුමාය බො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසම්බුද්ධාය දුග්ගසං ඉදං ණං යදිදං ඉදපච්ච-යතා පටිච්චාසමුපපාදො. ඉදමපි බො ණං යදිදං සබ්බසංඝාරසමථො සබ්බපටිපටිනීයාගො: භණ්ණකකියො² විරුගො නිරුධො නිබ්බාණං. අභ්‍යෙකච්ච බො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං. පරෙ ව මෙ න ආජාතෙය්‍යං. සො මමස්ස කිලමථො සා මමස්ස විහෙසාති.

අපිසුද්ධං³ භගවතනං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු. පුබ්බෙ අයසුතපුබ්බා:

කිචෙජ්ඣ මෙ අභිගතං හලිඤ්ඤාති පකාසිතුං,
රුගදෙසපරෙතෙති නායං ධම්මො සුසම්බුද්ධො.

පටිසොතගාමිං නිපුණං ගමිතීරං දුග්ගසං අණ්ණං,
රුගරතතා න දකඛිනනි⁴ භමොකකිකේන ආට්ඨතාති.⁵

ඉති⁶ භගවතො පටිසංඝවිකිකිතො අපෙසායසුක්කතාය විතතං නමති නො ධම්මදෙසනාය.

අථ බො බ්‍රහ්මුතො සහම්පතිස්ස භගවතො වෙනසා වෙනො පරිචිතකක-මඤ්ඤය එතද්දොසි: නස්සති වත භො ලොකො. විතස්සති වත භො ලොකො යත්‍ර හි නාම තථාගතස්ස අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස අපෙසායසුක්ක-නාය විතතං නමති නො ධම්මදෙසනායාති. අථ බො බ්‍රහ්මා සහම්පති සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ඤිතං⁷ වා බාහං පසාරෙය්‍ය. පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අනතරානිතො භගවතො පුරතො පාභුරහොසි.

1. සමුද්ධිතා - ස්‍යා. PTS. 2. තණ්හාකකියො - මජ්ඣ. 3. අපිසුද්ධ - මජ්ඣ. 4. දකඛිනනි. - මජ්ඣ. 5. ආට්ඨතාති - මජ්ඣ. 6. ඉතිහ - මජ්ඣ. 7. සම්මිඤ්ඤිතං - මජ්ඣ.

6. බ්‍රහ්මසංයුතතය

1. කෝකාලිකවගීය

6. 1. 1.

ආයාචනසූත්‍රය

172. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදු ව පළමු කොට උරුමෙල්දනවිවෙහි තේරුණුරු ගංතෙර අප්පල් නුගරාකමුල වැඩ වසන සේක.

එකල්හි එකලාව විත්තවිවේකයෙන් හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේබුදු විත්තපරිච්ඡේදයක් පහළ විය. මා විසින් අවබෝධ කළ මේ ධර්මය ගැඹුරුය. දුකසේ දුක්ක යුතු ය. දුකසේ අවබෝධ කටයුතු ය. ශාන්ත ය. ප්‍රණීත ය. තකියෙන් බැසගත නොහැක්ක. සියුම් ය. පණ්ඩිතයන් විසින් දුක්ක යුතු ය. මේ සත්ත්ව සමූහයා (පඤ්චකාමගුණ නමැති) ආලයෙහි බැඳුනේ ය. ආලයෙහි ඇලුනේ ය. ආලයෙහි සතුටු විය. ආලයෙහි බැඳුනු ආලයෙහි ඇලුනු ආලයෙහි සතුටු වූ මේ සත්ත්ව සමූහයා විසින් ඉදප්පච්චයතා පරිච්ච-සමුප්පාද නම් වූ යම් මේ දහමක් වේ ද, එය දුකසේ දුක්ක යුතු ය. සියලු සංසාරයන්ගේ සංසිද්ධි වූ සියලු උපසිධ්ධිවලින් දුරලීම වූ තෘෂ්ණාව ඝය කිරීම වූ විරූපය වූ නිරෝධය වූ යම් මේ නිවැණෙක් වේ නම් මේ දහම ද දුකසේ දුක්ක යුතුය. මම ද දහම් දෙසන්නෙමි නම් පරනුදු මාගේ ධර්මය දූත නොගන්නාහු නම් ඒ මට කළකිරිණු වෙයි. ඒ මට වෙහෙසෙක් වෙයි.

තව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අතච්ඡරිය වූ (තාවන තාවන ආඤ්චාසාවන) පෙර නො ඇසුරු මේ ගාථාවෝ වැටහුනහ.

මා විසින් දුකසේ අවබෝධ කරණ ලද ධර්මය දුක් පැවසීම නිෂ්පල ය. රූග ඥේෂයෙන් මැඩුනවුන් විසින් මේ දහම සුවසේ අවබෝධ නො කට හැක්ක.

රූගයෙන් රත් වූ මොහදුරෙන් වැසුනු සත්ත්වයෝ උඩුහොයට යන සියුම් ගැඹුරු දුකසේ දතයුතු ඉතා සියුම් මේ දහම නොදකිත්.

මෙසේ සලකන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත මනෙත්තාභයට, දහම් නො දෙසීමට නැමෙයි.

එකල්හි තමසිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත පිරිසිදු දත් සහමානි බවට මේ අදහස විය. යම් ලොවෙක තථාගත වූ අතීත් වූ සම්මාසම්බුදු-රජානන් වහන්සේගේ සිත මනෙත්තාභයට, දහම් නො දෙසීමට නැමේ ද, පින්වත්නි, ඒ ලොව ඒකාන්තයෙන් නැසේ. පින්වත්නි, ඒ ලොව ඒකාන්තයෙන් වැනසේ යි. ඉක්බිති සහමානි බ්‍රහ්ම නෙමේ යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙසින් ම බමලොව අතුරුදන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහළ විය.

අථ බො චුග්ගා සහමපති එකංසං උත්තරසඛගං කර්තෘ දන්තිණ්-
ජාණුමණ්ඩලං පඨවියං නිගන්තූං යෙන භගවා භෙතඤ්ජලිං පණාමේත්ථි
භගවන්තං එතදවොච: “දෙසෙතු භනෙත භගවා ධම්මං දෙසෙතු සුගතො
ධම්මං. සන්ත්ති සත්තා අප්පරජකඛජාතිකා. අස්සවණ්තා ධම්මස්ස පරිභායනති
භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො”ති. ඉදමවොච චුග්ගා සහමපති. ඉදං වතා
අථාපරං එතදවොච:

පාචුරෙතොසි මගධෙසු පුබ්බෙ ධම්මො අසුඤ්ඤා සමලෙභි වින්තිතො,
අථාපුරෙතං¹ අමතස්ස ආරං සුණන්තු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං.

සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධතිට්ඨිතො යථාපි පස්සෙ ජතතං සමන්තතො,
තථුපමං ධම්මමයං සුමෙධ පාසාදමාරුක්ඛා සමන්තවකුට්ඨ,
සොකාවතීණ්ණං² ජතතමපෙතසොකො අවෙකඛස්ස ජාතිජරුතිභුතන්ති.

උට්ඨෙති චිර විජ්ඣසඛයාම සන්ථවාහ අනණ් විවර ලොකෙ,
දෙසස්සු³ භගවා ධම්මං අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්තිති.

අථ බො භගවා චුග්ගුතො ච අජේකිත්තං විදිත්වා සතොසු ව
කාරුඤ්ඤාතං පටිච්ච බුද්ධවකුට්ඨා ලොකං වොලොකෙසි. අද්දතා බො
භගවා බුද්ධවකුට්ඨා ලොකං වොලොකෙතොසා සතො අප්පරජකෙව මහා-
රජකෙව තිකඛිත්ථියෙ මුදිත්ථියෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ
දුට්ඨඤ්ඤාපයෙ අප්පෙකච්චෙව පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිතො විහරන්ත
[අප්පෙකච්චෙව න පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිතො⁴ විහරන්ත]. සෙය්‍යථාපි
තාම උප්පලිනියං වා පදුමානියං වා පුණ්ඩරිකිනියං වා අප්පෙකච්චාති උප්පලාති
වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති
උදකානුගතාති⁵ අනෙතා නිමුග්ගපොසිති. අප්පෙකච්චාති උප්පලාති වා
පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති සමොදකං
සීතාති. අප්පෙකච්චාති උප්පලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ
ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකා අවුග්ගමම සීතාති⁶ අනුපලිතතාති
උදකෙත. එවමෙවං භගවා බුද්ධවකුට්ඨා ලොකං වොලොකෙතොසා අද්දස
සතො අප්පරජකෙව මහාරජකෙව තිකඛිත්ථියෙ මුදිත්ථියෙ ස්වාකාරෙ
ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුට්ඨඤ්ඤාපයෙ අප්පෙකච්චෙව පරලොකවජ්ජහය
දස්සාවිතො විහරන්ත [අප්පෙකච්චෙව න පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිතො
විහරන්ත]. දිස්වාත චුග්ගාතං සහමපතිං ගාථාය පච්චගාසි:

1. අථාපුරෙතං - මජ්ඣ. සෘ. 2. දෙසෙතු - සෘ. PTS. 3. හයදස්සාවිතො - මජ්ඣ.
4. උදකානුගතාති - සෘ. 5. තිකඛිතාති - සීමු 2, සෘ. PTS.

[-] අනන්තරා පාසො සිහලපොථකෙසු හ දිස්සංත.

ඉන්බිති සහමයනි බ්‍රහ්ම තෙමේ උතුරුසඵව එකස්කොට දකුණු දණ්ඩල බිම් හැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. සුගතයන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. පැණැසෙහි මදකෙලෙස් රජස් ඇති සහ්‍යයෝ ඇත. දහම් නො අසනබැවින් ඔහු පිරිහෙත්. දහම් අවබෝධ කරනුවෝ වන්නාහ”යි සහමයනි බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා වැලිදු මෙය කී ය.

පෙර මගධදනව්වෙහි මල සහිතයන් විසින් සිතන ලද අඟුඳ්‍රවයා-යෙක් පහළ වී ය. මේ නිවන්දොර අරිණු මැනවි. නිමිලයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණ ලද බමිය අසත්වා!

සෙල්මුවා පවුළුදුනෙක්හි සිටියෙක් හාත්පස ජනසමූහයා යම්සේ දක්තේ ද, ප්‍රාඥයන් වහන්ස, සඵඤ්චු පහ වූ ශෝක ඇති මුඛවහන්සේ ද එබඳු දහම්මුවා පහසට නැග ජාතිජරාදුකෙන් වැඩුනු ශෝකයට බට ජනසමූහයා බලන සේක්වා!

දුග්‍ර සුද ඇති වීරයන් වහන්ස, නැගී සිටිනු මැනව. අනාණ සැහැවි ඇති සාථාභයන් වහන්ස, ලොව හැසිරෙණු මැනව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ.

ඉන්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිම්හුගේ ඇරසුම් ද ලැබ සහනයන් කෙරෙහි කරුණාවන් බවත් නිසා බුදුඇසින් ලොව බලා වදාළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් ලොව බලන සේක් නුවණැස්හි මද-කෙලෙස් රජස් ඇති සහනයන් ද බොහෝ කෙලෙස් රජස් ඇති සහනයන් ද තිසුණු (ශ්‍රද්ධා ආදී) ඉදුරන් ඇති සහනයන් ද මෘදු ඉදුරන් ඇති සහනයන් ද, (ශ්‍රද්ධා ආදී) උතුම් ආකාර ඇති සහනයන් ද නපුරු ආකාර ඇති සහනයන් ද පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය හැකි සහනයන් ද පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය නොහැකි සහනයන් ද පරලොව හා වරද හය විසින් දක්නාසුලු ව වසන ඇතැම් සහනයන් ද පරලොව හා වරද හය විසින් නොදක්නාසුලු ව වසන ඇතැම් සහනයන් ද දැක වදාළ සේක. යම්සේ උපුල්බෙතෙක හෝ පියුම්එසෙක හෝ හෙළපියුම්එසෙක හෝ ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙළපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් මතු නොවූවාහු දිය ඇතුළත ගිලී වැඩෙන්නාහු වෙද්ද? ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙළපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දිය-මතුපිට සම ව සිටියාහු වෙද්ද, ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙළපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් උඩට නැගී දියෙන් නො නැවැරුණාහු සිටීද ද, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් ලොව බලනසේක් අපපරජකම් සහනයන් ද, මහාරජකම් සහනයන් ද, තිකඛිඤ්ඤ සහනයන් ද, මුදිඤ්ඤ සහනයන් ද, ස්වාකාර ඉන්ද්‍රියයන් ද, ආකාර සහනයන් ද, සුච්ඤ්ඤපය සහනයන් ද, දුච්ඤ්ඤපය සහනයන් ද, පරලොකවර්ජහයදසාඨී ව වසන ඇතැම් සහනයන් ද, පරලොකවර්ජහයදසාඨී නො ව වසන ඇතැම් සහනයන් ද දැක වදාළ සේක. දැක සහමයනි බ්‍රහ්මට ගාථායෙන් පෙරළා වදාළ සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අපාරාතා තෙසං¹ අමතස්ස ආරාය යෙ සොතවනො පමුඤ්චන්තු² ජිද්ධං,
විහිංසකඤ්ඤ³ පගුණං න භාසිං ධම්මං පණිතං චන්ද්‍රජෙසු චුහෙවති.

අථ බො චුහවා සහවපති කතාවකාසො බොවන් භගවතා ධම්මදෙස-
නායාති භගවතතං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කචා තඤ්චෙවනතරධාසිති.

6. 1. 2.

ගාරවසුතතං.

173. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති නජ්ජා
නොරඤ්ඤාය තීරෙ අජපාලනිත්‍රොධිමුලෙ² පසමාභිසම්බුද්ධො.

අථ බො භගවතො රහොගතස්ස පතිසලලිතස්ස එවං වෙනසො පරි-
විතකෙකා උදපාදි: දුක්ඛං බො අගාරවො විහරති අපපතියො. කතනු බ්‍යාභං
සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සක්කචා ගරු කචා³ උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අථ බො භගවතො එතදනොසි: අපරිපුණ්ණස්ස බො සීලකකිකස්ස
පාරිපුරියා අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සක්කචා ගරු කචා උප-
තියාය විහරෙය්‍යං, න බො පනාහං පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සමුහවකෙ, සස්සමිණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අත්තතා සීල-
සම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා යමිහං සක්කචා ගරු කචා³
උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අපරිපුණ්ණස්ස බො සමාධිකකිකස්ස පාරිපුරියා -පෙ- අත්තතා සමාධි-
සම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමිහං සක්කචා ගරු කචා³
උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අපරිපුණ්ණස්ස බො පඤ්ඤාකකිකස්ස පාරිපුරියා -පෙ- අත්තතා පඤ්ඤා-
සම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමිහං සක්කචා ගරු කචා³
උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අපරිපුණ්ණස්ස බො විමුත්තිකකිකස්ස පාරිපුරියා -පෙ- අත්තතා
විමුත්තිසම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමිහං සක්කචා
ගරු කචා උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති

අපරිපුණ්ණස්ස බො විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකස්ස පාරිපුරියා⁴ අඤ්ඤං
සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සක්කචා ගරු කචා³ උපතියාය විහරෙය්‍යං, න
බො පනාහං පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහවකෙ සස්සමිණ-
බ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අත්තතා විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසම්පන්නතරං
අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා යමිහං සක්කචා ගරු කචා⁵ උපතියාය
විහරෙය්‍යං. යනුතාහං යවායං ධම්මො මයා අභිසම්බුද්ධො තමෙව ධම්මං
සක්කචා ගරු කචා⁵ උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

1. හෙ - සභා. 2. නිත්‍රොධෙ - සිමු. 1. සභා. PTS. සි 1, 2. 3. ගුරු කචා - මජ්ඣ. 4. පරිපුරියා - අ. 5. ගරු කචා, - සි 1.

ඔවුන්ට අමාදෙර නොවැසින. යම් කෙනෙක් කන් ඇත්තාහු නම් ප්‍රකාශ වූදත්වා. බ්‍රහ්මය, මිනිසුන් අතර වෙනෙහිම පමණකැයි යන හැඟීම් ඇත්තෙමි ප්‍රගුණ වූ ප්‍රණීත ධර්මය නො කියෙමි.

ඉක්බිති සහවපති බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මදේශනාව පිණිස කරණ ලද අවකාශ ඇත්තෙමි වෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

6. 1. 2.

ගාරවසුක්‍රිය.

173. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පළවූ කොට උරුමෙල්ලදනව්වෙහි නේරසූජ්‍ය ගංතෙර අපපල්-නුගරාකමුල වැඩවසන සේක.

එකල්හි එකලා ව විත්තවිවේකයෙන් හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කිසිවකු ගුරුතන්හි නො තබා කිසිවකු දෙටු තන්හි නො තබා වසන්නේ දුකසේ වෙසෙයි. මම කවර මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි දැ යි මෙබඳු විත්තවිතකීයෙක් පහළ විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ අදහස විය. නොපිරිපුන් සිලකක්‍ෂය පිරිම පිණිස අත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි ද, (එසේ) මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් සිලසම්පන්න වූ එබඳු අත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජායෙහි මම නො දකිමි.

නො පිරිපුන් සමාධිකක්‍ෂය පිරිම පිණිස ... මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩි තරම් සමාධි-සම්පන්න වූ එබඳු අත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නො පිරිපුන් පඤ්ඤාකක්‍ෂය පිරිම පිණිස ... මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි තමහට වැඩි තරම් ප්‍රඥ සම්පන්න වූ එබඳු අත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නොපිරිපුන් විමුක්තිසංකක්‍ෂය පුරුලිම පිණිස ... මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් විමුක්තිසංකක්‍ෂය සම්පන්න වූ එබඳු අත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නොපිරිපුන් විමුක්තිසංකදක්‍ෂයකක්‍ෂය පුරුලිම පිණිස අත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන්නෙමි (එසේ) මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් විමුක්තිසංකදක්‍ෂය සම්පන්න වූ එබඳු අත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජායෙහි මම නොදකිමි. යම් ඒ ධර්මය මා විසින් මනාකොට අවබෝධ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ධර්මය ම සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන්නෙමි නම් මැනවැ යි.

අථ බො චුහවා සහමපති හගවනො වෙනසා වෙනො පරිවිතකකමිඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤාය, එවමෙව චුහවලොකෙ අනතරගිකො හගවනො පුරවො පාතුරහොසි.

අථ බො චුහවා සහමපති එකංසං උත්තරසඛ්‍යං කර්තො යෙන හගවා තෙනඤ්ඤිං පණාමෙකො හගවනං එතදවොච: එවමෙකං හගවා, එවමෙකං සුගතං. යෙපි තෙ හතෙන අනෙසුං අතීතමධ්‍යානං අරහතො සමමාසලුඤ්ඤා තෙපි හගවතො ධම්මඤ්ඤාව සකකත්වා ගරු කත්වා උපනිස්සාය විහරිංසු. යෙපි තෙ හතෙන හවිස්සන්ති අනාගතමධ්‍යානං අරහතො සමමාසලුඤ්ඤා තෙපි හගවතො ධම්මඤ්ඤාව සකකත්වා ගරු කත්වා උපනිස්සාය විහරිස්සන්ති. හගවාපි හතෙන එතරගි අරහං සමමාසලුඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤාව සකකත්වා ගරු කත්වා උපනිස්සාය, විහරතුති. ඉදමවොච චුහවා සහමපති, ඉදං වත්වා අථාපරං එතදවොච:

යෙ වබ්බතීතා¹ සලුඤ්ඤා යෙ ච බුඤ්ඤා අනාගතා,
යො වෙතරගි සලුඤ්ඤා බහුතනං² සොකතාසනො.

සබ්බෙ සඤ්ඤාගරාහො විහංසු³ විහරන්ති ච,
අථොපි⁴ විහරිස්සන්ති එසං බුඤ්ඤාන ධම්මතා.

තස්මා හි අත්තකාමෙන⁵ මහත්ත ඓතිකසිත්තා,
සඤ්ඤාමො ගරු කාතබ්බො සරං බුඤ්ඤානසංසතං.

6. 1. 3.

චුහමදෙවසුතනං.

174. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා ඤාච්ඡජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙහ අඤ්ඤාතරිස්සා බ්‍රාහ්මණීයා චුහමදෙවො තාම පුතෙනා හගවතො සන්තිකෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති.

අථ බො ආයස්මා චුහමදෙවො එකො වුපකට්ඨා අපමනො ආතාපි පතිතතො විහරතො ත විරස්සොව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති හදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨො ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සමපිකත්වා උපසම්පජ්ජි විහාසි. බිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කර්මයං තාපරං ඉත්තනායාති අබ්බාඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරෙ ව පතායස්මා චුහමදෙවො අරගතං අහොසි.

1. යෙ ච අතීතා — මජ්ඣිම, සං, PTS. 2. බුදුතං — මජ්ඣිම. 3. විහරිංසු — සං, PTS. සි 1, 2,
4. අථොපි — සං, තථාපි-මජ්ඣිම. 5. අනතකාමෙන — සං, මජ්ඣිම.

ඉක්බිති සහමයනී බ්‍රහ්ම තෙමේ නමයිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විත්තපරිච්ඡාදය දැන යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේද, එසෙයින් ම බඩලොව අතුරුදහන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහළ විය.

ඉක්බිති සහමයනී බ්‍රහ්ම තෙමේ උතුරුසළුව එකක් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, හෙල එසේ ම ය. සුගතයන් වහන්ස, හෙල එසේ ම ය. වහන්ස, අතීත කාලයෙහි යම් ඒ අතීත් සමමාසම්බුදු කෙනෙක් වූ සේක් තම් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් ධර්මය ම සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට විසූ සේක. වහන්ස, අනාගත කාලයෙහි යම් ඒ අතීත් සමමාසම්බුදු කෙනෙක් වන සේක් තම් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් ධර්මය ම සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වාසය කරණ සේක. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවත් අතීත් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේත් ධර්මය ම සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන සේක්වායි. සහමයනී බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය සැළ කෙළේ ය. මෙය සැළ කොට යළිත් මෙය ද කිය:

අතීතකාලික වූ යම් සම්බුදු කෙනෙක් වූ සේක්ද, අනාගතකාලික වූ යම් සම්බුදු කෙනෙක් වන සේක්ද, බොහෝ දෙනාගේ ශෝකය නසන යම් සම්බුදු කෙනෙකුත් දැන් ඇත්ද,

ඒ සියලු බුදුරජානන් වහන්සේ ම සඟ්ගය ම ගරු කොට ගත්තාහු විසූ සේක. දැන් වසන සේක. වැලිත් (මතුද) වසන සේක. මේ බුදුවරුන්ගේ සටහාව යි.

එහෙයින් වැඩ කැමැති මහත්ම ව පතත්තහු විසින් බුදුසසුන සිහි කරමින් සදහම ගුරු කටයුත්තේ ය.

6. 1. 8.

බ්‍රහ්මදේවසූත්‍රය.

174. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා බ්‍රාහ්මණයෙකුගේ බ්‍රහ්මදේව නම් පුතෙක් ගිහිගෙන් නික්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි.

එකල්හි ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව තෙමේ එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් ව නොපමා ව කෙලෙස් නවන වෙර ඇති ව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සින් ඇති ව වසන්නේ යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙද්ද, සසුන් බිහිකරට අවසන් වූ ඒ නිරුහකර රහත්ඵලය මේ අත්බැවිහි ම හෙමේ විශිෂ්ටඥානයන් දැන පසක් කොට පැමිණ විසි ය. ජාතිය සමිණ වූවා ය. මගබ්බසර වැස තිවෙත ලදී. සොළොස් කරණි කොට තිවෙත ලදී. තෙල කරණි පිණිස නොහොත් රහත්බව පිණිස කළසුහු අත් කරණි නැතැයි වෙසෙසින් දැනගත්තේ ය. ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේවයෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

අථ බො ආයසමා චුහමදෙවසා පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චර-
මාදග්ග සාවතීං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවතීයං සපදනං පිණ්ඩාය චරමානො
යෙන සකමාතුතිවෙසනං තෙත්තපසඛිකම්. තෙන බො පත සමයෙන
ආයසමතො චුහමදෙවසා මාතා බ්‍රාහ්මණී චුහමුතො ආහුතීං නිච්චං
පග්ගණන්තාති. අථ බො චුහමුතො සහමපතිස්ස එතදහොසි: අයං බො
ආයසමතො චුහමදෙවසා මාතා බ්‍රාහ්මණී චුහමුතො ආහුතීං නිච්චං
පග්ගණන්තාති, යනත්තාහං තං උපසඛිකමිත්වා සංවෙජ්ජෙය්‍යන්ති.

අථ බො චුහමා සහමපති සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං
වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය. එවමෙවං චුහමලොකෙ
අනතරහිතො ආයසමතො චුහමදෙවසා මාතුතිවෙසනෙ පාතුරහොසි. අථ
බො චුහමා සහමපති වෙහාසං සීතො ආයසමතො චුහමදෙවසා මාතරං
බ්‍රාහ්මණීං ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

දුරෙ ඉතො බ්‍රාහ්මණී චුහමලොකො යස්සාහුතීං පග්ගණන්තාසි නිච්චං,
තෙනාදිසසා බ්‍රාහ්මණී චුහමහකෙබ්බා කිං ජපසි චුහමපථං අජාතන්ති.¹

එසො හි තෙ බ්‍රාහ්මණී චුහමදෙවො නිරුපසිකො² අතිදෙවප්පතො,
අකිඤ්චතො හිකඬු අතඤ්ඤපොසි³ යො තෙ සො පිණ්ඩාය ඝරං පවිට්ඨො.

ආහුතෙය්‍යො⁴ වෙදගු භාවිතතො තරුතං දෙවානඤ්ච⁵ දඬුකිණ්ණෙය්‍යො,
බානිත්වා පාපානි අනුපලිතො⁶ ඝාසෙය්‍යනං ඉරියති⁷ සීතිගුතො.

ත තස්ස පච්ඡා ත පුරුස්ථමත්ථි සනොතා විට්ඨමො අනිසො නිරුසො,
නිකඬුතදණ්ණො තසථාවරෙසු සො ත්‍යාහුතීං භුඤ්ජතු අග්ගපිණ්ඩං.

විසෙතිගුතො උපසන්නච්චොතො තාගොව දනොතා චරති අනෙජො,
හිකඬු සුසිලො සුචිත්තච්චොතො සොත්තාහුතීං භුඤ්ජතු අග්ගපිණ්ඩං.

තසමිං පසන්නා අවිකමපමාතා පතිට්ඨපෙසි දඬුකිණ්ණං දඬුකිණ්ණෙය්‍යො,
කරොති පුඤ්ඤං සුබමායතිකං දිස්වා මුතීං බ්‍රාහ්මණී ඔසතිණ්ණන්ති.

තසමිං පසන්නා අවිකමපමාතා පතිට්ඨපෙසි දඬුකිණ්ණං දඬුකිණ්ණෙය්‍යො,
අකාසි පුඤ්ඤං සුබමායතිකං දිස්වා මුතීං බ්‍රාහ්මණී ඔසතිණ්ණන්ති.

1. අජාතා: - මජ්ඣ. සං. 2. නිරුපසිකො - මජ්ඣ. සං. 3. අතඤ්ඤපොසිතො -
PTS. 4. ආහුතිතො - සං. 5. දෙවාන ව. - සං. 6. අනුපලිතො - මජ්ඣ. සං.
7. ඉරියති - සු. 2.

ඉක්බිති ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හෙමේ පෙරවරා හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ සාවාත්තුවරට පිටු පිණිස පිවිසියේ ය. සාවාත්තුවර ගෙපිළිවෙළින් පිටු පිණිස හැසිරෙන්නේ සිය මවුනිවස වෙත එළඹියේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හෙරුන්ගේ මවු බැමිණි හොමෝ බබ්භට නිරන්තරයෙන් හෝමෙපුරා කෙරෙයි. එකල්හි සහමපති බබ්භට ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හෙරුන්ගේ මේ මවුබැමිණි හොමෝ නිරන්තරයෙන් බබ්භට හෝමෙපුරා කෙරෙයි. මම ආය වෙත එළඹ සංවේග දනවන්නෙමි නම් යෙහෙකැයි මේ සිත විය.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම හෙමේ යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම බබ්ලොව අතුරුදන් වූ යේ ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හෙරුන්ගේ මවු නිවසෙහි පහළ විය. ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම හෙමේ අහසෙහි සිටියේ ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හෙරුන්ගේ මවු බැමිණියට ගාථාවන්ගෙන් කිය.

බැමිණිය, යම් බබ්භට නිහර හෝම කිරීම දැකි කොට ගණිති ද, (මහුගේ ඒ) බබ්ලොව වෙසින් දුරය මෙබඳු පායාසයෙක් බ්‍රහ්මයන් විසින් අනුභව කළ සුත්තෙක් නො වේ. බ්‍රහ්මපථය නො දන්නී කිම තන් දෙඩවති ද?

බැමිණිය, තිගේ (පුත් වූ) මේ බ්‍රහ්මදේව තෙරණුවෝ උපසි රහිතයහ. දේවාතිදේව භාවයට පැමිණියහ. රුහාදි පලිබොධ රහිතයහ (තෙල අත්බව පියා) අත් අත්බාවක් හෝ අඹුදරුවන් හෝ පෝෂණය නො කරන්නෙකි. ඒ රහතුන් වහන්සේ තිගේ ගෙට පිටු පිණිස පිවිසි සේක.

(ඒ රහත් හෙමේ) ආනුනපිණ්ඩය හා පානුන පිණ්ඩය ද පිළිගැනීමට සුදුසු ය. වතුරොති සංඛ්‍යාත වේදයෙහි කෙළවරට පැමිණියේ ය. වඩන ලද සිත් ඇත්තේ ය. මිනිසුන්ගේ ද දෙවියන්ගේ ද දක්ෂිණාවට සුදුසු ය. පච්ච බැහැර කොට නො තැවරුණේ සිහිල් වූයේ අහර සෙවීම කෙරෙයි.

උන්වහන්සේට අතීත සකකියන්ති ද ඡන්දරුගයෙක් නැත. අනාගත සකකියන්ති ද ඡන්දරුගයෙක් නැත. ශාන්තය. ක්‍රොධද්‍රව්‍ය රහිත ය. දුක් රහිත ය. ආයා නැත. අසිරි සිරි සත්ත්වයන් (පාඨශ්‍රත්ත ක්ෂිණාසුචයන්) කෙරෙහි බහා තැබූ දඩු ඇතියෙක. හෙ තෙමේ තිගේ ආනුති සඛ්ඛාත අග්‍ර පිණ්ඩය වළඳවා.

කෙල්ලසේනා රහිත වූයේ මොනවට පැහැත් සිත් ඇත්තේ දඹුනු හසනියකු මෙන් හැසිරෙයි. භාෂණ නැති මනාපිල් ඇති මැනවින් මිදුනු සිත් ඇති ඒ රහත් හෙමේ තිගේ ආනුති සඛ්ඛාත අග්‍ර පිණ්ඩය වළඳවා.

බැමිණිය, පහත්සිත් ඇති ව අවලලුඬා ඇතිව දක්ෂිණාති වූ උන්වහන්සේ කෙරෙහි දක්ෂිණාව පිහිටුව. වතුරෝස තරණය කළ ඒ රහතුන් වහන්සේ දැක මතු සැප එළවන පින් කරව.

ඒ බැමිණි හොමෝ උන්වහන්සේ කෙරෙහි පහත්සිත් ඇති ව අවලලුඬා ඇතිව දක්ෂිණාවට සුදුසු වූ උන්වහන්සේ කෙරෙහි දක්ෂිණාව පිහිටුවාලී ය. වතුරෝස තරණය කළ ඒ රහතුන් වහන්සේ දැක මතු සැප එළවන පින් කළා ය.

6. 1. 4,

බකබ්‍රහ්මසුතං.

175. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤාච්ඤායං විහරති ජෙතවනෙ අනුච්චිකායාං ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන බකස්ස චුහබ්‍රහ්මො එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං හොති: ඉදං නිව්චං, ඉදං ධූවං, ඉදං සස්සතං, ඉදං කෙවලං, ඉදං අව්චනධම්මං. ඉදං හි ත ජායති ත ජීයති ත මියති ත වචති ත උපපජ්ජති. ඉතො ව පතඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං¹ තජ්ජිති.

අථ බො භගවා බකස්ස චුහබ්‍රහ්මො චෙතසා චෙතොපරිචිතකතමඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ජෙතවනෙ අනතරභිතො තස්මිං චුහචලොකෙ පාතුරහොසි. අද්දසා බො බකො චුහවා භගවන්නං දුරතොව ආගච්ඡන්නං. දිස්වාත භගවන්නං එතදවොච: එහි බො මාරිස. ස්වාගතං තෙ මාරිස. විරස්සං බො මාරිස ඉමං පරියාය මකාසි යදිදං ඉධාගමනාය. ඉදං හි මාරිස නිව්චං, ඉදං ධූවං, ඉදං සස්සතං, ඉදං කෙවලං, ඉදං අව්චනධම්මං. ඉදං හි ත ජායති ත ජීයති ත මියති ත වචති ත උපපජ්ජති. ඉතො ව පතඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං තජ්ජිති.

එවං වුත්තෙ භගවා බකබ්‍රහ්මානං ඉදමවොච²: අවිජ්ජාගතො වත හො බකො බ්‍රහ්මා, අවිජ්ජාගතො වත හො බකො බ්‍රහ්මා. යනු හි තාම අභිච්චඤ්ඤාව³ සමානං නිව්චනති වතඛති. අඤ්චවඤ්ඤාව⁴ සමානං ධූවනති වතඛති. අසස්සතඤ්ඤාව සමානං සස්සතනති වතඛති. අකෙවලඤ්ඤාව සමානං කෙවලනති වතඛති. වචනධම්මඤ්ඤාව සමානං අව්චනධම්මනති වතඛති. යත්ථ ව පත ජායති ව ජීයති ව මියති ව වචති ව උපපජ්ජති⁵ ව. තඤ්ච තථා වතඛති: ඉදං හි ත ජායති ත ජීයති ත මියති ත වචති ත උපපජ්ජති. සතතඤ්ච පතඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං, තත්ඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණනති වතඛතිති.

[බකො චුහවා:]

ආසන්නති ගොතම පුඤ්ඤකම්මා වසවතතිතො ජාතිජරං අනිතා,
අයමනතිමා වෙදගු චුහබ්‍රහ්මපතති අසමාභිජ්ජනති ජතා අතෙකාති.

[භගවා:]

අප්පං හි එතා ත හි දීඝමායු යං ත්වං බක මඤ්ඤසි දීඝමායුං.
සතං සහස්සාතං තීරබ්‍රුද්දතං ආයුං⁶ පජානාමි තවාහං බ්‍රහෙවති.

1. උත්තරි නිස්සරණං - මජ්ඣ. 2. එතදවොච - මජ්ඣ. සෘ. 3. යෙව - මජ්ඣ. සෘ. PTS. 4. අඤ්චවඤ්ඤාව - මජ්ඣ. සෘ. 5. උපපජ්ජති - මජ්ඣ. සෘ. 6. ආයු - PTS

6. 1. 4.

බ්‍රහ්මවිමුක්ඛය.

175. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිට්ඨිවුහුගේ අරභීති වැඩවසන සේක. එකල්හි බ්‍රහ්මයාහට “මෙය (බ්‍රහ්මසංචාරය) නිත්‍ය ය. මෙය සඨිරය, මෙය ශාශ්වත ය. මෙය කේවලය. මෙය ව්‍යුත නො වන ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙය නූපදී යි. නො දිරයි. නො මියෙයි. ව්‍යුත නො වේ. නො හටගනී. මෙයින් මතු අන් නිසාරණයෙක් නැතැ”යි මෙබඳු ලාමක මිත්‍යාදූෂටියෙක් උපත.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නමසිතින් බ්‍රහ්මයාගේ විහ්‍රාසවිචිතය දැන යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළා අත දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම දෙවීරමිති අතුරුදන් වූයේත් ඒ බ්‍රහ්මයාට පහළ වූ සේක. බ්‍රහ්මයා තෙමේ එක්තරා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුරදී ම දැක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී ය: “නිදුකානෙති, එනු මැනව. නිදුකානෙති, මුඛට ස්වාගත වේවා. නිදුකා-නෙති, මෙහි පැමිණීම පිණිස බොහෝ කලෙකින් මේ පඨාය කෙළෙහි ය. නිදුකානෙති, මෙය නිත්‍යය, මෙය සඨිරය, මෙය ශාශ්වත ය, මෙය කේවලය. මෙය ව්‍යුත නොවන ස්වභාවය ඇත්තේ ය, මෙය නූපදී, නො දිරයි, නො මියේ, ව්‍යුත නො වේ, නො හටගනී. මෙයින් මතු අනිත් නිසාරණයෙක් ද නැතැයි.

මෙසේ කීකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බ්‍රහ්මයාට මෙය වදළ සේක: “යමෙක් නම් අනිත්‍ය වූවක් ම නිත්‍ය යයි කියා ද, අසඨිර වූවක් ම සඨිර යයි කියා ද, අශාශ්වත වූවක් ම ශාශ්වත යයි කියා ද, බණ්ඩ වූවක් ම අබණ්ඩ යයි කියා ද, ව්‍යුතවත ස්වභාව ඇත්තක් ම ව්‍යුත නො වන ස්වභාව ඇත්තෙකැයි කියා ද, යමක් හටගනී ද, දිර ද, මියේ ද, ව්‍යුත වේ ද, නො හටගනී ද, එයත් මෙය නූපදී, නො දිරයි, නො මියෙයි, ව්‍යුත නො වෙයි, නො හටගනීයයි එසේ කියා ද, ඇත්තා වූ ම මත්තෙහි වූ අතෙක් නිසාරණයෙක් වේ ද, (එසේ වතුදු) මතු අතෙක් නිසාරණයෙක් නැතැයි කියා ද පින්වත්නි, ඒ බ්‍රහ්මයා තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අවිද්‍යාවෙන් අකු වූයේ ය. පින්වත්නි, ඒ බ්‍රහ්මයා තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අවිද්‍යාවෙන් අකු වූයේ ය”යි.

[බ්‍රහ්මයා:]

ගෞතමයෙනි, (අපි) දෙසැත්තැදෙනෙක් (කළ) පින්කම් ඇත්තමේ ජාතිය හා ජරාව හා ඉක්ම වූමහ. අනුන් නමන් විසිය ලා වැටෙමහ. වෙදසංඝිකාන ඥානයෙහි කෙළවරට පැමිණියමහ. මේ අනන්ත බ්‍රහ්ම-ලෝකෝත්තරතී යයි නොයෙක් ජනයෝ අප ප්‍රාණීනා කෙරෙත්.

[භගවත්තු:]

බ්‍රහ්මවිමුක්ඛය, තෝ යම් දිඝ්ඝ්‍රයක් සිතයි ද, තෙල දිඝ්ඝ්‍රයෙක් නො වේ. තගේ (ඉතිරිවූ) ආයුෂ නිරිඛුද ලක්‍ෂයෙකැ යි මම දනිමි.

[බකො භ්‍රමවා:]

අනන්තදස්සි භගවාහමස්මි ජාතිජරං සොකමුපාභිවනො,
කිං මෙ පුරුණං වත සිලවතනං ආවිභබ්බ මෙනං යමහං විජ්ඣෙය්‍යති.

[භගවා:]

යං කිං අපායෙසි බහු මනුස්සෙ පිපාසිතෙ සමමනි සමපරෙතෙ,
තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං සුත්තප්පබුද්ධොව අනුස්සරුමි.

යං එණිකුලස්මිං ජනං ගතිතං අමොවසි ගය්‍යකං නිමමානං,
තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං සුත්තප්පබුද්ධොව අනුස්සරුමි.

ගඬ්භාය තොතස්මිං ගතිතතාවං ලුද්දෙත නාගෙන මනුස්සකමසා,
පමොවසිත්ථ¹ බලසා පසස්ස තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං
සුත්තප්පබුද්ධොව අනුස්සරුමි.

කප්පො ව තෙ බඬ්භවරො අහොසිං සමුද්ධම්මනං² වතිනං අමස්සෙය්‍යං³
තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං සුත්තප්පබුද්ධොව අනුස්සරුමිති.

[බකො භ්‍රමවා:]

අඬ්භා පජානාසි මමෙහමාසුං අස්සෙය්‍යමි⁴ ජානාසි නථා හි බුද්ධො,
නථා හි ත්‍යායං ජලිතානුභාවො ඔභාතයං තිට්ඨති භ්‍රමවලොකනති.

6. 1. 5.

අපග්ගිට්ඨිසුතනං.

176. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාටජථිං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙත බො පන සමයෙන අස්සෙය්‍යතරස්ස භ්‍රමමුතො
එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. තස්සි සො සමණො වා
බ්‍රාහ්මණො වා යො ඉධ ආගචේය්‍යාති.

අථ බො භගවා තස්ස භ්‍රමමුතො වෙතසා වෙතොපරිවිතකක මස්සෙය්‍ය
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිස්සෙය්‍යං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං
වා බාහං සමමිස්සෙය්‍ය ඵලමෙව ජෙතවනෙ අනන්තරිතො තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ
පානුරහොසි. අථ බො භගවා තස්ස භ්‍රමමුතො උපරි වෙහාසං පලලභිකත
නිසිදි තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣති.

1. පට්ඨෙරො - ස්‍යා. 2. සමුද්ධම්මනං - සිවු PTS. 3. අමස්සෙය්‍ය - මජ්ඣ. 4. අමස්සෙය්‍ය - මජ්ඣ. ස්‍යා.

[භික්‍ෂු බ්‍රහ්ම:]

භාග්‍යවත්තී, (හෙපි) මම අතනාදර්ශී වෙමි සි, ජාතිය හා ජරාව ද, ශෝකය ද ඉක්ම සිටියෙමි වෙමිසි (කියව). මාගේ පුරුතන කමය කිම, ව්‍යසමාදානය කිම? ශීලය කිම? යමක් (නොප අතින් අසා) මම දන්නෙමි නම් එය මට කියනු මැනව.

[භගවත්තු:]

ශ්‍රීමොකාලයෙහි පිභිත පිපාසිත වූ බොහෝ මිනිසුන්ට තෝ යම් හෙයෙකින් පැත් පෙවුයෙහි ද, තාගේ ඒ පුරුතන වූ ව්‍යය හා ශීලය හා නිද පිබිදියක්නු මෙන් (මම) සිහි කරමි.

ගංඉටුරෙහි (සොරැත් විසින්) අල්ලා ගන්නා ලද අත්පා බැඳ ගෙන යනු ලබන ජනයා යම් හෙයෙකින් මිදී ද, තාගේ ඒ පුරුතන වූ ව්‍යය හා ශීලය නිද පිබිදියක්නු මෙන් (මම) සිහි කරමි.

මිනිසුන් තසනු කැමැත්තෙන් රෝද වූ තාගයා විසින් ගත සලා මැද දී ගන්නා ලද තැව බලාත්කාරයෙන් මැඩ මිදුවෙහි ය. ඒ පුරුතන වූ තාගේ ව්‍යය හා ශීලය නිද පිබිදියක්නු මෙන් සිහි කරමි.

තට කප්ප තම් අතැවැස්සෙකිම් වීම්. (ඒ තා) නුවණැත්තකු කොට ද ව්‍යසමපන්නයකු කොට ද (මම) සිතුවෙමි. ඒ පුරුතන වූ තාගේ ව්‍යය හා ශීලය නිද පිබිදියක්නු මෙන් සිහි කරමි.

[බ්‍රහ්ම බ්‍රහ්ම:]

මාගේ මේ ආයුෂ්‍ය ඒකාන්තයෙන් දැනිනි, සෙස්ස ද දැනිනි, එහෙයින් (මුඛ) බුද්ධි වට. එහෙයින් ම මුඛගේ මේ දිලියෙන අනුභාවය මුඛබලොව බබුලුවමින් සිටී.

6. 1. 5.

අපරිදිට්ඨිසුත්තය.

176. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුමර සම්පයෙහි සේතවත නම් වූ අනේපිච්ඡ මහසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක එකල්හි එක්තරා බඩකුට යමෙක් මෙහි පැමිණෙන්නේ නම් එබඳු භික්‍ෂුන් හෝ බමුණෙක් හෝ තැනැත්තෙක් මෙබඳු ලාභය මිථ්‍යා-දූෂ්ටයෙක් උපන්නේ වෙයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බඩකුටේ විහතපරිවිතකීය (තම) සිහින් දූත යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළා අතක් දිගු කරන්නේ හෝ මේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවරමිහි අතුරැදත් වූ සේක් ඒ බඩලොවිහි පහල වූ සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භේරෝධානු සම්මතව සම්මතව ඒ බඩකුටේ එක්තරා අහස පලක් බැඳ වැඩ හුන් සේක.

අථ බො ආයසමනො මහාමොක්ඛලානං ඵතදහොසි: කහං නු භො භගවා ඵතරති විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාමොක්ඛලානො භගවන්තං දිබ්බෙත වකචුතා විසුද්ධෙත අතික්කන්තමානුසකෙත නස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසින්නං තෙජොධාතුං සමාපන්නං. දිස්සාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, ඵවමෙව ජෙනවනෙ අන්තරගිනො නස්මිං ඔහමලොකෙ පාචුරහොසි.

අථ බො ආයසමා මහාමොක්ඛලානො පුරජම්මං දිසං නිස්සාය¹ නස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣා නිවතරං භගවතො.

අථ බො ආයසමනො මහාකස්සපස්ස ඵතදහොසි: කහං නු බො භගවා ඵතරති විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාකස්සපො භගවන්තං දිබ්බෙත වකචුතා විසුද්ධෙත අතික්කන්තමානුසකෙත නස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසින්නං තෙජොධාතුං සමාපන්නං. දිස්සාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, ඵවමෙව ජෙනවනෙ අන්තරගිනො නස්මිං ඔහමලොකෙ පාචුරහොසි. අථ බො ආයසමා මහාකස්සපො දඤ්ඤං දිසං නිස්සාය නස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣා නිවතරං භගවතො.

අථ බො ආයසමනො මහාකප්පිනස්ස ඵතදහොසි: කහං නු බො භගවා ඵතරති විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාකප්පිනො භගවන්තං දිබ්බෙත වකචුතා -පෙ- ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසින්නං තෙජොධාතුං සමාපන්නං. දිස්සාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො -පෙ- ඵවමෙව ජෙනවනෙ අන්තරගිනො නස්මිං ඔහමලොකෙ පාචුරහොසි. අථ බො ආයසමා මහාකප්පිනො පච්ඡිමං දිසං නිස්සාය නස්ස ඔහමුනො උපරි-වෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣා නිවතරං භගවතො.

අථ බො ආයසමනො අනුරුද්ධස්ස ඵතදහොසි: කහං නු බො භගවා ඵතරති විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා අනුරුද්ධො භගවන්තං දිබ්බෙත -පෙ- අථ බො ආයසමා අනුරුද්ධො උත්තරං දිසං නිස්සාය නස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣා නිවතරං භගවතො.

අථ බො ආයසමා මහාමොක්ඛලානො තං ඔහමාහං ගාථාය අජ්ඣිහාසි:

අජ්ජාපි තෙ ආවුසො සා දිට්ඨි යා හෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු,
පස්සයි ඵිතිවන්තනං ඔහමලොකෙ පහස්සරන්ති.²

1. උපනිස්සාය - ඕවු. 2. පරස්සහති - ස්‍යා.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ බඩහුගේ චන්දෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පලතින් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසාස ඉක්මවා පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් දුටහ. දැක යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද; දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවර්මි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බබලොව පහළ වූහ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පෙරදිග ඇසුරු කොට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ චන්දෙහි අහස පලතින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකසප තෙරනුවන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහාකසප තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද ඒ බඩහුගේ චන්දෙහි අහස පය්ඞිකයෙන් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසාස ඉක්මවා පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් දුටහ. දැක යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවර්මි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බබලොව පහළ වූහ. එකල්හි ආයුෂමත් මහපුත් තෙරනුවෝ දකුණු දිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ චන්දෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පය්ඞිකයෙන් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද බඩහුගේ චන්දෙහි අහස පලතින් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... දිවැසින් දුටහ. දැක යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් ... එපරිද්දෙන් දෙවර්මි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බබලොව පහළ වූහ, ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරනුවෝ පැසුළු දිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ චන්දෙහි අහස තේජෝධාතුවට සමවැද පලතින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවෙසෙන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරනුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... දිවැසින් දුටහ. ... ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරනුවෝ උතුරුදිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ චන්දෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පලතින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ බඩහට ගාථායෙන් වදළහ.

ඇවැත්නි, පෙර තාගේ යම් දූෂටයෙක් වී ද, තාගේ ඒ දූෂටය අදත් තිබේ ද, බබලොව (ප්‍රභා) මැඩ පවත්වමින් බබලන බුදුරජානන් වහන්සේ දැකීහි.

[බ්‍රහ්මා:]

ත මෙ මාරිස සා දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු,
පසායාමි චිතීවතනනාං බ්‍රහ්මලොකෙ පහස්සරං,
සාහං අජ්ජ කථං වජ්ජං අහං නිවෙමාමි සස්සනොති

අථ බො භගවා නං බ්‍රහ්මානං සංවෙජ්ඣා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා
පුරිසො සමමිඤ්ජිතා වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය
ඵවමෙව තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ අනතරගිනො ජෙනවනෙ පාදුරහොසි.

අථ බො සො බ්‍රහ්මා අඤ්ඤාදරං බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජං ආමනෙතසි: ඵති
ඤං මාරිස යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො නෙත්‍රපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤා-
මිනා ආයස්මිනං මහාමොග්ගලානං ඵවං වදෙති: අහි භු බො මාරිස
මොග්ගලාන අඤ්ඤාපි තස්ස භගවතො සාවකා ඵවං මිහිද්ධිකා ඵවං මහානු-
භාවා, සෙය්‍යථාපි නාම¹ භවං මොග්ගලානො කස්සපො කපටිනො
අනුරුඤ්ඤාති. ඵවා මාරිසාති බො සො බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජං තස්ස බ්‍රහ්මනො
පටිසස්සකා² යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො නෙත්‍රපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤා-
මිනා ආයස්මිනං මහාමොග්ගලානං ඵතදවොච: අහි භු බො මාරිස
මොග්ගලාන අඤ්ඤාපි තස්ස භගවතො සාවකා ඵවං මිහිද්ධිකා ඵවං
මහානුභාවා, සෙය්‍යථාපි නාම භවං මොග්ගලානො කස්සපො කපටිනො
අනුරුඤ්ඤාති

අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො නං බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජං ගාථාය
අජ්ඣනාසි:

නෙවිජ්ජා ඉද්ධිප්පත්තා³ ව චෙතොපරිසායකොවිද,
විණාසවා අරහතො බහු බුද්ධස්ස සාවකාති.

අථ බො සො බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජො ආයස්මහො මහාමොග්ගලානස්ස
භාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිනා යෙන සො බ්‍රහ්මා නෙත්‍රපසඤ්ඤාමි.
උපසඤ්ඤාමිනා නා බ්‍රහ්මානං ඵතදවොච: ආයස්මා මාරිස මහාමොග්ගලානො
ඵවමාහ:

“නෙවිජ්ජා ඉද්ධිප්පත්තා ව චෙතොපරිසායකොවිද,
විණාසවා අරහතො බහු බුද්ධස්ස සාවකා”ති.

ඉදමිවොච සො බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජො අනාමිනො ව සො බ්‍රහ්මා තස්ස
බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජස්ස භාසිතං අභිතඤ්ඤාති.

6. 1. 6

පමාදසුතනං

177. *ඵකං සමයං භගවා සාවභජීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

1. නාම ඉති න දිශ්‍යතෙ - මජ්ඣිම - PTS. 2 පටිසස්සකා - සො. 3 ඉද්ධිප්පත්තා -
මජ්ඣිම - සො.

* සාවභජීදායා - මජ්ඣිම

[මුභවයා:]

නිදුකානෙති, පෙර මානේ යම් දෘෂ්ටියක් වී ද, ඒ දෘෂ්ටිය (දැන්) නැත. මේ බහිලොව (ප්‍රභා) මැඩ සිටුවීන් බබලන බුදුරජානන් වහන්සේ දකිමි. ඒ මම අද නිත්‍ය වෙමිසි ශාශ්වත චෛසි කෙසේ කියමි ද.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බහිහට සංවේග දනවා යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුවා අනක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අනක් හකුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම ඒ බහිලොව අතුරාදන් වූ සේක් දෙවිරම්හි පහළ වූ සේක.

ඉක්බිති ඒ මුභව තෙමේ එක්තරා අතාවාසි මුභවයකු ඇතිය. “නිදුකානෙති, එව හෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් වෙත එළඹෙව. එළඹ මහමුගලන් තෙරුන්ට නිදුකානෙති, මොග්ගල්ලානසෙති, හවත් මොග්ගල්ලාන, කසුප, කප්පිත අනුරාධා තෙරවරුන් වැනි මෙසේ මහත් සෘණි ඇති මහත් අනුභාව ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වෙතත් සම්මේන් අද්දසි මෙසේ කියව”යි. ඒ අතාවාසි බහි තෙමේ නිදුකානෙති, එසේ යයි ඒ බහිහට පිළිතුරු දී ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට “නිදුකානෙති, මොග්ගල්ලානසෙති, හවත් මොග්ගල්ලාන කසුප කප්පිත අනුරාධා තෙරවරුන් මෙන් මෙසේ මහත් සෘණි ඇති මෙසේ මහත් අනුභාව ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වෙතත් සම්මේන් අද්දසි”යි මෙය කී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ අතාවාසි බහිහට ගාථායෙන් වදාළහ

ත්‍රිවිද්‍යා ඇති සෘණිවිබඤ්ඤායට පෑමින් පරසින් දැනීමෙහි දක්‍ෂ වූ ක්‍ෂය කළ ආසුව ඇති රහත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ බොහෝ හ.

ඉක්බිති ඒ අතාවාසි බහි තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ගේ වචනය පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ඒ බහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ බහුහට මෙය කීය. නිදුකානෙති, ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ මෙසේ කීහ.

“ත්‍රිවිද්‍යා ඇති සෘණිවිබඤ්ඤායට පෑමින් පරසින් දැනීමෙහි දක්‍ෂ වූ ක්‍ෂය කළ ආසුව ඇති රහත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ බොහෝ හ”යි.

ඒ අතාවාසි බහි තෙමේ මෙය කීය. සතුටු සිත් ඇති ඒ බහි තෙමේ ඒ අතාවාසි බහිහුගේ භාෂිතය පිළිගත්තේ ය.

6. 1. 6.

පමාදසුත්‍රය.

177. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජෛනවත නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙන බො පත සමයෙන භගවා දිවාචිහාරගතො හොති පටිසලලීභො,
අථ බො සුමුභමා ව පචෙවකමුභමා සුඤ්ඤාමාසො ව පචෙවකමුභමා යෙන
භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු. උපසඤ්ඤාමිනා පචෙවකං¹ ආරාමං උපනිසාය
අට්ඨංසු. අථ බො සුමුභමා පචෙවකමුභමා සුඤ්ඤාමාසං පචෙවකමුභමානං
එතදවොච: අකාලො බො නාච මාරිස භගවන්තං පයිරුපාසිතුං දිවා-
චිහාරගතො භගවා පටිසලලීභො ව. අසුකො ව චුභවලොකො ඉඤ්ඤා වෙච්චි
ජිකො ව. චුභමා ව තත්‍ර පමාදචිහාරං චිහරති. ආයාම මාරිස සෙන සො චුභව-
ලොකො තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු උපසඤ්ඤාමිනා තං චුභමානං සංවෙජ්ජයාමා²ති.
එවං මාරිසාති බො සුඤ්ඤාමාසො පචෙවකමුභමා සුමුභමුකො පචෙවකමුභමුකො
පට්ඨස්සොසි.

අථ බො සුමුභමා ව පචෙවකමුභමා සුඤ්ඤාමාසො ව පචෙවකමුභමා
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරුසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා
බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය එවමෙව භගවතො පුරුතො අන්තර්ගතා තස්මිං චුභව-
ලොකෙ පාතුරුහෙසුං³.

අඤ්ඤා බො සො චුභමා තෙ චුභමානො දුරතොච ආගච්ඡන්තො. දිසවාත
තෙ චුභමානො එතදවොච: හඤ්ඤා කුතො නු තුලෙහ මාරිසා ආගච්ඡාති.

අථ බො මයං මාරිස ආගච්ඡාමි⁴ තස්ස භගවතො සන්තතිකා අරහතො
සමමාසලුඤ්ඤාසා. ගච්ඡෙය්‍යාසි පත තිං මාරිස තස්ස භගවතො උපට්ඨානං
අරහතො සමමාසලුඤ්ඤාසාති.

එවං චුතො⁵ බො සො චුභමා තං වචනං අනඛිවාසෙන්නො,
සහස්සකඛිතත්‍රං අන්තානං අභිනිවමිතිනි, සුමුභමානං පචෙවකමුභමානං
එතදවොච: පස්සාසි මෙ තො තිං මාරිස එවරුපං ඉඤ්ඤානුභාවන්ති.

පස්සාමි බො ත්‍යාගං මාරිස එවරුපං ඉඤ්ඤානුභාවන්ති.

සො බවාහං මාරිස එවං මහිඤ්ඤාමො එවං මහානුභාවො කස්ස අඤ්ඤාසා
සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා උපට්ඨානං ගමිස්සාමිති.

අථ බො සුමුභමා පචෙවකමුභමා දවසගස්සකඛිතත්‍රං අන්තානං අභි-
නිවමිතිනි, තං චුභමානං එතදවොච: පස්සාසි මෙ තො තිං මාරිස එවරුපං
තං⁶ ඉඤ්ඤානුභාවන්ති.

පස්සාමි බො ත්‍යාගං මාරිස එවරුපං ඉඤ්ඤානුභාවන්ති.

තස්ස ව බො මාරිස මයා ව සෙවච භගවා මහිඤ්ඤාකතරො වෙච්ච මහානු-
භාවකරො ව. ගච්ඡෙය්‍යාසි තිං මාරිස තස්ස භගවතො උපට්ඨානං අරහතො-
සමමාසලුඤ්ඤාසාති.

අථ බො සො චුභමා සුමුභමානං පචෙවකමුභමානං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි:

1. පචෙවකආරාමං - PTS. 2. සංවෙජ්ජයාමාති - සී 1. 2. 3. පාතුරුහෙසු - සී 1. 2.
4. ආගතා ඤාමො මයං මාරිස අහං - මජ්ඣ. 5. චුතො - සන. 6. 'තං' ඉති නදිස්සතෙ -
මජ්ඣ. PTS.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිව්‍යවිහරණයට පැමිණියේත් විහාර-
විවේකයෙන් වැඩිනුත් සේක. ඉක්බිති පළවකලුහට වූ සුබ්‍රහ්ම ද පළවක-
ලුහට වූ සුද්ධාමාස ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ වෙත
වෙත ම දොර බා ඇසුරු කොට සිටියහ. ඉක්බිති පළවකලුහට වූ
සුබ්‍රහ්ම තෙමේ පළවකලුහට වූ සුද්ධාමාස හට “නිදුකානෙනි, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ දිව්‍යවිහර ගත වූ සේක් විහාරවිවේකයෙන් වැඩිනුත් සේක.
(එහෙයින් ඒ) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරු කරන්නට නව කල් නොවේ.

“අසුවල් බබ්‍රලොව (ධ්‍යානසුඛයෙන්) සමාධිවූයේත් (අභිඥ පුෂ්පයෙන්)
පිපිසේත් වෙයි. බ්‍රහ්ම තෙමේ ද එහි ප්‍රමාදවිහරණයෙන් වාසය කෙරෙයි
නිදුකානෙනි, යම්හ. ඒ බබ්‍රලොව කර එළඹෙන්නෙමු. එළඹ ඒ බබ්‍රහ්ම
සංවේග දනවන්නෙමු”යි මෙය කීය. පළවකලුහට වූ සුද්ධාමාස තෙමේ
නිදුකානෙනි, එසේය යි පළවකලුහට වූ සුබ්‍රහ්ම හට පිළිවදන් ඇස්වීය.

ඉක්බිති පළවකලුහට වූ සුබ්‍රහ්ම තෙමේ ද පළවකලුහට වූ සුද්ධාමාස
තෙමේ ද යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුවා අතක් දිගු කරන්නේ හෝ
වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද එසෙයින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බබ්‍රලොව පහළ වූහ.

ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ එන්නා වූ ඒ බ්‍රහ්මයන් දුරදී ම දැක්කේය. දැක ඒ
බ්‍රහ්මයන්ට “නිදුකානෙනි, දැන් හෙපි කොහි සිට එවූ දෑ”යි මෙය කීය.

එකල්හි නිදුකානෙනි, අපි ඒ භාග්‍යවත් අභිත් සමාසම්බුද්ධරජානන්
වහන්සේ සම්පයෙහි සිට එමු. නිදුකානෙනි, හෙපි ඒ භාග්‍යවත් අභිත්
සමාසම්බුද්ධරජානන් වහන්සේට උවටැත් කිරීමට යන්නහු ද?

මෙසේ කීයහ ලද ඒ බබ්‍ර තෙමේ ඒ වදන නො ඉවසමින් දහස් වරක්
නමා මවා ගෙන පළවකලුහට වූ සුබ්‍රහ්ම හට නිදුකානෙනි, හෙපි මාගේ
මෙබඳු වූ සාද්ධානුභාවය නො දකිවූ දෑ යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, මම නොපගේ මෙබඳු සාද්ධානුභාවය දකිමි ම ය.

නිදුකානෙනි, ඒ මම මෙබඳු මහත් සාද්ධි ඇත්තෙමි මෙබඳු මහත්
අනුභාව ඇත්තෙමි අන් කවර මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ උවටැත්
කිරීමට යන්නෙමි ද?

ඉක්බිති පළවකලුහට වූ සුබ්‍රහ්ම තෙමේ දෙදහස් වරක් නමා මවා
ගෙන ඒ බබ්‍ර හට නිදුකානෙනි, හෙපි මාගේ මෙබඳු සාද්ධානුභාවය නො
දකිවූ දෑ”යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, මම නොපගේ මෙබඳු සාද්ධානුභාවය දකිමි ම ය.

නිදුකානෙනි, නොපට ද අපට ද වඩා ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම
මහත් සාද්ධිත් ඇති සේක. මහත් අනුභාවත් ඇති සේක. නිදුකානෙනි,
හෙපි ඒ භාග්‍යවත් අභිත් සමාසම්බුද්ධරජානන් වහන්සේගේ උවටැත්ට යවු.

ඉක්බිති ඒ බබ්‍ර තෙමේ පළවකලුහට වූ සුබ්‍රහ්ම හට ගාථායෙන් කී ය.

තයො සුපණ්ණො චතුරො ච හංසා බ්‍යග්ගිනියා පඤ්චසතා ච ක්‍ඛාසිතො,
තසිදං විමානං ජලතෙ¹ ච චුභෙව ඕභාසයං උත්තරස්සං දිසායනති.

කිඤ්චාපි තෙ තං ජලතෙ විමානං ඕභාසයං උත්තරස්සං දිසායං,
රූපෙ රණං දිසවා සද්‍ය පච්චේතං තස්මා ත රූපෙ රමනී සුමෙධොති.

අථ බො සුමුභවා ච පච්චේකමුභවා සුඤ්ඛාවාසො ච පච්චේකමුභවා තං
මුභවාතං සංවෙජේතා තතේචත්තරධාසීංසු. අගමාසි ච බො සො මුභවා
අපරෙත සමයෙත හගවතො උපට්ඨාතං අරහතො සමමාසමුද්ධස්සාති.

6. 1. 7.

කොකාලිකසුතතං.

178. සාවඤ්ඤියං—

තෙත බො පත සමයෙත හගවා දිවා විහාරගතො හොති පටිසල්ලිතො.
අථ බො සුමුභවා ච පච්චේකමුභවා සුඤ්ඛාවාසො ච පච්චේකමුභවා යෙත
හගවා තෙනුපසඛකම්භංසු. උපසඛකම්භා පච්චේකං ආරාමාහං නිස්සාය
අට්ඨංසු. අථ බො සුමුභවා පච්චේකමුභවා කොකාලිකං භික්ඛුං ආරාම
හගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අප්පමෙය්‍යං පමිතනෙතා කො'ධි විද්වා විකප්පයෙ,
අප්පමෙය්‍යං පමාසිතං නිවුතං² තං³ මඤ්ඤෙ පුපුර්ජනනති.

6. 1. 8.

කතමොරකතිස්සසුතතං.

179. සාවඤ්ඤියං—

තෙත බො පත සමයෙත හගවා දිවා විහාරගතො හොති පටිසල්ලිතො.
අථ බො සුමුභවා ච පච්චේකමුභවා සුඤ්ඛාවාසො ච පච්චේකමුභවා යෙත
හගවා තෙනුපසඛකම්භංසු. උපසඛකම්භා පච්චේකං ආරාමාහං නිස්සාය
අට්ඨංසු. අථ බො සුඤ්ඛාවාසො පච්චේකමුභවා කතමොරකතිස්සං භික්ඛුකං
ආරාම හගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අප්පමෙය්‍යං පමිතනෙතා කො'ධි විද්වා විකප්පයෙ,
අප්පමෙය්‍යං පමාසිතං නිවුතං තං මඤ්ඤෙ අනිස්සවනති.

1. ජලති - ස්‍යා සි 2. නිවුතං - ස්‍යා, නිවුතං මඤ්ඤෙ - PTS. 3. කතමොරකතිස්ස - මජ්ඣ.

තුන්සියක් ගුරුඵරු නොහොත් ගුරුඵපඩිකති ද, හාරසියක් හංසරුප නොහොත් හංසපඩිකති ද, පන්සියක් ව්‍යාසුතදාය මාගරුප නොහොත් වගවැල ද ධ්‍යායී වූ මාගේ (විලානශෙති වෙන්) චූළමය, ඒ මේ විමන උතුරුදික්ති ආලෝක කරමින් බබලයි. (මෙසේ ඉසුරුමත් මම අත්-කවරකුට නම් උවටින් කරන්නෙමි ද?)

වැලි තොපගේ මේ විමන උතුරුදික්ති ආලෝක කෙරෙමින් බබලා ද (එහෙත්) රුපයෙහි දොෂය ද, හැමකල්හි කම්පිත බවද දැක එහෙයින් මහා නුවණැත්තේ රුපයෙහි තො අලෙයි.

ඉක්කිති පච්චෙකමුහව වූ සුමුහව ද පච්චෙකමුහව වූ සුද්ධාචාය ද ඒ බලිහව සංචේත දතවා එහි ම අතුරුදන් වූහ. පසු කලෙක ඒ බලි තෙමේ භාග්‍යවත් අතීත් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ උවටිනට ගියේ ද විය.

6. 1. 7.

කොකාලිකසුත්‍රය.

178. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරය පිණිස වැහිසේක් විවෙකී වූ සේක. එකල්හි පච්චෙකමුහව වූ සුමුහම තෙමේ ද පච්චෙකමුහව වූ සුද්ධාචාය තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීය හ. එළඹ වෙන් වෙන් දොරබා ඇසුරු කොට සිටියහ. ඉක්කිති පච්චෙකමුහව වූ සුමුහම තෙමේ කොකාලික මහණ ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

මේ ලෝකයෙහි කවර නම් නුවණැත්තෙක් අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයා පමණ කෙරෙමින් කලාතා කරන්නේ ද, අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයන් පමණ කරන්නාවූ ඒ පාඨග්‍රන්ථය අවකුල්පඤ්ඤ පුද්ගලයෙකැයි හඟිමි.

6. 1. 8.

කතමොරකතියසුත්‍රය.

179. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරය පිණිස වැහිසේක් විවෙකී වූ සේක. එකල්හි පච්චෙකමුහව වූ සුමුහම තෙමේ ද පච්චෙකමුහව වූ සුද්ධාචාය තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීය හ. එළඹ වෙන් වෙන් දොරබා ඇසුරු කොට සිටියහ. ඉක්කිති පච්චෙකමුහව වූ සුද්ධාචාය තෙමේ කතමොරකතියසුත්‍ර මහණහු ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

මේ ලෝකයෙහි කවර නම් නුවණැත්තෙක් අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයා පමණ කෙරෙමින් කලාතා කරන්නේ ද, අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයන් පමණ කරන්නාවූ ඔහු අවකුල්පඤ්ඤ වූ අභ්‍යුත්තරයෙකැයි හඟිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 9

භුදුමුහම¹සුතනං.

180. සාවජ්ඣයං—

තෙන බො පන සමයෙන කොකාලිකො භික්ඛු ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාලහගිලානො. අථ බො භුදුපථෙවකමුහමා අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජෙනවතං ඔහාසෙත්වා යෙන කොකාලිකො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා වෙහාසං ථිතො කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත-මොග්ගලානෙසු විත්තං. පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලානාති.

කොසි චං ආවුසොති? අහං භුදුපථෙවකමුහමාති. න භු² චං ආවුසො හගවතා අතාගාමි බ්‍යාඝානො. අථ කිඤ්චරති³ ඉධාගතො⁴, පසාය යාවඤ්ච තෙ ඉදං අපරද්ධන්ති.

පුරිසස්ස හි ජාතස්ස භුදා⁵ ජායතෙ මුඛෙ,
යාය ජිඤ්චි අත්තානං බාලො දුබ්බාසිතං හණං.

යො නිඤ්චං පසංසති තං වා නිඤ්චි යො පසංසියො,
විචිතාති මුඛෙන සො කලිං කලිතා තෙන සුඛං න විඤ්චි.

අප්පමනො⁶ අයං කලි යො අකෙසු ධනපරාජයො,
සබ්බස්සාපි සභාපි අත්තානා අයථෙව භික්ඛන්තවණ් කලි
යො සුගතෙසු මහං පදෙසයෙ.

සතං සහස්සානං නිරබ්බුද්ධං ඡන්තිංසති පඤ්ච ව අබ්බුද්ධති,
යමරියගරති⁷ නිරයං උපෙති වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය පාපකන්ති.

6. 1. 10.

දුභිසකොකාලික සුතනං.

181. සාවජ්ඣයං—

අථ බො කොකාලිකො⁸ භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො කොකාලිකො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: පාපිච්ඡා හන්තො සාරිපුත්තමොග්ගලානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසඛන්තාති.

එවං වුත්තො හගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: මාගෙවං කොකාලික අවච. මා ගෙවං කොකාලික අවච. පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත-මොග්ගලානෙසු විත්තං. පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලානාති.

1. භුදුමුහම - මිජසා. 2. භික්ඛු - සසා. 3. කථාමරසි - සසා. 4. ඉධාගතොති - සසා. 5. භුදාරි - සසා. 6. අප්පමනො - මිජසා. PTS. 7. යමරියෙ ගරති - සසා. 8. කොකාලිකො - සි 1, 2.

6. 1. 9.

තුදුබ්‍රහ්මසුත්‍රය.

180. සැවැත්නුවර—

එකල්හි කෝකාලික මහණ තෙමේ හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුකට පැමිණියේ අතිමාත්‍ර කොට හිලන් වූයේ වේ. ඉක්බිති මනා ඡව්වණී ඇති තුදු නම් පවේච්ඡක්‍රමය තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බිබුළුවා කොකාලික මහණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ අහස සිටියේ කොකාලික මහණහට මෙය කී ය. කොකාලික, සැරියුත් මූගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත් මූගලන් දෙදෙනා වහන්සේ ප්‍රියභිලි හ සි.

ඇවැත්නි, තෝ කවරෙහි ද? මම තුදුපවේච්ඡක්‍රමය වෙමි. ඇවැත්නි, තෝ අනාගාමී යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද්දේ නො වේ ද? එසේ ඇති කල්හි කුමකට මෙහි ආයෙහි ද? නා විසින් මේ කොතරම් අපරාධයෙක් කරණ ලද්දේ දැයි බලව.

අඤ්ඤා තෙමේ දුබ්බි බෙණෙමින් යමෙකින් තමා සිද්ධි ද? උපත් (එබඳු) මිනිසා හේ මූවෙහි (ඒ තමා නසන) කෙටේරිය හට ගණී.

යමෙක් නිද්දු කටයුත්තා පසසා ද, යමෙක් පැසසිය යුත්තේ නම් ඔහුට නිද්දු හෝ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ මූවෙන් පව් රැස් කෙරේ. ඒ පව් යුග්ගයක් නො වීදී.

දුකෙළීමී අද්දෙහි යම් වස්තු පරුජයෙක් වේ ද, තමන්ගේ සමග සියලු දේ සමබක (යම් පරිභාණියෙකුත් වේ ද,) ඒ අපරාධය ඉතා සව්‍ය ය. යමෙක් ශෝභන ගති ඇත්තවුන් කෙරෙහි සිත දුෂට කරන්නේ ද, මෙය ම ඉතා මහත් අපරාධ යයි.

ආඤ්ඤාට ගරහන පුද්ගල තෙමේ ලාමක වූ වචන ද, සිත ද පිහිටුවා (ඒ හෙතුවෙන්) යම් නිරයකට පැමිණේ ද, (එහි ආයුෂ) නිරබ්බද ලක්ෂයෙක් ද සතිසෙක් ද, අබ්බද පසෙක් ද වෙත්.

6. 1. 10.

දුතියකොකාලිකසුත්‍රය.

181. සැවැත්නුවර—

එකල්හි කෝකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් කොකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, සැරියුත් මූගලන් තෙරහු ලාමක ආශා ඇත්තෝ ය. ලාමක ආශාවන්ට වසන වූවෝ ය.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදල සේක. කෝකාලික, එසේ නො කියව. කෝකාලික, එසේ නො කියව. කෝකාලික, සැරියුත් මූගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත් මූගලන් දෙනම ප්‍රියභිලි.

දුතියමපි බො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: නිඤ්චාපි මෙ භනෙත භගවා සඤ්ඤායිකො පච්චයිකො. අථ බො පාපිච්ඡාව සාරිපුත්තමොග්ගලානා පාපිකානං ඉවජ්ඣනං වසං ගතාති.

දුතියමපි බො භගවා කොකාලිකං භික්ඛු එතදවොච: මා හෙවං කොකාලික අවච මා හෙවං කොකාලික අවච. පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගලානෙසු විත්තං. පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලානාති.

තතියමපි බො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච -පෙ- පාපිකානං ඉවජ්ඣනං වසං ගතාති.

තතියමපි බො භගවා කොකාලිකං භික්ඛු එතදවොච -පෙ- පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලානාති.

අථ බො කොකාලිකො භික්ඛු උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ච පදනඤ්ඤං කඤ්චා පකායාමි. අවිරපකකන්තායා ව කොකාලිකායා භික්ඛුනො සාසපමනනීති පිළකාහි¹ සබ්බො කායො ජුට්ඨො² අයොයි. සාසපමනනීයො හුඤ්චා මුග්ගමනනීයො අහෙසුං. මුග්ගමනනීයො හුඤ්චා කල්යාණමනනීයො³ අහෙසුං. කල්යාණමනනීයො⁴ හුඤ්චා කොලට්ඨිමනනීයො අහෙසුං. කොලට්ඨිමනනීයො හුඤ්චා කොලමනනීයො අහෙසුං. කොලමනනීයො හුඤ්චා ආලොකමනනීයො අහෙසුං. ආලොකමනනීයො හුඤ්චා බෙලුව⁴සලාධුකමනනීයො අහෙසුං. බෙලුවසලාධුකමනනීයො හුඤ්චා බිලලමනනීයො අහෙසුං. බිලලමනනීයො හුඤ්චා පභිජ්ජිසු. පුබ්බඤ්ච ලොභිතඤ්ච පග්ගරිසු. අථ බො කොකාලිකො භික්ඛු තෙනෙව අබාධෙන කාලමකායි. කාලකතො ව කොකාලිකො භික්ඛු පදුමතිරයං⁵ උපපජ්ජි. සාරිපුත්තමොග්ගලානෙසු විත්තං ආඝාතෙඤ්චා.

අථ බො චුහමා සහමපති අභිකකන්තාය රත්තියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවතං ඔහාසෙඤ්චා යෙන භගවා තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ච එකමන්තං අට්ඨායි. එකමන්තං ධීතො බො චුහමා සහමපති භගවන්තං එතදවොච: කොකාලිකො භනෙත භික්ඛු කාලමකායි⁶. කාලකතො ව භනෙත කොකාලිකො භික්ඛු පදුමං නිරයං උපපන්නො සාරිපුත්තමොග්ගලානෙසු විත්තං ආඝාතෙඤ්චාති. ඉදමවොච චුහමා සහමපති ඉදං වඤ්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා පදනඤ්ඤං කඤ්චා තජෙච්චන්තරධායිති.

අථ බො භගවා තස්සා රත්තියා අවචයෙන භික්ඛු ආමනෙතයි: ඉමං භික්ඛුවෙ රත්තියා චුහමා සහමපති අභිකකන්තාය රත්තියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවතං ඔහාසෙඤ්චා යෙනාහං තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්චා මං අභිවාදෙඤ්ච එකමන්තං අට්ඨායි. එකමන්තං ධීතො බො භික්ඛුවෙ චුහමා සහමපති මං එතදවොච: කොකාලිකො භනෙත භික්ඛු කාලමකායි. කාලකතො ව භනෙත කොකාලිකො භික්ඛු පදුමතිරයං උපපන්නො සාරිපුත්තමොග්ගලානෙසු විත්තං ආඝාතෙඤ්චාති. ඉදමවොච භික්ඛුවෙ චුහමා සහමපති. ඉදං වඤ්චා මං අභිවාදෙඤ්චා පදනඤ්ඤං කඤ්චා තජෙච්චන්තරධායිති.

1. පිළකාහි - මුලකං. සහ 2. ජුට්ඨො - සහ 3. කල්යාණමනනීයො - සිහු. සහ
4. බෙලුව - සහ 5. පදුමං නිරයං - මුලකං. 6. කාලමකතො - මුලකං.

දෙවනවට දු කෝකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා විසින් ඇදහියයුතු වචන ඇත්තාහු ම ය. විශ්වාස කටයුතු වචන ඇත්තාහු ම ය. එතෙකුදු ධ්‍රැවත් සැරියුත්මුගලත්තෙරුහු ලාමක ආශා ඇත්තාහු ම ය. ලාමක ආශාවන්ගේ වශයට ගියාහු ම යයි.

දෙවනවට දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදනු සේක: "කෝකාලික, එසේ නොකියව. කෝකාලික, එසේ නොකියව. කෝකාලික, සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත් මුගලන් තෙරුහු ප්‍රියශීලීහ" යි.

තෙවනවට දු කෝකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය ... ලාමක ආශාවන්ගේ වශයට ගියාහු යි.

තෙවනවට දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදනු සේක. ... සැරියුත් මුගලන් තෙරුහු ප්‍රියශීලීහ" යි.

ඉක්බිති කෝකාලික මහණ තෙමේ හුතස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට ගියේ ය. ගිය නොබෝකල් ඇති කෝකාලික මහණහුගේ මුළුකය අඛ පමණ වූ ගවුසෙන් පතුලේ විය. අඛ පමණ ව මුළු පමණ වූහ. මුළු පමණ ව මාගා පමණ වූහ. මාගා පමණ ව බෙබරඇට පමණ වූහ. බෙබරඇට පමණ ව බෙබර පමණ වූහ. බෙබර පමණ ව ඇඹුළුපක් පමණ වූහ. ඇඹුළුපක් පමණ ව බෙලිබොබොළු පමණ වූහ. බෙලිබොබොළු පමණ ව බෙලි පමණ වූහ. බෙලි පමණ ව බිදුනාහු ය. පුයාව ද ලේ ද වැගුරුණහ. ඉක්බිති කෝකාලික මහණ තෙමේ ඒ රෝග-යෙන් ම කලුරිය කෙළේ ය. කලුරිය කළ කෝකාලික මහණ තෙමේ සැරියුත්-මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ පද්ම නිරයට පැමිණියේ ය.

ඉක්බිති මනා ඡට්ඨංඝී ඇති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, කෝකාලික මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. වහන්ස, කලුරිය කළ කෝකාලික මහණ තෙමේ සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ පද්මනිරයට පැමිණියේ යයි. සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රු ඉක්ම යාමෙන් හිඤ්ඤත් ඇතුළු සේක: මහණෙනි, මේ රු මනා ඡට්ඨංඝී ඇති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බබුලුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මට වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මට මෙය කී ය. වහන්ස, කෝකාලික මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. වහන්ස, කලුරිය කළ කෝකාලික මහණ තෙමේ සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ පද්මනිරයට පැමිණියේ යයි. මහණෙනි, සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා මට වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

එවං චුතෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: ක්චිද්දිසං නු
බො භනෙන පදුමනිරයෙ ආයුප්පමාණනති. දීසං බො භික්ඛු පදුමනිරයෙ
ආයුප්පමාණං, තං න සුකරං සකිංචං— එතතකාති වය්‍යාති ඉත්ති වා,
එතතකාති වය්‍යසතාති ඉති වා, එතතකාති වය්‍යසහය්‍යාති ඉති වා, එතත-
කාති වය්‍යසතසහය්‍යාති ඉති වානි. සකකා පත භනෙන උපමං¹ කාතුන්ති
සකකාති භික්ඛුති භගවා අවොච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු විසතිබාරිකො කොසලකො තිලවාහො, තභො පුරිසො
වය්‍යසතස්ස වය්‍යසතස්ස² අවටයෙන එකමෙකං තිලං උඤ්ඤරොය්‍ය. බ්‍රහ්මභරං
බො සො භික්ඛු විසතිබාරිකො කොසලකො තිලවාහො ඉමිනා උපකකමෙන
පරිකකියං පරියාදනං ගවේජය්‍ය, තඤ්ච එකො අබ්බුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු විසති අබ්බුද නිරයා,³ එවමෙකො නිරබ්බුදෙ නිරයො⁴. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු විසති නිරබ්බුද නිරයා, එවමෙකො අබ්බො නිරයො. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු විසති අබ්බො නිරයා, එවමෙකො අට්ටො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු
විසති අට්ටා නිරයා, එවමෙකො අහහො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු විසති
අහහා නිරයා, එවමෙකො කුම්බුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු විසති
කුම්බුද නිරයා, එවමෙකො සොගභිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු විසති
සොගභිකා නිරයා, එවමෙකො උප්පලො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු විසති
උප්පලා⁵ නිරයා, එවමෙකො පුණ්ඩරිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු විසති
පුණ්ඩරිකා නිරයා, එවමෙකො පදුමො නිරයො. පදුමං බො පත භික්ඛු
නිරයං කොකාලිකො භික්ඛු උපපන්නො සාරිපුත්තමොග්ගලානෙසු විත්තං
ආඝාතෙත්වානි. ඉදමවොච භගවා. ඉදං වනිා සුගතො අථාපරං එතදවොච
සත්ථා:

පුරිසස්ස හි ජාතස්ස කුඨාරි ජායතෙ මුබ්බෙ,
යාය ජිජ්ඣති අත්තාතං බාලො දුබ්බාසිතං භණං.

යො නිජ්ඣයං පසංසති තං වා නිජ්ඣති යො පසංසියො,
විචිතාති මුබ්බෙන සො කලිං කලිතා තෙන සුබං තා විජ්ඣති.

අප්පමන්නො⁶ අයං කලි යො අකෙබ්බු ධනපරාජයො,
සබ්බස්සාපි සහාපි අත්තතා අයමෙව මහත්තතරෙ කලි
යො සුගතෙසු මනං පදෙසියෙ.

සතං සහය්‍යාතං නිරබ්බුදනං ඡන්තිංසති පඤ්ච ව අබ්බුදති,
යමරියගරති නිරයං උපෙති වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය පාපකාන්ති.

කොකාලිකාවගෙගා පඨමො.

තමාඤ්ඤනං:

ආරාමතං ගාරවො චුහවදෙවො බකො ව චුහවා අපරං ව දිට්ඨි,
පමාද කොකාලිකතිස්සකො ව තුදු ව චුහවා අපරෙ ව කොකාලිකොති.

1. උපමා - සිමු 2. වය්‍යසහය්‍යස්ස - ස්‍යා, සි 1 2. 3. අබ්බුදෙ නිරයො - ස්‍යා.
4. නිරබ්බුදනිරයො - මජ්ඣං. 5. උප්පලකා - සිමු 2 6. අප්පමන්නකො - මජ්ඣං.

මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, පදුමනිරයෙහි ආයුෂ්‍යමාණය කොපමණ දිග ද? මහණනි, පදුමනිරයෙහි ආයුෂ්‍යමාණය දිග ම ය. එය වම් මෙනෙකාසි කියා හෝ වම් මෙනෙක් සියෙකාසි කියා හෝ වම් මෙනෙක් දහසෙකාසි කියා හෝ වම් මෙනෙක් ලක්ෂයෙකාසි කියා හෝ ගණන් කරන්නට පහසු නොවේ. වහන්ස, උපමාවක් කරන්නට හැක්කේ ද? මහණ හැකි යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

මහණ, යම්සේ කොසොල්ලට ගණනින් විංශන්බාරියක් ගන්නා තලයාළෙක් වේ ද, පුරුෂයෙක් සියවසක් සියවසක් ඇවෑමෙන් එයින් එක් එක් තලඇටය ඉවත දමන්නේ නම්, මහණ, කොසොල්ලට ගණනින් විසි-බාරියක් ඇති ඒ තලයාළ මේ උපක්‍රමයෙන් වහා ගෙවීමට අවසන් වීමට යන්නේ ය. (එහෙත්) එක් අඛණ්ඩ නිරයක ආයුෂ්‍යමාණය නොගෙවෙන්නේ ම ය. මහණ, අඛණ්ඩ නිරය විස්සෙක ආයුෂ්‍යමාණය යම් බඳු ද, එක් නිරඛණ්ඩ නිරයෙක ආයුෂ්‍යමාණය එබඳු ය. මහණ, නිරඛණ්ඩ නිරය විස්සෙක් යම් බඳු ද, එක් අඛණ්ඩ නිරයෙක් එබඳු වෙයි. මහණ, අඛණ්ඩ නිරය විස්සෙක් යම් බඳු ද, එක් අට්ට නිරයෙක් එබඳු වෙයි. මහණ, අට්ටනිරය විස්සෙක් යම්සේ ද. එක් අහස නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, අහස නිරය විස්සෙක් යම් සේ ද, එක් කුමුදු නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, කුමුදු නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද එක් සොගභික නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, සොගභික නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් උප්පලනිරයෙක් එසේ ය. මහණ, උප්පලනිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් පුණ්ඩරික නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, පුණ්ඩරික නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් පදුම නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, කොසාලික මහණ තෙමේ සැරියුත් මුගලන් දෙවම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ (ඒ) පදුම නිරයට පැමිණියේයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාක්‍යයන් වහන්සේ මෙය වදාළ නැවත ද මෙය වදාළ සේක.

අභ්‍යුත තෙමේ දුබ්බි බෙණෙමින් යමෙකින් තමා සිදි ද, උපන් (එබඳු) මිනිසාගේ මූවෙහි (ඒ තමා තසන) කෙටේරිය හටගනී,

යමෙක් තිත්ද කටයුත්තා පසසා ද, යමෙක් පාසසිය යුත්තේ තම් ඔහුට තිත්ද හෝ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ මූවෙන් පව් රැස් කෙරෙයි. ඒ පව්න් සුවයක් නොවිදී.

දුකෙළීම ආදියෙහි යම් වස්තු පරුෂයෙක් වේ ද, තමනුත් සමග සියලු දෙය සමබක (යම් පරිහානියකුත් වේද,) ඒ අපරාධය ඉතා ස්වල්ප ය. යමෙක් සෝභන ගති ඇත්තවුන් කෙරෙහි සිත දුෂට කරන්නේ ද, මෙය ම ඉතා මහත් අපරාධ යයි.

ආයතීයන්ට ගරහන ප්‍රභල තෙමේ ලාභක වූ වචන ද සිත ද, පිහිටුවා (ඒ හෙතුවෙන්) යම් නිරයකට පැමිණේ ද, එහි ආයුෂ්‍යමාණය නිරඛණ්ඩ ලක්ෂයෙක් ද සතිසෙක් ද අඛණ්ඩ පසෙක් ද වේ.

කොසාලික වර්ග පළමු වැනියි.

උද්භය:

ආයාචන, ගාරව, බ්‍රහ්මදෙව, බ්‍රහ්මහව, අපරාධිට්ඨි, පමාද, කොසාලික, නිසාක, වුද්ධහව, අතෙක් කොසාලික සුත්‍ර යයි සුත්‍ර දශයෙකි.

2. පරිනිබ්බාණවග්ගො.

6. 2. 1.

සත්ඛතුමාරජ්ජනං.

182. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජග්ගෙහ විහරති සප්පිනීතිරෙ අථ බො චුභවා සත්ඛතුමාණං අභික්කන්තාය රතතියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං සප්පිනීතිරං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ඩීතො බො චුභවා සත්ඛතුමාණං භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

බතතිසො සෙට්ඨො ජතෙනසම්. යෙ ගොන්තපට්ඨාරිනො,
විජ්ජාචරණසම්පන්නො සො සෙට්ඨො දෙවලොභුසෙති.

ඉදමවොච චුභවා සත්ඛතුමාණං, සමනුසොඤ්ඤ සත්ථා අභොසී. අථ බො චුභවා සත්ඛතුමාණං සමනුසොඤ්ඤ මෙ සත්ථාති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායිති.

6. 2. 2

දෙවදත්තසුත්තං.

183. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජග්ගෙහ විහරති ගිජඤ්ඤවෙ පබ්බතෙ අවිරජකකුන්තො දෙවදත්තො. අථ බො චුභවා සහම්පති අභික්කන්තාය රතතියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ගිජඤ්ඤවෙ පබ්බතං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ඩීතො බො චුභවා සහම්පති දෙවදත්තං ආරබ්භ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

එලං වෙ කදලිං හන්ති එලං වෙඑං එලං තලං¹
සකකාණෙ කාපුරිසං හන්ති ගබ්භො අස්සාහරිං යථාති.

6. 2. 3.

අඤ්ඤාචාර්යසුත්තං.

184. එකං සමයං භගවා මග්ගබ්බසු² විහරති අඤ්ඤාචාර්යො. තෙන බො පන සමයෙන භගවා රත්තකුකාරතිසායං අජෙඤ්ඤාකාසෙ³ තිසින්නො භොති. දෙවො ව එකමෙකං ථුසායති.

අථ බො චුභවා සහම්පති අභික්කන්තාය රතතියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං අඤ්ඤාචාර්යො ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ඩීතො බො චුභවා සහම්පති භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථායො අභාසී:

1 නලං - PTS. 2. මාග්ගබ්බසු - මජ්ඣ. 3. අඤ්ඤාකාසෙ - මජ්ඣ.

2. පරිනිබ්බාණ වගීය.

6. 2. 1.

සනඬකුමාරසූත්‍රය.

182. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි සප්පිනී ගංතෙර වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡවිවණ් ඇති සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු සප්පිනී ගංතෙර බිබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

පුජ්‍යයෙහි යම් කෙනෙක් වංශය සලකන්නාහු ද (ඔවුන් අතුරෙන්) සෞත්‍රිය තෙමේ ශ්‍රේෂ්ඨ යි. ත්‍රිවිද්‍යාවෙන් හා පසළොස්වරණ ධර්මයන් ගෙන් සුභත වූ ඒ කම්ණාසුව බ්‍රාහ්මණ තෙමේ දෙවි මිනිසුන් අතරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.

සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය: ශාක්‍යාන් වහන්සේ අනුමෝදන් වූ සේක. ඉක්බිති සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ ශාක්‍යාන් වහන්සේ මාගේ වචනය අනුමෝදන් වූ සේකැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

6. 2. 2.

දෙව්දහනසූත්‍රය.

183. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙව්දන් සස්තෙන් බැහැර ගිය නො බොහෝ කලැ ම රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළුපිටෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡවිවණ් ඇති සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු ගිජුකුළුපිටි බිබුලුවා භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ දෙව්දහ ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය,

යම්සේ එලය තෙමේ ඒකාන්තයෙන් කෙසෙල්ගස තසා ද, එලය තෙමේ මහනුණ තසා ද, එලය රතනුණ තසා ද, දරුගැබ (ගද්‍රහයාටදව උපන් තහඹු) වෙළෙඳි තසා ද, එසෙසින් ම සහකාරය තෙමේ නිඤ්ඤ පුරුෂයා තසයි.

6. 2. 3.

අකුකච්ඡදසූත්‍රය.

184. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහදරට අකුකච්ඡද ගමහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඊ බොල් අඳුරෙහි අබවස වැඩ හුන් සේක. මෙකය ද එකී එකී පොදු හෙළයි.

එකල්හි මනා ඡවිවණ් ඇති සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු අකුකච්ඡද බිබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය.

සෙවෙථ පනතානි සෙනාසනානි¹ වරෙය්‍ය සංඝොද්දරනවිප්පමොක්ඛා;
සවෙ රතීං නාගිගච්ඡෙය්‍ය තත් සබ්බෙ වසෙ රක්ඛිතතොනා සනීමා².

කුලාකුලං පිණ්ඩිකාය වරතොනා ඉන්ද්‍රියගුණොනා නිපකො සනීමා³,
සෙවෙථ පනතානි සෙනාසනානි භයා පමුතොනා අභයෙ විමුතොනා.

යත් හෙරවා සිරිංසපා⁴ විජ්ජ සංඝවරතී ඵතෙති⁵ දෙවො,
අකිකාරහිමිසාය රතතියා නිසිදි තත් භික්ඛු විගතලොමහංසො.

ඉදං හි ජාතු මෙ දිට්ඨං තසිදං ඉතිහිතිහං,
ඵකස්මිං බ්‍රහ්මවරියස්මිං සහස්සං ට්වෙවුතාසිතං.

භියො⁶ පඤ්චසනා සෙධා දසා ව දසධා දසා,
සබ්බෙ සොතසමාපනතා අතිරච්ඡානගාමිනො.

අථායං ඉතරු පජා පුඤ්ඤභාගාති මෙ මනො,
සසිධාතුං තොපි සනෙකාම මුසාවාදස්ස ඔතතපෙති⁷.

6. 2. 4.

අරුණවනිසුතනං.

185. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤාට්ඨකීයං විහරති ඡජ්ඣවජ්ඣ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. නානු බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි. හදනොති
තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ රුජා අහොසි අරුණවා නාම. රඤ්ඤො බො පන
භික්ඛවෙ අරුණවතො අරුණවතී නාම රුජධාතී අහොසි. අරුණවතීං¹ බො
පන භික්ඛවෙ රුජධාතීං² සිඛි භගවා අරහං සමමාසලේඛුඥො උපනිස්සාය
විහාසි. සිඛිස්ස බො පන භික්ඛවෙ භගවතො අරහතො සමමාසලේඛුඥස්ස
අභිතුස්මභවං නාම සාවකසුගං අහොසි. අග්ගං හදදසුගං.

අථ බො භික්ඛවෙ සිඛි භගවා අරහං සමමාසලේඛුඥො අභිතුං භික්ඛු
ආමනොසි: ආයාම මුහවණ යෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රහ්මලොකො තෙනුපසංඝික-
මිස්සාම, යාච භනතස්ස කාලො භවිස්සති. එවං හනොති බො භික්ඛවෙ
අභිතු භික්ඛු සිඛිස්ස භගවතො අරහතො සමමාසලේඛුඥස්ස පච්චස්සොස්සි.

අථ බො භික්ඛවෙ සිඛි භගවා අරහං සමමාසලේඛුඥො අභිතු ව භික්ඛු
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං
වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය එවමෙව අරුණවතියා රුජධාතියා අනාරභිතා
තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහෙස්සං.

1. සයනාසනානි - සනා. 2. සනීමා - සිද්ධි 1. PTS. 3. සරිසපා - මජ්ඣ. 4. ඵකයති - මජ්ඣ. 5. භියො - කඤ්ච. 6. ඔතතපනි - මජ්ඣ. සසා 7. අරුණවතියා - PTS. 8. රුජධාතියා - PTS.

ගැඹුරු වල සෙනසුන් සෙවුනේ ය. සංයෝජනයන් ගෙන් මිදීම පිණිස හැසිරෙන්නේ ය. එහි ඉදින් ඇල්මක් තොලබන්නේ තම් රක්තා ලද සිත් ඇතිව (සමුම්සරාන් නො ගටා) සිති ඇති ව සමසයා අතර වෙසෙන්නේ ය.

හෝපනය කරණ ලද ඉදුරන් ඇති ව තීරණප්‍රඥ ඇති ව සිති ඇති ව කුලයෙන් කුලයට පිඩු පිණිස හැසිරෙමින් ප්‍රාණන වූ වතසෙනසුන් සෙවුනේ ය. සසරබියෙන් මිදුනේ නිවණෙහි අභිමුක්ත ව (වසන්නේ ය.)

යම් තානෙක බිහිසුනු අරමුණුන් සපියෝත් වෙද්ද ද. විදුලිය ලෙලෙයි ද, මෙසය ගිහිරි කෙරේ ද, මහණ තෙමේ එහි රැ ගණදුරෙහි පහවූ ලොමුදහ ගැණුම් ඇතිව හුන්නේ ය.

මෙය වූ කලී මා විසින් ඒකාන්තයෙන් දක්තා ලද්දේ ය. මම මෙය මෙසේ මෙසේ යයි (තකීදි වශයෙන්) නො කියමි. එක් දහම් දෙසුමෙක මරා පරයා සිටි රහතුන් දහසෙක් ද (වෙයි.)

බොහෝ සේ ශෛක්‍ෂයෝ පන්සියයෙක් ද දශයෙක් ද සියයෙක් ද (වෙති) සියල්ලෝ මාගීශ්‍රොතසට පාමිණියාහු අවිනිපාත සවභාව ඇත්තෝ වෙති. යළි මේ අත්‍යප්පරා නොමෝ පිණට හිමි යයි මාගේ අදහසයි. (ඔවුන්) ගණිත්තට නො හැක්කෙමි. බොරුවට (මා අසුවෙතැයි) බමි.

6. 2. 4.

අරුණවතීසුත්තය.

185. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවත්තුමර සම්පයෙහි ජේතවන තම් වූ අනේපිඩුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්‍ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

පෙරවූවක් කියමි. මහණෙනි, අරුණවත් තම් රජෙක් විය. මහණෙනි, අරුණවත් රජහට අරුණවතී තම් රාජධානියෙක් විය. මහණෙනි, භාග්‍යවත් අතීත් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අරුණවතී රාජධානිය ඇසුරු කොට වැඩවිසූ සේක. මහණෙනි, භාග්‍යවත් අතීත් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට අභිභූසමභව තම් අග්‍ර වූ හදුසුහලය වූ ශ්‍රාවක යුගලයෙක් වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීත් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභිභූ මහණ ඇමතු සේක. “බමුණ, යමු බත් වේලාව යම්කාක් වේ ද, එක්තරා බඹලොවකට එළඹෙන්නෙමු”යි. මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීත් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වී ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීත් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ ද අභිභූ මහණ තෙමේ ද යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළා-අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම අරුණවතී රාජධානියෙන් අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඹලොව පිහළ වූහ.

අථ බො භික්ඛවෙ සිඛි හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො අභිභුං භික්ඛුං ආමනෙතසි: පටිභාතු තං බ්‍රාහ්මණ චුහමුතො ච බ්‍රහ්මපරිසාය ච බ්‍රහ්ම-පාරිසර්ජනස්ස ධම්මි කථාති. එවං හනෙතති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛුං සිඛිස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පටිස්සුතො බ්‍රහ්මානස්ස ච බ්‍රහ්මපරිසර්ජනස්ස ච බ්‍රහ්මපාරිසර්ජෙ ච ධම්මිතා කථාය සංදස්සෙසි සමාදපෙසි සමුතෙතපෙසි සමපහංසෙසි.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා ච බ්‍රහ්මපරිසා ච බ්‍රහ්මපාරිසර්ජා ච උඡ්ඤා-යන්ති ඛියන්ති! විපාවෙනති: අවජරියං වත හො අබ්බුතං වත හො, කථං හි නාම සඤ්ඤා සමමුඛිභුතෙ සාවකො ධම්මං දෙසෙස්සතිති.

අථ බො භික්ඛවෙ සිඛි හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො අභිභුං භික්ඛුං ආමනෙතසි: උඡ්ඤායන්ති බො තෙ බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මා ච බ්‍රහ්මපරිසා ච බ්‍රහ්මපාරිසර්ජා ච. අවජරියං වත හො අබ්බුතං වත හො, කථං හි නාම සඤ්ඤා සමමුඛිභුතෙ සාවකො ධම්මං දෙසෙස්සතිති. තෙත හි තිං බ්‍රාහ්මණ භිස්සොසොමනතාය බ්‍රහ්මානස්ස ච බ්‍රහ්මපරිසර්ජනස්ස ච බ්‍රහ්මපාරිසර්ජෙ ච සංවෙජෙහීති.

එවං හනෙතති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛිස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පටිස්සුතො දිස්සමානෙතපි කායෙන ධම්මං දෙසෙසි. අදිස්ස-මානෙතපි කායෙන ධම්මං දෙසෙසි. දිස්සමානෙතපි හෙට්ඨිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන අදිස්සමානෙතපි උපරිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන ධම්මං දෙසෙසි. දිස්සමානෙතපි උපරිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන අදිස්සමානෙත පි² හෙට්ඨිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන ධම්මං දෙසෙසි.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා ච බ්‍රහ්මපරිසා ච බ්‍රහ්මපාරිසර්ජා ච අවජරි-යබ්බුතවිත්තජාතා අනෙසු: අවජරියං වත හො අබ්බුතං වත හො, සමණස්ස මහිඤ්ඤා මහානුභාවකාති.

අථ බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛිං හගවතනං අරහතනං සමමා-සමුද්ධං එතදවොච: අභිජාතාමි ඛවාහං හනෙත භික්ඛුසමස්ස මජ්ඣෙ ඵවරුපං වාවං භාසිතා, පභොමි ඛවාහං ආට්ඨසො බ්‍රහ්මලොකෙ ඕතො සහස්සිලොකධාතුං⁴ සරෙන විඤ්ඤපෙතනති.

එතස්ස බ්‍රාහ්මණ කාලො එතස්ස බ්‍රාහ්මණ කාලො යං තිං බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මලොකෙ ඕතො සහස්සිලොකධාතුං සරෙන විඤ්ඤපෙය්‍යාසි.

එවං හනෙතති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛිස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පටිස්සුතො බ්‍රහ්මලොකෙ ඕතො ඉමා ගාථායො අභාසි:

ආරහථ⁴ නික්ඛමථ⁵ සුඤ්ඤථ බුද්ධසාසනෙ,
බුතාථ චෙට්ඨතො සෙනා නලාගාරංව කුඤ්ඤරො.

1. ඛියන්ති - මජ්ඣ. 2. අදිස්සමානෙත - මජ්ඣ. 3. සහස්සි - මජ්ඣ. 4. ආරහථ - මජ්ඣ, යනා, PTS. 5. නික්ඛමථ - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අතින් මහණ ඇමතු සේක: බ්‍රහ්ම, බ්‍රහ්මට ද බ්‍රහ්මපිරිසට ද අනාවැසි බ්‍රහ්මට ද දූහම් කථාවෙන් භොපට වැටහේවා”යි. මහණෙනි, අතින් මහණ තෙමේ වහන්ස එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද දූහම්-කථායෙන් කරුණු දැක්වී ය සමාදන් කරවී ය. උත්සාහවත් කරවී ය සතුටු කරවී ය.

මහණෙනි, එහි දී බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද “පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් ආයවයාසීයෙකි! පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් අද්දුතයෙකි. ශාන්තාන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඇති කල්හි කෙසේ නම් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ දෙසා දැයි අවමන් කෙරෙත්, ගරහන්, දෙස් පහළ කෙරෙත්.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අතින් මහණ ඇමතු සේක. බ්‍රහ්ම, බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද “පින්-වත්නි, එකාන්තයෙන් ආයවයාසීයෙකි පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් අද්දුතයෙකි. ශාන්තාන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඇති කල්හි කෙසේ නම් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ දෙසා දැයි”යි භොපට අවමන් කෙරෙත්. බ්‍රහ්ම, එසේ වී නම් තෙපි බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද බොහෝ සෙයින් සංවේගයට පමුණුවා”යි.

මහණෙනි, අතින් මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා පෙණෙන කයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය. තොපෙණෙන කයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය. පෙණෙන යට්ටකයින් යුක්තව ද තොපෙණෙන උඩ අඩකයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය. පෙණෙන උඩ කයින් යුක්තව ද තොපෙණෙන යට අඩකයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය.

මහණෙනි, එහි දී බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද මහණහුගේ මහත් කාණ්ඩ ඇතිබව මහත් අනුභාව ඇති බව පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් ආයවයාසීයෙකි පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් අද්දුතයෙකි”යි ආයවයාසීයාන සිත් ඇත්තෝ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති අතින් මහණ තෙමේ භාග්‍යවත් අතීන් සම්මා-සම්බුදුරජානන් වහන්සේට වහන්ස, මම බික්කහන වෑද ඇවැත්නි, මම බ්‍රහ්මලොව සිටියෙමි සහසුලෝකධාතුව සරසෙන් හඟවන්නට (කටහඬ පවුරු වන්නට සමත්”යි මෙබඳු වචනයක් කියෙමි දැනීම ම යයි මෙය කී ය.

බ්‍රහ්ම, තෙපි යම් හෙයකින් බ්‍රහ්මලොව සිටියාහු සහසුලෝකධාතුව සරසෙන් හඟවන්නාහු නම් බ්‍රහ්ම, මෙයට කාලය යි. බ්‍රහ්ම, මෙයට කාලය යි.

මහණෙනි, අතින් මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා බ්‍රහ්මලොව සිටියේ මේ ශාඛා කී ය.

ආරම්භවිද්‍යා කරවු, නිෂ්පාදනවිද්‍යා කරවු, බුදුසසුනෙහි යෙදෙවු, ආර්ථිකත් බවදමුයෙන් කළ ගෙයක් වනසන්නාක් මෙන් මරසෙනහ නසවු

යො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අපපමනෙනා විහෙස්සති¹
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සිතී ව භගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො අභිභු ව භික්ඛු චුභවානඤ්ඤා චුභවපරිසඤ්ඤා චුභවපරිසඤ්ඤා ව සංවෙජ්ඣා සෙය්-
ථාපි තාම බලවා පූරිසො සම්මිඤ්ඤිතං වා බාහා පසාරෙය් පසාරිතං වා බාහා සම්මිඤ්ඤෙය් එවමෙව තස්මිං චුභවලොකෙ අන්තර්ගතා අරුණෙවතියා රුජ්ඣානියා පාතුරහෙත්තං.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සිතී භගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො භික්ඛු ආමනෙතස්සි:
අස්සුඤ්ඤා නො තුමෙහ භික්ඛවෙ අභිභුස්ස භික්ඛුනො චුභවලොකෙ සීතස්ස
ගාථායො භාසමානස්සාති. අස්සුමහ ඛො මයං භනෙත අභිභුස්ස භික්ඛුනො
චුභවලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති. යථා කථං පන තුමෙහ
භික්ඛවෙ අස්සුඤ්ඤා අභිභුස්ස භික්ඛුනො චුභවලොකෙ සීතස්ස ගාථායො
භාසමානස්සාති. එවං ඛො මයං භනෙත අස්සුමහ² අභිභුස්ස භික්ඛුනො
චුභවලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති.

“අරහථ නික්ඛම්ථ යුඤ්ඤථ බුද්ධසාසනෙ,
බුතාථ චිච්චුනො සෙතං තද්‍රාගාරංව කුඤ්ඤේර.
යො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අපපමනෙනා විහෙස්සති,
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති”³ති.

එවං ඛො මයං භනෙත අස්සුමහ² අභිභුස්ස භික්ඛුනො, චුභවලොකෙ
සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ. සාධු ඛො තුමෙහ භික්ඛවෙ අස්සුඤ්ඤා අභිභුස්ස
භික්ඛුනො චුභවලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති. ඉදමවොච භගවා
අත්තමතා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

6. 2. 5.

පරිනිබ්බාණසුතනං.

186. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කුසිනාග්ගං විහරති උප-
වත්තනෙ මල්ලානං සාරුවනෙ අන්තරෙත යමකසාලානං පරිනිබ්බාණසමයෙ.
අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි: හන්ද දුතී භික්ඛවෙ ආමන්තරාමි වො
වයධම්මා සතිධාරා අප්පමාදෙන සම්පාදෙථාති. අයං තථාගතස්ස පච්ඡිමා වාචා.

අථ ඛො භගවා පඨමඤ්ඤානං³ සමාපජ්ජී. පඨමඤ්ඤානා වුට්ඨතින්තා
දුතිය⁴ඤ්ඤානං සමාපජ්ජී. දුතියඤ්ඤානා වුට්ඨතින්තා තතිය⁵ඤ්ඤානං සමාපජ්ජී.
තතියඤ්ඤානා වුට්ඨතින්තා චතුස්ථ⁶ඤ්ඤානං සමාපජ්ජී.

චතුස්ථඤ්ඤානා වුට්ඨතින්තා ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. ආකාසා-
නඤ්ඤායතනා වුට්ඨතින්තා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. විඤ්ඤාණඤ්ඤා-
යතනා වුට්ඨතින්තා ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනා
වුට්ඨතින්තා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-
යතනා වුට්ඨතින්තා සඤ්ඤාචෙදසිතනිර්ථෙධං සමාපජ්ජී.

1. විහෙස්සති - මජ්ඣ. 2. අස්සුමහා සහා. 3. පඨමං ඤ්ඤානං - මජ්ඣ. PTS.
4. දුතියං - මජ්ඣ. PTS. 5. තතියං - මජ්ඣ. PTS. 6. චතුස්ථං - මජ්ඣ. PTS.

යමෙක් මේ සස්තෙනි අප්‍රමතත ව වෙසෙන්නේ ද (හෙ තෙමේ) ජාතිය හා සංසාරය දුරු කොට දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ ද, අභිතු මහණ හෙමේ ද බ්‍රහ්මත් බ්‍රහ්මජිවස් අකාලාසිබ්බුත්තස් සංවෙග්‍යට පමුණුවා යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළා අතක් දිගු කරන්නේ හෝ මේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ මේ ද, එසෙයින් ම ඒ බ්‍රහ්මලොව අතුරුදන් වුවාහු අරුණවතී රුජධානියෙහි පහළ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, තෙපි බ්‍රහ්මලොව සිට අභිතු මහණ ගාථා කියද්දී තොඇසුහු ද? වහන්ස, අපි අභිතු මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී ඇසුමිහ. මහණෙනි, තෙපි අභිතු මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී ඒ කෙසේ තම් ඇසුහු ද? වහන්ස, අපි අභිතු මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී මෙසේ ඇසුමිහ.

ආරම්භවීයීය කරව්, නිෂක්‍රමණවීයීය කරව්. බුදුසසුන්හි යෙදෙව්. ඇතකු බටදමුගෙයක් වතසන්නාක් මෙන් මරසෙනත තසව්.

යමෙක් මෙසස්තෙනි අප්‍රමතත ව වෙසෙන්නේ ද (හෙ තෙමේ) ජාතිය හා සංසාරය දුරු කොට දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.

වහන්ස, අපි අභිතු මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී මෙසේ ඇසුමිහ.

මහණෙනි, මෑතව්, මෑතව්. මහණෙනි, තෙපි අභිතු මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී ඇසුහු ය. මෑතව්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටුසිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගත්හ.

6. 2. 5.

පටිභිබ්බාණසුත්‍රය.

186, මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් සමයෙහි කුසිනායුත්තර උපවතනන තම් වූ මලලරජුන්ගේ සල්ලයතෙහි සල්ලාක්සුවල අතරෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, දැන් වතාහි තොප අමතමි. සංසාරයෝ තාසෙන සුල්ලන. අප්‍රමාදයෙන් සමාදානය කරව්. මෙය තථාගතයන් වහන්සේගේ අනන්ත වචනයයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත් සේක. ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවත් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවත් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවත් සේක.

චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගිට ආකාසානඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක. ආකාසානඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට ආකිඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක. ආකිඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට තේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක. තේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට සඤ්ඤාචෙදසිභානිරෝධයට සමවත් සේක.

සඤ්ඤවේදයිතනිදේධං වුට්ඨිතිභා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං වුට්ඨිතිභා ආකිඤ්ඤාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. ආකිඤ්ඤාසඤ්ඤායතනං වුට්ඨිතිභා විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං වුට්ඨිතිභා ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. ආකාසානඤ්ඤායතනං වුට්ඨිතිභා චතුර්ථකානං සමාපජ්ජි. චතුර්ථකානං වුට්ඨිතිභා තතියජ්ඣානං සමාපජ්ජි. තතියජ්ඣානං වුට්ඨිතිභා දුතියජ්ඣානං සමාපජ්ජි. දුතියජ්ඣානං වුට්ඨිතිභා පඨමජ්ඣානං සමාපජ්ජි.

පඨමජ්ඣානං වුට්ඨිතිභා දුතියජ්ඣානං සමාපජ්ජි. දුතියජ්ඣානං වුට්ඨිතිභා තතියජ්ඣානං සමාපජ්ජි. තතියජ්ඣානං වුට්ඨිතිභා චතුර්ථකානං සමාපජ්ජි. චතුර්ථකානං වුට්ඨිතිභා සමනන්තරං භගවා පරිනිබ්බාසි.

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණං බ්‍රහ්මා ඤාතං¹ ශ්‍රමං ගාථං අභාසි:

සබ්බෙව නික්ඛිපිසානති භූතා ලොකෙ ඤාමිසං,
යථා² එතාදිසො සථා ලොකෙ අප්පට්ඨුග්ගලො,
තථාගතො බලප්පතො සම්මුද්ධො පරිනිබ්බුතොති.

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණං ඤාතං දෙවානම්ඤෙ ශ්‍රමං ගාථං අභාසි:

අතිව්වා වත සඤ්ඤා උප්පාදවයධම්මිනො,
උප්පජ්ජිතා නිරුජ්ඣානති තෙසං වුපසමො සුඛොති

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණං ආයසමා ආතඤ්ඤ ශ්‍රමං ගාථං අභාසි:

තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
සබ්බාකාරවරුපෙන සම්මුද්ධො පරිනිබ්බුතොති.

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණං ආයසමා අනුරුද්ධො ශ්‍රමා ගාථායො අභාසි:

තාහු අසාසපසාසො ඕතචිතතස්ස තාදිනො,
අතෙජො සන්තිමාරබ්බ වක්ඛුමා පරිනිබ්බුතො.
අසුලුභිතො විතොතො වේදනං අඤ්ඤාසසි,
පඤ්ඤාතස්සෙව නිබ්බාණං විමොහොනො වේතස්සො අනුති.

පරිනිබ්බාණං වග්ගො දුතියො

තහුඤ්ඤානං:

බ්‍රහ්මාසනං³ දෙවදත්තො අකුකුචිඤ්ඤ අරුණවතී,
පරිනිබ්බාණෙන ව දෙසිධං ඉදං බ්‍රහ්මපඤ්ඤානති.*

බ්‍රහ්මසංඝ්‍රහනං සමනං.

1. සමනානතරං - මජ්ඣං. 2. යථා - මජ්ඣං - සහ 3. බ්‍රහ්මායාචනා - සිමු 2

* බ්‍රහ්මායාචනං අගාරවඤ්ඤ බ්‍රහ්මදෙව්වා බ්‍රහ්මා ව බ්‍රහ්මා, අඤ්ඤාතරො ව බ්‍රහ්මා සොකාලිකඤ්ඤ නිසසාඤ්ඤා තුරු ව, බ්‍රහ්මා සොකාලිකඤ්ඤ සහභික්ඛාසරණ දෙවදත්තො, අසුලුභිතං අරුණවතී පරිනිබ්බාණෙන පඤ්ඤාතසාති. අහු ඉදං ගාථායො දිසානත - මජ්ඣං.

සඤ්ඤාවෙදසිත නිරුධයෙන් නැගිට තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට ආකිඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. ආකිඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට ආකාසානඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. ආකාසානඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන් සේක. චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් සේක.

ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන් සේක. චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගිට ධ්‍යානයෙන් නැගිටීම සමග ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මේ ගාථාව කී ය.

ලෝකයෙහි අප්‍රතිප්‍රභූල වූ තථාගත වූ බලයට පෑමිණියා වූ සියලු ධර්මයන් අවබෝධ කළා වූ මෙබඳු වූ ශාත්තෘන් වහන්සේ (පවා) යම් සේ පිරිනිවීයේක් ද (එසෙයින්) ලෝකයෙහි සියලු සත්‍යයෝ සිරුර බැහැර දමන්නාහු ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම සක්දෙව්‍රජ මේ ගාථාව කී ය.

සංසකාරයෝ එකානනයෙන් අනිත්‍යය හ. ඉපදීම හා නැසීම සවභාව කොට ඇත්තාහ. ඉපද නිරුඳි වෙත්. ඔවුන්ගේ සංසිදීම සුව ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරවුවෝ මේ ගාථාව කීහ:

සියලු ආකාර උතුම් කරුණුවලින් සමන්විත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි එකෙණෙහි බිහිසුණු සිදුවීමක් විය. එකෙණෙහි ලොවු-දහගැණුමෙන් විය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම ආයුෂමත් අනුරුඳි තෙරණුවෝ මේ ගාථා කීහ:

සමාහිතසිත් ඇති තාදී ගුණවත් බුදුරජානන් වහන්සේගේ ආශාස-ප්‍රශාසය නො වූයේ ය. අතෙජ (තෘණා රහිත) වූ පසැස් ඇති බුදුරජානන් වහන්සේ නිවණ ඇරඹ පිරිනිවී සේක.

නොහැකුළු සිතින් වේදනාව ඉවසූ සේක. සිත පිළිබඳ මිදීම පහත නිවීම මෙන් විය.

පරිනිබ්බාණ වර්ග දෙවෙනි සි.

එහි උද්දාය:

සතසිකුමාර, දෙවදහත, අකිකච්ඡද, අරුණවතී, පරිනිබ්බාණ යයි මේ බ්‍රහ්මපඤ්චකය දෙයනා කරණ ලදී.

බ්‍රහ්මසංයුතතය නිමසේය.

7. බ්‍රාහ්මණසංයුතාං.

1. අරහතචගො.

7. 1. 1.

බ්‍රහ්මද්‍රාහිසංයුතාං.

187. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජ්ඣනෙ විහරති චෙඵවනෙ කලඤ්ඤතිවාපෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤකරස්ස භාරදාජ-ගොතතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රහ්මද්‍රාහී නාම බ්‍රාහ්මණී අභිප්පසන්නා හොති චුද්ධෙ ව ධම්මෙ ව සබ්බෙ ව.

අඵ බො බ්‍රහ්මද්‍රාහී බ්‍රාහ්මණී භාරදාජගොතතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස භතතං උපසංහරන්ති උපකඛලිනා¹ තිකඛතභුං උදුතං උදුතෙසි: 'තමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුඤ්ඤාස්ස. තමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුඤ්ඤාස්ස. තමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුඤ්ඤාස්සාති.

එවං චුතෙන භාරදාජගොතතො බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මද්‍රාහීං බ්‍රාහ්මණීං එතදවොච: 'එවමෙවං පතායං වසලී යස්මිං වා තස්මිං වා තස්ස බ්‍රහ්මකස්ස සමණස්ස වණණං භාසති. ඉදුති ත්‍යාගං වසලී තස්ස සඤ්ඤානො වාදං ආරොපෙස්සාමිති.

ත ඛවාහං තං බ්‍රාහ්මණ පස්සාමි සද්දෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුභවකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සද්දෙවමනුස්සාය යො තස්ස භගවතො වාදං ආරොපෙය්‍ය අරහතො සම්මාසම්මුඤ්ඤාස්ස. අපි ව තිං බ්‍රාහ්මණ ගච්ඡ ගන්තා විජානිස්සාමිති²

අඵ බො භාරදාජගොතතො බ්‍රාහ්මණො කුපිතො අතතතමතො යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙණා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො භාරදාජගොතතො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසායි:

කිං සු කුචා³ සුඛං සෙති කිං සු කුචා ත සොචති,
කිස්සස්ස එකධම්මස්ස වධං රොවෙසි ගොතමාති.

කොඛං කුචා සුඛං සෙති කොඛං කුචා ත සොචති,
කොඛස්ස විසමුලස්ස මධුරගස්ස බ්‍රාහ්මණ,
වධං අරියං පසංසන්නි තං හි කුචා ත සොචතීති.

1. උපකඛලිනා - පිටු. ස්‍යා, PTS. 2 ගන්තාපි ජානිස්සාමිති - ස්‍යා. 3. ඡෙචා - මජ්ඣං, ස්‍යා, PIP.

7. බ්‍රාහ්මණසංස්කෘතිය.

1. අරහත්තවර්ගය.

7. 1. 1.

ධනඤ්ජානිසූත්‍රය.

187. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේච්චනාදර්ශයෙහි වැඩ-වසන සේක. එකල්හි භාරදාජ ගෝත්‍රයෙහි උපන් එක්තරා බමුණකුගේ ධනඤ්ජානි නම් බැමිණිය බුදුන් කෙරෙහි ද දහම් කෙරෙහි ද සතුන් කෙරෙහි ද බෙහෙවින් පහත් වූවා වෙයි.

ඉක්බිති ධනඤ්ජානී බැමිණිය භාරදාජගෝත්‍රබමුණාට බත් එළවත්නී පැකිලී “ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට තමසකාර වේවා! ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට තමසකාර වේවා! ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට තමසකාර වේවා!”යි තෙවරක් උදන් ඇතී ය.

මෙසේ කී කල්හි භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු ධනඤ්ජානී බැමිණියට මෙසේ ම මේ සැබොලිය යම් ඒ තැනක දී හෝ යම් ඒ මුඩුමහණහුගේ ගුණ කියයි. සැබොලිය, දන් මම තිගේ ඒ ශාය්‍යාගට වාද නගන්නෙමි යි මෙය කී ය.

බමුණ, යමෙක් භාග්‍යවත් අතීන් ඒ සමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට වාද නගන්නේ නම් මම එබන්දකු දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොවිහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි නො ම දකිමි. එහෙත් බමුණ තෙපි යවු. ගොස් දැනගත්තහු යයි.

ඉක්බිති භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු කිපියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්වේ ය. එකත්පසෙක හුන් භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

ගෞතමශ්‍රේණී, කුමක් නසා සුවසේ හොඳී ද? කුමක් නසා ශෝක නොකෙරේ ද? කිනම් එක් දහමක් නාසීම රුක්තෙහි ද?

බමුණ, ක්‍රෝධය නසා සුවසේ හොඳී. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නොකෙරෙයි. විෂසංඛ්‍යාත දූඛවිපාකයට මුල් වූ මිනිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නාසීම ආයාසියෝ පසසත්. ඒ ක්‍රෝධය නසා (සිටියේ) ශෝක නොකෙරේ මැයි.

එවං චුතො භාරද්‍රාජගොතො බ්‍රාහ්මණො භගවතං එතදවොච; අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය මුද්‍රහස්ස වා මග්ගං ආවිකෙකිය්‍ය, අක්කිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුතො රූපානි දුක්ඛිනතීති. එවමෙවං¹ නොතා ගොතමෙන අතෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මස්ස භික්ඛුසංඝස්සථ. ලභෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තියෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

අලඪ ඛො භාරද්‍රාජගොතො බ්‍රාහ්මණො භගවතො සන්තියෙ පබ්බජ්ජං, අලඪ උපසම්පදං, අචිරුපසම්පන්නො ඛො සත්‍යස්මා භාරද්‍රාජො එකො චූපකධොසා අපමනෙනා ආතාපි පතිතෙනා විහරන්තො ත චීරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අභාරස්මා අභාරියං පබ්බජන්ති, තදනුහතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභික්ඛස්ස සච්ඡිකක්ඛා උපසම්පජ්ජ විහාසි. ඛිණො ජාති, චූසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං. තාපරං ඉන්ධනායාති අබ්බාස්සස්සි. අස්සස්සතරො ව පතායස්මා භාරද්‍රාජො අරහතං අහොසිති.

7. 1. 2.

අකෙකාසසුතනං.

188. එකං සමයං භගවා ශ්‍රත්ථගෙන විහරති චෙට්ඨමනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. අස්සොසි ඛො අකෙකාසසුතනාරද්‍රාජො බ්‍රාහ්මණො භාරද්‍රාජගොතො කීර බ්‍රාහ්මණො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තියෙ ආභාරස්මා අභාරියං පබ්බජිතොති. කුටිනො අනත්තමනො ඤෙත භගවා තෙනුපසම්ඝමී, උපසම්ඝමිතා භගවතං අසම්භාති ඵරුසාති වාමාති අකෙකාසති පරිභාසති.

එවං චුතො භගවා අකෙකාසසුතනාරද්‍රාජං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: තං කිං මස්සස්සි බ්‍රාහ්මණ අපි නු තෙ ආගච්ඡන්ති මිත්‍රාමිත්‍රා ස්ඤ්ඤාසාලොභිතා අතිථයොති². අපොසද්ධ මෙ හො ගොතම ආගච්ඡන්ති මිත්‍රාමිත්‍රා ස්ඤ්ඤාසාලොභිතා අතිථයොති.

තං කිං මස්සස්සි බ්‍රාහ්මණ, අපි නු තෙසං අනුප්පදෙසි බාදනීයං වා හොජනීයං වා සායනීයං වාති?

අපොසද්ධ තෙසාහං හො ගොතම අනුප්පදෙමි බාදනීයං වා හොජනීයං වා සායනීයං වාති.

සචෙ ඛො පන තෙ බ්‍රාහ්මණ නප්පට්ඨගණන්තති කස්ස තං හොතීති.

සචෙ තෙ හො ගොතම නප්පට්ඨගණන්තති අම්බාකමෙව තං හොතීති

1. එවමෙව - ස්‍යා, සිවු. 2. අභිජියො - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS.

මෙසේ වදාළ කල්හි භාරදාජගෝත්‍රබමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද? වැසුනු දෙයක් වැසුම් හරින්නේ හෝ වේ ද? මං මූලා වූවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද? ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහු යයි අපුරෙහි තෙල් පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද? එසෙයින් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නියායෙන් දහම් පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද, දහම ද බික්සහන ද සරණ යෙමි. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබමිවා උපසප්‍රව ලබමිවා යි.

භාරදාජගෝත්‍රබමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලද්දේ ය, උපසප්‍රව ලද්දේ ය. උපසපත් වූ නොබෝකල් ඇති ආයුෂමත් භාරදාජ තෙමේ එකලා වගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ නොපමාව කෙලෙස් තවනවෙර ඇතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමින් යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මැනවින් ම ගිහිගෙන් තික්ම සක්තට පැමිණෙද් ද, මගබ්බසර කෙළවර කොට ඇති ඒ අතීත්තිය නොබෝ කලෙකින් ම මේ අත්බැවිහි ම තෙමේ ම මැනවින් දහ සාක්‍ෂාත් කොට ඊට පැමිණ විසි ය. ජාතිය ඝෘය වූවා ය. බ්බසර වැස නිවෙත ලදී. සිවුමග කටයුතු කරණ ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකෙක් තැනැයි දැනගත්තේ ය. ආයුෂමත් භාරදාජ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 2.

අනෙකාස සුත්‍රය.

188. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජජගහනුවර සම්පයෙහි කලාදකනිවාට නම් වෙච්චතාරුමයෙහි වැඩවසන සේක. අනෙකාසක භාරදාජබමුණු තෙමේ භාරදාජගෝත්‍රබමුණා ගිහිගෙන් තික්ම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් සම්පයෙහි සක්තෙහි පැවිදි වී යයි ඇසී ය. කිපියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසහන වූ පරාම වචනයෙන් ආත්‍රොශ කෙරෙයි. පරිභව කෙරෙයි.

මෙසේ ආත්‍රොශ පරිභව කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනෙකාසක-භාරදාජබමුණාහට මෙය වදාළ සේක. බමුණ, ඒ කුමැයි හගිහි ද? ආගතතුක වූ තාගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ සහලේ නැයෝ (තෘ නිවසට) පැමිණෙද්ද? භවත් ගෞතමයෙනි, ආගතතුක වූ මාගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ සහලේ නැයෝ ඇතැම් දිනෙක පැමිණෙති.

බමුණ, ඒ කුමැයි හගිහි ද? ඔවුන්ට කැයුත්තක් හෝ බුදියයුත්තක් හෝ රහ විදියයුත්තක් හෝ දෙන්නෙහි ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, මම ඔවුන්ට කැයුත්තක් හෝ බුදියයුත්තක් හෝ රහ විදියයුත්තක් හෝ ඇතැම් දිනෙක දෙමි.

බමුණ, ඉදින් ඔහු නො පිළිගණිත් නම් එය කාට වේ ද?

භවත් ගෞතමයෙනි ඉදින්, ඔහු නො පිළිගණිත් නම් එය අපට ම වෙයි.

එවෙලෙව බො බ්‍රාහ්මණ යං නිං අලෙහ අනකෙකාසනෙන අකෙකාසිසි,
අරෙසෙනෙන¹ රෙසෙසි, අහණිකෙන හණ්ඨි, තං තෙ මයං තප්පට්ඨගණාම.
තවෙවෙනං බ්‍රාහ්මණ හොති. යො බො බ්‍රාහ්මණ අකෙකාසනං පට්ටකෙකාසනි,
රෙසෙනං පට්ටරෙසෙනි, හණ්ඨනං පට්ටහණ්ඨි, අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ
සම්මුඤ්ඤති විනිහරති. තෙ මයං තයා තෙව සම්මුඤ්ඤාම න විනිහරාම.
තවෙවෙනං බ්‍රාහ්මණ හොති, තවෙවෙනං බ්‍රාහ්මණ හොති.

[බ්‍රාහ්මණෝ:]

හවනං බො ගොතමිං සරුජිකා පරිසං එවං ජාතාති: අරහං සමණො
ගොතමොති. අථ ච පත හවං ගොතමො කුජ්ඣතිති.

[හහවා:]

අකෙකාසිසං කුතො කොධො දනතස්ස සමජ්චිනො,
සමමදඤ්ඤ විමුත්තස්ස උපසන්නස්ස තාදිනො.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඛං පටිකුජ්ඣති,
කුඛං අපපට්ටිකුජ්ඣනො සමිහාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභින්නමත්ථං වරති අත්තතො ව පරස්ස ව,
පරං සමිකුපිතං ඤාති යො සතො උපසමමති.

උභින්නං තිකිච්ඡන්නං² අත්තතො ව පරස්ස ව,
ජතා මඤ්ඤනති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොවිද්දති.

එවං වුත්තෙ අකෙකාසකභාරථාජො බ්‍රාහ්මණො හහවනං එතදවොච:
අභිකක්කන්නං හො ගොතම, -පෙ- එසාහං හවනං ගොතමං සරණං
ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ඤ භික්ඛුසමික්ඛඤ්ඤ. ලභෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස
සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

අලත්ථ බො අකෙකාසකභාරථාජො බ්‍රාහ්මණො හහවතො සන්තිකෙ
පබ්බජ්ජං, අලත්ථ උපසම්පදං. අචිරුපසම්පන්නො බො පතායසමා අකෙකා-
සකභාරථාජො එකො වුපකට්ඨො අපමනො ආතාපී පතිතනො
විකරනො න විරසෙසව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ
සයං අභිඤ්ඤ සමජිකත්වා උපසම්පජ්ජා විහාසි. බිණ්ණ ජාති, වුසිතං
බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තතායාති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤ-
තරො ව පතායසමා භාරථාජො අරහතං අනොසිති.

1. ආරොසනෙන - මජ්ඣ. සං. 2. තිකිච්ඡන්නාහං - සිවු.

බමුණ, එසෙයින් ම යම් හෙයකින් තෝ ආත්‍යොය නොකරණ අපට ආත්‍යොය කෙරෙහි ද? නොකිපෙන අපට කීපෙහි ද? හණ්ඩිත නොතහන අපට හණ්ඩිත තහනි ද? තාගේ ඒ ආත්‍යොයාදිය අපි නො පිළිගනිමු. බමුණ තෙල තට ම වෙයි. බමුණ, යමෙක් ආත්‍යොය කරන්නහුට පෙරළා ආත්‍යොය කෙරේ ද, කීපෙන්නහුට පෙරළා කීපේ ද, හණ්ඩිත තහන්නහුට පෙරළා හණ්ඩිත තහා ද, බමුණ, මේ තෙමේ එකතු ව අනුභව කෙරේ. උනුතට සමචලා කරතියි කියනු ලැබේ. ඒ අපි තා සමග එකතුව නො වලඳමු. උනුතට සමචලා නොකරමු. බමුණ, තෙල තට ම වෙයි. බමුණ තෙල තට ම වෙයි.

[බමුණ:]

රජු සහිත පිරිස මහණගොයුම්හු රහත්හ සි මෙසේ හවත් ගෞතමයන් දනී. එහෙත් හවත් ගොයුම්හු කීපෙති.

[හහවත්හ:]

දැමුනු සම්ඳිවි පාවතුම් ඇති මොනවට දැන මිදුනු සත්ත්වන් වූ නාදී ගුණ ඇති නොකිපෙන රහත්හට ක්‍රොධයෙක් කොයින් ද,

යමෙක් කිපුනහුට පෙරළා කීපේ ද, එයින් ඒ පුතුලටාම පව වේ. කිපියහුට පෙරළා නොකිපෙන්නේ දිනීමට දුෂකර වූ (ක්‍රොධ) සංක්‍රාමය දිනයි.

යමෙක් මෙරමා කිපියහු දැන සිහි ඇතිව ඉවසා ද, (හෙ තෙමේ) තමහට ද මෙරමාහට ද (යහ) දෙදෙනාහට ම වැඩ සාදයි.

තමහට ද මෙරමාහට ද (යහ) දෙදෙනාට ම පිළියම් කරනුවහු බාලයහ සි ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ ඒ ජනයෝ හඟිත්.

මෙසේ වදල කල්හි අකෙකාසකභාරආච බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. මේ මම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද දහම ද ඕක්සහන ද සරණ යෙමි. මම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ලබමි වා. උපසපුව ලබමි වා. අකෙකාසකභාරආච බ්‍රහ්මඡන්ද තෙමේ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ලැබී ය. උපසපුව ලැබීය. උපසපත් නොබෝ කල් ඇති ආයුෂමත් අකෙකාසකභාරආච තෙමේ එකලාව ගණ්‍යා කෙරෙත් වෙන්ව නොපලාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවණෙහි මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමින් කුලපුත්‍රයෝ යමක් පිණිස මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පාවිද්දට යෙත් ද, මගබ්බසර කෙළවර කොට ඇති ඒ නිරුත්තර වූ රහත් බව නොබෝකලෙකින් දුටුදම්මෙහි ම තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ විසී ය. ජාතිය ක්‍ෂය වූවාය. බ්‍රහ්මාර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරණ ලදී. මේ බැව් පිණිස අතෙකෙක් තැනැයි දැන ගත්තේ ය. ආයුෂමත් භාරආච තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 3.

අසුරිඤ්ඤාසුතං.

189. එකං සමයං භගවා ග්‍රීෂ්මග්‍රීෂ්ම විහරති චෙට්ඨවනේ කලඤ්ඤානිවාපෙ. අස්සොසි ඛො අසුරිඤ්ඤාසුතාරද්වාපො මූලාශ්‍රණො භාරද්වාපගොතොති කීර්තිමානො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොති. කුපිතො අනතතමතො යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිතො භගවන්තං අසඬකාති එරුසාති වාචාති අස්සොසති පරිභාසති. එවං වුතෙත භගවා තුණති අගොසි.

අථ ඛො අසුරිඤ්ඤාසුතාරද්වාපො මූලාශ්‍රණො භගවන්තං එතදවොච: ජිතො'සි සමණ, ජිතො'සි සමණාති.

[භගවා:]

ජයං වෙ මඤ්ඤති ඛාලො වාචාය එරුසං භණං,
ජයං වෙ වස්ස තං හොති යා තිතිකතා විජාතතො.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඨං පටිකුජ්ඣති,
කුඨං අපටිකුජ්ඣනො සඬකාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභික්ඛමන්ථං වරති අත්තතො ව පරස්ස ව,
පරං සංකුපිතං ඤාතො යො සතො උපසමෙති.

උභික්ඛං තිකිච්ඡන්තං² අත්තතො ව පරස්ස ව,
ජනා මඤ්ඤන්ති ඛාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොට්ඨති.

එවං වුතෙත අසුරිඤ්ඤාසුතාරද්වාපො මූලාශ්‍රණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකක්ඛන්තං හො ගොතම, -පෙ- අඬහඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ව පනාසස්මා
භාරද්වාපො අරහතං අගොසිති.

7. 1. 4.

බිලඬිතිකසුතං.

190. එකං සමයං භගවා ග්‍රීෂ්මග්‍රීෂ්ම විහරති චෙට්ඨවනේ කලඤ්ඤානිවාපෙ. අස්සොසි ඛො බිලඬිතිකසුතාරද්වාපො මූලාශ්‍රණො භාරද්වාපගොතොති කීර්තිමානො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොති. කුපිතො අනතතමතො යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිතො තුණතිතුතො එකමන්තං අට්ඨාසි.

අථ ඛො භගවා බිලඬිතිකසුතාරද්වාපස්ස³ මූලාශ්‍රණස්ස වෙතස්ස වෙතො
පරිවිතකකමඤ්ඤාසු බිලඬිතිකසුතාරද්වාපං¹ මූලාශ්‍රණං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

යො අපදුට්ඨස්ස තරස්ස දුස්සති සුඤ්ඤස්ස පොඤ්ඤාසු අනඬහණස්ස,
තමෙව බාලං පච්චෙති පාපං සුමුමො රජො පටිච්චාතංව ඛින්නොති.

1. මූලාශ්‍රණො කීර්තිමානො. PTS. 2. බිලඬිතිකස්ස භාරද්වාපස්ස - මජ්. PTS.
බිලඬිතිකසුතාරද්වාපගොතොති - සී. 1. 2. තිකිච්ඡන්තං - සී. 1. 2. 4. බිලඬිතික.
භාරද්වාපං - මජ්. PTS.

7. 1. 3.

අසුරිකසුත්‍රය.

189. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ චේඨවනාශමයෙහි වැඩ වසන සේක. අසුරිකසු-
භාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාරද්වාජගෝත්‍ර බමුණා ගිහිගෙන් නික්ම ප්‍රමණ
ගෞතමයන් සම්පයෙහි පැවිද්දට ගියේ ය යි ඇසීය. කිපියේ නො සතුටු
සිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට අසභ්‍ය පරුෂ වචනයෙන් ආක්‍රොශ කෙරෙයි. පරිභව
කෙරෙයි. එසේ ආක්‍රොශ පරිභව කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
නිශ්ශබ්ද වූ සේක.

ඉක්බිති අසුරිකසුභාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙය කී ය. මහණ, දිනුයෙහි ද, මහණ දිනුයෙහි ද.

[භගවත්තු:]

අඤ්ඤාන තෙමේ වචනයෙන් පරුෂ බෙණෙමින් ඒකාන්තයෙන් තමන්ට
ජයෙකැයි හඟී. (ඉවසීමෙහි ගුණ) දන්නහුගේ යම් ඉවසීමක් වේ ද, ඒ
ඔහුට ජයෙක් ම වේ.

යමෙක් කිපියහුට පෙරළා කීපේ ද, එයින් ඔහුට ම පව වේ. කිපියහුට
පෙරළා නො කීපෙන්නේ දුකසේ දිනියහැකි ක්‍රෝධ සම්ප්‍රාමය දිනයි.

යමෙක් මෙරළා කිපියහු දැන සිටි ඇතිව ඉවසා ද, (හෙතෙමේ)
තමහට ද මෙරළාහට ද (යන) දෙදෙනාහට ම වැඩ සාදයි.

තමහට ද මෙරළාහට ද යන දෙදෙනාහට ම පිළියම් කරනුවහු බාල-
යහසි බලියෙහි අදහස වූ ඒ ජනයෝ හඟිත්.

මෙසේ වදාළ කල්හි අසුරිකසුභාරද්වාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා
මැනවි ... දැනගත්තේ ය. ආයුෂ්මත් භාරද්වාජ තෙරණුවෝ රහතුන්
අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 4.

බිලබ්බිකසුත්‍රය.

190. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි
කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ චේඨවනාශමයෙහි වැඩ වසන සේක. බිලබ්බික-
භාරද්වාජ බමුණු තෙමේ භාරද්වාජගෝත්‍ර බමුණා ගිහිගෙන් නික්ම ප්‍රමණ
ගෞතමයන් වෙත පැවිද්දට ගියේ ය යි ඇසී ය. කිපියේ නොසතුටු
ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නිහඬ ව එකත්
පසෙක සිටියේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමයිතින් බිලබ්බිකසුභාරද්වාජ බමුණාගේ
විත්තපරිච්ඡිතය දැන බිලබ්බිකසුභාරද්වාජ බමුණාට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

යමෙක් නිරපරාධ වූ පිරිසිදු වූ නිකේශි වූ පුරුෂපුද්ගලයකුට අපරාධ
කෙරේ ද, ඒ පව උඩුසුලඟට දමන ලද සිසුම් රජසක් මෙන් ඒ අඤ්ඤා
තරා ම පෙරළා එයි.

එවං චුත්තෙ තිලඛිතිකභාරථාප්පො මුග්ගල්ලො හගවන්තං එතදවොච:
අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පතායසමා භාරථාප්පො
අරහතං අහොසිති

7. 1. 5.

අභිංසකසුත්තං.

191. සාවස්ථියං¹—

අථ බො අභිංසකභාරථාප්පො මුග්ගල්ලො යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්භා හගවතා සද්ධිං සමෙවාදි. සමෙවාදනීයං කථං සාරණීයං
විහිසාරෙභා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො බො අභිංසක-
භාරථාප්පො මුග්ගල්ලො හගවන්තං එතදවොච: අභිංසකාහං හො ගොතම
අභිංසකාහං හො ගොතමාති.

[හගවා:]

යථා නාමං තථා වස්ස සියා බො භිං අභිංසකො,
යො ව කායෙන වාචාය මනසා ව න භිංසති,
ස වෙ අභිංසකො භොති යො පරං න විහිංසතිති.

එවං චුත්තෙ අභිංසකභාරථාප්පො මුග්ගල්ලො හගවන්තං එතදවොච:
අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පතායසමා භාරථාප්පො
අරහතං අහොසිති.

7. 1. 6.

ජවාසුත්තං.

192. එකං සමයං හගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙනවිනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ, අථ බො ජවාභාරථාප්පො මුග්ගල්ලො යෙන හගවා
තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා හගවතා සද්ධිං සමෙවාදි. සමෙවාදනීයං කථං
සාරණීයං විහිසාරෙභා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො බො
ජවාභාරථාප්පො මුග්ගල්ලො හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

අනෙකා ජවා බති ජවා ජවාය ජවිතා පජා,
තං තං ගොතම පුච්ඡාමි කො ඉමං විජට්ඨෙ ජට්ඨති.

[හගවා:]

පිලෙ පතිට්ඨාය තරො සපඤ්ඤා වින්තං පඤ්ඤාඤච භාවයං,
ආකාපි නිපකො භික්ඛු සො ඉමං විජට්ඨෙ ජට්ඨං.

යෙසං රුගො ව දෙහො ව අවිජ්ජා ව විරුජ්ජිතා,
බිණ්ණසවා අරහන්තො තෙසං විජට්ඨිතා ජට්ඨා.

1. එකං සමයං -පෙ- අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ - සිවු. 1. 2.

මෙසේ වදාළ කල්හි බිලබ්බිකභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... ආයුෂමත් භාරදාජ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 5.

අභිංසකසූත්‍රය.

191. සෘමාන්තුවර—

එකල්හි අභිංසකභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට කීමවා, එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් අභිංසකභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවත් භෞතමයෙනි, මම අභිංසක වෙමි. භවත් භෞතමයෙනි, මම අභිංසක වෙමි”යි මෙය කීයේ ය.

[භගවත්හු:]

තාමය යමිසේ ද, ඉදින් එසේ වන්නෙහි තමි තෝ අභිංසක ම වෙහි. යමෙක් කයින් වචනයෙන් හා සිතින් ද, හිංසා නො කෙරේ ද, යමෙක් මෙරළා නො වෙහෙසා ද, හෙ තෙමේ එකාත්තයෙන් අභිංසකයෙක් වේ යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි, අභිංසකභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... ආයුෂමත් භාරදාජ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 6.

ජපාසූත්‍රය.

192. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘමාන්තුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු මහසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ජපාභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට කීමවා, එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ජපාභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

ආතුලික අවුල් ය, පිටත අවුල් ය. ප්‍රජාව අවුලෙන් වළඳනා ලද්දේ ය. භෞතමයන් වහන්ස, එය මුඛ විවාරමි: කවරෙක් මේ අවුල නිරවුල් කරන්නේ දැයි.

[භගවත්හු:]

ප්‍රතිසංකප්පඥ ඇති කෙලෙස් තවන වීර්‍යය ඇති පාරිභාරිය නුවණ ඇති (සසර) සිය දක්නාසුලු ඒ සත්ත්ව තෙමේ ශීලයෙහි පිහිටා සමාධිය හා ප්‍රඥාව ද වඩමින් මේ (තෘෂණ) අවුල නිරවුල් කරන්නේ ය.

යම් කෙනකුත් විසින් රාගයත් දෝෂයත් අවිද්‍යාවත් දුරු කරණ ලද්දෙකු ද, (ඔහු) සම්මානසුඛ රහත්හුය. ඔවුන් විසින් (තෘෂණ) අවුල නිරවුල් කරණ ලදී.

යථ කාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති,
පථිසං රූපසඤ්ඤා ව එතෙසා¹ ඒජජතෙ ජට්ඨාති.

එවං චූතො ජට්ඨාරථාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොචා-
අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පනායස්මා භාරථාජො
අරහතං අහොසිති.

7. 1. 7.

සුද්ධිකසුභතං.

193. ඝාමස්මයං—

අථ ඛො සුද්ධිකභාරථාජො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්භා භගවතා සද්ධිං සමොද්දි. සමොද්දහීයං කථං සාධුණීයං
චිතිසාරෙභා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො ඛො සුද්ධිකභාරථාජො
බ්‍රාහ්මණො භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි.²

න බ්‍රාහ්මණො සුජ්ඣති කොච ලොකෙ සිලවාපි තපොකරං,
විජජාචරණසම්පන්නො සො සුජ්ඣති න අඤ්ඤා ඉතරං පජාති.

[භගවා:]

බහුමි පලපං ජපං න ජට්ඨා හොති බ්‍රාහ්මණො,
අන්තො කසම්බුසංකිලිට්ඨො කුහතං උපනිස්සිතො.

බතහීයො බ්‍රාහ්මණො වෙස්සො සුඤ්ඤා වණ්ඩාලසුභකුසො,
ආරභාමිරියො පභිතතො නිච්චං දලහපරක්කමො,
පපොති පරමං සුද්ධිං එවං ජාතාහි බ්‍රාහ්මණාහි.

එවං චූතො සුද්ධිකභාරථාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොචා:
අභිකක්කන්තං හො ගොතම. -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පනායස්මා භාරථාජො
අරහතං අහොසිති.

7. 1. 8.

අභිකසුභතං.

194. එකං සමයං භගවා ඤජගගෙ විහරති චෙඨවගො කලඤ්ඤා-
නිවාපො. තෙන ඛො පන සමයෙන අභිකභාරථාජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස
සප්පිතා පායාසො සන්තිහිතො හොති අග්ගිං ජුභිස්සාමි. අග්ගිහුන්තං
පරිවරිස්සාමිති.

අථ ඛො භගවා සුබ්බසාසමයං නිවාසෙභා පනාවිච්චමාදාය රුජගහං
පිණ්ඩාය පාවිසි. රුජගහෙ සපදානං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන අග්ගික-
භාරථාජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා එකමන්තං
අට්ඨාසි.

1. එත සා - PTS. 2. අජ්ඣාසාසි - මජ්ඣ. PTS.

යම් තැනෙක තාමය ද රූපය ද ප්‍රතිඝය ද රූපසංඥාව ද (යන මොහු) තීරවයේමයෙන් තීරුඛ වෙන් ද, එහි මේ තෘෂණා අවුල සිදෙයි.

මෙසේ වදල කල්හි ජට්ඨාභාරථාර්ථ ඛණ්ණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි ... ආයුෂමත් භාරථාර්ථ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 7.

සුද්ධිකසුත්‍රය.

193. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සුද්ධිකභාරද්වාර්ථ ඛණ්ණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් සුද්ධිකභාරථාර්ථ ඛණ්ණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ලෝකයෙහි කිසි ඛණ්ණෙක් සිල්වත් ද, තපස්කම් කරන්නේ ද, (එපමණින්) පිරිසිදු නො වේ. ඒ ඛණ්ණ තෙමේ විද්‍යායෙන් හා වරණධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූයේ පිරිසිදු වේ. මෙයින් අත්‍ය වූ සෙසු ප්‍රජාව පිරිසිදු නො වේ.

[භගවත්හු:]

බොහෝ ප්‍රලාප බෙණෙන්නේ ඇතුළත (කෙලෙසින්) කුණු වූයේ කිලිටි වූයේ කොහොත් බැව් ඇසුරු කෙළේ ජාතිමාත්‍රයෙන් ඛණ්ණෙක් නො වේ.

පටන් ගන්නා ලද වියඞ් ඇති නිවන් පිණිස මෙහෙසු සිත් ඇති නිති දැඩි පැරකුම් ඇති කෘත්‍රියයා ද බ්‍රාහ්මණයා ද වෛශ්‍යයා ද ශුද්‍රයා ද සැබොලා ද පුජ්‍යවූවා ද උභතම සුද්ධි සංඛ්‍යාත නිවණට පැමිණෙත්. ඛණ්ණ, මෙසේ දනුවයි.

මෙසේ වදල කල්හි සුද්ධිකභාරථාර්ථ ඛණ්ණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි, ... ආයුෂමත් සුද්ධිකභාරථාර්ථ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 8.

අභිකසුත්‍රය.

194. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලාදකනිවාප තම් වූ විවිධනාශමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අභිකභාරද්වාර්ථ ඛණ්ණ විසින් ගිනි පුදන්නෙමි සි අභිකොමය කරන්-තෙමිහි ගිතෙලින් මුසු කිරිබතක් පිළියෙල කරණ ලද්දේ වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙ ව පාසිවුරු ගෙන රජගහනුවරට පිබු පිණිස පිවිසි සේක. රජගහනුවර ගෙපිළිවෙළින් පිබු පිණිස හැසිරෙණ සේක් අභිකභාරද්වාර්ථ ඛණ්ණයේ නිවෙන්න වෙත එළඹි සේක. එළඹ එකත්පසෙක වැඩ සිටි සේක.

අඤ්ඤා ඛො අග්ගිකභාරදාපො චූළචණො හගවනනං පිණ්ඩාය ජිනං¹
දිස්වාන හගවනනං භාජාය අඤ්ඤාසි:

නිභි විජ්ජාති සමපනෙනා ජාතිමා සුතවා බහු,
විජ්ජාවරණසමපනෙනා සො මං භුඤ්ඤාය පායසනනි².

[හගවා:]

බහුමපි පලපං ජපං ත ජව්වා හොති චූළචණො,
අනෙතා කසලවුසංකිලිවේයා කුහතා පරිවාරිතො.

පුබ්බෙ නිවාසං යො වෙදී සග්ගාපායඤ්ච පස්සති,
අපො ජාතිකඛයං පනෙනා අභිඤ්ඤා වොසිතො මුනි.

එතාති නිභි විජ්ජාති කෙවිජ්ජා හොති චූළචණො,
විජ්ජාවරණසමපනෙනා සො මං භුඤ්ඤාය පායසනනි³.

[චූළචණො:]

භුඤ්ඤා භවං⁴ ගොතමො. චූළචණො හවනනි.

[හගවා:]

භාජාතිනිතං මෙ අභොජනෙය්‍යං⁴ සමපස්සතං චූළචණං තෙස ධම්මො,
භාජාතිනිතං පනුදනති බුද්ධා ධම්මෙ සති චූළචණං චුතතිරෙසා.

අඤ්ඤාන ව කෙවලීනං මහෙසිං බිණ්ණසමං කුහකුචවට්ඨපසනනං,
අනෙතන පානෙන උපට්ඨහස්ස ඛෙතනං හි තා පුඤ්ඤාපෙකඛස්ස
හොතිති.

එවං චුතෙන අග්ගිකභාරදාපො චූළචණො හගවනනං එතදවොච:
අභිකක්කනං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤානරො ව පතායසමා භාරදාපො
අරහතං අහොසිති.

7. 1. 9.

සුඤ්ඤිකසුතනං.

195. එකං සමයං හගවා කොසලෙසු විහරති සුඤ්ඤිකාය නදියා තීරෙ.
තෙන ඛො පත සමයෙන සුඤ්ඤිකභාරදාපො චූළචණො සුඤ්ඤිකාය
නදියා තීරෙ අග්ගි ජුහති. අග්ගිහුතනං පරිවරති. අථ ඛො සුඤ්ඤික-
භාරදාපො චූළචණො අග්ගිං ජුහිති; අග්ගිහුතනං පරිවරිති; උට්ඨායාසනා
සමනතා චතුර්ඤ්ඤා අනුචිලොකෙසි: කොහු ඛො ඉමං හව්‍යසෙසං භුඤ්ඤායාති.
අඤ්ඤා ඛො සුඤ්ඤිකභාරදාපො චූළචණො හගවනනං අඤ්ඤාචාරසම්-
රුකකමුලෙ සසීසං⁵ පාරුතං නිසිනං. දිස්වාන වාමෙන හතේන හව්‍යසෙසං
ගහෙති; දඬුණෙන හතේන කම්ණ්ඩුලං ගහෙති; යෙන හගවා හෙතුවසඛිකම්.

1. වරතනං - PTS. 2. පාසාසනනි - PTS. 3. භවං ඡභා ගොතමො - PTS.
4. අභොජනීයං - PTS. 5. සීසං - PTS.

අභිභිකාරද්වෘත් ඛමුණා පිඬු පිණිස වැඩසිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

(යම් ඛමුණෙක්) ත්‍රිවිද්‍යයෙන් සමන්විත ද (හත්වන පිතෘමහ යුගය දක්වා පිවිතුරා) ජාති ඇත්තේ ද, බොහෝ ග්‍රන්ථයන් හදුන්ද ද, ත්‍රිවේද සංඛ්‍යාත විද්‍යයෙන් හා ගෝත්‍රසංඛ්‍යාත වරණයෙන් යුක්ත ද, ඒ ඛමුණු තෙමේ ම මේ පාඨාසය වළඳන්නේ ය. (ඒ මිස මොබට මෙය නුසුදුසු යයි කී නියායි)

[භගවත්හු:]

බොහෝ ප්‍රලාප බෙණෙන්නේ ඇතුළත (කෙලෙසින්) කුණු වූයේ කිලිටි වූයේ කොහොත් බැවින් පිරිවරණ ලද්දේ ජාතිමාත්‍රයෙන් ඛමුණෙක් නො වේ.

යමෙක් පෙර විසූ කදපිට්‍රිවේල දනී ද, සංගීය හා අපායත් දකී ද, වැලි ජාතිසෂය සංඛ්‍යාත අතීත්තියට පැමිණියේ ද, (මාගීඤ්ඤයෙන් වතුසායනය) දැන නිමවන ලද (සොළොස්) කිස ඇත්තේ ද, (කායාදී) මොහගුණ යුක්ත ද,

මේ ත්‍රිවිද්‍යයෙන් ඛමුණු තෙමේ තෙවිණ් වෙයි. විද්‍යයෙන් හා වරණධර්මයෙන් යුක්ත වූ හෙ තෙමේ මේ පාඨාසය වළඳන්නේ ය. (වැලිදීමට සුදුසු යයි වදන නියායි.)

[ඛමුණු:]

භවත් ගෞතම තෙමේ වළඳවා. භවත් තෙමේ ඛමුණෙකි.

[භගවත්හු:]

ඛමුණ, මා විසින් ගාථාගීතින මේ පාඨාසය වැලිදීම සුදුසු නො වේ. ආජ්වහදායීය දක්නවුන්ගේ මේ සංභාවයෙක් නොවේ. බුදුවරයෝ ගාථාගීතින බොජුන් බැහැර කෙරෙත්. ඛමුණ, ආයාසිධර්මය ඇති කල්හි මේ පාවැච්ඡෙයි. (අකාප දෙය දුර ලා කාප දෙය ම වැලිදීම ආයාසයන්ගේ සංභාව යයි.)

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්ෂි වූ සත්හුත් කුකුස් ඇති රහත්හු මෙයින් අන්‍ය වූ ආහාරයෙන් ද, පානයෙන් ද උච්චත් කරව. පින් කැමැත්තහුට ඒ කෙත වේ.

මෙසේ වදන කල්හි අභිභිකාරද්වෘත් ඛමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මානවි. ... ආයුෂ්මත් භාරද්වෘත් තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් ද වූහ.

7. 1. 9.

සුඤ්චිකසුත්‍රය.

195. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි සුඤ්චිකා ගංතෙර වැඩවසන සේක. එකල්හි සුඤ්චිකාරද්වෘත් ඛමුණු සුඤ්චිකා ගංතෙර ගිනි පුදයි. අභිභිකාරද්වෘත් කෙරෙයි. ඉක්බිති සුඤ්චිකාරද්වෘත් ඛමුණු ගිනි පුද අභිභිකාරද්වෘත් කොට හුන්සේනෙන් තැගිට “කවරෙක් මේ යාග්‍රව්‍යයෙහි වළඳන්නේ වේ ද” යි භාත්පස සිටිද්දෙන් බැලී ය. සුඤ්චිකාරද්වෘත් ඛමුණු එක්තරු දැක්වූලෙක හිස වටා පෙරෙව් වැඩිහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක වමනින් යාග්‍රව්‍යයෙහි ගෙන දකුණතින් කෙණ්ඩිය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ ඛො භගවා සුඤ්ඤිකභාරද්වාරස්ස මුහුණස්ස පදසද්දෙත සිසං විවරි.

අථ ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වාරස්ස මුහුණො මුණො අයං භවං මුණොකො අයං භවනති තතොව පුත නිවහතිතුකාමො අහොසි. අථ ඛො සුඤ්ඤික-භාරද්වාරස්ස මුහුණස්ස එතදහොසි: මුණොපි හි ඉධෙකධෙව මුහුණො භවනති. යත්තුතාහං තං උපසඛිකමිතිං ජාතීං පුච්ඡෙය්‍යනාති. අථ ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වාරස්ස මුහුණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතිං භගවනතං එතදවොච: කිංචධෙවො භවනති.

[භගවා:]

මා ජාතීං පුච්ඡ වරණඤ්ච පුච්ඡ කට්ඨා භවෙ ජායති ජාතවෙදො,
නිවා කුලීනොපි මුනී ධිතීමා ආජානියො හොති හිරිනිසෙධො.

සධෙවත දතොතා දමසා උපෙතො වෙදනාගු පුඛිතමුහවරියො,
යඤ්ඤුපනීතො තමුපව්‍යයෙථ කාලෙත සො ජුහති දක්ඛිණෙය්‍යාති.

[මුහුණො:]

අභා සුසිට්ඨං සුහුතං මමසිදං යං තාදිසං වෙදගුමදුසාමි,
තුමහාදිසාතං හි අදස්සතෙන අඤ්ඤෙ ජතො භුඤ්ජති භව්‍යසෙසනාති.

[මුහුණො:]

භුඤ්ජතු භවං ගොතමො. මුහුණො භවනති.

[භගවා:]

ගාථාභිනීතං මෙ අහොජ්ඣෙය්‍යං සම්පස්සතං මුහුණො තෙසධම්මො,
ගාථාභිනීතං පනුදනති මුඛා ධම්මෙ සති මුහුණො පුතතිරෙසා.

අඤ්ඤෙත ව¹ කෙවලිතං මහෙසිං ඛිණාසවං කුකකුචවට්ඨපසනං,
අනෙතන පානෙන උපට්ඨහස්ස ඛෙතතං හි තං පුඤ්ඤපෙකඛස්ස හොතිති.

[මුහුණො:]

අථ කස්ස වාහං හො ගොතම ඉමං භව්‍යසෙසං² දමමිති.

[භගවා:]

ත ඛවාහනතං³ මුහුණො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහවකෙ සස්සමිණමුහුණො, පජාය සදෙවමනුස්සාය යස්සෙසො භව්‍යසෙසො⁴ භුතො සමා පරිණාමං ගච්ඡෙය්‍ය අඤ්ඤෙ මුහුණො⁴ තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා. තෙන හි නිං මුහුණො තං භව්‍යසෙසං² අප්පහරිතෙ වා ඡඬෙධිති අප්පාණකෙ වා උදෙක ඔපිලාපෙහිති.

1. වෙ - PTS. 2. භව්‍යසෙසං - මජ්ඣං, ස්‍යා. 3. ත ඛවාහං - මජ්ඣං, PTS.
4. මුහුණොති - නාළී, ස්‍යා.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුඤ්ඤිකාරද්වෘත්ත බමුණාගේ පියහඬින් හිස විවර කළ හේක.

ඉක්කිති සුඤ්ඤිකභාරද්වෘත්ත බමුණු මේ හවත් මුඩු වූවෙක. මේ හවත් මුණකියෙකැ යි. එතැනින් ම පෙරළා යනු කැමැති විය. එකල්හි සුඤ්ඤික-භාරද්වෘත්ත බමුණාහට “මෙහි මුඩු වූ ද ඇතැම්හු බමුණු වෙති. මම ඔහු වෙත එළඹ ජාතිය විවරත්තෙහි තම් මැනවැ” යි මේ සිත විය. ඉක්කිති සුඤ්ඤික-භාරද්වෘත්ත බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හඬන් නිතම් ජාති ඇත්තෙක් වේ ද” යි තෙල කී ය.

[භගවත්හු:]

ජාතිය තහමක් විවරව (සිලාදි) වරණය ම විවරව. කෘතවයෙන් ඒකාන්තයෙන් ගිහි හටගණී. එමෙන් ම පහත් කුලයෙහි උපන්නේ ද, උසස්කුලයෙහි උපන්නේ ද, වියඳිවත් වූයේ කරුණු නො කරුණු දන්නේ උපජායෙන් පව් වළකා සිටියේ (කසිණසුව) මුහුණ වෙයි.

යමෙක් (පරමාච්ච) සත්‍යයෙන් දැමුනේ ද, ඉන්ද්‍රිය දම්නයෙන් යුක්ත ද, වතුමාගී සම්බන්ධ වේදයෙහි පරතෙරට ගියේ ද, වාස නිම වූ බ්‍රහ්මර ඇත්තේ ද, යුතු කළ දන් ඇතිවේ සුදුසු කල්හි ඔහු කැඳවන්නේ ය. හෙ තෙමේ (ඔහු කැඳවා දන් දෙන තැනැත්තේ) දක්ෂිණාගීයා කෙරෙහි යාග කෙරෙයි.

[බමුණු:]

වේදයෙහි පරතෙරට පැමිණී එබන්දකු යම් හෙයෙකින් දකිමි ද, මා විසින් ඒකාන්තයෙන් මෙය මොතවට පුදන ලද්දේ වෙයි. මනා කොට (එහෙයින්) හෝම කරණ ලද්දේ වෙයි. මුඛ වහන්සේ වැන්නවුන් නො දක්මෙන් අන්දක හුතාවශේෂය වළඳයි.

හවත් ගෞතම තෙමේ වළඳවා. හවත් තෙමේ බ්‍රාහ්මණයෙකි.

[භගවත්හු:]

බමුණ, මා විසින් භාජනික පායාසය වැළඳීම නිසි නො වේ. ආජීවශුද්ධිය දක්නවුන්සේ මේ සවභාවයෙක් නො වේ. බුදුවරයෝ භාජනිකය බැහැර කෙරෙත්. බමුණ, ආයුධමය ඇතිකල්හි මේ පැවත්ම යි.

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්ෂි වූ සත්හුත් කුකුළු ඇති රහත්හු මෙයින් අන්‍ය ආභාරයෙන් ද පානයෙන් ද උවටත් කරව. පින් කැමැත්තහුට ඒ කෙත වේ.

[බමුණු:]

හවත් ගෞතමයෙනි, එසේ තම් මම කවරකුට මේ හුතාවශේෂය දෙමි ද?

[භගවත්හු:]

බමුණ, තථාගතයන්ගේ හෝ තථාගතශ්‍රාවකයකුගේ හෝ පරිණාමය හැරපියා අන් යමකු විසින් මේ හුතාවශේෂය වළඳන ලද්දේ මැනවින් පැයීමට යන්නේ තම්, බමුණ, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බ්‍රහ්මන් සහිත ලොවහි මහණ බමුණන්සියෝ දෙවිමනිසුන් සහිත පුජායෙහි එබන්දකු මම නො ම දකිමි. බමුණ, එසේ වී තම් හෙපි ඒ හුතාවශේෂය තුණ නැති කීමෙක හෝ දමව. පණුවන් නැති දියෙක හෝ පා කොට හරව.

අථ ඛො සුඤ්චිකභාරථාථො ව්‍යාභිමාණො තං භව්‍යසෙසං¹ අප්පාණ්ණෙ උදකෙ ඔපිලාපෙසි. අථ ඛො සො භව්‍යසෙසො උදකෙ පක්ඛිනෙතො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, පමපට්ඨායති. සෙය්‍යථාපි නාම ථාලො දිවස¹⁻², සන්තතෙතො, උදකෙ පක්ඛිනෙතො, විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපට්ඨායති, එවමෙව සො භව්‍යසෙසො උදකෙ පක්ඛිනෙතො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපට්ඨායති.

අථ ඛො සුඤ්චිකභාරථාථො ව්‍යාභිමාණො සංවිග්ගො ලොමභට්ඨජානො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා එකමන්තං අධ්‍යාසි, එකමන්තං ඝීතං ඛො සුඤ්චිකභාරථාථො ව්‍යාභිමාණො භගවා ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

මා ව්‍යාභිමාණ දුරුසමාදහානො සුද්ධිං අමඤ්ඤද්ධිං ඛණ්ඩා හි එතං,
ත හි තෙන සුද්ධිං කුසලා වදන්ති යො බාහිරෙන පරිසුද්ධිමිවෙජ්.

හිච්චා අහං ව්‍යාභිමාණ දුරුදහං අජ්ඣිකතමෙව ජලයාමි² ජොතිං,
නිව්චග්ගිනි³ නිව්චසමාහිතතෙනා අරහං අහං බ්‍රහ්මචරියං වරුමි.

මාතො හි තෙ ව්‍යාභිමාණ බාරිභාරෙ කොධො ධුමො භසමනි මොසවජ්ජං,⁴
ජීව්හා සුජ්ඣ හදයං ජොතිට්ඨානං අත්තා සුදතො පුරිසස්ස ජොති.

ධම්මො රහදො ව්‍යාභිමාණ සීලනිකේථො අනාවිලො සබ්බි සතං පසකේථො,
යජ්ඣ භවෙ වෙදගුතො සිතාතා අතලලගත්තා⁵ව තරන්ති පාරං.

සච්චං ධම්මො සංයමො බ්‍රහ්මචරියං මජ්ඣෙසිකා ව්‍යාභිමාණ බ්‍රහ්මපතනි,
සතුජ්ජභුතෙසු තමො කඳෙහි තමහං තරං ධම්මසාරීති බ්‍රුමිති.

එවං චුතෙන සුඤ්චිකභාරථාථො ව්‍යාභිමාණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකක්ඛන්තං හො හොතමි -පෙ- අඤ්ඤාතරෙ ව පනායසවො භාරථාථො
අරහතං අහොසිති.

7. 1. 10

බහුධිතුසුභතං.*

196. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරස්මිං වතසණේධි.
තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භාරථාථොජගොතභාසා ව්‍යාභිමාණස්ස
චතුද්දස බලිවද්දා¹ තඨා හොන්ති. අථ ඛො භාරථාථොජගොතො ව්‍යාභිමාණො
තෙ බලිවද්දො² ගවෙසන්තො යෙන සො වතසණේධි, තෙනුපසඛිකම්.
උපසඛිකම්චා අද්දස භගවන්තං තස්මිං වතසණේධි නිසින්නං පලලඛිකං.
'අභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ණිධිය පරිමුඛං සතිං උපධ්මපෙචා. දිස්වාන
යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා භගවතො සන්තිකෙ ඉමො
ගාථායො අභාසි:

1. දිවසං - මජ්ඣං ගාථාය, සීමු. PTS. 2. අජ්ඣිකතමෙව ජලයාමි - මජ්ඣං. 3. නිව්චග්ගිනි
සාසිති, 4. භසමනිකේථො - සං. 5. අතලලිත ගත්තා - PTS. 6. බලිවද්දා -
මජ්ඣං.

* බහුධිති සුභතං - සීමු 1. 2.

ඉක්බිති සුදුරිකභාරදාය ඛණ්ඩය ඒ හුතාවශේෂය පණුවන් තැනි දියෙහි පා කොට හැරියේ ය. එකල්හි ඒ හුතාවශේෂය දියෙහි බහා ලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණ ශබ්දය පවත්වයි. විචි විචි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. දුමයි. බෙහෙවින් දුමයි. යම්කෙසේ දහවල් තැවුන හිමැල දියෙහි බහාලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වා ද, විචි විචි යන අනුකරණ ශබ්ද පවත්වා ද, දුමා ද, බෙහෙවින් දුමා ද, එසෙයින් ම ඒ හුතාවශේෂය දියෙහි බහා ලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. විචි විචි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. දුමයි. බෙහෙවින් දුමයි. ඉක්බිති සුදුරිකභාරදාය ඛණ්ඩය තෙමේ සංවේගයට පැමිණියේ හටගත් ලොවුදහගැනුම් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සුදුරිකභාරදාය ඛණ්ඩයට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භාෂායෙන් වදාළ සේක:

බමුණ, දර දවමින් ශුද්ධියක් තහමක් හඟුව. යම් හෙයකින් මේ දර දැවීම ආයතීධම්මයෙන් බැහැර ද (එහෙයින්). බාහිර වූ දර දැවීමෙන් පිරිසිදුව යමෙක් කැමැති වන්නේ නම් ඒ දර දැවීමෙන් පිරිසිදු බවක් දක්‍ෂ වූ ආයතීයෝ නොම කියත්.

බමුණ, මම දර දැවීම අත්හැර සවසනාතයෙහි ම ඥානාත්තිය දල්වමි. අතීත් වූ මම නිති (දල් වූ) ගිනි ඇත්තෙමි නිති සංයතයින් ඇත්තෙමි බබ්සර කෙරෙමි.

බමුණ, තාගේ මාතය තවුත්පිරිකරබර වේ. ක්‍රෝධය දුම වේ. මුසා බිණීම හලු වේ. දිව හැන්ද ය. හෘදය ගිනි දල්වෙන තැන ය. පුරාණයාගේ මොනවට දැමුණු සිත ගින්න වේ.

වේදයෙහි පරතෙරට ගිය ආයතීයෝ යම් තැනෙක ස්නානය කළාහු නොතෙත් සිරුරැ ඇත්තෝ නිවන් නමැති පරතෙරට ඒකාන්තයෙන් යෙද්ද, බමුණ, ධර්මය තෙමේ සිල්නමැති තොටු ඇති වෙසෙසින් පහත් වූ උතුම් සත්පුරාණයන් විසින් පසස්නා ලද (එබඳු) ජලාසයෙකි.

බමුණ, වෘක්කතාය ද, (දිට්ඨි, සංකප්ප, වායාම, සති, සමාධි සංඛ්‍යාත) ධර්මය ද, (කම්මනා ආජීව සංඛ්‍යාත) සංයමය ද (යන මේ) බබ්සර නම් වේ. මැද ඇසුරු කළා ශ්‍රේය්‍ය ප්‍රතිපත්ති ය යි. ඒ (තෙපි) සෘජු වූ රහතුන්ට තමෙකොර කරව. මම ඒ ඕනිසා දහමිහි හැසිරෙන්නෙකැ යි කියමි.

මෙසේ වදාළ කල්හි සුදුරිකභාරදාය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි.... ආප්‍රමේත් භාරදාය තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 10.

බහුධිතුසුත්‍රය.

196. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දහවීමෙහි එක්තරු වනලාභාබේක වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරු භාරදාය ගෝත්‍ර බමුණු තෙතතුන්ගේ ගොන්හු තුදුස් දෙනෙක් තටුවාහු වෙත්. ඉක්බිති ඒ භාරදාය ගෝත්‍ර බමුණු තෙමේ ඒ ගොණුන් සොයමින් ඒ වනලාභාබේක පැමිණියේ ය. එළඹ ඒ වනලාභාබේක උඩු කය කෙලින් තබා (කම්මහන්=) අභිමුඛ කොට සිටි එළවා පලක් බැඳ වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ භාෂා කිය

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

න හි¹ නුනිමෙය්‍ය සමණෙය්‍ය බලිවඤ්චතුද්දස,
අජ්ජ සට්ඨි න දිස්සන්ති තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙය්‍ය සමණෙය්‍ය තිලා බෙතතස්මිං² පාපකා³,
ඵකපණණා දුපණණා⁴ ච තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙය්‍ය සමණෙය්‍ය තුව්ඡකොට්ඨස්මිං⁵ මුසිකා,
උස්සොලභිකාය නච්චන්ති තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙය්‍ය සමණෙය්‍ය සන්ථාරෙ සත්තමාසිකො,
උප්පාටකෙහි⁶ සංජනෙතා තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙය්‍ය සමණෙය්‍ය විධිවා සත්ත⁷ධීතරෙ,
ඵකපුත්තා දුපුත්තා ච තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙය්‍ය සමණෙය්‍ය පිඞ්ගලා තිලකාගතා,
සොත්තං පාදෙන බොධෙති⁸ තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙය්‍ය සමණෙය්‍ය පච්චුසවති ඉණ්ඤාසිකා,
දෙථ දෙථාති වොදෙනති තෙනායං සමණො සුඛිති.

[භගවා:]

න හි මෙය්‍යං බ්‍රාහ්මණ බලිවඤ්චතුද්දස,
අජ්ජ සට්ඨි න දිස්සන්ති තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා සුඛි.

න හි මෙය්‍යං බ්‍රාහ්මණ තිලා බෙතතමි පාපකා
ඵකපණණා දුපණණා ච තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

න හි මෙය්‍යං බ්‍රාහ්මණ තුව්ඡකොට්ඨස්මිං මුසිකා,
උස්සොලභිකාය නච්චන්ති තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

න හි මෙය්‍යං බ්‍රාහ්මණ සන්ථාරෙ සත්තමාසිකො,
උප්පාටකෙහි සංජනෙතා තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

න හි මෙය්‍යං බ්‍රාහ්මණ විධිවා සත්තධීතරෙ,
ඵකපුත්තා දුපුත්තා ච තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

න හි මෙය්‍යං බ්‍රාහ්මණ පිඞ්ගලා තිලකාගතා,
සොත්තං පාදෙන බොධෙති⁸ තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

1. නහ - සබ්බජා සිවු. ස්‍යා සි 2. 2. බෙතතස්මි - මජ්ඣ. ස්‍යා 3. පාපිකා - සිවු PTS, ස්‍යා. සි 2 4. දථපණණා - සිවු. PTS. 5. තුව්ඡකොට්ඨස්මි - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. උප්පාදකෙහි - සිවු ස්‍යා. 7. පුත්ත - සිවු ස්‍යා 8. වොදෙති - ස්‍යා. 9. බ්‍රාහ්මණ - ස්‍යා, PTS.

(මාගේ) ගොන්හු තුළස්දෙනෙක් අදට සදවසක් මුළුල්ලෙහි නො දක්නා ලැබෙත්. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නැත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

යම් හෙයෙකින් මේ මහණහට ලාමකවූ තල ද කොළ එකක් දෙකක් පමණ ඉතිරි වූ තල ද ඒකාන්තයෙන් තැන් ද, එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

(මාගේ) හිස් වූ ධාන්‍යාගාරයෙහි මියෝ අධිකෝත්සාහයෙන් තටත්. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

සත්ඵසක් පමණ වූ (මාගේ) තණ ඇතිරිය එහි ම හටගත් ප්‍රාණීන්-ගෙන් ගැවසී ගත්තේ ය මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සැප ඇත්තෙකි.

එක පුතකු ඇත්තාවූ ද පුතුන් දෙදෙනකුත් ඇත්තාවූ ද, වැන්දඹු වූ දුහු සත් දෙනෙක් (මට මෙන්) මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

පිඟුවන් වූ තලකැලලින් ගැවසී ගත් සිරුරු ඇති (මාගේ බැමිණියෝ) නිදිගත් මා පසින් ගසා පුබුදුවයි. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් එබන්දෙක් නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

අලුයම්හි තය හිමියෝ දෙවු, දෙවු යයි මේ මහණහට (මට මෙන්) ඒකාන්තයෙන් වොදනා නො ම කෙරෙත්. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

[හඟවත්හු:]

බමුණ, (තාගේ) ගොන්හු තුළස්දෙනෙක් අදට සදවසක් මුළුල්ලෙහි නො දක්නා ලැබෙත්. මට (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, කෙනෙහි ලාමක වූ තල ද එකක් දෙකක් කොළ ඉතිරි වූ තල ද මට නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, (තාගේ) හිස් වූ ධාන්‍යාගාරයෙහි මියෝ මහත් උත්සාහයෙන් තටත්. මට එබන්දෙක් නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, සත්ඵසක් වූ (තාගේ) තණඇතිරිය එහි ම උපන් ප්‍රාණීන්ගෙන් ගැවසී ගත්තේ ය. මට (එබන්දෙක්) නො ම ඇත්තේ ය. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, එක් පුතකු ඇත්තාවූ ද, දෙපුතු කෙනකුත් ඇත්තාවූ ද වැන්දඹු වූ දුහු සත්දෙනෙක් (තට මෙන්) මට නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

පිඟුවන් වූ තලකැලලින් ගැවසී ගත් සිරුරු ඇති (තාගේ බැමිණියෝ) නිදි ගත් තා පසින් ගසා පුබුදුවයි. මට එබන්දෙක් නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

ත භි මග්ගං බ්‍රාහ්මණ පච්චුසලේ ඉණ්ඩකා,
දෙථ දෙථාති වොදෙනති තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා සුඛිති.

එවං වුත්තෙ භාරද්වාජගොතො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතදවොචා:
අභික්කන්තං හො ගොතම අභික්කන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො
ගොතම නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය
මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛෙය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය
වක්ඛුමනො රුපානි දක්ඛිනති, එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙක-
පරියායෙන ධම්මො පසාසිතො. එසාහං හවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි
ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්ඤ්ච. උභෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තිකෙ
පබ්බජ්ජං උභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

අලස්ථ ඛො භාරද්වාජගොතො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තො සන්තිකෙ
පබ්බජ්ජං අලස්ථ උපසම්පදං. අවිරුපසම්පන්නො ච පතායස්මා භාරද්වාජො
එකො වූපකට්ඨො අපපමන්තො ආනාපි පභිතන්තො විහරන්තො ත වීරස්සෙව
යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති,
තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා
උපසම්පජ්ජා විහාසි ඛිණ්ණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං නාපරං
ඉත්තතායාති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤානරො ච පතායස්මා භාරද්වාජො අරහතං
අගොසීති.

අරහන්තවග්ගො පඨමො.

තමුඤ්ඤානං:

ධනඤ්ජානී¹ව අනෙකාසං අසුඤ්ඤාං නිලඛිතිකං,
අභිංසකං ජටා වෙව සුඤ්ඤානඤ්ච ව අග්ගිකා,
සුඤ්ඤානං බ්‍රහ්මචුකෙත² ව තෙ දසාති.

2. උපාසකවග්ගො.

7. 2. 1.

කසිපුත්තං.

197. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා මහමේඝු විහරති දක්ඛිණා-
ගිජිසම්මි. එකනාළායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන
කසිපාරද්වාජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පඤ්චමන්තාති තඛගලසතාති පසුත්තාති
හොන්ති වපසකාලෙ.

අථ ඛො හගවා පුබ්බකහසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය යෙන
කසිපාරද්වාජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස කම්මන්තො තෙනුපසඛිකම්. තෙන ඛො පත
සමයෙන කසිපාරද්වාජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පරිවෙසනා වත්තති. අථ ඛො හගවා
යෙන පරිවෙසනා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.

1. ධානඤ්ජානි - සිමු. 2. ධිජිසෙත - සසා, PTS. ධිතජරත - මජ්ඣ.

බමුණ, අලුයම තයහිමියෝ දෙවු දෙවු යයි (තට) වෝදනා කෙරෙත්. මට එබන්දෙක් නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

මෙසේ වදල කල්හි භාරආච්ඡායා බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුනු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මූලාවුච්ඡාට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහ යි අදුරෙහි තෙල් පහතක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොසෙක් නියායෙන් දහම් පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගෝසුමිහු ද දහම ද බික්සහන ද සරණ යෙමි. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබමි වා. උපසප්පව ලබමි වා.

භාරආච්ඡායා බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබීය. උපසප්පව ලැබීය. උපසප්පව වූ නොබෝ කල් ඇති ආයුෂ්මත් භාරආච්ඡා තෙරණුවෝ එකලාව ගණයා කෙරෙත් වෙන් ව නොපමා ව කෙලෙස් තවත වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙමින් කුලපුත්‍රයෝ යමක් පිණිස මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට යෙත් ද, මහබඩුර කෙළවර කොට ඇති ඒ නිරුතතර වූ රහත්ව ව නොබෝ කලෙකින් ම දුටුදුමයෙහි තමා විසින් ම විසිතුරු නුවණින් පසක් කොට එයට පැමිණ විසූහ. ජාතිය සෂය වූවා ය. බබ්බර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරණ ලදී. මේ බැව් පිණිස අතෙකෙක් නැතැයි දැන ගත්තේ ය. ආයුෂ්මත් භාරආච්ඡා තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් ද වූ හ.

අරහත්තවතීය පළමුවැනි යි.

එහි උද්දාය:

ධනංකානි, අකෙකාස, අසුඤ්චි, බිලබ්බික, අභිංසක, ජට්ඨා, සුද්ධික, අග්ගික, සුඤ්චික, බ්‍රහ්මිකු සුත්‍රය යි ඒ දසයෙකි.

2. උපාසකවර්ගය.

7. 2. 1.

කසිසුත්‍රය.

197. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහධ දහව්වෙහි දකුණුතිගියෙහි ජිකනාලා තම් බමුණුනමිති වැඩ වසන සේක. එකල්හි කසිභාරද්වෘජ බමුණා විසින් වජ්‍රරණ කාලයෙහි පත්සියක් පමණ තගුල්ලු යොදන ලද්දහු වෙති.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිටුරු ගෙන කසිභාරද්වෘජ බමුණාගේ කමානතසථානය වෙත එළඹිසේක. එකල්හි කසිභාරද්වෘජ බමුණාගේ බොජුන් දීම පවතී. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොජුන් දෙන තැනට එළඹි සේක. එළඹ එකත්පසෙක වැඩිහිටි සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අද්දසා බො කසිභාරදාපො මූහමණො භගවන්තං පිණ්ඩාය ධීනං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච: අහං බො සමණ් කසාමි ච වපාමි ච. කසිත්වා ච වපිත්වා ච භුඤ්ජාමි. තච්චි සමණ් කසය්සු ච, වපය්සු ච කසිත්වා ච වපිත්වා ච භුඤ්ජාමි.

[භගවා:]

අහච්චි බො මූහමණ් කසාමි ච වපාමි ච කසිත්වා ච වපිත්වා ච භුඤ්ජාමිති

[මූහමණො:]

ත බො පන ටිසං¹ පසාමි හොතො ගොතමස්ස යුගං වා තඛහලං ව: එලං වා පාවතං වා ඛලිව්ඤ්ඤ වා. අථ ච පන භවං ගොතමො එවමාහ. අහච්චි බො මූහමණ් කසාමි ච වපාමි ච කසිත්වා ච වපිත්වා ච භුඤ්ජාමිති.

අථ බො කසිභාරදාපො මූහමණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

කසාකො පටිජානාසි ත ච පසාමි තෙ කසිං,
කසාකො පුච්ඡිතො මුඛි කථං ජාතෙමු තං කසිනති?.

[භගවා:]

සඤ්ඤාමිතං තපො වුට්ඨි පඤ්ඤා මෙ යුගතඛහලං,
හිරි² ඊසා මතො යොත්තං සති මෙ ඵාලපාවතං.

කායගුණො වච්ඡිගුණො ආරාමෙ උදරෙ යතො,
සචං කරොමි නිද්දානං සොරචං මෙ පමොචතං.

විරියං මෙ ධුරධොරයාං යොගකෙඛමාඛිවාහනං,
ගච්ඡති අනිවර්තනතං යත්ථ ගන්තවා ත සොචති.

එවමෙසා කසි කට්ඨා සා හොති අමතපථලා,
එතං කසිං කසිත්වාන සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති.

[මූහමණො:]

භුඤ්ජා භවං ගොතමො. කසාකො භවං³, යඤ්ඤි⁴ භවං ගොතමො අමතථලං කසිං⁵ කසතිති.

[භගවා:]

ගාථාභිනිතමෙම අභොජනෙය්‍යං සමපය්‍යතං මූහමණ් තෙසධමෙමා,
ගාථාභිනිතං පනුදන්ති බුද්ධා ධම්මෙ සති මූහමණ් වුත්තිරෙසා.

අඤ්ඤාන ච කෙවලිතං මහෙසිං ඛිණාසචං කුකඤ්චව වුපසනතං,
අනෙතන පානෙන උපට්ඨාසය්‍ය බෙත්තඤ්ඤි තං
පුඤ්ඤපෙකඛය්‍ය⁶ හොතිති.

1. තබොමසං - මජ්ඣං. PTS. 2. හිරි - මජ්ඣං. PTS. 3. භවංගොතමො - PTS.
4. යංගි - මජ්ඣං. PTS. 5. කසිත්ති කසි - ඤා. 6. පුඤ්ඤපෙකඛය්‍ය - සිමු 1. 2.

කසිභාරදාජ බමුණු තෙමේ පිඩු පිණිස වැඩවිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්කේය. දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය. මහණ, මම වතාහි සැම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සැම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳමි. මහණ, තෙපි ද සැම ද කරව. වැපිරීම ද කරව. සැම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳව.

[භගවත්තු:]

බමුණ, මමත් සැම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සැම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳමි.

[බමුණ:]

අපි භවත් ගෝසුමිහුගේ වියදණකි හෝ තඟුල හෝ ගිවැල හෝ කෙටිට හෝ ගෝනුත් හෝ තො ම දකුම්භ. එහෙත් භවත් ගෝසුමි තෙමේ “බමුණ, මමත් සැම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සැම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳමි” යි මෙසේ කියයි.

ඉන්කිසි කසිභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

ගොවියෙකැ යි පිළින කෙරෙහි. බුබුගේ සිසැමක් තොම දකිමි. ගොවියෙක් ද යි (අප විසින්) විචාරණ ලද (මොබ) කියනු මැනව. ඒ සිසැම කෙසේ දනුමෝ ද?

[භගවත්තු:]

සැදහැ බිජුවට ය. තප්ප වැස්ස ය. නුවණ මාගේ වියදණකි හා තඟුලය. ලජ්ජාව තඟුලියය. සිත යොත ය. සිහිය මාගේ ගිවැල හා කෙටිට ය.

කායසුවරිතයෙන් ගෝපිත වූයෙමි වාක්සුවරිතයෙන් ගෝපිත වූයෙමි ආහාරයෙහි ද උදරයෙහි ද සංයත වූයෙමි සත්‍යයෙන් තෙළිම කරමි. අභිත්ථල විමුක්තිය මාගේ මිදීම යි.

බුර ඉයිලීමෙහි සමත් වූ මාගේ ඒ වියතිය යම් තැනකට ගොස් ශෝක නො, කෙරේ තම් ඒ නිවණට අභිමුඛ කොට පමුණුවනු ලබන්නේ නො තවතිමින් යෙයි.

මෙසේ මේ ගීය සාත ලදී. ඒ ගීය අමාපල ඇති වෙයි. මේ ගීය සා සියලු දුකින් මිදෙයි.

[බමුණ:]

භවත් ගෝසුමි තෙමේ වළඳවා. යම් හෙයකින් භවත් ගෝසුමි තෙමේ අමාපල ඇති ගීයත් සා ද, එහෙයින් භවත් තෙමේ ගොවියෙකි.

[භගවත්තු:]

බමුණ, මා විසින් ගාථාගීතිත ආහාරය වැළඳීම නිසි නොවේ. ආජීව-සුද්ධිය දක්නවුන්ගේ මේ ස්වභාවයෙක් නො වේ. බුදුවරයෝ ගාථාගීතිත බොජුත බැහැර කෙරෙත්. බමුණ, අයතීධම්ම ඇති කල්හි මේ පැවැත්ම යි.

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්ෂි වූ සත්ත්වන් කුකුස් ඇති රහත්වු මෙයින් අත්‍ය වූ ආහාරයෙන් ද පානයෙන් ද උවටැත් කරව. පින් කැමැත්තනුව ඒ කෙත වේ.

එවං වුතෙන කසිභාරඤාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම අභිකක්කන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකකුජ්ඣං වා උකකුජේය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා ජීවරෙය්‍ය මූලුක්කං වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපජේය්‍යං ධාරෙය්‍ය වක්ඛු-මනෙතා රූපානි දහබ්බන්ති, එවමෙවං හොතා හොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධරෙවං පකාසිතො. එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මස්සද්ධි භික්ඛුසම්බ්‍රහ්මද්ධි. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣත්තො පාණ්ඩුපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 2.

උදයසුතතං.

198. සාවද්දියං—

අථ බො භගවා පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙත්තපසම්බුද්ධිං අථ බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පත්තං ඔදනෙන පුරෙසි. දුතියමපි බො භගවා පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙත්තපසම්බුද්ධිං. දුතියමපි බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පත්තං ඔදනෙන පුරෙසි. තතියමපි බො භගවා පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙත්තපසම්බුද්ධිං. තතියමපි බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පත්තං ඔදනෙන පුරෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පකට්ඨකොයං¹ සමණො ගොතමො පුත්තපුතං ආගච්ඡති.

[භගවා:]

පුත්තපුතං වෙච්ච වපන්ති ඩිජං. පුත්තපුතං වස්සති දෙවරුජා,
පුත්තපුතං බෙත්තං කසන්ති කස්සකා පුත්තපුතං ධිඤ්ඤමුපෙති රට්ඨං.

පුත්තපුතං යාවකා² යාවසන්ති පුත්තපුතං දුතපතී දදන්ති,
පුත්තපුතං දුතපතී දදිත්වා පුත්තපුතං සග්ගමුපෙති ණාතං.

පුත්තපුතං ඩිරනිකා³ දුගන්ති පුත්තපුතං වචෙජා උපෙති⁴ මාතරං,
පුත්තපුතං කිලමති එඤ්ඤා ව පුත්තපුතං ගම්මමුපෙති මඤ්ඤ.

පුත්තපුතං ජායති මීයති ව පුත්තපුතං සිව්චිකං හරන්ති,
මග්ගස්සද්ධි ලඤ්ඤා අපුත්තඛවාය ත පුත්තපුතං ජායති භූරිපඤ්ඤාසුති.

එවං වුතෙන උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣත්තො පාණ්ඩුපෙතං සරණං ගතන්ති.

1. පකට්ඨකං - සහ. පගම්මකං. - සි. 2 2. යාවකා - සිමු 1, 2. අ. 3. ඩිරනිකා - සිමු. 1. 2. අ. 4. වච්ඡා උපෙති - සි 1, 2.

මෙසේ වදාළ කල්හි කසිනාරථාජ ඛමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේද, වාසුහු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේද, මං මුලාවූවකුට මග කියා දෙන්නේ හෝ වේද, ඇස් ඇත්තෝ රු දක්නාහ සි අපුරෙහි තෙල් පහතක් දරන්නේ හෝ වේද, එසෙසින් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් තොයෙක් නියායෙක් දහම පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගොසුම්හු ද දහම ද ඩික්ඝගණ ද සරණ යෙමි. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා සි.

7. 2. 2.

උදයසුත්‍රය.

198. සැවැත්තුවර—

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන උදය ඛමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. එකල්හි උදය ඛමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බිහිත් පුරුලිය. දෙවන දිනෙහි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන උදය ඛමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. දෙවන දිනෙහි ද උදය ඛමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බිහිත් පුරුලිය. තෙවන දිනෙහි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන උදය ඛමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. තෙවන දිනෙහි ද උදය ඛමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බිහිත් පුරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “රහයෙහි ගිජු වූ මේ මහණ ගොසුම් තෙමේ පුතපුතා ඒ ය”යි මෙය කීය.

[භගවත්හු:]

(ගොවියෝ) පුතපුතා ඛජ්ජට වපුරත් ම ය. වැස්ස පුතපුතා වසී. ගොවියෝ පුතපුතා කෙත සාත්. ධාන්‍ය පුතපුතා රටට පැමිණේ.

යදියෝ පුතපුතා ඉල්ලත්. දහපතීහු පුතපුතා දත් දෙත්. දහපතීහු පුතපුතා දත් දී පුතපුතා සාවිසානසට පැමිණෙත්.

කිරි දෙවත්තෝ පුතපුතා දෙවත්. වස්සා මව කරු පුතපුතා එළඹේ. (සත්ත වෛමේ) පුතපුතා කලානත ද, කමපිත ද වෙයි. බාල තෙමේ පුතපුතා ගැබට පැමිණේ.

පුතපුතා උපදිති. මියෙති. පුතපුතා සොහොනට ගෙන යෙත්. නුවණැත්තෝ නිවණ ලැබ පුතපුතා නූපදී.

මෙසේ වදාළ කල්හි උදය ඛමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා සි.

7. 2. 3.

දෙවතිතසුත්තං.

199. ඝාවන්දියං—

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා වාතෙහි ආබාධිකො හොති. ආයස්මා ව උපවානො භගවතො උපට්ඨාකො හොති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපවානං ආමනෙතස්සි: ඉධස් මෙ ඩුං උපවාණ උණ්හාදකා ජාතාහි ති.

එවං භනෙතති ඛො ආයස්මා උපවානො භගවතො පටිස්සුඤ්ඤා නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය යෙන දෙවතිතස්ස චූහවණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා තුණ්හිභුතො එකමන්තං අට්ඨාසි.

අද්දසා ඛො දෙවතිතො චූහවණො ආයස්මන්තං උපවානං තුණ්හිභුතං එකමන්තං සීතං. දිස්වාන ආයස්මන්තං උපවානං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි:

තුණ්හිභුතො භවං තිට්ඨං මුණ්ඤ්ඤා සඤ්ඤාපිපාථතො,
කීං පඤ්ඤානො කීං එසං කීනානු සාචිභුමාගතොති?.

[උපවාතො:]

අරහං සුගතො ලොකෙ වාතෙහාබාධිකො මුනී,
සථෙ උණ්හාදකං අපි මුනීතො දෙති චූහවණ.

පුරිතො පුරිතෙය්‍යානං සකකරෙය්‍යාන¹ සකකතො,
අපචිතො අපචෙය්‍යානං² තස්ස ඉට්ඨාමි හාතවෙති.

අථ ඛො දෙවතිතො චූහවණො උණ්හාදකස්ස කාර්පුරිකෙත ගාතාපෙත්වා³ එණ්හිතස්ස ව පුටං ආයස්මතො උපවාතස්ස පාදස්සි.

අථ ඛො ආයස්මා උපවානො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං උණ්හාදකෙන නභාපෙත්වා උණ්හාදකෙන එණ්හිතං ආලොලෙත්වා භගවතො පාදස්සි. අථ ඛො භගවතො සො⁴ ආබාධො පටිපසස්සමිති.

අථ ඛො දෙවතිතො චූහවණො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවතා සද්ධිං සමමොද්දි සමමොද්දතීයං කථං සාරණීයං වීතිසානො එකමන්තං නිසීදි.

එකමන්තං නිසිනො ඛො දෙවතිතො චූහවණො භගවන්තං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි.

කඤ්ඤා දර්ජා දෙය්‍යධම්මං කඤ්ඤා දින්නං මහපථලං,
කථං හි යජමානස්ස කඤ්ඤා ඉර්ඤ්ඤාති දකඤ්ඤාති?

[භගවා:]

පුබ්බෙතිවාසං යො වෙදී සග්ගාපායඤ්ඤා පස්සාති,
අපො ජාතිකඛයං පතො අභිඤ්ඤාචොසිතො මුනී.

1. සකකරෙය්‍යානං - සිවු. PTS සකකරෙය්‍යානං හි 1, 2. 2. අපචතෙය්‍යානං - සිවු. අපචිතෙය්‍යානං ස්‍යා. 3. භාගපෙත්වා - මජ්ඣ. ස්‍යා. 4. 'සො' ඉති භාෂී, මජ්ඣ. 5. කථං - මජ්ඣ. PTS.

7. 2. 3.

දේවහිත සූත්‍රය.

199. සැවැත්භූවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාතයෙන් හටගත් ආබාධ ඇති සේක. ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උපස්ථායක වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් උපවාන ඇමතු සේක. උපවාන, බලව, තෙපි මට උණුදිය (ලැබෙන සැරියක්) දනිවු යි.

වහන්ස, එසේ ය යි කියා ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හැඳ පෙරෙට පා සිවුරු ගෙණ දේවහිත බමුණාගේ නිවෙස් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නිශ්ශබ්ද ව එකත්පසෙක සිටියේ ය.

දේවහිත බමුණු තෙමේ නිශ්ශබ්ද ව එකත්පසෙක සිටි ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන් දැක්කේ ය. දැක ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන්ට ගාථායෙන් කීය:

හිස මුඩු කළ සඟල සිවුරු පෙර වූ හවත් තෙමේ කුමක් පතමින් කුමක් සොයමින් නිශ්ශබ්ද ව සිටිනෙහි ද, කුමක් ඉල්ලන්නට ආයෙහි ද?

[උපවාන:]

බමුණ, ලොව අතීත් වූ සුගත වූ මුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේ වාතයෙන් වූ ආබාධ ඇති සේක. ඉදින් උණුදිය ඇත් තම් මුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේට දෙව.

පිදිය යුක්තත් විසින් පුදන ලද සත්‍යායාර කටයුත්තත් විසින් සත්‍යායාර කරණ ලද අපවිති (අපවායනා) කටයුත්තත් විසින් අපවිති කරණ ලද ඒ බුදුරජානන් වහන්සේට ගෙණ යන්නට (උණුදිය) කැමැත්තෙමි.

ඉක්බිති දේවහිත බමුණු තෙමේ උණුදිය කදක් පුරුෂයකු ලවා ගත්වා සකුරුපිබක් ද ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන්ට පිදී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උණුදියෙන් නාවා උණුදියෙන් සකුරු දිය කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිදී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ආබාධය සංසිදුනේ ය.

එකල්හි දේවහිත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවිය යුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් දේවහිත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

දෙයධර්මය කවරකුට දෙන්නේ ද? කවරකුට දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වේ ද? කෙබඳු අයුරකින් කවරකුට දෙන්නහුගේ දක්ෂිණාව සමෘද්ධි වේ ද?

[හගවත්හු:]

යමෙක් පෙර විසූ කදපිළිවෙළ දනී ද, සවර්ග හා අපායන් දකී ද, වැලි ජාතිකයසඛිතාන අතීත්තයට පැමිණියේ ද, මාග්ගිකයෙන් (වතුසා-
නය) දැන නිම වූ කිසි ඇත්තේ ද, කායමොහතොදි මොහගුණ යුක්ත ද,

එත් දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං එත් දින්නං භෙදස්සං,
එවං හි යජ්ජානස්ස එවං ඉජ්ඣති දක්ඛිණාති.

එවං වුත්තෙ දෙවහිත්තො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතද්වොච: අභික්ඛන්තං.
භො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙත්තු අජ්ජකය්‍යෙහි
පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 4.

මහාසාලස්සනං.

200. සාවකස්සං—

අථ බො අසුඤ්ඤානෙහි බ්‍රාහ්මණමහාසාලො ඥානො¹ ඥානපාපුරණො යෙන
භගවා තෙත්ථපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්භා භගවතා සද්ධිං සම්මොදං. සම්මොද-
නීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං
බො තං බ්‍රාහ්මණමහාසාලං භගවා එතද්වොච. කිත්තු තං බ්‍රාහ්මණ ඥානො¹
ඥානපාපුරණොති.

[බ්‍රාහ්මණො:]

ඉධ මෙ භො ගොතමි වත්තාරෙහි පුත්තා. තෙ මං දුරෙහි සම්පූර්ණ
සර් නික්ඛාමෙන්නිති.

[භගවා:]

තෙන හි ත්වං බ්‍රාහ්මණ ඉමා ගාථායො පරියාපුණ්ණිකා සභායං
මහාජනකායෙ සන්තිපතිත්තෙ පුත්තොස්ස ච සන්තිසින්නොස්ස භාසස්ස:

යෙහි ජාතෙහි තජ්ඣස්සං යෙසංඤ්ඤා භවම්මිච්ඡං,
තෙ මං දුරෙහි සම්පූර්ණ සාව වාරෙන්නි සුකරං.

අසන්නා කිරිමං ජම්මං තාන තාතාති භාසරෙ,
රක්ඛස්ස පුත්තාරපෙත පජ්ඣන්ති² වයොගතං.

අස්සොච ජණ්ණො නිබ්බාගො බාදතා අපනීයති,
බාලකානං³ පිතා ථෙරෙ පරගාරෙස්ස භික්ඛති.

දුක්ඛොච කිරි මෙ සෙය්‍යො යෙසංඤ්ඤා පුත්තා අනස්සවා,
වණ්ඨිච්චි ගොණං වාරෙහි අපො වණ්ඨිච්චි කුක්ඛරං.

අක්කාරෙ පුරෙ භොති ගම්මිතෙ ගාධ මේධති,
දණ්ඩස්ස අනුභාවෙන ඛලිත්වා පටිච්ඡන්ති⁴.

අථ බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවතො සන්තිත්තෙ ඉමා ගාථායො
පරියාපුණ්ණිකා සභායං මහාජනකායෙ සන්තිපතිත්තෙ පුත්තොස්ස ච
සන්තිසින්නොස්ස අභාසි.

1 'ඥානො,' උභං - මජ්ඣං. 2. තෙ ජහන්ති - මජ්ඣං සහ. PTS 3. බාලං - සී 1, 2.
4. පටිච්ඡන්ති - මජ්ඣං.

මොහුට දේශධර්මය දෙන්නේ ය. මොහුට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ. මෙසේ දෙන්නහුගේ දක්ෂිණාව මෙසේ සමාදාය වේ.

මෙසේ වදාළ කල්හි දේවතික බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතහි. ... භවත් භෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවියෙන් ගත් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 4.

මහාසංග්‍රහ සූත්‍රය.

200. සැවැත්තුපිර—

ඉක්කිති ජරාවට පත් වූ දිර ගිය වසුරු ඇති එක්තරා බමුණු-මහසලෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිණේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කළාව කොට නිමවා එකත් පසෙක හිඳගත්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ බමුණු මහසඵල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: බමුණ, කුමක්හෙයින් කෝ ජරාවට පත්වූයෙහි දිර ගිය වසුරු ඇත්තෙහි ද?

[බමුණ:]

භවත් භෞතමයෙහි, මෙහි මාගේ පුත්තු සතර දෙනෙහි. ඔහු අශ්‍රුවන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙණ මා ගෙයින් තෙරනි යි.

[භගවත්:]

බමුණ, එසේ වී නම් තෝ මේ ගාථා ඉගෙන සභාවක මහජනසමූහයා රැස්වූ කල්හි පුතුන් ද හිඳගත් කල්හි කියව:

(මට දව) උපත්තා වූ යම් කෙනකුත් කරණ කොට ගෙණ සතුටු වූයෙම් ද, යම් කෙනකුත්ගේ අභිවාද්ධිය පාත්‍රයෙම් ද, ඔහු අශ්‍රුවන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙණ බල්ලෝ හුරකු (වළකන්නාක්) මෙන් මා වළකති.

අසත්පුරුෂ වූ ලාමක වූ රකුසෝ පුත්‍රයන් මෙන් (පෙණේ සිටින්නේ) මට පියානෙහි පියානෙහි යි කියත්. ඔහු ඉක්ම ගිය වයස් ඇති මා දුරු කෙරෙත්.

පරිභෝගයට නුසුදුසු වූ ජරපත් අසකු මෙන් දිර ගියා වූ පරිභෝග ධනය නැත්තා වූ බාලයන්ගේ පියා වූ මහල්ලා කැමෙන් පහ කරණු ලැබේ. (එහෙයින් හෙ තෙමේ) පරගෙවල සිහසි.

මාගේ යම් ඒ පුත්‍රයෝ තොකිකරා ද, (ඔවුන්ට වඩා) මට මේ සැරයටිය ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (මේ සැරයටිය) සාධගොණකුදු වළකයි. වැලි සාධබල්ලකුත් (වළකයි.)

අඳුරෙහි පෙරවූ වෙයි. ගැඹුරෙහි (ගැඹුරැදියෙහි) පිහිට ලබයි. පැකිලි දණ්ඩෙහි අනුභාවයෙන් තැවත පිහිටා සිටියි. (එහෙයින්.)

ඉක්කිති ඒ බමුණු මහසල් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා ඉගෙන සභාවෙහි මහාජනයා රැස් වූ කල්හි පුතුන් ද හිඳගත් කල්හි කිය ය.

“යෙහි ජාතෙහි නන්දියං යෙසඤ්ච භවමිවර්තං,
තෙ මං දුරෙහි සමපුච්ඡ සාව වාරෙන්නි සුකරං.

අසන්නා කිර මං ජලමා තාහ තාතාහි භාසරෙ,
රක්ඛසා පුතතරුපෙන පජ්ඣන්නි වයොගතං.

අසොසාව ජිණේණා නිබ්බාගො බාදනා අපනීයති,
බාලකාතං පිතා ථෙරො පරාගාරෙසු භික්ඛති.

දුණෙකාව කිර මෙ සෙය්‍යො යඤ්ච පුතතා අතස්සවා,
වණ්ඛම්පි ගොණං වාරෙහි අපො වණ්ඛම්පි කුක්කුරං.

අකිකාරෙ පුරෙ හොති ගමහිරෙ ගාම මෙධති,
දුණෙකාසා අනුභාවෙන බලිතා පරිතිට්ඨති”ති.

අථ බො නං බ්‍රාහ්මණමහාසාලං පුතතා සරං තෙච්ඡා තාහාපෙච්ඡා
පච්චෙකං දුස්සයුගෙන අච්ඡාදෙසුං.

අථ බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො එකං දුස්සයුගං ආදාය යෙන
භගවා නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවතා ඤාං සම්මොදි. සම්මොදනීයං
කථං සාරණීයං චිතිසාරෙච්ඡා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො
බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවන්තං එතදවොච: ටියං හො ගොතම
බ්‍රාහ්මණා තාම ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසාම. පරිගණ්හානු මෙ
භවං ගොතමො ආචරියො ආචරියධනන්ති.¹ පරිගණ්හෙසි භගවා අනුකම්පං
උපාදාය.

අථ බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවන්තං එතදවොච: අභික්ඛන්තං
හො ගොතම. -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතගො
පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති.

7. 2. 5.

මානස්ථදාසුතනං.

201. සාවන්තියං—

තෙන බො පන සමයෙන මානස්ථදාසු නාම බ්‍රාහ්මණො සාවන්තියං
පටිවසති. සො තෙව මාතරං අභිවාදෙති. න පිතරං අභිවාදෙති. න ආචරියං
අභිවාදෙති. න ජෙට්ඨභාතරං අභිවාදෙති.

තෙන බො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං
දෙසෙති. අථ බො මානස්ථදාසු බ්‍රාහ්මණස්ස එතදගොසි: අයං බො සමණො
ගොතමො මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙති. යනනුතාහං යෙන
සමණො ගොතමො නෙත්‍රපසඛකමෙය්‍යං. සචෙ මං සමණො ගොතමො
ආලපියස්සති, අහම්පි නං ආලපියස්සාමි. තො චෙ මං සමණො ගොතමො
ආලපියස්සති අහම්පි නං ආලපියස්සාමිති.

1. ආචරියභාගන්ති - සිවු. 1.2.

(මට ද ව) උපත්තානු යම් කෙනකුත් කරණ කොට ගෙන සතුටු වූයෙහි ද, යම් කෙනකුත් ගේ අභිවාද්ධිය පැතුයෙහි ද, ඔහු ද අනුවත් හා සාකච්ඡා කොට ගෙන බල්ලෝ හුරකු (වලකන්නාක්) මෙන් ම වලකති.

අසත්පුරුෂ වූ ලාමක වූ රකුසෝ පුත්‍රයන් මෙන් (පෙනී සිටිමින්) මට පියානෙති, පියානෙති යි කියත්. ඔහු ඉක්ම ගිය වයස් ඇති මා දුරු කෙරෙත්.

පරිභෝගයට නුසුදුසු වූ ජරපත් අසකු මෙන් දිරා ගියා වූ පරිභෝග ධනය තැත්තා වූ බාලයන්ගේ පියා වූ මහල්ලා කෑමෙන් පහ කරණු ලැබේ. (එහෙයින් හෙ තෙමේ) පරගෙහි සිහසි

මාගේ යම් ඒ පුත්‍රයෝ නොකිකරා ද, (ඔවුන්ට වඩා) මට මේ සාරයටිය ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (මේ සාරයටිය) සැබගොණකුදු වලකයි. වැලි සැබබල්ලකුත් (වලකයි.)

අදුරෙහි පෙරවූ වෙයි. හැබුරෙහි පිහිට ලබයි. පැකිලි දණ්ඩෙහි අනුභාවයෙන් තැවත පිහිටා සිටියි. (එහෙයින්.)

ඉක්බිති පුත්‍රයෝ ඒ බමුණු මහසල්ලා ගෙට පමුණුවා නවා වෙත වෙත වසත්‍රයුග්මයෙන් පිදුහ. එකල ඒ බමුණු මහසල්ලා තෙමේ එක් වසත්‍රයුග්මයක් රැගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිව්වා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ බමුණු මහසල්ලා තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

හවත් ගෞතමයෙනි, අපි බමුණෝ වෙමු. ඇදුරනුට ඇදුරුධනය සොයමිහ. මාගේ ඇදුරු වූ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ඇදුරුධනය පිළිගන්නා සේක්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පාව නිසා පිළිගෙන වදල සේක.

ඉක්බිති ඒ බමුණු මහසල්ලා තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මා අද පටන් දිවි යෙන් හත් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 5.

මානසාදානසුත්තය.

201. සැවැත්තුවර—

එකල්හි මානසාදාන නම් බමුණෙක් සැවැත්තුවර වෙසෙයි. හෙතෙම මට නො ම වදී. පියා නො ම වදී. ඇදුරනු නො ම වදී. දෙටු බැයා නො ම වදී.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිස විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක. ඉක්බිති මානසාදාන බමුණාහට මේ මහණගොස්‍රම් තෙමේ මහත් පිරිස විසින් පිරිවරණ ලදු ව දහම් දෙසයි. මම මහණගොස්‍රම් වෙත එළඹෙන්නෙමි නම් මැනව. ඉදින් මහණගොස්‍රම් තෙමේ මට කථා කරන්නේ නම් මමත් ඔහුට කථා කරන්නෙමි. ඉදින් මහණගොස්‍රම් තෙමේ මට කථා නො කරන්නේ නම් මමත් ඔහුට කථා නො කරන්නෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ ඛො මානස්සො චායො චායො යෙන භගවා තෙහුපස්සිකම්.
උපස්සිකම්භා තුණ්හිභුතො¹ එකමනනං අට්ඨාසි අථ ඛො භගවා තං තාලපි².
අථ ඛො මානස්සො චායො චායො තායං සමණො ගොතමො කිසිචි ජාතාතීති.
තතොච පුත නිවතතිතුකාමො අනොසි.

අථ ඛො භගවා මානස්සො චායො චායො වෙතතා වෙතොපරිචිතකක-
මසද්දය මානස්සො චායො චායො ගාථාය අර්ථකතාසි:

ත මාන මුහුණතං සංයු^{*} අත්තිකසසිඛ මුහුණතං,
යෙන අනෙත අගසද්ද³ තමෙවමසුමුහුණතයති†.

අථ ඛො මානස්සො චායො චායො විතනං මෙ සමණො ගොතමො
ජාතාතීති තතොච භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීති භගවතො පාදානි
මුඛෙන⁴ පරිවුලෙති, පාණ්ණි ව පරිසලිඛායති, තාමසද්ද පාවෙති: 'මානස්සොගං
හො ගොතම මානස්සොගං හො ගොතමා'ති.

අථ ඛො සා පරිසා අභිභුතවිතනජාතා අනොසි. අච්ඡරියං වත හො
අභිභුතං වත හො අයං හි මානස්සො චායො චායො තෙව මාතරං අභිවාදෙති.
ත පිතරං අභිවාදෙති ත අච්ඡරියං අභිවාදෙති ත ජෙට්ඨභාතරං අභිවාදෙති
අථ ව පත සමණො ගොතමෙ එවරුපං පරමනිපට්ඨාකාරං⁵ කුරුනිති.

අථ ඛො භගවා මානස්සො චායො චායො එතදවොච: අලං මුහුණතං උට්ඨාසි,
සකෙ අසකෙ නිසිද්ද, යතො තෙ මසි විතනං පසන්නතති.

අථ ඛො මානස්සො චායො චායො සකෙ අසකෙ නිසිද්දිභා භගවතනං
ගාථාය අර්ථකතාසි:

කෙසු ත මානං කසිරුථ⁶ කෙසු වසස⁷ සගාරවො,
කසසස අපචිතා අසසු කසසස⁸ සංයු සුසුචිතා.

[භගවා:]

මාතරි පිතරි වාපි⁹ අපො ජෙට්ඨමති භාතරි,
අච්ඡරියෙ වතුථංචි† තෙසු ත මානං කසිරුථ.
තෙසු අසස සගාරවො තසසසු¹⁰ අපචිතා අසසු තෙවසසු සංයු සුචිතා,¹¹

අරහතො සිතිභුතෙ¹² කතනිචෙව අනාසවෙ,
නිහව්ව මානං අත්ථො තෙ තමසස¹³ අනුතතරෙ.

එවං වුතො මානස්සො චායො චායො භගවතනං එතදවොච අභිකකනනං
හො ගොතම, - පෙ - උපාසකං මං භවං ගොතමො ඩාරෙතු අර්ථකතො
පාණ්ණපෙතං සරණං ගතතති.

1. 'තුණ්හිභුතො' ඉති නසී, සා. 2. තාලපි - සිමු, සා. 3. අගසද්ද - මරස. PTS.
4. මුඛෙන ව - මරස. PTS. 5. නිපට්ඨකාරං - මරස. සා. 6. මාතං හ - සිමු. 1.
7. පසසු අසස - PTS. කපංගසස - සා. 8. කසසස - මරස. PTS. 9. ධාපි - මරස.,
10. තසසස - සිමු 2. 11. තසසසු සංයු සුසුචිතා - මරස. PTS. 12. සිතිභුතෙ - සා.
13. කමසස - මරස.

* හ මානං මුහුණතං සංයු - සිමු 2, මරස. සා. PTS. හ මානං මුහුණතං සංයු - සි 1, 2.

† අනුමුභසි - සි 1, 2. ‡ වතුථංචි - සලිඛව.

ඉක්කිති මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නිශ්ශබ්ද ව එකත්පතෙක සිටියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහුට කථා නොකළ සේක. ඉක්කිති මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මහණගොසුම් තෙමේ කිසිත් නො දනියයි එතැනින් ම නැවත පෙරළා එනු කැමැත්තේ විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තම සිතින් මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක:

බ්‍රහ්මණ, මෙහි ප්‍රයෝජනයක් අපේක්ෂා කරන්නුට මානය වැඩිම නො මැනවි. යම් ප්‍රයෝජනයක් හේතු කොට ගෙන පැමිණියේ නම් එය ම සිදුකර ගන්නේ ය.

ඉක්කිති මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණගොසුම් තෙමේ මාගේ සිත දනී යයි එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල සිටිත් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා මුවෙන් සිඹී. අතින් ද පිරිමදී. “භවත් ගෞතමයෙනි, මම මානස්සංඛාරා යෙමි. භවත් ගෞතමයෙනි, මම මානස්සංඛාරා යෙමි” යි තම ද අත්වයි.

ඉක්කිති ඒ පිරිස “පින්වත්නි, ආයුධයකි. පින්වත්නි, අද්භූතයකි. මේ මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම වදී. පියා නො ම වදී. ඇතුරු නො ම වදී. දෙවුබැයා නො ම වදී. එහෙත් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙහි මෙබඳු ඉතා ම යටත් පහත් පැවැත්ම ඇති බවක් කෙරේ ය යි අද්භූත සිත් ඇති වූවා ය.

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක: බ්‍රහ්මණ, පමණි. නැගිටුව. සිය අසුනෙහි හිඳ ගනුව. යම් හෙයකින් තාගේ සිත මා කෙරෙහි පහත් ද, (එහෙයකින්).

ඉක්කිති මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් කී ය:

කවර කෙනකුත් කෙරෙහි මානය නො කරන්නේ කවරකෙනකුත් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ද? ඔහු විසින් කවර කෙනෙක් අපවිති කටයුත්තෝ වන්නාහු ද? ඔහු විසින් කවර කෙනෙක් මැනවින් පිදියයුත්තෝ වන්නාහු ද?

[භගවත්තු:]

මම කෙරෙහි ද, පියා කෙරෙහි ද, වැලි දෙවුබැයා කෙරෙහි ද, සිවුමැති ව ඇතුරු කෙරෙහි ද යි යන මොවුන් කෙරෙහි මානය නො කරන්නේ ය. මොවුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය. ඔහු විසින් මොහු අපවිති කටයුත්තෝ වන්නාහ. ඔහු විසින් මොහු මැනවින් පිදියයුත්තෝ වන්නාහ.

සිහිල් වූ කලකිසි ඇති ආසුව රහිත වූ නිරාභතර වූ ඒ රහතුන් (මානසෙන්) තද නො වී මානය නසා වදුව.

මෙසේ වදාළ කල්හි මානස්සංඛාරා ඛණ්ඩානුසාරිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවියෙන් ගත් සරණ හිස උපාසකයකු කොට දරණ සේකවා.

7. 2. 6.

පච්චතීක්‍ෂණතං.

202. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවච්ඡීයං විහරති ඡෙතවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුලො.

තෙන බො පන සමයෙන පච්චතීක්‍ෂණානො නාම බ්‍රාහ්මණො සාවච්ඡීයං පටිවසති. අප්ඛො පච්චතීක්‍ෂණානස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදහොසි, යනනුනාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙය්‍යං යං යදෙව සමණො ගොතමො භාසිස්සති, තං තදෙවස්සාහං පච්චතීක්‍ෂණානති.

තෙන බො පන සමයෙන භගවා අජේඛාකාසෙ වසිකමති. අප්ඛො පච්චතීක්‍ෂණානො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිථා භගවන්තං වසිකමන්තං අනුචසිකමමානො¹ භගවන්තං එතදවොච: භණ් සමණ ධම්මන්ති

[භගවා:]

න පච්චතීක්‍ෂණානෙන සුචිත්තං සුභාසිතං,
උපකක්ඛිත්‍රිට්ඨවිතෙත්ත සාරම්භබ්‍රහ්මෙත ව.

යො ච විතෙය්‍ය සාරම්භං අප්පසාදඤ්ච වෙතසො,
ආඝාතං පටිනිස්සර්ජ්‍ය වෙ² ජඤ්ඤා සුභාසිතන්ති.

එවං චුතොන පච්චතීක්‍ෂණානො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභික්‍ෂකන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවා ගොතමො ධාරෙත්තු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 7.

නවකමම්ඝණතං.

203. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාභරයම්. වනසණ්ඨි.

තෙන බො පන සමයෙන නවකමම්ඝණාරද්ධාජො බ්‍රාහ්මණො තස්මිං වනසණ්ඨි කමමන්තං කාරුපෙති. අද්දසා බො නවකමම්ඝණාරද්ධාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං අඤ්ඤාභරයම් සාලරුකබමුලෙ නිසින්නං පලලඛකං ආභුජ්ථා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා, දිස්වාතස්ස එතදහොසි: අහං බො පන³ ඉමස්මිං වනසණ්ඨි කමමන්තං කාරුපෙනො රමාමි. අයං සමණො ගොතමො කිං කාරුපෙනො රමෙතිති.

අප්ඛො නවකමම්ඝණාරද්ධාජො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිථා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි.

කෙ භු කමමන්තා කසිරන්ති⁴ භික්ඛු සාලවතෙ තව,
යදෙකකො අරඤ්ඤස්මිං රතිං වින්දසි ගොතමාති.⁵

1 අනුචසිකමමානොඉති නැති - මජ්ඣ. PTS 2. භවෙ - ස්‍යා. 3. "පස" ඉති නැති - මජ්ඣ. ස්‍යා, PTS, 4. කාරියන්ති - මජ්ඣ. 5. වින්දති ගොතමාති - මජ්ඣ. ස්‍යා, PTS.

7. 2. 6.

පච්චනික සූත්‍රය.

202. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිනි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි පච්චනිකසාත නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති පච්චනිකසාත බමුණාහට “මම මහණ ගොසුම්හු වෙත එළඹෙන්නෙමි නම් මැනවි. මහණ ගොසුම් යමක් යමක් ම කියන්නේ ද, මම ඔහුගේ ඒ ඒ වදනට ම විරුද්ධ වන්නෙමි”යි මේ අදහස විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අබ්බස සක්මන් කරණ සේක. එවිට පච්චනිකසාත බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹියේ ය. එළඹ සක්මන් කරණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව සක්මන් කරමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ශ්‍රමණයෙනි දහම් දෙසනු මැනවැ”යි මෙය කීය.

[භගවත්හු.]

පච්චනිකසාත වූ කිලිට්ඨිත් ඇති කරණුහනරියකරණය බහුල කොට ඇති පුද්ගලයා විසින් සුබැසි දහම මොනවට නො දනහැක්කේ ය.

යමෙක් සිතේ අප්‍රසාදය ද බද්ධවේරය ද දුරු කොට සාරමය බැහැර කොට (සිටියේ ද) හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් සුබැසි දහම දැන ගන්නේ ය.

මෙසේ වදනු කල්හි පච්චනිකසාත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා!

7. 2. 7.

නවකමික සූත්‍රය.

203. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභැබෙහි වැඩවසන සේක.

එකල්හි නවකමිකභාරද්වාජ බමුණු තෙමේ ඒ වනලාභැබෙහි කථික කරවයි. නවකමිකභාරද්වාජ බමුණු තෙමේ එක්තරා සල්ලාකක්-මුල උඩුකය කෙළින් තබා (කම්මහනට) අභිමුඛ කොට සිහි එළවා පලක් බැඳ වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දැක ඔහුට “මම වතාහි කථික කරවමින් මේ වනලාභැබෙහි සිත් අලවමි. මේ මහණගොසුම් තෙමේ කුමක් කරවමින් සිත් අලවා දෑ”යි මේ අදහස විය.

ඉක්බිති නවකමිකභාරද්වාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මහණ, ඔබවහන්සේ විසින් මේ සල්ලෙතෙහි නිතම් කථිකනයෝ කරණු ලැබෙද්ද? ගෞතමයෙනි, යම් හෙයකින් මේ වෙනෙහි හුදෙකලා ව ඇල්ම විදිනි ද? (එහෙයින්) මෙසේ විචාරමි.

ත¹ මෙ වතසමිං කරණීයමනි උච්ඡින්නමුලං මෙ වතං විසුකං,
සොහං² වතෙ නිබ්බතපො විසල්ලො එකො රමෙ අරතීං විපපභායාති.

එවං වුතෙන නවකමමිකභාරදාපො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං, එතදවොච:
අභිකක්කන්තං හො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවා ගොතමො ධාරෙහු
අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ඩුපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 8.

කට්ඨභාරසුභතං.

204. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරසමිං
වතසණ්ඛො.

තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරසා භාරදාපගොතනායා
බ්‍රාහ්මණයා සමිහුලො අනෙතවාසිකා කට්ඨභාරකා³ මාණවකා යෙන සො⁴
වතසණ්ඛො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතො අද්දසංසු භගවන්තං තසමිං
වතසණ්ඛො නිසින්නං පලලඛකං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතීං
උපට්ඨපෙඤා.

දිසවාන යෙන භාරදාපගොතනො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමිංසු.
උපසඛකමිතො භාරදාපගොතනං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුං: යග්ගෙ භවං
ජාතෙය්⁵ අසුකසමිං වතසණ්ඛො සමණො⁶ නිසින්නො පලලඛකං ආභුජ්ඣා
උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතීං උපට්ඨපෙඤාති.

අථ බො භාරදාපගොතනො බ්‍රාහ්මණො තෙති මාණවකෙති සද්ධිං යෙන
සො වතසණ්ඛො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො අද්දසං බො භගවන්තං
තසමිං වතසණ්ඛො නිසින්නං පලලඛකං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය
පරිමුඛං සතීං උපට්ඨපෙඤා. දිසවාන යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛක-
මිතො භගවන්තං ගාථාති අජ්ඣාසාසි:

ගමතීරරුපෙ බහුභෙරවෙ වතෙ සුඤ්ඤං අරඤ්ඤං විජ්ජං විගාහිය,
අනිඤ්ජමානෙන සිතෙන⁷ වග්ගුතා සුචාරුරුපං⁸ වත භික්ඛු ක්කායසි.

න යථා ගීතා න පි යථා වාදිතං එකො අරඤ්ඤ වතමසිසිතො මුනි,
අචේත්තරුපං පටිභාති මං ඉදං යදෙකකො පිතිමතො වතෙ වසෙ.

මඤ්ඤමහං⁹ ලොකාධිපතී සභව්‍යතං¹⁰ ආකඛමානො තිදිට්ඨං අනුත්තරං,
කසවා භවං චිත්තමරඤ්ඤමසිසිතො තපො ඉධ කුඛබ්බි¹¹ බ්‍රහ්මපත්තියාති.

1. න ව මෙ - සිමු 1. සා. 2. සොහං - PTS. 3. කට්ඨභාරකා නාම - සිමු 1. 2. 4 සොති
තනි - මජ්ඣ. 5. ජාතෙය්‍යාසි - මජ්ඣ. 6. සමණො ගොතමො - සා. 7. තිතෙන -
සා. 8. සුඤ්ජරුපං - අට්ඨ: 9. මඤ්ඤානං - PTS. 10. ලොකාධිපතී සභව්‍යතං - සිමු 1.
ලොකාධිපතී සභව්‍යතං - PTS. මජ්ඣ, සා. 11. කුඛබ්බි - මජ්ඣ.

මෙම වෙනෙහි කටයුත්තක් නැත. මාගේ කෙලෙස්වනය මුලුසුන් කරණ ලද්දේ ය. පහ ව ගිය (කෙලෙස්) කටු ඇත්තේ ය. ඒ මම නිකෙලයි ව පහ ව ගිය (රුහාදි) හුල් ඇති ව (ප්‍රාන්තසෙතසුන්හි හා භාවනාවෙහි) තොරැල්ම වෙසෙසින් පහ කොට මේ වෙනෙහි එකලාව සිත් අලවා වෙසෙමි.

මෙසේ වදාළ කල්හි තවකම්මකභාරදාජ. බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවි ගිහියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 8.

කට්ඨභාරසුත්‍රය

204. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල්දනවිටෙහි එක්තරා වතලාහැබෙක වැඩවසන සේක.

එකල්හි එක්තරා භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණකුගේ අතාවැසි වූ දර ගෙනෙත බොහෝ මාණවකයෝ ඒ වතලාහැබ වෙත එළඹියහ. එළඹ ඒ වතලාහැබෙහි පලක් බැඳ උඩුකය කෙළින් තබා අභිමුඛ කොට සිටි එළවා වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටහ. දෑක භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණා වෙත එළඹියහ. එළඹ භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණාහට “භවත් තෙමේ දන්තේ ද? අසවල් වතලාහැබෙහි මහණෙක් පලක් බැඳ උඩුකය කෙළින් තබා සිටිය අභිමුඛ කොට එළවා හුන්තේ ය”යි මෙය කීහ.

ඉක්බිති භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණු ඒ මණෙටුන් සමග ඒ වතලාහැබ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ වතලාහැබෙහි පලක් බැඳ උඩුකය කෙළින් තබා අභිමුඛ කොට සිටි එළවා වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දෑක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය;

ඉමණ්‍යෙති, හිස් වූ, ජනයාගෙන් තොර වූ, අරණ්‍යයට පිවිස ගැඹුරු සවභාවය ඇති බොහෝ සෙයින් බිය එළවන මේ වෙනෙහි තොසැලෙත ස්ථිර වූ මනහර සිරුරෙන් යුක්ත ව ඒකාන්තයෙන් සොදුරු සවභාවය ඇති ධ්‍යාන කෙරෙහි.

යම් තැනෙක ගි ගැසුම් තැද්ද, යම් තැනෙක වැසුමෙකුත් තැද්ද, (එබඳු වූ මේ) වෙනෙහි සඵලමුනි තෙමේ හුදෙකලා ව ව්‍යාප්තසුන් ඇසුරු කෙළේ ය. යම් හෙයෙකින් එකලා ව ම තුටුසින් ඇති ව වෙනෙහි වෙසෙන්නේ ද, (එහෙයින්) මෙකරුණ පුද්ගමයක් සේ මට වැටහෙයි.

ලොකාධිපති බ්‍රහ්මයා හා සහභාවය වූ නිරුත්තර බහිලොව පනමින් (වෙනෙහි වෙසෙහි යයි) මම හඟිමි. (තැනහොත්) භවත් කුමක් හෙයින් ජනයා කෙරෙන් තොර වූ වනය ඇසුරු කෙළේ ද? බ්‍රහ්මලෝකෝත්පත්තිය පිණිස මෙහි තපස් කෙරෙහි ද?

[භගවා:]

යා කාචී කඛිං අභිනඤ්ඤා වා අනෙකධාතුසු පුඤ්ඤාදසිතා,
අඤ්ඤාණමුලපභවා පඡපජිතා සබ්බා මයා බ්‍රහ්මනිකතා¹ සමුලිකා.

සමාහං අකඛිං අසිතො අනුපයො සබ්බෙසු ධම්මෙසු විසුඛදස්සනො,
පපුසං සම්මොඛිමනුත්තරං සිවං ක්කායාමහං බ්‍රාහ්මණ² රහො විසාරදෙති.

එවං චුත්තො භාරථාර්ගොත්තො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකක්කන්තං හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු
අඡ්ඡතග්ගෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 9.

මාතුපොසකසුත්තං.

205. සාවච්ඡිං—

අථ බො මාතුපොසකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි.
උපසඛිකමිතා භගවතා සඤ්ඤා සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං
විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො බො මාතුපොසකො
බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච. අහං හි හො ගොතම ධම්මෙත භික්ඛං
පරියෙසාමි. ධම්මෙත භික්ඛං පරියෙසිත්වා මාතෘපිතරෙ පොසෙමි. කච්චාහං
හො ගොතම එවංකාරී කිච්චකාරී හොමිති?

තග්ග නිං බ්‍රාහ්මණ එවංකාරී කිච්චකාරී හොසි³. යො බො බ්‍රාහ්මණ
ධම්මෙත භික්ඛං පරියෙසති. ධම්මෙත භික්ඛං පරියෙසිත්වා මාතෘපිතරෙ
පොසෙති. බහුං⁴ සො පුඤ්ඤං පසවතිති.

[භගවා:]

යො මාතරං වා⁵ පිතරං වා මච්චො ධම්මෙත පොසති,
තාය තං පාරිවරියාය මාතෘපිතුසු පණ්ඩිතා,
ඉධෙව තං පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදතිති.

එවං චුත්තො මාතුපොසකො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු
අඡ්ඡතග්ගෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතන්ති.

1 බ්‍රහ්මනිකතා - ස්‍යා. 2. බ්‍රහ්ම - මජ්ඣ. ස්‍යා. 3. අහංසි - සිවු 1.2. ස්‍යා. 4. බහු - PTS. 5. මාතරං - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS

[භගවත්හු:]

යම්කිසි අභිනන්දනසවරූප තෘෂණයක් හෝ අනෙකසම්භාවාලම්බණ-
යන්හි වූ නිරතුරු ඇසුරු කළ තානාප්‍රකාර සෙසු කෙලෙස් හෝ ඇද්ද,
අවිද්‍යාව මූලප්‍රභවය කොට ඇති අවිද්‍යාමූල සතිත වූ ඒ සියලු තෘෂණවෝ මා
විසින් තසත ලදහ.

බමුණ, ඒ මම තෘෂණ රහිත වූයෙමි තෘෂණාව ඇසුරු නො කෙළෙමි
උපගත රහිත වූයෙමි සියලු ධර්මයන්හි විශුද්ධිදර්ශන ඇත්තෙමි වෙමි. ඒ
මම නිරුත්තර වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ සම්මෝඛියට පැමිණ විශාරද ව රහසිගතව ධ්‍යාන
කෙරෙමි.

මෙසේ වදල කල්හි භාරදවාප්ගෝත්‍ර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි ... භවත්
ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු
කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 9.

මාතුපොසක සූත්‍රය

205. සෑමැත්තුවර—

එකල්හි මාතුපොසක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියේ ය.
ඵලභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු
කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් මාතු-
පොසක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය. භවත්
ගෞතමයෙනි, මම වතාහි දූහැමින් හික්කාව සොයමි. දූහැමින් හික්කාව
සොයා මවුපියන් පුසිමි. භවත් ගෞතමයෙනි, කීව් මම මෙසේ කරන්නෙමි
කිසි කරන්නෙකිමි වෙමි ද?

[භගවත්හු:]

බමුණ, මෙසේ කරණ තෝ ඵ්කාන්තයෙන් කිසි කරන්නෙහි. බමුණ,
යමෙක් දූහැමින් හික්කාව සොයා ද, දූහැමින් හික්කාව සොයා මවුපියන් පුසි ද,
හෙ තෙමේ බොහෝ පින් රැස් කෙරෙයි.

යම් මිනිසෙක් මවන් පියාන් දූහැමින් පුසි ද, මවුපියන් කෙරෙහි වූ ඒ
මෙහෙ කිරීම හේතු කොට ගෙන පණ්ඩිතයෝ මේ ලොවිහි ම ඔහු පසසත්.
පරලොව සවගීයෙහි සතුටු වෙයි.

මෙසේ වදල කල්හි මාතුපෝසක බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත්
ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු
කොට දරණ සේක්වා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 2. 10.

භික්ඛකසුතනං.

206. ආවජ්ජියං—

අථ ඛො භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම් උපසඛකම්භවා භගවතා සද්ධිං සමොද්දි. සමොදන්තියං කථං සාරුණියං චිත්තිසාරෙභවා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අහමි ඛො¹ හො ගොතම භික්ඛකො හවමි භික්ඛකො ඉධ තො කිං තානාකරණන්ති?

[භගවා:]

ත තෙන භික්ඛකො හොති යාවතා භික්ඛතෙ පරෙ,
විසුං ධම්මං සමාදය භික්ඛු හොති ත තාවතා.

යොධ පුඤ්ඤඤච පාපඤ්ච බාහිභවා² බ්‍රහ්මවරියවා³,
සඛියං ලොකෙ වරති ස වෙ භික්ඛුති වුච්චති.

එවං වුත්තෙ භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභික්ඛන්තං හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතය්‍යෙහ පාණ්ඩපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 11.

සඛිගාරවස්සනං.

207. ආවජ්ජියං—

තෙන ඛො පන සමයෙන සඛිගාරවො⁴ තාම බ්‍රාහ්මණො ආවජ්ජියං පටිච්ඡති. උදකසුද්ධිකො උදකෙන පරිසුද්ධිං⁵ පචෙති. සායපාතං⁶ උදකො-රොගණානුයොගමනුසුත්තො විහරති.

අථ ඛො ආයස්වා ආනිඤ්ඤ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙභවා පනත්චිවරමාදය සාවජ්ජිං පිණ්ඩියං පාවිසි. සාවජ්ජියං පිණ්ඩියං වරිභවා පච්ඡාභතතං පිණ්ඩිපාත-පටිකකන්නො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භවා භගවන්තං අභිවාදෙභවා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්වා ආනිඤ්ඤ භගවන්තං එතදවොච: ඉධ හන්තෙ සඛිගාරවො⁴ තාම බ්‍රාහ්මණො සාවජ්ජියං පටිච්ඡති, උදකසුද්ධිකො උදකෙන පරිසුද්ධිං⁵ පචෙති සායපාතං⁶ උදකොරොගණානුයොගමනුසුත්තො විහරති. සාධු හන්තෙ භගවා යෙන සඛිගාරවස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමතු අනුකම්පං උපාදයාති. අධිවාසෙසි භගවා භුණ්තිභාවෙන.

අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙභවා පනත්චිවරමාදය යෙන සඛිගාරවස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භවා පඤ්ඤානෙහ ආසනෙ නිසීදි.

1. අහමි - සි.වු. 1, 2 සො. 2. පවාහෙභවා - සො. 3. බ්‍රහ්මවරියං - මජ්. සි.වු. 1. PTS. සො. 4. සඛිගාරවො - සො. 5. සුද්ධිං - සි.වු. 1. 2. PTS. සි 1, 2. 6. සායංපාතං - සි.වු. 1.

7. 2. 10.

හික්කක සූත්‍රය

206. සැවැත්නුවර—

එකල්හි හික්කක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවියයුතු හිතකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් හික්කක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය. භවත් ගෞතමයෙනි, මමත් හික්කකයෙක්මි. භවත් තෙමේත් හික්කකයෙකි. මෙහි ලා අප දෙදෙනාගේ කිනම් වෙනසක් ද?

[භගවත්හු:]

මෙරමා සිහා යන මෙනෙක් වේ ද, එපමණෙකින් හික්කකයෙක් නො වේ. දුර්ගතිය වූ අකුලබ්ධිය සමාදන් ව (සිටියේ) ඒ තාක් හික්ක නම් නො වේ.

මේ සස්තෙහි යමෙක් පිණ ද පව ද බැහැර කොට චුසු බහිරු ඇත්තේ නුවණින් දැන ලොව්හි හැසිරේ ද, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් හික්ක යයි කියනු ලැබේ.

මෙසේ වදාළ කල්හි හික්කක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිව්‍යයා කොට සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 11.

සඬහාරව සූත්‍රය

207. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සඬහාරව නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නේ ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි. උදය සවස දිගට බැසීම් චිත්තයෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙරවරා හැඳ පෙරව පාසිවුරා ගෙන සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්න. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ: “වහන්ස, මෙහි සඬහාරව නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නේ ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි. උදය සවස දිගට බැසීම් චිත්තයෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි. වහන්ස, භාග්‍යවත්හු අනුකම්පා පිණිස සඬහාරව බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹෙන සේක්වා. ඒ මැනවි”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්ද භාවයෙන් ඉවසා වදාළ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරා හැඳ පෙරව පාසිවුරා ගෙන සඬහාරව බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. එළඹ පණවන ලද අශ්වෙහි වැඩහුන් සේක.

අථ බො සඛ්‍යාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්නි භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරුඤ්ඤං
විනිසා රොති. එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං බො සඛ්‍යාරවං
බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච: සචං කිර තං බ්‍රාහ්මණ උදකසුද්ධිකො
උදකෙත පරිසුද්ධිං පච්චෙයි. සායපාතං උදකොරොහණානුයොගමනුසුතෙනා
විහරසිති.

එවං හො ගොතමානි¹

කිම්පන නං බ්‍රාහ්මණ අත්ථසං සම්පස්සමානො උදකසුද්ධිකො උදකෙත
පරිසුද්ධිං² පච්චෙයි. සායපාතං උදකොරොහණානුයොගමනුසුතෙනා විහර-
සිති?

ඉධ මෙ හො ගොතම යං දිවා පාපකම්මං කතං හොති, තං සාය
තහානෙත³ පවාහෙමි. යං රතනිං පාපකම්මං කතං හොති, තං පාන⁴
තහානෙත පවාහෙමි. ඉමං ඛවාහං හො ගොතම අත්ථසං සම්පස්සමානො
උදකසුද්ධිකො උදකෙත පරිසුද්ධිං පච්චෙමි. සායපාතං උදකොරොහණානු-
යොගමනුසුතෙනා විහරමිති.

[භගවා:]

ධම්මො රහදෙ බ්‍රාහ්මණ සිලුතිජො,
අනාච්ඤා සබ්බි සතං පසඤ්ඤා,
යත්ත වෙදගුණො සිතාතා
අතලලගන්නා'ව කරනති පාරනති.

එවං ථුනෙන සඛ්‍යාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං
හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ
පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති.

7. 2. 12.

බොමද්දස්සසුත්තං

208. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සංග්ගෙකසු විහරති බොම-
ද්දස්සං නාම සක්කාතං නිගමො. අථ බො භගවා පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා
පත්තච්චරමාදාය බොමද්දස්සං නිගමං⁵ පිණ්ඩාය පාවිසි.

තෙන බො පන සමයෙන බොමද්දස්සකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා සභායං
සන්නිපතිතා නොනත්ති කෙතචි දෙව කරඤ්ඤෙන. දෙවො ච එකමෙකං
ථුසායති.

අථ බො භගවා යෙන සා සභා තෙනුපසඛකම්. අද්දසංසු බො
බොමද්දස්සකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා භගවන්තං දුරතොච අගච්ඡන්තං. දිස්වාන
එතදවොචු: කෙ ච මුණ්ඩකා සමණකා කෙ ච සභාධම්මං ජාතිස්සන්තිති?

අථ බො භගවා බොමද්දස්සකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ ගාථාය අජ්ඣාසාසි.

1. ගොතම - මජ්ඣ. PTS. 2. උදකසුද්ධිං - මජ්ඣ. PTS. 3. සායංනානොන - මජ්ඣ.
සෘ. 4. පානං - මජ්ඣ. සෘ. PTS. 5. නාම නිගමං - සිද්ධ. I.

එකල්හි සඛාරව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උග්‍ර සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිති කවියුතු කථාව කොට නිව්වා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් සඛාරව බමුණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. බමුණ, සැබැව්? තෝ ජලයෙන් ගුද්ධය වේ යයි අදහන්නෙහි ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි ද? උදය සවස දිගට බැසීම චුතයෙහි යෙදුනෙහි වෙසෙයි ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, එසේ ය.

බමුණ, තෝ කිතම් ආනිසංසයක් දක්මින් ජලයෙන් පිරිසිදු වේ යයි අදහන්නෙහි ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි ද? උදය සවස දිගට බැසීම චුතයෙහි යෙදුනෙහි වෙසෙයි ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, මෙහි මා විසින් දහවල් යම් පථිකමෙක් කරණ ලද්දේ වේ ද, සවස නැමෙන් එය පා කොට හරිමි. ඊ යම් පථිකමෙක් කරණ ලද්දේ වේ ද, උදය නැමෙන් එය පා කොට හරිමි. භවත් ගෞතමයෙනි, මම මේ ආනිසංසය දක්නෙමි ජලයෙන් ගුද්ධය වේ යයි අදහන්නෙමි ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතමි. උදය සවස දිගට බැසීම චුතයෙහි යෙදුනෙමි වෙසෙමි යි.

[භගවත්හු:]

වේදයෙහි පරතෙරට ගිය ආයතියේ යම් තැනෙක ජානකය කළාහු තොතෙන් සිරුරු ඇතිව ම නිවන් නමැති පරතෙරට ඒකාන්තයෙන් යෙද් ද, බමුණ, ධර්මය තෙමේ සිල් නමැති තොට ඇති වෙසෙසින් පහන් වූ උතුම් සන්තූරාමයක් විසින් පසස්නා ලද (එබඳු) ජලාසයෙකි.

මෙසේ වදාළ කල්හි සඛාරව බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 12.

බොමද්‍රයා සූත්‍රය

208: මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි ශාක්‍යයන්ගේ බොමද්‍රයා නම් නිකම්ගමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරා හැද පෙරව පාසිටුරා ගෙන බොමද්‍රයා නියමිතවට පිටු පිණිස පිවිසි සේක.

එකල බොමද්‍රයා නියමිතවැසි බමුණුගැහැවියෝ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා සභායෙහි රැස්වූවාහු වෙති. දැස්ස ද එකිළුනි පොදු හෙළයි.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සභාව වෙත එළඹි සේක. බොමද්‍රයාක බමුණුගැහැවියෝ වසින්තා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දී ම දුටහ. දැක නිෂ්ඛිත මුඩුමහණහු කවරහු ද, කවර කෙනෙක් සභාධර්මය දන්නාහු දැ යි මෙය කීහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොමද්‍රයාක බමුණුගැහැවියන්ට ගාථා-යෙන් වදාළ සේක:

තෙසං සභා යත්ථ න සන්ති සන්තො සන්තො න තෙ යෙ න වදන්ති ඛම්මං,
රුහඤ්ච දෙසඤ්ච පභාය මොහං ධම්මං වදන්තාව්¹ හවන්ති සන්තොති.

එවං වුත්තෙ බොමදුස්සකා මුහුණගහපතිකා හගවන්තං එතදවොචුං:
අභික්ඛන්තං හො ගොතම අභික්ඛන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො
ගොතම, නික්ඛාජ්ඣනං වා උක්ඛාජ්ඣය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුක්ඛා
වා මග්ගං ආවිනෙක්ඛය්‍ය, අක්ඛිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමන්තො
රූපානි දක්ඛිනති. එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අත්තෙකපරියායෙන ධම්මො
පකාසිතො. එතෙ මයං හවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛු-
සංඛ්‍යඤ්ච. උපාසකෙ තො හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙතෙ
සරණං ගතෙති.

උපාසකවග්ගො දුතියො.

තනුඥානං:

කසි උදයො දෙවතිතො අඤ්ඤතර මහාසාලං
මාතස්ථාඤ්ච පච්චතීකඤ්ච නවකම්මකට්ඨභාරකං²
මාතුපොසකො³ භික්ඛකො සංඛාරවො බොමදුස්සෙන ද්වාදසාති.

මුහුණසංයුතතං සමන්තං.

8. වඛනීසසායුතතං

1. වඛනීසවග්ගො

8. 1. 1.

නික්ඛගහසුතතං.

209. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං ආයස්ථා වඛනීසො ආලච්ඡිං විහරති
අග්ගාලවමෙ වෙතිසෙ ආයස්ථා නිග්ගාඛකපෙසන උපජ්ඣායෙන සද්ධං.
තෙත බො පත සමයෙන ආයස්ථා වඛනීසො නවො හොති අවිරපබ්බජ්ජො
ඔසියස්සකො විහාරපාලො.

අථ බො සම්බුද්ධා ඉත්ථෙයො සමලඛකරිත්වා යෙන අග්ගාලවකො
ආරුමො⁴ තෙත්තපසංඛිතංසු, විහාරපෙක්ඛිකායො. අථ බො ආයස්ථො
වඛනීසස්ස තා ඉත්ථෙයො දිස්වා අතභිරති උපපජ්ජති, රුහො විතතං
අනුභංසෙති.

අථ බො ආයස්ථො වඛනීසස්ස එතදහොසි. අලාභා වත මෙ, න වත
මෙ ලාභා. දුලලභං වත මෙ, න වත මෙ සුලලභං. යස්ස මෙ අතභිරති
උප්පන්නා, රුහො විතතං අනුභංසෙති. තං කුතෙත්ථ ලඛ්‍යා යමෙව පරෙ
අතභිරති විනොදෙත්වා අභිරති උප්පාදෙය්‍ය. යනත්තාහං අත්තනාව
අත්තනො අතභිරති විනොදෙත්වා අභිරති උප්පාදෙය්‍යන්ති.

1. වදන්තාව - මජ්ඣ. සූ. සිටු 1 2. නවකම්මකට්ඨභාර - මජ්ඣ. 3 මාතුපොසකං -
මජ්ඣ. 4. සෙසාරාමො - සිටු. 1.2. සූ. PTS

යම් නැතෙක සතපුරුෂයෝ තැද්ද, තෙල සහායෙන් නොවේ. යම් කෙනෙක් ධර්මය නො කියද්ද, ඔහු සතපුරුෂ නොවෙයි. රුහය ද, ද්වේශය ද, මෝහය ද දුරු කොට ධර්මය දේශනා කරන්නෝ ම සත්පුරුෂ වෙති.

මෙසේ වදාල කල්හි බොමදුසුකක බමුණුගැහැවියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුනු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වූවකුට මහ කියා දෙන්නේ හෝ වේ ද, ඇත් ඇත්තෝ රූප දක්නාහසි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නියරින් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. මේ අපි භවත් ගොසුම්හු ද, දහම ද, බික්සහන ද සරණ යමු. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය අප උපාසකයන් කොට දරණ සේක්වා යි.

උපාසක වර්ග දෙවෙනි යි.

එහි උද්‍යානය:

කසි, උදය, දේවතිත, අඤ්ඤතරමභාසාල, මානස්සධි, පච්චනික, තවකමම, කට්ඨහාරක, මාතුපොසක, භික්ඛක, සභිගාරව, බොමදුසු සුත්‍රය යි සූත්‍ර දෙළොසෙකි.

මූලාශ්‍රණ සංයුත්තය නිමිසේ ය.

8. වඛනිසසංයුත්තය

1. වඛනිසවග්ගිය

8. 1. 1.

නිකංගනසුත්‍රය

209. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක ආයුෂමත් වඛනිස තෙමේ අලවිකුටර අග්නාලවමෙහිය විහාරයෙහි උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් නිශ්‍රොධකස්ස තෙරුන් සමග වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් වඛනිස තෙමේ අලුත පැවිදි වූ වෙහෙර තවතිත වෙහෙර රක්තා තවකයෙක් වෙයි.

ඉක්බිති බොහෝ සක්‍රීය සැරසි වෙහෙර දක්නා කැමැත්තාහු අග්නාලවක-ආරාමය කරා පැමිණියහ. එකල්හි ආයුෂමත් වඛනිසහට ඒ යන්ත්‍රීන් දක අතභීරතිය උපදිසි. රුහය (කුසල්) සිත වනසයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඛනිසහට “යම්බදු මට අතභීරතිය උපන්නී ද, රුහය සිත වනසා ද, ඒකාන්තයෙන් (එය) මට අලාභයෙක. ඒකාන්තයෙන් එය මට ලාභයෙක් නො වේ. මට ඒකාන්තයෙන් දුර්භාගයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට යහපත් භාග්‍යයෙක් නොවේ. යම් හෙයකින් මෙරමා මාගේ අතභීරතිය දුරු කොට අභීරතිය උපදවන්නේ නම් එය මෙහි කොසින් ලැබිය හැකි ද, මම තෙමේ ම තමාගේ අතභීරතිය දුරු කොට අභීරතිය උපදවන්නෙමි නම් මැනැවැ”යි මේ සිත විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො ආයසමා වඩ්ඪිසො අත්තනාව අත්තනො අතතිරතිං විනොදෙඤ්චා
අභිරතිං උප්පාදෙඤ්චා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි.

නිකකිනනං වත මං සනනං අගාරසමානගාරියං,
විතකකා උපධාවනති පගබ්බා කණ්ණනො ඉමෙ.

උග්ගපුත්තා මිභිස්සාසා සිකඛිතා දලුගධමිත්තො,
සමනනා පරිකිරෙය්‍යු සහස්සං අපලායිතං.

සවෙපි එත්තනො¹ භියොසා අගමිස්සනති ඉඤ්චියො,
තෙව මං බ්‍යාධිස්සනති ධම්මෙ සමති පතිට්ඨිතං.²

සකඛිති මෙ සුතං එතං බුද්ධස්සාදිච්චබ්බකුතො,
නිබ්බාණගමනං මග්ගං තස්මි මෙ නිරතො මනො.

එවඤ්ඤා මං විහරන්තං පාපිමා³ උපගච්ඡසි,
තථා ට්ඨෙද්ධි කරිස්සාමි ත මෙ මග්ගවපි දකඛසිති.

8. 1. 2.

අරති සුතනං.

210. එකං සමයං⁴ ආයසමා වඩ්ඪිසො ආලුචියං විහරති අග්ගාලවෙ
වෙනියෙ ආයසමා නිග්‍රොධකපෙසන උපර්ඤ්ඤායෙන සද්ධිං. තෙන බො පත
සමයෙන ආයසමා නිග්‍රොධකපො පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාතපටික්කනෙන්තා
විහාරං පටිසති සායං වා නිකම්මති අපරප්පුචා කාලෙ. තෙන බො පත
සමයෙන ආයසමතො වඩ්ඪිසස්ස අතතිරති උප්පානනා හොති, රුගො
විත්තං අනුඤ්ඤෙති.

අථ බො ආයසමතො වඩ්ඪිසස්ස එතදහොසි. අලාභා වත මෙ,
ත වත මෙ ලාභා. දුලලඤ්ඤා වත මෙ, ත වත මෙ සුලලඤ්ඤා. යස්ස මෙ අතතිරති
උප්පානනා, රුගො විත්තං අනුඤ්ඤෙති. තං කුතෙස්මි ලබ්බා යං මෙ පඤ්ඤ
අතතිරතිං විනොදෙඤ්චා අභිරතිං උප්පාදෙය්‍ය. යනනුකාහං අත්තනාව
අත්තනො අතතිරතිං විනොදෙඤ්චා අභිරතිං උප්පාදෙය්‍යනති. අථ බො
ආයසමා වඩ්ඪිසො අත්තනාව අත්තනො අතතිරතිං විනොදෙඤ්චා අභිරතිං
උප්පාදෙඤ්චා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි.

අරතිඤ්ඤා රතිඤ්ඤා පභාය සබ්බසො ගෙහසිතඤ්ඤා විතකකං,
වතථං ත කරෙය්‍ය කුභිඤ්ඤා නිබ්බතපො අරතො⁵ ස භි භිකූ.

යමිධ පුප්ඵ්විඤ්ඤා වෙහාසං රුපගතඤ්ඤා ජගතොගධං,
කුඤ්ඤා පරිජියති⁶ සබ්බමතිච්චං එවං සමෙච්ච වරන්ති මුතතතා.

1. එත්තනො - සිමු. 1 එත්තකා - ස්. එත්තො - PTS. 2. පතිට්ඨිතො - සිමු. 1. PTS.
ස 1, 2 3 පාපිම - මජ්. PTS. 4. එකං සමයං - පෙ - මජ්. PTS. 5. අත්තනො -
ස්. P11 6 පරිජියති - ස්, සිමු. 1,2.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ නෙමේ ම තමාගේ අනතිරතිය දුරු කොට අතිරතිය උපදවා ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කිය.

ගිහිගෙයින් නික්මුනාවූ ම සත්තව පාමිණියා වූ මා කරු බුහුටි වූ මේ විතකියෝ මාරයා කෙරෙන් ඒකාන්තයෙන් දිව එත්.

උග්‍රපුත්‍ර(රජතා) වූ මහත්දුහු ඇති (බහුශශීලයෙහි) මොනවට හික්මුනු දඬි ඇදුරු දුහු දරන්නාවූ පලා නොයන ඔවුන් දහස්හුදු හාත්පස ඊතල විසුරුවන්නාවූ ද. (දක්‍ෂ පුරුෂයාට ඒ සියල්ල මාලුකිය හැකිය.)

ඉදිනුදු මේ පමණ (දහස) ටත් වඩා සහිත්‍ර එන්නාවූ ද, සටකිය (ශාසන) බමියෙහි පිහිටි මා නො පෙළන්නාවූ ය.*

සුයෂ්ඨකු වූ බුදුරජාතන් වහන්සේ සමමුඛයෙන් ම මේ නිවන් යන මග මා විසින් අසන ලද්දේ ය. එහි මාගේ සිත ඇලුනේ ය.

පට්ට, ඉදිත් මෙසේ වසන්නා වූ මා කරු පාමිණෙහි ද, මරුව, (තෝ යම්සේ) මා ගිය මගක් නො දක්වෙහි ද, එසේ කරන්නෙමි.

8. 1. 2.

අරති සූත්‍රය

210. එක්කලෙක ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ අලුච්ඡුචර අග්නාලව-වෙත්තිය විහාරයෙහි උපාධ්‍යය වූ ආයුෂමත් නිත්‍රොධිකපා තෙරුන් සමග වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් නිත්‍රොධිකපා තෙරණුවෝ පසුවන පිණිඬපාතයෙන් මාලුකුනාවූ වෙහෙරට පිවිසෙති. සවස හෝ පසුදින පිටු සිතන මේලෙහි හෝ නික්මෙති. එකල්හි ආයුෂමත් වඩවිසසට අනතිරතියෙක් උපන්නේ වෙයි. රුගය සිත වතසයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසසට “යම්බදු මට අනතිරතියෙක් උපන්නේ ද, රුගය සිත වතසා ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෙක් නො වේ. ඒකාන්තයෙන් මට තපුරු ලැබීමෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට මනා ලැබීමෙක් නොවේ. යම් හෙයකින් මෙරමා අනතිරතිය දුරු කොට අතිරතිය උපද වන්නේ නම් එය මෙහිලා කොසින් ලැබිය හැකි ද, මම තමාගේ අනතිරතිය නෙමේ ම දුරු කොට අතිරතිය උපදවන්නෙමි නම් මාතැවැ”යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ නෙමේ ම තමාගේ අනතිරතිය දුරු කොට අතිරතිය උපදවා ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කිය.

යමෙක් (සත්තෙහි) නො ඇල්ම ද (පස්කම් ගුණයෙහි) ඇල්ම ද ගෙනැගිහින වූ පාපවිතකී ද සජීප්‍රකාරයෙන් දුරු කොට කිසි අරමුණෙක්හි කෙලෙස් නැති මහවනය නො කරන්නේ ද, කෙලෙස්වන නැති තෘෂ්ණාරති නැති හෙ තෙමේ හිඤ්ඤ නම් වේ.

මේ ලෝකයෙහි පොළොව ඇසුරු කලා වූ ද, අගස ඇසුරු කලා වූ ද, ලෝකයෙහි ඇතුලත් වූ යම්කිසි රූපයෙක් වේ ද, ඒ සියල්ල සහමුලින් දිරයි. අනිත්‍ය යි. මෙසේ දැන දන්නා ලද අත්බැව් ඇත්තෝ වෙසෙත්.

* දුනුවාසෝ වරකට එක්සාරයක් ම දිදිති. භ්‍රිහු වූ කලී වරකට රූපාරම්භාදි සාර-පසක්ම දිදිති. එහෙත් ඔවුන් දහසකටත් මා පෙළිය නො හැකිය යි යුක්ත යි.

උපධිසු ජනා ගතිතාසෙ දිට්ඨසුතෙ පටිසෙ ව මුතෙ ව,
එත්ථ විතොදය ඡන්දමනෙජො යො එත්ථ න ලිමපති තං මුනිමාහු.

අථ සට්ඨිනිසසිතා¹ සවිතකකා* පුට්ඨජනනාය² අධමො නිවිට්ඨා,
න ව වග්ගගතස්ස³ කුභිඤ්චි නො පන දුට්ඨලලහාණී ස භික්ඛු.

දබ්බො විරරතතසමාභිතො අකුහකො නිපකො අපිහාලු,
සන්තං පදං අජ්ඣගමො මුනි පටිච්ච පරිනිබ්බුතො කඛ්ඛති කාලනති.

8. 1. 3.

පෙසලඅතිමඤ්ඤනායුතං

211. එකං සමයං ආයස්මා වඩවිසසො ආලච්ඡං විහරති අනුකාලමෙ
වෙතීයෙ ආයස්මතා නිශ්‍රොධිකපෙසන උපජ්ඣායෙන සද්ධිං. තෙන ඛො පන
සමයෙන ආයස්මා වඩවිසසො අත්තතො පටිහාණෙන අඤ්ඤා පෙසලෙ
භික්ඛු අතිමඤ්ඤති.

අථ ඛො ආයස්මතො වඩවිසසො එතදහොසි. අලාහා වත මෙ න වත
මෙ ලාහා, දුලලඛං වත මෙ න වත මෙ සුලලඛං. යවාහං අත්තතො පටිහාණෙන
අඤ්ඤා පෙසලෙ භික්ඛු අතිමඤ්ඤමිති. අථ ඛො ආයස්මා වඩවිසසො අත්තතො
අත්තතො විපප්පිසාරං උපපාදෙත්වා තායං වෙලායං ඉමො ගාථායො අහාසි.

මානං¹ පජ්ඣස්ස ගොතම, මානපථඤ්ච ජහස්ස,
අසෙසං මානපථස්මිං සමුච්ඡිතො² විපප්පිසාරහුවා³ විරරතනං.

මකෙඛන මකඛිතා පජා මානහතා⁴ තීරයං පපතනති,
සොවනති ජනා විරරතනං මානහතා⁵ තීරයං උපපන්නා.

න හි සොචති භික්ඛු කදචි මග්ගජිනො සම්මාපටිපන්නො,
කිතතිඤ්ච සුඛඤ්ච අනුහොති ධම්මදසොති තමාහු තථතනං⁶.

තස්මා අබ්බොධි පඨානවා නිවරණානි පහාය විසුද්ධො,
මානඤ්ච පහාය අසෙසං විජ්ජායන්තකතරො සමිතාචිති.

1. සට්ඨිකසිතං - PTS. සට්ඨිසිතා - සා. සි 1. 2. 2. පුට්ඨජනනාය - සා.
3. වට්ඨගතස්ස - සා. 4. මානසං - සිවු. 1. සා, සි, 2. 5. මානපථමිධිමුඤ්ඤිතො - සා.
6. විපප්පිසාරිහුවා - මජ්ඣ, සා. 7. මානහතා - PTS. 8. පතිතතං - මජ්ඣ.
* පචිතකා - සි 1, 2.

ජනයෝ උපධිත්ති ද ආසිත් දුටු රූපයෙහි හා කණින් ආප්පු යබදයෙහි ද ප්‍රතිසංඝිකාන ගති රස දෙකෙහි ද ථොට්ඨබ්බාරම්භයෙහි ද භිජු දිවාහු වෙත්. යමෙක් මේ පඤ්චකායෙහි ආශාව දුරු කොට ආශා නැත්තේ මෙහි නො දැලේ ද, ඔහු බ්‍රහ්මිකායෙහි කියත්.

වැලි සාරමුණු ආසුරු කළ බොහෝ වූ අට්ඨවිතකීයෝ ප්‍රජාව කෙරෙහි වැදගත්තාහු වෙත්. කිසිතැනෙක කෙල්ගවනීයට පැමිණියෙක් නො වන්නේ ද, දුර්වල තෙජුල් බණන්තෙක් නොවන්නේ ද, හෙ තෙමේ හික්කු නම් වේ.

පණ්ඩිත වූ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සමාතිත සිත් ඇති කුහක නො වූ පරිණතප්‍රඥවත් වූ තාමණා රහිත වූ හික්කු තෙමේ නිවණට පැමිණියේ ය. නිවන් නිසා කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවියේ සකකිපරිනිවෘණ කාලය අපේක්ෂා කෙරෙයි.

8. 1. 3.

පෙසලඅතිමඤ්ඤානා යුත්‍රය

211. එක්කලෙක ආයුෂමත් චරිතිය තෙමේ අලුතිනුවර අනාලව-
වෙතිය විහාරයෙහි උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් නිත්‍රොධිකප්පතොරුත් සමග වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් චරිතිය තෙමේ තමාගේ ප්‍රතිභාතයෙන් අනෙක් ප්‍රියසිල හික්කුන් හෙළා දකියි.

ඉක්කිති ආයුෂමත් චරිතිය හට “යම්බදු මම තමාගේ ප්‍රතිභාතයෙන් අනෙක් ප්‍රියසිල හික්කුන් අවමන් කෙරෙමි ද, ඒ ලට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෙකි. ඒ ලට ඒකාන්තයෙන් ලාභයෙක් නො වෙයි. ඒකාන්තයෙන් මා විසින් තපුරක් ලබන ලද්දේ ය. මා විසින් ඒකාන්තයෙන් යහපතෙක් නො ලබන ලද්දේ ය”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්කිති ආයුෂමත් චරිතිය තෙමේ තෙමේ ම තමාට විපිළිසර උපදවා ඒ වේලාවෙහි මේ භාජා කී ය.

ශෞතමය, මාතය දුරු කොට, මාතාරම්භය ද බාහාර කරව. මාතාරම්භයෙහි නිරවශේෂයෙන් මුසපත් වූයේ බොහෝ කලක් විපිළිසර ඇත්තෙක් විය.

ගුණමකුබාවින් වැඩුනා වූ සත්ත්වයෝ මාතයෙන් නැසුනාහු නිරයට වැටෙත්. මාතයෙන් විනෂට ව නිරයට පැමිණී ඒ සත්ත්වයෝ බොහෝ කලක් ශෝක කෙරෙත්.

(මාගීයෙන් දිනු කෙලෙස් ඇති බැවින්) මහජන නම් වූ මොනවට පිළිපත් මහණ තෙමේ කිසි කලෙකත් ශෝක නො ම කෙරෙයි. කීර්තිය ද සුවය ද අනුභව කෙරෙයි. ස්ථිරසිත් ඇති උන්වහන්සේ ධම්මදහසෙහි කියත්.

එහෙයින් මේ ශාසනයෙහි වේනෝබ්බ නැති ප්‍රධන්වියනීය ඇති (හික්කු තෙමේ) නිවරණයක් දුරු කොට පිරිසිදු වූයේ වෙයි. සියලු මාතය පහ කොට (අතීත්මාගී) විද්‍යාවෙන් (කෙලෙස්) කෙළවර කරන්නෙක් වෙයි. සන්තුන්තෙක් ද වෙයි.

8. 1. 4.

ආනන්දසුත්තං.

212. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ, ඝාචන්ද්‍රියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආශ්මෙ. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ පුබ්බන්‍යසමයං නිවාසෙකා පන්නව්වරමාදය සාවතීං පිණ්ඩාය පාවිසි ආයස්මතා වඩ්ඪිසෙහි පච්ඡාසමිණෙන.

තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො වඩ්ඪිසස්ස අතභිරති උප්පන්නා හොති, රුගො විතතං අනුඛංසෙති. අථ බො ආයස්මා වඩ්ඪිසො ආයස්මන්තං ආනන්දං ගාථාය අජ්ඣාසාමි:

කාමරුගෙන ඛය්‍යාමි විතතං මෙ පරිඛය්‍යාති,
සාධු නිබ්බාපනං බ්‍රුහි අනුකම්පාය ගොතමාති.

[ආනන්දො:]

සඤ්ඤය විපරියෙසා විතතං නෙ පරිඛය්‍යාති,
නිමිත්තං පරිවජෙති සුභං රුගුපසංකිතං.¹

සඛ්ඛාරෙ පරතො පස්ස දුක්ඛතො මා ච අතතතො,
නිබ්බාපෙති මහාරුගං මා ඛයතිජො පුතපුත්තං.

අසුභාය විතතං භාවෙහි එකග්ගං සුසමාහිතං,
සති කායගතා නාස්ථි නිබ්බිද්ධසුලො භව.

අතිමිත්තඤ්ච භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ,
තතො මානාතිසමයා උපසන්නො වරියසිති.

8. 1. 5.

සුගාසිතසුත්තං.

213. එකං සමයං භගවා ඝාචන්ද්‍රියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආශ්මෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති භික්ඛුවොති, හදනෙත්ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොත්තං භගවා එතදවොච:

චතුහි භික්ඛවෙ අභෙගහි සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුඛ්භාසිතා අනවජ්ජා ච, අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤානං. කතමෙහි චතුහි? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුභාසිතං යෙව භාසති නො දුඛ්භාසිතං. ධම්මං යෙව භාසති නො අධම්මං. පියං යෙව භාසති නො අපියං. සච්චං යෙව භාසති නො අඋච්චං. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ චතුහි අභෙගහි සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුඛ්භාසිතා අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤානන්ති.

ඉදමවොච භගවා ඉදං වත්වා² සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

1. සඤ්ඤිතං - ස්‍යා, සිවු. 1. 2. වච්චාස - සත්ථි.

8. 1. 4.

ආනන්ද සූත්‍රය

212. එක්කලෙක ආයුෂමත් ආනන්දතෙරණුවෝ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙති. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දතෙරණුවෝ පෙරවරු හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙණ ආයුෂමත් වඩ්ඪික නම් පසු මහණහු සමග සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසියහ.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩ්ඪිකහට අතහිරිතියෙක් උපන්නේ වේ: රුගය සිත වතසයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් වචනික නෙමේ ආයුෂමත් අනඳ තෙරණුවන්ට ගාථායෙන් කී ය:

කාමරුගයෙන් දූවෙමි. මාගේ සිත හාත්පසින් දූවේ. ගෞතමයන් වහන්ස, අනුකම්පා පිණිස (ඒ රුගහිත්ත) නිවීමේ උපායක් වදාළ මැනව.

[අනඳතෙරණු:]

සංඥ විපයඝාත හේතුවෙන් කොපගේ සිත දූවෙයි. රුගොත්පත්තියට හේතු වූ සුභාරම්භය දුරු කරව.

සංසකාරයන් අනිත්‍යවශයෙන් ද දුක්වශයෙන් ද දකුට, ආත්මවශයෙන් කො දකුට. මහරුගය නිවව. (එවිට) නැවත නැවත තහනම් දූවෙයි.

අසුභභාවතාවෙහි එකඟ කොට සමාධි ගත කොට සිත වඩව, තට කාශියා සිතිය ඇති වේවා, නිවේදය බහුල කොට ඇත්තෙක් වෙව.

විදගීතාව ද වඩව, මාතානුසයය උපුටා හරුව. ඒ මාතය දුරු කිරීම හේතුවෙන් උපසාන්තයෙක් ව හැසිරෙන්නෙහි ය.

8. 1. 5.

සුභාසිත සූත්‍රය

213. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇඳවූහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහණෙහි, සිටුඅහෙකින් සමන්විත වදන සුභාසිත වෙයි. දුභිංසිත නො වෙයි. නිරවද්‍ය ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් උපවාද නො කරණ ලද්දේ ද වෙයි. කවර සිටුඅහෙකින්? යත්: මහණෙහි, මෙහි මහණ නෙමේ සුබ්බාසිත නෙපුල් ම බෙණේ ද, දුබ්බාසිත නෙපුල් නො බෙණේ ද, දූහැමි නෙපුල් ම බෙණේ ද, නො දූහැමි නෙපුල් නො බෙණේ ද, ප්‍රිය නෙපුල් ම බෙණේ ද, අප්‍රිය නෙපුල් නො බෙණේ ද, සැබෑ නෙපුල් ම බෙණේ ද, නො සැබෑ නෙපුල් නො බෙණේ ද, මහණෙහි, මේ සිටු අභිත් සුත් වදන සුභාසිත වෙයි. දුභිංසිත නොවෙයි. නිරවද්‍ය ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් උපවාද නො කරණ ලද්දේ ද වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාස්ත්‍රාගාරීන් වහන්සේ මෙය වදාළ නැවත අන්තර්ගතයකින් ද මෙය වදාළ සේක:

සුභාසිතං උත්තමමාත්‍ර සන්තො ධම්මං භණේ තාධම්මං තං දුතියං,
පියං භණේ තාපපියං තං තතියං සච්චං භණේ තාප්‍රිකං තං චතුස්සන්ති.

අථ බො ආයස්මා වඩිතීඝ්ණා උට්ඨායාසතා එකංසං උත්තරුසභිතං
කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤ්‍රිමපණ්ණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච:
පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුභතාති.

පටිභාතු තං වඩිතීසාති භගවා අවොච.

අථ බො ආයස්මා වඩිතීසො භගවන්තං සම්මුඛා සරුපාති¹ ගාථාහි අභිත්ථි.

තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය යායන්තානං න තාපයෙ,
පරෙ ව ත විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.

පියවාචමෙව² භාසෙය්‍ය යා වාචා පටිනඤ්ඤිතා,
යං අනාදය පාපානී පරෙසං භාසතෙ පියං.

සච්චං වෙ අමතා වාචා එස ධම්මො සත්තන්තො,
සච්චෙ අත්ථෙ ව ධම්මෙ ව ආත්‍ර සන්තො පතිට්ඨිතා.

යං බුද්ධො භාසතෙ වාචං ඛෙමං නිබ්බාණපත්තිං,
දුක්ඛස්සන්තකිරියාය සා වෙ වාචාතමුත්තමාති.

8. 1. 6.

සාමිපුභාසුභතං.

214. එකං සමයං ආයස්මා සාමිපුභොතා සාවඤ්ඤිං විහරති
ජෙහවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආර්ථමෙ. තෙන බො පන සමයෙත ආයස්මා
සාරිපුත්තො භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දයොති සමාදපෙති සමුත්තොජෙති
සම්පභංසෙති පොරියා වාචාය විස්සට්ඨාය අනෙළග්‍රාය³ අත්ථස්ස
විඤ්ඤාපතියා. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨිකත්වා⁴ මනසිකත්වා සබ්බවේතසො⁵
සමන්තාහරිත්වා ඔභිතසොතා ධම්මං සුඤ්ඤන්ති.

අථ බො ආයස්මා තො වඩිතිසස්ස එතදභොසි. අයං බො ආයස්මා සාරිපුත්තො
භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දයොති සමාදපෙති සමුත්තොජෙති සම්පභංසෙති
පොරියා වාචාය විස්සට්ඨාය අනෙළග්‍රාය³ අත්ථස්ස විඤ්ඤාපතියා. තෙ ව
භික්ඛු අට්ඨිකත්වා⁴ මනසිකත්වා සබ්බවේතසො සමන්තාහරිත්වා ඔභිතසොතා
ධම්මං සුඤ්ඤන්ති. යත්තූතාහං ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං සම්මුඛා සරුපාති
ගාථාහි අභිත්ථෙවෙය්‍යන්ති.

1. සරුපාති - මජ්ඣ. 2. පියවාචං ව - මජ්ඣ, PTS. 3. අනෙළග්‍රාය - මජ්ඣ,
අනෙළග්‍රාය - ස්‍යා, PTS. 4. අට්ඨිකත්වා - මජ්ඣ, 5. සබ්බවේතසා - මජ්ඣ.

බුද්ධාදි සත්ත්වයෝ උතුම් වූ සුඛාසි තෙපුල් ම කියත්. දූභාමි තෙපුල් ම බණන්තේ ය. නො දූභාමි තෙපුල් නො බණන්තේ ය. ඒ දෙවැන්න ය. ප්‍රිය තෙපුල් ම බණන්තේ ය. අප්‍රිය තෙපුල් නො බණන්තේ ය. එය තෙවැන්න ය. සැබෑ තෙපුල් ම බණන්තේ ය. නො සැබෑ තෙපුල් නො බණන්තේ ය. එය සිවුවැන්න ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනිස තෙමේ හුතස්තෙන් නැගිට උතුරුසග සිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහෙයි. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය.

වඩිනිස, තට වැටහේවා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. එකල්හි ආයුෂමත් වඩිනිස තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

යම් වදනක් කරණ කොට ගෙණ තමාත් නො තවන්තේ ද, මෙරමාත් නො වෙහෙසන්තේ ද, ඒ වදන ඒකාන්තයෙන් සුභාෂිත නම් වේ. ඒ වදන ම බෙණෙන්නේ ය.

යම් වදනක් ප්‍රිය කරණ ලද ද, යම් වදනක් බණන්තේ අනුන්ට අප්‍රිය පරුස් බස් නො ගෙණ ප්‍රියවදන් ම බෙණේ ද, (එබඳු) ප්‍රියවදන් ම බෙණෙන්නේ ය.

සැබෑ වදන ඒකාන්තයෙන් අමා වදන ය. මේ දහම පැරණි ය. සජ්ජනයෝ සත්‍යයෙහි ද අභියෝගී ද ධර්මයෙහි ද පිහිටියෝ යයි කියත්.

බුදුරජානන් වහන්සේ නිවණට පැමිණීම පිණිස ද දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස ද නිතීය වූ යම් වදනක් වදාරණ සේක් ද, ඒ වදන වදන් අතුරෙන් ඒකාන්තයෙන් උතුම්.

8. 1. 6.

ශාපිපුතා සුත්‍රය

214. එක්කලෙක ආයුෂමත් ශාපිපුත්‍ර තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටිනුයේ අරමිහි වැඩ වෙසෙහි. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ පරිපුණ්ණ වූ පළිබෝධ රහිත වූ නිදෙස් වූ නොහිලිනුනු පදබ්‍රාහ්මණ ඇති අභියෝගී හැඟීමට සමථි වූ දූභාමි කථායෙන් හිඤ්ඤන්ට කරුණු දක්වත්, (බවුන්) සමාදන් කරවත්, තෙද ගන්වත්, සතුටු කෙරෙත්. ඒ හිඤ්ඤා ද අභියෝගී කොට මෙතෙහි කොට මුළුසිහින් ඇතුළත් කොට යොමු කළ කන් ඇත්තෝ දහම් අසත්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනිසගට “මේ ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ පරිපුණ්ණ වූ වචන ඇති පළිබෝධ රහිත වූ නිදෙස් වූ නොහිලිනුනු පදබ්‍රාහ්මණ ඇති අරුත් හැඟීමට සමත් වූ දූභාමි කථායෙන් හිඤ්ඤන්ට කරුණු දක්වත්, සමාදන් කරවත්, තෙද ගන්වත්, සතුටු කරවත්, ඒ හිඤ්ඤා ද අභියෝගී කොට මෙතෙහි කොට මුළුසිහින් සමතා කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසත්. මම ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරුන්ට සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි නම් ඉතා මැනවැ” යි මේ අදහස වී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ ඛො ආයසමා වචනිසො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසඛිතං කරිතො
යෙනායමා සාරිපුතෙනා තෙනඤ්ඤලිමපණාමෙඤා ආයසමනතං සාරිපුතතං
එතදවොච. පටිභාති මං ආවුසො සාරිපුතත, පටිභාති මං ආවුසො
සාරිපුතතාති. පටිභාතු තං ආවුසො වචනිසාති. අථ ඛො ආයසමා වචනිසො
ආයසමනතං සාරිපුතතං සමමුඛා සරුපාති ගාථාති අභිකථවි:

ගමතිරපඤ්ඤෙ මෙධාපී මග්ගාමග්ගස්ස කොවිදෙ,
සාරිපුතෙනා මහාපඤ්ඤෙ ධම්මං දෙසෙති භික්ඛුතං.

ඤ්ඤිතෙනන'පි දෙසෙති විජාරෙත'පි භාසති,
සාමිකාධිව නිගෙකාසො පටිභාතං උදිරයි¹.

තස්ස තං දෙසයනතස්ස සුණනති මධුරං හිරං,
සරෙන රජනීයෙන සවණීයෙන වග්ගතා,
උදග්ගචිතතා මුදිතා සොනං ඔධෙනාති භික්ඛවොති:

8. 1. 7.

පචාරණස්ථානං.

215. එකං සමයං භගවා සාවතපීයං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිශාරමාතු-
පාසාදෙ මගතා භික්ඛුසඤ්ඤාන සද්ධිං පඤ්චමතෙනාති භික්ඛුසතෙති සබ්බෙහෙව
අරහනොති. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා තදහුපොසථෙ පණණිරසෙ
පචාරණාය භික්ඛුසඤ්ඤාපරිවුතො අජේඤාකාසෙ නිසිනොතා හොති.

අථ ඛො භගවා තුණනිභුතං තුණනිභුතං² භික්ඛුසඤ්ඤං අනුචිලොකෙඤා
භික්ඛු ආමනොයි. හන්දදති භික්ඛවෙ, පචාරයාමි³ වො. න ච මෙ කිඤ්චි
ගරහථ කායිකං වා වාචසිකං වා 'ති.

එවං වුත්තෙ ආයසමා සාරිපුතෙනා උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසඛිතං
කරිතො යෙන භගවා තෙනඤ්ඤලිමපණාමෙඤා භගවනතං එතදවොච: න
ඛො මයං භනෙතා, භගවතො කිඤ්චි ගරහාම කායිකං වා වාචසිකං වා.
භගවා හි භනෙතා, අනුප්පනතස්ස මග්ගස්ස උප්පාදෙතා, අසඤ්ඤාතස්ස මග්ගස්ස
සඤ්ඤෙතො, අනකතාතස්ස මග්ගස්ස අනතාතා මග්ගඤ්ඤා මග්ගවිදු
මග්ගකොවිදෙ. මග්ගානුගා ව භනෙතා, එතරති සාවකා විහරනති පච්ඡා-
සමනනාගතා. අහං ච ඛො භනෙතා, භගවනතං පචාරෙමි. න ච මෙ
භගවා කිඤ්චි ගරහති කායිකං වා වාචසිකං වා 'ති.

1. පටිභාණමුදිරයි - සෘ 2. තුණනිභුතං - ඡෙසං. සෘ PTS. 3. පචාරමි - ඡෙසං.

ඉක්කිති ආයුෂමත් වඩිනීස තෙමේ හුන්ස්තෙන් නැගිට උත්තරුසඛිය එකස් කොට ආයුෂමත් ශාරීපුත්ත තෙරුන් වෙත ඇදීලී බැඳ ආයුෂමත් ශාරීපුත්ත තෙරණුවන්ට මෙය කී ය. ඇවැත්ති, ශාරීපුත්තයෙනි, මට වැටහෙයි. ඇවැත්ති, ශාරීපුත්තයෙනි, මට වැටහෙයි. “ඇවැත්ති, වඩිනීසයෙනි, තොපට වැටහේවා!”යි. එකල්හි ආයුෂමත් වඩිනීස තෙමේ සුදුසු භාෂායෙන් ඉදිරියෙහි ආයුෂමත් ශාරීපුත්ත තෙරුන්ට ප්‍රශංසා කෙළේ ය.

ගැඹුරු පැණැති නුවණැත්තා වූ මග නොමග දැනීමෙහි දක්ෂ මහත් ප්‍රඥ ඇති ශාරීපුත්තසඨවිරයන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට දහම් දෙසත්.

සැකෙවින් ද දේශනා කෙරෙත්, විතරවිසින් ද දේශනා කෙරෙත්. (උන්වහන්සේගේ) මධුර ස්වරය සැලලිකිණියකගේ මෙනි. වැටහීම (මුහුදුරු මෙන්) පැහ තනී.

ඇළුම් කටයුතු වූ ඇසියයුතු වූ සිත්කළු ස්වරයෙන් දහම් දෙසන උන්වහන්සේගේ ඒ මිහිරි තෙපුල් භික්ෂුහු අසත්. ඔදවැසි සිත් ඇත්තාහු ප්‍රමුද්ධ සිත් ඇත්තාහු කන් යොමු කෙරෙත්.

8. 1. 7.

පචාරණ සූත්‍රය

215. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශැවැත්නුවර සම්පයෙහි සුචාරම නම් මිහාරමාතුපහයෙහි හැම රහත් වූ පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමග වැඩවසන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුණ්ණරුසි පොහොය වූ එදින (වස් විඤ්ඤා) පවුරුණු පිණිස බික්සහන විසින් පිරිවරණ ලද්දහු අබවස වැඩහුන් සේක් වෙති.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හාත්පසින් නිහඩ වූ බික්සහන බලා භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මම දැන් තොප පවරමි. මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ නිසිවකට තෙපි තො ගරහවූ ද?

මෙසේ වදාළ කල්හි දම්සෙනෙවි ආයුෂමත් ශාරීපුත්ත තෙමේ හුන්ස්තෙන් නැගිට උත්තරුසඛිය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, අපි (පිරිසිදුම වූ ආචාර ආච්ච ඇති) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට තො ම ගරහවූ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වතාහි (කසුප් සම්බුද්ධගෙන් පසු) නූපත් මග උපදවන සේක. තො හටගත් මග දනවන සේක. තො දෙසු මග දෙසන සේක. මාගීය දත්තා සේක. මාගීය දත් සේක. මාගීයෙහි දක්ෂ සේක. වහන්ස, මාගීය අනුව හිග ශ්‍රාවකයෝ (බුදුරජානන් වහන්සේට) පසුව (මාගීඤ්ඤයෙන්) සමන්විත වූවෝ දැන් වෙසෙත්. වහන්ස, මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පවරමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ නිසි වරදකට ගරහන සේක් ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ත ඛොහං තෙ සාරිපුතන කිඤ්චි ගරහාමි කාසිකං වා වාචසිකං වා. පණ්ණිනො, නිං සාරිපුතන, මහාපඤ්ඤා නිං සාරිපුතන, පුට්ඨපඤ්ඤා නිං සාරිපුතන, හාසපඤ්ඤා¹ නිං සාරිපුතන, ජවනපඤ්ඤා නිං සාරිපුතන, නිකඛපඤ්ඤා නිං සාරිපුතන, නිබ්බේඛිකපඤ්ඤා නිං සාරිපුතන. සෙය්ඨාපි සාරිපුතන, රඤ්ඤා වකකවතනිස්ස ජෙට්ඨපුතො පිතරු පවතනිතං වකකං සමමදෙව අනුප්පවතොති. එවමෙව ඛො, නිං සාරිපුතන මයා අනුතතරං ධම්මවකකං පවතනිතං සමමදෙව අනුප්පවතොසිති.

නො වෙ කිර මෙ භනෙත භගවා කිඤ්චි ගරහති කාසිකං වා වාචසිකං වා. ඉමෙසථපි භනෙත භගවා පඤ්චනනං භික්ඛුසත්තං ත කිඤ්චි ගරහති කාසිකං වා වාචසිකං වා ති.

ඉමෙසථපි ඛොහං සාරිපුතන පඤ්චනනං භික්ඛුසත්තං ත කිඤ්චි ගරහාමි කාසිකං වා වාචසිකං වා. ඉමෙසං² හි සාරිපුතන පඤ්චනනං භික්ඛුසත්තං සථිථි භික්ඛු තෙවිජ්ජා, සථිථි භික්ඛු ජලභික්ඛු, සථිථි භික්ඛු උභතොභාග-විමුතතා. අථ ඉතරෙ පඤ්ඤාවිමුතතාති.

අථ ඛො අයසවා වඛිනිසො උට්ඨායාසනා එකංසං උතතරුසඛිතං කරිතා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිමපණ්ණිමෙතො භගවනනං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඛිනිසාති භගවා අවොච. අථ ඛො අයසවා වඛිනිසො භගවනනං සමමුඛා සරුපාති ගාථාහි අභිජාචි:

අජ්ජ පණ්ණරසෙ විසුද්ධියා භික්ඛු පඤ්චසතා සමාගතා,
සඤ්ඤාජතඛකිකච්ඡිද අනිසා බිණ්ණුතඛවා ඉසී.

වකකවතනී යථා රුජා අමච්චපරිවාරිතො,
සමනතා අනුපරියෙති සංගරනනං මහිං ඉමං.

එවං විජ්ජසඛිතාමං සත්ථාහං අනුතතරං,
සාවකා පඨිරුපාසනත් තෙවිජ්ජා මවුභාසිතො.

සබ්බෙ භගවතො පුතතා පලාපෙත්ථ ත විජ්ජති,
තණ්හාසලායා හතතාරං වජ්ඣෙ අදිව්චබ්බුතනත්ති.

8. 1. 8.

පණ්ණසහස්සසුතනං

216. එකං සමයං භගවා සාවද්ධියං විහරති ඡෙතවනො අනාඨපිණ්ඩි-කසෙස ආණ්ඩම මහතා භික්ඛුසංඝොත සද්ධිං අඛිඨතෙලසෙති භික්ඛුසතෙති. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය² ධම්මො කථාය සන්දසෙති සමාදපෙති සමුතොජෙති සමපහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨිකතො මතසිකතො සබ්බවෙනසො සමනතාහරිතො ඔතිතසොතා ධම්මං සුණන්ති.

1. හාසපඤ්ඤා - සිමු. සී 1, 2. 2. නිබ්බාතසංයුතතාය, මජ්ඣ.

සාරිපුත්ත, තොපගේ කායික වූ හෝ වෘත්තිය වූ හෝ කිසිවකට මම තො ම ගරහමි. සාරිපුත්ත, තෙපි පණ්ඩිතයෙහි. සාරිපුත්ත, තෙපි මහාපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත, තෙපි ප්‍රථමඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත තෙපි භාග්‍යපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත තෙපි ජවනපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත, තෙපි තික්ඛපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත තෙපි නිබ්බේධිකපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත, යම්ගේ සක්විතිරජුගේ දෙවුපුත්ත තෙමේ පියා විසින් පවත්වන ලද අණසක මැනවින් අනුව පවත්වා ද, සාරිපුත්ත, එසෙයින් ම මෙයින් පවත්වන ලද අනුගතර වූ දහම්සක තෙපි මැනවින් ම පවත්වනු ය.

වහන්ස, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තිය වූ හෝ කිසිවකට තො ගරහන සේක් නම් වහන්ස, මේ පන්සියක් භික්ෂූන්ගෙන් කායික වූ හෝ වෘත්තිය වූ හෝ කිසිවකට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගරහන සේක් ද?

සාරිපුත්ත, මේ පන්සියක් භික්ෂූන්ගෙන් කායික වූ හෝ වෘත්තිය වූ හෝ කිසිවකට මම තො ගරහමි. සාරිපුත්ත, මේ භික්ෂූන් පන්සියය අතුරෙන් භික්ෂූහු සැටකමක් ත්‍රිවිදු ඇත්තෝ ය. භික්ෂූහු සැටකමක් අබ්බිඤ්ඤා ඇත්තෝ ය. භික්ෂූහු සැටකමක් උභයොභාග (අරුපාවචර සමාපතියෙන් රූපකයින් හා අග්‍රමාදියෙන් තාමකයින් හා) විමුක්ත ය හ. වැලි කෙස්සෝ ප්‍රඥවිමුක්ත ය හ. (තෙවිජ්ජාදිභාවයට තො පැමිණි රහත්හ.)

ඉක්කිති ආයුෂමත් වඛ්ඛිස තෙමේ හුතරතෙන් නැතිව උත්තරසංඛය එකක් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ ය” යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඛ්ඛිස, තව වැටහේවා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්කිති ආයුෂමත් වඛ්ඛිස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

සංයෝජන තම් වුද බබ්බත තම් වුද කෙලෙස් සිද්ධි පුත් රහිත වූ ක්‍ෂය කළ පුතර්භව ඇති සාමි වූ පන්සියක් භික්ෂූහු අද පුණ්ණරුසි පොහෝ දිනෙහි විශුද්ධිපවාරණය පිණිස රැස් වූහ.

සක්විතිරජ තෙමේ ඇමැති සමූහයා විසින් පිරිවරණ ලදුව සතර සසුරු හිමි කොට ඇති මේ පොළොව භාත්පස යම්ගේ පිළිවෙලින් පරිගමනය කෙරේ ද-

එසේ ම ත්‍රිවිදු ඇති මරු නැසුවා වූ ශ්‍රාවකයෝ දිනු සංක්‍රාම ඇති නිරුත්තර වූ සත්ත්වයා නම් බුදුරජානන් වහන්සේ පයඝීපාසනය කෙරෙත්.

සියල්ලෝ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පුත්තු ය. මෙහි හිත් ප්‍රභූලෙක් නැත. තෘණශලයය නසන සුයඝීබ්බු වූ සථිකයන් වහන්සේ වදිමි.

8. 1. 8.

පශ්‍යෙසහසා සූත්‍රය

216. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති මහත් බිත්තභග අබ්බෙලෙස් භික්ෂූන් දහස සමග වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිළිබඳ දහම්කථාවෙන් භික්ෂූන්ට කරුණු දක්වන සේක. (මවුත්) සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරණ සේක. ඒ භික්ෂූහු ද අභිචන් කොට මෙතෙහි කොට වූ එයින් මනා කොට ගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො ආයස්මහො වඛනීසස්ස එතදහොසි: අයං බො භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුත්තාය ධම්මියා කථාය සන්දස්සති සමාදපෙති සමුත්තෙජේති සම්පහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨිකත්වා මතසිකත්වා සබ්බවෙනස්සා සමත්තාහරිත්වා ඔතිතස්සො ධම්මං සුණන්ති. යනන්තානං භගවන්තං සමමුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවෙය්‍යන්ති. අථ බො ආයස්මා වඛනීසො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛිතං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලීපණ්ණමේත්වා භගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා, පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඛනීසාති භගවා අවොච. අථ බො ආයස්මා වඛනීසො භගවන්තං සමමුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවි:

පරෙසහස්සං භික්ඛුතං සුගතං පසිරුපාසති,
දෙසෙනතං විරජං ධම්මං නිබ්බාණං අකුතොහයං.

සුණන්ති ධම්මං විමලං සම්මාසමුද්ධිදෙසිතං,
සොහති වත සමුද්ධො භික්ඛුසඛිසපුරකඛිතො.

නාගතාමොසි භගවා ඉසීතං ඉසීසත්තමො,
මහාමෙස්සොව හුත්වාන සාවකො අභිවස්සති.

දිවාචිභාරා නික්ඛමම සඤ්ඤස්සතකම්මතා¹,
සාවකො තෙ මහාවීර පාදෙ වඤ්ඤී වඛනීසොති.

කීනත්‍ර තෙ වඛනීස ඉමා ගාථායො පුබ්බෙ පරිචිතකකිතා උදුහු ණාතස්සොච තං පටිභන්තීති?

ත බො මෙ භතෙන ඉමා ගාථායො පුබ්බෙ පරිචිතකකිතා. අථ බො ණාතස්සොච මං පටිභන්තීති.

තෙන හි තං වඛනීස භික්ඛොසොමන්තාය පුබ්බෙ අපරිචිතකකිතා ගාථායො පටිභන්තීති.

එවං භතෙනති බො ආයස්මා වඛනීසො භගවතො පටිසසුත්වා භික්ඛොසොමන්තාය භගවන්තං පුබ්බෙ අපරිචිතකකාති ගාථාති අභිත්ථවි:

උමමග්ගපථං² මාරස්ස අභිභූය්‍ය විරසි පභිජ්ජ ඛලාති³,
තං පස්සථ ඛනිපමුඤ්ඤකරං අසිතං භාගසො පටිභජ්ජං.

1. සඤ්ඤස්සතකම්මතො - සභා. 2. උමමග්ගපථං - සී 1, 2. 3. ඛලාති - සභා.

ඉක්බිති වඩවිස තෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවන් පිළිබඳ දහම් කථායෙන් භික්ෂූන්ට කරුණු දක්වන සේක. (මවුන්) සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරණ සේක. ඒ භික්ෂූහු ද අභිවත් කොට මෙනෙහි කොට මුළුසිතින් සමනාකොටගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසත්. මම සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමුවෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි නම් මැනවැ”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිස සථවිර තෙමේ හුතස්තෙන් නැගිට උත්තරාසඛගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ” යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩවිස, තට වැටහේවා! යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් හමුවෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

අ රුදහසක් පමණ භික්ෂූහු (කොසිත්තන් තියක් නැති බැවින්) අකුතොභය වූ නිමිල වූ නිජාණ ධර්මය දේශනා කරණ බුදුරජානන් වහන්සේ පසිරුපානතය කෙරෙත්.

සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දෙසෙන නිමිල වූ ධර්මය අසත්. බික්සහන විසින් පෙරවූ කරණ ලද සම්බුදුරජානන් වහන්සේ ඒකානතයෙන් ගොබතා සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (මුඛවහන්සේ) නාග තම් වන සේක. (විපසී ඇදී බුද්ධ) සෑමින් අතුරෙන් සත් වැනි සෑමවන සේක. නොහොත් (ප්‍රත්‍යක්ෂබුද්ධාදී) සෑමින්ට අභිලේෂ්ඨ සෑම වන සේක. මහාමෙඝයක් මෙන් වී සවිවත් (සදහම් වැස්සෙන්) තෙමන සේක.

මහාචර්යන් වහන්ස, මුඛවහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ වඩවිස තෙමේ ශාක්‍යාන් වහන්සේ දකිනු කැමැත්තෙන් දිවා විහරණයෙන් නික්ම අවුත් (මුඛවහන්සේගේ) සිරිපා වදිසි.

කිමෙන් ද? වඩවිස, මේ ගාථාවෝ තා විසින් පෙර සිතන ලද්දහු ද? නැත හොත් තට (අවසථාවශයෙන්) එකෙණෙහි ම (වැටහෙද්ද?)

වහන්ස, මේ ගාථාවෝ මා විසින් පෙර සිතන ලද්දහු නො ම වෙති. වැලී (අවසථාවශයෙන්) එකෙණෙහි ම (මට වැටහෙත්.)

වඩවිස, එසේ වී තම් පෙර කලපතා නොකරණ ලද ගාථාවෝ බෙහෙවින් ම තට වැටහෙත්වා.

ආයුෂමත් වඩවිස සථවිර තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා පෙර කලපතා නොකරණ ලද ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බෙහෙවින් ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

මාරයාගේ කෙලෙස් පීඩා තමාහි උමං මැඩ (රාගාදී පඤ්ච) ඩිලයන් හිඳ හැසිරෙන සේක. කෙලෙස් බැලුම් මුදු ලත රාගාදියෙන් අතීතිහි වූ ධර්මය කොටස් වශයෙන් බෙදන්නා වූ ඒ කථාගතයන් වහන්සේ දකිවු.

මසස්ස භි¹ නිත්ථරණත්ථං අනෙකච්ඡිතං මග්ගං අක්කාසි,
තස්මිං තෙ² අමතෙ අක්කාතෙ ධම්මද්දසා සීතා අසංභීරා.

පජ්ජොතකරො අතිවිජ්ඣා ධම්මං³ සබ්බධර්මිනිතං⁴ අතික්කමමද්දස,
ඤ්ඤා ව සච්ඡිකත්වා ව අග්ගං සො දෙසයි දසඤානං⁵.

එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ කො පමාදෙ විජානනං⁶,
තස්මා භි තස්ස භගවතො සාසනෙ අපමනෙතො සද්ද නමස්සමනුසින්නෙති.

8. 1. 9.

කොණ්ඩඤ්ඤාසුභගං.

217. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති චෙථවතෙ කලඤ්ඤා-
නිවාපෙ. අථ බො ආයස්මා අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා¹ සුචිරස්සෙව යෙන
භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීත්වා
භගවතො පාදානි මුඛෙන ව පරිවුලිති. පාණීනි ව පරිසම්බාහති. නාමඤ්ඤා
සාවෙති “කොණ්ඩඤ්ඤාසුභගං භගවා කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං සුගතා”ති.

අථ බො ආයස්මා වඩ්ඪිසස්ස එතද්දසොසි. අයං බො ආයස්මා අඤ්ඤා-
කොණ්ඩඤ්ඤා සුචිරස්සෙව යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා
භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීත්වා භගවතො පාදානි මුඛෙන ව පරිවුලිති.
පාණීනි ව පරිසම්බාහති. නාමඤ්ඤා සාවෙති “කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං භගවා
කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං සුගතා”ති. යනනුනාහං ආයස්මන්තං අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා
භගවතො සම්මුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවෙය්‍යන්ති.

අථ බො ආයස්මා වඩ්ඪිසො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඤ්ඤා කරිත්වා
යෙන භගවා තෙතඤ්ඤාප්ථිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතද්දවොච: පටිභාති මං
භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඩ්ඪිසාති භගවා අවොච.

අථ බො ආයස්මා වඩ්ඪිසො ආයස්මන්තං අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා භගවතො
සම්මුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවි.

බුද්ධානු බුද්ධො සො ථෙරො කොණ්ඩඤ්ඤා තිබ්බතික්කමො,
ලාභී සුබ්බේශාරතං විවෙකානං අභිණ්ණසො.

1. ‘භි’ ඉති නාස්මි - මජ්ඣ. 2. තස්මිං වෙ - මජ්ඣ. සා. 3. ධම්මං ඉති නාස්මි - මජ්ඣ., PTS. 4. සබ්බධර්මිනිතං - සා. 5. දසඤානං සා. PTS. 6. විජානනං ධම්මං - මජ්ඣ., PTS. 7. අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා - මජ්ඣ., PTS.

වතුරොස නිත්තරණය පිණිස අනේකවිධ වූ මාතිය වදාළ සේක. උන්-
වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද ඒ අමාත්‍යයෙහි උන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ
අසංහාරිය ව (රාගාදියෙන් හැකිළිය නො හැකිසේ තහවුරුව) පිහිටි
යෝ ය.

ඥානාලෝකය පහළ කළ බුදුරජානන් වහන්සේ ධර්මය අවබෝධ කොට
සියලු දෘෂ්ටිසථානයන්ගේ හෝ විඥනසභිනීන්ගේ ඉක්මිම දුටු සේක. දූත
ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට උන්වහන්සේ උතුම් ධර්මය දශාඨියන්ට හෙවත් පස්වග මහ-
ණ්ණන්ට දෙසූ සේක.

මෙසේ ධර්මය මොහොවට දේශනා කොට ඇතිකල්හි ධර්මය දූත ගන්ත-
වුන්ගේ කවර ප්‍රමාදයක් ද, එහෙයින් (තථාගතයන් වහන්සේට) තමසකාර
කරමින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්තෙහි අප්‍රමාදී ව හැම කල්හි පිළි-
වෙළිත් හික්මෙන්නෝ ය.

8. 1. 9.

කොණ්ඩඤ්ඤාසූත්‍රය

217. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහණුවර සම්පයෙහි
කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේඵවනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක, එකල්හි
ආයුෂමත් අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවෝ බොහෝ කලෙකින් ම
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා මුවෙන් සිඹිත්. අතින් ද
පිරිමදිත්. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤා යෙමි. සුගතයන්
වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤායෙමි”යි තම ද අස්වත්.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩිනිස තෙරුන්ට “මේ ආයුෂමත් අඤ්ඤා-
කොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවෝ බොහෝ කලෙකින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත
එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ පා මුවෙන් සිඹිත්. අතින් ද පිරිමදිත්. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස,
මම කොණ්ඩඤ්ඤායෙමි. සුගතයන් වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤායෙමි”යි
තම ද අස්වත්. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි සුදුසු ගාථායෙන්
ආයුෂමත් අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා තෙරුන්ට පසසන්නෙමි තම ඉතා යෙහෙකැ”යි
මේ අදහස විය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනිස සථවිර තෙමේ සුතස්තෙන් තැහිට උග්ගරා-
සභග එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට
වැටහේ”යි මෙය සැළ කෙළේ ය. වඩිනිස, තට වැටහේවා!යි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වදාළ සේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනිස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථාවලින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ හමුවෙහි අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවන් පැසසී ය.

(බුදුහුට පසුව වතුරායඝීසත්‍යය අවබෝධ කළ බැවින්) බුද්ධානුබුද්ධ
වූ බහල වීර්‍යය ඇති ඒ කොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවෝ සුබවිහරණ ඇති
විත්තවිවේකයන් නිතර ලබනසුල්ලහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යං සාවකෙන පත්තබ්බං සඤ්ඤාසනකාරීනා,
සබ්බස්ස නං අනුප්පත්තං අප්පමත්තස්ස සිකිතො.

මහානුභාවො තෙවිජ්ජො වෙනොපරියායකොවිදො,
කොණ්ඩකොදො බුද්ධියාදො¹ පාදො චන්දනි සඤ්ඤානි.

8. 1. 10

මොග්ගල්ලානසුත්තං.

218. එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති ඉසිහිලීපස්සෙ කාලසිලායං මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සබ්බෙගෙව අරහනෙතති. තෙසං සුදං ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො වෙනසා විතතං සමනෙතසති විප්පමුත්තං නිරුපයිං².

අථ බො ආයස්මනො වඛ්ඛිසස්ස එතදහොසි: අයං බො භගවා රුජගහෙ විහරති ඉසිහිලීපස්සෙ කාලසිලායං මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සබ්බෙගෙව අරහනෙතති. තෙසං සුදං ආයස්මා මහා-මොග්ගල්ලානො වෙනසා විතතං සමනෙතසති විප්පමුත්තං නිරුපයිං². යනනුත්තාහං ආයස්මතනං මහාමොග්ගල්ලානං භගවතො සම්මුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවෙය්‍යන්ති.

අථ බො ආයස්මා වඛ්ඛිසො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසඛං කරිත්වා යෙන භගවා තෙතඤ්ජලීං පණ්ණමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඛ්ඛිසාති භගවා අවොච. අථ බො ආයස්මා වඛ්ඛිසො ආයස්මතනං මහාමොග්ගල්ලානං භගවතො සම්මුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවි:

නගස්ස පස්සෙ ආසීනං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගුං,
සාවකා පසිරුපාසන්ති තෙවිජ්ජා මච්චුභාසිතො.

තෙ වෙනසා අනුපරියෙති³ මොග්ගල්ලානො මහිද්ධිකො,
විතතං තෙසං සමනෙතසං විප්පමුත්තං නිරුපයිං.

එවං සබ්බබ්ගසම්පන්නං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගුං,
අතෙකාකාරසම්පන්නං පසිරුපාසන්ති ගොතමන්ති.

8. 1. 11.

ගග්ගග්ගසුත්තං.

219. එකං සමයං භගවා වම්පායං විහරති ගග්ගග්ගස්ස පොකබරණියා තීරෙ මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සත්තති ව උපාසකසතෙති⁴ අතෙකෙති ච දෙවතාසහසෙති. නායස්සදං භගවා අතිරොචති වණ්ණෙත වෙව යසසා ව⁵.

1 බුද්ධියාවකො, PTS. 2 නිරුපයිං - සිමු. 12. 3 අනුපරියෙසති - සසා. 4 සත්තති ව උපාසකාසතෙති ඉති දිස්සන්ත - මජ්ඣ. PTS. 5 යසෙත - සිමු. 1.

ආයාආයතකාරී වූ ශ්‍රාවකයකු විසින් යමක් ලැබියයුතු ද අප්‍රමාදී ව තික්මෙන්තා වූ උත්වහන්සේ විසින් ඒ සියල්ල ලබන ලදී.

මහත් අනුභාව ඇති ත්‍රිවිද්‍යා ඇති චේතෝපරියක්‍යයෙහි දක්‍ය වූ බුද්ධිපුත්‍ර වූ කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවෝ ආයාතන් වහන්සේගේ සිරිපා වදිත්.

8. 1. 10.

මොහගලානසුත්‍රය

218. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ඉසිහිලිපට්‍ඨපස කථගල්තලාවෙහි හැම රහත් වූ භික්‍ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ, මහත් බික්සහන සමග වැඩ වසන සේක. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තමසිතින් ඒ භික්‍ෂූන්ගේ සිත වෙසෙසින් මිදුනේ ද උපධි රහිතදැයි සොයත්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිතසතෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ඉසිහිලිපට්‍ඨපස කථගල්තලාවෙහි හැම රහත් වූ භික්‍ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමග වැඩවසන සේක. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තමසිතින් ඒ භික්‍ෂූන්ගේ සිත වෙසෙසින් මිදුනේ ද උපධි රහිතදැයි සොයත්. මම සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් පසසන්තෙමි තම මැනවැ”යි මේ අදහස විය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිතස සථවිර තෙමේ හුතස්තෙන් තැගිට උත්තරානඛගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ”යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩිතස, තට වැටහේවා! යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිතස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් පැසසී ය.

ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තා වූ කෙලෙස් මරා තැසූ ශ්‍රාවකයෝ පට්‍ඨපස වැඩහුන් දුක් කෙලවරට පැමිණී සම්බුදු මුනිහු පශුච්ඡාසනය කෙරෙත්.

මහත් සෘද්ධි ඇති මුගලන් තෙරණුවෝ සච්චන්ගේ සිත (කෙලෙසුන්ගෙන්) මිදුනේ ද, උපධි රහිත දැයි සොයමින් තම සිතින් ඔවුන් ලුහුබැඳ යෙත්.

මෙසේ සියලු ගුණාඛගයන්ගෙන් සුත් දුක් කෙලවරට පැමිණී නොයෙක් අයුරෙන් පිරිසුන් සම්බුදු මුනි වූ ගෞතමයන් වහන්සේ පශුච්ඡාසනය කෙරෙත්.

8. 1. 11.

ගහගණසුත්‍රය

219. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මමසානුවර සම්පයෙහි ගහගණ පොකුණුතෙර පන්සියක් පමණ වූ බික්සහන ද සන්සියක් උවසුවන් ද නොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන් ද සමග වැඩවසන සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශරීර වණියෙන් ද, යශසින් ද, ඔවුන් අභිබවා බබලන සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො අයසමනො වඩිනීසසං එතදහොසි: අයං බො භගවා වල්පායං විහරති ගගගරය පොතබරණියා තීරෙ මහතා භික්ඛුසබ්බෙන සද්ධිං පඤ්චමනෙනති භික්ඛුසතෙති සත්තති ව උපාසකසතෙති අනෙකෙහි දෙවතාසහසෙසති. තාසංසුදං භගවා අභිරුවති විශේණෙන වෙව යසසා ව යනනුතාහං භගවතනං¹ සම්මුඛා සරූපාය ගාථාය අභිත්ථෙය්‍යනති.

අථ බො අයසමා වඩිනීසො උට්ඨායාසතා එකංසං උත්තරසභිහං කරිකා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිමංණාමෙකා භගවතනං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඩිනීසාති භගවා අවොච.

අථ බො අයසමා වඩිනීසො භගවතනං¹ සම්මුඛා සරූපාය ගාථාය අභිත්ථි:

විද්‍යෙ යථා විගතවලාහකෙ තහෙ
විරොවති විතමලො² ව භාණ්ඩමා,
එවමපි අභිනිරස තිං මහාමුති
අභිරුවසි යසසා සබ්බලොකනති.

8. 1. 12.

වඩිනීසසුතනං.

220. එකංසමයං භගවා ඝාච්ඡජීයං විහරති ඡෙතවනො අනාථ-පිණ්ඩකසං අරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අයසමා වඩිනීසො අවිර-අරහතතප්පතො හොති³ විමුක්තිසුඛ⁴පටිසංවෙදී. තාසං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි.

කාවෙය්‍යමතතා විවරිමහ පුබ්බෙ ගාමි ගාමි පුර්වුරං,
අථද්දසාම සම්මුඛං සද්ධා තො උදපජ්ජථ*.

සො මෙ ධම්මදෙසෙසි ඛක්ඛායතතඛාතුයො⁵,
තසසාහං ධම්මං සුඤ්ඤාන පබ්බජිං අතභාරියං.

ඛත්තනං වත අත්ථාය බොධිං අජ්ඣගමා මුනි,
භික්ඛුතං භික්ඛුනීතඤ්ච යෙ නියාමගතද්දසා.

සවාගතං වත මෙ අයසි මම බුද්ධසං සන්තිකෙ,
නියෙසා විජ්ජා අනුප්පතතා කතං බුද්ධසං සාසතං.

පුබ්බෙතිවාසං ජාතාමි දිබ්බවක්ඛං විසොධිතං,
තෙවිජේජා ඉද්ධිප්පතොලති වෙතොපරියාය කොවිදෙති

වඩිනීසවග්ගො පඨමො.

1. භගවතො - PTS. 2. විගතමලො - මජ්ඣ. 3. ඝාතා - මජ්ඣ., PTS.

4. විමුක්තිසුඛං - මජ්ඣ., සිවු. 1.2. සා. 5. ඛණ්ඩ අයතනාති ඛාතුයො ව - PTS, සා.

* උපපජ්ජථ - මජ්ඣ., සා., සිවු. 1.2.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩ්ඪිස තෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වච්චානුවර සම්පයෙහි ගග්ගර පොකුණුතෙර පත්සියක් පමණ වූ ඛික්ඛසන ද සත්සියක් උවසුවන් ද තොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන් ද සමග වැඩවසන සේක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශරීර වණ්ණයෙන් ද යශසින් ද ඔවුන් අභිබවා බබලන සේක. මම සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමුවෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි නම් මෑතවැඩි මේ අදහස විය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩ්ඪිස සථවිර තෙමේ සුතස්තෙන් තැහිට උතතරු-සඬගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ, සුගතයන් වහන්ස මට වැටහේ” යි මෙය සැළ කෙළේ ය. වඩ්ඪිස, තට වැටහේවා! යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩ්ඪිස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඉදිරියෙහි පැසසී ය:

පහ ව ගිය වලාකුළු ඇති අහස්හි සඳුන් නිමිල වූ හිරුත් යම්සේ බබලද්ද, මහාමුනි වූ බුදුරජානන් වහන්ස, බුබුච්චන්සේ ද, එසේ ම යශසින් සියලු ලොකයා අභිබවා බබලන සේක.

8. 1. 12.

වඩ්ඪිසසුත්‍රය

220. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තපිටුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් වඩ්ඪිසසථවිර තෙමේ රහත්බවට පැමිණී තොබෝකල් ඇත්තේ වේ. විමුක්තිසුවය විදිනේ ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථා කී ය.

පෙර කවිකිරීමෙන් මත් ව ගමන් ගම ද නුවරින් නුවර ද හැසුරුනෙමු. ඉක්බිති බුදුරජානන් වහන්සේ දුටු වෙමු. (එයින්) අපට ශ්‍රද්ධාව උපති.

ඒ බුදුරජානන් වහන්සේ සකාකියතතඛාතුන් ප්‍රකාශ කෙරෙමින් මට දහම් දෙසු සේක. මම උන්වහන්සේගේ ධර්මය අසා සත්තෙහි පැවිදි වීම.

යම් කෙනෙක් නියාමධර්මයට පැමිණියෝ ද, නියාමධර්මය දක්නෝ ද බොහෝ වූ ඒ භික්ෂූන්ට ද භික්ෂුණීන්ට ද වැඩ පිණිස මුනිත්‍රයන් වහන්සේ බුද්ධිමත්ව පැමිණී සේක.

මට ඒකාන්තයෙන් යහපත් ඊමෙක් විය. මා විසින් බුදුරජානන් වහන්සේ සම්පයෙහි ත්‍රිවිද්‍යාවේ ලබන ලදහ. සඵලයන් වහන්සේගේ ශාසනය කරණ ලද්දේ ය.

පෙර විසූ කදපිටුවෙල දැනිමි. දිවැස වෙසෙසින් පිරිසිදු කරණ ලද්දේ ය. ත්‍රිවිද්‍ය ඇත්තෙමි සාද්ධිවිධඥනයට පැමිණියෙමි චේතෝපරිසංඤාණයෙහි දක්ෂ වූයෙමි වෙමි.

වඩ්ඪිස වගීය පළමුවැනි යි.

තමුඥානං:

නිකඛනතං අරතී වෙව පෙසලං අතිමඤ්ඤතා,
 අතඤෙන සුභාසිතා සාරිපුතත පවාරණා,
 පරෙසහස්සං කොණ්ඩඤ්ඤා මොග්ගලානෙන ගගගරා
 වඩ්ඪිසෙන ආදසාති.

වඩ්ඪිසංයුතතං සමතතං.

9. වතසංයුතතං

1. වතවග්ගො

9. 1. 1.

විවෙකසුතතං

221. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණෙකි. තෙන ඛො පත සමයෙන සො භික්ඛු දිවාවිහාරගතො පාපකො අකුසලෙ විතතෙක විතතෙකති ගෙහනිස්සිතෙ.

අථ ඛො යා තස්මිං වතසණෙකි අභිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුනො අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා තං භික්ඛුං ගාථාති අජ්ඣාසාසි:

විවෙකකාමොසි වතං පවිට්ඨො අථ තෙ මනො නිච්ඡරති බහිඤ්ඤා,
 ජනො¹ ජතස්මිං විතයස්ස ජන්දං තතො සුඛි ගොහිසි විතරගො.

අරතීං පජ්ඣාසි සතො² භවාසි සතං තං සාදයාමසෙ³,
 පාතාලරජො හි දුතතරො⁴ මා තං කාමරජො අවාහරි.

සකුණො යථා පංසුකුණිකො⁵ විටුතං⁶ පාතයති සිතං රජං,
 එවං භික්ඛු පධාතවා සතීමා විටුතං පාතයති සිතං රජනති.

අථ ඛො සො භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 2.

උපට්ඨානසුතතං

222. එකං සමයං අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණෙකි. තෙන ඛො පත සමයෙන සො භික්ඛු දිවාවිහාරගතො සුපති. අථ ඛො යා තස්මිං වතසණෙකි අභිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුනො අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්.

1. කො ජනො. සඃ 2. සො සතො - PTS. 3. සාරයාමසෙ - මජ්ඣං, සඃ, PTS.
 සී. 1. 2. 4. දුරාභ්ගාමා - PTS. 5. පංසුකුණිකො - මජ්ඣං, 6. විටුතං - PTS.

එහි උද්‍යෝගය:

නිකඛනත, අරති, පෙසල, අතිමඤ්ඤා, ආනන්ද, සුභාසිත, සාරිපුත්ත, පචාරණ, පරෙසහස්ස, කොණ්ඩඤ්ඤා, මොග්ගල්ලාන, ගග්ගර, වචනීය යයි සූත්‍ර දෙළසෙකි.

වචනීය සංයුතය නිමිසේ ය.

9. වනසංයුතය

1. වනවග්ගීය

9. 1. 1.

විවෙකසූත්‍රය.

221. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පස්කම්සුව ඇසුරු කළ ලාමක අකුසල් සිතිවිලි සිතයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙහි අභිගාමීන වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් තෙමේ ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

විවේකය කැමැති ව වනයට පිවිසියේ වෙති ය. එහෙත් ඔබගේ සිත පිටත හැසිරෙයි. ජනයෙක් වූ ඔබ අත්‍යජනයා කෙරෙහි ඡන්දරාගය දුරු කරව. එහෙයින් පහ ව ගිය රාග ඇත්තේ සැප ඇත්තෙක් වන්නෙහි ය.

අනතිරතිය දුරු කරව. සිති ඇත්තෙක් වෙව්. ඔබ සිති ඇත්තෙකැ යි, නොහොත් ඒ සත්පුරුෂධර්මය යයි අදහමු. පාතාලසංඛ්‍යාත කෙලෙස්-රජස තරණය කිරීමට දුෂකර ම ය. කාමරාගරජස ඔබ (අපායට) නො ගෙලාවා.

පස් තැවරුණා වූ පක්ෂියෙක් (පියාපත්) සලමින් (ශරීරයෙහි) ඇලුනු දුවිලි යම් සේ ගෙලා ද, එසේ ම ප්‍රබන් වීර්‍යය ඇති සමාතිමත් වූ මහණ තෙමේ (සංකප්පානස) ඇසුරු කළ (කෙලෙස්) රජස් සලමින් ගෙලයි.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවේගයට (ඔතප්පියට) පැමිණියේ ය.

9. 1. 2.

උපට්ඨාන සූත්‍රය

222. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ දිවාචාර්යයට ගියේ නිදයි. ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙහි අභිගාමීන වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් තෙමේ, ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය.

උපසංකම්මා නං භික්ඛුං ගාථාහි අජ්ඣාසායි:

උට්ඨෙහි භික්ඛු කිං සෙසි¹ කො අඤ්ඤා සුපිනෙන² තෙ,
ආතුරස්ස හි කා³ නිද්දා සලලවිඳාස්ස රුප්පතො.

යාය සද්ධා⁴ පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
තඤ්ඤෙව සද්ධං මුඛෙහි මා නිද්දාය වසඞ්ගමිති.

අනිච්චා අඤ්ඤා කාමා යෙසු මඤ්ඤා'ව චුට්ඨිතො,
බකෙසු⁵ චුත්තං අසිතං කස්මා පබ්බජිතං තපෙ.

ජ්ඣෙද්ධස්ස විනයා අවිජ්ජාසමතිකකමා,
තඤ්ඤාණං පරමවොදනං⁶ කස්මා පබ්බජිතං තපෙ.

හෙත්වා⁷ අවිජ්ජං විජ්ජාය ආසවානං පරිකඩ්ධා,
අසොකං අනුපායාසං කස්මා පබ්බජිතං තපෙ.

ආරඤ්ඤියං පභිත්තතං නිච්චං දලුහපරකකමං,
නිබ්බාණං අභිකම්බනතං කස්මා පබ්බජිතං තපෙති.

9. 1. 3.

කස්සපගොතනසුත්තං.

223 එකං සමයං ආයස්මා කස්සපගොතනො කොසලෙසු විහරති
අඤ්ඤාතරස්මිං ව්‍යසංගේඛි. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා කස්සප-
ගොතනො දිවා විහාරගතො අඤ්ඤාතරං වෙතං⁸ ඔවදති.

අථ බො යා තස්මිං ව්‍යසංගේඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා ආයස්මිනො කස්සප-
ගොතනය්‍ය අනුකම්පිකා අත්ථාකාමා ආයස්මනං කස්සපගොතනං සංවෙ-
ජේතුකාමා යෙනායස්මා කස්සපගොතනො තෙනුපසංඛිකම්. උපසංකම්මා
ආයස්මනං කස්සපගොතනං ගාථාහි අජ්ඣාසායි:

හිරිදුග්ගවරං වෙතං අප්පසඤ්ඤං අවේතසං,
අකාලෙ ඔවදං භික්ඛු මඤ්ඤා'ව පටිභාති මං.

සුණාති⁹ න විජ්ජානාති ආලොකෙති න පස්සාති,
ධව්වස්මිං හඤ්ඤාමානස්මිං අත්ථං බාලො න බුජ්ඣති.

සවෙපි දස පඤ්ජාතෙ ධාරස්සස්සි කස්සප,
තෙව දක්ඛිති¹⁰ රුපානි වක්ඛු හි'ස්සා න විජ්ජාතිති.

අථ බො ආයස්මා කස්සපගොතනො තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො
සංවෙගමාපාදීති.

1. යසා - සා. 2. සුපිනෙන - PTS. 3. තෙ - සිමු සා. 4. සද්ධාය - මජ්ඣ. PTS. 5. බසංකප්ප - මජ්ඣ. සා. PTS. 6. පරමොදනං - මජ්ඣ. සා. පරිසොදනං - PTS. සි 2. 7. ජෙත්වා - මජ්ඣ. 8. ජෙත්වා - සා. PTS මජ්ඣ. 9. පුණාති - PTS 10. දක්ඛති - සිමු

එළඹ ඒ මහණගට ගාථායෙන් කිය.

මහණ, නැගිටුව, කීම, නිදහි ද? නිදීමෙන් නොපටි කිනම් වැඩෙක් ද? කෙලශාකුර වූ (අවිද්‍යා විෂ පෙවූ තෘෂ්ණා) ශල්‍යයෙන් විදින ලද ගැටෙන්නාවූ නොපටි කවර නින්දෙක් ද?

යම් ප්‍රඥාවෙකින් හිඟගෙන් තික්ම පැවිදි වූයෙහි ද, ඒ ප්‍රඥාව ම වඩව. නින්දට වසන නො වව.

නුවණ මද වූ පෘථග්‍යත තෙමේ යම් කාමයන්හි මුසපත් වූයේ ද, ඒ කාමයෝ අතිතායග. අටුවායග. සකකියන්හි මද්දනා වූ තෘෂ්ණාදූෂිත අතීශ්‍රිත වූ පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් (දිවාසවප්‍රතය තෙමේ) තවත්තේ ද,

ජන්දරාගය වැනසීමෙන් ද, අවිද්‍යාව ඉක්ම වීමෙන් ද ඒ වතුසාසනාශ්‍රතය පරම පවිත්‍ර වූයේ වෙයි. (එබඳු) පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද,

මාගීශ්‍යන විද්‍යාවෙන් අවිද්‍යාව බිඳ ආසුරයන් න්‍යය කිරීමෙන් නිශ්ශාකි වූ උපායාස රහිත වූ පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද,

සම්පූර්ණ විශ්‍රාම ඇති නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති නිතර දැඩි පැරකුම් ඇති නිවණ පතන පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද.

9. 1. 3.

කසුපගොතන සූත්‍රය.

223. එක්කලෙක ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වතලාහැබෙක වෙහෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ එක්තරු මුවවැද්දකුට අවවාද කෙරෙයි.

ඉක්බිති ඒ වතලාහැබෙහි අභිගාමික වූ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් තෙමේ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට ගාථායෙන් කිය:

පථිත දුගීයෙහි හැසිරෙණ නුවණ නැති (කරුණු නොකරුණු | දැනීමෙහි සමත්) සිත් නැති මුවවැද්දකුට නොකල්හි අවවාද කරණ මහණ තෙමේ අනිබාලයකු මෙන් මට වැටහේ.

(නොපයේ බණ) අසයි. (එහෙත් අරුත්) නො දනී. (පුහුදුන් ඉදහසෙන් දිලෙන පටඇඟිලි) බලයි. (එහි කරුණු) නො දකී. බණ කියන කල්හි අශ්‍රත තෙමේ අරුත් අවබෝධ නො කෙරෙයි.

පින්වත් කසුප, ඉදින් ඇඟිලි පහන් දශයක් දරන්නෙහි නමුත් (හෙතු) රූපයන් නොම දක්නේ ය. යම් හෙයකින් ඔහුට පැණැස නැද්ද (එහෙයිනි).

ඉක්බිති ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට (මනස්සිකයට) පමුණුවන ලද්දේ සංවිග්න වී ය.

9. 1. 4.

සමබ්බුලාසුතතං.

224. එකං සමයං සමබ්බුලා භික්ඛු කොසලෙසු විහරන්ති අඤ්ඤා-
තරස්මිං වතසණෙකි අථ බො තෙ භික්ඛු වසාං චුන්දා¹ තෙමාසඨවයෙන
වාරිකං පකකම්හු. අථ බො යා තස්මිං වතසණෙකි අභිවන්දා දෙවතා
තෙ භික්ඛු අපස්සන්ති පරිදෙවමානා තායං වෙලායං ඉමං ගාථාං අභාසි:

අරති විය මෝජ්ජ² බායති බහුකෙ දිස්වාන විවිතෙන ආසනෙ,
තෙ විතතකථා බහුසුතා කෝමෙ ගොතමසාවකා ගතාති.

උචං චුතෙන අඤ්ඤාතරු දෙවතා තං දෙවතං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

මගධං ගතා ඡකාසලං ගතා එකච්චියා පන වජ්ජිභූමියා,
මගා³ විය අසඬ්ඛවාරිතො අනිකෙනා විහරන්ති භික්ඛවොති.

9. 1. 5.

ආනන්දසුතතං.

225. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ, කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරස්මිං වතසණෙකි.

තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා ආනන්දෙ අතිවෙලං හිඨිසඤ්ඤාතති-
බහුලො විහරති.

අථ බො යා තස්මිං වතසණෙකි අභිවන්දා දෙවතා ආයස්මතො ආනන්දස්ස
අනුකම්පකා අත්ථකාමා ආයස්මන්තං ආනන්දං සංවෙජ්ජකාමා යෙනායස්මා
ආනන්දෙ තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්න්තා ආයස්මන්තං ආනන්දං ගාථාය
අජ්ඣහාසි:

රුක්ඛබ්බුලගහණං පසකකිය නිබ්බාණං හදයස්මිං ඔපිය,
කාය⁴ භොතම මා ව⁵ පමාදො කිං තෙ බිද්ධිබ්බිකා කරිස්සන්ති.

අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජතො සංවෙගමාපාදීති,

7 1. 6..

අනුරුද්ධසුතතං.

226. එකං සමයං ආයස්මා අනුරුද්ධො කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරස්මිං වතසණෙකි.

අථ බො අඤ්ඤාතරු තාවතිංසකාසිකා දෙවතා ජාලිනී නාම
ආයස්මතො අනුරුද්ධස්ස පුරාණදුතිසිකා යෙනායස්මා අනුරුද්ධො තෙනුප-
සඬකම්. උපසඬකම්න්තා ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං ගාථාති අජ්ඣහාසි:

තත්ථ විතතං පණ්ණිංඛි යත්ථ තෙ චුඨිතං පුරෙ,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු සබ්බකාමසම්ඤ්ඤා,
සුරත්ථතො පරිචුතො දෙවකඤ්ඤාති⁶ සොභසීති.

1. චුන්දා - මජ්ඣ. 2. මෝජ්ජ - සං. 3. මිගා - සිවු, මිකකථා - සං. 4. කායී - සිවු. 5. මා - මජ්ඣ. සං. 6. අදවගෙණති - සං.

9. 1. 4.

සමබලා සුත්‍රය.

224. එක්කලෙක බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්‍යවහි එක්තරා ව්‍යවස්ථාපිත වෙසෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වස් එළඹුනාහු තෙමස ඇවෑමෙන් වාරිකාවට ගියහ. එකල්හි ඒ ව්‍යවස්ථාපිත අධිශාසිත වූ ඒ දෙව් තෙමේ ඒ භික්ෂුන් තො දක්නේ හඬමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය:

හිස් වූ බොහෝ අසුන් දැක මව අද අරතියක් මෙන් වැටහෙයි. විසිතුරු කපා ඇති බහුලාන වූ ඒ මේ ගොසුම් සච්චෝ කොහි වැඩියාහු ද.

මෙසේ කී කල්හි එක්තරා දෙවියෙක් ඒ දේවතාවාට මේ ගාථාව කී ය:

ඇතැම් කෙනෙක් මගට දනව්වට වැඩියහ. (ඇතැම් කෙනෙක්) කොසොල් දනව්වට වැඩියහ. (ඇතැම් කෙනෙක්) වැදෑරට අභිමුඛ ව (වැඩියහ.) භික්ෂුහු ඇල්මක් නැතිව හැසිරෙන්නාහු ගෙයක් නැතිව මුවන් මෙන් වෙසෙත්.

9. 1. 5.

ආනන්ද සුත්‍රය.

225. එක්කලෙක ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්‍යවහි එක්තරා ව්‍යවස්ථාපිත වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ අභිමුඛ කාලයක් ගිහියන් කෙරෙහි හැඟවීලී (ඇවෑමින් නොහඬව යතාදි නැලවීලී) බහුල කොට ඇතිව වෙසෙයි. ඉක්බිති ඒ ව්‍යවස්ථාපිත අධිශාසිත වූ අනද තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති දෙව් අනද තෙරුන් සංවික්ත කරවනු කැමැත්තේ අනද තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් අනද තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී ය.

රාක්ෂල් සෙනසුන්හි විසීමට පිවිස නිවණ ලෙහි බහා ගෙණ (වෙසෙන) නුඹවහන්සේට (ගිහියන් සමග කරණ මේ) බිඳිබිඳි කපාව කුමක් කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, පමා නොවනු මැනව. ධ්‍යාන කරණු මැනව.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේශයට පමුණුවන ලද්දේ සංවිශ්‍යා වී ය.

9. 1. 6.

අනුරුද්ධ සුත්‍රය.

226. එක්කලෙක අනුරුද්ධ සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්‍යවහි එක්තරා ව්‍යවස්ථාපිත වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ගේ පෙරඅත්බවිහි බිරියක් වූ තච්චිසාදිසි ජාලිති නම් එක්තරා දෙව්වරයෙක් ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙත එළඹියා. එළඹ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී වූ ය.

පෙර යම් දෙව්ලොවෙක නුඹවහන්සේගේ විසීම වී ද, එහි සිත පිහිටුවනු මැනව. සියලු කාමයෙන් සමාදාන වූ තච්චිසා දෙවියන් කෙරෙහි දෙවහනක් විසින් පෙරවූ කරණ ලද්ද ව, පිරිවරණ ලද්ද ව, බැබළුනු,

දුග්ගතා දෙවකඤ්ඤායො සක්කායස්මිං පභිට්ඨිතා,
තෙ වාපි දුග්ගතා සත්තා දෙවකඤ්ඤාපි පභිතාති.

ත තෙ සුඛං පජානන්ති යෙ ත පස්සන්ති නන්දනං,
ආවාසං තරදෙවානං තිදසානං යසස්සිතන්ති.

[අනුරුඥො:]

ත නිං බාලෙ විජානාසි යථා අරහතං චචො,
අතිච්චා සබ්බෙ සබ්බාරු උප්පාදව්‍යධම්මිනො,
උප්පජ්ඣා තීරුජ්ඣන්ති තෙසං වූපසමො සුඛො.

තඤ්ඤති පුතාවාසො දෙවකායස්මිං¹ ජාලිනී,
වික්ඛිණො ජාතිසංසාරො තඤ්ඤති පුතබ්බතවාති.

9. 1. 7.

නාගදත්තසුත්තං.

227. එකං සමයං ආයස්මා නාගදත්තො කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරස්මිං ව්‍යාසණේධි. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා නාගදත්තො
අතිකාලෙන ගාමිං පවිසති, අතිදිවා පවික්කමිති. අථ බො යා තස්මිං
ව්‍යාසණේධි අධිවත්ථා දෙවතා ආයස්මතො නාගදත්තස්ස අනුකම්පිකා අත්ථකාමා
ආයස්මන්තං නාගදත්තං සංවෙජ්ඣකාමා යෙතායස්මා නාගදත්තො තෙනු-
පසඛකම්මි. උපසඛකම්මිතා ආයස්මන්තං නාගදත්තං ගාථාති අජ්ඣන්තාසි:

කාලෙ පටිස්සා² නාගදත්ත දිවා ච ආගන්තා අතිවෙලවාරී,
සංසට්ඨා ගහට්ඨති සමානසුඛදුක්ඛො.

භායාමි නාගදත්තං සුප්පගබ්බං කුලෙසු විනිබ්බං,³
මා හෙව චච්චුරඤ්ඤා ඛ්‍යවතො අත්තකස්ස වසමෙසිති.⁴

අථ බො ආයස්මා නාගදත්තො තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො සංවෙග-
මාපාදිති.

9. 1. 8.

කුලඝරණීසුත්තං.

228. එකං සමයං අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරස්මිං ව්‍යාසණේධි. තෙන බො පන සමයෙන සො භික්ඛු අඤ්ඤාතරස්මිං
කුලෙ අතිවෙලං අජෙකාගාලුත්තප්පතො විහරති.

අථ බො යා තස්මිං ව්‍යාසණේධි අධිවත්ථා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො
අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣකාමා යා තස්මිං කුලෙ
කුලඝරණී තස්සා වණණං අභිනිමිතිතා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්මි.
උපසඛකම්මිතා තං භික්ඛුං ගාථාති අජ්ඣන්තාසි:

තදීතිරෙසු සණ්ඨාතෙ සභාසු රට්ඨාසු ව,
ජනා සඛගම්ම මනෙත්තති මඤ්ච තඤ්ච කිමන්තරන්ති.

1. දෙවකායස්මිං - මජ්ඣ. සං. 2. පටිස - මජ්ඣ. 3. විනිබ්බං - PTS.
4. වසං උපට්ඨති - මජ්ඣ.

දෙවනතෝ (ප්‍රතිපත්ති දුර්ගතියෙන්) දුර්ගතය. සත්කායයෙහි පිහිටියෝ ය. දෙවනතන් විසින් පතන ලද ඒ සත්කායයෝ ද දුර්ගතය.

යම් කෙනෙක් පිරිවර - යශ්ඨ ඇති තිදස්වැසි දේවපුරුෂයන්ගේ නද්‍රව්‍යය නොදකිද්ද ඔහු සුවය නොදනිත්.

[අනුරාධා:]

බාලතාතාත්වය, “සිංහල සංස්කාරයෝ අනිත්‍යය. ඉපදීම හා නැසීම සමභාව කොට ඇත්තා. ඉපිද නිරුණු වෙත්. ඔවුන්ගේ සංහිදීම සුව ය” යන රහතුන්ගේ වදන පරිදි තෝ නොදන්නහු.

එම්බා ජාලිනි, දන් දේවකායෙහි නැවත විසීමෙන් (මට) නැත. ඉපදීම යයි කියන ලද සංසාරය කම්බි වූයේ ය. දන් පුනර්ථයෙන් (මට) නැත.

9. 1. 7.

නාගදත්ත සූත්‍රය.

227. එක්කලෙක ආයුෂමත් නාගදත්ත සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබේක වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් නාගදත්ත සථවිර තෙමේ ඉතා කලින් ගමට පිවිසෙයි. ඉතා දවල් පෙරළා එයි. ඉක්බිති ඒ වනලාභාබේක අභිගාමික වූ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන් සංවිග්‍රහ කරවනු කැමැත්තේ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී ය:

නාගදත්ත, අලියම් කාලයෙහි (පිඬු පිණිස) පිවිස වෙලාව ඉක්මවා හැසිරෙන සුළු වූයෙහි ගිහියන් හා හැනුනෙහි ඉතා දවල් පෙරළා අවුත් (ගිහියන් හා) සමාන සුවදක් ඇත්තෙහිය.

ඉතා බුහුටි වූ කුලයන්හි බැඳුනා වූ නාගදත්ත (මහණනු ගැණ) බමි. බලවත් වූ මාත්‍යුරු වූ මරාගේ වශයට නොම පැමිණෙව.

ඉක්බිති ආයුෂමත් නාගදත්ත සථවිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවිග්‍රහ වී ය.

9. 1. 8.

කුලකරණි සූත්‍රය.

228. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබේක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ එක්තරා කුලයක් කෙරෙහි අභියෝග ඇතුළත් බවට පැමිණියේ අභිමානුකාලයක් වැඩ වෙසෙයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබේක අභිගාමික වූ ඒ මහණට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ මහණ සංවිග්‍රහ කරවනු කැමැත්තේ ඒ කුලයෙහි ඒ කුලගෙහඹු වෙස් ගෙණ ඒ මහණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණට ගාථායෙන් කී ය:

ගං තෙර ද, විඛා සංහිදුවන තැන ද, සභායෙහි ද, විවිධෙහි ද ජනයෝ මුළු දී මා ගැණ ද, නුඹ වහන්සේ ගැණ ද කථා කෙරෙත්. කුමන හේතු ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බහු භි සද්ද පච්චුභා ඛමිතබ්බා තපසසිනා,
ත තෙන මඞ්ඛු භොතබ්බං ත භි තෙන කිලියාති.

යො ව සද්දපරිත්තාසී වතෙ වාතමිගො යථා,
ලුහුවිනෙතාති තං ආහු නාසස සමපජ්ජතෙ වතනති.

9. 1. 9.

වජ්ජිපුතනසුතනං.

229 එකං සමයං අඤ්ඤාතරො වජ්ජිපුතනකො භික්ඛු වෙසාලියං විහරති අඤ්ඤාතරසමී වතසණෙඛි. තෙන ඛො පත සමයෙන වෙසාලියං¹ සබ්බරත්තිවාරො² භොති. අථ ඛො සො භික්ඛු වෙසාලියං තුරියතාලුහ-වාදිතනිගොසසද්දං සුඤ්ඤා පරිදෙවමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

එකකා මයං අරඤ්ඤා විහරාමි අපවිඤ්චා³ වතසමී දුරුකං,
එතාදිසිකාය රතතියා කො සු නාම අමෙහි⁴ පාපියොති.

අථ ඛො යා තසමී වතසණෙඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා තසස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ජතුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්ඛාමි. උපසඞ්ඛාමිඤ්ඤා තං භික්ඛුං ගාථාය අජ්ඣාසාසී:

එකකො⁵ තං අරඤ්ඤා විහරාසි අපවිඤ්චා වතසමී දුරුකං,
තසස තෙ බහුකා පිහයනති තෙරසිකා විය සග්ගගාමිතනති.

අථ ඛො සො භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජතො සංවෙගමාපාදිති.

9. 1. 10.

සජ්ඣායසුතනං.

230. එකං සමයං අඤ්ඤාතරො භික්ඛු නොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරසමී වතසණෙඛි. තෙන ඛො පත සමයෙන සො භික්ඛු යං සුදං පුබ්බෙ අතිචලං සජ්ඣායබහුලො විහරති. සො අපරෙත සමයෙන අපොසායසුකෙකා තුණ්හිභුතො සංකසායති⁶.

අථ ඛො යා තසමී වතසණෙඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා තසස භික්ඛුතො ධම්මං අසුණන්ති යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්ඛාමි. උපසඞ්ඛාමිඤ්ඤා තං භික්ඛුං ගාථාසි අජ්ඣාසාසී:

කසමා තුවං ධම්මපදාති භික්ඛු නාසියසි භික්ඛුහි සංවසනොතා,
සුඤ්ඤා ධම්මං ලහතිපපසාදං දිට්ඨං ව ධම්මං ලහතිපපසංසනති.

අහු පුරෙ ධම්මපදෙසු ජ්ඤෙ යාව විරාගෙන සමාගමිමා,
යතො විරාගෙන සමාගමිමා යං නිඤ්ඤි දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා⁷,
අඤ්ඤාය නිකෙඛපනමාහු සනෙතාති.

1. වෙසාලියං වජ්ජිපුතනකො - මජ්ඣ. 2. සබ්බරත්තිවාරො - සාමපි 3 අපවිඤ්චා ව - සා. 4 නාමසමාසි - මජ්ඣ. 5 එකකො - සා, මජ්ඣ. 6 සසායනා - සා. 7. සුතං ව මුතං. PTS

තපස්වීහු විසින් ඉවසියයුතු වූ ප්‍රතිලෝමශබ්දයෝ බොහෝහ. ඒ තපස්වීහු විසින් නිතෙද නො වියයුතුයි. එයින් නො ම කිලිපි වේ.

යමෙක් වෙනෙහි වාතමාගයකු මෙන් ශබ්දයෙන් තැති ගන්නාසුලු වේ ද, ඔහු ලුහු සිත් ඇතිකර සි තියත්. ඔහුගේ චුතය නොසැපයේ.

9. 1. 9.

වජ්ජපුත්තසූත්‍රය.

229. එක්කලෙක එක්තරු වජ්ජපුත්තක මහණෙක් විසල්පුර සම්පයෙහි එක්තරු වතලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි විසල්පුරයෙහි සචරිකෙළියෙක් වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ විසල්පුරයෙහි තැළු තුරුයෙහි හා වාසු වෙණෙහි හා ගොස හා හඬ අසා හඬමින් ඒ වේලායෙහි මේගාථාව කී ය :

අපි වෙනෙහි පියත ලද දරකඩක් මෙන් මෙබඳු රැකෙහි එකලාවමෝ අරණෙහි වසමිහ. කවරෙක් නම් අප වරු අතිය පාපඇතියෙක් වේ ද?

ඉක්බිති ඒ වතලාභාබෙකි අධිගාභීත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

තෙපි වෙනෙහි දූ දරකඩක් මෙන් අරණෙහි එකලා ව වසව. ඒ තොපට දෙවිලොව යන්නවුන් ට (කැමති වන්නා වූ) නිරිසතුන් මෙන් බොහෝ දෙනෙක් කැමැති වෙති.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට (ඔතප් බියට) පමුණුවන ලද්දේ සංවිනෙ වූයේ ය.

9. 1. 10.

සප්පකායසූත්‍රය.

230. එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වතලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පෙර අතිමාත්‍රකාලයක් හැදෑරීම් බහුල කොට ඇත්තේ වෙසෙයි. (එහෙත්) හෙ තෙමේ පසුකලෙක උත්සාහ රහිත වූයේ කල් ගෙවයි.

එකල්හි ඒ වතලාභාබෙකි අධිගාභීත වූ ඒ දෙවි ඒ මහණහුගේ ධර්මය නො අසන්නේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය.

මහණ, නුඹ වහන්සේ භික්ෂුන් සමග වෙසෙමින් කුමක් හෙයින් ධර්මපදයන් නොහදරන්නහු ද? ධර්මය අසා පැහැදීම ලබ සි. ඉහාතමයෙහි ම පැසැපීම ද ලබයි.

යම්කාක් ආයතීමාගීය හා එක් වුවමෝ ද, (ඊට) පෙර ධර්මපදයන්හි ඡන්දරාගය වී ය. යම් හෙයකින් ආයතීමාගීය හා එක් වුවමෝ ද (එහෙයින්) යම් කිසි ඇසින් දුටු රූපයෙක් හෝ කණින් ඇසූ ශබ්දයෙක් හෝ කයින් පහස්තා ලද සප්පට්ඨයෙක් හෝ වේ ද, (ඒ සියල්ල අනිත්‍යාදි වශයෙන්) දූත දුර ලීම කළමිහ. ආයතීයෝ එය කියත්.

9. 1. 11.

අයොනිසොසුතනං.

231. එකං සමයං අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණේඛි. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු දිවා විහාරගතො පාපකෙ අකුසලෙ විතකෙක විතකෙකති. සෙය්‍යපිදං: කාමවිතකකං බ්‍යාපාද-විතකකං විහිංසාවිතකකං.

අථ ඛො යා තස්මිං වතසණේඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා තං භික්ඛුං ගාථාති අජ්ඣන්තාසි:

අයොනිසො මනසිකාරා සො විතකෙකති ඛජ්ජසි,
අයොනිසො¹ පටිනිස්සජ්ජ යොනිසො අනුච්චින්නය².

සත්ථාරං ධම්මමාර්ග්‍යං³ සඛ්‍යං සිලානි අත්තතො⁴,
අධිගච්ඡසි පාමොජ්ජං පිතිසුඛමසංසං,
තතො පාමොජ්ජබහුලො දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සසිති.

අථ ඛො සො භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣතො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 12.

මජ්ඣන්තිකසුතනං.

232. එකං සමයං අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණේඛි. අථ ඛො තස්මිං වතසණේඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා තස්ස භික්ඛුතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සන්තීසිවෙසු⁵ පකඛිසු,
සණ්තෙව බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁶ තං හයං පටිභාති මනති.

[භික්ඛු:]

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සන්තීසිවෙසු⁵ පකඛිසු,
සණ්තෙව බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁶ 'සා රතී පටිභාති මනති.

9. 1. 13.

පාකතිද්දියසුතනං.

233. එකං සමයං සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු විහරන්ති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණේඛි. උභ්භිතා උත්තලා වපලා මුඛරා විනිශ්ඤ්ඤවාචා මුට්ඨස්සතිතො අසම්පජාතා අසමාහිතා විබ්‍රහ්මන්තවිත්තා පාකතිද්දියා.

අථ ඛො යා තස්මිං වතසණේඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා තෙසං භික්ඛුතං අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තෙ භික්ඛු සංවෙජ්ඣකාමා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා තෙ භික්ඛු ගාථාති අජ්ඣන්තාසි:

1. අයොනි. - PTS. 2. අනුච්චින්නය - මජ්. 3. ධම්මං ආරාමිත - සිවු. ස්‍යා. 4. සිලානි-වතනස්සා. - සිවු 5. සකතිසිත්තසු - සිවු. 6. මහාරඤ්ඤං - සී 1, 2.

9. 1. 11.

අසොනිසො සුත්‍රය.

231. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වතලාහැබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ දිවා විහාරයට ගියේ ලාමක අකුසල විතකීයන් (කාමවිතකීය, ව්‍යාපාද විතකීය, විහිංසා විතකීය) විතකීය කෙරෙයි.

ඉක්බිති ඒ වතලාහැබෙහි අධිගෘහිත වූ ඒ මහණගට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ මහණගට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණගට ගාථායෙන් කී ය:

නුතුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් ඒ තෙපි පාපවිතකීයන් විසින් කනු ලැබු. නුතුවණින් මෙනෙහි කිරීම බැහැර කොට නුවණින් මෙනෙහි කරව.

ශාය්‍යාන් වහන්සේ ද ධර්මය ද සබ්බසාදා නමාගේ සිල් ද ආරාම ඒකාන්තයෙන් ප්‍රමෝද්‍යයන් ප්‍රීතිය හා සුවත් ලබව. එයින් ප්‍රමෝදය බහුල කොට ඇතිව දුක් කෙළවර කරන්නහු ය.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවිග්න වූයේ ය.

9. 1. 12.

මජ්ඣනිකසුත්‍රය.

232. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වතලාහැබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ වතලාහැබෙහි අධිගෘහිත වූ ඒ දෙව් ඒ මහණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහුගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සිව්මද්දහතෙහි පක්‍ෂීන් ඉසඹු ලතකල්හි මහවනය. (මහත්සේ) හඬ තගන්නාක් මෙනි. එය මට බියක් ව වැටහේ.

[භික්ෂු:]

සිව්මද්දහතෙහි පක්‍ෂීන් ඉසඹු ලතකල්හි මහවනය මහත් සේ හඬ තගන්නාක් මෙනි. එය මට සිත් පිණවත්තක් ව වැටහේ.

9. 1. 13.

පානතිඤ්ඤසුත්‍රය.

233. එක්කලෙක උඩනු වූ නැඟු මානනල ඇති වපල වූ රථ වචන ඇති දොඩලෙ වූ මූලා සිහි ඇති මනා නුවණ නැති නො එකඟ සිත් ඇති නො සත්ත්ව සිත් ඇති පියවි ඉදුරන් ඇති බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වතලාහැබෙක වෙසෙත්.

එකල ඒ වතලාහැබ අරක් ගත් ඒ භික්ෂූන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ භික්ෂූන්ට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ භික්ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ භික්ෂූන්ට ගාථායෙන් කී ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සුඛජීවිතො පුරෙ ආසුං භික්ඛු ගොතමිසාවකා,
අනිච්ඡා පිණ්ඩමෙසනා අනිච්ඡා සයනාසනං,
ලොකෙ අනිච්චතං ඤාතො දුක්ඛස්සන්තං අකංසු තෙ.

දුප්පොසං කතො අතතාතං ගාමෙ ගාමණීකා වීය,
භූතො භූතො නිපජ්ජන්ති පරානාරෙසු මූච්ඡනා.

සඛ්ඤ්ඤා අඤ්ඤා¹ කතො ඉධෙකච්ච වදුමහං,
අපච්චිඤා² අනාථා තෙ යථා පෙතා තථෙව තෙ.

යෙ ඛො පමත්තා විහරන්ති තෙ මෙ සක්ඛිය භාසිතං,
යෙ අපමත්තා විහරන්ති නමො තෙසං කඤ්චෙහන්ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජනා සංවෙගමාපාදනති.

9. 1. 14.

පදුමපුස්පසුතනං.

234. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරස්මිං වතසණ්ඨෙඛි. තෙන ඛො පත සමයෙන සො භික්ඛු පච්ඡාභාතං පිණ්ඩපාතපටික්ඛානෙනා පොකබරණීං ඕගාගොතො පදුමං උපසිඛිකති.

අථ ඛො යා තස්මිං වතසණ්ඨෙඛි අභිවන්ථා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්ඤාතො තං භික්ඛුං සංවෙජ්ජතුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්තො තං භික්ඛුං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

යලේනං වාරිජං පුප්ථං අදින්නං උපසිඛිකසි,
එකඛගලේනං ථෙය්‍යානං ගඤ්ඤෙතො'හි මාරිසාති.

[භික්ඛු:]

ත හරුමි ත භඤ්ජාමි ආරු සිඛිසාමි වාරිජං,
අථ කෙන නු වණේණෙන ගඤ්ඤෙතො'ති වුච්චති.

[දෙවතා:]

යථායං භිසානී² ඛණ්ති පුණ්ඩරිකානි භඤ්ජති,³
එවං ආකිණ්ණකම්මනො කසමා එසො න මුච්චතීති.

ආකිණ්ණප්ලඤ්ඤා පුරිසො ධාතුවෙලං'ව මිකඛිතො,
තස්මිං මෙ චචනං තස්මි තඤ්ඤා අරහාමී⁴ චත්තවෙ.

අනඛගණස්ස පොසස්ස නිච්චං සුවිගවෙසිතො,
වාලගගමත්තං පාපස්ස අබ්භාලෙත්තං'ව⁵ බායතීති.

1. අපච්චිඤා. - ස්‍යා. 2. භාසානි - ස්‍යා. 3. භඤ්ජති - PTS. 4. නඤ්ඤාතො - මජ්ඣ. 5. වා - PTS.

පෙර ආශා රහිත ව පිටු සොයන ආශා රහිත ව සෙනසුන් සොයන ගොසුම්සවු වූ මහණනු සුවදිවි ඇති වූහ. ඔහු ලොව අතිශ් බැව් දැන දුක් කෙළවර කළහ.

මම සමකයාට ඇදිලි බැඳ කියමි. මෙහි ඇතැම්හු ගමනි නිජිත ගම් දෙවුවන් මෙන් තමන් දුකසේ පෝෂණය කළ හැක්කවුන් කොට අත්ගෙවල පුතපුතා බුද්ධත් ඉසපත් ව ගොවිත්. ස්වතන්ත්‍ර බැහැර වූ ඔහු අසරණයෝ ය. සොහොනෙහි දමන ලද මළසිරුරු බඳු වෙත්.

යම් කෙනෙක් ප්‍රමතත ව වෙසෙත් නම් මා විසින් ඔවුන් සඳහා කියන ලදී. යම් කෙනෙක් අප්‍රමතත ව වෙසෙත් නම් මම ඔවුන්ට තමසකාර කරමි.

ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දහු සංවේගයට පැමිණියහ.

9. 1. 14.

පසුමුසුක සූත්‍රය.

234. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොණොල් දනව්වෙහි එක්තරා ව්‍යාලාබ්‍යබෙක වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ පසුබත පිණිසානයෙන් වැළකුනේ පොකුණට බැස පිටුමක් සිටී.

ඉක්බිති ඒ ව්‍යාලාබ්‍ය අරක්ගත් ඒ මහණගට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ඒ මහණගට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණනු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණගට ගාථායෙන් කී ය.

තො දෙන ලද යම් ඒ පිටුමක් සිටීහි ද, මෙය සොරකම් අතුරෙන් එක් කොටසෙකි. නිදුසානත් වහන්ස, (එහෙයින්) ගනුදෙන (සුවද සොරෙක්) වෙහි ය.

[භික්ෂු:]

මේ පිටුම ගෙණ තො යෙමි. තො කබමි. දුර සිට සිඹිමි. එසේ ඇති කල කිනම් කරුණෙකින් ගනුදෙන යයි කියනු ලැබේ ද,

[දෙවි:]

යම් ඒ තවුසෙක් නෙලුමල කණී ද, පිටුම් හෙළා ද, මෙසේ අපිරිසිදු කමානතා ඇති මේ තවුස් කුමක් හෙයින් ගනුදෙන යයි තො කියනු ලැබේ ද.

ඒ පුරුෂ තෙමේ බොහෝ පව් ඇත්තෙකි. කිරි මව හැඳිවන උච්චාරපසායාවා(ලිලිත්‍රා) දියෙන් ගැවසී ගත්තාක් මෙන් (රුගදෙණාදියෙන්) වැකුණෙකි. ඔහු කෙරෙහි මාගේ බසෙක් නැත. ඔබට නම් කියන්නට තිසි වෙමි.

කෙලෙස් තැති නිතර සවිත්‍ර වූ ශීලසමාධි ආදී ඥානයන් සොයන්නා වූ සුද්ධාලයාට පාපය පිළිබඳ වලග පමණ වූ (ඉතා මඳ) දෙෂය පවා වලා පටලයක් පමණ වුවක් මෙන් වැටහේ.

[භික්ෂු:]

අඬා මං යකඩ ජාතාසි අපො මං¹ අනුකම්පසි,
පුත්‍රපි යකඩ වජ්ජාසි යද පසාසි ඵද්දිසන්ත්.²

[දෙවතා:]

තෙව තං උපජ්චාමි³ ත පි තෙ භතකාමාසෙ⁴,
තීමෙව භික්ෂු ජාතෙය්‍ය යෙන ගවේජය්‍ය සුගගතින්ති.

අථ බො සො භික්ෂු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො සංවෙගමාපාදීති.

ව්‍යවග්ගො පඨමෙ⁵.

කත්තු(ඥානං:

විවෙකං⁶ උපට්ඨානඤ්ච කසාපගානෙන්තං⁷ සම්බුද්ධා
ආතඤ්ඤ අනුරුඬ්ඤ්ච නාගදත්තඤ්ච කුලසරණී

වජ්ජපුත්තො ව⁸ වෙසාලී සජ්ඣායෙන්⁹ අයොනිසො
මජ්ඣනනිකාලමති පාකතිඤ්ඤා පද්මපුප්පථන වුද්දස ගවෙති.

ව්‍යසංයුක්තං සමන්තං.

10. යකඩසංයුක්තං

1. ඉන්ද්‍රකවග්ගො

10. 1 1

ඉන්ද්‍රකසුත්තං.

235. ඵලං මෙ සුතං: ඵකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ඉන්ද්‍රකුමෙ
පබ්බතෙ ඉන්ද්‍රකසුත්තං යකඩසුත්තං භවතෙ. අථ බො ඉන්ද්‍රකො යකෙබ්‍ය යෙන
භගවා තෙනුපසම්බන්ධි. උපසම්බන්ධිඤ්චා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

රුපං ත ජීවන්ති වදන්ති බුද්ධා කථං නිසං වින්දති¹මං සරිරං,
කුතසු අට්ඨි යකපිණ්ඩමෙති කථං නිසං සජ්ජති ගම්හරසම්පන්නි.

[භගවා:]

පඨමං කලලං හොති කලලා හොති අබ්බුදං,
අබ්බුද ජායතෙ පෙසි පෙසි නිබ්බන්තති සතො,
සතා පසාබා ජායන්ති කෙසා ලොමා නබා²පි ව.

යඤ්චසු හුන්ද්‍රතෙ³ මාතා අන්තං පානඤ්ච හොජන්තං,
තෙන සො තත්ථ යාපෙති මාතුකුචජිගතො තරුති.

1. මෙ - මජ්ඣං. 2. ඵද්දිසං - සිවු. PTS. 3. උපජ්චාමි - සිවු. PTS. 4. භතකාමාසෙ -
සිවු - භද්දකාමාසෙ - සා, සතකාමාසෙ - PTS. 5. විවෙකඋපට්ඨානඤ්ච - PTS, සහ.
6. නගානෙතවා ව - PTS. 7. ව ඉති නන්ති, PTS. 8. සජ්ඣායෙන් ව - PTS.
9. හුන්ද්‍රති - මජ්ඣං, සහ.

[භික්ෂු:]

යක්කං, මා ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු ය සි දන්නෙහි ය. මට අනුකම්පා කෙරෙහි. යම් කලෙක වෙබන්දක් දක්නෙහි නම් යක්කං, නැවතත් කියන්නෙහි ය.

[දෙව්:]

මහණ, කොප නිසා නො ම ජීවත් වමිහ. කොපගේ බැලියමෝ නො ද වමිහ. යම් කම්මෙකින් සුගතියට යන්නේ ද, (එය) කො ම දන්නෙහි ය.

ඉක්කිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවේගයට පැමිණියේ ය.

ව්‍යාකරණය පළමුවැනි සි.

එහි උද්‍යානය:

විවෙක, උපට්ඨාන, කසාපගොතන, සමඛුලා, ආතඤ්ඤ, අනුරුඬා, නාගදත්ත, භූලසරණී, වජ්‍රපුත්ත, සජ්ඣාය, අයොනිසො, මජ්ඣනික, පාකතිඤ්ඤ, පද්මපුප්ඵ යන සූත්‍ර කුසසෙකි.

ව්‍යාකරණය නිමයේ ය.

10. යකඛසංයුතතය

1. ඉන්ද්‍රිය වර්ගය

10. 1. 1.

ඉන්ද්‍රියසූත්‍රය.

235. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ඉන්ද්‍රියවර්ෂයෙහි ඉන්ද්‍රිය යක්කයාගේ භවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල ඉන්ද්‍රිය යක්ක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞරවයෙන් කී ය.

බුදුවරයෝ රූපය ජීවය සි තොතිසත්. (එසේ නම්) මේ සත්‍ය තෙමේ මේ සිරුර කෙසේ නම් ලබා දේ? මොහුගේ ඇට හා අක්මාව සොයින් ඒ ද? මේ තෙමේ කෙසේ නම් මවුකුස ලැගේ ද?

[භගවත්හු:]

පළමු කොට කලලරූපය වේ. කලලයෙන් අබ්බුදය වේ. අබ්බුදයෙන් ජේසිය හට ගනී. ජේසියෙන් ඝන නම් ජේසිච්චෙක් හට ගනී. ඒ ඝනයෙන් පිලක පසෙක් හට ගනී. ඉන් පසු කෙස් ද ලොම් ද නිය ද හට ගනී.

ඔහුගේ මව යම් අහරකුත්, බොන දෑකුත්, බොජුනකුත් වලඳ ද, මවුකුසට පැමිණී ඒ සත්‍ය තෙමේ ඒ ආහාර පානාදියෙන් එහි දී යැපේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. 1. 2.

සකකපුතනං.

236. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ.
අථ බො සකකතාමකො යකෙබ්බා යෙන භගවා තෙනුපසඬිකමි.
උපසඬිකමිති භගවනනං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

සබ්බගත්ථ*පපතීනස්ස විපමුත්තස්ස තෙ සතො
සමණස්ස න නං සාධු යද්දඤ්ඤමනුසාසතීති.

[භගවා:]

යෙන කෙනවි වණ්ණණන සංවාසො සකක ජායති,
න නං අරහති සපඤ්ඤ මනසා අනුකම්පිතුං.

මහසා වෙ පසතෙනන යද්දඤ්ඤමනුසාසති,
න තෙන හොති සංයුතෙනා සානුකම්පා¹ අනුරුපාති.

10. 1. 3.

සුවිලොම පුතනං.

237. එකං සමයං භගවා ශයාසං විහරති ධම්මිත්තමකෙව සුවිලොමස්ස²
යකබ්බස්ස භවතෙ. තෙන බො පන සමයෙන බරො ව යකෙබ්බා සුවිලොමො
ව යකෙබ්බා භගවතො අවිදුරේ අතිකකමනති.

අථ බො බරෙ යකෙබ්බා සුවිලොමං යකබ්බං එතදවොච: එසො සමණොති.

තෙසො සමණො, සමණකො එසො. යාව ජානාමි යදි වා සො සමණො
යදි වා පන සො සමණකොති. අථ බො සුවිලොමො යකෙබ්බා යෙන භගවා
තෙනුපසඬිකමි. උපසඬිකමිති භගවතො කායං උපනාමෙසි.

අථ බො භගවා කායං අපනාමෙසි.

අථ බො සුවිලොමො යකෙබ්බා භගවනනං එතදවොච: භායසි මං
සමණොති.

[භගවා:]

න බ්වාහනනං ආට්ඨසො භායාමි. අපි ව තෙ සම්ඵස්සො පාපකොති.

[සුවිලොමො:]

පඤ්ඤාං තං සමණ පුච්ඡස්සාමි. සචෙ මෙ සමණ³ න බ්වාකරිස්සාසි
විතතං වා තෙ බ්විසස්සාමි. හදයං වා තෙ එාලෙස්සාමි. පාදෙසු වා ගහෙතො
පාරගඬිගාය බ්විසස්සාමිති.

[භගවා:]

න බ්වාහනනං ආට්ඨසො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ
සස්සමණබ්බාහමණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය, යො මෙ විතතං වා බ්වෙපය්ස,
හදයං වා එාලෙය්ස. පාදෙසු වා ගහෙතො පාරගඬිගාය බ්වෙපය්ස. අපි ව නං
ආට්ඨසො පුච්ඡ යද්දකඬිගිති.

1. සානුකම්පා-මජ්ඣ. ස්‍යා. 2 සුවිලොමස්ස - PTS. 3. සමණ ඉති භාජී-මජ්ඣ. PTS

* යක - සි 1, 2

10. 1. 2.

සකඛසුත්‍රය.

236. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුඤ්චපච්චෙහි වැඩ වසන සේක එකල සකඛ නම් යක්‍ෂයෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

අනුත්ථ අනුශාසනා කෙරෙහි යන යමෙක් වේ ද, සියලු තත්ති ප්‍රතිණ වූ කෙලෙස්ගැට ඇති වෙසෙසින් මිදුනු ශ්‍රමණ වූ ම කොපට එය නොමැත.

[හඟවත්හු:]

එම්බා සක්ක, යම්කිසි කාරණයෙකින් සංවාසය හෙවත් භික්‍ෂුධර්මය හට ගණී ද, සුප්‍රාඥ තෙමේ එයට සිතීන් අනුකම්පා කරන්නට නොතිබී යි.

එහෙත් පහන් සිතීන් අනුත්ථ අනුශාසනා කෙරෙහි යන යමෙක් වේ ද, එයින් බැඳීමෙන් නො වේ. එය අනුකම්පාව යි. කරුණාව යි.

10. 1. 3.

සුච්ඡ්‍රොම සුත්‍රය.

237. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාවට නුදුරෙහි සුච්ඡ්‍රොම යක්‍ෂයාගේ භවනයෙහි ධර්මිකමසවයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි බර-යක්‍ෂ තෙමේ ද, සුච්ඡ්‍රොම යක්‍ෂ තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි ගමන් කෙරෙත්.

ඉක්බිති බරලොම යක්‍ෂ තෙමේ “මේ ශ්‍රමණයෙකැ”යි සුච්ඡ්‍රොම යක්‍ෂයාට මෙය කී ය.

මේ ශ්‍රමණයෙක් නො වේ. මේ ශ්‍රමණකයෙකි, හෙ ශ්‍රමණයෙක් ඥානානුභවයෙන් ශ්‍රමණකයෙක් ඥාන ගණිමි. ඉක්බිති සුච්ඡ්‍රොම යක්‍ෂ-තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කය එළවීය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කය (මදක්) ඉවත් කළ සේක.

ඉක්බිති සුච්ඡ්‍රොම යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, මා කෙරෙත් සියවෙහි ද?

[හඟවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම හා කෙරෙත් නො බිම්. එහෙත් තගේ පහසු ලාමකය.

[සුච්ඡ්‍රොම:]

මහණ, හා ප්‍රහයක් විවාරන්නෙමි. මහණ, ඉදින් මට නොවිස-දන්තෙහි නම් හාගේ සිහ හෝ වික්‍ෂේප කරන්නෙමි. හාගේ හෘදය හෝ පලන්නෙමි. දෙපා ගෙණ හෝ ගත පරතෙර දමන්නෙමි යි.

[හඟවත්හු:]

ඇවැත්නි, යමෙක් මාගේ සිහ හෝ වික්‍ෂේප කරන්නේ ද, හෘදය හෝ පලන්නේ ද, දෙපා ගෙණ හෝ ගත පරතෙර දමන්නේ ද, දෙවියන් සහිත මරාත් සහිත බමුන් සහිත ලොච්ඡි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජායෙහි එබින්දකු මම නොම දකිමි. ඇවැත්නි එහෙත් තෝ යමක් කැමැත්තෙහි නම් අස.

“අථ බො ඥාතොමො යකොඛා භගවතනං ගාථාය අජ්ඣාසාසි”¹

රුගො ව දෙසො ව ඉතො නිදානා අරතී රතී ලොමහංසො ඉතොජා,
ඉතො සමුට්ඨාය මනොවිතකකා ඉමාරකා ධම්මමිවොස්සජනතී.

[භගවා:]

රුගො ව දෙසො ව ඉතො නිදානා අරතී රතී ලොමහංසො ඉතොජා,
ඉතො සමුට්ඨාය මනොවිතකකා ඉමාරකා ධම්මමිවොස්සජනතී.

සෙනහජා අතතසමතුතා නිග්‍රොධසොච ඛකිජා,
පුටු විසතතා කාමෙසු මාලුවා’ව² විතතා³ වතෙ.

යෙ නං පජානන්ති යතො නිදානං තෙ නං විතොදෙනති සුඤ්ඤානි යකං,
තෙ දුතතරං ඔසමිමං තරන්ති අභිඤ්ඤාපුබ්බං අපුතබ්බාචාරායාති.

10. 1. 4.

මණිහඤ්ඤාසුතනං.

238. එකං සමයං භගවා මනඛෙසු විහරති මණිමාලකෙ⁴ චෙතියෙ
මණිහඤ්ඤා යකංසං භවතෙ. අථ බො මණිහඤ්ඤා යකොඛා යෙන
භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

සතීමතො සද හඤ්ඤා සතීමා සුඛමෙධති,
සතීමතො සු වෙ සෙයෙසා වෙරා ව පරිමුච්චති.

[භගවා:]

සතීමතො සද හඤ්ඤා සතීමා සුඛමෙධති,
සතීමතො සු වෙ සෙයෙසා වෙරා න පරිමුච්චති.

යස්ස සබ්බමහොරතනං අභිංසාය රතො මනො,
මෙනං සො සබ්බභුතෙසු වෙරං තස්ස ත කෙතචිති.

10. 1. 5.

සානුසුතනං.

259. එකං සමයං භගවා සාධකම්භං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාහරිස්සා උපාසිකාය සානු⁵
නාම පුතො යකොඛා ගතීතො හොති. අථ බො සා උපාසිකා පරිදෙවමානා
තායං චෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

චාතුඤ්ඤා පඤ්චදස්සි යා ව⁶ පකංසා අට්ඨමි,
පාටිහාරිපකංසා අට්ඨමිහසුසමාගතං⁷,
උපොසථං උපවසන්ති බ්‍රහ්මචරියං වරන්ති යෙ.

1. “ ” අනතරිතපාඨො න දිස්සතෙ - මජ්ඣිම, සෘ. PTS. 2. ව ඉති නාමි - සෘ.

3. විසතා - සෘ. 4. මණිමාලක - මජ්ඣිම. 5. සානු - සී. 1. 6. යා ව - සී. 1.

7. අට්ඨමිහසුසමාගතං - PTS, සී. 2.

ඉක්බිති සුවිලාම යක්ෂ තෙමේ ගාථායෙන් කී ය:

රාගයත් දොෂයත් කුමක් මූලහේතු කොට ඇත්ද? (කුසල් දහමිනි) තො ඇල්මත් (පස්කමිනි) ඇල්මත් ලොමුදහ ගැණුමත් කුමකින් හට ගත්තෝ ද? ගම් දරුවන් (අල්ලා ගත්) කවුඩකු (බැහැර කරන්නාක්) මෙන් විතකියෝ කොතැනින් ඉපිද කුසල් සිත බැහැර කෙරෙත් ද,

[භගවත්හු:]

රාගයත් දොෂයත් මේ අත්බව මූලහේතු කොට ඇත. අරතියත් රතියත් ලොමුදහ ගැණුමත් මෙයින් ම හට ගත්තේය. විතකියෝ මෙයින් හට ගෙණ ගම් දරුවන් කවුඩකු (බැහැර කරන්නාක්) මෙන් කුසල් සිත බැහැර කෙරෙත්.

අත්බාවින් හට ගත් විතකියෝ තාමණියෙන් හට ගත්තෝ ය. නුගරුක්කි අරථ මෙනි. බොහෝ වූ විතකියෝ කාමව්‍යතුන්හි වෙසෙසින් ඇලුනාහු ය. වෙනෙහි ගැවසී ගත් මාලුවා වැලක් මෙනි.

යක්ෂය, අසව යම් කෙනෙක් ඒ අත්බවත් ඊට යමක් මූලහේතු වේ නම් එයත් දැනද්ද, ඔහු එය දුරු කෙරෙත්. ඔහු තරණය කිරීමට දූෂකර වූ තරණය තො කලුපිරු මේ වතුරෝෂය තැවත නුපදීම සදහා තරණය කෙරෙත්.

10. 1. 4.

මණිහරුසුත්‍රය.

238 එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද දනව්වෙහි මණිමාලික වෙහියෙහි මණිහරු යකුගේ භවතයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල මණිහරුදාසය තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගය කී ය:

සිහි ඇත්තාහට හැමකල්හි යහපත වේ. සිහි ඇත්තේ සුවය වඩයි. සිහි ඇත්තහුගේ (සවහාවය) හැමකල්හි ශ්‍රේෂ්ඨ ය. චෛරයෙන් ද මිදෙයි.

[භගවත්හු:]

සිහි ඇත්තාහට හැමකල්හි යහපත වේ. සිහි ඇත්තේ සුවය වඩයි. සිහි ඇත්තාගේ (සවහාවය) සැකෙල්හි ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (එහෙත් එපමණකින්) චෛරයෙන් තො මිදේ.

යමකුගේ සිත මුළු රුදෙවෙහි අභිංසාවෙහි ඇලුනේ ද, හෙ තෙමේ සියලු ඝතත්වයන් කෙරෙහි චෛත්‍රිය වඩයි. ඕහට කිසිවකු හා චෛරයෙන් තැත.

10. 1. 5.

සානුසුත්‍රය.

239. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා උව්චසියකගේ සානු නම් පුහෙක් යකකු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ උව්චසිය හඩන්නී ඒ වෙලායෙහි මේ ගාථා කීවුය:

භුද්‍රස්වක්කි ද පසලොස්වක්කි ද අඛමසක් පිළිබඳ වූ යම් අටවකෙකුදු වේ නම් එවක්කි ද ප්‍රාතිහායකී පක්ෂයෙහි ද යම් කෙනෙක් අභවාඛගයෙන් සමනාගත වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද, බහිසර හැසිරෙද්ද,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

න තෙහි යකඩා කිලන්ති ඉති මෙ අරහතං සුතං,
සාදාති අජ්ජ පසාමි යකඩා කිලන්ති සානුතාති.

[යකෙබා:]

වාතුඤ්ඤාසිං පඤ්චදසිං යා ව පකඩස්ස අධම්මි,
පාවිභාරියපකඩඤ්ඤා අධම්මසුසමාගතං,
උපොසථං උපවසන්ති බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති සෙ.

න තෙහි යකඩා කිලන්ති සානු තෙ අරහතං සුතං,
සානුං පබ්බඤ්ඤා චජ්ජාසි යකඩාතං චචිතං ඉදං:

“මාකාසි පාපකං කමමං ආච්චි වා යදි වා රහො,
යඤ්චව්ව² පාපකං කමමං කර්ණසි කරොසි වා,
න තෙ දුක්ඛා පමුත්තංචී උපපට්ඨාපි පලායතො”ති.

[සානු:]

මහං වා අමම රොදන්ති යො වා ජීවං න දිස්සති,
ජීවන්තං අමම පස්සන්ති කසමා මං අමම රොදන්ති?

[උපාසිකා:]

මහං වා පුත්තං³ රොදන්ති⁴ යො වා⁵ ජීවං න දිස්සති,
යො වා කාමෙ චජ්ඣානං⁶ පුත්තරගච්ඡතෙ ඉධ,
තං වාපි පුත්ත රොදන්ති පුත්ත ජීවං මතො හි සො.

කුක්කුලො⁷ උබ්බතො තාත කුක්කුලො⁸ පතිකුම්භස්සි,
තරකා උබ්බතො තාත තරකං තතිකුම්භස්සි.

අභිධාවථ හද්දං තෙ කස්ස උජ්ඣාපයාමසෙ,
ආදිත්තා නීහට්ඨං⁹ හංඤං පුත්ත ඛයතිකුම්භස්සිති.

10. 1. 6.

පියඛකරසුතතං.

240. එකං සමයං ආයස්මා අනුරුඳ්‍ධා ඝාචන්දියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා අනුරුඳ්‍ධො
රතනියා පච්චිසසමයං පච්චුට්ඨාය ධම්මපදානි භාසති. අථ බො පියඛකරමාතා
යකඛිති පුත්තකං එවං තොසෙසි:

මා සද්දං කරි පියඛකර භික්ඛු ධම්මපදානි භාසති,
අපි ව ධම්මපදං විජානිය පටිපඤ්ඤාම භික්ඛාය තො සියා.

පාණෙසු ව සංයමාමසෙ සමපජාතමුසා ත හණාමසෙ,
සිකෙබ්බ සුසිලමත්තතො¹⁰ අපි මුඛෙවම පිසාටියොනියාති.

10. 1. 7.

පුත්තබ්බසුසුතතං.

241. එකං සමයං හගවා ඝාචන්දියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩ-
කස්ස ආරාමෙ.

1. ආච්චි - PTS. 2. සමෙ ව - මජ්ඣං, සමෙ ව - සො, PTS. 3. පුත්තං - PTS.
4. රොදන්ති - මජ්ඣං, සො PTS. 5. සොච්චි, සිමු, පසාමා - PTS. 6. චජ්ඣානං - PTS.
7. කුක්කුලො - සිමු. 8. කුක්කුලො - සිමු. 9. නීහට්ඨං - මජ්ඣං, නිබ්බතං - සො, PTS.
10. සුසිලමත්තතො - මජ්ඣං, සො, PTS.

යක්කයෝ ඔවුන් හා නො කෙළිති යන රහතුන්ගේ බස මා විසින් අසන ලදී. ඒ මම දැන් දනිමි. සාත්‍ය සම්ම යක්කයෝ කෙළින්.

[යක්කයා:]

තුදුස්වක්ති ද පසළොස්වක්ති ද අඛමසක් පිළිබඳ යම් අට්ටකෙක් වේ නම් එදින ද ප්‍රාතිහායා පක්කයෙහි ද, යම් කෙනෙක් අභට්ඨකයෙක් සමනාගත වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද බහිසර හැසිරෙද්ද,

ඔවුන් හා යක්කයෝ නො කෙළිති යන රහතුන්ගේ වදන තී විසින් අසන ලදී. මෑතවි.

“හමුවෙහි හෝ ඉදින් රහසෙහි හෝ පච්ඡිකම් නො කරව. යම් පච්ඡිකමක් කරන්නෙහි ද, (යම් පච්ඡිකමක්) කෙරෙහි ද, අහසට පැන කැසී පලායන්නා වූ ද, තට ඒ දුකින් මිදීමෙන් තැන”. මේ යකුන්ගේ වදනායි පිබිදියා වූ සාත්‍යයට කියව.

[සාත්‍ය:]

මෑතියනි, (මිනිස්සු) මල එකකු නිසා හෝ හඬති. මෑතියනි, යමෙක් ජීවත්වන්නේ නො පැණේ නම් (ඔහු නිසා ද හඬති.) මෑතියනි, ජීවත් වන්නා වූ මා දකිමින් කුමක් හෙයින් හඬව?

[උචාසි:]

පුත, මල එකකු නිසා හෝ (මිනිස්සු) හඬති. යමෙක් ජීවත් වන්නේ (තමුන්) නො පෙණේ නම් (ඔහු නිසා ද හඬති) පුත, යමෙක් කාමයන් දුරු කොට (පැවිදි ව) කැවන මෙහි පැමිණේ නම් ඔහු නිසා ද හඬති. හෙ කෙමේ ජීවත් වන්නේ තමුන් මළේ ම ය.

පුත, හුණුඅඵතිරයෙන් ගොඩනගන ලද්දේ (නැවතත්) හුණුඅඵ තිරයට වැටෙන්නට කැමැත්තෙහි ද? පුත, තිරයෙන් ගොඩ නගන ලද්දේ (නැවතත්) තිරයට වැටෙන්නට කැමැත්තෙහි ද?

යන්නේ මෑතව. තොපට වැඩෙක් වේවා. කහට දෙස් නගවමො ද? දවෙන ගෙයින් තෙරපූ බඩු නැවත දවන්නට කැමැත්තෙහි ද?

10. 1. 6.

පියඛකර සූත්‍රය.

240. එක්කලෙක අයුෂමත් අනුරුඳා තෙරණුවෝ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එකල අයුෂමත් අනුරුඳා තෙරණුවෝ ඊ අලුයම් වේලෙහි නැගිට දහම්පද බෙණෙති. ඉක්බිති පියඛකරමව වූ යකිත්ත කුමාපුතු මෙසේ කැළවූවා ය.

පියඛකර, ශබ්ද තොකර, භෙණ් හෙමේ දහම්පද බෙණෙයි. ඉදින් දහම්පදයක් දූත පිළිපදිමු නම් (එය) අපට හිත පිණිස වන්නේ ය.

ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයන වමු. දූත දූත මුසාබස් තො බෙණෙමු. තමන්ගේ පවිත්‍ර ශීලයෙහි හික්මෙමු. (එසේ කල්හි) යෙහෙක, පිසාව-යෝජිතයන් මිදෙන්නෙමු වමු.

10. 1. 7.

පුනබ්බසු සූත්‍රය.

241. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

තෙන බො පන සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුත්තාය ධම්මාකථාය සඤ්ඤෙති සමාදුපෙති සමුත්තොජෙති. සමපහාසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨකථා¹ මහති කථා සබ්බවෙනසො සමන්තාහරිත්වා ඔතිතසොතා ධම්මං සුණන්ති.

අථ බො පුත්තබ්බසුමාතා යකඛීති පුත්තකෙ එවං තොසෙසි:

තුණති උත්තරිකෙ හොති තුණති හොති පුත්තබ්බසු,
යාචාහං බුද්ධසෙට්ඨස්ස ධම්මං තොස්සාමි සඤ්ඤො.

නිබ්බාණං භගවා ආහ සබ්බගන්ථපපමොවනං,
අතිවෙලා ව මෙ හොති අසම්මං ධම්මො පියායනා.

පියො ලොකෙ සකො පුත්තො පියො ලොකෙ සකො පති,
තතො පියතරු² මය්හං අස්ස ධම්මස්ස මය්හනා.

න හි පුත්තො පති වාපි පියො දුක්ඛා පමොවයෙ,
යථා සද්ධම්මසවණං³ දුක්ඛා මොවෙති පාණීතං.

ලොකෙ දුක්ඛපරෙතස්මිං ජරාමරණසංයුතො⁴,
ජරාමරණමොක්ඛාය යං ධම්මං අභිසම්බුද්ධං⁵,
තං ධම්මං සොතුම්චරිමි තුණති හොති පුත්තබ්බසුති.

[පුත්තබ්බසු:]

අමම⁶ න බ්‍යාහරිස්සාමි තුණතිභූතායමුත්තරා,
ධම්මමෙව නිසාමෙහි සද්ධම්මසවණං² සුබං.

සද්ධම්මස්ස අනඤ්ඤාය අමම දුක්ඛං වරාමසෙ,
එස දෙවමනුස්සානං සමුල්ලභානං පහඞ්කරො,
බුද්ධො අන්තිමසාරිරො ධම්මං දෙසෙති වක්ඛමාති.

[පුත්තබ්බසුමාතා:]

සාධු බො පණ්ඩිතො තාම පුත්තො ජාතො උරෙසයො,
පුත්තො මෙ බුද්ධසෙට්ඨස්ස ධම්මං සුද්ධං පියායති.

පුත්තබ්බසු සුඛි හොති අජ්ජාගමති සමුය්හනා,
දිට්ඨාති අරියසම්මාති උත්තරං පි සුණාතු මෙති.

10. 1. 8.

සුදත්තසුත්තං.

242. එකං සමයං භගවා ඤජග්ගෙ විහරති සීතවනෙ. තෙන බො පන සමයෙන අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති රාජගහං අනුපපන්නො හොති. කෙතච්ඡෙව කරණීයෙන. අස්සොසි බො අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති බුද්ධො කීර ලොකෙ උපපන්නාති. තාවදෙව ව⁷ පන භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කම්තුකාමො අහොසි⁸.

1. අට්ඨං. සාථා - මජ්ඣං. 2. පියතරං, සිමු, සා. 3. සද්ධම්මසවණං - මජ්ඣං, සා, සිමු. 4. ජරාමරණසංයුතො - සිමු, PTS. 5. අභිසම්බුද්ධං - මජ්ඣං - සා. 6. අමමා - මජ්ඣං, 7. ව ඉති කථි - PTS. 8. නොති - මජ්ඣං.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිළිබඳ දහම් කථාවෙන් භික්ෂූන්ව (කරුණු) දක්වා වදාරණ සේක. (කරුණු) ගන්වන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරවන සේක. ඒ භික්ෂූහු ද අනිවන් කොට මෙනෙහි කොට මුළුසිහිත් මොහොවට ගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසන්.

ඉක්බිති පුනබ්බසුමවු යැකිති කුඩාපුතුන් මෙසේ නැලවු:

බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨ වූ ශාසනයන් වහන්සේගේ ධර්මය මම යම්කාක් අසන්නෙමි ද, උත්තරකාවෙහි, ඒකාස් නිශ්ශබ්ද වව. පුනබ්බසුව, නිශ්ශබ්ද වව.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැම ගැටෙන් මිදීම නම් වූ නිවණ වදාරණ සේක. මේ දහම්හි මාගේ පැතීම ප්‍රමාණානිත්‍යාන්ත වෙයි.

ලොව්හි සියලුත් තෙමේ ප්‍රිය වෙයි. ලොව්හි සිය හිමි තෙමේ ද ප්‍රිය වෙයි. මේ දහම තෙමීම එයටත් වඩා මට ඉතා ප්‍රිය වෙයි.

සදහම් ඇසීම යම් සේ සත්‍යයා දුකින් මුද ද, ප්‍රියපුත්‍රයා ද ප්‍රියහිමියා ද (එසේ) දුකින් නො ම මුදයි.

දුකින් පිහින වූ ජරාමරණයෙන් සුඛය වූ ලොව්හි ජරාමරණයෙන් මිදීම පිණිස යම් ධර්මයක් අවබෝධ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ධර්මය අසන්නට කැමැත්තෙමි. එම්බා පුනබ්බසු, නිශ්ශබ්ද වව.

[පුනබ්බසු:]

මැනියෙහි, (මම) නිහඬ වෙමි. මේ උත්තරාව ද නිහඬ ය. දහම ම අසනු මැනවි. සදහම් ඇසීම සුව ය.

මැනියෙහි, සදහම නො දැන්මෙන් දුකසේ හැසිරෙමු. ප්‍රභාකර වූ පසැස් ඇති පැසුලු අත්බැව් දරණ මේ බුදුරජානන් වහන්සේ අතිශයින් මුළා වූ දෙවිමිනිසුන්ට දහම් දෙසන සේක.

[පුනබ්බසුව:]

උපන්නා වූ උරහොව්න පුත් තෙමේ පණ්ඩිත වූයේ ම මැනවි. මාගේ පුත් තෙමේ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ පිරිසිදු දහම පතයි.

එම්බා පුනබ්බසු, සුවපත් වව. මම අද (සසරින්) ගොඩ නැගුනෙමි වෙමි. ආයඝිත්තයෝ දක්නා ලදහ. මාගේ උත්තරාව ද අසාවා.

10. 1. 8.

සදහන සූත්‍රය.

242. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ ශිවචනායෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අනාථපිණ්ඩික ගෘහපති තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සදහා රජගහනුවරට පැමිණියේ වෙයි. අනාථපිණ්ඩික ගෘහාචි තෙමේ බුදුරජානන් වහන්සේ ලෝපහල වූ සේකැයි ඇසී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනීම පිණිස එකෙණෙහි ම එළඹෙනු කැමැත්තේ ද විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො¹ අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස එතදහොසි: අකාලො බො අජ්ඣ ගභවතතං දස්සනාය උපසඬකමිතුං. සෙවදනාහං කාලෙන ගභවතතං දස්සනාය උපසඬකමියාමිති, බුද්ධගතාය සතියා නිපජ්ජ රතතියා සුදං තිකඛතනුං උට්ඨාසි පභාතනති මඤ්ඤමානො. අථ බො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන සිව්විකථාරො² තෙනුපසඬකමි. අමනුස්සා ථාරො විවරිංසු.

අථ බො අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස තගරමහා නිකමනතස්ස ආලොකො අනතරධාසි. අකුකාරෙ පාතුරහොසි. හයං ඡ්ඛතිතතතං ලොමහංසො උදපාදි. තතොව³ පුත නිවතතිතුකාමො අහොසි. අථ බො සිව්වකො⁴ යකෙබ්බා අනතරගිතො සද්දමනුස්සාවෙසි:

සතං හජ්ඣ සතං අස්සා සතං අස්සතරි⁵ රථා,
සතං කඤ්ඤාසහස්සාති ආමුතතමණ්ඩුණ්ඩලා,
එකස්ස පදච්ඡිහාරස්ස කලං තාග්ගනති සොලසිං.

අභිකකම ගහපති, අභිකකම ගහපති, අභිකකමතං තෙ සෙයෙසා තො⁶ පටිකකමතනති.

අථ බො අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස අකුකාරෙ අනතරධාසි, ආලොකො පාතුරහොසි. යං අහොසි හයං ඡ්ඛතිතතතං ලොමහංසො සො පටිපපස්සමති.

දුතියමපි බො -පෙ-

තෑතියමපි බො⁷ අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස⁸ ආලොකො අනතරධාසි, අකුකාරෙ පාතුරහොසි, හයං ඡ්ඛතිතතතං ලොමහංසො උදපාදි. තතොව පුත නිවතතිතුකාමො අහොසි තෑතියමපි බො සිව්වකො යකෙබ්බා අනතරගිතො සද්දමනුස්සාවෙසි:

සතං හජ්ඣ සතං අස්සා සතං අස්සතරි රථා,
සතං කඤ්ඤාසහස්සාති ආමුතතමණ්ඩුණ්ඩලා,
එකස්ස පදච්ඡිහාරස්ස කලං තාග්ගනති සොලසිං.

අභිකකම ගහපති, අභිකකම ගහපති, අභිකකමතං තෙ සෙයෙසා තො පටිකකමතනති.

අථ බො අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස අකුකාරෙ අනතරධාසි, ආලොකො පාතුරහොසි. යං අහොසි හයං ඡ්ඛතිතතතං ලොමහංසො සො පටිපපස්සමති. අථ බො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන සිතවතා⁹ තෙනුපසඬකමි. තෙන බො පත සමයෙත ගභවා රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය අජේඛාකාසෙ වඩකමති. අද්දසා බො ගභවා අනාථපිණ්ඩකං ගහපතිං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිසවාත වඩකමා, ඔරොතිවා පඤ්ඤානො ආසතෙ නිසීදි. නිසජ්ජ බො ගභවා අනාථපිණ්ඩකං ගහපතිං එතදවොච: එහි සුද්දග්ගාති.

1. අථස්ස - මජ්ඣ, PTS. 2. සිතවතාදාරො - සී 1. 2. 3. තතොව - සා, PTS.
4. සිව්වකො. 5. අස්සතරි - PTS. 6. න - PTS. 7. තොති නාචි - PTS. 8. ගහපතියා
ඉති නාචි - PTS. 9. සිතවතං යෙත ගභවා - මජ්ඣ.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවිහට මේ අදහස විය: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනීම පිණිස එළඹෙන්නට අද නොකල් ය. දැන් මම ගෙට කල් ඇති ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස එළඹෙන්නෙමිසි බුදුන් කෙරෙහි ගිය සිහි ඇතිව හොත්තේ ය. අලුයම යයි හඟිමින් රෑ තුන්සලක් නැගී සිටියේ ය. එකල්හි අනාථපිණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ සොහොන්දොර වෙත පැමිණියේ ය. අමනුෂ්‍යයෝ දොර විවර කළහ.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවියෙකු නුවරින් නික්මෙද්දී එළිය අතුරුදන් විය. අඳුර පහළ විය. බිය නැති ගැණුම් ලොවුදහ ගැණුම් පහළ විය. එයින් ම පෙරළා යනු කැමැත්තේ ද විය. එකල්හි සිවක යක්‍ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්තු ද, සියක්දහසක් අශ්වනරියෝ ද, සියක්දහසක් රිය ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝ ද (යමකුට ලැබුණාහු ද, ඒ ලාභයෝ බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක්පියවරක සොළොස්වැනි කලාවෙන් කලාවටත් නො අගිත්.

ගැහැවියෙකි, ඉදිරියට යව. ගැහැවියෙකි, ඉදිරියට යව. නොපහේ ඉදිරියට යාම මැනවි. ආපසු යාම නොමැනවි.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවිහට අඳුර අතුරුදන් විය. එළිය පහළ විය යම් බියෙක් නැති ගැන්මෙක් ලොවුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිඳිනි.

දෙවන වට දු ...

තෙවන වට දු අනේපිඩු ගැහැවිහට එළිය අතුරුදන් විය. අඳුර පහළ විය. බිය නැති ගැණුම් ලොවුදහ ගැණුම් පහළ විය. එයින් ම පෙරළා යනු කැමැත්තේ ද විය. තෙවන වට දු සිවක යක්‍ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්තු ද, සියක්දහසක් අශ්වනරියෝ ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝ ද, (බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක් පියවරක් පිළිබඳ සොළොස්වැනි කලාවෙන් කලාවකුදු නො අගිත්.

ගැහැවියෙකි, ඉදිරියට යව. ගැහැවියෙකි, ඉදිරියට යව. නොපහේ ඉදිරියට යාම මැනවි. ආපසු යාම නොමැනවි.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවිහට අඳුර අතුරුදන් විය. එළිය පහළ විය. යම් බියෙක් නැති ගැන්මෙක් ලොවුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිඳිනි. ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවි තෙමේ ශීතවනය වෙත එළඹියේ ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ අලුයම නැගිට අබවස සක්මන් කරණ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ අනේපිඩු ගැහැවියු දුර දී ම දුටු සේක. දැක සක්මනින් බැස පැතවූ අසුතෙහි වැඩහුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳ අනේපිඩු ගැහැවිහට “සුදත්ත, (වේගී) එව”යි මෙය වදාළ සේක.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති නාමෙන මං භගවා ආලපනීති¹
නතෙව භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීතා භගවන්තං එතදවොච: කථි
භනෙත භගවා සුඛමසසිඤ්ඤාති²?

[භගවා:]

සබ්බදා ටෙ සුඛං සෙති බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බුතො,
යො න ලිට්ඨති කාමෙසු සිතිභූතො නිරුපධි.

සබ්බො ආසත්තියො ඡෙත්වා විතෙසා හදයෙ දුරං,
උපසන්නො සුඛං සෙති සන්තිං පප්පසා වෙනසොති.³

10. 1. 9.

පඨමසුක්කා සුත්තං.

243. එකං සමයං භගවා රාජගෘහ විහරති වෙඨවනෙ කාලංක-
නිවාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන සුක්කා භික්ෂුනී මහනියා පරිසාය
පරිවුතා ධම්මං දෙසෙති.

අථ ඛො සුක්කාස භික්ෂුනියා අභිප්පසන්නො යකෙඛා රුජගගෙ රථිකාය
රථිකං සිඛ්ඤාටකෙන සිඛ්ඤාටකං උපසඛිකමිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො
අභාසි:

කිමෙම කතා රුජගගෙ මනුස්සා මඩ්ඛිතාව සෙසා⁴,
යෙ සුක්කං න පසිරුපාසනති දෙසෙනතිං අමිතං පදං.

තඤ්ච පත අප්පට්ඨාතීයං අසෙවතකමොජ්චං,
පිට්ඨනති මඤ්ඤා සප්පඤ්ඤා වලාහකමිච්ඡාගුති.⁵

10. 1. 10.

දුතියසුක්කා සුත්තං.

244. එකං සමයං භගවා රුජගගෙ විහරති වෙඨවනෙ කාලංක-
නිවාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො සුක්කාය
භික්ෂුනියා භොජනං අදාසි. අථ ඛො සුක්කාය භික්ෂුනියා අභිප්පසන්නො
යකෙඛා රුජගගෙ රථිකාය රථිකං සිඛ්ඤාටකෙන සිඛ්ඤාටකං උපසඛිකමිත්වා
තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

සුඤ්ඤං චිත පසවි බහුං සප්පඤ්ඤා චතායමුපාසකො,
යො සුක්කාය අදාසි භොජනං සබ්බගජේති විප්පමුත්තායාති⁶.

1. ආලපනීති භජයා උදෙසනාති - මජ්ඣ. 2. සුඛං වසිඤ්ඤාති - සා. 3. වෙනසා - මජ්ඣ.
4. සෙසා - මජ්ඣ., අට්ඨකර යෙ - PTS 5. වලාහකමිච්ච පසාදනා - මජ්ඣ., සා.,
6. විප්පමුත්තියං - මජ්ඣ., සිද්ධි, 1. 2. PTS.

එකල්හි අනේපිඬු ගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් මෑ අමතන සේකැ යි එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාලක හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, කීම්? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවයේ සැතපුනු සේක් දැයි මෙය සැල කෙළේ ය.

[හඟවත්හු:]

යමෙක් කාමයන්හි නොතැවරේ ද, (කෙළෙස්හිහි නැති බැවින්) සිහිල් වූයේ ද, උපති රහිත ද පිරිනිව්‍යාස වූ (ඒ සමිණාසුව) බවුණු තෙමේ හැමකල්හි ඒකාන්තයෙන් සුවයේ ගොවී.

සියලු තෘෂණාවන් සිදු හෘදය ඇසුරු කළ විඩාව දුරු කොට සිත්හි සන්සිදීමට පාමණ උපයානත වූයේ සුවයේ ගොවී.

10. 1. 9.

පබ්බසුක්කා සුත්තය.

243. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේඵවතාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සුක්කා මෙහෙණ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දී දහම් දෙසයි. ඉක්බිති සුක්කා මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යක්‍ෂයෙක් රජගහනුවර විටියෙන් විටියට මංසකියෙන් මංසකියට එළඹ ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කී ය:

යම් කෙනෙක් නිවන්පදය දෙසන්නා වූ සුක්කා මෙහෙණ වෙත නො එළඹෙද්ද, රජගහනුවර (වෙසෙන) මේ මිනිස්සු කුමක් කෙරෙද්ද? සුරූපානන්‍ය කළවුන්සේ ගොවිත්.

ඇසිලෙන් තෘප්තියට නො පැමිණෙන සවභාවයෙන් ම මිහිරි වූ ඕෂ්ප්-ගුණවත් වූ ඒ දහම වලාකුළු අතරෙන් නික්මෙන දිය බොහ මහියන් මෙන් හුවණැත්තන් බොන්නාක් මෙනි.

10. 1. 10.

දුතියසුක්කා සුත්තය.

244. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වේඵවතාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි එක්තරු උවසුවෙක් සුක්කා මෙහෙණහට බොදුනක් දිනී. ඉක්බිති සුක්කා මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යකෙක් රජගහනුවර විදියෙන් විදියට මංසකියෙන් මංසකියට එළඹ ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙක් සියලු කෙළෙස් ගැටෙන් මිදුනු සුක්කා මෙහෙණහට බොදුනක් දුන්නේ ද, ඒකාන්තයෙන් හුවණැති මේ උවසු තෙමේ බොහෝ වූ ම පින් රැස් කෙළේ ය.

10. 1 11.

වීරාසුතතං.

245. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ටෙඨචනෙ කලඤ්ඤා-
නිවාසෙ. තෙන බො පඤ්ඤා සමයෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො වීරාය භික්ඛු-
නියා විවරං අදාසි. අථ බො වීරය භික්ඛුනියා අභිප්පසනො යකෙබ්බා රාජගහෙ
රජිකාය රජිකං සිඛ්ඤාටකෙන සිඛ්ඤාටකං උපසඛිකම්භා තායං වෙලායං ඉමං
ගාථං අභාසි:

පුඤ්ඤං වත පහවි බහුං සප්පඤ්ඤා වතායමුපාසකො,
යො වීරාය අදාසි විවරං සබ්බයොගෙහි විප්පමුත්තායාති.

10. 1. 12.

ආලවකසුතතං.

246. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ආලවීයං විහරති ආලවකස්ස
යකඛස්ස භවතෙ. අථ බො ආලවකො යකෙබ්බා යෙන භගවා තෙඤ්ඤා-
පසඛිකම්. උපසඛිකම්භා භගවනතං එතදවොච: නිකම සමණාති, සාධා-
වුසොති භගවා නිකමි. පච්ඤ සමණාති, සාධාවුසොති භගවා පාචිසි.

දුතියමපි බො ආලවකො යකෙබ්බා භගවනතං එතදවොච: නිකම
සමණාති. සාධාවුසොති භගවා නිකමි. පච්ඤ සමණාති. සාධාවුසොති
භගවා පාචිසි. තතියමපි බො ආලවකො යකෙබ්බා භගවනතං එතදවොච:
නිකම සමණාති. සාධාවුසොති භගවා නිකමි. පච්ඤ සමණාති. සාධා-
වුසොති භගවා පාචිසි. චතුස්මපි බො ආලවකො යකෙබ්බා භගවනතං
එතදවොච: නිකම සමණාති. න ඛවාහං ආවුසො නිකමිස්සාමි. ය
තෙ කරණීයං තං කරොහිති.

[ආලවකො:]

පඤ්ඤං තං සමණ පුච්ඡිස්සාමි. සචෙ මෙ ත ඛ්‍යාකරිස්සාසි, විතතං වා
තෙ බිපිස්සාමි. හදයං වා තෙ ඵාලෙස්සාමි. පාදෙසු වා ගනෙඤ්ඤා පාරගඛ්ඤාය
බිපිස්සාමිති.

[භගවා:]

ත ඛවාහං තං ආවුසො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුභවකෙ
සස්සාණෙඤ්ඤාභවණීයා පජාය සදෙවනුස්සාය, යො මෙ විතතං වා බිපෙය්‍ය
හදයං වා ඵාලෙය්‍ය පාදෙසු වා ගනෙඤ්ඤා පාරගඛ්ඤාය බිපෙය්‍ය, අපි ව භා-
වුසො පුච්ඡි යදාකඛිකම්භි.

අථ බො ආලවකො යකෙබ්බා භගවනතං ගාථාය අජ්ඣාමාසි¹:

කිං සුඛ විතතං පුරිස්සස්ස සෙට්ඨං කිං සු පුච්ඡණ්ණං සුඛමාවහාති,
කිං සු හවෙ සාදුතරං² රසානං කථං ජීවී ජීවිතමාසු සෙට්ඨන්ති?

1 අථ - 32- අජ්ඣාමාසි ඉති නන්ති - මජ්ඣ. ඥා PTS. 2. සාදුතරං - සා.

10. 1. 11.

විෂයානුසාරය.

245. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාපකනිවාස නම් වූ වේඵලනාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක එකල්හි එක්තරා උවසුවෙක් විශ් මෙහෙණහට සිටුරක් දිනි. ඉක්බිති විරු මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යකෙක් රජගහනුවර විදියෙන් විදියට මංසකියෙන් මංසකියට එළඹ ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය

යමෙක් සියලු යෝගවලින් මිදුනු විරු මෙහෙණහට සිටුරක් දුන්නේ ද, ඒකාන්තයෙන් නුවණැති මේ උවසු තෙමේ බොහෝ වූ ම පින් රැස් කෙළේ ය.

10. 1. 12.

ආලවක සූත්‍රය.

246. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවිනුවර සමීපයෙහි ආලවක යකුගේ භවනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, නික්මෙව යි. ඇවැත්නි මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුනු සේක. මහණ, පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක.

දෙවන වට දු ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුනු සේක. මහණ, පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක. තෙවන වට දු ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුනු සේක. මහණ පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක. සිවුවන වට දු ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මම තො නික්මෙන්නෙමි. තා විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරව යි.

[අලවි:]

මහණ, තොපගෙන් පැණයක් විවාරන්නෙමි. ඉදින් මට (එය) තො විසඳන්නෙහි නම් තාගේ සිත හෝ වික්‍ෂේප කරන්නෙමි. තාගේ හෘදය හෝ පලන්නෙමි. පා ගෙණ ගහපරතෙර හෝ දමන්නෙමි.

[භගවත්:]

ඇවැත්නි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඩුන් සහිත ලොව මහණ-බඩුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාවෙහි යමෙක් මාගේ සිත හෝ වික්‍ෂේප කරන්නේ ද, හෘදය හෝ පලන්නේ ද, පා ගෙණ ගහපරතෙර හෝ දමන්නේ ද, එබන්දකු මම තො දකිමි. වැලි දු ඇවැත්නි, තෝ යමක් කැමැත්තෙහි ද (එය) විවාරව යි. ඉක්බිති ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් කී ය:

මේ ලොව සත්තයාට කීමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ ද? කීමෙක් මැනවින් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළුවා ද? රසයන් අතුරෙන් කුමක් ඉතා මිනිසු ද? කෙසේ ජීවත්වන්නහුගේ ජීවිතය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියද්ද?

[භගවා:]

සද්ධිං විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං ධම්මො සුචිණ්ණො සුඛමාවහාති,
සච්චං භවෙ සාදුතරං රසානං පඤ්ඤාපිං¹ ථිවිතමාහු සෙට්ඨනති.

[ආලවකො:]

කථං සු තරති ඔසං කථං සු තරති අණණං,
කථං සු දුතඛං අවෙති කථං සු පරිසුජ්ඣති.

[භගවා:]

සද්ධිය තරති ඔසං අපමාදෙන අණණං,
විරියෙන දුතඛං අවෙති පඤ්ඤාය පරිසුජ්ඣති.²

[ආලවකො:]

කථං සු උභතෙ පඤ්ඤං කථං සු විඤ්ඤෙ ධනං,
කථං සු කිත්ථං පපෙයාති කථං මිත්තාති ගජති,
අසමා ලොකා පරං ලොකං කථං ථෙව්ව න සොචති?

[භගවා:]

සද්දුහානො අරහතං ධම්මං නිබ්බාණපතතියා,
සුසංසුතා³ උභතෙ පඤ්ඤං අපමනෙහා විචිකංණො.

පතිරූපකාරී⁴ ධුරවා උට්ඨානා විඤ්ඤෙ ධනං,
සච්චෙන කිත්තිං පපෙයාති දදං මිත්තාති ගජති.

යසෙසතෙ චතුරෙ ධම්මා සද්ධස්ස සරමෙසිනො,
සච්චං ධම්මො⁵ ධිති වාගො ස වෙ ථෙව්ව න සොචති,
අසමා ලොකා පරං ලොකං ථවං ථෙව්ව න සොචති.

ඉඛස අඤ්ඤාපි පුච්ඡස්ස පුච්ඡ සමණවුහමණො,
යදි සච්චා දමා⁶ වාගා ඛතතා භියෙසාධි විජ්ජති.

[ආලවකො:]

කථං හු දැති පුච්ඡෙය්‍යං පුච්ඡ සමණවුහමණො,
සො'හං⁷ අජ්ජ පජානාමි යො අත්ථො සමපරාගිකො.

අත්ථාය වත මෙ බුද්ධො වාසායාලුච්චිමාගමා⁸,
සො'හං⁷ අජ්ජ පජානාමි යත්ති දින්නං මහපථලං.

1 ථිවි.-මජ්ඣ., සිවු. 1. 2. 2. පරිසුජ්ඣති - සි. 1. 3. සුසංසුතා - මජ්ඣ., සෘ. 4. පතිරූප-
කාරී - සෘ. PTS. 5. දමමා - PTS. 6. ඛතමා - මජ්ඣ. 7. සො'හං - මජ්ඣ., සෘ. PTS. 8. වාගතො - PTS.

[භගවත්තු:]

මෙලොව සත්ත්වයාට ශ්‍රද්ධාව ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ. දහම මැනවින් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව ඵලවයි. රසයන් අතුරෙන් සත්‍යය ඒකාන්තයෙන් ඉතා මිනිරි ය. නුවණින් ජිවත්වන්නහුගේ ජිවිතය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියත්.

[අලච්:]

ඕසය කෙසේ තරණය කෙරේ ද? අණ්ඩය කෙසේ තරණය කෙරේ ද? දුක කෙසේ ඉක්මවා ද? කෙසේ පිරිසිදු වේ ද?

[භගවත්තු:]

ශ්‍රද්ධාවෙන් ඕසය තරණය කෙරේ. අප්‍රමාදයෙන් අණ්ඩය තරණය කෙරේ. විශ්වීයෙන් දුක ඉක්මවයි. ප්‍රඥාවෙන් පිරිසිදු වේ.

[අලච්:]

නුවණ කෙසේ ලබා ද? ධනය කෙසේ ලබා ද? කෙසේ කීර්තියට පැමිණේ ද? කෙසේ මිත්‍රයන් සපයා ගනී ද? මෙලොවින් පරලොවට පැමිණ කෙසේ ශෝක නො කෙරේ ද?

[භගවත්තු:]

නො පමා වූ නුවණැත්තේ රහතුන්ගේ ධර්මය අදහන්නේ අසනු කැමැත්ත හේතු කොට ගෙන නිවණට පැමිණීම පිණිස ප්‍රඥාව ලබයි.

සුදුසු කටයුතු කරණ බහා නො තැබූ ධූර ඇති උත්තරාසී ඇත්තේ ධනය ලබයි. සත්‍යවචනය කරණකොට ගෙන කීර්තියට පැමිණේ. දන් දෙන්නේ මිත්‍රයන් බැඳ ගනී.

හිතියෙහි වෙසෙන ශ්‍රද්ධා ඇති යමකුහට සත්‍යයත්, ධර්මයත්, ධාතියත්, ත්‍යාගයත් යන මේ සිවු දහමු වෙන් නම් හෙ තෙමේ පරලොවට පැමිණ ඒකාන්තයෙන් ශෝක නො කෙරෙයි. මෙලොවින් පරලොවට පැමිණ මෙසේ ශෝක නො කෙරෙයි.

සත්‍යයටත්, ඉන්ද්‍රියදමනයටත්, ත්‍යාගයටත්, කෘතතියටත් අධික වූ යමක් මෙලොව ඉදිත් ඇත් නම් (ඒ කුමැයි) බොහෝ වූ අතෙක් මහණබමුණන් ද විවාරව යි.

[අලච්:]

සාමපරාධික වූ ද (දූෂටධාර්මිකවූ ද) යම් අතීයෙක් වේ නම් (එය) ඒ මම අද දනිමි. (එහෙයින්) දැන් බොහෝ වූ මහණබමුණන් කුමකට විවාරත්-නෙමි ද,

ඒකාන්තයෙන් මට වැඩ පිණිස බුදුරජානන් වහන්සේ විසීම පිණිස අලච් නුවරට වැඩිසේක. යමකුට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ නම් එය මම අද දනිමි.

සො අහං විචරිස්සාමි ගාමා ගාමං පුරු පුරං,
තමස්සමානො සම්බුද්ධං ධම්මස්ස ව සුධම්මතභ්භති.

ඉද්දකචගෙගා පසිමො.

තනු(ඥානං):

ඉද්දකො යක්ඛ සුචි ව මෂ්ඨගඤ්ඤ ව සානු¹ ව,
පියඛකර පුතඛබ්බ සුදුහෙතා ව දො සුක්කා පීරු ආලුචකෙන² ආදසාති.

යක්ඛසංයුතනං සමතනං.

11. සකකසංයුතනං

1. සුචිරචගෙගා

11. 1. 1.

සුචිරසුතනං.

247. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාටිකපීයං විහරති ජෙතවනො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තනු බො භගවා භික්ඛූ ආමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොත්ථං. භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අසුරා දෙවෙ අභිසංසු. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචිරං දෙවපුතනං ආමනෙතසි. එතෙ තාත සුචිර, අසුරා දෙවෙ අභියනති. ගච්ඡ, තාත සුචිර, අසුරෙ පච්චුය්‍යාහිති. එවං හඤ්ඤං තවාති බො භික්ඛවෙ සුචිරො දෙවපුතෙතා සකකස්ස දෙවාතමිඤ්ඤ පටිසසුත්වා පමාදං ආපාදෙසි.

දුතියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචිරං දෙවපුතනං ආමනෙතසි: එතෙ තාත සුචිර, අසුරා දෙවෙ අභියනති. ගච්ඡ තාත සුචිර, අසුරෙ පච්චුය්‍යාහිති. එවං හඤ්ඤං තවාති බො භික්ඛවෙ සුචිරො දෙවපුතෙතා සකකස්ස දෙවාතමිඤ්ඤ පටිසසුත්වා දුතියමපි³ පමාදං ආපාදෙසි.

තතියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචිරං දෙවපුතනං ආමනෙතසි: එතෙ තාත සුචිර, අසුරා දෙවෙ අභියනති. ගච්ඡ තාත සුචිර, අසුරෙ පච්චුය්‍යාහිති. එවං හඤ්ඤං තවාති බො භික්ඛවෙ සුචිරො දෙවපුතෙතා සකකස්ස දෙවාතමිඤ්ඤ පටිසසුත්වා තතියමපි⁴ පමාදං ආපාදෙසි.

අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචිරං දෙවපුතනං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

1 සාණු - සිමු. 2. වීර ආලුචිති - මජ්ඣං. 3. දුතියමපිති කප්ථි PTS, 4. තතියමපිති කප්ථි. PTS.

ඒ මම (බුද්ධසුබුද්ධතාව නිසා) බුදුරජානන් වහන්සේ ද, (බමුණුබමුණාව නිසා) බමුණ ද (සබ්බසුභසබ්බතාව නිසා) සබ්බසා ද වදිමින් ගමන් ගමනුවරින් නුවර හැසිරෙන්නෙමි.

ඉන්ද්‍රිය වර්ග පළමුවැනි යි.

එහි උද්ගතය:

ඉන්ද්‍රිය, සකක, සුච්චි, මණ්ඩාගු, සානු, පියභිකාර, පුතබ්බසු, සුදත්ත ය, සුතකාසුත්‍ර දෙක ය, චිරා සුත්‍රය, ආලවක සුත්‍ර යයි දෙළොසෙකි.

යකඩ සංයුතතය නිමිසේ ය.

11. සකකසංයුතතය

1. සුච්චි වර්ගය

11. 1. 1.

සුච්චි සුත්‍රය.

247. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු ශිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. වහන්සා යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණියාහු ය. මහණෙනි, එකල්හි ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුච්චි දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය:- “පුත, සුච්චි, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත සුච්චි, යා. අසුරයන් පෙරළා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුච්චි දෙවිපුත් තෙමේ “එසේ ය, මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඳුට පිළිවදන් දී (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, දෙවන වට දු සක්දෙවිඳු තෙමේ සුච්චි දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය: “පුත, සුච්චි, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති, පුත, සුච්චි, යා. අසුරයන් පෙරළා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුච්චි දෙවිපුත් තෙමේ “එසේ ය, මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඳුට පිළිවදන් අස්වා දෙවන වට දු (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, තෙවන වට දු ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුච්චි දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය: “පුත, සුච්චි, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත සුච්චි, යා. අසුරයන් පෙරළා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුච්චි දෙවිපුත් තෙමේ “එසේ ය මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඳුට පිළිවදන් අස්වා තෙවන වට දු (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුච්චි දෙවිපුත්හට ගාථායෙන් කී ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අනුට්ඨං අවායමං¹ සුඛං යත්‍රාබ්ගච්ඡති,
සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ච තතෙව පාපයාති.

[සුචීරො:]

අලසස්ස² අනුට්ඨානා ත ව කිච්චාති කාරයෙ,
සබ්බකාමසම්ඥාස්ස තමෙම සත්ත වරං දිසාති³.

[සකෙකා:]

යත්ථාලසො අනුට්ඨානා අවචනනං⁴ සුඛමෙධති,
සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ච තතෙව පාපයාති.

[සුචීරො:]

අකමුක්ඛා⁵ දෙවසෙට්ඨ සත්ත විනෙදමු යං සුඛං,
අසොකං අනුපායාසං තමෙම සත්ත වරං දිසාති.

[සකෙකා:]

සවෙ අහි අකමෙමන කොචි කුචි ත ජීවති,
නිබ්බාණස්ස හි සො මග්ගො සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි
මඤ්ච තතෙව පාපයාති

සො හි නාම භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවාතමිනෙදු සකං පුඤ්ඤඵලං
උපජීවමානො දෙවානං තාවතිංසානං ඉක්ඛරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙන්නො⁶
උට්ඨානවිරියස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති. ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොහෙථ,
යං භූමො ඵචං ස්වාකතානෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජ්ජා සමානා උට්ඨභෙය්‍යාථ
සට්ඨෙය්‍යාථ වායමෙය්‍යාථ අපපතස්ස පතතියා අනගිගතස්ස අබ්ගමාය
අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

11. 1. 2.

සුසීමසුතනං.

248. ඵකං සමයං භගවා සාවන්ථීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති,
හදනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා ඵතදවොච:

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ අසුරා දෙවෙ අභියංසු. අථ බො භික්ඛවෙ
සකෙකා දෙවාතමිනෙදු සුසීමං⁷ දෙවපුතනං ආමනෙතසි: ඵතෙ තාත
සුසීම, අසුරා දෙවෙ අභියන්ති. ගච්ඡ තාත සුසීම, අසුරෙ පච්චුය්‍යාතිති.
ඵචං හඤ්ඤාමාති බො භික්ඛවෙ සුසීමො දෙවපුතනො සත්තස්ස දෙවා-
තමිනෙදු සට්ඨෙය්‍යා පච්චෙය්‍යා පමාදං ආපාදෙසි.

1. අවායමං - සාජ්චි. 2. අලසස්ස - ඔජ්ජ, අලසවායං - සො. 3. දිසාති - PTS.
4. අවචනනසුඛමධති - සො. 5. අසාමිකා - PTS. 6. කාරෙන්නො - PTS.
7. සුසීමං - සො.

(කාසිකවීර් වශයෙන්) තො තැනි සිටුවන් (වෛතසික වීර් වශයෙන්) වැයම් තො කරණුයේ යම් තැනෙක්හි සුඛයට පැමිණේ ද, සුචිර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුචිරදෙවිපුත්:]

උත්තානවීර්යය තැත්තේ අලස වන්නේ ය. කිසි කිසක් තො ද කරන්නේ ය. (එබත්දෙක්) සියලු කාමයෙන් සමාදායෙන් වන්නේ තම් සක්දෙවිදුති, ඒ උත්තමයථානය මට කියනු මැනවි සි.

[සක්දෙවිදු:]

උත්තානවීර්ය තැත්තා වූ අලසපුදාලයෙක් යම් තැනෙක අත්තනායෙන් සුඛයට පැමිණේ ද, තොහොත් අතිශයින් සැපයේ වැඩේ ද, සුචිර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුචිර:]

ශක්තදේවේන්ද්‍රය, කම් තො කිරීමෙන් යම් සැපතක් ලබමෝ ද, ශක්තදේවේන්ද්‍රය, ශෝක තැනි දැඩි ආයාස තැනි ඒ උතුම් මග කියනු මැනවි.

[සක්දෙවිදු:]

කිසි පුදාලයෙක් කිසි තැනෙක්හි ජීවත් නොවේ ද, (කාසි වණික් අදි) කම් තො කිරීමෙන් පැමිණිය යුතු එබඳු තැනෙක් ඉදින් ඇත් ද, ඒ මග නිව්ණයාගේ (මග) ම ය. සුචිර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙවිරජ තෙමේ තම් සිය පින්පල නිසා ජීවත් වන්නේ තව්තිසා වැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අබිපති බව ඇති රජය කරන්නේ උත්තානවීර්ය පිළිබඳ ගුණ කියන්නෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මෙසේ ස්වාකායාන ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම මේ සත්තෙහි තො පැමිණි ගුණයකට පැමිණීම පිණිස ද, අවබෝධ නොකළ දහමක් අවබෝධ කිරීම පිණිස ද, පසක් තො කළ දහමක් පසක් කිරීම පිණිස ද යම් වීර්යයෙකින් උත්සාහ කරන්නහු ද, ස්වත්ත කරන්නහු ද, වැයම් කරන්නහු ද, මෙ සත්තෙහි ලා ඒ වීර්යය හොබවේ ය.

11. 1. 2.

සුසීම සුත්‍රය.

248. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන තම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරම්භි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි සි භික්ෂූන් දැමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු වහන්සා සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: අසුරයෝ දෙවියන් අභිමුඛව ගියහ. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුතු ඇමති ය: “පුත, සුසීම, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත, සුසීම යා. අසුරයන් බලා නැඟ යා” සි. මහණෙනි, සුසීම දෙවිපුත් තෙමේ ‘එසේ ය. මුඛට මැනවෙක් වේව’ සි සක්දෙවිරජුහට පිළිවදන් දී (ගමන) පමා කෙළේ ය.

දුතියමිධි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ සුසිමං දෙවපුත්තං
ආමනෙතසි. -පෙ- දුතියමිධි පමාදං ආපාදෙයි.

තතියමිධි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ සුසිමං දෙවපුත්තං
ආමනෙතසි -පෙ- තතියමිධි පමාදං ආපාදෙයි. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා
දෙවානම්ඤ්ඤ සුසිමං දෙවපුත්තං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි:

අනුට්ඨං අවායමං සුඛං යත්‍රාධිගමිතං,
සුසිම තත්ථ ගමිතං මඤ්ඤ තත්ථෙව පාපයාති.

[සුසිමො:]

අලසස්ස අනුට්ඨානා න ව කිම්බාති කාරයෙ,
සබ්බකාමසම්ඤ්ඤාය තමෙම සකක වරං දිසාති.

[සකෙකා:]

යත්ථාලසො අනුට්ඨානා අවට්ඨනං සුඛමෙධිති,
සුසිම තත්ථ ගමිතං මඤ්ඤ තත්ථෙව පාපයාති.

[සුසිමො:]

අකමමුතා දෙවසෙට්ඨ සකක විඤ්ඤායං සුඛං,
අසොකං අනුපායාසං තමෙම සකක වරං දිසාති.

[සකෙකා:]

සවෙ අත්ථි අකමෙමන කොචි කුචි ත ජිවති,
තිබ්බාණස්ස හි සො මග්ගො සුසිම තත්ථ ගමිතං
මඤ්ඤ තත්ථෙව පාපයාති.

සො හි තාම භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ සකං පුඤ්ඤථලං උප-
ජිවමානො දෙවානං තාවතීංසානං ඉස්සරියාධිපථවං රජ්ජං කාරෙතො
උට්ඨානවිරියස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති. ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොහෙථ, යං
තුමෙත ථවං සවාතකාතෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා උට්ඨභෙග්ගාථ
ඤ්ඤාසාථ වායමෙග්ගාථ අපපත්තස්ස පතතියා අනගිගතස්ස අගිගමාය
අසමිකතස්ස සමිකිකරියායාති.

11. 1. 3.

ධජගහපුත්තං.

249. එකං සමයං භගවා ඤාචන්දියං විහරති ථෙතවනො අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනොති
තෙ භික්ඛු භගවතො පඨවස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

දෙවන වට ද සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්තු ඇමැතිය. ... දෙවන වට ද පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, තෙවන වට ද සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්තු ඇමැතිය තෙවන වට ද පමා කෙළේ ය මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්තුව ගාථායෙන් කී ය.

(කාසික වීර්‍ය වශයෙන්) නො නැගී සිටුවෙන් (වෛතසික වීර්‍ය වශයෙන්) වැයම් නො කරණුයේ යම් තැනෙක්හි සුඛයට පැමිණේ ද, සුචිර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුසීම:]

උත්තරවීර්‍ය නැත්තේ අලස වන්නේ ය. කිසි කිසක් නො ද කරන්නේ ය. (එබැව්දක්) සියලු කාමයෙන් සමාධායෙන් වන්නේ නම් ඒ උත්තරවෛර්‍යය වෙත කියනු මැනවි සි.

[සක්දෙවිදු:]

උත්තරවීර්‍ය නැත්තා වූ අලස පුද්ගලයෙක් යම් තැනෙක ඒකාන්ත සුඛයට පැමිණේ ද, නොහොත් අනිශ්චිත් සැපයේ වැඩේ ද, සුසීම, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුසීම:]

ශක්‍ර දේවේන්‍ද්‍රය, කම් නොකිරීමෙන් යම් සැපතක් ලබමෝ ද, ශක්‍ර-දේවේන්‍ද්‍රය, ශෝක නැති දැඩි ආයාස නැති ඒ උතුම් මහ කියනු මැනවි.

[සක්දෙවිදු:]

කිසි පුද්ගලයෙක් කිසි තැනෙක්හි ජීවත් නො වේ ද, (කාමිවණික් ආදී) කම් නොකිරීමෙන් පැමිණිය යුතු එබඳු තැනෙක් ඉදින් ඇත් ද, ඒ මහ නිජාණයාගේ (මග) ම ය. සුසීම, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙවිරජ නම් සිය පින්පල නිසා ජීවත් වන්නේ තව්තිසාවැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අධිපති බව ඇති රජය කරන්නේ උත්තරවීර්‍යය පිළිබඳ ගුණ කියන්නෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙව් මෙසේ සවාකබාහු වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම මේ සස්තෙහි නො පැමිණි ගුණයකට පැමිණීම පිණිස ද, අවබෝධ නො කළ දහමක් අවබෝධ කිරීම පිණිස ද, පසක් නොකළ දහමක් පසක් කිරීම පිණිස ද, යම් වීර්‍යයෙකින් උත්සාහ කරන්නහු ද, සටනක කරන්නහු ද, වැයම් කරන්නහු ද, මේ සස්තෙහි ලා ඒ වීර්‍යය ගොබ්බේ ය.

11. 1. 3.

බජ්‍ගහ සූත්‍රය.

249. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්කුමර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි හිසුන් ඇමතු සේක. ඒ හිසුනු වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුලත් කර ඇත.

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛ්භාමො සමුපබ්බුලොහො අහොසි. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙතයි: සවෙ මාරිසා දෙවානං සඛ්භාමගතානං උපපජ්ජය්‍ය භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා මමෙව තස්මිං සමයෙ ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. මමං හි වො ධර්මං උලොකය්‍යතං යං භවිස්සති භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ මෙ ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ, අථ පජාපනිස්ස දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. පජාපනිස්ස හි වො දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකය්‍යතං යං භවිස්සති භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ පජාපනිස්ස දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ, අථ වරුණස්ස දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. වරුණස්ස හි වො දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකය්‍යතං යං භවිස්සති භයං වා ජමහිතතනං වා, ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ වරුණස්ස දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ, අථ ඊසානස්ස දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. ඊසානස්ස හි වො දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකය්‍යතං යං භවිස්සති භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

තං බො පත භික්ඛවෙ සකකස්ස වා දෙවානම්ඤ්ඤස්ස ධර්මං උලොකය්‍යතං, පජාපනිස්ස වා දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකය්‍යතං, වරුණස්ස වා දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකය්‍යතං, ඊසානස්ස වා දෙවරුර්ඡස්ස ධර්මං උලොකය්‍යතං, යං භවිස්සති භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභියෙථාපි නොපි පභියෙථ. තං කිස්ස හෙතු? සකෙකා හි භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤ්ඤ අභිතරුගො අභිතදෙසො අභිතමොහො භීරුව්ඡමහි¹ උත්තාසි පලාසීති.

අහං ව බො භික්ඛවෙ එවං වදාමි: සවෙ භූමිකාකං භික්ඛවෙ අරඤ්ඤගතානං වා රුකබ්බුලගතානං වා සුඤ්ඤානාරගතානං වා උපපජ්ජය්‍ය භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, මමෙව තස්මිං සමයෙ අනුස්සරෙය්‍යාථ: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරථි සන්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති මමං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං යං භවිස්සති භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ මං අනුස්සරෙය්‍යාථ, අථ ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාථ: “සවාකබ්බානො භගවතා ධම්මො සන්ඤ්චිකො අකාලිකො එතිපසිකො ඔපනසිකො² පච්චත්තං වෙදිතඤ්ඤා විඤ්ඤාති”ති. ධම්මං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං යං භවිස්සති භයං වා ජමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

1. භීරුඡමහි - PTS. ස්‍යා: මෂසං. 2. ඔපනසිකො - මෂසං.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දෙවියන්ගේ හා අසුරයන්ගේ යුද්ධ-
යෙක් එක්තැන් වැදගත්තේ ය. මහණෙනි, එකල්හි සක් දෙවි රජ තව්තිසා
වැසි දෙවියන් ඇමති ය: භවත්ති, ඉදින් යුද්ධයට ගිය දෙවියන්ට බියෙක්
හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ උපදනේ නම්, එකල්හි
මාගේ ධර්මාග්‍රය ම ඇස් තහා බල ව. මාගේ ධර්මාග්‍රය බලන්නා වූ තොපට යම්
බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්
එය පහ වන්නේ ය.

ඉදින් මාගේ ධර්මාග්‍රය හො දක්නහු නම්, එකල්හි පජාපති දෙවරජුගේ
ධර්මාග්‍රය බලව. පජාපති දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය දක්නා තොපට යම්
බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්,
එය පහ වන්නේ ය.

ඉදින් පජාපති දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය හො දක්නහු නම්, එකල්හි
වරුණ දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය බලව. වරුණ දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය දක්නා
තොපට යම් බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ
වන්නේ නම්, එය පහ වන්නේ ය.

ඉදින් වරුණ දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය හො දක්නහු නම්, එකල්හි ජසාන
දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය බලව. ජසාන දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය දක්නා වූ තොපට
යම් බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ
නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

මහණෙනි, සක්දෙවරජුගේ ඒ ධර්මාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ, පජාපති
දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ, වරුණ දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය
බලන්නවුන්ට හෝ, ජසාන දෙවරජුගේ ධර්මාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ යම්
බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්,
එය පහ වන්නේ ද, නොද පහ වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින්? යත්:
මහණෙනි, සක්දෙවරජ පහ නොවූ රාග ඇත්තේ ය. පහ නොවූ ද්‍රෝණි
ඇත්තේ ය. පහ නොවූ මෝහ ඇත්තේ ය. බිය වන සුලු ය. තැති ගන්නා
සුලු ය. ත්‍රස්ත වන සුලු ය. පලායන සුලු ය. (එහෙයින්).

මහණෙනි, මම ද මෙසේ කියමි. මහණෙනි, ඉදින් අරණ්‍යයකට ගියා වූ
හෝ රුක්මුලකට ගියා වූ හෝ ශුක්‍යාගාරයකට ගියා වූ හෝ තොපට බියෙක්
හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ උපදනේ නම්, එකල්හි
“ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ මේ කරුණෙනුදු අතීත් ය, සම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, විදුහවරුණ-
සම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකවිද්‍ය ය, අනුත්තරපුරිසදම්මසාරපි ය, දෙවි
මිනිසුන්ට ශාසනා ය, බුද්ධ ය, භාග්‍යවත් ය”යි මා ම සිහි කරව. මහණෙනි,
මා සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ
ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

ඉදින් මා සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි “ධම්ම භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සාංකහික ය, සන්ධික ය, අකාලික ය, එහිපසිකය,
ඔපහසික ය, නුවණැත්තවුන් විසින් සිය සතන්හි ලා දනුයුත්තේය”යි
ධම්ම සිහි කරව. මහණෙනි, ධම්ම සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියෙක්
හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්, එය
පහ ව යන්නේ ය.

තො වෙ ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාථ, අථ සඛ්‍යං අනුස්සරෙය්‍යාථ: “සුපච්ච-පනෙනා හගවතො සාවකසඛෙසා. උජ්ජපච්චපනෙනා හගවතො සාවකසඛෙසා. ඤයපච්චපනෙනා හගවතො සාවකසඛෙසා. සාමිච්චපච්චපනෙනා හගවතො සාවකසඛෙසා. යදිදං චතතාරි පුරිසසුගානි, අට්ඨපුරිස පුග්ගලා, එස හගවතො සාවකසඛෙසා ආහුතෙය්‍යා පාහුතෙය්‍යා දුක්ඛණ්ණෙය්‍යා අඤ්ජලිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්සා’ති. සඛ්‍යං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං යං හවිස්සති හයං වා ඡ්චතිතතනං වා ලොමහංසො වා සො පභිසිස්සති.

තං කිස්ස හෙතු? තථාගතො හි භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසම්බුද්ධො චිතරුහො චිතදෙසො චිතමොහො අභීරු අච්ඡලී අනුත්‍රාසී අපලායීති.

ඉදමවොච හගවා. ඉදං වත්ථා සුගතො අථාපරං එතදවොච සන්ධා:

අරඤ්ඤ රුක්ඛමුලෙ වා සුඤ්ඤගාරෙව¹ භික්ඛවො,
අනුස්සරෙථ සම්බුද්ධං හයං තුමනාක² තො සියා.

තො වෙ බුද්ධං සරෙය්‍යාථ ලොකජෙට්ඨං කරසහං,
අථ ධම්මං සරෙය්‍යාථ නිය්‍යානිකං සුදෙසිතං.

තො වෙ ධම්මං සරෙය්‍යාථ නිය්‍යානිකං සුදෙසිතං,
අථ සඛ්‍යං සරෙය්‍යාථ පුඤ්ඤකෙඛතනං අනුතතරං.

එවං බුද්ධං සරනතාතං ධම්මං සඛ්‍යඤ්ච භික්ඛවො,
හයං වා ඡ්චතිතතනං වා ලොමහංසො ත හෙස්සතිති.

11. 1. 4

වෙපච්චනිසුතනං.

250. එකං සමයං හගවා ඤාච්ඡද්ධං විහරති ඡ්චතචතො අනාථ-පිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. -පෙ- හගවා එතදවොච:

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛිතාමො සමුපබ්බුලොහා අගොසි. අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙපච්චනි අසුරිඤ්ඤ අසුරෙ ආමනෙතසි: සචෙ මාරිකා දෙවා-සුරසඛිතාමෙ³ සමුපබ්බුලොහ අසුර ජිනෙය්‍යං, දෙවා පරජෙය්‍යං.⁴ යෙන තං⁵ සකකං දෙවාහමිඤ්ඤ කණ්ඨපඤ්චමෙහි⁶ බක්ඛිතෙහි බක්ඛිතා මම සනතිකෙ ආනෙය්‍යාථ අසුරපුරනි.

සකකා පි ඛො භික්ඛවෙ දෙවාහමිඤ්ඤ දෙවෙ තාවතියෙ ආමනෙතසි:

1. වා - PTS. 2. තුමනාකං - PTS. 3. දෙවාසං අසුරසඛිතාමෙ - මෙසං. PTS.
4. පරජිනෙය්‍යං - මෙසං ස්‍යා 5. තං - ස්‍යා PTS. මෙසං. 6. කණ්ඨපඤ්චමෙහි - PTS.

ඉදින් ධර්මය සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ සුප්‍රච්ඡින්න ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ උත්තරාසන්න ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ ඤාය-ප්‍රච්ඡින්න ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ සාමිච්ඡින්න ය. යම් මේ පුරුෂයෙකු සතරෙක් වේ ද, පුරුෂපුද්ගලයෝ අවදෙතෙක් වෙද්ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ ආනුකූලයා ය, පානුකූලයා ය, දක්ඛිණෙයා ය, අක්ඛිණෙයා ය, ලෝකයාගේ නිරුත්තර පින්කෙතය” යි සංඝයා සිහි කරව. මහණෙනි, සංඝයා සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් ඕනෑම හෝ තැනි ගැන්මක් හෝ ලොවුදහ ගැන්මක් හෝ වන්නේ නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

ඒ කවර හෙයින්? යත්: මහණෙනි, අතීත වූ සම්මාසම්මුඛ වූ තපාගත-යන් වහන්සේ වතාහි පහ වූ රුග ඇත්තාහ. පහ වූ ජ්‍යෙෂ්ඨ ඇත්තාහ. පහ වූ මෞඛ ඇත්තාහ. තොබාහසුල්ල හ. තො තැනිගන්නා සුල්ල හ. ත්‍රාණ-තොවන සුල්ල හ. පලාතොයන සුල්ල හ. (එහෙයින්.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ හේක. සුගත වූ ශාක්‍යයන් වහන්සේ මෙය වදාරා තැවත තෙල අත් ගාවාළ ද වදාළ හේක:

මහණෙනි, අරණ්‍යයෙහි දී හෝ රුක්ඛුල දී හෝ ඉන්ද්‍රියාගාරයෙහි දී හෝ බුදුරජානන් වහන්සේ සිහි කරන්නේ ය. (එවිට) තොපට ඕනෑම තො වන්නේ ය.

ඉදින් ලෝකපෝෂ වූ තරලෝභ වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි තෙතයාණික වූ සුද්දේශිත වූ ධර්මය සිහි කරන්නේ ය.

ඉදින් තෙතයාණික වූ සුද්දේශිත වූ ධර්මය සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි නිරුත්තර පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ සංඝයා සිහි කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙසේ බුදුරජානන් වහන්සේ ද, ධර්මය ද, සංඝයා ද සිහි කරන්නාවූන්ට ඕනෑම හෝ තැනි ගැන්මක් හෝ ලොවුදහ ගැන්මක් හෝ තොවන්නේ ය යි.

11. 1. 4.

වෙපච්ඡතී සුත්‍රය.

250. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේඛිලු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන හේක ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ හේක:

මහණෙනි, පෙර වූ වක් කියමි. දෙවියන් හා අසුරයන්ගේ සුඛයෙක් එක්තැන් වැද සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි වෙපච්ඡතී අසුරිඳු අසුරයන් ඇමති ය: “හවත්ති, ඉදින් දෙව්දාසුරසංග්‍රාමයක් එළඹ සිටි කල්හි අසුරයෝ දිනන්නාහු නම්, දෙවියෝ පරදින්නාහු නම්, ඒ සක්දෙව්‍යුළු ගෙල පස් වැනි කොට ඇති බැඳුමෙන් බැඳ අසුරපුර මා වෙතා ගෙන එව” යි.

මහණෙනි, සක්දෙව් රජ ද තව්නිසා වැසි දෙවියන් ඇමති ය:

සචෙ මාරිසා දෙවාසුරසඛනාමෙ සමුපබ්බුලොග දෙවා ජිනෙය්‍යං, අසුරා පරාජෙය්‍යං. යෙන තං වෙපචිතති. අසුරිඤ්ඤා කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි බකිනෙහි බකිනා මම සනතිකෙ ආනෙය්‍යාථ සුඛමං සහනති¹.

තස්මිං බො පත භික්ඛවෙ සඛනාමෙ දෙවා ජිනිංසු. අසුරා පරාජිංසු. අථ බො භික්ඛවෙ දෙවා තාවතිංසා වෙපචිතති. අසුරිඤ්ඤා කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි බකිනෙහි බකිනා සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤස්ස සනතිකෙ ආනෙය්‍යං සුඛමං සහං.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ වෙපචිතති අසුරිඤ්ඤා කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි බකිනෙහි බකිනා සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤං සුඛමං සහං පච්ඡිසන්නාඤ්ච නික්ඛමන්නාඤ්ච අසඛනාහි ඵරුසාහි වාමාහි අනෙකාසනි, පරිහාසති.

අථ බො භික්ඛවෙ මානලී සඛනාහකො සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤං ගාථාය² අර්ඛනාසි:

භයා භු මථවා³ සකක දුබ්බලා⁴ නො තිතිකබ්බි,
සුඤ්ඤො ඵරුසං වාමං සමමුඛා වෙපචිතතිනොති.

[සකෙකා:]

තාහං භයා ත දුබ්බලා බමාමි වෙපචිතතිනො,
කථඤ්ඤි මාදිසො විඤ්ඤා බාලොන පටිසංයුජෙති.

භියො බාලා පභිජෙය්‍යං⁵ නො වස්ස පටිසෙධකො
තස්මා භූසෙන දණ්ඨෙන ධීරො බාලං නිසෙධයෙති.

ඵතදෙව අහං මඤ්ඤා බාලස්ස පටිසෙධනං,
පරං සංකුපිතං ඤ්ඤා යො සකො උපසම්මතීති.

[මානලී:]

ඵතදෙව තිතිකබ්බාය වජ්ජං පස්සාමි වාසව,
යද තං මඤ්ඤති බාලො භයා ම්‍යංසං තිතිකබ්බි,
අර්ඝ්ඤාරුහති⁶ දුමෙමධො ගො' ව භියො පලාසිතනති.

[සකෙකා:]

කාමං මඤ්ඤතු වා මා වා භයා ම්‍යංසං තිතිකබ්බි,
සද්දන්තරුසා අත්ථා බන්තො භියො න විජ්ජති.

යො හවෙ බලවා සන්තො දුබ්බලස්ස තිතිකබ්බි,
තමාහු පරමං බන්තං නිව්චං බමති දුබ්බලො.

අබලනතං බලං ආහු යස්ස බාලබලං බලං,
බලස්ස⁷ ධම්මගුහනස්ස පටිවත්තා න විජ්ජති.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො භූද්ධං පටිකුර්ඤ්ඤති,
කුද්ධං අපට්ඨකුර්ඤ්ඤන්තො සඛනාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභින්නමත්ථං වරති අත්තනො ව පරස්ස ව,
පරං සංකුපිතං ඤ්ඤා යො සකො උපසම්මතීති.

1. සුඛමිසහනති - මජ්ඣ. 2. ගාථාහි - මජ්ඣ. 3. මසවා - මජ්ඣ. සත.

4. දුබ්බලොසා - සත. 5. පභුජෙය්‍යං - PTS. සී. 1, 2. 6. අර්ඝ්ඤාරුහති - සත.

7. බලස්ස - සත.

පින්වත්, ඉදින් දෙව්පුරසංග්‍රාමයක් එළඹ සිටි කල්හි දෙවියෝ දිනත්තාහු නම්, අසුරයෝ පරදත්තාහු නම්, ඒ වෙළඳිනන් අසුරිඳු ගෙල පස් වැනි කොට ඇති බැමීමෙන් බැඳ සුබමා සභාවට මා වෙත ගෙන එව සි.

මහණෙනි, ඒ යුධයෙහි දෙවියෝ දිනුන. අසුරයෝ පැරදුනහ. මහණෙනි, එකල්හි තවතිසා වැසි දෙවියෝ වෙළඳිනන් අසුරිඳු ගෙල පස්වැනි කොට ඇති බැඳීමෙන් බැඳ සක්දෙවිඳු සම්පයෙහි සුබමා සභාවට ගෙනහ. මහණෙනි, එහිදී ගෙල පස්වැනි කොට ඇති බැඳීමෙන් බඳනා ලද වෙළඳිනන් අසුරිඳු සුබමා සභාවට පිවිසෙන්නා වූ ද නික්මෙන්නා වූ ද සක්දෙවිඳු හට අසහන වූ පරාම වචනයෙන් ආභෝග කෙරෙයි, පරිභව කෙරෙයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති මාතලී රියැදුරු තෙමේ සක්දෙවරජහට ගාථායෙන් කී ය:

සක්දෙවිඳුනි, වෙළඳිනන්ගේ පරාජයේ ඉදිරියෙහි අසමත් බියෙන් ඉවසහි ද? නොහොත් දුබල බැවින් ඉවසහි ද?

[සක්දෙවිඳු:]

මම වෙළඳිනන්ගේ (පරාජයේ) බියෙන් නො ඉවසමි. දුබලබැවින් ද නො ඉවසමි. මා වැනි නුවණැත්තෙක් (එබඳු) බාලයකු හා කෙසේ තම ප්‍රතිවිරුද්ධව සටන් කරන්නේ ද?

වළකන්නෙක් ඉදින් නො වන්නේ හම් අඟුනෙය් බොහෝ සෙයින් බිඳෙන්නාහු ය. එහෙයින් නුවණැත්තේ දැඩි වූ දණ්ඩනයෙන් අඟුනා වළකන්නේ ය.

සතුරු ඉතා කිපියහු දෑත යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, මම මේ සංසිද්ධ ම අඟුනා වැළැක්වීම ය සි හඟිමි.

[මාතලී:]

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි අඟුන තෙමේ යම් කලෙක ඒ ඉවසීම හඟි ද, සක්දෙවිඳුනි, ඉවසීම පිළිබඳ මේ දෙමස ම දකිමි. පලා යන ගොණකු (යට කර ගෙන යන) ගවමුලක් මෙන් නුවණ මඳ තැනැත්තේ බොහෝ සෙයින් (ඉවසන්නහු) යට කර ගෙන යයි.

[සක්දෙවිඳු:]

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි ඒකාන්තයෙන් හඟිවා හෝ, නො හඟිවා හෝ, සමාජීයෝ සමාජීය පරම කොට ඇත්තාහ. ඉවසීමට වඩා උතුම් අත්‍යාජීයෙක් තැන.

යමෙක් ඒකාන්තයෙන් බලවත් වූයේ ම දුබලයාට ඉවසා ද එය උතුම් ඉවසීම යයි කියත්. දුබල තෙමේ තිතර ඉවසයි.

අඟුනබලය යමකුගේ බලය වේ ද, බලයක් නො වූ ම එය බල යයි කියත්. ධර්මයෙන් සංවෘත වූ (කෘතන්ති) බලයට ප්‍රතිවක්‍තෘ වූවෙක් හෙවත් එය අබිබවා කියන්නෙක් තැන.

යමෙක් කිපියකුට පෙරළා කිපේ ද, එයින් ඔහුට ම නො යහපත වේ. කිපියකුට පෙරළා නො කිපෙන්නේ නො දිනිය හැකි වූ සටන දිනයි.

මෙරමා කිපියහු දෑත යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, (හෙ තෙමේ) තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙපසට ම වැඩ සාදයි.

උභින්නං තිකිච්ඡන්තානං¹ අත්තතො ව පරස්ස ව,
ජතා මෙඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඡති.

සො හි තාම භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ සකං පුඤ්ඤඵලං උප-
ථවමානො දෙවානං තාවතීංසානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජං කාරෙනො
බන්තිසොරච්චස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති “ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොහෙථ,
යං තුලො ඵලං ස්වාකක්කො ධම්මචිතයෙ පබ්බජිතා සමානා ඛමා ව
භවෙය්‍යාථ සොරතා වා”ති.

11. 1. 5.

සුභාසිතජයසුත්තං.

251. එකං සමයං භගවා ඝාවජ්ජියං විහරති ජෙතවනෙ අතාප්පිණි-
කස්ස ආරාමෙ. -පෙ- භගවා එතදවොච:

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛාමො සමුපබ්බුලොහා අහොසි. අථ බො
භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤෙ සක්කං දෙවානම්ඤං එතදවොච: හොතු
දෙවානම්ඤං, සුභාසිතෙන ජයොති. හොතු වෙපච්ඡන්ති, සුභාසිතෙන ජයොති.

අථ බො භික්ඛවෙ දෙවා ව අසුරා ව පාරිසජ්ජ ශපෙසු: ඉමෙ තො
සුභාසිතං දුබ්භාසිතං² ආජානිය්‍යන්ති.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤෙ සක්කං දෙවානම්ඤං එතදවොච:
භණ් දෙවානම්ඤං, ගාථන්ති.

එවං වුතෙන භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ වෙපච්ඡන්ති. අසුරිඤං
එතදවොච: තුලො ඛෙවන්³ වෙපච්ඡන්ති, පුබ්බදෙවා. භණ් වෙපච්ඡන්ති,
ගාථන්ති. එවං වුතෙන භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤෙ ඉමං ගාථං අහාසි:

භියෙසා බාලා පභිජ්ජෙය්‍යං තො වස්ස පටිසෙධකො,
තස්මා භුසෙන දණ්ණෙධිත ධිරො බාලං නිසෙධයෙති.

භාසිතාය බො පත භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්තිනා අසුරිඤෙන ගාථාය අසුර
අනුමොදිංසු. දෙවා තුණ්හි අහෙසු.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤෙ සක්කං දෙවානම්ඤං එතදවොච:
භණ් දෙවානම්ඤං, ගාථන්ති. එවං වුතෙන භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ
ඉමං ගාථං අහාසි:

එතදෙව අහා මෙඤ්ඤ බාලස්ස පටිසෙධනං,
පරං සංකුපිතං ඤාතො යො සතො උපසම්මතිති

භාසිතාය බො පත භික්ඛවෙ සකෙකත දෙවානම්ඤෙන ගාථාය දෙවා
අනුමොදිංසු. අසුර තුණ්හි අහෙසු.

1. තිකිච්ඡන්තං තං - PTS   2. සුභාසිතදුබ්භාසිතං - මජ්ඣං.   3. ඛෙව PTS.

යම් කෙනෙක් ධර්මයෙහි අදක්ෂ වෙද්ද, ඒ ජනයෝ තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙපසට ම වාඩි සිටින්නු අඟහ යයි හඟිත්.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙවිරජ් කෙනෙම වතාහි සිය පින්පල නිසා ජීවත් වන්නේ තවතිසාවැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු හා අධිපතිවෙ ඇති රජය කරන්නේ ඉවසීමේ හා සුරත බැවිහි ගුණ කියන සුල්ලෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මෙසේ සවාක්කාන වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවනු ම යම් ක්ෂමායෙකින් ඉවසන්නු මාදුබැව් ඇත්තනු වන්නනු තම මේ ශාසනයෙහි ලා ඒ ගුණය හොබවේ ය.

11. 1. 5.

සුභාෂිතජය සූත්‍රය.

251. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වාඩිවසන සේක. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දෙවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ වී ය. මහණෙනි, එකල්හි වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට “දෙවිඳුනි, සුභාෂිතයෙන් ජය වේවා” යි මෙය කී ය. “වෙපවිතති, සුභාෂිතයෙන් ජය-වේවා” යි (සක්දෙවිරජ් කී ය).

මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියෝ ද, අසුරයෝ ද මොහු අපගේ සුබැසි දුබැසි දුන ගන්නාහු යයි පාරිඡද්දෙන් (චිතිතකරුවන්) තැවූ හ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට “දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව” යි මෙය කී ය.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු වෙපවිතති අසුරිඳුහට වෙපවිතති, මෙහිලා තෙපි පළමුදෙව් වව. (එහෙයින්) වෙපවිතති, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි වෙපවිතති අසුරිඳු මේ ගාථාව කී ය:

වළකන්නෙක් ඉදින් නොවන්නේ නම් අඟහයෝ බොහෝ සෙයින් බිඳෙන්නාහු ය. (වැහසෙන්නාහු ය). එහෙයින් නුවණැත්තේ දැඩි වූ දණ්ඩනයෙන් අඟහයා වළකන්නේ ය.

මහණෙනි, වෙපවිතති අසුරිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි අසුරයෝ සතුටු වූහ. දෙවියෝ නිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු කෙනෙම මේ ගය කී ය:

සතුරු ඉතා කිපියනු දුන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, මම මේ සංසිද්දීම ම අඟහයා වැලැකීම යයි හඟිමි.

මහණෙනි, සක්දෙවිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි දෙවියෝ සතුටු වූහ. අසුරයෝ නිහඬ වූහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ වෙපචිතතිං අසුරිඤ්ඤ එතද-
වොච: හණ වෙපචිතති ගාථන්ති. එවං ට්‍රිතේන භික්ඛවෙ වෙපචිතති
අසුරිඤ්ඤ ඉමං ගාථං අභාසි:

එතදෙව තිතිකතාය වජ්ජං පස්සාමි වාසව,
යද්‍ය නං මඤ්ඤති බාලො හයා මසායං තිතිකතති,
අජ්ඣාරුහති දුමෙමධො ගො'ව භිකෙසා පලාසිතන්ති.

භාසිතාය බො පත භික්ඛවෙ වෙපචිතතිතා අසුරිඤ්ඤ ගාථාය අසුරු
අනුමොදිංසු. දෙවා තුණ්හි අගෙසුං.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපචිතති අසුරිඤ්ඤ සක්කං දෙවානම්ඤ්ඤ එතදවොච:
හණ දෙවානම්ඤ්ඤ ගාථන්ති.

එවං ට්‍රිතේන භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ ඉමං ගාථායො අභාසි:

කාමං මඤ්ඤතු වා මා වා හයා මසායං තිතිකතති,
සද්දත්ථපරමා අත්ථා ඛන්තසා භියෙසා න විජ්ජති.

යො හවෙ බලවා සන්තො දුබ්බලස්ස තිතිකතති,
තමාසු පරමං ඛන්තිං නිව්චං බමෙති දුබ්බලො.

අබලන්තං බලං ආහු යස්ස බාලබලං බලං,
බලස්ස ධම්මගුණස්ස පරිවන්තා න විජ්ජති.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඛං පටිකුඤ්ඤති,
කුඛං අපපටිකුඤ්ඤන්තො සම්භාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභින්නාමත්ථං වරති අත්තතො ව පරස්ස ව,
පරං සම්බුද්ධිං ඤාතො යො සතො උපසම්මති.

උභින්නං තිතිවජ්ජන්තානං අත්තතො ව පරස්ස ව,
ජනා මඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොට්ඨති.

භාසිතාසු බො පත භික්ඛවෙ සකෙකත දෙවානම්ඤ්ඤ ගාථාසු දෙවා
අනුමොදිංසු. අසුරු තුණ්හි අගෙසුං.

අථ බො භික්ඛවෙ දෙවානඤ්ඤ අසුරුතඤ්ඤ පාරිසජ්ජා එතදවොචු:
භාසිතා බො වෙපචිතතිතා අසුරිඤ්ඤ ගාථායො. තා ව බො සද්දත්ථාවචරු
සසත්ථාවචරු¹ ඉති හණ්ඨිතං ඉති විග්ගහො ඉති කලහො. භාසිතා බො පත²
සකෙකත දෙවානම්ඤ්ඤ ගාථායො. තා ව බො අද්දත්ථාවචරු අසත්ථාවචරු
ඉති අහණ්ඨිතං ඉති අවිග්ගහො ඉති අකලහො. සක්කස්ස දෙවානම්ඤ්ඤ
සුභාසිතෙන ජයොති.

ඉති බො භික්ඛවෙ සක්කස්ස දෙවානම්ඤ්ඤ සුභාසිතෙන ජයො අගොසිති.

1 සත්ථාවචරු. PTS. 2. 'පත' ඉති න දිස්සතෙ. මජ්ඣං, ඝා, PTS.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්දු වෙපවිතති අසුරිදුහට වෙපවිතති, ගාථාවක් කියවයි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි වෙපවිතති අසුරිදු මේ ගය කී ය:

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි අඟුන තෙමේ යම් කලෙක ඒ ඉවසීම හඟී ද. සක්දෙව්දුනි, ඉවසීම පිළිබඳ මේ දෙය ම දකිමි. පලා යන ගොණකු (යට කර ගෙණ යන) ගව මුළුත් මෙන් නුවණ මද තැනැත්තෙක් බොහෝ සෙයින් (ඉවසන්නාවු) යට කර ගෙණ යයි.

මහණෙනි, වෙපවිතති අසුරිදු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි අසුරයෝ සතුටු වූහ. දෙවියෝ නිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිදු සක්දෙව්දුහට දෙව්දුනි, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙව්දු මේ ගාථා කී ය:

මේ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් මට බියෙන් ඉවසා යයි හඟීවා හෝ, තොහඟීවා හෝ, සමානාදියේ සමානාදිය පරම කොට ඇත්තාහ. ඉවසීමට වඩා උතුම් අත් අරුතෙක් තැන.

යමෙක් ඒකාන්තයෙන් බලවත් වූයේ ම දුබලයාට ඉවසා ද, එය උතුම් ඉවසීම යයි කියත්. දුබල තෙමේ නිතර ඉවසයි.

අඟුනබලය යමකුගේ බලය වේ ද, බලයක් නොවූ ම එය බලය යි කියත්. ධර්මයෙන් සංවෘත වූ (කෘතන්ති) බලයට ප්‍රතිවක්‍ෂණය වූවෙක් හෙවත් එය අබිබවා කියන්නෙක් තැන.

යමෙක් කිපියකුට පෙරළා කීපේ ද එයින් ඔහුට ම නොයහපත වේ. කිපියනුට පෙරළා නොකීපෙන්නේ නොදිනිය හැකි වූ සටන දිනයි.

මෙරළා කිපියනු දූත යමෙක් සිති ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, (හෙ තෙමේ) තමනට ද මෙරළානට ද යන දෙපසට ම වැඩ සාදයි.

යම් කෙනෙක් ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වෙද්ද, ඒ ජනයෝ තමනට ද මෙරළානට ද යන දෙපසට ම වැඩ සදන්නාවු අඟුන යයි හඟිත්.

මහණෙනි, සක්දෙව්දු විසින් ගාථා කියන ලද කල්හි දෙවියෝ සතුටු වූහ. අසුරයෝ නිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියන්ගේත් අසුරයන්ගේත් පාරිශ්‍රදයෝ (විනිසකරුවෝ) මෙය කීහ. වෙපවිතති අසුරිදු විසින් ගාථාවෝ කියන ලදහ. ඒ ගාථාවෝ වතාහි සද්දණ්ඩයන් ඇසිරි ඇතියහ. සහසත්‍රයන් ඇසිරි ඇතියහ. හණ්ඩන මෙසේය, විග්‍රහ මෙසේය, කලහ මෙසේය කියායි. සක්දෙව්දු විසින් ද ගාථාවෝ කියන ලදහ. ඒ ගාථාවෝ වතාහි දඩුමුගුරු සහිත පාවතුම් ඇත්තවූන් පිළිබඳ නොවෙත්. අවි සහිත පාවතුම් ඇත්තවූන් පිළිබඳ නොවෙත්. අහණ්ඩන මෙසේය, අවිග්‍රහ මෙසේය, අකලහ මෙසේය කියායි. (එහෙයින්) සක්දෙව්දුහට සුභාෂිතයෙන් ජය වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ සක්දෙව්දුහට සුභාෂිතයෙන් ජය විය.

11. 1. 6.

කුලාවකසුතනං.

252 ආවජ්ඣයං-

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛිතාමො සමුපබ්බුලොහා අහොසි. තස්මිං
බො පත භික්ඛවෙ සඛිතාමෙ අසුරා ජිනිංසු. දෙවා පරාජංසු.

පරාජිතා ව¹ බො භික්ඛවෙ දෙවා අපායංසෙව උත්තරෙන මුඛා,
අභියංසෙව නෙ අසුරා. අථ බො භික්ඛවෙ සන්නො දෙවානම්ඤෙ මානලී-
සඛිතාහකං භාජාය අජ්ඣිභාසි:

කුලාවකා මානලී සිමබ්ලිසමිං ඊසාමුබෙන පරිවජ්ජයස්ස,
කාමං වජාම අසුරෙසු පාණං මාසිමෙ දිජා විකුලාවකා² අහෙසුනති.

ඵවං හඤ්ඤානවාති බො භික්ඛවෙ මානලී සඛිතාහකො සකකස්ස දෙවා-
නම්ඤස්ස පටිසසුචා සහස්සසුතනං ආජඤ්ඤරථං පච්චුදවනෙනසි.

අථ බො භික්ඛවෙ අසුරානං ඵතදහොසි: පච්චුදවනො බො දුති සකකස්ස
දෙවානම්ඤස්ස සහස්සසුතො ආජඤ්ඤරථො. දුතියමිධි බො දෙවා අසුරෙති
සඛිතාමෙස්සනතිති භිතා අසුරපුරමෙව පාවිසිංසු.

ඉති බො භික්ඛවෙ සකකස්ස දෙවානම්ඤස්ස ධම්මෙනෙව ජයො අහොසි.

11. 1. 7.

නදුබභියසුතනං.

253 ආවජ්ඣයං-

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකකස්ස දෙවානම්ඤස්ස රහොනගස්ස පටිසලුචි-
තස්ස ඵවං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: යොපි මෙ අස්ස පච්චජචිකො³
තස්ස පාහං න දුබ්බෙත්ථනති.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපචිතති අසුරිඤෙ සකකස්ස දෙවානම්ඤස්ස වෙතසා
වෙතොපරිචිතකකම්ඤ්ඤාය යෙන සකකො දෙවානම්ඤෙ තෙනුපසඛිකමි.

අඤ්ඤා බො භික්ඛවෙ සකකො දෙවානම්ඤෙ වෙපචිතතිං අසුරිඤං දුරතොව
ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන වෙපචිතතිං අසුරිඤං ඵතදවොච: තිට්ඨ වෙපචිතති
ගතිතොසිති.

යදෙව තෙ මාරිස පුබ්බෙ විතනං තදෙව චං මාරිස පභාසිති⁴. අපස්ස
ච මෙ වෙපචිතති අදුබ්භායාති.

1. 'ව' ඉති නච්චි - PTS 2. විකුලා වා - සො. 3. සුපච්චිකො - ලෙසං. 4. තදෙව
චං මා පජභාසිති - මජ්ඣං, චං මාරිස ජභාසිති - සො. තදෙව චං මා පභාසිති - PTS.

11. 1. 6.

කුලාචක සූත්‍රය.

252 සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දෙවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඒ සංග්‍රාමයෙහිදී අසුරයෝ දිනූහ. දෙවියෝ පැරදුහ.

මහණෙනි, දෙවියෝ පැරදුනාහු උතුරුදිග බලා පලා ගියාහු ම ය. අසුරයෝ ඔවුන් ළඟ බැඳ ගියාහු ම ය. මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු මාතලී රියදුරුහට ගාථායෙන් කීය:

මාතලී, හිමුල්වෙතෙහි (ගුරුඵ) කැදලී වේ. (ඔවුන්) රියහිසින් දුරු කරව. ඒකාන්තයෙන් අසුරයන් කෙරෙහි ප්‍රාණය හරිමු. මේ පක්ෂිහු (ගුරුඵ පොව්වෝ) තහමක් තට කැදලී ඇති වෙත්වා යි.

මහණෙනි “එසේය, මුඛට සෙනෙක් වේව”යි මාතලී රියාදුරු සක්දෙව්දුහට පිළිතුරු දී සහසුසුකත ආජන්‍යරථය වටාලා පැදූවී.

මහණෙනි, එකල්හි අසුරයන්ට මේ සිත විය. දන් සක්දෙව්දුගේ සහසුසුකත ආජන්‍යරථය වටා වැටින. (එහෙයින්) දෙවනවට දු දෙවියෝ අසුරයන් හා යුද කරන්නාහ යි ඔහුට පැමිණියාහු අසුරපුරට ම පිවිසිය හ. මහණෙනි, මෙසේ සක්දෙව්දුහට දූහැමින් ම ජය වී ය.

11. 1. 7.

නිදුබන්ධ සූත්‍රය.

253 සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. එකලා වූ විවේකයෙන් යුත් සක්දෙව්දුහට “මාගේ යම් පසම්බුරෙක් වන්නේ තම් ඔහුටද මම ද්‍රෝහ නොකරන්නෙමි”යි මෙබඳු චිත්තපරිවිතකීයෙක් පහළ විය.

මහණෙනි, එකල්හි වේපච්ඡානි අසුරිඳු තමසිතින් සක්දෙව්දුගේ චිත්තපරිවිතකීය දූත සක්දෙව්දු වෙත එළඹියේ ය.

මහණෙනි, සක්දෙව්දු එන්නා වූ වෙපච්ඡානි අසුරිඳු දුරදී ම දැක්කේ ය. දූත වේපච්ඡානි අසුරිඳුහට “වෙපච්ඡානි සිඛුව (කෝ) ගන්නා ලද්දෙහිය”යි මෙය කී ය.

නිදුකාතෙනි, පෙර මුඛට යම් සිතෙක් වී ද, නිදුකාතෙනි, මුඛ ඒ සිත ම පහ කළහු ද? වෙපච්ඡානි, මට ද්‍රෝහ නොකරණ. බවට දිවුරව.

යං මුසාභණ්ණො පාපං යං පාපං¹ අරිසුපවාදිනො,
 මිත්තද්දනො ව යං පාපං යං පාපං අකතඤ්ඤානො,
 තමෙව පාපං ජුසති² යො තෙ දුබ්භෙ සුජල්පතිති.

11. 1. 8.

වෙරොචනඅසුරිඤ්ඤාසුතනං.

254 සාවකථායං—

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා දිවාචිහාරගතො හොති පටිසලලීනො.
 අථ ඛො සමන්තා ව දෙවාතමිඤ්ඤ වෙණ්වනො ව අසුරිඤ්ඤ යෙන භගවා
 තෙත්‍රපසංඝමිංසු. උපසංඝමිත්තා පච්චෙකං ආරාමාහා අට්ඨංසු. අථ ඛො
 වෙරොචනො අසුරිඤ්ඤ භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අහාසි:

වායමෙපෙව සුරිසො යාව අත්ඨස්ස නිප්ථදා,
 නිප්ථන්තසොතිනො අත්ථා³ වෙරොචනවචො ඉදන්ති.

[සකෙකා:]

වායමෙපෙව සුරිසො යාව අත්ඨස්ස නිප්ථදා,
 නිප්ථන්තසොතිනො අත්ථා³ බන්තාහි භියොහි න විජ්ජතිති.

[වෙරොචනො:]

සබ්බෙ සත්තා අත්ථජාතා තත්ථ තත්ථ යථාරහං,
 සංයොගපරමානෙව සමෙහාගා සබ්බපාණීනං,
 නිප්ථන්තසොතිනො අත්ථා³ වෙරොචනවචො ඉදන්ති.

[සකෙකා:]

සබ්බෙ සත්තා අත්ථජාතා තත්ථ තත්ථ යථාරහං,
 සංයොගපරමානෙව සමෙහාගා සබ්බපාණීනං,
 නිප්ථන්තසොතිනො අත්ථා බන්තාහි භියොහි න විජ්ජතිති.

11. 1. 9.

අරඤ්ඤායනනිඤ්ඤාසුතනං.

255. සාවකථායං—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සම්බුද්ධා ඉසයො සීලවනොහි කල්‍යාණධම්මා
 අරඤ්ඤායනෙන පණ්ණකුටීසු සමමිත්ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා ව
 දෙවාතමිඤ්ඤ වෙසවිනති ව අසුරිඤ්ඤ යෙන තෙ ඉසයො සීලවනොහි
 කල්‍යාණ ධම්මා තෙත්‍රපසංඝමිංසු.

අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙසවිනති අසුරිඤ්ඤ අවලීයො⁴ උපාහනා ආරො-
 හිත්වා බහං ඔලුගෙහනා ජනෙනා ධාරියමානෙන අගභාතරෙන අස්සමං
 පටිසිත්වා තෙ ඉසයො සීලවනෙන කල්‍යාණධම්මෙ අපබ්බාසමිතො කරිත්වා
 අතිකාමි.

1. 'පාපං' ඉති හස්ති - සහ. 2. ජුසතු - මජ්ඣ. - සහ. 3. නිප්ථන්තසොතිනො අත්ථා -
 මජ්ඣ. - PTS 4. පටලිපයා - මජ්ඣ.

බොරු කියන්නාහට යම් පවෙක් වේ ද, ආයෙඝාපවාද කරන්නාහට යම් පවෙක් වේ ද, මිත්‍රද්‍රෝහියාට යම් පවෙක් වේ ද, අකාතඥයාට යම් පවෙක් වේ ද, සක්දෙවිදුනි, යමෙක් මුඛට ද්‍රෝහ කෙරේ නම් එබඳු පවක් ම (හෙ තෙමේ) සපයී කෙරෙයි (ලබයි).

11. 1. 8.

වෙරොවන අසුරිඥ සුත්‍රය.

254 සැවැත්තුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරණයට වැඩි සේක් පිළිසලන ඇතිසේක. ඉක්බිති සක්දෙවිදු ද වෙරොවන. අසුරිඳු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ. එළඹි වෙත වෙත දොරබා ඇසුරු කොට සිටියහ. එකල්හි වෙරොවන අසුරිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

අභීතිෂ්‍යතරිය තෙක් පුරුෂ තෙමේ වැයම් කරන්නේ ම ය. අභීයෝ නිෂ්පතරිය නිසා හොබනසුලු වෙත්. මේ වෙරොවන අසුරිඳුගේ බස යි.

[සක්දෙවිදු:]

අභීතිෂ්‍යතරිය තෙක් පුරුෂ තෙමේ වැයම් කරන්නේ ම ය. අභීයෝ නිෂ්පතරිය නිසා හොබනසුලු වෙත්. ඉවසීමට වඩා වැඩිසිටි අරුතෙක් තැන. (මේ සක්දෙවිදුගේ බසයි.)

[වෙරොවන:]

සියලු සත්‍යයෝ ඒ ඒ තත්ති සුදුසු පරිද්දෙන් හටගත් කටයුතු ඇත්තෝ ය. සියලු සතුන්ගේ සමෝගයෝ සංයෝගය පරම කොට ඇත්තෝ ම ය. අභීයෝ නිෂ්පතරිය නිසා බබලනසුලු වෙත්. මේ වෙරොවන අසුරිඳුගේ බස යි.

[සක්දෙවිදු:]

සියලු සත්‍යයෝ ඒ ඒ තත්ති සුදුසු පරිද්දෙන් හටගත් කටයුතු ඇත්තෝ ය. සියලු සතුන්ගේ සමෝගයෝ සංයෝගය පරම කොට ඇත්තාහු ම ය. අභීයෝ නිෂ්පතරිය නිසා හොබනාහු වෙත්. ඉවසීමට වඩා වැඩිසිටි අරුතෙක් තැන. (මේ සක්දෙවිදුගේ බසයි.)

11. 1. 9.

අරඤ්ඤයනනඉසි සුත්‍රය.

255. සැවැත්තුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සිල්වත් කලණදහම් ඇති බොහෝ රුසිහු වතසෙනසුතෙක පන්සල්හි වෙසෙත්. මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙවිදු ද වෙරොවන අසුරිඳු ද සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිත් වෙත එළඹිය හ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙරොවන අසුරිඳු කීප පටක් ඇති වහන් තැගි කඩුව එල්ලා ගෙණ දරණු ලබන ජිත්‍රයෙන් යුක්ත ව ප්‍රධාන දොර-වූවෙත් අසුරවට පිවිස සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිත්ව නිගරු කොට නික්ම ගියේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො භික්ඛවෙ සකකා දෙවානම්ඤ්ඤ අවලියො උපාහතා ඔරො-
තිනා ඛග්ගං අඤ්ඤාසං දන්වා ඡතනං අපනාමෙති ආරෙතෙව අස්සමං
පවිසිති තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මෙ අනුචාතං පඤ්ඤාප්පිකො
තම්ඤ්ජානො අට්ඨාසි. අථ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණ-
ධම්මා සකකා දෙවානම්ඤ්ඤ ගාථාය අජ්ඣාසාසිංසු:

ගඤ්ඤා ඉසිනං චිරදික්ඛිතානං¹ කායා වුතො ගවජති ලොපුතෙන,
ඉතො පටිකකම්ම² සහසසතෙනත ගඤ්ඤා ඉසිනං අසුචි දෙවරුජාති.

ගඤ්ඤා ඉසිනං චිරදික්ඛිතානං¹ කායා වුතො ගවජතු³ ලොපුතෙන,
සුචිත්‍රපුප්ථං සිරසම්මං ව ලොං ගඤ්ඤා එතං පටිකකම්ම හතෙන,
ත හෙජථ දෙවා පටිකකල්‍යාණඤ්ඤානොති.

11. 1. 10.

ඉසයොසමුද්දාසසුතනං.

256. සාවජජියං—

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ සම්බහුලා ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා
සමුද්දානිරෙ පණ්ණකුච්ඡු සමනෙති.

තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛයාමො සමුපබ්බුලො
අහොසි. අථ බො භික්ඛවෙ තෙසං ඉසිනං සීලවනානං කල්‍යාණධම්මානං
එතදහොසි. ධම්මකා බො දෙවා, අධම්මකා අසුරා. සියා පි තො අසුරතො
හයං. යනානුත මයං සම්බරං අසුරිඤ්ඤ උපසඛකමිති අහයදකම්ඤ්ඤ
යාවෙය්‍යාමාති.

අථ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා සෙය්‍යථාපි
තාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං
සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව සමුද්දානිරෙ පණ්ණකුච්ඡු අනතරහිතා සමාරය්‍ය
අසුරිඤ්ඤ පමුඛෙ⁴ පාතුරහෙසුං. අථ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො
කල්‍යාණධම්මා සම්බරං අසුරිඤ්ඤ ගාථාය අජ්ඣාසාසිංසු:

ඉසයො සම්බරං පනතා යාවනති අහයදකම්ඤ්ඤ,
කාමං කරොති⁵ තෙ දභුං හයය්‍ය අහයය්‍ය වාති.

ඉසිනං අහයං තජ්ඣ දුට්ඨානං සකකසෙවිතං,
අහයං යාවමානානං හයමෙව දදුම් වොති.

අහයං යාවමානානං හයමෙව දදුසි තො,
පටිග්ගණ්ණාම තෙ එතං අකකයං⁶ හොභු තෙ හයං.

යාදිසං වපතෙ ඛිජං තාදිසං හරතෙ එලං,
කල්‍යාණකාරී කල්‍යාණං පාපකාරී ව පාපකං,
පටුතනං තාත තෙ ඛිජං එලං පව්වනුභොසසිති.

1. චිරදික්ඛිතානං - ස්‍යා. 2. පටිකකම්ම - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS. 3. ගවජති - සිමු ස්‍යා
4. සමුඛෙ - මජ්ඣ. 5. කාමං කරොති - සිමු. කරොසි - ස්‍යා. 6. අහයං - ස්‍යා.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්වරු කීප පටක් ඇති වහනින් බැස කඩුව අත් කෙතකුත්ට දී ඡත්‍රය බඩා තබා දෙව්වරුන් ම අසපුවට පිවිස සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිත් නමදිමින් යටිසුළඟෙහි බඳැදිලි ව සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සක්දෙව්වරුන්ට ගාථායෙන් කීහ.

බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි සමාදන් වූ චුත ඇති සෘෂිත්ගේ කයින් ව්‍යුත වූ (සිරුරු) ගඳ සුළඟින් හමයි. ශක්‍රය, මෙයින් ඉවත් වව. දෙව්වරු, සෘෂිත්ගේ (සිරුරු) ගඳ අපවිත්‍ර ය.

බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි සමාදන් වූ චුත ඇති සෘෂිත්ගේ කයින් ව්‍යුත වූ (සිරුරු) ගඳ සුළඟින් හමාවා. වහන්ස, මේ ගඳ හිසෙහි (පළඳනා ලද) විසිතුරු කුසුම් ඇති මල්දමක් මෙන් කැමැත්තමු. දෙවියෝ මෙහි පිළිතුල් ය යන හැඟීම් ඇත්තෝ තොම වෙත්.

11. 1. 10.

ඉසයොසමුද්දක සුත්‍රය.

256. සැමැත්තුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සිල්වත් කලණදහම් ඇති බොහෝ සෘෂිහු මුහුදුතොර පත්සල්හි වෙසෙත්.

මහණෙනි, එකල්හි දේවාසුරසංක්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිත්ට “දෙවියෝ දූහැමිය හ. අසුරයෝ තො දූහැමිය හ. අපට අසුරයන්ගෙන් බියෙක් විය හෙයි. අපි සම්බර අසුරිඳු වෙත එළඹ අභයදානය යදින්නමෝ තම මැනවැ”යි මේ සිත විය.

මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු යම්යේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම මුහුදුතොර පත්සල්හි අතුරුදන් වූවාහු සම්බර අසුරිඳු ඉදිරියෙහි පහළ වූහ. මහණෙනි, එකල්හි සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සම්බර අසුරිඳුහට ගාථායෙන් කීහ.

සෘෂිහු සම්බර වෙත පැමිණියාහු අභයදානය යදිත්. භය දෙන්නට හෝ අභය දෙන්නට හෝ (සමත් වූ) මුඛව කැමැත්තක් කළ මැනව.

(අපට) විරුඬ වූ ශක්‍රයා සෙවුනා වූ සෘෂිත්ට අභයෙක් නැත. අභය ඉල්ලන්නාවූ තොපට බිය ම දෙමි.

අභය ඉල්ලන්නා වූ අපට බිය ම දෙන්නෙහි ය. තොපගේ මේ කීම පිළිගනිමු. තොපට බිය ක්‍ෂය නො වේවා.

යම් බඳු බිජ්වටක් වපුරු ද, එබඳු පල හැර ගනිමි. යහපත් ක්‍රියා කරණ තැනැත්තේ යහපත් විපාක ලබයි. පාපක්‍රියා කරණ තැනැත්තේ ලාමක-විපාක ලබයි. දරුව, තා විසින් බිජ්වටක් වපුරණ ලදී. එහි එලය විඳිනෙහි ය.

අථ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මො ඥාතො, අසුරිඤ්ඤං අභිසම්භාවො¹ සෙය්‍යථාපි තාම බලවා සුරිසො සමම්ඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය. එවමෙව සමඛරස්ස අසුරිඤ්ඤං පමුඛෙ අනතරංගිතා සමුද්දානීරෙ පණ්ණකුටිසු පාතුරහෙසුං.

අථ බො භික්ඛවෙ සමඛරො අසුරිඤ්ඤං තෙහි ඉසිති සීලවනොති කල්‍යාණධම්මෙති අභිසම්භාවො රතනීයා සුදං තික්ඛතං උබ්බිජ්ජති.²

සුචිරවග්ගො පඨමො.

තත්‍ර, අදානං:

සුචිරං සුසීමඤ්ඤව ධජග්ගං වෙපවිතනිතො,
සුභාසිතං ජයඤ්ඤව කුලාවකං ත උබ්බිසං,
වෙරෙවන අසුරිඤ්ඤ ඉසයො අරඤ්ඤකඤ්ඤව ඉසයො ව සමුද්දාකාති.

2. සන්තවනවග්ගො

11. 2. 1.

දෙවා[සන්තවනපද]සුතනං.³

257. එකං සමයං භගවා ඤාචන්ද්‍රියං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-කස්ස ආරාමෙ.

තත්‍ර බො -පෙ- භගවා එතදවොච: සක්ඛාස්ස භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤ්ඤං පුබ්බෙ මුක්ඛස්සගුතස්ස සත්ත වතපදාති⁴ සමන්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නතා සකෙකා සක්ඛතනං අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත වතපදාති? යාවජ්චං මාතාපෙතතිහරො අස්සං. යාවජ්චං කුලෙජෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්ඨවාචො අස්සං. යාවජ්චං අපිසුණ්වාචො අස්සං. යාවජ්චං විගතමුලමචේරෙන වෙනසා අභාරං අජ්ඣාවසෙය්‍යං, මුත්තවාගො පයභ:පාණී වොස්සග්ගරතො යාවයොගො දුතසංවිහාරතො. යාවජ්චං සච්චවාචො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධිතො අස්සං. සවෙපි මෙ කොධො උපපජ්ජෙය්‍ය බිප්පමෙව නං පටිවිනෙය්‍යනති. සක්ඛාස්ස භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤ්ඤං පුබ්බෙ මුක්ඛස්සගුතස්ස ඉමාති සත්ත වතපදාති සමන්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං. යෙසං සමාදින්නතා සකෙකා සක්ඛතනං අජ්ඣගාති.

මාතාපෙතතිහරං ජනතුං කුලෙජෙට්ඨාපවාසිතං,
සණ්ඨං සබ්බසමාසං පෙසුණෙය්‍යප්පාසිතං,
මචේරජිවිතයෙ සුත්තං සච්චං කොධාතිභුං තරං,
තං වෙ දෙවා තාවතියා ආහු පපුරිසො ඉතිති.

1. අභිසම්භාවො - සිමු. ස්‍යා. PTS. 2. උබ්බිජ්ජති - මජ්ඣ. PTS උබ්බිසි - සි 1, උබ්බිසි - සි 2. 3. වතපදසුතන - මජ්ඣ. 4. වතතපදාති - ස්‍යා.

මහණෙනි, ඉක්බිති, සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සමබර අසුරිඳුහට සාප කොට යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම සමබර අසුරිඳුගේ හමුවෙහි අතුරුදන් වුවාහු මුහුදුතෙර පන්සල්හි පහළ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂින් විසින් සාප කරණ ලද සමබර අසුරිඳු තෙමේ රු තුන්යලක් තැනි ගෙණ තැනී සිටී.

සුචිර වර්ගය පළමුවැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

සුචිර, සුසීම, ධජගහ, වෙපච්ඡති, සුභාසිතජය, කුලාවක, තදබන්ධය වෙරොවනඅසුරිඳු, ඉසයොආරඤ්ඤක, ඉසයොසමුද්දක යන සූත්‍ර දශයෙකි.

2. සහකරු වර්ගය.

11. 2. 1.

දෙවා[සහකරුවන්] සූත්‍රය.

257. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක:

එහිදී ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහණෙනි, පෙර-මිනිස් වූ සක්දෙව්දු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් සමාත්තයහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වත පද කෙනෙක් ද? යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් ප්‍රසින්නෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්නෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් මිහිරිවදන් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පිසුණුවදන් කැත්තෙමි වන්නෙමි. මුදන ලද කෘත ඇත්තෙමි, දන් දෙනු පිණිස දෙවු අත් ඇත්තෙමි, දීමෙහි ඇලුනෙමි, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙමි, දානයෙහිත් සංවිභාගයෙහිත් ඇලුනෙමි, දිවිහිමියෙන් පහවූ මසුරු ලිපිත් යුත් සිතින් යුක්ත ව ගිහිගෙයි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සැබෑ තෙපුල් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ තොකරන්නෙමි වන්නෙමි. ඉදිනු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙමි යි. මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙව් රජ විසින් මේ සත් ව්‍යාපදයෝ මොනවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

මවුපියන් ප්‍රජනා කුලදෙවුවන් පුදන මෘදු ප්‍රිය තෙපුල් බණන කේලමින් වැළකුනු මසුරුලෙ දුරුකිරීමෙහි යෙදුනු සැබෑ තෙපුල් බණන ක්‍රෝධය මැඩලන සුලු ඒ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයෙකැයි තව්තිසාවැසි දෙවියෝ කියත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. 2. 2.

[දුතිය] දෙවා[සත්තවතපද]සුතනං.¹

258. ²එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු -පෙ-³ එතදවොච:

සඤ්ඤා භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සගුණො සමානො මණො
නාම මාණවො අහොසි. තස්මා මසවාති වුවවති. සකෙකා භික්ඛවෙ
දෙවානම්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සගුණො සමානො පුරෙ පුරෙ⁴ දුතං අදුසි. තස්මා
පුරිඤ්ඤෙති වුවවති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සගුණො
සමානො සකකච්චං දුතං අදුසි. තස්මා සඤ්ඤාති වුවවති. සකෙකා
භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සගුණො සමානො ආවසථං අදුසි. තස්මා
වාසමොති වුවවති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤෙ සහස්සමපි අන්තං
මුහුතෙතත විනෙතති. තස්මා සහස්සකෙතති වුවවති. සකකස්ස භික්ඛවෙ
දෙවානම්ඤස්ස සුජා නාම අසුරකඤ්ඤ පජාපති. තස්මා සුජමානීති
වුවවති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤෙ දෙවානං තාවතියානං ඉස්සරියාති-
පච්චං රජජං කාරෙති.⁵ තස්මා දෙවානම්ඤෙති වුවවති.

සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤස්ස පුබ්බෙ මනුස්සගුණස්ස සත්තවතපදාති
සමත්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං. යෙසං සමාදින්නත්තා සකෙකා සකකත්තං
අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත වතපදාති: යාවජ්චං මානාපෙතතිහරො අස්සං. යාවජ්චං
කුලෙජෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්ඨවාමො අස්සං. යාවජ්චං අපිපුණං-
වාමො අස්සං. යාවජ්චං විගතමලමචෙජ්රෙන වෙනසා අගාරං අජ්ඣාවසෙය්‍යං,
මුත්තවාගො පයතපාණී වොස්සගාරතො යාවයොගො දුතසංවිහාරතො.
යාවජ්චං සච්චවාමො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධිතො අස්සං. සවෙපි මෙ
කොඛො උපපජෙය්‍ය ඛිප්පමෙව නං පටිවිතෙය්‍යන්ති. සකකස්ස භික්ඛවෙ
දෙවානම්ඤස්ස පුබ්බෙ මනුස්සගුණස්ස ඉමාති සත්ත වතපදාති සමත්තාති
සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නත්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගාති.

මානාපෙතතිහරං ජනතුං කුලෙජෙට්ඨාපවාසිතං
සණ්ඨං සබ්බසම්මාසං පෙසුණෙය්‍යප්පහාසිතං
මචෙජ්රවිතයෙ සුතනං සච්චං කොඛාභිතුං තරං
තං වෙ දෙවා තාවතියා ආහු සපුරිසො ඉතීති.

11. 2. 3.

මහාලි[සත්තවතපද]සුතනං.⁶

259. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා මහාලියං විහරති මහාවනෙ
කුටාගාරසාලායං. අථ බො මහාලි⁷ ලිච්ඡවි⁸ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තං නිසීදි.

1. සකකාමසුතනං - මජ්. 2. සාවඤ්ඤං - මජ්. 3. -පෙ-, න දිස්සති.
මජ්., PTS. 4. පුරෙති භජිද්ව චුතතං - ස්‍යා, මජ්. PTS. 5. කාරෙසි - සිඛු.
6. මහාලිසුතනං - මජ්. 7. මහාලි - ස්‍යා. 8. ලිච්ඡවි - මජ්., ස්‍යා.

11. 2. 2.

[දෙවන] දේවා [සත්තවතපද] සූත්‍රය.

258. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන තම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසුන්ට ... මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, සක්දෙව්‍රජ පෙර මිනිස් වූයේ මහ නම් මාණවකයෙක් වී ය. එහෙයින් “මහවතනු”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙව්‍රජ පෙර මිනිස් වූයේ පළමු පළමු දන් දිනි. එහෙයින් “පුරිඤ්ඤ”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙව්‍රජ පෙර මිනිස් වූයේ සකස් කොට දන් දිනි එහෙයින් “සකක”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙව්‍රජ පෙර මිනිස් වූයේ ආවාස දිනි. එහෙයින් “වාසව”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙව්‍රජ අරුත් දහසකුණු මොහොතින් සිතයි. (දකිසි) එහෙයින් “සහසාසක”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙව්‍රජ හට සුජා නම් අසුර කන්‍යාවක් පජාපති (බිරිඳ) ය. එහෙයින් “සුජවපති” යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙව්‍රජ තව්තිසා වැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අධිපති බව ඇති රජය කරයි. එහෙයින් “දෙව්‍යතමඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙව්‍රජ විසින් සත්වතපද කෙනෙක් මොනවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වතපද කෙනෙක් ද යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් පුසින්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් මුදුවදන් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පිසුණුබස් නැත්තෙමි වන්නෙමි. මුදන ලද ක්‍යාග ඇත්තෙමි, පවිත්‍ර කරණ ලද අත් ඇත්තෙමි, දන් දීමෙහි ඇලුනෙමි, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙමි, දානයෙහි හා සංවිභාගයෙහි ද ඇලුනෙමි, දිවිහිමියෙන් පහ වූ මසුරුමල ඇති සිතීන් සුකත ව හිඟියෙහි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සබවස ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ නොකරන්නෙකිමි වන්නෙමි. ඉදිනුදු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙමි යි. මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙව්‍රජ විසින් මේ සත්වතපදයෝ මොනවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ යි.

මවුපියන් පුස්තා, කුලදෙවුවන් පුදන, මුදුපියතෙපුල් බණන, පිසුණු-බසින් වැළකුනු, මසුරුමල දුරු කිරීමෙහි යෙදුනු, සබවස් බණන, ක්‍රෝධය මැඬලන සුලු ඒ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයෙකැයි තව්තිසා වැසි දෙවියෝ කියති.

11. 1. 3.

මහාලී [සත්තවතපද] සූත්‍රය.

259. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි මහවෙතෙහි කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මහාලී ලිච්ඡවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහාලී ලීච්ඡි හගවන්තං එතදවොච: දිට්ඨො, වො¹ හන්තෙ සකෙකා දෙවානමිද්දෙති. දිට්ඨො මෙ මහාලී සකෙකා දෙවානමිද්දෙති.

සො හි නුත හන්තෙ සකකපතිරුපකො හවිස්සති. දුග්ගසො හි හන්තෙ සකෙකා දෙවානමිද්දෙති.

සකකඤ්චාහං මහාලී පජාතාමි, සකකකරණෙ ව ධම්මෙ. යෙසං ධම්මානං සමාදින්නත්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගා, තඤ්ච පජාතාමි.

සකෙකා මහාලී දෙවානමිද්දෙ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො මණො තාම මාණවො අහොසි. තස්මා “මසවාති” වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිද්දෙ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො පුරෙ පුරෙ දුතං අදසි. තස්මා පුරිඤ්ඤෙති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිද්දෙ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො සකකච්චං දුතං අදසි. තස්මා සකෙකාති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිද්දෙ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො ආවසථං අදසි, තස්මා වාසවොති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිද්දෙ සහස්සම්පි අත්තං මුහුත්තෙන වින්නති. තස්මා සහස්සකෙකාති වුච්චති. සකකස්ස මහාලී දෙවානමිද්දස්ස සුජා තාම අසුර-කඤ්ඤ පජාපතී. තස්මා සුජාමතීති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිද්දෙ දෙවානං තාවතීංසානං ඉස්සරියාඨිපච්චං රජජං කාරෙති. තස්මා දෙවානමිද්දෙති වුච්චති.

සකකස්ස මහාලී දෙවානමිද්දස්ස පුබ්බෙ මනුස්සභූතස්ස සත්ත වතපදාති සමත්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නත්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත වතපදාති: යාවජ්චං මාතෘපෙත්තිහරො අස්සං, යාවජ්චං කුලෙපෙට්ඨාපවාසී අස්සං, යාවජ්චං සණ්ඛවාදො අස්සං, යාවජ්චං අපිපුණ්ණවාදො අස්සං, යාවජ්චං චිගතමලවෙණරෙන වෙනසා අගාරං අජ්ඣාචසෙය්සං, මුත්තවාගො පයතපාණී වොස්සගාරතො යාවයොගො දුතසංචිතාගාරතො, යාවජ්චං සච්චවාදො අස්සං, යාවජ්චං අකෙකාධිනො අස්සං, සචෙපි මෙ කොධො උපපජේය්ස, ඛිපපමෙව නං පටිච්ඡෙනෙය්සත්ති.

සකකස්ස මහාලී දෙවානමිද්දස්ස පුබ්බෙ මනුස්සභූතස්ස ඉමාති සත්ත වතපදාති සමත්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නත්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගාති.

මාතෘපෙත්තිහරං ජනතුං කුලෙපෙට්ඨාපවාසිතං
සණ්ඛං සබ්බසම්මාසං පෙසුණෙය්සප්පහායිතං
මවෙණරචිතයෙ යුත්තං සච්චං කොධාභිභූං තරං
තං වෙ දෙවා තාවතීංසා ආහු සපසුරිසො ඉතීති.

1 දිට්ඨො ඛො හන්තෙ හගවතා - ම.ජ.ස., දිට්ඨො නො - PTS.

එකත්පසෙක හුන් මහාලී ලිච්ඡවී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේය: වහන්ස, මුඛවහන්සේ විසින් සක්දෙවිඳු දක්නා ලද්දේද? මහාලී, මා විසින් සක්දෙවිඳු දක්නා ලද්දේ ය.

වහන්ස, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ශක්‍රපුත්‍රිථක විය හෙයි. වහන්ස, සක්දෙවිඳු දැකීමට දුෂකර ය. එහෙයිනි.

මහාලී, මම ශක්‍රයා ද දනිමි ශක්‍රකාරක ධර්ම ද දනිමි. යම් දහම් කෙනකුත් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පාමිණියේ නම් එ ද දනිමි

මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම මස නම් මාණවකයෙක් විය. එහෙයින් “මසවනතු” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම පළමු පළමු දන් දිනි. එහෙයින් “පුරිඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම සකසා දන් දිනි. එහෙයින් “ශක්‍ර” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම ආවාස දිනි. එහෙයින් “වාසව” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු අරුත් දහසකුදු මොහොතින් සිතයි. එහෙයින් “සහසාකක” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳුට සුඡා නම් අසුර කන්‍යාව පජාපති බිරිඳ ය. එහෙයින් “සුජාපති” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු තච්ඡිසා වාසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරා බව හා අභිපති බව ඇති රජය කරයි. එහෙයින් “දෙවානම්ඤ” යි කියනු ලැබේ.

මහාලී, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් මොනවද ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පාමිණියේ ය.

කවර සත්වතපද කෙනෙක් ද යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් ප්‍රසින්නෙම් වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්නෙම් වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් මුදුවදන් ඇත්තෙම් වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පිසුණුවදන් නැත්තෙම් වන්නෙමි. මුදන ලද ත්‍යාග ඇත්තෙම්, පවිත්‍ර කරණ ලද අත් ඇත්තෙම්, දීමෙහි ඇලුනෙම්, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙම්, දානයෙහිත් සංවිභාගයෙහිත් ඇලුනෙම්, දිවිහිමියෙන් පහවූ මුසුරාමල ඇති සිතින් යුක්ත ව ගිහිගෙයි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සබවස ඇත්තෙම් වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ නැත්තෙම් වන්නෙමි. ඉදිනුදු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙමි යි. මහාලී, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් මේ සත්වතපදයෝ සමාත්තයහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද වත බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පාමිණියේ ය.

මවුපියන් පුත්‍රයා, කුලදෙවුවන් පුදන, මුදු පියනෙපුල් බණන, කේලමින් වළකුනු, මුසුරාමල දුරලීමෙහි යෙදුනු, සබවස් බණන, ක්‍රෝධය මැඩලනසුලු ඒ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයෙකා යි තච්ඡිසා වාසි දෙවියෝ කියති යි.

11. 2. 4.

දළිඤ්ඤානං.

260 එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති චෙඨඨතො කලඤ්ඤාතිවාපෙ.
තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු
භගවතො පඨවස්සොසුං භගවා එතදවොච: භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරො
පුරිසො ඉමසමිං යෙව රාජගහෙ මනුස්සදළිඤ්ඤො අගොසි, මනුස්සකපණො
මනුස්සවරාකො. සො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිතතො සද්ධං සමාදිසි. සීලං
සමාදිසි. සුතං සමාදිසි. වාගං සමාදිසි. පඤ්ඤං සමාදිසි.

සො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිතතො සද්ධං සමාදිසිති: සීලං සමාදිසිති:
සුතං සමාදිසිති: වාගං සමාදිසිති: පඤ්ඤං සමාදිසිති: කායස්ස හෙද
පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ඣි දෙවානං තාවතීංසානං සහව්‍යතං.
සො අඤ්ඤා දෙවෙ අතිරේචති චණ්ණෙන චෙඨ යසසා ච

තත්‍ර පුදං භික්ඛවෙ දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාචෙනති:
අච්ඡරියං චත හො අබ්බතං චත හො අයං භි දෙවපුතො පුබ්බෙ මනුස්ස-
භූතො සමානො මනුස්සදළිඤ්ඤො අගොසි, මනුස්සකපණො මනුස්සවරාකො.
සො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නො දෙවානං
තාවතීංසානං සහව්‍යතං. සො අඤ්ඤා දෙවෙ අතිරේචති චණ්ණෙන චෙඨ
යසසා වාති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිත්‍ඤ්ඤ දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙතසි:
මා ඛො භූමෙහ මාරිසා එතස්ස දෙවපුත්තස්ස උජ්ඣායිත්ථ. එසො ඛො
මාරිසා දෙවපුතො පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො තථාගතප්පවෙදිතෙ
ධම්මවිතතො සද්ධං සමාදිසි. සීලං සමාදිසි. සුතං සමාදිසි. වාගං සමාදිසි.
පඤ්ඤං සමාදිසි. සො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිතතො සද්ධං සමාදිසිති:
සීලං සමාදිසිති: සුතං සමාදිසිති: වාගං සමාදිසිති: පඤ්ඤං සමාදිසිති:
කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නො දෙවානං
තාවතීංසානං සහව්‍යතං. සො අඤ්ඤා දෙවෙ අතිරේචති චණ්ණෙන
චෙඨ යසසා වාති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිත්‍ඤ්ඤ දෙවෙ තාවතීංසෙ අනුතය-
මානො තායං චෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

යස්ස සද්ධා තථාගතෙ අවලා සුප්පතිට්ඨිතා,¹

සීලඤ්ඤා යස්ස කල්‍යාණං අරියකතං පසංසිතං,

1. සුප්පතිට්ඨිතා - සසා.

11. 2. 4.

දළිදද ඉක්‍රය.

260 එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ චේඨවනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙකි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. මේ රජගහනුවර ම මනුෂ්‍යදරිද්‍ර (දිළිඳු මිනිසකු) වූ මනුෂ්‍ය කාපණ (මනුෂ්‍යයින්ගේ කරුණාවට භාජන) වූ මනුෂ්‍යවරාක (ලාමක මිනිසකු) වූ එක්තරා පුරුෂයෙක් විය. හෙතෙමේ තපාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් වූයේ ය. ඕලය සමාදන් වූයේ ය. ශ්‍රාතය සමාදන් වූයේ ය. ත්‍යාගය සමාදන් වූයේ ය. ප්‍රඥාව සමාදන් වූයේ ය.

හෙතෙමේ තපාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් ව ඕලය සමාදන් ව ශ්‍රාතය සමාදන් ව ත්‍යාගය සමාදන් ව ප්‍රඥාව සමාදන් ව කාබුන් මරණින් මතු තව්නිසා වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට, මනා ගති ඇති ස්වභාවිකයෙකුට පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ ශරීරවණ්ණයෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, එහි තව්නිසාවැසි දෙවියෝ නිසු කෙරෙත්, දෙය් කියත්, අවමන් කෙරෙත්: පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වාසීය. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අද්භූතයි. මේ දෙවිපුත් හෙමේ වනාහි පූර්වයෙහි මිනිස් වූයේ මනුෂ්‍ය දරිද්‍රයෙක් විය. මනුෂ්‍ය කාපණයෙක් විය. මනුෂ්‍ය වරාකයෙක් විය. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු තව්නිසාවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට මනා ගති ඇති ස්වභාවිකයෙකුට පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ ශරීර වණ්ණයෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු හෙමේ තව්නිසාවැසි දෙවියන් ඇමතිය: පින්වත්නි, හෙපි මේ දෙවිපුත්හට නිසු නො කරවු. පින්වත්නි, මේ දෙවිපුත් හෙමේ පෙර මිනිස් වූයේ තපාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් විය. ඕලය සමාදන් විය. ශ්‍රාතය සමාදන් විය. ත්‍යාගය සමාදන් විය. ප්‍රඥාව සමාදන් විය හෙතෙමේ තපාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් ව ඕලය සමාදන් ව ශ්‍රාතය සමාදන් ව ත්‍යාගය සමාදන් ව ප්‍රඥාව සමාදන් ව කාබුන් මරණින් මතු තව්නිසාවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට මනාගති ඇති ස්වභාවිකයෙකුට පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ වණ්ණයෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු හෙමේ තව්නිසාවැසි දෙවියන් සතුටු කරමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාවන් කිය:

යමකුට තපාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව අවල ව මැනවින් පිහිටියා ද, යමකුගේ යහපත් වූ ඕලය ආයාසිකාන්ත වූයේ *පසන්තා ඡේදේ ද,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සබ්බෙ පසාදෙ යස්සත්ථ උජ්ඣුතඤ්ච දස්සනං,
අදළිඤ්ඤාති තං ආත්ත අමොසං තස්ස ජිවිතං.
තස්මා සඤ්ඤා ධර්මඤ්ඤා පසාදං ධර්මදස්සනං,
අනුසුඤ්ඤා ධර්මානි සරං බුද්ධාන සංසන්නති.

11. 2. 5.

රුමණෙය්‍යකසුතතං.

261. සාවච්ඡියං—

අපි බො සන්නෙතා දෙවනම්ඤ්ඤෙ යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො සකෙකා දෙවනම්ඤ්ඤෙ භගවන්තං එතද්වොච: කිනත්තබ්බො භන්තො භුමිරුමණෙය්‍යකන්ති?

[භගවා:]

ආරුමවෙතා චතවෙතා පොකඛරඤ්ඤා¹ සුනිමමිතා,
මනුස්සරුමණෙය්‍යස්ස කල් තාගස්සන්ති සොළසිං.
ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤා නින්නො වා යදි වා ඵලෙ,
යත් අරහන්තො විහරන්ති තං භුමිං² රුමණෙය්‍යකන්ති.

11. 2. 6:

යජමානසුතතං.

262. එකං සමයං භගවා රුමණෙ විහරති ගිජ්ඣක්ඛුටෙ පබ්බතෙ. අපි බො සන්නෙතා දෙවනම්ඤ්ඤෙ යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො සකෙකා දෙවනම්ඤ්ඤෙ භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

යජමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤපෙක්ඛාන පාණීනං,
කරෙතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං කත්ථ දින්නං මහපථලන්ති.

[භගවා:]

චත්තාරො ච පටිපන්නා චත්තාරො ච ඵලෙ සීතා,
එස සබ්බෙ උජ්ඣුතො පඤ්ඤාධර්මසමාහිතො.
යජමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤපෙක්ඛාන පාණීනං,
කරෙතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං සබ්බෙ දින්නං මහපථලන්ති.

11. 2. 7.

වංශනා සුතතං.

263 සාවච්ඡියං—

තෙන බො පන සමයෙන භගවා දිවා විහාරගතො ගොති, පටිසල්ලිතො. අපි බො සන්නෙතා ව දෙවනම්ඤ්ඤෙ බ්‍රහ්මා ව සභමිපතී යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්වා පච්චෙකං ආරාමාගං නිස්සාය අට්ඨාසු. අපි බො සකෙකා දෙවනම්ඤ්ඤෙ භගවන්තො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. පොකඛරඤ්ඤා - කාන්ති. 2. භුමි - කාන්ති.

යමකුට සඛ්‍යයා කෙරෙහි පැහැදීම ඇත් ද, ඥානදර්ශනයක් සාප්පු වූයේ වේ ද, ඔහු නො දිලින්නේදැයි යි (බුද්ධාදි උතුමෝ) කියති. ඔහුගේ ජිවිතය හිස් නො වේ.

එහෙයින් ප්‍රඥා තෙමේ බුදුවරයන්ගේ ශාසනය සිහි කරන්නේ ශ්‍රද්ධාව ද, ශීලය ද, පැහැදීම ද, ධර්මය දැකීම ද, අනුයෝග වශයෙන් පිරිසිදු කරන්නේ ය.

11. 2. 5.

ගුණවත්කම සූත්‍රය

261. සැවැත්තුවර—

එකල්හි සක්දෙවිරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙවිරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, බිම පිළිබඳ සිත්කළු බව කීමෙන් දෑ”යි මෙය සැළ කෙළේ ය.

[භගවත්හු:]

ආරුමවෙතයෝ ද, වතවෙතයෝ ද, මැනවින් නිව්වන ලද පොකුණු ද මනුෂ්‍ය රමණීයත්වය පිළිබඳ කොළොස් වැනි කලාවෙන් කලාවකුත් නො අහිත්.

ඉදින් ගම්හි හෝ වෙනෙහි හෝ ඉදින් වලබිම්හි හෝ ගොඩබිම්හි හෝ යම් තැනෙක රහත්හු වෙසෙත් ද, ඒ බිම සිත්කළු බව යි.

11. 2. 6.

යජමාන සූත්‍රය

262. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ගිජුකුළුවෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සක්දෙවිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙවිඳු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

පින් කැමැති ව යාග කරන්නා වූ උපබිච්ඡාක ඇති පින් කරන්නා වූ මනුෂ්‍යප්‍රාණීන් විසින් කවර කෙනකුන්ට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේද යි.

[භගවත්හු:]

මාගීප්‍රතිපත්තයෝ සිවුදෙන ද, එළඹියෝ සිවුදෙන දැයි මේ (අභ්‍යායනී-පුද්ගල) සඛ්‍ය තෙමේ සාප්පු වූයේ ය. ප්‍රඥශීලසමාධිත් සුක්ක ය.

පින් කැමැති ව යාග කරන්නා වූ උපබිච්ඡාක ඇති පින් කරන්නා වූ මනුෂ්‍යප්‍රාණීන් විසින් ඒ සඛ්‍යයාගට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ.

11. 2. 7.

වඤ්ඤා සූත්‍රය.

263. සැවැත්තුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරණයට වැඩිසේක් පිළිසලන ඇති සේක. ඉක්බිති සක්දෙවිරජ ද සහම්පති බහු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ වෙත වෙත දෙරබා ඇසුරු කොට සිටියහ. එකල්හි සක්දෙවිරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

උට්ඨෙති¹ චීර විජ්තසංඛ්‍යාම පනතභාර අනණ විවර ලොකෙ,
විතතඤ්ච තෙ සුච්ඡිතතං වජ්‍යෙ යථා පණ්ණරසාය රතතිනත්ති.

[භගවා:]

ත ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ තථාගතා ඵලං වජ්ඣිතබ්බා. ඵලඤ්ච ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ
තථාගතා වජ්ඣිතබ්බා:

උට්ඨෙති¹ චීර විජ්තසංඛ්‍යාම සන්ථවාහ අනණ විවර ලොකෙ,
දෙසසු² භගවා ධම්මං අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්තීති.

11. 2. 8.

සකක නමසසන සුතතං³

264. සාවප්පියං—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මාතලීසංඛ්‍යාහකං ආමනෙතසි:
යොජෙති සම්ම මාතලී, සහස්සයුතතං ආජඤ්ඤරථං. උය්‍යානභූමිං ගච්ඡාම
සුභූමිං දස්සනායාති.

ඵලං භද්දන්තවාති ඛො භික්ඛවෙ මාතලී සංඛ්‍යාහකො සකකස්ස දෙවා-
නම්ඤ්ඤ පටිසසුඤ්ඤා සහස්සයුතතං ආජඤ්ඤරථං යොජෙඤ්ඤා සකකස්ස
දෙවානම්ඤ්ඤ පටිවෙදෙසි: සුතෙතා ඛො තෙ මාරිස සහස්සයුතෙතා ආජඤ්ඤ-
රථො යස්සදුති කාලං මඤ්ඤසීති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ වෙජ්‍යන්තපාසාදු ඔරුහනෙතා
පඤ්ඤා⁴ සුදං පුපුඤ්ඤා නමස්සිති. අථ ඛො භික්ඛවෙ මාතලීසංඛ්‍යාහකො
සකකං දෙවානම්ඤ්ඤ ගාථාය අජඤ්ඤාසි:

තං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා සබ්බෙ භූමවා ව බතතීයා,
වතතාඤ්ඤ ව මහාරුජා තිදසා ව යසසිනො,
අථ කො නාම සො යකෙඛා යං තං සකක නමස්සිති.

[සකෙකා:]

මං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා සබ්බෙ භූමවා ව බතතීයා,
වතතාඤ්ඤ ව මහාරුජා තිදසා ව යසසිනො.

අභඤ්ච සීලසම්පන්නෙ විරරන්තසමාහිතෙ,
සම්මා පබ්බජිතෙ වජ්‍යෙ බ්‍රහ්මචරියපරායතෙ.

යෙ භගවා: පුඤ්ඤකරු සීලවනෙතා උපාසකා,
ධම්මෙන දුරං පොසෙන්නි තෙ නමස්සාමි මාතලීති.

[මාතලී:]

සෙට්ඨා හි කීර ලොකස්මිං යෙ තං සකක නමස්සසි,
අභට්ඨි තෙ නමස්සාමි යෙ නමස්සසි වාසවාති.

[ථෙරු:]

ඉදං වච්ඡාන මසවා දෙවරුජා සුජම්භති,
පුපුඤ්ඤා නමස්සිනො පඤ්ඤා රථමාරුහිති.

1 උට්ඨෙති - සභා. - PTS. සි1,2. 2. දෙසෙභු - PTS. 3. පඨමසකක - සුතතං, සභා.
භගවට්ඨිඤ්ඤා සුතතං. ම.ජ.සං. 4. අඤ්ඤා කාලා - මජ්ඣ.

වීරයන් වහන්ස, දිනන ලද සඬාම ඇත්තානෙහි, බහා තබන ලද බර ඇත්තවුන් වහන්ස, ණය තැන්පානෙහි, තැනි සිටිනු මැනවි. ලොව හැසිරෙණු මැනවි. මුඛ වහන්සේගේ සිතත් පුණ්ණරුසි රැයක සඳු මෙන් මැනවින් මිදුනේ ය.

[භගවත්තු:]

දේවේන්ද්‍රය, තථාගතයෝ මෙසේ නො ම වැඳිය යුත්තාහ. දේවේන්ද්‍රය, තථාගතයෝ මෙසේ වැඳිය යුත්තාහ:

වීරයන් වහන්ස, විජිතසඬාමයන් වහන්ස, සංචාරාගයන් වහන්ස, අණතයන් වහන්ස, තැනි සිටිනු මැනව. ලොව හැසිරෙණු මැනව. භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, ධර්ම දේශනා කරණු මැනව. අවබෝධ කරන්නෝ ඇත.

11. 2. 8.

සත්තනාමයන සුත්තය.

264. සැවැත්තුමර—

මහණෙනි, පෙර වුවත් කියමි. සත් දෙවිඳු මාතලි රියැදුරු ඇමතී ය: සගය, මාතලි, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදව. මනා බිම් වූ උයන්බිම් දක්නට යමු.

මහණෙනි, 'එසේ ය මුඛට යෙහෙක් වේවයි' මාතලි රියැදුරු තෙමේ සත්දෙවිඳුහට පිළිවදන් දී දහසින් යුතු ආජ්ඣාසාරථය යොදා සත්දෙවිඳුහට නිදුකානෙහි, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදන ලදී. එයට දැන් කල් දනුව යි සැල කෙළේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති සත්දෙව් රජ වීරයෝත් පහයෙන් බස්නේ බදා-දිලි ව ම හැම දිගුන් තමෙයි. මහණෙනි, එකල්හි මාතලි රියැදුරු සත්දෙව්-රජුට ගාථායෙන් කී ය:

වේදනුය හදරණ සියලු භුලෝකවාසීහු ද, ඤාත්‍රියයෝ ද, සතරවරම්-දෙව්මහරජු ද, යශස් ඇති දෙවියෝ ද, මුඛ වදිත්. වැලි සත්දෙවිඳුනි, මුඛ යමකු වදනානු තම හේ නිතම් සත්තනාමයෙක් ද?

[සත්දෙවිඳු:]

ත්‍රිවේදය හදරණ පොළොත්තල වැසි සියල්ලෝ ද ඤාත්‍රියයෝ ද සිවුවරම් දෙව්මහරජු ද යශස් ඇති දෙවියෝ ද මා තමෙයි.

මම ද ශීලයෙන් සමික්ක වූ බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි එකඟ කල සිත් ඇති බහිරුසම්මතී නත්තර වූ පාවිද්දන් මැනවින් වදිමි.

පින් කරණ සිල්වත් වූ ගෘහස්ථ යම් උච්ඡ කෙනෙක් දැහැමින් අභු-දරාවන් ප්‍රසිද්ද, මාතලි, මම ඔවුන් තමෙයි.

[මාතලි:]

සත්දෙවිඳුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් වදනානු ද, ඔහු ලොවහි ශ්‍රේෂ්ඨයෝ ම ය. සත්දෙව් රජුනි, (මුඛ) යම් කෙනකුත් වදනානු ද මම ද ඔවුන් තමෙයි.

[තෙරහු:]

දෙවියන්ට රජ වූ සුජාවගේ සාමියා වූ මහවනතු තම වූ සත්දෙව් රජ තෙමේ මෙය කියා. හැම දිගුන් තමෙද රියට තැංගේ ය.

11. 2. 9.

දුතියසකකනමසන සුතනං¹265. සාවනීයං—²

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්නෙ මාතලීහභිගාහකං³
 ආමනෙතසි: යොජෙති සම්ම මාතලී, සහසංයුතතං ආච්ඤ්ඤරථං. උය්‍යානතුමිං
 ගව්‍යංම සුභුමිං දස්සනායාති.

එවං භග්ගතවාතී බො භික්ඛවෙ මාතලීහභිගාහකො සකකසං
 දෙවානම්නෙසං පටිසසුචා සහසංයුතතං ආච්ඤ්ඤරථං යොජෙති සකකසං
 දෙවානම්නෙසං පටිවෙදෙසි: සුතෙතා බො තෙ මාරිස, සහසංයුතතො
 ආච්ඤ්ඤරථො යස්සදති කාලං මඤ්ඤාසීති.

අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්නෙ වෙජ්‍යතනපාසාද ඔරොහනෙතා
 පඤ්ඤිකො⁴ සුදං භගවතනං තමස්සාති.

අථ බො භික්ඛවෙ මාතලීහභිගාහකො සකකං දෙවානම්නෙ ගාථාය
 අජ්ඣාසාසි:

යං හි දෙවා මනුස්සා ච තං තමස්සනාති වාසව,
 අථ කො තාම තො යකෙබ්බා යං ත්වං සකක තමස්සාසීති?

[සකෙකා:]

යො⁵ ඉධ සම්මාසම්බුද්ධො අස්මිං ලොකෙ සද්දෙවකෙ,
 අනොචනාමං සථාරං තං තමස්සාමි මාතලී.

යෙසං රුගො ච දෙසො ච අවිජ්ජා ච විරජ්ජනා,
 බ්‍රහ්මසවා අරහනෙතා තෙ තමස්සාමි මාතලී.

යෙ රුගදෙසවිතයා අවිජ්ජාසමතිකකමා,
 සෙබ්බා⁶ අපචයාරුමා අපමනනානුසිකකරො,
 තෙ තමස්සාමි මාතලී.

[මාතලී:]

කෙට්ඨා හි කීර ලොකස්මිං යෙ ත්වං සකක තමස්සාසි,
 අහමි තෙ තමස්සාමි යෙ තමස්සාසි වාසවාති.

[පෙරා:]

ඉදං වතීත මසවා දෙවරුජා සුජලපති,
 භගවතනං තමස්සාසි: පමුඛො රථමාරුභිති.

11. 2. 10.

තනිසසකකනමසන සුතනං⁷

266. එවං මෙ සුතං:⁸ එකං සමයං භගවා සාවනීයං විහරති ජෙතවනෙ
 අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති.
 හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

1. සථාරවඤ්ඤාසුතතං - මජ්ඣ. 2. සාවනීයං ජෙතවනෙ - ම, 3. මාතලී. සභිගාහකං.
 කථාච්ච 4. අඤ්ඤරථං කථා - මජ්ඣ. 5. සො - PTS. 6. සෙබ්බා - මජ්ඣ. සභා.
 7. සභිගවඤ්ඤා සුතතං - මජ්ඣ. 8. සාවනීයං ජෙතවනෙ තත්‍ර - පට - එතදවොච - මජ්ඣ.

11. 2. 9.

ද්විතිය සකකනමයන සූත්‍රය

265. සැවැත්තුවර—

මහණෙනි, තෙර වුවක් කියමි. සක්දෙව්දු තෙමේ මාතලි රියැදුරු ඇමතිය: ‘සගය මාතලි, සහසුසුකත ආප්ඤ්ඤාරථය යොදව. මහතර බිම වූ උගත් බිම දක්නට යමු’යි.

“මහණෙනි, මාතලි රියැදුරු තෙමේ ‘එසේ ය, මුඛට මාතැවෙකි’යි පිළිතුරු දී දහසින් යුත් ආප්ඤ්ඤාරථය යොදා සක්දෙව්දුට ‘නිදුකාතෙනි, මුඛගේ දහසින් යුත් ආප්ඤ්ඤාරථය යොදන ලදී. එයට දැන් කල් දනුව’යි සැල කෙළේ ය.

මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු විජයෝත්පහයෙන් බස්නේ බැදිලි වැසිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමදිසි.

මහණෙනි, එකල්හි මාතලි රියැදුරු තෙමේ සක් දෙව්දුට ගාථායෙන් කී ය:

‘සක්දෙව්දුනි, යම් හෙයකින් දෙවියෝත් මිනිස්සුන් තොප වදිද්ද, වැලි ඒ තෙප් යමකු වදිවු තම් හේ කිතම් සතකියෙක් ද?’

[සක්දෙව්දු:]

එම්බා මාතලි, මෙහි දෙවියන් සහිත මේ ලොව්හි යම් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වෙද්ද, අලාමික තම් ඇති ඒ ශාන්තාත් වහන්සේ තමදිසි.

යම් කෙනකුත් විසින් රුගයන් දෝෂයන් අවිද්‍යාවන් දුරු කරණ ලද්දහු ද, ඔහු සෞඛ්‍ය කළ ආප්‍රව ඇති රහත්හු ය. මාතලි, මම ඔවුන් තමදිසි.

මාතලි, යම් කෙනෙක් රුගදෝෂයන් දුරු කිරීමෙන් අවිද්‍යාව ඉක්මිමෙන් ශෛක්‍ෂ වුවාහු සසරවට තැසීමෙහි ඇලුතාහු තොපමා ව හික්මෙද්ද, මම ඔවුන් තමදිසි.

[මාතලි:]

සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් වදනාහු ද, ඔහු ලොව්හි ශ්‍රේෂ්ඨයෝ ම වෙති. සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් තමදනාහු තම් මමත් ඔවුන් තමදිසි.

[තෙරහු:]

මෙවන් තම් වූ දෙවියන්ට රජ වූ සුජාවගේ සාමියා වූ සක්දෙව්දු තෙමේ මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තැමැද රියට තැමෙහි ය.

11. 2. 10.

තනිය සකකනමයන සූත්‍රය

266. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි පේතවන තම් වූ අනේපිඬු පිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි හිසසුන් ඇමතු සේක. ඒ හිසසුන් වහන්සැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

භූතපුබ්බං භීතබ්බෙව සකකකා දෙවානම්නෙ ඡාතලීසඛිතාහකං
ආමනෙසි: සොජෙහි සම්ම මාතලී, සහසායුතතං ආජ්ඣාඤ්ඤා රථං උය්‍යානභූමිං
ගච්ඡාම සුභූමිං දස්සනායාති.

එවං භද්දන්තවාති බො භීතබ්බෙව, මාතලී සඛිතාහකො සකකසා දෙවාන-
ම්නෙසා පටිසසුචා සහසායුතතං ආජ්ඣාඤ්ඤා රථං සොජෙච්චා සකකසා
දෙවානම්නෙසා පටිවෙදෙසි: සුතෙතා බො තෙ මාරිස, සහසායුතෙතා
ආජ්ඣාඤ්ඤා රථො, යසා¹ දුතී කාලං මඤ්ඤාසීති. අථ බො භීතබ්බෙව සකකා
දෙවානම්නෙසෙවෙජ්ජනතපාසාදා ඔරොහනෙතා පඤ්ඤාලීකො සුදං භීතබ්බසඛිතං
තම්සාති. . අථ බො භීතබ්බෙව, මාතලී සඛිතාහකො සකකං දෙවානම්නෙ-
සාථාහි² අජ්ඣාසාසි:

තං හි එතෙ තමසොයස්ස පුතීදෙහසයං තරු,
නිමුග්ගා කුණ්ටසෙමනෙ³ බුප්පිපාසා⁴ සම්ප්පිතා.

කීන්ත්‍ර තෙසං පිහසසි අනාගාරුත වාසව,
ආචාරං ඉසිතං⁴ බ්‍රාහ්මී තං සුඤ්ඤාම වචො තවාති.

[සකකා:]

එතං තෙසං පිහසාමි අනාගාරුත මාතලී,
යමගා ගාමා පකකමනති අතපෙකකා වජ්ජනති තෙ.

ත තෙසං කොට්ඨ ඔපෙනති ත කුමෙහා⁵ ත බලොපිගං⁶,
පරනිට්ඨිතමෙසානා⁷ තෙත යාපෙනති සුබ්බතා,
සුමනතමනතිනො ධීරු කුණ්ටිකා සමඤ්ඤා.

දෙවා විරුද්ධා අසුරෙහි පුථු ඡවා ව මාතලී,
අවිරුද්ධා විරුද්ධෙසු අතතදණෙසු නිබ්බුතා,
සාදනෙසු අතාදනා තෙ තමසාමි මාතලීති.

[මාතලී:]

සෙට්ඨා හි කිර ලොකසමිං යෙ චං සකක තමසාසි,
අහමිපි තෙ තමසාමි යෙ තමසාසි වාසවාති.

[ථෙරා:]

ඉදං සුචාත මඤ්චා දෙවරුජා සුජම්පති,
භීතබ්බසඛිතං තමසසිච්චා පමුබො රථමාරුහිති.

සකතවතවකො දුතීයො.

තමුද්දනං:

වතපදෙත⁸ තයො වුතතා දඤ්ඤාඤ්ඤා රුමනෙය්‍යකං,
යජමානඤ්ඤා වජ්ජනා තයො සකකතමසාසාති.

1. ගාථාය - මජ්ඣ. සෘ. PTS. 2. කුණ්ටසෙමන - මජ්ඣ. කුණ්ටසෙමන - කසබ්බි,
3. බුප්පිපාස - මජ්ඣ. 4. ඉසිතං - PTS. 5. කුමගා - සෘ. PTS. 6. කප්පොපිගං -
මජ්ඣ. සෘ. 7. පරිනිවර්තනමෙසා - සෘ. 8. දෙව රථ - මජ්ඣ. PTS.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. සක්දෙවිරජ මාතලී රියැදුරා ඇතැයි ය: “සගය මාතලී, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදව, මහගර බිම වූ උයන්බිම දක්නට යමු”යි.

මහණෙනි, මාතලී රියැදුරා “එසේ ය. මුඛට මැනවෙක් වේව”යි සක්දෙවිඳුට පිළිතුරු දී දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදා සක්දෙවිඳුට නිද්‍රානෘතෙනි, දහසින් යුත් මුඛගේ ආජ්ඣාසාරථය යොදන ලද්දේ ය. දැන් එයට කල් දනුව”යි සැළ කෙළේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිරජ විජයෝත්පතයෙන් බස්තේ බද්දලී ව ම බික්සහන නමිදිසි. මහණෙනි, එකල්හි, මාතලී රියැදුරා තෙතම සක්දෙවිඳුට ගාථායෙන් කී ය:

දුගඳ සිරුර වැතීර ගෙණ ගෝතා වූ මේ මනිස්සු මුඛවහන්සේ තමදනාහ. මොහු කුණපයෙහි (මවුකුසා) ගැලුනාහ. සාපිපාසා දෙකින් මඛනා ලද්දහුය.

සක්දෙවිඳුනි, ගාගවාස තැනි ඒ තව්සන්සේ කීනම් ආචාරයක් කැමැත්තෙහි ද? කියනු මැනව. මුඛගේ ඒ වදන අසමු

[සක්දෙවිඳු:]

එම්බා මාතලී, ඔහු යම් ගමෙකින් බැහැර යෙත් නම් නිරපේක්ෂක ව යෙත්. ගාගවාස රහිත වූ ඔවුන්ගේ මේ ගුණය කැමැත්තෙමු.

ඔවුන් සතු (ධාන්‍යයක්) කොටුවෙක නො බහත්. සැලෙක්කිදු නො බහත්. පැසෙක්කිදු නො බහත්. මෙරමා නිම වූ බත නොයන්නාහු මනා වුත ඇත්තාහු එයින් යැපෙත්. සුමනුණ මනුණය කරන්නාහ. ධාතීසම්පන්නයහ. නියසබ්දයහ. සම ව ගැසිරෙන්නාහ.

එම්බා මාතලී, දෙවියෝ අසුරයන් හා විරුඬියහ. (එසේ ම) බොහෝ මනිස්සු ද (ඔවුනොවුන් හා) විරුඬියහ. (එහෙත් මොහු) විරුඬියන් කෙරෙහි අවිරුඬියහ. ගත් දමු ඇත්තන් කෙරෙහි නිවුහ. ආදන (ග්‍රහණ) සහිතයන් අතරෙහි ආදන රහිතයහ. මාතලී, ඔවුන් නමිදිමි.

[මාතලී:]

සක්දෙවිඳුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් තමදනාහු නම් ඔහු ලොවිහි ශ්‍රේෂ්ඨයෝ ම වෙති. සක්දෙවිඳුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් තමදනාහු නම් මමත් ඔවුන් තමිදිමි.

[තෙරහු:]

මසවන් නම් වූ දෙවියන්ට රජ වූ සුජාටගේ සැමියා වූ සක්දෙවිරජ මෙය අසා බික්සහන නැමද රියට නැංගේය.

සත්තවතවතිය ගෙවැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

වතපද සුත්‍ර තුණය, දළිඳු, රුමණේයාක, යජමාන, වන්දනා සුත්‍රය, සත්තවතවතා සුත්‍ර තුණය යි සුත්‍ර දහයකි.

3. සංකතපද්ධතිය.

11. 8. 1.

කුමාර¹ සුතන.

267. ²එවං මෙ සුතන: එකං සමයං භගවා ඝාචජ්ඣියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සිතො බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවනතං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:

කිංසු කුමාර³ සුඛං සෙති කිංසු කුමාර³ ත සොචති,
කිසසස්ස⁴ එකධම්මස්ස වධං රොවෙසි තොතමාති.

[භගවා:]

කොධං කුමාර³ සුඛං සෙති කොධං කුමාර³ ත සොචති,
කොධස්ස විසමුලස්ස මධුරග්ගස්ස වාසව,
වධං අරියං පසංසනති තං හි කුමාර³ ත සොචති ති.

11. 8. 2.

දුබ්බණ්ණිය සුතන.

268. ඝාචජ්ඣියං—⁵

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතණි යතෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤ ආසතෙ නිසිනෙතා අගොසි. තත්ත සුදං භික්ඛවෙ දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: අච්ඡරියං වත හො, අබ්බුතං වත හො, අයං යතෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤ ආසතෙ නිසිනෙතාති⁶ යථා යථා බො භික්ඛවෙ, දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති, තථා තථා සො යතෙබ්බා අභිරුපතරො වෙච්ච හොති දස්සනීයතරො ච පාසාදිකතරො ච

අථ බො භික්ඛවෙ දෙවා තාවතීංසා යෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ තෙත්තපසඛිකම්සු. උපසඛිකම්භා සකකං දෙවානම්ඤ්ඤ එතදවොචු: ඉධ තෙ මාරිස අඤ්ඤාතරො යතෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො තුලිගාකං⁷ ආසතෙ නිසිනෙතා. තත්ත සුදං මාරිස දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: අච්ඡරියං වත හො අබ්බුතං වත හො අයං යතෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤ ආසතෙ නිසිනෙතාති. යථා යථා බො මාරිස දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති, තථා තථා සො යතෙබ්බා අභිරුපතරො වෙච්ච හොති දස්සනීයතරො ච පාසාදිකතරො වාති. සො හි නුත මාරිසා කොධානකො යතෙබ්බා භවිස්සති ති.

1. ජෙතා, සුතන. - මජ්ඣ. PTS. 2. ඝාචජ්ඣියං ජෙතවනො - මජ්ඣ. 3. ජෙතා - මජ්ඣ. PTS. 4. කිසසස්ස - මජ්ඣ. 5. ඝාචජ්ඣියං ජෙතවනො, තත්ත මො - පෙ - එතදවොච - මජ්ඣ. 6. නිසිනෙතා හොති. PTS. 7. සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤ - මජ්ඣ.

3. සකපයාදායකය

11. 8. 1.

කුසා සුත්‍රය

267. මොව්හු විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තර්වූ සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සක්දෙව්දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙව්දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් සැළ කෙළේ ය.

ගෞතමයන් වහන්ස, කුමක් දවා සුවසේ වැටේ ද? කුමක් දවා නොසොස්සේ ද? කිනම් එක් දහමක් හුණේ නැත්ම රැස්වෙයි ද?

[භගවත්හු:]

සක්දෙව්දුනි, ක්‍රෝධය දවා සුවසේ වෙසෙයි. ක්‍රෝධය දවා ශෝක නොකෙරේ. විෂ වූ මූල ඇති මිහිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නැත්ම ආයාසයත් පසසත්. එය දවා ම ශෝක නොකෙරෙයි.

11. 8. 2.

දුක්ඛණ්ඩය සුත්‍රය

268 සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දුෂ්ණී වූ මිටි වූ එක්තරා යකෙක් සක්දෙව්දුගේ අසුන්හි හුන්නේ විය. මහණෙනි, එකල්හි තච්චිසා වැසි දෙව්දෙයින් “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආයාසයෙහි. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අදහනයෙහි. දුෂ්ණී වූ මිටි වූ මේ යක්‍ෂ තෙමේ සක් දෙව්දුගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය”යි නිකු කෙරෙත්, දෙස් කියත්, අවමන් කෙරෙත්. මහණෙනි, තච්චිසා වැසි දෙව්දෙයින් යම් යම් පරිද්දකින් නිකු කෙරෙත් ද, දෙස් කියද්ද, අවමන් කෙරෙද්ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් ඒ යක්‍ෂ තෙමේ ඉතා විශිෂ්ට රූ ඇත්තේ ද ඉතා දෘකුම්කපු වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රසාද එළවන්නේ ද වෙයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති තච්චිසා වැසි දෙව්දෙයින් සක්දෙව්දු වෙත එළඹියහ. එළඹ සක්දෙව්දුහට මෙය සැළ කළහ. නිදුකානෙහි, මෙහි දුෂ්ණී වූ මිටි වූ එක්තරා යකෙක් මුඛයේ අස්තෙහි හුන්නේ ය. නිදුකානෙහි, එකල්හි තච්චිසා වැසි දෙව්දෙයින් “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආයාසයෙහි. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අදහනයෙහි. දුෂ්ණී වූ මිටි වූ මේ යක්‍ෂ තෙමේ සක්දෙව්දුගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය”යි නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. අගුණ පතුරුවත්. නිදුකානෙහි, තච්චිසා වැසි දෙව්දෙයින් යම් යම් පරිද්දකින් නිකු කෙරෙත් ද, දෙස් කියත් ද, කුගුණ පතුරුවත් ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් ඒ යක්‍ෂ තෙමේ ඉතා මනහර රූ ඇත්තේ ද ඉතා දෘකුම්කපු වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රසාද එළවන්නේ ද වේ ම ය. පින්වත්නි, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ක්‍රෝධය බුද්ධි යක්‍ෂයෙක් වන්නේ ය”යි.

අථ බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤෙ යෙන සො කොධහකෙකා යකෙකා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා එකංසං උතතරුසඬං කරිචා දක්ඛිණජාණ්ණමණ්ඩලං පඨවියං නිහන්චා යෙන සො කොධහකෙකා යකෙකා තෙතඤ්ජලිං පණාමෙචා තික්ඛන්තාං නාමං සාවෙසි: සකෙකා'හං¹ මාරිස දෙවානම්ඤ්ඤෙ, සකෙකා'හං² මාරිස දෙවානම්ඤ්ඤෙති.

යථා යථා බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤෙ' නාමං සාවෙති තථා තථා සො යකෙකා දුබ්බණ්ණතරෙ වෙව අහොසි ඔකොට්ඨකතරෙ ව දුබ්බණ්ණතරෙ වෙව හුචා ඔකොට්ඨකතරෙ ව තතේවන්තරධායිති.

අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤෙ සකෙ අසතෙ නිසිදිචා දෙවෙ තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

ත සුපහතවිතෙතා'මි නාවතෙතන³ සුචානසො,
ත වො වීරහං කුජ්ඣාමි කොධො මෙසි තාවතිට්ඨති.

කුඤ්ඤා'හං⁴ ඵරුසං බ්‍රුමි ත ව ධම්මොති නිත්තයෙ,
සනතිග්ගණාමි අත්තාතං සමපය්‍යං අත්ථමත්තතොති.

11. 3. 3.

මායාසුතතං⁵

269. ඝාට්ඨකීයං⁶—

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤ්ඤෙ අබාධිකො අහොසි, දුක්ඛිතො ඛාලුකභිලානො. අථ බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤෙ යෙන වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤ්ඤෙ තෙනුපසඬකම් හිලානපුච්ඡකො.

අගුසා බො භික්ඛවෙ, වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤ්ඤෙ සකකං දෙවානම්ඤ්ඤං දුරතො'ව අගච්ඡන්තං. දිස්වාත සකකං දෙවානම්ඤ්ඤං එතදවොච: තික්ඛිච්ඡ මං දෙවානම්ඤ්ඤෙති.

වාවෙසි මං වෙපච්ඡන්ති සම්බරිමායන්ති. ත තාවාහං වාවෙමි යාවාහං මාරිස අසුරෙ පටිපුච්ඡාමිති.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤ්ඤෙ අසුරෙ පටිපුච්ඡ: වාවෙමහං මාරිසා සකකං. දෙවානම්ඤ්ඤං සම්බරිමායන්ති. මා බො චං මාරිස වාවෙසි යකකං දෙවානම්ඤ්ඤං සම්බරිමායන්ති.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤ්ඤෙ සකකං දෙවානම්ඤ්ඤං ගාථාය අජ්ඣාමාසි:

මායාචී⁷ මහවා සකක දෙවරුජා⁸ සුජ්මපති,
උපෙති තීරයං සොරං ඝමිණිණි'ව සතං සමන්ති.

1. සාවෙති - සිවු. මජ්ඣ. ඝා. 2. සකකාහං - සහ. 3. තාවටෙවන - සහ PTS.
4. කුඤ්ඤා න ඵරුසං බ්‍රුමි - මජ්ඣ. ඝා. PTS 5. සම්බරිමායා සුරතං - මජ්ඣ.
6. සාවඤ්ඤං - පට - හතවා එතදවොච - මජ්ඣ. 7. මායාචී - PTS 8. දෙවරුජ - මජ්ඣ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්දු ඒ කෝධහක්ක යකු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ උතුරුසඵඵ එකක් කොට දකුණු දණ්ඩල පොළොවෙහි ගැත ඒ කොධහක්ක යකු වෙත ඇදීලි බැඳ “නිදුකානෙනි, මම සක් දෙව්දුමි. නිදුකානෙනි, මම සක් දෙව්දුමි”යි තෙවරක් තම ඇස්වී ය.

මහණෙනි, සක්දෙව්දු යම් යම් පරිද්දෙන් තම අස්වා ද, ඒ යක්ෂ තෙමේ ඒ ඒ පරිද්දෙන් අභියසින් දුළුණ් ද, ඉතා මිටි ද වූයේ ය ඉතා දුළුණ් ද, ඉතා මිටි ද වී එහි ම අතුරුදන් විය.

මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු සිය අස්තෙහි හිඳ තව්හියා වැසි දෙවියන් සතුටු කරමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කී ය:

තො සැටුනු සිත් ඇත්තෙමි වෙමි. කෝවැටුමෙන් සුවසේ ගෙණ ඉය තො ගෙමි. මම බොහෝ කලක් නොකීපෙමි. මා කෙරෙහි ක්‍රෝධය නො පිහිටයි.

මම කිපියෙමි රථබස් නො බෙණෙමි. දූහැමබස් පවසමි. අතමාජීය දකිමින් අභියසින් තමා නිගනිමි.

11. 3. 3.

මායා සුත්‍රය

269. සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු (ඉසිගණයාගේ සාපයෙන්) හටගත් අබාධ ඇත්තේ දුකට පත්වූයේ දැකිය හිලත් වූයේ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්දු තෙමේ හිලත්යේ විමසන්නක් ව වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු වෙත එළඹියේ ය.

මහණෙනි, වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු එන්නා වූ සක්දෙව්දු දුර දී ම දැක්කේ ය. දුක සක් දෙව්දුට ‘දේවෙඤ්ඤ, මට පිළියම් කරව’යි මෙය කී ය

‘වෙපච්ඡන්ති, මා සඛරිමායාව හදරවාලව’යි (සක්දෙව් කී ය.) නිදුකානෙනි, මම අසුරයන් පුළුවන්තා තෙක් නො හදරව’යි වෙපච්ඡන්ති කී ය.

ඉක්බිති වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු “පින්වත්නි, මම සක්දෙව්දු සඛරිමායාව හදරවමි දෑ යි අසුරයන් පිළිවිසි ය. නිදුකානෙනි, තෙපි සක් දෙව්දු සඛරිමායාව නො ම හදරවාලවු.”

මහණෙනි, එකල්හි වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු සක්දෙව්දුට ගාථායෙන් කී ය:

“මස යන නම් ඇත්තව, ශක්‍රය, දේවෙඤ්ඤ, සුජාවතේ හිමිය, ආයා ඇති පුද්ගල තෙමේ සමබර නම් අසුරයා මෙන් සියවසක් පැසෙන දරුණු තීරයට පැමිණෙයි.

11. 3. 4.

අවචයසුභතං.

270. ¹එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡජීයං විහරති ඡෙත්තවනො අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආණ්ණමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන දො භික්ඛු සමපයොජෙසුං.
තත්තෙකො භික්ඛු අවචසරු. අථ ඛො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො සන්තීකෙ
අවචයං අවචයතො දෙසෙති². සො භික්ඛු ත පටිගණ්හාති.³

අථ ඛො සම්මසුලා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමිසු. උපසඤ්ඤා-
මිණා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමිත්තං නිසිදිංසු. එකමිත්තං නිසිත්තා
ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං: ඉධ භතෙන දො භික්ඛු සමප-
යොජෙසුං. තත්තෙකො භික්ඛු අවචසරු. අථ ඛො සො භගවන්ත භික්ඛු තස්ස
භික්ඛුතො සන්තීකෙ අවචයං අවචයතො දෙසෙති. සො භික්ඛු ත
පටිගණ්හාති.

දො මෙ භික්ඛවෙ බාලා: යො ව අවචයං අවචයතො ත පස්සති, යො
ව අවචයං දෙසෙන්නස්ස යථාධම්මං ත පටිගණ්හාති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ,
දො බාලා. දො මෙ භික්ඛවෙ පණ්ඩිතා: යො ව අවචයං අවචයතො පස්සති,
යො ව අවචයං දෙසෙන්නස්ස යථාධම්මං පටිගණ්හාති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ
දො පණ්ඩිතා.

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිනෙසු සුඛම්මායං සභායං දෙවෙ
තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

කොඛො වො වසමායාතු මා ව මිත්තො හි වො ජරු,
අගරහිං මා ගරහිත් මා ව භාසිත් පෙසුණං,
අථ පාපජනං කොඛො පබ්බතො වාහිමග්ගති.

11. 3. 5.

අනෙකාධිසුභතං.

271. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡජීයං විහරති ඡෙත්තවනො
අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන⁴ ඛො පන සමයෙන දො භික්ඛු
සමපයොජෙසුං --පෙ--.

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිනෙසු සුඛම්මායං සභායං දෙවෙ
තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

මා වො කොඛො අජ්ඣහවි මා ව කුජ්ඣත් කුජ්ඣිතං,
අනෙකාඛො අවිහිංසා ව අරියෙසු වසති සද,⁵
අථ පාපජනං කොඛො පබ්බතො වාහිමග්ගති.

සන්තප්පඤ්ඤා.

1. ඤාච්ඡජීයං - පප- ආරාමෙ - මජ්ඣං. 2. දෙසසෙ - PTS. 3. සපාටිගණ්හාති -
මජ්ඣං. ත පටිගණ්හාති - සසා. 4. තෙ ඛො භගවා - පප- එතදවොච - මජ්ඣං, සසා,
PTS. 5. අරියෙසු ව පටිපදා - මජ්ඣං.

11. 3. 4.

අවමය සූත්‍රය

270. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙක් කලහ කළහ. එහි එක් මහණෙක් අභිගවා බිණී. එකල්හි ඒ මහණ ඒ මහණහු ලඟ වරද වරද වශයෙන් දෙසයි. ඒ මහණ එය නො පිළිගනී.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක හුන්හ. එකක්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ: වහන්ස, මෙහි මහණහු දෙදෙනෙක් කලහ කළහ. එහි එක් මහණෙක් අභිගවා බිණී. වහන්ස, එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහු ලඟ වරද වරද වශයෙන් දෙසයි. ඒ මහණ තෙමේ එය නො පිළිගනී.

මහණෙනි, මේ බාලයෝ දෙදෙනෙකි: යමෙක් වරද වරද වශයෙන් නො දකී ද, යමෙකුත් වරද දෙසන්නහුගේ යථාධර්මය නො පිළිගනී ද, මහණෙනි, මේ දෙදෙන බාලයෝ යි. මහණෙනි, මේ පණ්ඩිතයෝ දෙදෙනෙකි: යමෙක් වරද වරද වශයෙන් දකී ද, යමෙකුත් වරද දෙසන්නහුගේ යථාධර්මය පිළිගනී ද; මහණෙනි, මේ දෙදෙන පණ්ඩිතයෝ යි.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි සක් දෙවරජ සුඛමා සභායෙහි තච්ඡිකා වැසි දෙවියන් සතුටු කරවමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ක්‍රෝධය තොපගේ වසයට පාමණේවා. තොපගේ මිත්‍රධර්මයෙහි දිරිමෙක් නො වේවා. තොගැරකියසුච (කෂිණාසුච) පුද්ගලයාට නො ගරහව. කේලාමී නො ද කියව. වැලි ක්‍රෝධය පථිතයක් මෙන් ලාමක ජනයා අභිශයින් මඩි.

11. 3. 5

අනෙකාධි සූත්‍රය

271. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙක් කලහ කළහ. ... - ...

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සක්දෙවිඳු සුදම්සෙබෙහි තච්ඡිකා වැසි දෙවියන් සතුටු කරවමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ක්‍රෝධය තෙමේ තොප නහමක් මඩිවා! කීපෙන්තවුන්ට නො ද කීපෙව. ක්‍රෝධ නො කිරීම ද අවිහිංසාව ද හැම කල්හි ආයතීයන් කෙරෙහි පවතී. වැලි ක්‍රෝධය පථිතයක් මෙන් ලාමක ජනයා වෙසෙසින් මඩි.

සකක පසාවක යයි.

තමුඥානං:

කිසි: දුබ්බණ්ඨො මායා අවචයෙන අකොඛනො,
දෙසිතං බුඬසෙට්ඨෙන ඉදං හි සත්තපඤ්චකන්ති.

සත්තසංයුතතං සම්පාතං.

දෙවතා දෙවපුතෙනා ච රූපා මායො ච භික්ඛුනී,
බ්‍රහ්මා බ්‍රාහ්මණ චඛිකීසො චත සකෙඛත වාසවොති.

සගාථවග්ගො නිට්ඨිතො.

එහි උද්දනය:

කිත්වා, දුබ්බණ්ණිය, මායා, අවචය, අනෙකාධත යයි මේ සකකපඤ්චකය බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලදී.

සකක සංයුතතය සමාපත යි.

(සංයුතතනාමාවලිය:)

දේවතා, දේවපුත්ත, (කොසල) රූප, චර, භික්ෂුනී, බ්‍රහ්ම, බ්‍රාහ්මණ, වහිනිස, වත, යකඩ, වාසව (-සකක) යි සංයුතත එකොළොසෙනි.

සභාඵවතීය නිමිතයේ ය.

---

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගාථාදිපාදනුකතමණිකා

අ	පිටිබකාති
අකතං දුක්ඛතං සෙය්‍යො	92, 94
අකමුත්තං දෙවසෙට්ඨි	386, 388
අකමිත්තං අජ්ජිතං	242
අකෙකාධස්ස කුභො කොධො	290
අකෙකය්‍යසඤ්ඤිතො සත්තො	22
අකෙකය්‍ය ව පරිඤ්ඤාය	22
අභජාතස්ස වෙ තජ්ඣි	104
අචචතතං මතපුත්තාමිති	236
අචචයං දෙසයනනීතං	44, 46
අචචයනනී අගොරතතො	198
අචචයො වෙ නමිජෙජථ	44
අචෙචනනී කාලා තරයනනී	
රතතියො	6, 120
අච්ඡරුගණසංඝස්ථිං	58
අච්ඡිච්ඡි තණ්හං ගණසංඝවාටි	230
අජ්ජ පණ්ණරතෙ විසුද්ධියො	312
අජෙලකා ව ගාවො ව	144
අජ්ජාපි තෙ ආට්ඨසො සා දිට්ඨි	262
අඤ්ඤාථා සත්තමත්තාතං	44
අඤ්ඤාත ව කෙවලීතං මහෙසිං	
	298, 300, 308
අඤ්ඤා වෙ පුරිසො රුජ	176
අනීතං නානුසොචනනී	10
අත්තාතං ත දදෙ පොසො	82
අත්තාතං වෙ පියං ජඤ්ඤා	136
අථ අග්ගි දිවා රතනීං	88
අථ අනෙතන ජගති	56
අථ සට්ඨිනීසසිතා සමිතකකා	334
අථායං ඉතරු පජා	278
අත්ථස්ස පතත්ථං හදයස්ස සනත්ථං	230
අත්ථාය වත මෙ බුද්ධො	382
අභි නිස්සරණං ලොකෙ	234
අභි සකාසකුලෙ ජාතො	244
අඬා පජාතාසි මමෙතමාසුං	260
අඬා සුසිට්ඨං සුසුතං මම සිද්ධං	300
අඬා මං යකක ජාතාසි	366
අනභගණස්ස පොසස්ස	364
අනතතදස්සි හගවා හමිසමි	260
අනත්ථසංගිතං ඤාතො	188

අ	පිටිබකාති
අනාගතපප්පයාය	10
අනිච්චා අඤ්ඤා කාමො	354
අනිච්චා වත සංඝාරා	284
අනිමිත්තඤ්ඤා භාවෙහි	336
අතතො වෙ අගං යකක	102
අනුට්ඨිතං අවායාමං	386, 388
අතොමිතාමං නිපුණත්ථදස්සිං	58
අත්තකෙතාසිපත්තායා	136
අත්තලීකවිතරො පාසො	204
අත්තො ජටා ඛති ජටා	26, 294
අකුකාරෙ පුරෙ ගොති	314, 316
අනතං පාතං බාදනීයං	182
අනතදෙ ඛලදෙ ගොති	56
අනතමෙචාහිතජනනී	58, 110
අපාරාතා තෙසං අමිතස්ස ආරා	252
අපුඤ්ඤං පහමි මාරො	208
අපං හි එතං තහි දීඝමාසු	258
අපමනෙතො අයං කලී	270, 274
අපමනෙතො උභො අතෙ	160, 164
අපමාසු මුත්තස්සාතං	198
අපමෙය්‍යං පමිතනෙතො	268
අපමෙය්‍යෙසෙ පචෙච්ඡනනී	36, 38
අබලනතං බලං ආහු	394, 398
අභයං යාවමිතාතං	404
අභිධාවථ හඤ්ඤං තෙ	372
අභුඤ්ඤා හිකකිසි හිකඤ්ඤා	18, 20
අභිච්චාධෙය්‍යං පුච්ඡනනී	224
අමනුස්සට්ඨාතෙ උදකං ව සිතං	168
අමම න බ්‍යාහරිස්සාමි	374
අරහිං පජ්ඣාසි සතො හවාසි	352
අරහි විය මෙජ්ජ බායති	356
අරඤ්ඤා රුකකමුලෙ වා	392
අරඤ්ඤා විහරනතාතං	10
අරතනෙත සිතිභුතෙ	318
අරතං සුගතො ලොකෙ	226, 228
අලඬා තත්ථ අස්සාදං	224
අලසස්ස අනුට්ඨාතා	386, 388
අවිහං උපපත්තාසෙ	62, 114
අසත්තා කීර මං ජමමා	314, 316

අ	පිටපිඛනානි
අඤ්ඤාන විෂයතන	284
අසුභාය විතතං භාෂවති	336
අක්කමෙධං පුරිසමෙධං	144
අක්කොච ජණේණ නිබ්බානො	314, 316
අභංගු සිලසම්පන්නො	416
අනු පුරෙ ධම්මපදෙසු ඡන්දො	360

ආ	
ආකිණ්ණපුදො පුරිසො	364
ආදින්නං කිං දදං අන්නං	64
ආදින්නස්මිං අභාරස්මිං	56
ආයාචනං භාරවො බ්‍රහ්මදෙවො	274
ආයුං ආරෝගියං වණ්ණං	160
ආරභවිතියං පතිත්තතං	354
ආරභප් නික්කම්ප	280, 282
ආරුමචෙත්තා වතචෙත්තා	414
ආරුමරොපා වතරොපා	60
ආලම්බා ව සොමා ව	246
ආනුතෙය්‍යො වෙදගු භාවිතන්නො	256

ඉ	
ඉඛ්ඤා අඤ්ඤා පි ප්‍රච්ඡය්‍ය	382
ඉච්ඡාය ඛජ්ඣති ලොකො	76
ඉතිහෙතං විජානාම	62
ඉතො ඛතිඛා පාසණධා	244
ඉත්ථිභාවො කිං කසිරු	234
ඉත්ථිපි හි එඛච්ඡියා සෙය්‍යා	158
ඉදං චත්තාන මඝවා	416, 418
ඉදං සුත්තාන මඝවා	420
ඉදං හි ජාභු මෙ දිට්ඨං	278
ඉදංහි තං ජෙතවතං	104, 106
ඉධ ඡිද්ධිත්මාරිතෙ	126
ඉධාගමා විජ්ජුපභා සවණ්ණං	54
ඉද්දකො සක්ක සුචී ව	384
ඉමිත්තා පුත්තිකායෙන	238
ඉසයො සම්බරං පතනා	404
ඉසිනං අභයං තප්ථී	404
ඉස්සත්ථං බලවිතියං	182

උ	
උග්ගපුත්තා මහියාසා	332
උච්චාවචෙහි වණ්ණෙහි	132
උච්චෙහි භික්ඛු කිං සෙසි	354

උ	පිටපිඛනානි
උච්චෙහි වීර විජිතසඛ්ඛාම	250, 416
උජ්ජකො නාම සො මග්ගො	58
උඛං අධො ව තිරියං	222
උපකො පලගණකා ව	62, 114
උපධිසු ජනා ගහිත්තාසෙ	334
උපනීයති ජිවිත්මපමාසු	4, 104
උභො පුඤ්ඤං පාපං	136
උභින්නං කිකිච්ඡන්නං	290, 292
උභින්නං කිකිච්ඡන්නානං	396, 398
උභින්නමත්ථං වරති	292, 394, 398

ඌ	
ඌකකා මගං අරඤ්ඤා	360
ඌකකො ත්ථං අරඤ්ඤා	360
ඌකමුලං ද්විරාවධං	58
ඌභිජ්ඣං කිසං වීරං	32
ඌතංගු සමතික්කම්ම	208
ඌතං තෙසං පිභයාමි	420
ඌතදෙව අභං මඤ්ඤා	394, 396
ඌතදෙව තිතික්කාය	394, 398
ඌතං දුග්ගං ඛක්කිත්තානු ධිරු	144
ඌතං සම්මග්ගතා යඤ්ඤා	144
ඌතං හි යජ්ජෙත්තං	144
ඌතාහි තිහි විජ්ජාහි	298
ඌත්ථ දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං	314
ඌචං ඛක්කා ව ධාතුයො	244
ඌචං ජර ව මච්චු ව	186
ඌච්ඤෙව මං විහරන්තං	332
ඌචං ධම්මා අපකම්ම	110
ඌචං බුඛං සරන්තානං	392
ඌචං විජිතසඛ්ඛාමං	342
ඌචං විහාරී බ්‍රහ්මොධ භික්ඛු	230
ඌචං සබ්බභිග්ගසම්පන්නං	348
ඌචං සුදෙසිතෙ ඛසම්ම	316
ඌච්ඡාදිපිතො ලොකො	56
ඌච්ඡෙතං තද අසි	64, 116
ඌච්ඡෙතං පුරුණානං	64, 116
ඌච්ඡෙසා කසි කට්ඨා	308
ඌසා අත්තරධායාමි	240
ඌසුපමා දථෙලි බ්‍රාහ්මණස්ස	90
ඌසො හි තෙ බ්‍රාහ්මණී	
බ්‍රහ්මදෙවො	256

බ	පිට්ඨකකානි
ඔසං නිමොක්ඛං උපජියති	10
ඔසංසං භි නිජරණන්තං	346
ක	
කච්චි තෙ කුටිකා නභි	16
කච්චි නිං අනිසො භික්ඛු	102
කති ජ්ඤෙ කති ජභෙ	6
කති ජාගරතං සුභතා	6
කති ලොකසමිං ජිද්දති	80
කති ලොකසමිං පච්ඡෙතා	28, 88
කතිහං චරෙය්‍ය සංඝෙදො	14
කථා දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං	312
කථං නිං අනිසො භික්ඛු	104
කථං නු දුති පුච්ඡෙය්‍යං	382
කථං විහාරි බහුලොධ භික්ඛු	230
කථං සු තරති ඔසං	382
කථං සු ලභතෙ පඤ්ඤං	382
කපොඨා ව තෙ බභුවරෙ	
අහොසිං	260
කමමං විජ්ජා ව ධම්මො ව	
	60, 104, 106
කසිරු වෙ කසිරුපෙතං	92, 94
කරණීය මෙතං මුහුත්තෙත	90
කසි උදයො දෙවතිනො	330
කසො කුචං ධම්මපදනි භික්ඛු	360
කසාකො පටිජානාසි	308
කසාවට්ඨා න විජ්ජන්ති	44
කා	
කාමං ඤෙද්දානු වා වා වා	394, 398
කාමරුගෙන ඛයාමි	336
කායගුණො වච්ඡගුණො	308
කායෙන සංවරෙ සාධු	138
කාරයෙ අයුමෙ රමෙම	182
කාලං වොහං න ජානාමි	18, 20
කාලෙ පටිසං නාගදත්ත	358
කාවෙය්‍යමත්තා විවරිත්ත	350
කි	
කිං දදෙ බලදෙ හොති	56
කිං සු අජරසා සාධු	66
කිං සු අලසං අතලසඤ්ච	82
කිං සු ඉසාරියං ලොකෙ	80
කිං සු උප්පත්තං සෙට්ඨං	78
කිං සු උප්පථො අකානො	70
කිං සු ජනෙති පුරිසං	68

කි	පිට්ඨකකානි
කිංසු ජරති කිං න ජරති	80
කිංසු කාමා සුඛං සෙති 76, 88, 422	
කිංසු දුතියා පුරිසස්ස හොති	70
කිංසු නිදුතං ගාථානං	70
කිංසු පටිසනො මිත්තං	66
කිංසු ඛිකුති පාථෙය්‍යං	82
කිංසු මාහා පිතා භාතා	84
කිංසු යාව ජර සාධු	66
කිංසු රථස්ස පඤ්ඤණං	78
කිංසු ලොකසමිං පච්ඡෙතො	82
කිංසු වජ්ඣ මනුස්සානං	66
කිංසු සංයොජනො ලොකො	72
කිංසු සබ්බං අනුගම්	72
කිංසු සම්බන්ධනො ලොකො	74
කිංසු ගරන්තං වාරෙන්ති	80
කිංසුධ භිතා ජනතා අතෙකා	80
කිංසුධවිත්තං පුරිසස්ස සෙට්ඨං	
	78, 380
කිං සොප්පසි කිනානු සොප්පසි	196
කිට්ඨෙත මෙ අභිගතං	248
කිඤ්චාපි තෙ තං ජලතෙ විමානං	268
කින්නාහං කුටිකං මුමි	16
කිනානු උද්දියං මුණ්ඩාසි	242
කිනානු ජාතිං න රෙවෙසි	240
කිනානු තෙසං පිහයසි	420
කිනානු නිං ගතපුත්තාව	236
කිනානු සත්තො' ති පච්චෙසි	246
කිනානු සත්තරමානො ව	96
කිනානු සිහොව තදසි	202
කිමන්තාමො ත දදෙ	82
කිමෙම කතා රුජගහ	378
කිසමිං ලොකො සමුප්පන්නො	76
කි	
කිදිසො තෙසං විපාකො	60, 62
කු	
කුකකුලා උබ්බතො තාන	372
කුතො සරු නිවත්තන්ති	30
කුද්ධොහං ථරුසං මුමි	424
කුමහකාරෙ පුරෙ අසිං	64, 116
කුමෙමා ව අභිතාති සකෙ කපාලෙ	14
කුලාකුලං පිණ්ඩිකාය වරන්තො	278
කුලාවකා මාතලී සිඛිලිසමිං	400
කුසලී භාසසි තෙසං	62, 114
කුසො යථා දුග්ගතිනො	92

නො	පිටියබ්බානි
කෙ ව තෙ අතරු සබ්බං	62
කෙනෙයු උඩ්ඞිතො ලොකො	74
කෙනෙයු නීයති ලොකො	72
කෙනෙයු පිහිතො ලොකො	74
කෙනෙයු ඛජ්ඣති ලොකො	76
කෙනෙයුබ්බාහතො ලොකො	74
කෙනායං පකතො සතො	246
කෙනාසි දුමමතො තාත	226
කෙනීදං පකතං බිම්බං	244
කෙ හු කමමන්තා කසිරන්ති	320
කෙනෙස යඤ්ඤෙ විපුලො	
ඉහග්ගතො	38
කෙසං දිවං ව රතො ව	60
කෙසු න මාතං කසිරුප	318
කෙසුධ අරණං ලොකෙ	84
කො	
කොධං ජගෙ විපප්පකෙය්‍ය-	
මාතං	42, 46
කොධං කිඤ්ඤාසුඛං සෙති	78, 88, 422
කොසුධ තරති ඔක්	100
බ	
බතතියං ජාතිකම්පනං	130
බතතියො දිපදං සෙට්ඨො	12
බතතියො බ්‍රාහ්මණො වෙසො	296
බතතියො සෙට්ඨො ජතෙනසම්	276
භ	
භබ්බාය සොතස්මිං ගතිත්තාටං	260
භකො ඉසිතං චිරදික්ඛිතානං	404
භමතෙන න පභ්‍යතබ්බො	120
භමහිරං භාසසි වාචං	64
භමහිරං වාචසි වාචං	116
භමහිරපඤ්ඤෙ මෙධාචී	340
භමහිරරුපෙ ඛුහෙරවෙ වතෙ	322
භා	
භාථාභිනිතමෙම අභොජනෙය්‍යං	
	298, 300, 308
භාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤෙ	132, 414
භි	
භිරිද්ගහවරං වෙතං	354
ච	
චක්කවත්ති යථා රුජා	342
චතුචක්කං නවද්වාරං	30, 120

ව	පිටියබ්බානි
චත්තාරෙ ව පටිපන්නා	414
චත්තාරෙ ලොකස්මිං පජ්ජාතා	28, 88
චජ්ජමසො ව වෙණු ව	106
චජ්ජෙ යථා විගතවිලාහකෙ	
තභෙ	350
චරන්ති බාලා දුමමො	110
චරකා ඛුහෙරවා ඛුහ	194
චා	
චාතුග්ගසිං පඤ්චදසිං	370, 372
චි	
චිත්තස්මිං චසිභ්‍යාමහි	240
චිත්තෙන නීයති ලොකො	72
චිරස්සං වත පස්සාමි	1, 104
චො	
චොරං හරන්තං චාරෙන්නි	82
ඡ	
ඡන්දරුගස්ස විතයා	354
ඡන්දෙ නිද්ධං ගාථාතං	70
ඡ ලොකස්මිං ඡිද්ධාති	80
ඡස්ස ලොකො සමුප්පන්නො	76
ඡන්ද සොතං පරක්කමම	92, 94
ඡෙ	
ඡෙත්වා බ්ලං ඡෙත්වා පලිසං	48
ඡෙත්වා තද්ධං වරත්තස්සච	30, 120
ඡෙත්වාත මච්චුතො සෙනං	222
ඡ	
ඡය්‍යං න සබ්බෙක නපි හෙමි	
සොතනුං	202
ඡට්ඨා පඤ්ච රුජාතො	170
ඡයං වෙ මඤ්ඤති බාලො	292
ඡයං වෙරං පසවති	154
ඡරු අජරකා විතතං	70
ඡා	
ඡාතස්ස මරණං හොති	240
ඡී	
ඡීරන්ති වෙ රුජරුථා සුචිත්තා	134
ඡෙ	
ඡෙග්ගව්ඡ නිපකො භික්ඛු	126

ක	පිට්ඨකනාමි	ත	පිට්ඨකනාමි
කුසලා රථඤ්ච විතතඤ්ච	84	තසමා හවෙ ලොකවිදු සුමේධො	120
ඨ		තසමිං පසන්නා අවිකම්පමානා	256
දානං හි ටිඤ්ඤති බාලො	158	තස්ස නං දෙසයන්නස්ස	340
දානං හි සො මනුස්සිජෙදු	132	තස්ස සොකපරෙතස්ස	222
සි		තස්සා යො ජායති පොසො	158
සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලො	14	තස්සෙව තෙන පාපියො	290, 292 394, 398
ත		තා	
තං හි එතෙ තමස්සෙය්‍යං	420	තාදිසො පුරිසො රුජ	174, 176
තං තමස්සන්ති තෙවිජ්ජා	416	තාච්ඡිංසා ව යාමා ව	242
තං හිස්ස ගජ්ජිතං යොති	184	තී	
තග්ග මෙ කුටිකා තත්ථි	16	තීති විජ්ජාති සම්පන්නො	298
තඤ්ච කම්මං කතං සාධු	110	තු	
තඤ්ච පන අපට්ඨිතානිකං	378	තුණ්හි උත්තරිකෙ භොගි	374
තඤ්චෙ හි තාදුකත්‍රිං තථා		තුණ්හිතුතො හම් භිට්ඨං	312
විමුත්තං	42	තෙ	
තණ්හා ජනෙති පුරිසං	68	තෙ වෙතස්ස අනුපරියෙති	348
තණ්හාධිපන්නා වත සීලබ්බා	52	තෙ මතෙසු ත මීයන්ති	36
තණ්හාය උබ්බිතො ලොකො	74	තෙවිජ්ජා ඉඤ්චිප්පත්තා ව	264
තණ්හාය නීයති ලොකො	72	තෙසං දිවා ව රතොතා ව	60
තත්ථ විතතං පණ්ණිමෙහි	351	තෙසු උක්කකකජාතෙසු	30
තත්‍ර භික්ඛවො සමාදහංසු	48	තෙ හි පාරං ගමිස්සන්ති	98
තථාගතං අරහන්තං	94, 96	තෙ හි සොඤ්චිං ගමිස්සන්ති	98
තථාච්චං සීලවන්තං වදන්ති	100	ද	
තථෙව බන්ධිසොරම්මං	182	දණ්ඩා ව නිර මෙ සෙය්‍යා	314, 316
තථෙව සඤ්ඤා සුතවා	184	දදන්ති භෙකෙ විසමෙ නිවිට්ඨා	38
තදුසි යං හිංසනකං	284	දදුලුමානා ආගක්ඛං	232
තපොකම්මඤ්ච තාගො ව	200	දබ්බො විරරත්තසමානිතො	334
තපොකම්මා අපකකම්ම	188	දහරු ත්වං රුපවතී	238
තපො ජිගුච්ඡාය ආයුත්තා	128	දහරෙ පුරිසො රුජා	146
තපො ජිගුච්ඡාය සුසංවුත්තන්තා	126	දළිඤ්ඤා පුරිසො රුජ	174
තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය	338	ද	
තයො සුපණ්ණා වතුරෙව හංසා	268	දානඤ්ච සුඛඤ්ච සමානමානු	38
තයමා අබ්බිලොඨ පටානවා	334	දි	
තයමා හි අත්ථකාමෙන	254	දින්නං සුඛච්චං යොති	56
තයමා කරෙය්‍ය කලාපණං	136, 170, 178	දිවා විහාරා නික්ඛම්ම	344
තයමා හි පණ්ණිතො පොසො	60, 104, 106, 132, 186	දි	
තයමා විතෙය්‍ය මචෙජ්ජරං	36, 58, 110, 114	දී	
තයමා සද්ධාඤ්ච සීලඤ්ච	414	දීසමායුමනුස්සානං	198
තයමා සතඤ්ච අසභාඤ්ච	36		

ද	පිටිය බිහානි
දුක්කරං දුතතිතිකධාදො	14
දුක්කරං වාපි කණෙනති	90
දුක්කමෙව හි සමොනති	246
දුග්ගතා දෙවකඤ්ඤායො	358
දුග්ගමෙ විසමෙ වා පි	90
දුග්දං දදමානාතං	36
දුපෙසාසං කචො අත්තාතං	118, 364
දුලලහං වා පි ලහනති	90
දුස්සමාදහං වාපි සමාදහනති	90

ද

දුරෙ ඉතො බ්‍රාහ්මණී බ්‍රහ්මලොකො	256

ඳ

ඳෙව් විරුද්ධා අසුරෙහි	420
ද්වාසතතති ගොතම පුඤ්ඤකමා	258
දො කස්සපා ව මාසො ව	96

ධ

ධජො රථස්ස පඤ්ඤාණං	78
ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං	170
ධනඤ්ජානි ව අකෙසාසං	306
ධමමං වරෙ සො'පි සමුඤ්ජනං	වරං 36
ධමමො රතඳො බ්‍රාහ්මණ සීලතිස්සො	302, 328

ධි

ධිරො ව විඤ්ඤා අධිගමම භොගෙ	168

න

න අඤ්ඤත්‍ර භගවතා	61, 114
නගස්ස පස්සො අාසිතං	348
න තං කමමං කතං සාධු	110
න තං දළහං බක්කිනමාහු සිරි	144
න තස්ස පච්ජා න පුරුක්ඛෙජ්ඣී	256
න තත්ථ හත්ථිතං භූමි	186
න තෙ කාමා යාති විත්‍රාති	
	ලොකෙ 42
න තෙසං කොට්ඨී ඔපෙතති	420
න තෙ සුඛං පජානනති	10, 358
න තෙහි යතනා කිළිනති	372
නත්ථි අත්තසමං පෙමං	12

න

පිටිය බිහානි

නත්ථි කිළිවං බ්‍රාහ්මණස්ස	90
නත්ථි දුති පුතාවාසො	358
නත්ථි නිස්සරණං ලොකෙ	232
නත්ථි පුත්තසමං පෙමං	12
න තං බාලෙ විජානාසි	10, 858
නදනති වෙ මහාචරි	202
නදිතිරෙසු සණ්ඨානෙ	358
නදති පුත්තෙති පුත්තමා	12, 196
නදනා තදති වෙව	24
නද්දිසංයොජනො ලොකො	74
නද්දිසමිඛිකිනො ලොකො	74
නද්දිහවපරිකට්ඨා	4
න පච්චතීකසාතෙන	320
න බ්‍රාහ්මණො සුජ්ඣති කොට්ඨි	
	ලොකෙ 296
නහං ඵලෙය්‍ය පඨවි වලෙය්‍ය	194
න මජ්ඣො සයාමි තා පි කාවෙය්‍යං	
	මහෙත්තා 202
න මාතකාමස්ස දමො ඉධත්ථි	8, 52
න මාත බ්‍රාහ්මණ සාධු	318
න මෙ මාරිස සා දිට්ඨි	261
න මෙ වතස්මිං කරණීයමෙජ්ඣ	322
නමො තෙ බුද්ධචරිත්ථු	94, 96
න යත්ථ හිතං නපි යත්ථ වාදිතං	322
න යනති වෙ මහා චරි	230
නයිදං අත්තකතං භිමං	244
නයිදං භාසිතමත්තෙන	44
න වණණරූපෙනතරෙසුජාතො	148
න වෙ සිරි පකුබ්බනති	44
න සනති කාමා මනුජෙසු තිව්වා	42
න සබ්බසො මනො නිවාරයෙ	26
න සුපතතවිත්තොමි	424
න හරුමි න භඤ්ජාමි	364
නහි නුතිමෙස්ස සමණස්ස	304
නහි පුත්තො පතිවාපි	374
නහි මෙය්‍යං බ්‍රාහ්මණ	304, 306
නහි සොචති භික්ඛු කදුචි	334

නා

නාගනාමොසි භගවා	344
නාවලානති අනොරතතා	198
නාඤ්ඤත්‍ර බොජ්ඣංගා තපසා	102
නා පුසනතං පුසති	24
නාමං විත්තත්ථු තණ්හා ව	76
නාහං හයා න දුබ්බලා	394

නා	පිටියකිකානි
කාමං සබ්බං අනුභවි	72
කාහු අසාසපසාසො	284
නි	
නිකකිනනං අරති වෙව	352
නිකකිනනං වත මං සතතං	332
නිවං උත්‍රස්සාමිදං විතතං	102
නිඤ්ඤං තඤ්ඤි විජලතිකා	14
නිඤ්ඤං තඤ්ඤි විජලතිකා	14
නිබ්බාණං භගවා ආග	374
නිරයං තිරව්ජාතයොතිං	62
නෙ	
තෙතං තව පතිරුපං	204
තෙව තං උපජ්ජාම	366
තෙසා සහා යත් තසනති	
සනෙතා	330
නො	
තො වෙ ධම්මං සරෙය්‍යාථ	392
තො වෙ බුද්ධං සරෙය්‍යාථ	392
ප	
පකුටිකො කාතියානො නිගණ්ඨා	126
පටිගච්චෙව තං කසිරු	110
පජේතකකරො අතිවිජ්ඣා ධම්මං	346
පඤ්ඤාමගුණා ලොකෙ	32
පඤ්ඤා ජාගරතං සුතතා	6
පඤ්ඤා ජ්ඤෙ පඤ්ඤා ජ්ඤෙ	6
පඤ්ඤා වෙද්‍ය සතං සමං	52
පඤ්ඤා ලොකසම්මං පජේතානො	84
පටිසොතගාමිං නිපුණං	248
පථමං කල්පං භොති	366
පණ්ඩිතොති සමඤ්ඤානො	126
පතිරුපකාරී බුරවා	382
පතිරුපකො චිත්තානුකූලාච	148
පද්මං යථා කොකතදං සුගතං	152
පබ්බතස්ස සුවණ්ණස්ස	212
පමාදමනුසුඤ්ඤානති	46
පරතො ආසිංසරෙ බාලා	62
පරසමනෙසු භොජගසු	62
පරෙසගස්සං භික්ඛුනං	344
පසංසියා තෙපි ගවනති භික්ඛු	42
පසංගාමකායො සුවිමුත්තවිභොතා	230
පහාසු සබ්බං ත විමානමජ්ඣගා	22

ප	පිටියකිකානි
පහාසු සබ්බං තව මානමජ්ඣගා	42
පතිතමානස්ස ත සනති ගන්තා	28
පහුතභතකං ජාලිතං	132
පා	
පාණෙසු ව සංයමාමසෙ	372
පාපං ත කසිරු වචසා මතසා	24, 54
පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ	250
පාසාණො සිහො සකලිකා	214
පි	
පියවාචමෙව භාසෙය්‍ය	338
පියො ලොකො සකො පුතෙතා	374
පි	
පුග්ගලො අය්‍යකා ලොකො	188
පුච්ඡාමි තං ගොතමි භුරිපඤ්ඤා	100
පුඤ්ඤං වත පසවි බහුං	378, 380
පුතතා වජ්ඣ මනුස්සානං	68
පුතපපුතං බීරනිකා දුහනති	310
පුතපපුතං වෙව වපනති බීරං	310
පුතපපුතං ජායති මියති ව	310
පුතපපුතං යාවකා යාවයනති	310
පුතබ්බසු සුඛි භොති	374
පුබ්බෙතිවාසං ජානාමි	350
පුබ්බෙතිවාසං යො වෙදි	298, 312
පුරිසස්ස භි ජාතස්ස	270, 274
පු	
පුජනො පුජනෙය්‍යානං	312
පි	
ඵලං වෙ කදලිං හනති	276
බ	
බඤ්ඤාසි මාරපාසෙන	192
බඤ්ඤාසි සබ්බපාසෙති	194
බහුතා, පි බො තං විහජෙය්‍යං	54
බහුතා වත අත්ථාය	350
බහුමපි පලපං ජපං	296, 298
බහු භි සද්ද පච්චුතා	360
බා	
බාලා භුමුදනාලෙති	230
බි	
බීජං උපපානං සෙට්ඨං	78

මු	පිට්ඨකකාණි
මුඛානුමුඛො සො ථෙරෙ	346
මුඛො ධම්මදෙසෙසි	240
මු	
මුහම්සනං දෙවදනෙනා	284
හ	
හයා නු මථවා සකක	394
හා	
හායාමි නාගදත්තං	358
හි	
හිකුබු සියා කුසි විමුත්තවිනෙනා	86, 98
හිසොයා පඤ්චසතා සෙබා	278
හි	
හිසොයා බාලා පභිජේය්‍යස්සං	394, 396
හෙ	
හෙතා අවිජ්ජං විජ්ජය	354
හො	
හොගෙ පඤ්චමානෙන	164
ම	
මං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා	416
මකෙකත මකඛිතා පජා	334
මගධං ගතා කොසලං ගතා	356
මච්චුනාබ්‍යාගතො ලොකො	74
මච්චුනා පිහිතො ලොකො	76
මචේජරවිතයෙ සුත්තං	406, 408, 410
මචේජර ව පමාද ව	36, 38
මඤ්ඤමහං ලොකාභිපති	
සගව්‍යතං	322
මතං වා අමම රෙදන්ති	372
මතං වා පුත්ත රෙදන්ති	372
මහභිතා මහාභොගා	30
මතසා වෙ පසන්නෙන	368
මනුජස්ස සද්ද සනිමනො	152
මන්දියා නු බො සෙසි උදුහු	
කාවෙය්‍යමනෙතා	202
මහානුභාවො තෙවිජේජා	348
මහාසමයො පවතස්මිං	48

මා	පිට්ඨකකාණි
මාකාසි පාපකං කම්මං	372
මා ජාතීං පුච්ඡ වරණඤ්ච පුච්ඡ	300
මාතරං කුටිකං මුසි	16
මාතරි පිතරි වා පි	318
මාතෘපෙතතිහරං ජ නත්තුං	406, 408
මාතං පජ්ඣස්ස ගොතමි	334
මාතං පභාය සුභමාහිතතෙනා	8, 52
මාතො හි තෙ මුහම්ඤ්	
බාරිභාරෙ	302
මා පමාදමනුසුඤ්ජෙථ	46
මා මුහම්ඤ් දුරුසමාදහාතො	302
මායාචි මසවා සකක	424
මා සද්දං කරි පියභිකර	372
මු	
මුත්තොහං මාරපාසෙන	192
මුත්තොහං සබ්බපාසෙහි	194
මෙ	
මෙදවණ්ණඤ්ච පාසාණං	224
ය	
යං ඵණ්හිකුලස්මිං ජතං ගහිතං	260
යං කිඤ්චි සිටිලං කම්මං	92, 94
යං ව බො සීලසම්පන්නො	132
යං තිං අපායෙසි බුදු මනුස්සො	260
යං බුද්ධො භාසතෙ වාචං	338
යං මුසා භණ්ණො පාපං	402
යං වදන්ති න තං මය්‍යං	212, 224
යං වදන්ති මම ඉදන්ති	212, 224
යං හි කසිරු තං හි වදෙ	44
යං හි දෙවා මනුස්සා ව	418
යං සාවකෙන පත්තබ්බං	348
යජ්මානානං මනුස්සානං	414
යඤ්ච කරෙහි කායෙන	170
යඤ්චස්ස භුඤ්ජතෙ මාතා	366
යතො යතො මතො නිවාරයෙ	26
යත්ථ ආපො ව පඨවී	30
යත්ථ නාමඤ්ච රූපඤ්ච	26, 64
	116, 296
යත්ථ හෙරවා සිරිංසපා	278
යත්ථාලොකො අනුචාරානා	386, 388
යථා අඤ්ඤතරං චිජං	244
යථා තාමං තථා වස්ස	294

ය	පිටිපිටිකානි
යථා'පි සෙලා විපුලා	186
යථා සාකච්ඡා පඤ්ච	110
යථා හි අභිගසමාදා	246
යථා හි මෙසො ථනං	184
යනතං ඉසිති පත්තබ්බං	234
යමෙතං වාරිජං පුප්ථං	364
යසං ඵතාදිසං යානං	58
යසං ජාලිනී විසත්තිකා	196
යසං නුත සියා ඵවං	234
යසං සඤ්ඤා තථාගතෙ	412
යසං සබ්බමගොරත්තං	370
යසොතෙ වතුරෙ ධම්මා	382
යසො ව භිතො ත දදති මච්ඡිති	36
යා	
යා කා වි කඤ්ඤා අභිනන්දනා වා	324
යාදිසං වපතෙ තිජං	404
යාය සඤ්ඤා පබ්බජිතො	354
යෙ	
යෙ කෙවි අරියධම්මං	54
යෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ	48
යෙ කෙවි රූපා ඉධ වා හුරං වා	128
යෙ බො පමිත්තා විහරන්ති	118, 364
යෙ ගහට්ඨා පුඤ්ඤකරං	416
යෙ ව කායෙත වාචාය	190
යෙ ව බො අරියධම්මෙ	54
යෙ ව බහනිතා සම්මුඤ්ඤා	254
යෙ ව සඤ්ඤා නිරුරමා	144
යෙ ව රූපපායා සත්තා	238
යෙධ මච්ඡිතිතො ලොකෙ	60
යෙධ ලොකා මනුස්සත්තං	62
යෙ නං දදන්ති සඤ්ඤාය	58, 110
	112, 114
යෙනං පජාතන්ති යතො	
නිදන්තං	370
යෙන කෙතවි වණෙණෙන	368
යෙ මෙ පටුතෙන සඤ්ඤාපදෙ	98
යෙ රාගදොසවිත්තා	412
යෙසං ධම්මා අප්පට්ඨිදිතා	8
යෙසං ධම්මා අසම්මුඤ්ඤා	8
යෙසං ධම්මා සුප්පට්ඨිදිතා	8
යෙසං ධම්මා සුසම්මුඤ්ඤා	8
යෙසං රාගො ව දොසො ව	
	26, 294, 418

යෙ	පිටිපිටිකානි
යෙසම්පි සලලං උරසි පට්ඨං	202
යෙහි ජාතෙහි නන්දියං	314, 316
යවායං භික්ඛාති බණ්ඩා	364
යො	
යො අකිකාරෙ තමසි පහබ්බකෙ	96
යො අපපද්ධම්මං තරසං දුස්සාති	24
	292
යො ඉධ සමමාසම්මුඤ්ඤා	418
යො ඉමසම්මං ධම්මවිතයෙ	282
යො ව විතෙය්‍ය සාරමං	320
යො ව සද්දුපරිත්තාසි	360
යො දුක්ඛමඤ්ඤාති යතො නිදන්තං	214, 216
යො ධම්මවාරි කායෙන	188
යො නිද්දියං පසංසති	270, 274
යො මාතරං වා පිතරං වා	324
යො සීලවා පඤ්ඤවා	
භාවිතතො	100
යො සුඤ්ඤාගෙහානි සෙවති	194
යො හවෙ බලවා සත්තො	394, 398
යො හොති භික්ඛු අරහං කතාසි	28
යා	
රාගො උපපථො අකතාතො	70
රාගො ව දොසො ව ඉතො	
නිදන්තං	370
රාගො ව දොසො ව කුතො	
නිදන්තං	370
රා	
රාකම්මුලගහණං පසංකම්ප	356
රා	
රූපං ජරති මච්චානං	80
රූපං ත ජීවන්ති වදන්ති බුද්ධා	366
රූපං වෙදසිතං සඤ්ඤා	206
රූපා සද්දා රසා ගතො	204, 208, 238
ල	
ලොකා හි සො උපාදන්තං	132
ලො	
ලොකෙ දුක්ඛපරෙතසම්මං	374
ලොහො දොසො ව මොහො ව	
	134, 180

ව	පිටිකිකිකානි
වජ්ජුපුතො ව වෙසාලී	366
වතපදෙන තයො චුතො	420
වතං යදග්ගි ඛහති	132
වසො ඉස්සරියං ලොකෙ	82
ව්	
ව්චං මහඤ්ච පණ්ඩිතො සමමා	80
ව්චමෙචෙච පුරිසො	402
වි	
විජ්ජා උපපත්තං සෙට්ඨං	78
විජුලො රුජගතියානං	128
විරතො කාමසඤ්ඤා	100
විරතො මෙජ්ඣං ඛමමා	64, 116
විරියං මෙ ධුරධොරයානං	308
විවෙකං උපට්ඨානඤ්ච	366
විවෙකකාමො'පි වතං පටිට්ඨං	352
විසෙතිගුතො උපසන්නාවිතො	256
වු	
වුට්ඨි අලසං අනලසඤ්ච	84
වෙ	
වෙසාලීයං වතෙ විහරන්තං	52
ස	
සංසරං දිශමුද්ධානං	190
සකුණො යථා පංසුකුණ්ඩිතො	352
සකිකි මෙ සුතං එතං	332
සකිකාරෙ පරතො පසං	336
සකිකිතොත'පි දෙසෙති	340
සකිකියං අඤ්ඤාලිං කචා	118, 364
සකිකි පසාදො යසස්ස ච	414
සචෙ අච්ඡි අකමෙමන	386, 388
සචෙ එනති මනුස්සපානං	62
සචෙ'පි එතතො භික්ඛා	332
සචෙ'පි දසපඤ්ඤාතො	354
සචං වෙ අමතා වාචා	338
සචෙ මං කෙවලං සබ්බං	200
සචෙ මග්ගං අනුමුද්ධං	224
සචං ඛමමා සංගමො	
බ්‍රහ්මචරියං	302
සචෙවන දනො දමසා	
උපෙතො	300
සඤ්ඤා විපරිසෙසා	336
සතං සහස්සානං නිරබ්බද්ධං	274
සතං සහස්සානපි ධුතකානං	240

ස	පිටිකිකිකානි
සතං හච්ඡි සතං අය්‍යං	376
සනිමතො සද්ද හඤ්ඤා	370
සත්තධා මෙ එලෙ මුද්ධා	96
සත්තියං විශ මමට්ඨං	24, 102
සත්තිසුලුපමා කාමා	234
සත්ථො පටිසතො මිත්තං	66
සඤ්ඤාතො අරහතං	382
සඤ්ඤාමයං අනඤ්ඤා	374
සඤ්ඤා දුතියං පුරිසස්ස හොති	70
සඤ්ඤා ඛිකිති පාඨෙය්‍යං	82
සඤ්ඤාලිකා තපො වුට්ඨි	308
සඤ්ඤා තරති ඔක්ඛං	382
සඤ්ඤායානං පට්ඨෙතො	218
සද්ධිං විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං	78, 382
සබ්බකමම කඛයප්පතො	244
සබ්බගත්ථපපතිතස්ස	368
සබ්බත්ථ විහතා තඤ්ඤි	236
සබ්බද්ද වෙ සුඛං සෙති	378
සබ්බද්ද සිලසම්පන්නො	100
සබ්බො ආසන්නියො ඡෙත්වා	378
සබ්බො දිසා අනුපරිගමම වෙතසා	142
සබ්බි මච්ඡරිතා සාධු	54
සබ්බිකරව සමාසෙථ	32, 108
සබ්බෙ භගවතො පුතො	342
සබ්බෙව නික්ඛිපියානාති	284
සබ්බෙ සත්තො අත්ථානා	402
සබ්බෙ සත්තො මරියානාති	178
සබ්බෙ සද්ධිමග්ගො	254
සබ්බො ආදීපිතො ලොකො	242
සමණං මාතා පිතා භාතා	84
සමණීඨ අරණං ලොකෙ	84
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි	174, 176
සමුද්දො උද්ධිතං සෙට්ඨං	128
සමො විසෙසී'උද්ධා නිතිතො	22
සමිහිසුලා සමිද්ධි ව	232
සමිධාධෙ වත ඔක්ඛාසං	92
සමිධාධෙ වාපි විඤ්ඤාති	92
සමුද්දො දිපදං සෙට්ඨං	12
සහාචරිතෙන ඡවො සිගාලො	128
සා	
සාධු බො පණ්ඩිතො නාම	374
සාරත්තා කාමහොගෙසු	140
සාරිපුතො ව පඤ්ඤා	60, 106

සි	පිට්ඨකපානි	සො	පිට්ඨකපානි
සිවො බෙමො ව සෙරි ව	128	සො අභං විවරිසාමි	384
සි		සොකස්ස මූලං පලිබාය සබ්බං	224
සිලං අජරසා සාධු	66	සොකාවතීණෙණා නු වතවති	
සිලං යාව ජරා සාධු	66	කුසායසි	222, 230
සිලං සමාධිං පඤ්ඤාදො	188	සොවතී පුතෙතති පුතතිමා	12, 196
සිලෙ පතිට්ඨාය තරො සපඤ්ඤා	26, 294	සො ධිරො ධිතිසමානො	222
සු		සො මෙ ධම්මදෙසෙසි	350
සුඛජිවිතො පුරෙ අංසුං	116, 364	සොභං එතෙ පජාතාමි	64, 116
සුඛිතා වත තෙ මනුජා	98	සෙනහජා අතතසමිතුතා	370
සුණන්ති ධම්මං විමලං	344	සවාගතං වත මෙ අසි	350
සුණාති ත විජාතාති	354	සවාභං අකඤ්ඤා අසිතො	
සුතමෙව මෙ පුරෙ අසි	52	අනුපයො	324
සුභාසිතං උතතමොනු සනො	338	හ	
සුභාසිතස්ස සිකෙබ්ථ	86	හනතා ලහති හනතාරං	158
සුචීරං සුසිමඤ්ඤොව	406	හි	
සුසුඛං වත ජිවාම	208	හිතානුකමපි සමුද්ධො	204
සෙ		හිත්වා අභාරං පබ්බජිතා	30
සෙට්ඨා හි කිර ලොකස්මිං	416, 418	හිත්වා අභං මුහුත්ඤ දුරාදාහං	302
	420	හිරි තස්ස අපාලමො	58
සෙලං ව සිරසුභවට	230	හිරිනිසෙධා තනුයා	16
සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො	250		
සෙවෙථ පනතානි සෙනාසනානි	278		

සංස්කෘත නාම මූලික මණිකා

අ	පිටපිකත	ඉ	පිටපිකත
අකේකාසභාරථාප	288, 290	ඉසිහිලිපයා	220, 222
අග්ගාලවචෙතිය	330, 332	ඉසිපතන	192
අග්ගිකභාරථාප	296, 298	ඊ	
අජපාල	188, 190	ඊසාන	390
අජපාලනිශ්‍රොධ	222, 248, 252	උ	
අජාතසතනු	154, 156, 158	උප්කාතසංස්කෘත	42
අජ්තකේසකම්බල	130	උතතර	104, 106
අසූතවන	102	උතතරිකා	374
අසූතකොණ්ඩසූත	346	උදය	310
අතාපපිණ්ඩක	1, 4, 10, 32, 36	උපක	62, 114
	40, 42, 46, 86	උපමාලා	240
	104, 106, 108, 130, 196, 200	උපවතන	282
	204, 232, 258, 264, 278, 320	උපමාන	312
	336, 338, 342, 350, 370, 374	උපාලවණ්ණ	238, 240
	376, 378, 384, 386, 388, 392	උරාවෙලා	188, 190, 222, 226
	396, 406, 408, 418, 422, 426		242, 252
අනුරාඨ	264, 284, 356	එ	
අනතක	194	එකතාලා	306
අකිකම්ම	276	එකසාලා	204,
අකිවන	232, 238, 242, 244, 246	භ	
අභිභූ	278, 280, 282	කකුධ	102, 106
අරතී	226, 230, 232	කතමාරකතිසාක	268
අරුණවතී	278, 282	කපිලවත්ථු	46
අරුණවනතු	278	කපපිත	264
අවිහ	62, 114	කලඤ්ඤකතිවාප	98, 126, 194, 196
අසම	126		220, 286, 288, 292, 296
අසුඤ්ඤකභාරථාප	292		346, 378, 380, 412
අභිංසකභාරථාප	294	කසිභාරථාප	306, 308
ආ		කසාප	64, 86, 116, 264, 354
ආකොටක	126, 128	කසාපගොතන	354
ආනඤ්ඤ	106, 122, 162, 284, 326	කා	
	336, 356	කාතියාන	126
ආභසාර	208	කාමද	90
ආලවක	380	කාසි	154
ආලවී	330, 332, 334, 380, 382	කාලසිලා	220, 222
ආලවිකා	232, 234	කි	
ඉ		කිසාගොතමී	236
ඉඤ්ඤ	366	කු	
ඉඤ්ඤාප	366	කුසිනාරා	282
ඉසිහිලි	348		

කු	පිට්ඨකයානි
කුට්ඨාසාරාලා	54, 206
කො	
කොකතද	52
කොකාලික	268, 270, 272, 274
කොණ්ඩඤ්ඤ	346
කොසල	116, 132, 164, 168, 204 212, 298, 302, 320, 322 352, 354, 358, 364
ක	
කර	368
කෙ	
කෙම	110
කො	
කොමදුසා	328
කොමදුසාක	330
ක	
කග්ගරා	348, 350
කගා	368
කි	
කිජ්ඣකුට	200, 368, 414
කො	
කොතම	26, 50, 76, 80, 100 130, 200, 204, 206, 208, 210, 230, 258
කොසික	220, 222
ක	
කපිකාර	64, 114, 116
ක	
කඤ්ඤ	100, 106
කඤ්ඤමග්ගලික	150
කඤ්ඤනතු	94, 96
කඤ්ඤස	98, 106
කපා	848
කා	
කාලා	240
කි	
කිරා	380

චූ	පිට්ඨකයානි
චූලලකොකතද	54
ච	
චට්ඨාසාරථාජ	294, 296
චනතු	116
චා	
චාලිනී	356, 358
චෙ	
චෙතවත	1, 10, 14, 32, 36, 38 40, 42, 46, 56, 86, 88, 92 104, 108, 130, 196, 200, 204 232, 254, 258, 262, 264, 270 272, 278, 294, 320, 336, 338 342, 350, 372, 384, 386, 388 392, 396, 406, 408, 418, 422, 426
ච	
චගරසිඛි	168
චණ්ඩා	226, 230, 232
චපොද	18
චපොදරාම	18, 20
චා	
චායන	92, 94
චාචනිස	426
චු	
චුද්ද	274
චුද්දපචෙට්ඨකමුහු	270
ච	
චකඛිණාගිරි	306
ච	
චලලී	88
චී	
චීඝලට්ඨි	98, 106
චෙ	
චෙවදනන	276, 284
චෙවහින	312
චෙවනමිඤ්ඤ	384, 408
ච	
චනඤ්ජානී	286

මා	පිටිකඩකානි
මාගඩ	88, 154, 156, 158
මාස	88
මාණවගාමිය	128
මාතලි	394, 400, 416, 418, 420
මාතලි සංඛ්‍යාතක	394, 400
මාතුපොසක	324
මාතකත්ථ	316
මාර	128, 188, 190, 192, 194 196, 200, 202, 204, 206, 208 210, 212, 214, 216, 218, 220 222, 224, 226, 232, 238, 246 344, 428
මි	
මිගදය	102, 192
මිගාරමොතුපාසාද	146, 340
මො	
මොග්ගලාන	264, 270
මොසරුජ	42
ර	
රගා	226 230, 232
ර්	
රුජගහ	18, 20, 48, 98, 104, 126 194, 196, 200, 202, 220, 276 286, 288, 292, 296, 346, 348 366, 368, 374, 378, 380, 412 414
රුහු	94, 96
රේ	
රේතිතසා	118
ව	
වඩ්ඪික	330, 332, 334, 336, 338 340, 342, 344, 346, 348, 350
වජ්ජ	246
වජ්ජපුත්තක	360
වරුණ	390
වසුදත්ත	100, 106
වා	
වාසව	398, 408, 410, 416

වෙ	පිටිකඩකානි
වෙජ්ජනපාසාද	416
වෙට්ඨිජ	126, 128
වෙණුහු	98, 106
වෙදෙහිපුත්ත	154, 156, 158
වෙපච්ඡති	96, 392, 394, 396 398, 400, 424
වෙරෙවන	402
වෙසාලි	52, 54, 206, 360, 408
වෙච්චන	98, 126, 194, 196, 220 286, 288, 292, 296 346, 378, 380, 412
වෙහලිඛ	64, 116
ස	
සකක	46, 162, 214, 216, 284 328, 386, 388, 390, 392, 396 398, 402, 404, 406, 410, 414 416, 418, 424, 426
සඛ්ඛාරව	326, 328
සඤ්ජයබෙලට්ඨපුත්ත	130
සතුලපකාසික	32, 36, 38, 42 46, 50
සතඛ්ඛුමාර	276
සප්පිනිතිර	276
සමිඤ්ඤි	18, 20, 22, 24, 216, 218
සමිඤ්ඤ	404, 408
සමිඤ්ඤ	278
සතමපති	248, 250, 254, 272 284, 414
සතලි	126
සතසසකක	408, 410
සා	
සාකෙත	102
සාහු	370
සාරිපුත්ත	106, 122, 124, 270 272, 338, 340
සාවච්චි	1, 4, 6, 10, 32, 36, 38 40, 42, 46, 56, 66, 72, 88 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102 104, 108, 110, 114, 118, 120 122, 130, 132, 142, 156, 160 166, 168, 176, 178, 180, 184 196, 200, 204, 210, 232, 234 238, 240, 244, 246, 254

සාවච්චි	පිට්ඨකොති	සු	පිට්ඨකොති
258, 264, 268, 270, 278, 294		සුදත්ත	376
296, 310, 312, 314, 316, 320		සුඛාවාස	266, 268
324, 326, 336, 338, 340, 342		සුඛික භාරදාජ	296
350, 372, 384, 386, 388, 392		සුඛමො	426
396, 400, 402, 404, 406, 408		සුඤ්ඤිකභාරදාජ	298, 300, 302
414, 416, 418, 422, 426		සුඤ්ඤිකා	298
සි		සුමුභව	102, 106, 266, 268
සිඛි	278, 280	සුරිය	96
සිලාවනි	214, 216	සුම්ර	384, 386
සිව	108	සුසිම	124, 386, 388
සි		සෙ	
සිතවත	374	සෙරි	110, 112
සිවක	376	සෙලා	244
සිසුපවාලා	242, 244	සෙසා	
සිගො	202	සොමා	234
සු		සී	
සුක්කා	378	සිමුච්චන	
සුජම්භති 402, 408, 410, 416	424		
සුජා	408		

පද්‍යානුකූලමණිකා

අ	පිටපි බහාන
අකංසු	116, 364
අකභේධා	324
අකතඤ්ඤානො	402
අකතයොග්ගො	180
අකතභජේථා	180
අකතුපාසනො	180
අකමපිතං	242
අකමුත්තා	386, 388
අකමෙත්ත	386, 388
අකාලිකො	18, 20, 214, 216, 390
අකාලො	266, 376
අකිලේඪන	62
අකිඤ්චනං	42, 46
අකිඤ්චනො	256
අකිත්තං	268
අකුතොග්ගං	344
අකුබ්බමොනො	80
අකුසලො	352, 362
අකුභකො	334
අකුජනො	58
අකෙවලං	258
අකොධනො	126, 428
අකොවිදු	290, 396, 398
අකෙකාධනො	406, 408, 410
අකෙකාධො	426
අකෙකාසං	158
අකෙකාසකො	158
අකෙකාසකි	174, 288, 394
අකෙකාසනං	290
අකෙකාසසි	290
අකබ්බිජිනො	110
අකබ්බං	404
අකබ්බං	70
අකබ්බං	22
අකබ්බං	340
අකබ්බං	346
අකබ්බං	70
අකබ්බං	224
අකබ්බං	194
අකෙකියං සඤ්ඤානො	22
අකෙකියංසමිං	22

අ	පිටපි බහාන
අකෙකියං	22
අකෙකියං	270, 274
අබ්ලො	334
අගති	210, 212, 242
අගමිඤ්ඤා	192
අගරතියං	426
අගාරං	30, 408, 410
අගාරවො	252
අගාරසමා	182, 218, 254, 288, 290, 332, 354
අග්ගං	148, 150, 278, 346
අග්ගඤ්ඤා	402
අග්ගපිණ්ඩං	256
අග්ගමකායකි	160
අග්ගභෙසි	156
අග්ගි	28, 130, 132, 296
අග්ගිහුත්තං	296, 298
අග්ගො	128
අග්ගනාති	36, 38
අග්ගං	42, 104, 244
අග්ගමිත්තං	128
අග්ගජාතියං	104
අග්ගච්ඡායං	42
අග්ගානං	212
අග්ගානෙත්තං	272, 274
අග්ගසමාදා	246
අග්ගානි	14, 182
අග්ගිජ්ජ	250
අග්ගෙති	336
අචලා	412
අචචනබ්බං	258
අච්චරඤ්ඤානප්පනො	350
අච්චරපකකනනං	272
අච්චරපකකනො	276
අච්චරපකකනොසු	146
අච්චරපබ්බජනො	18, 20, 330
අච්චරපප්පනො	288, 290, 306
අච්චතං	354
අච්චලකා	146
අච්චගමා	44

අ	පිට්ඨකකාණි
අවචනං	236, 386, 388
අවටයං	426
අවටයනරී	198
අවටයෙන	272, 274, 356, 428
අවටසරා	426
අවටාධාය	48, 196, 202
අවටුග්ගමම	250
අවෙට්ඨි	382
අවජ්ඣා	182
අවජ්ඣා	392
අවජ්ඣාගණසංකල්පං	58
අවජ්ඣාසංකල්පං	10
අවජ්ඣා	110, 114, 118, 148, 178, 280, 318, 412, 422
අවජ්ඣාසංකල්පං	280
අවජ්ඣා	152, 316
අවජ්ඣා	62, 64, 114
අවජ්ඣා	22, 42, 230
අවජ්ඣා	322
අවජ්ඣා	166
අවජ්ඣා	66
අවජ්ඣා	242
අවජ්ඣා	212
අවජ්ඣා	212
අවජ්ඣා	214
අවජ්ඣා	216
අවජ්ඣා	144
අවජ්ඣා	154
අවජ්ඣා	132, 310, 320, 324, 326, 828, 330
අවජ්ඣා	334, 350
අවජ්ඣා	40
අවජ්ඣා	22, 406, 408, 410
අවජ්ඣා	132, 134, 302
අවජ්ඣා	138
අවජ්ඣා	426
අවජ්ඣා	6, 10, 18, 20, 22, 38, 126, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 208, 218, 220, 222, 228, 230, 232, 256, 262, 264, 266, 286, 302, 308, 312, 318, 320, 322, 328, 336, 352, 354, 356, 358, 362, 364, 366, 368, 390, 394, 388, 394, 416, 424

අ	පිට්ඨකකාණි
අච්ඡාදනං	284
අච්ඡාදනං	394, 398
අච්ඡාදනං	250
අච්ඡාදනං	406, 408
අච්ඡාදනං	190, 194, 196, 200, 206, 320, 340, 376
අච්ඡාදනං	234, 238, 246
අච්ඡාදනං	358
අච්ඡාදනං	118, 150, 250, 338, 340, 342, 344, 346, 364, 424
අච්ඡාදනං	392
අච්ඡාදනං	14, 180, 250, 366
අච්ඡාදනං	206, 208, 244, 264
අච්ඡාදනං	258, 286
අච්ඡාදනං	238, 320, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364
අච්ඡාදනං	14, 10, 18, 20, 146, 356
අච්ඡාදනං	254, 370
අච්ඡාදනං	158, 208, 216, 254, 274, 278, 288, 290, 306, 352, 358, 360, 362, 364, 378, 380, 412, 422
අච්ඡාදනං	266
අච්ඡාදනං	34
අච්ඡාදනං	114, 118, 246
අච්ඡාදනං	134
අච්ඡාදනං	296
අච්ඡාදනං	324
අච්ඡාදනං	192, 252, 416, 64, 108, 114, 188, 218, 220, 230, 258, 318, 360, 400
අච්ඡාදනං	300
අච්ඡාදනං	274
අච්ඡාදනං	402, 404
අච්ඡාදනං	238
අච්ඡාදනං	266, 268, 402, 414
අච්ඡාදනං	124
අච්ඡාදනං	162
අච්ඡාදනං	370
අච්ඡාදනං	392
අච්ඡාදනං	370
අච්ඡාදනං	20
අච්ඡාදනං	366

අ	පිටිමිඛනානි	අ	පිටිමිඛනානි
අට්ඨකතා 204, 206, 210, 338, 342		අත්තමනො	150, 264
	344, 374	අත්තසඤ්ඤානො	194
අඛිතෙළසෙති	342	අත්තසමං	12
අඛිසා	134	අත්තසමතුතා	134 180, 370,
අඛෙසා	140, 174	අත්තා	134 136 138 142, 302,
අඛෙසා	176	අත්තානරකඛිනො	146
අඤ්ඤ	248	අත්තානුභිං	256
අඤ්ඤවං	382	අත්තං 22, 104, 132, 186, 202, 290	
අත්තකාමවරෙ	248		354, 394, 398, 424
අත්තජිනො	100	අත්තකරණෙ	140, 146
අත්තරං	62, 114	අත්තකාමා	352, 354, 356, 358
අතිකාලෙන	358		360, 362, 364
අතිකකතනම, නුසකෙන	262	අත්තකාමො	82
අතිකකතෙනා	226, 228	අත්තවරං	42
අතිකකමං	346	අත්තජාතසස	66
අතිකකමම	206	අත්තජාතා	402
අතිවම	170	අත්තඥො	318
අතිඤ්ඤප්‍රබ්බං	360	අත්තවතී	54
අතිදිවං	358	අත්තවසං	328
අතිථයෙ	288	අත්තසංගිතං	94
අතිදෙවප්පතෙනා	256	අත්තසස	230, 338, 402
අතිපාතෙය්‍ය	118	අත්තා	202, 394, 398
අතිමඤ්ඤති	334	අත්තානං	408, 410
අතිරවජාතගාමිනො	278	අත්තාභිසමයා	160, 164
අතිරෙවති	348, 412	අත්තාය	56, 192, 290, 350, 382
අතිවෙලං	356 358, 360	අත්ති	8, 22, 388
අතිවෙලවාදී	358	අත්තිකා	238
අතිවෙලා	374	අත්ති නු ඛො	134
අතිමිජ්ඣ	346	අත්ති	202
අතිසාරං	140	අත්ති	94, 336
අතිගරිකා	166, 168	අත්ති	160, 338
අත්තිකං	10, 254	අත්තිත	152, 318
අත්තිකසානුසොචනා	10	අත්තිතා	160, 164, 180, 182
අත්තිකා	258		354, 382
අතො	30	අථාපරං	130, 274
අත්තකතං	244	අථො	134
අත්තකාමො	142	අද්දඤ්ඤාවචරං	398
අත්තාදඤ්ඤප්‍ර	420	අද්දසාතෙන	300
අත්තතා පියතරෙ	142	අද්ද්‍රිද්දෙද්	414
අත්තතො	336	අද්දයාද්	132
අත්තතො 104, 126, 132, 136, 186		අද්දින්නං	364
	330, 332, 334, 362, 372, 394	අද්දිසාමාතෙන	380
		අද්දට්ඨසා	122
		අද්දබ්බතනාසා	156, 158
අත්තමතා	282		

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අ	පිට්ඨකය	අ	පිට්ඨකය
අද්ධතාය	400	අනබ්භතස්ස	386, 388
අඤ්ඤා	214, 216	අනනුච්ඡා	336
අඤ්ඤා	210, 346	අනන්තදස්සි	258
අඤ්ඤා	222, 258, 262, 266, 298	අනන්දි	104
	320, 322, 376, 400, 424	අනපච්චා	132
අභිගතා	178	අනපනිතානි	178
අභිගා	378	අනපාසිනී	136, 170
අභිගා	230, 258, 300, 366	අනපෙකතා	420, 144
අභිගානං	190, 254	අනපෙකතිය	32
අභිච්ඡෙදාදි සමානං	258	අනභිරතී	330, 332, 336
අභිච්චා	354	අනභිරතියං	330, 332
අභිමමා	334	අනරියං	90
අභිකුට්ඨතා	234	අනලබ්භතා	30
අභිගච්ඡතී	386, 388	අනලසං	82, 84
අභිගතො	248	අනලලගතතා	302, 328
අභිගමො	386, 388	අනච්ඡා	336
අභිගමම	168	අනස්සවා	314
අභිපනනස්ස	136	අනාගතං	10, 254
අභිප්පායං	226	අනාගතප්පජ්ජායං	10
අභිමුච්චෙය්‍ය	212	අනාගාමී	270
අභිමුච්චිතො	208	අනාගාරානං	420
අභිවත්තතී	184	අනාගා	224
අභිවත්තමානෙ	184, 186	අනාථා	118, 364
අභිවත්තා	260, 352, 354, 356	අනාදරො	174
	358, 362, 364	අනාදානා	420
අභිවාසෙතී	48, 202	අනායුතං	1
අභිවාසෙතො	266	අනාලමෙඛි	100
අභිනාගතො	18, 20	අනාචටං	100
අභො	222	අනාච්චො	302, 328
අභොමුච්චො	226	අනාසවා	236
අනකොකාසනෙන	290	අනිකාමයං	222
අනකතානස්ස	340	අනිකිසුතාචී	18, 20
අනගාරියං	182, 218, 254, 288	අනිකොතා	356
	290, 306, 332, 350, 354	අනිච්චෙදාදි සමානං	258
අනගාරිපුප්පෙය්‍යස්ස	90	අනිච්චතං	116, 364
අනසො	104	අනිච්චා	10, 284, 354, 358
අනබ්භතස්ස	24, 292, 364	අනිච්ඡා	116, 364
අනච්ඡරියං		අනිඤ්ජමානෙන	322
අනඤ්ඤාපොසි	256	අනිඤ්ඤා	56, 168
අනඤ්ඤාය	374	අනිමිතං	336
අනඤ්ඤා	250, 416	අනිවත්තනං	308
අනනිතා	178	අනිසයිතො	14, 86, 98
අනන්තමනො	158, 286, 288, 292	අනිසං	22, 42
අනන්තසංගිතං	24, 24, 188	අනිසො	102, 256

අ	පිට්ඨකයානි	අ	පිට්ඨකයානි
අනුක්කන්තනි	92	අනුබුද්ධො	52
අනුක්කමං	316, 326	අනුමුභයෙ	318
අනුක්කමා	368	අනුභාවෙන	314
අනුක්කමපිකා	352, 354, 356, 358 360, 362, 364	අනුභොති	334
අනුක්කමපිතුං	368	අනුමඤ්ඤානො	152
අනුකුලං	144	අනුමොදිකා	264
අනුක්කමිතවෙ	44	අනුසුඤ්ඤං	222
අනුගං	186, 170	අනුසුඤ්ඤානි	46
අනුච්චිකො	170	අනුසුත්තා	112
අනුච්චිකං	386, 388	අනුරොධවිරොධෙසු	204
අනුච්චාතා	386, 388	අනුචතති	110
අනුච්චාතං	80	අනුචාතං	404
අනුච්චිකා	212	අනුච්චිත්තයං	362
අනුතප්පති	110	අනුච්චිලොකෙකා	340
අනුතතරං	130, 192, 254, 288 322, 342, 392	අනුසාසති	56, 158, 204, 368
අනුතතරො	390	අනුසාසතිං	86
අනුත්‍රස්සං	102	අනුසික්ඛරෙ	98, 418
අනුත්‍රාසි	182	අනුසික්ඛෙ	346
අනුදිසා	222	අනුස්සරතං	392
අනුඥායා	368	අනුස්සරෙථ	392
අනුඤ්ඤා	330, 332, 336	අනුස්සරෙය්‍යාථ	390, 392
අනුඤ්ඤාම	214, 216	අනුස්සාවෙසි	376
අනුඤ්චි	18	අනුස්සුකා	30
අනුත්‍යමානො	412, 424, 426	අනෙකධාතුසු	324
අනුපචිතං	170	අනෙකපරිඤායෙන	132, 288, 305
අනුපකන්ති	42	අනෙකච්ඡිතං	346
අනුපපතතිං	98	අනෙකා	258
අනුපයො	324	අනෙකායනතං	80
අනුපරිගමම	142	අනෙකො	230
අනුපරිඤායති	198	අනෙජො	256, 284, 334
අනුපරිඤෙති	348, 342	අනෙළගලාය	338
අනුපලිත්තානි	250	අනොමනාමං	53, 418
අනුපලිතො	256	අනතං	116
අනුපවතෙතති	342	අනතක	190, 192, 204
අනුපායාසං	354, 386, 388	අනතකා	188
අනුප්පබ්බං	6, 120	අනතකානි	194
අනුප්පත්තං	106, 348	අනතකාරියං	120
අනුප්පත්තසද්ද්‍යො	134	අනතරධායථ	222
අනුප්පත්තො	374	අනතරධාසි	92, 190, 200, 208 234, 240, 244, 246, 276, 424
අනුප්පදෙසි	288	අනතරධාසිති	4, 86, 192, 194 196, 198, 202, 204, 212, 214 218, 272, 276
අනුප්පත්තො	102		

අ	පිට්ඨකයාහි
අනුරභිතා	266, 278, 282, 404
	406
අනුරභිතො	248, 256, 258, 262
	264, 376
අනුතරු	118
අනුතරුකරා	60
අනුතරෙත	282
අනුතලිකවරෙ	204
අනුතලිකෙව	96
අනුනිමදෙහධාරී	28, 100
අනුනිමසාරීරෙ	374
අනුනිමා	258
අනෙතපුරෙ	114
අනෙතවාසිකා	322
අනෙතා	118, 250, 294
අනෙතා අසුඛා	148
අනෙතාඡවා	26
අනුභි	144
අකුකාරං	172, 174
අකුකාරනිමිසාය	278
අකුකාරෙ	96, 132, 288, 306
	314
	330
අකුකාරො	376
අනනං	52, 110, 182, 366
අනනදෙ	56
අනනපානෙන	184
අනනසා	172, 174
අනුබොධිං	230
අනුහවි	72
අනුචිට්ඨා	208
අනුචිසිකා	128
අනෙසං	222
අපකකමම	110, 188
අපකකමෙ	224, 226
අපවසාරුමා	418
අපචිතා	318
අපවෙය්‍යානං	312
අපතනං	52
අපතාමෙසි	368
අපනීයති	314
අපබ්‍යාමකො	402
අපරං	250
අපරජ්ජ	332
අපරඛං	270

අ	පිට්ඨකයාහි
අපරඤ්ඤා	188
අපරා	32, 274
අපරාජිතසංඝං	48
අපරාපරා	160
අපරිපුණ්ණසා	252
අපරිපුණ්ණසාමානෙ	166
අපරිසුද්ධං	22
අපරිචිතකකිතා	344
අපරෙත	268, 360
අපලාසි	182
අපචිඤ්ඤා	118
අපසානනි	356
අපාගතං	44, 46
අපායා	48
අපායංසෙවම	400
අපායෙසි	258
අපාලලෙඛා	58
අපිපුණ්වාමො	406, 408, 410
අපිසුද්ධං	206, 218, 248
අපිභාලු	334
අපුඤ්ඤං	208
අපුට්ඨජ්ජනසෙවිතං	242
අපුත්තකං	168, 170
අපුත්තඛවාය	310, 370
අපුත්තාගමනං	42
අපෙකකා	144
අපෙතසොකො	202, 250
අපෙමං	224
අපෙති	224
අප්පං	4, 104, 198, 258
අප්පකසිරෙත	118
අප්පකසමිං	36
අප්පකා	138, 140, 146
අප්පජානනා	240
අප්පච්ඡාදකිනෙතා	290, 394, 398
අප්පච්ඡායාලො	244, 284
අප්පච්ඡානො	226
අප්පච්චානිකං	378
අප්පච්චාදිතා	8, 10
අප්පතිට්ඨං	1
අප්පතිට්ඨිකෙන	222
අප්පතිට්ඨං	100
අප්පතිසො	252

අ	පිටිමිකානි
අප්පකමානසො	220
අප්පකසා	386, 388
අප්පද්ධිපපදෙසිනං	24
අප්පද්ධිසා	24, 292
අප්පනාපානගොඡනෙ	172
අප්පපඤ්ඤං	354
අප්පබ්බාඛිති	16
අප්පමතකසා	164, 348
අප්පමනෙතො	8, 46, 52, 164, 216
	218, 220, 270, 274, 282, 288
	290, 346, 382
අප්පමඤ්ඤං	354
අප්පමාදං	46, 160, 164
අප්පමෙය්‍යං	268
අප්පරජක්කජාතිකා	192, 250
අප්පරජකෙඛ	250
අප්පච්ඡා	364
අප්පසාදං	320
අප්පහරිතෙ	300
අප්පාණකෙ	300
අප්පාහාරං	32
අප්පිවේණි	122, 126
අප්පියො	134, 136
අප්පෙකච්චානි	250
අප්පෙකචේච	144, 250
අප්පෙකද	288
අප්පොස්සක්කනාය	248
අප්පොස්සදකනා	360
අථාසුචිහාරාය	132, 134, 178, 180
අබ්බො	274
අබ්බං	398
අබ්බාලසා	122
අබ්බා	92
අබ්බුදෙ	274
අබ්බුසා	30, 120, 220, 222
අබ්බසුඤ්ඤසි	254, 288, 290, 306
අබ්හනිතා	254
අබ්හසමං	184
අබ්හමතනං	364
අබ්හාහකො	74
අබ්හුතං	110, 114, 118, 148, 178
	280, 318, 412, 422
අබ්හුතච්චනජානා	318
අබ්හුය්‍යාතො	156

අ	පිටිමිකානි
අබ්හුය්‍යාසි	154, 156
අබ්හුස්සක්කමානො	124
අබ්සග්ගමනසො	174, 176
අබ්සතෙතන	14
අභ ඡක්කිනෙත	290
අභබ්බො	224
අභයං	404
අභයදක්ඛණං	404
අභසාථ	222
අභාසි	4, 6, 8, 144, 268, 276, 280
	284, 332, 334, 356, 360, 378
	380, 398, 424, 426
අභිකඛ්ඛනාං	354
අභිකඛ්ඛනා	354
අභිකකනාං	132, 288, 290, 296
	306, 320, 322, 324, 330
අභිකකනාචණ්ණං	1, 4, 18, 20
	36, 98, 126, 270, 272
අභිකකනාය 1, 4, 18, 21, 36, 86	
	88, 92, 98, 102, 108, 126, 270
	272
අභිකකම	376
අභිකකමනං	376
අභිජ්ජානති	358
අභිජානං	130
අභිජානාමි	280
අභිඤ්ඤා	254, 288, 290, 298
	306, 312
අභිණ්ණසො	316
අභිජ්ජවං	338, 340, 342, 344, 346
	348, 354
අභිධාච්ච	372
අභිතතං	52
අභිතඤ්ඤා	324
අභිතඤ්ඤං	282
අභිතින්තාමේය්‍ය	224
අභිතිමමිතිතථා	190, 194, 206, 210
	214, 266, 358
අභිතිමමිතෙය්‍යාම	262
අභිප්පසනො	106, 378, 380
අභිප්පසනා	286
අභිභුය්‍ය	344
අභිමුද්දති	186, 426

අ	පිට්ඨකානි
අභිසංසු	384, 386
අභිසංසෙවච	400
අභිරතී	332
අභිරතො	70
අභිරමාමසෙ	238
අභිරුපතරෙ	422
අභිරුපෙ	174
අභිවය්‍ය	184
අභිවය්‍යති	184, 344
අභිවාදෙති	176, 316
අභිවාදෙත්වා	2, 20, 34, 142, 144
	146, 164, 170, 176, 272, 276
	326, 408, 414, 426
අභිවාජය	184, 186
අභිවිභවච	124
අභිසපිතො	406
අභිසමෙවච	184
අභිසමුද්ධො	130
අභිරු	182, 392
අභුක්ඛා	18, 20
අභොජනෙය්‍ය	298, 300
අමකසෙ	98
අමෙවපරිවාරිතො	342
අමෙවුධෙය්‍ය	224
අමෙව්ඡරී	174, 176
අමඤ්ඤං	258
අමතං	378
අමතංදද්‍යෙ	56
අමතගාමිතිං	224
අමතපථලා	308
අමතා	338
අමතෙ	346
අමතසිකරුතො	148
අමතාපා	48, 50, 150, 202
අමනුස්සට්ඨානෙ	166, 168
අමනුස්සො	232, 246
අමරං	188
අමරණං	198
අමිභෙතන	110
අමුළුගස්සා	122
අමොසං	414
අමොවසී	258
අමුඤ්ඤො	98

අ	පිට්ඨකානි
අමම	372, 374
අමඤ්ඤි	192, 350
අමෙත	290
අයො	230
අයොතිසො	362
අය්‍යකා	178
අය්‍ය	238
අරකො	332
අරකඛිතො	136
අරඤ්ඤං	322
අරඤ්ඤකුටිකාය	116
අරඤ්ඤගතානං	390
අරඤ්ඤගතනෙ	402
අරඤ්ඤ 8, 10; 132, 322, 360	
	392, 414
අරණ	84
අරතී	322, 332, 352
අරති 102, 104, 234, 356, 370	
අරතී	14
අරහං	18, 20, 28, 216, 218
	226, 228, 278, 282
	302, 312, 390, 39
අරහතං	10, 254, 288, 290
	306, 358, 370, 382
අරහති	126, 234, 368
අරහතමය්‍යං	146
අරහතනං	94
අරහාමි	364
අරියං	162
අරියකතනං	412
අරියගරතී	270, 274
අරියධම්මං	54
අරියමය්‍යො	14
අරියචුත්තං	182
අරියසම්මානි	374
අරියා 78, 88, 90, 286, 422	
අරියුපවාදිතො	402
අරොසෙතො	290
අලං	318
අලන්ත 208, 288, 290, 306	
අලඤ්ඤා	230
අලඤ්ඤා	224
අලසො	388
අලාහා	332, 334

අ	පිටිකඩකානි
අලිකං	336, 338
අලොලුපං	32
අවංසිරො	90
අවකඛිනනි	220
අවච	270
අවාපුරං	250
අවායාමං	386, 388
අවාහරි	352
අවිකම්පමානා	256
අවිජාතවණ්ණසතං	226
අවිතකකකාසි	230
අවිපලුත්ථිතතසා	122
අවිජා	26, 78, 294, 418
අවිජාගතො	258
අවිජාසමිතිකකමා	354
අවිදුරෙ	22, 116, 200, 206, 214 216, 218, 224, 226, 368
අවිඤ්ඤා	82
අවිරුඳ්වා	420
අවිභිඤ්ඤාමො	48, 50, 202
අවිභිංසා	426
අවිතද්දෙසො	390
අවිතමොගො	390
අවිතරගො	390
අවේකකියු	250
අසංයමො	80
අසංසට්ඨං	122
අසංසයං	362
අසංභිතං	346
අසඛිරාතො	230
අසඛිතවාරිතො	356
අසච්ඡිකතසා	386, 388
අසච්ඡාමං	46
අසඤ්ඤාතසා	310
අසඤ්ඤාතා	148
අසතං	36
අසතතං	36, 58
අසත්ථාචාරං	398
අසතෙත	118
අසනෙතා	56
අසපුරිසො	166
අසබ්බාති	288, 292, 394
අසමාතිතසා	8, 52
අසමාතිතා	116, 362

අ	පිටිකඩකානි
අස්මපජාතා	116, 362
අසමුච්ඡා	8
අසසිත්ථ	378
අසලීතෙන	284
අසයාතඤ්ඤාචසමානං	258
අසාතා	48, 50, 202
අසිකම්මො	180
අසිතං	344, 354
අසිහපිතබාසිභාසිතා	118
අසිතො	244, 324
අසුකො	266
අසුචි	404
අසුඳ්වා	188, 250
අසුභො	190, 336
අසුරකඤ්ඤා	408, 410
අසුරපුරං	392, 400
අසුරා	384, 386, 394, 396, 398
අසුරිඤ්ඤා	396, 398, 396, 402, 406 424
අසුරෙසු	400
අසෙබෙන	182
අසෙවකකං	378
අසෙසං	26, 30, 116, 296
අසොකං	354, 386, 388
අසොචං	212
අසොචමානො	224
අසොචාපයං	212
අසම්මි	188, 258
අසෙච	258
අසා	400
අසාං	406, 408, 410
අසාකායො	138
අසාතරි	376
අසාද්ධියං	46
අසාද්ධො	174
අසාපිට්ඨි	174
අසාමං	402, 404
අසාමෙචං	144
අසාරතනෙන	178
අසාවණ්ණා	192, 250
අසාවො	12
අසාදං	224

අ	පිට්ඨකයාහි	ආ	පිට්ඨකයාහි
අසාදනා	224	ආයං	222, 230
අසාසපසාසො	284	ආසානං	320
අසුතපුබ්බො	248	ආසානෙත්වා	272
අසුත්ථ	282	ආවරිතවතං	316
අසුමුඛො	38, 142	ආවරිතෙ	318
අසුමහ	282	ආචාරං	420
අසෙසා	16	ආචිකම්	126
අසෙසාසි	154, 156, 288, 292	ආචිකම්තුං	18, 20
	374	ආජඤ්ඤාරථො	416
අගනං	12	ආජානාමි	22
අගගො	274	ආජානියාහි	396
අගාරිං	66	ආජානියො	12, 50, 300
අභිකාය	132, 134, 140, 178, 180	ආජානියවතා	50
අභිංසකො	294	ආජානෙය්‍යං	22, 248
අභිංසාය	370	ආජායරෙ	62
අනුචා	116, 334	ආකාපිතො	214, 216
අනු	284, 360	ආකාපි	26, 216, 218, 220, 254
අභෙදයං	40		288, 290, 294
අභෙදයානො	14	ආතුරස්ස	354
අභොරතතා	198	ආදප්පි	240
අභොසි	398, 404, 410	ආදාය	136, 236, 238, 288, 406
අභං	224		326, 336
ආ		ආදිකල්‍යාණං	192
ආකඛ්ඛිති	220	ආදිච්චබ්බුතො	332
ආකඛ්ඛිමානො	322	ආදිච්චො	28, 88, 124, 128, 208
ආකාසගතං	124	ආදිත්තපිඤ්ඤො	198
ආකාසානඤ්චායතනං	282, 284	ආදිත්තත්ථිං	56
ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං	282, 284	ආදිත්තා	372
ආකිණ්ණකම්මනො	364	ආදිමුග්ගවරිකා	94
ආකිණ්ණප්‍රඥො	364	ආදීනච්චො	18, 20, 214, 216
ආකිරතෙ	92	ආදීපිනො	242
ආගච්ඡන්තං	328, 376, 474	ආතපියාමි	226
ආගච්ඡන්තිකො	230	ආතෙය්‍යථ	394
ආගච්ඡන්තො	266	ආපජ්ජන්ති	138, 140
ආගච්ඡිං	230	ආපද්‍රු	148
ආගච්ඡියා	180, 184, 258	ආපනො	184
ආගඤ්ඤි	318	ආපාදි	68, 352, 354, 358, 358
ආගතො	208, 216, 218, 270		360, 362, 366
ආගතනාරො	240	ආපාදං	764
ආගමනාය	258	ආපාදෙසි	384, 386, 388
ආගමො	382	ආපො	30
ආගමො	198	ආබාධිකො	370
ආගමම	28, 80, 244	ආබාධො	312
		ආභා	12, 28, 88

ආ	පිට්ඨකිකානි	ආ	පිට්ඨකිකානි
ආභාති	28, 88	ආරොවෙමි	184
ආභුජිකා	502, 320, 323	ආරොපෙය්‍ය	286
ආමකානි	17	ආරොපෙය්‍යාමි	286
ආමනකයාමි	282	ආරුහෙය්‍ය	172
ආමනෙතසි	10, 222, 264, 272	ආරොහිකා	402
	278, 480, 282, 312, 336, 340	ආලපති	378
	384, 386, 383, 392, 412, 416	ආලයරතා	248
ආමලකමනනියො	272	ආලයරාමො	248
ආමසං	128	ආලසංමුද්ධිකා	248
ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා	367	ආලසො	386
ආමොදමානො	184	ආලය්‍යං	80
ආයතනං	214	ආලොකෙති	354
ආයතනා	244	ආලොකො	376
ආයතිකං	256	ආලොලෙචා	312
ආයන්ති	22	ආවසනෙතා	80
ආයසං	144	ආවසථං	408, 410
ආයසමා	18, 20, 216, 218, 220	ආවහං	188
	264, 284, 288, 338, 340, 344	ආවහාති	380, 382
	350, 354, 356, 358	ආවාසං	358
ආයාමනං	274	ආවුතා	248
ආයාතු	426	ආවුථං	60, 104
ආයාම	266, 278	ආවුසො	1, 4, 18, 20, 102, 104
ආයු	4, 198		118, 240, 270, 280, 368, 380
ආයුත්තා	128	ආසං	234
ආයුපාලයං	152	ආසජ්ජ	132, 208, 224
ආයුප්පමාණං	274	ආසනනියො	378
ආයුනාමි	1	ආසනා	168, 218, 272, 338, 340
ආමියා	114		342, 344, 346
ආරඤ්ඤං	226	ආසයො	70, 82
ආරඤ්ඤිවරියො	100, 122, 294	ආසවානං	354
ආරඤ්ඤ	94, 124, 126, 268, 276	ආසාදෙනබ්බං	44
	284, 362	ආසි	284, 350
ආරහථ	280, 282	ආසිංසරෙ	62
ආරු	364	ආසිතං	348
ආරුමවෙත්තා	414	ආකල්ප	184
ආරුමරොපා	60	ආහරිතං	220, 222
ආරුමෙ	1, 4, 10, 130, 196, 200	ආහරෙය්‍යං	220
	204, 232, 258, 264, 278, 320	ආහාරෙ	308
	384, 386, 388, 392, 396, 408	ආහු	144, 338, 360, 380, 394
	418		406, 410, 414
ආරුප්පමාසිනො	238, 240	ආහුතිං	256
ආරුය්‍ය	250	ආහුතෙය්‍යො	256, 392
ආරුති	416, 418		
ආරොහිගං	160		

ඉ	පිට්ඨකයානි
ඉඛික	312, 382
ඉච්ඡි	372
ඉච්ඡා	82, 120
ඉච්ඡාගතං	118
ඉච්ඡාධුමාසිනො	74
ඉච්ඡාතං	270 272
ඉච්ඡාඛද්ධා	82, 312
ඉච්ඡාලොභං	30
ඉච්ඡාචිතයාය	76
ඉච්ඡසං	314
ඉච්ච	302
ඉච්චිති	312
ඉඤ්ඤ	194
ඉඤ්ඤාමි	240
ඉඤ්ඤතං	200
ඉඤ්ඤාසිකා	304, 306
ඉතරු	296
ඉති අකලහො	398
ඉති අභණ්ඩතං	398
ඉති අවිග්ගහො	398
ඉති කලහො	398
ඉති භණ්ඩතං	398
ඉති විග්ගහො	398
ඉති හිතිහං	278
ඉතතරං	148
ඉතතරදසසකෙන	148
ඉත්ථතතාය	254, 288, 290, 306
ඉත්ථාගාරං	112 164
ඉථිභාවො	234
ඉථිසො	330, 232
ඉථි	158
ඉථිමලං	70, 80
ඉදං	4
ඉදපථවයතා	248
ඉදනි	358
ඉදහං	20
ඉද්ධානුභාවං	26
ඉද්ධිපාද	212, 240
ඉද්ධිපථතො	350
ඉද්ධිමා	112
ඉද්ධියා	200
ඉද්ධො	266
ඉධෙකච්ච	366
ඉඤ්ඤිලං	46

ඉ	පිට්ඨකයානි
ඉඤ්ඤගුහො	274
ඉඤ්ඤසංචරො	108
ඉඤ්ඤානි	48
ඉඤ්ඤපසමෙ	92
ඉරියාපථො	82, 88
ඉරියති	100, 250
ඉසකො	402, 404, 404
ඉසි	126, 342
ඉසිහිලිපසො	348
ඉසිසංඝනිසෙවිතං	60, 104
ඉසිසත්තමො	344
ඉසි	58
ඉසාත්ථං	182
ඉසාරියමදමත්තානං	184, 186
ඉසාරියං	80
ඉසාරියාසිපථං	386, 388, 408
	410

ජ

ජදිසං	116
ජසා	308
ජසාමුඛෙන	400

උ

උක්කාමුඛෙ	124
උක්කාජෙරුය් 132, 288, 306, 330,	
උග්ගච්ඡය්	228,
උග්ගණ්ඨාථ	94
උග්ගතෙ	196
උග්ගතෙජො	96
උග්ගපුත්තා	332
උච්චාකුලිතතං	160
උච්චාවචා	124, 190, 226
උච්චාවචෙසි	132
උච්චාරපසාචකමමං	118
උච්චත්තමුලං	322
උජ්ඣං	302, 320, 322
උජ්ඣකං	48
උජ්ඣකො	58
උජ්ඣතං	414
උජ්ඣතො	414
උජ්ඣපට්ඨතො	392
උජ්ඣ	336
උජ්ඣාපයාමසෙ	372
උජ්ඣායනති	280, 412, 422

උ	පිට්ඨකයාති
උජ්ඣායනනියො	44
උජ්ඣාසිත්ථ	412
උඤ්ඤතබ්බා	13
උඨාතා	382
උඨාතච්චිට්ඨාසිගනසා	40
උඨාතච්චිට්ඨසා	386, 388
උඨාතසඤ්ඤං	196
උඨාතපෙච්චා	214, 146, 168
උච්චෙති	250, 318, 354, 416
උච්චගෙය්‍යාථ	386, 388
උඬ්ඞිතො	74
උණං	228
උණෙහාදකං	310
උතතමා	338
උතතරං දිසං	222
උතතරසාං	268
උතතරා	374
උතතරාසඬං	146, 150, 250, 338
	340, 342, 344, 346, 424
උතතරී	6
උතතරීං	258
උතතරීතරං	150
උත්තං	102
උත්තාසි	180, 390
උදකසුඤ්ඤිකො	326, 328
උදකා	224
උදකානුගතනානි	250
උදකෙ	250, 300
උදකොරුගණානුයොගං	326, 328,
උග්ගචිතනා	340
උදපඡ්ඡථ	350
උදපාදි	134, 136, 138, 148, 150
	160, 188, 212, 216, 218, 248,
	376, 400
උදපාතං	60
උදසිතං	128
උදයබ්බසං	86, 98
උදරෙ	308
උදුතං	38, 40, 50, 150, 281
උදුතෙසි	152, 286
උදිරසි	340
උදුලබ්බරදණං	214, 216
උද්දියා	242
උඬං	222

උ	පිට්ඨකයාති
උඬ්ඞිකං	166
උඬ්ඞිච්චකුහකුච්චං	182
උඬ්ඞිතා	116, 362
උඬ්ඞිරච්චා	224
උඬ්ඞිරෙය	274
උද්දියති	206, 218
උත්තලා	116, 362
උපකඬ්ඞිති	92
උපකණ්ණකෙ	158
උපකප්පති	158
උපකකමෙත	228, 274
උපකකමෙය්‍යාම	228
උපකකිලිථචිතොතත	320
උපකකිලිච්චා	286
උපගච්ඡති	332
උපගමම	28, 238
උපච්චිතා	18, 20
උපච්චිග්‍රං	62, 114
උපඡ්චමාතො	386, 388
උපඡ්චාම	366
උපඡ්ඣායෙත	330, 332, 334
උපඨාතො	312
උපඨාතං	266, 268
උපඨාතපෙච්චා	302, 320, 322
උපඨාතසු	298, 300
උපඬ්ඞිං	114
උපඬ්ඞිකායෙත	280
උපාතිච්චෙනා	258
උපෙති	134, 174, 176, 270, 274
	424
උපෙතො	300
උපදංසෙති	190
උපධාච්චනති	332
උපඬ්ඞිං	214, 216
උපඬ්ඞිසඬ්ඞියෙ	226, 244
උපඬ්ඞිති	12, 196
උපතාමෙසි	368
උපනියාය	162, 164, 266, 278
	296
උපනිඤ්ඤි	4, 10, 104
උපපඤ්ඤති	174
උපපඡ්ඡරෙ	62
උපපනනාපො	114
උපපනො	272, 274, 412

උ	පිට්ඨකයාහි
උපමං	274
උපයන්ති	144
උපරිපාසාදවරගතො	140, 142
උපරිමෙන	280
උපරිවෙහාසං	258, 262
උපරුඡකිති	26, 30, 64, 116, 196
	198
උපලබ්භති	246
උපලාපෙනුං	186
උපවදෙය්‍ය	14
උපවසන්ති	370
උපසංඛිකමතු	326
උපසංඛිකමි	4, 18, 146, 200, 202
	214, 218, 220, 222, 224, 270
	272, 276, 286, 288, 322, 328
	352, 354, 356, 358, 360, 362
	368, 376, 380, 408, 414, 424
උපසංඛිකමිතුං	224, 376
උපසංඛිකමිතුකාමො	374
උපසංඛිකමිඤ්ඤාම	222, 266, 278
උපසංඛිකමව	32
උපසන්නවිනේනා	256
උපසන්නස්ස	290
උපසන්නො	336, 378
උපසමෙන	54, 60
උපසමපඡ්	254, 288, 290, 306
උපසමපදං	288, 290, 306
උපසමමති	290, 394, 396, 398
උපසිඛිකති	364
උපස්සායං	56, 60
උපච්ඡායෙථ	300
උපාදානකිකානං	204, 206
උපාදානං	132
උපාදාය	204, 206, 316, 326
උපායකං	132, 310, 322, 324
	326, 328
උපායකසකෙහි	348
උපායකෙ	330
උපායකො	64, 116, 150, 378
	380
උපායිකාය	370
උපාහතා	402, 404
උපොසිථං	370
උප්පව්ව	372

උ	පිට්ඨකයාහි
උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති	132, 134
උපපජ්ජමානො	180
උපපජ්ජි	272
උපපජ්ජිකුකාමො	242
උපපජ්ජිකා 10, 358, 390, 406, 410	
උපපතනං	78
උපපතිනෙසු	102
උපපථො	70, 80
උපපන්නො	374
උපපලාති	250
උපපලිනිතං	250
උපපලො	374
උපපාවකෙහි	304
උපපාදවයධමමිතො	10, 284, 358
උපපාදෙකුකාමො	190, 194, 200
	232, 238
උපපාදෙභා	332, 334
උබ්බිග්ගං	102
උබ්බිජ්ජති	406
උබ්භතො	372
උභතොභාගවිමුක්තො	342
උභයෙන	152
උභින්නං	116, 290, 394, 398
උමමග්ගත්ථං	344
උමමාදං	228
උය්‍යාතභුමිං	416, 418
උරගො	130, 132
උරසා	230
උලොකයනං	390
උලොකෙය්‍යථ	390
උසුයා	230
උසුසුකං	184
උසුසුකකථානෙසු	30
උසුසුසාති	228
උසොසාලනිකාය	304
උලාරු	160
උලාරෙ	138, 140
උභ්‍යව්ව	48
ඵ	
ඵකකා	360
ඵකකො	320, 360
ඵකච්චරෙ	18, 20
ඵකග්ගං	336
ඵකඛගං	364

ඵ	පිට්ඨකොති	ඹ	පිට්ඨකොති
ඵකචරං	32	ඹචරකං	145
ඵකචරියා	356	ඹචිණ්ණං	148
ඵකචෙට්ඨා	170	ඹජචං	378
ඵකත්තං	92	ඹඤ්ඤං	140
ඵකධම්මස්ස	72, 76, 88, 286	ඹතරිකුං	224
ඵකපුත්තා	304	ඹතාරුපෙට්ඨා	224
ඵකභත්තං	10	ඹතීණ්ණං	74
ඵකමත්තං	4, 6, 20, 140, 142 144, 146, 154, 156, 158, 160 170, 216, 218, 270, 272, 276 286, 294, 306, 312, 318, 408 410, 414, 426	ඹත්තපෙ	278
ඵකමාසිතං	102, 144, 236	ඹදකං	198
ඵකමුලං	58	ඹදකචන්ථවසනා	148
ඵකමෙතං	194, 200, 274, 276	ඹධෙන්නි	340
ඵකරුක්ඛිකා	194	ඹපට්ඨකං	414
ඵකංසං	146, 150, 250, 346	ඹපනසිකො	18, 20, 214, 216, 390
ඵකසත්තං	226	ඹපිය	356
ඵකසාට්ඨා	146	ඹපලාපෙඨි	300
ඵකාසත්තස්ස	86	ඹපෙතඨි	420
ඵකිකා	240	ඹභාසයං	258, 268
ඵණ්ඩුලසම්ඵං	258	ඹභාසෙට්ඨා	4, 18, 20, 36, 50 270, 272, 276
ඵණ්ඨර්ඛිකං	32	ඹමට්ඨා	24, 102
ඵණ්ඨර්ඛෙකත	32	ඹරොහනෙතා	416
ඵතදන්නිකා	236	ඹරොහිට්ඨා	142, 376, 404
ඵතාදිසො	256, 284	ඹරොහෙය්‍ය	174
ඵත්තකෙ	114	ඹලග්ගෙට්ඨා	402
ඵදිසං	366	ඹලුඛා	214, 216
ඵඛඨි	314, 370, 386, 388	ඹවදං	354
ඵචංකුාසිං	230	ඹවදඨි	354
ඵචරුපං	258, 266, 280, 318	ඹසට්ඨිතාරකා	124
ඵචංචිහාරි	230	ඹසාජනඨි	370
ඵසථ	230	ඹසාජෙජය්‍යං	156, 158
ඵසත්තා	420	ඹහාරිතං	144
ඵභිපසසිකො	18, 20, 214, 216 390	ඹහාසිසාමි	148
ඹ		ඹනිතහාරා	134
ඹකපෙට්ඨා	214, 216	ඹනිතසොතා	204, 206, 210, 338 342, 344, 374
ඹකාසං	92	ඹතීය්‍යකො	330
ඹකොට්ඨකො	172, 422, 424	ක	
ඹගාගෙට්ඨා	364	කංසපාති	194
ඹසං	1, 10, 100, 370, 382	කකතට්ඨකං	224
ඹසඨිණ්ණං	256	කකතට්ඨකො	224
ඹසඨිණ්ණං	6	කඛ්ඛඨි	126, 334
		කඛ්ඛා	324

ක	පිටසඛකානි	ක	පිටසඛකානි
කච්ඡ	222	කසිරනති	32
කච්ඡ	98	කසිරා	24, 92, 182, 220
කටුකපථලං	110	කසිරාථ	4, 104, 120, 312
කටුකා	40, 58, 202	කරණියං	184, 254, 288, 290
කට්ඨභාරකා	322		306, 322, 380
කට්ඨා	300 308	කරසු	218
කට්ඨෙත	224, 226	කරියානි	282
කඤ්ජය	224	කරෙය්‍ය	332
කණ්ණිකං	166 168	කරොතං	414
කණ්ණිපඤ්චමෙහි	392, 394	කරොනෙතා	388
කණ්ණතො	332	කලං	36, 38, 376, 414
කණ්ණවතනතිං	132	කලලං	366
කතකරණියා	134	කලහං	126
කතකිච්ච	318	කලායමිතනියො	272
කතයොග්ගෙ	118, 182	කලී	274
කතහතො	118, 182	කලෙබරෙ	120
කතාචී	28	කලාණං	136, 170, 178, 404, 412
කතීහං	14	කලාණකාරී	404
කතුපාසනො	118, 182	කලාණධම්මො	216, 402, 404
කතනබ්බං	198	කලාණමිතො	154
කථං ජීවිං	78	කලාණසම්පවඛකස්ස	160, 162
කථං ජීවිජීවිතං	380	කලාණසම්පවඛකො	154
කථං කුසිං	230	කලාණතභායො	154
කථං හු	382	කචී	70
කථං විධං	100	කසනති	310
කථං විහාරී	230	කසමුක්ඛකිලීට්ඨො	296
කථං සු	382	කසසු	308
කථං භිනාම	280	කසාමිව	16
කථා	280	කසිං	308
කථාය	280, 538, 342, 344, 374	කසිචා	308
කදරියො	174	කසිචාත	308
කදුමමකඛිතෙහි	210	කසිරවුතනිකෙ	172
කපාලෙ	14	කසිරෙත	172
කපටිකකෙසමසු	148	කසකවණ්ණ	210
කපොති	48	කසකො	308
කපොපා	258	කභාපණසතං	152
කමණ්ඩුලං	290	කා	
කමනියානි	42	කාකො	224
කමමං	60, 92, 104, 110, 372	කාජං	312
කමමකරා	142, 168, 170	කදලිං	27
කමමනාං	320	කාණ	172
කමමනො	306	කානිවිකානිවි	224
කමමවිවට්ටන	158	කාපුරිසො	168
කමමාරාද්‍රාණාරියා	194	කාමං	218, 398, 400, 404

කා	පිටපිකතා
කාමගුණේති	10, 148, 150
කාමගුණානං	168
කාමිණියං	184, 186
කාමිණියං	182
කාමිණියං	238
කාමිණියං	140
කාමිණියං	242
කාමිණියං	146, 148
කාමිණියං	140
කාමරතියං	232
කාමරතියං	352
කාමරතියං	24, 102
කාමරතියං	336
කාමරතියං	362
කාමරතියං	100
කාමරතියං	230
කාමරතියං	144
කාමරතියං	140
කාමරතියං	20, 42, 216, 234, 354
කාමරතියං	110
කාමරතියං	58
කාමරතියං	18, 20, 24, 54, 92, 214
කාමරතියං	216, 372
කාමරතියං	336
කාමරතියං	308
කාමරතියං	302, 320, 322, 368
කාමරතියං	210, 212
කාමරතියං	404
කාමරතියං	340, 342
කාමරතියං	134, 210, 212, 272
කාමරතියං	244, 246
කාමරතියං	250
කාමරතියං	212
කාමරතියං	20, 126, 416, 220, 418
කාමරතියං	178
කාමරතියං	118, 166, 168, 272
කාමරතියං	20
කාමරතියං	6, 120
කාමරතියං	18, 20, 214, 216
කාමරතියං	20
කාමරතියං	8, 18, 20, 278
කාමරතියං	350

කා	පිටපිකතා
කාමරතියං	202
කාමරතියං	146
කාමරතියං	232
කාමරතියං	
කාමරතියං	56
කාමරතියං	380
කාමරතියං	169
කාමරතියං	386, 388
කාමරතියං	62, 248
කාමරතියං	24, 208
කාමරතියං	300
කාමරතියං	44
කාමරතියං	424
කාමරතියං	334, 382
කාමරතියං	420
කාමරතියං	126
කාමරතියං	358
කාමරතියං	310
කාමරතියං	248
කාමරතියං	360
කාමරතියං	32
කාමරතියං	274
කාමරතියං	
කාමරතියං	298, 300
කාමරතියං	314
කාමරතියං	372
කාමරතියං	240
කාමරතියං	290
කාමරතියං	426
කාමරතියං	280, 282
කාමරතියං	408
කාමරතියං	16, 24
කාමරතියං	270, 274
කාමරතියං	420
කාමරතියං	172
කාමරතියං	370
කාමරතියං	120
කාමරතියං	132, 424
කාමරතියං	198
කාමරතියං	286, 288, 292
කාමරතියං	230
කාමරතියං	36

කු	පිට්ඨකතානි	කො	පිට්ඨකතානි
කුබ්බනති	220	කොධනනෙකා	324, 422
කුබ්බෙථ	32, 108	කොධසා	286
කුමාරකා	224, 370	කොධානිභුං	406, 408, 410
කුමාරිකායො	224	කොධො	290, 302, 406, 408
කුමාරිවණ්ණසතං	226		410, 424, 426
කුමුදනාලෙහි	230	කොපනනරො	44, 46
කුමුදෙ	274	කොමාරි	12
කුමනකාරහාජනානි	178	කොලට්ඨිමනිකියො	272
කුමනකාරෙ	64, 116	කොලමනිකියො	272
කුමො	420	කොවිදෙ	340, 350
කුමොච	14	කොසකො	270
කුරානෙ	136	කොසකොට්ඨාගාරං	164
කුලඝරණී	358	කොසලීකා	194
කුලපුත්තා	254, 288, 290	ඛ	
කුලාකුට්ඨං	278	ඛග්ගං	402, 404
කුලාමකා	16	ඛජ්ජනි	362
කුලෙ	358	ඛඤ්ජා	172
කුලෙජෙට්ඨාපමාසි	406, 408, 410	ඛණ්ඩි	364
කුසලං	198	ඛතො	202
කුසලකිරියාය	184, 186	ඛතනියා	30, 54, 84, 112, 130
කුසලා	302		416
කුසලී	62, 114	ඛතනියකුමාරො	180, 182
කුසලො	28, 44	ඛතනියමහාසාලකුලෙ	174
කුසො	92	ඛතනියමහාසාලා	134
කුහනං	296	ඛතනියො	12, 24, 130, 132, 276
කු		ඛතනිං	296, 394, 398
කුචංච	140	ඛතනිසොරච්චං	182
කුචාගාරසාලා	52	ඛතතා	382, 391, 398, 402
කෙ		ඛකුජා	370
කෙවලං	200, 258	ඛකා	234
කෙවලකප්පං	1, 18, 20, 36, 88	ඛකායගතධාතුයො	350
	98, 102, 108, 126, 270, 272	ඛතො	396
	276	ඛමාමි	394
කෙවලපරිපුණ්ණං	192	ඛමිතබ්බා	360
කෙවලා	208	ඛරු	48, 50, 202
කෙවලිතං	298, 300	ඛලිකා	314
කෙවලො	212	ඛලොපියං	420
කෙසං	134	ඛා	
කෙසා	366	ඛාණ්ඩං	230
භකා		ඛාදථ	230
භොටො	420	ඛාදනා	314
භොද්දුකො	128	ඛාදනිය	182, 288
		ඛාග්ගි	356, 364

බා	පිට්ඨකානි	භ	පිට්ඨකානි
බාරිභාරො	302	ගමිතීරරුපෙ	322
බාරිච්චිධං	146	ගමිතීරො	248
බි		ගය්‍යකං	258
බිභෙතා	24, 292	ගරහති	340, 342
බිපං	140	ගරහිඪ	426
බිපිසාමි	368, 380	ගලගලායනෙත	194
බිපෙය්‍ය	368	ගවෙසනෙතා	
බිපං	406, 408, 410	ගවෙසසි	236
බිපාතරං	274	ගහට්ඨා	416
බි		ගහපති	106, 374, 376, 378
බිණපුතබ්බාවා	342	ගහපතිමහාසාලකුලෙ	174
බිණා	254, 288, 290, 306	ගාපතිමහාසාලා	134
බිණාසවො	28, 100, 280, 412	ගහපතිමහාසාලෙ	140
	422	ගහිනො	370, 400
බිරතිකා	310	ගහිතභාවං	258
බිරමිනෙතා	198	භා	
බෙ		භාථාහිනිතං	298, 300
බෙතනං	298, 300, 310	භාථාහි	188, 208, 322, 338, 342
බෙමං	224		344, 346, 352, 354, 358, 420
බු		භාධං	230 314,
බුට්ඨපාසා	430	භාධති	30
භ		භාමණිකා	118, 364
භබ්‍යාය	258	භාමවරෙත	178
භජ්‍යං	184	භාමා	220, 424
භණ්ඩකවාරි	230	භාමාභාමං	350, 384
භණ්ඩා	126, 128	භාරවො	274
භණ්ඩාවරියා	130	භාවො	78, 84, 144
භණ්ඩිතා	130	භාහාපෙඪා	312
භතා	356	භි	
භති	36, 186	භිඤ්ඤා	140
භතතානි	18, 20, 152	භිරං	340
භබ්‍යාසෙ	334	භිරි	128
භජ්‍යති	380	භිරිදුග්ගවරං	354
භජ්‍යා	28	භිරාතපුච්ඡකො	424
භකිකේතො	364	භිලි	96
භබ්‍යො	404	භිහිතං	146
ගමිතීරසමිං	366	භිහිතසද්දාතතිබහුලො	356
ගබ්‍යො	276	භි	
ගමනීයො	198	භිතා	322
ගමනෙත	118	භු	
ගමිසානි	178	භුතො	164
ගමිතීරපඤ්ඤා	340	භෙ	
		භෙධං	138, 140

ම	පිට්ඨකයානි	ප	පිට්ඨකයානි
විරරතනං	54, 334	ජලුභික්ඛු	342
විරරතනසමාතිනෙ	416	ජායා	136, 170
විරරතනසමාතිනො	334	ජි	
විරසං	1, 104, 268	ජිජ්ජනෙ	26, 296
චු		ජිද්දති	80
චුතො	404	ජිජුති	74, 270, 274
චෙ		ජිජුතමාරිනෙ	126
චෙතං	354	ජිත්තගන්ධං	22, 42
චෙතසති	220	ජෙ	
චෙතසා	58, 110, 142, 170, 182	ජෙත්වා	30, 38, 48, 90, 120, 378
188, 218, 220, 258, 318, 348		ජෙත්වාන	144, 222, 224, 230
400, 406, 408, 410		ජ	
චෙතොපරිචිතකකං	188, 218, 220	ජගතොගඛං	332
258, 318, 400		ජග්ගං	202
චෙතොපරියකොවිදෙ	264	ජඛිතමානං	160
චෙතොපරියාය	350	ජච්චා	296
චෙතොපරියායකොවිදෙ	348	ජජ්ජරරථකෙන	116
චෙතොවිමුත්තිං	220	ජක්ඛු	110, 136, 320
චො		ජට්ඨස්සවෙන	214, 216
චොදකො	122	ජට්ඨා	294, 296
චොදෙතති	304	ජට්ඨිතා	294
චොරා	82	ජට්ඨිඨා	146
චොලං	62	ජතං	258
ජ		ජතනා	80
ජට්ඨං	230	ජතපදං	148
ජඛෙඛිති	300	ජතපදජ්ඣාචරියසප්පනානං	184
ජතනං	404		186
ජතතිංසති	270	ජතපදෙසු	114
ජතතිංසතිපඤ්ච	274	ජතා	224, 258, 290, 334, 358
ජතෙනත	402		398
ජජුං	32, 42, 334, 352	ජතාධිප	158, 174, 176
ජජුජං	42	ජතෙනසම්මං	276
ජජුරාගසා	354	ජතෙති	68
ජජුචිතසා	42	ජතෙසුතා	220
ජජෙ	70, 360	ජනනු	40, 214, 216
ජතො	18, 20	ජපං	296
ජමති	390	ජප්පසි	256
ජමජිතතනං	190, 194, 200, 232	ජමෙඛානදං	124
238, 246, 376, 390, 392		ජමමා	314
238, 246, 376, 390, 392		ජයං	154, 292
ජවො	128	ජයො	396, 398
ජසු	76	ජරා	66, 186, 426
		ජරාධම්මා	162

ප	පිටපිඛනානි	ප්‍ර	පිටපිඛනානි
ජරාමරණං	184	ජිකව්ජා	36
ජරාමරණමොක්ඛාය	374	ජිගුව්ජාය	128
ජරාමරණසංක්‍රමනෙ	374	ජිණ්ණං	214, 216, 314
ජරුපනීතස්ස	4, 104	ජිතො	29, 222, 230
ජලං	220	ජිනිංසු	394
ජලතෙ	268	ජිට්ඨං	214, 216
ජලයාමි	302	ජිට්ඨා	194, 210, 302
ජලිතානුභාවො	258	ජිට්ඨා සමථස්ස විඤ්ඤාණායතනං	210
ජලතපඤ්ඤා	122, 342	ජි	
ජමො	118	ජියති	118
ජඝකො	136	ජිඝ්ඝ	102
ජහනති	6, 120	ජිරති	80, 258
ජහස්සු	334	ජිරනති	134
ජහෙ	6	ජිමං	372
ජා		ජිමගාහං	156
ජාගරතං	6	ජිමති	198, 386, 388
ජාගරො	82, 84	ජිමනනං	156, 158, 372
ජාතරුපං	170	ජිමලොකෙ	40
ජාතරුපරජතං	146	ජිමිතං	4, 104, 132, 178, 198, 220, 222, 414
ජාතස්ස	134, 198, 270, 274	ජිමිතා	170
ජාතවෙදෙ	300	ජිමිජිමිතං	380
ජාතෙති	314	ජි	
ජාතො	240, 374	ජිතිකිර	220
ජාති	254, 288, 290, 306	ජිහති	298, 300
ජාතිකඛයං	298, 312	ජෙ	
ජාතිජරං	258	ජෙගුව්ජි	126
ජාතිජරාභිභූතං	250	ජෙට්ඨපුත්තො	342
ජාතිබලො	162	ජෙට්ඨභාතරං	316
ජාතිපට්ඨං	182	ජෙට්ඨමති	318
ජාතිමා	124, 298, 298	ජෙති	290, 394, 398
ජාතිසමුත්තං	130	ජෙතං	186
ජාතිසංසාරං	282	ජෙතාන	236
ජාතිසංසාරො	358	ජො	
ජාතිහිතං	84	ජොති	302
ජාතකො	152	ජොතිජොතිපරායණො	170, 174
ජාතාති	188, 190, 202, 214, 318	ජොතිට්ඨානං	302
ජාතෙමු	28, 80, 88, 308	ජොතිතමපරායණො	170, 174
ජාලං	90, 98	ක	
ජාලිතං	132	කකා	76, 78, 88, 286, 422, 428
ජාලිනී	356	කාතං	92
ජායති	118, 258, 300, 310	කාතරතො	100, 222
ජායතෙ	270, 274		

කා	පිට්ඨකතාති	ත	පිට්ඨකතාති
කාය	356	නණ්ඨාසලලන	74
කායං	230	තතියජ්ඣාතං	282, 284
කායති	110	තතේවනතරධාසි	188, 194
කායනොතා	46	තත්‍රස්සදං	280
කායිනො	44, 268	තථාගතපථවෙදිතෙ	412
කායි	86, 98, 222	තථාගතො	204, 392
කා		තථාධොනෙනත	194
කාණ්දස්සතං	100	තදනුතතරං	290, 306
කාණ්චති	234	තදනුරුපාය	150
කාතා	130	තදපෙය්‍යමානං	168
කාතීමජ්ඣෙ	34, 108	තදනුපොසථෙ	116, 340
කාතියඛිං	168	තදනිසංසො	86
කාතියාලොතිතා	288	තද්දහයං	244
කාතෙය්‍යං	118	තනුයා	16
කායපටිපනොතා	392	තජ්ඣි	14, 24, 80
ක		තපං	52, 188
කච්ඡිතමස්සෙව	368	තපනං	28
ක		තපති	28, 88
කපෙසුං	396	තපසා	102
කාතං	132, 158, 234, 310	තපසි	52
කි		තපෙ	354
කිතචිතතස්ස	284	තපො	70, 80, 128, 308, 322
කිතතතා	90	තපොකමා	188
කිතො	27, 188, 272, 276, 280	තපොකරං	296
ක		තපො ජිගුල්ඡාය	126
කංසපිරිංසපා	194	තපොදං	20
කයාමානො	102	තප්පයති	184
කයතිභුං	372	තමං	124, 172
කයතිතො	336	තමසි	96
කසෙ	132	තමා	172
කහති	56, 132, 166	තමො	238
ත		තමොකනිකො	236
තං කියා නෙභු	390, 392	තමොජොතිපරායණො	170, 172
තං තදෙව	320	තමොතමපරායණො	170, 172, 174
තනතාය	106	තරති	100, 382
තවසාරං	134, 180	තරමාතරුපෙ	96
තඤ්ඤාණං	354	තරයන්ති	6, 120
තඤ්ඤි	22	තරෙය්‍ය	8
තණ්ඨකතියො	248	තසථාවරෙසු	256
තණ්ඨා	68, 196	තා	
තණ්ඨාධිපතනා	52	තාණා	4, 104, 194
		තාදි	126
		තාදිසිකා	240, 288

නා	පිට්ඨකයානි	තු	පිට්ඨකයානි
තාපයෙ	338	තුලං	232
තායනගාථා	94	තෙ	
තාලං	212	තෙජසා	132
තාලව්ජායං	118	තෙජසි	132
තාලාවඤ්ච	132	තෙජො	30
තාවතිංසකාසිකා	10, 356	තෙජොධාතුං	258, 262
තාවතිංසා 242, 406, 410, 412, 422		තෙතඤ්ජලිං	146
තාවදෙව	374	තෙලපජ්ජොතං	132, 288, 306, 330
ති		තෙවිජ්ජා	264, 340, 348, 416
තිකිච්ඡ	424	තෙවිජ්ජො	298, 348, 350
තිකිච්ඡනතං	290	තො	
තිකඛතතුං	286, 376, 406, 424	තොසෙසි	372, 374
තිකඛපඤ්ඤා	122, 342	ථ	
තිකඛිඤ්ඤා	250	ථතයං	184
තිණ්ණ	116	ථතෙති	278
තිතිකඛති	398	ථලං	184
තිතිකඛා	292	ථලෙ	224, 414
තිත්ථකරු	130	ථා	
තිදසා	416	ථාමො	148
තිද්දිවං	176, 322	ථි	
තිපකඛවසනං	166	ථිතමිදධං	182
තිබ්බගාරවා	62	ථිනො	230
තිබ්බා	50, 202	ථි	
තිලලං	58	ථිඤ්ඤාපනීතානි	142
තිමිරසිතතතං	222	ථෙ	
තිරව්ජාතයොනිං	62	ථෙය්‍යානං	364
තිරියං	118, 222	ථෙය්‍යන	44
තිලකානතා	304	ථෙරෙ	314
තිලවාගො	274	ඳ	
තිලා	304	ඳකඛකම්මකාරපුනෙතන	124
තිව්සාබං	214, 216	ඳකඛනානි	330
තිරෙ	222, 348	ඳකඛසි	212, 224, 240, 332
තු		ඳකඛිණං	166, 222, 256
තුච්ඡකොට්ඨයමිං	304	ඳකඛිණජාණමණ්ඩලං	146, 250
තුට්ඨි	90		424
තුණති අතෙසුං	396	ඳකඛිණ	36, 38, 312
තුණති	292, 374, 398	ඳකඛිණෙන	196, 202
තුණතිභාවෙන	326	ඳකඛිණෙය්‍යො	40, 256, 300, 392
තුණතිභුතො	226, 312, 318, 360	ඳකඛිතායෙ	48
තුරියතාමුතවාදිතනිගෙසාසසද්දං		ඳකඛිති	354
	360	ඳකඛිනානි	132, 824, 288, 306
තුරියෙන	238		
තුසිතා	242		

ද	පිට්ඨකපාඨ
දජ්ජා	36, 58, 110, 312
දට්ඨෙය්‍ය	118
දණ්ඩකජ්ජිකා	142
දණ්ඩා	314
දණ්ඩක	394, 396
දත්තා	404
දදමානං	174, 176
දද්ධි	168, 174
දදිත්වා	310
දදෙ	82
දද්දුලුමානං	232
දත්තවතා	50
දත්තසා	290
දත්තා	190
දත්තෙති	230
දත්තො	50, 126, 256, 300
දට්ඨො	334
දමසා	300
දමො	52
දරං	378
දසඛානං	346
දසපඤ්ජානෙ	354
දසමො	10, 24
දසා ව දසවා දස	278
දසානාය	374, 376, 416, 418
දසානීයතරෙ	422
දසානීයො	174
දතරු	214, 216, 238
දතරෙ	18, 20, 130, 146
දතරෙති	132
දළහං	144
දළහධමො	118
දළහපරකකමො	296
දළිඤ්ඤ	174
ද	
දතබ්බං	180
දහාරං	184
දතුං	401
දනං	36, 110, 180, 410
දනපති	112, 310
දනසංචිභාගරතො	406, 408, 410
දයකො	112
දයාද	132, 166
දාරං	36, 416

ද	පිට්ඨකපාඨ
දරුකං	360
දරුජං	44
දරුණෙ	184
දරුදහං	302
දරුසමාදහානො	302
දරෙසු	144
දරෙති	314
දසා	142, 170
දසකම්මකරපොර්සෙ	166
දි	
දිව්ජරෙ	36, 38
දිජා	400
දිට්ඨං	126, 278, 360
දිට්ඨධම්මිකං	160
දිට්ඨසුතෙ	334
දිට්ඨි	264, 274
දිට්ඨිගතං	258
දිට්ඨිසු	214
දිට්ඨි	160, 360
දිට්ඨිධම්මෙ	62, 164
දිට්ඨිවධම්මෙ	288, 290, 306
දිට්ඨා	410
දින්නං	56, 180, 182, 312, 382
දිපදං	12
දිබ්බංයොගං	62
දිබ්බවකඤ්ඤං	350
දිබ්බා	192, 194
දිවසසන්නතො	302
දිවා	28, 358
දිවාදිවසා	164, 168, 176, 184
දිවාරතී	28, 88
දිවාචිතාරගතො	266, 268 352, 354
	362, 402, 414
දිවාචිතාරුය	234, 246
දිස	386
දිසම්පති	158
දිසා	58, 222 888
දිසාවත	266, 322, 328, 356, 376
	424
දිසාති	372
දිසාමානෙන	280
දි	
දිසං	190, 198, 210, 258, 274
දිසරතො	114, 140

දී	පිට්ඨකයානි	උ	පිට්ඨකයානි
දීඝෙන අඤ්චා	148	දුප්පොසං	118, 364
දීපදෙ	56	දුබ්බණ්ණනරො	424
දීගිත්ථ	112	දුබ්බණ්ණේයං	428
උ		දුබ්බණ්ණණ්	172, 422
දුක්ඛතං	92	දුබ්බලො	398
දුක්ඛතකාරිතා	136	දුබ්බලාසා	394
දුක්ඛාරං	14, 24, 36	දුබ්බිජාතං	64, 116
දුක්ඛාරකාරිකාය	188	දුබ්බගො	196
දුක්ඛං	24, 26, 42, 54, 100, 154, 158, 214, 216, 246, 374, 382	දුබ්බති	156, 158
දුක්ඛතො	336	දුබ්බාසිතං	270, 274, 336, 396
දුක්ඛපරෙතයමිං	374	දුබ්බහ	402
දුක්ඛචිතයො	42	දුබ්බහයා	400
දුක්ඛස්ස	116, 338, 348	දුම්මතො	188, 190, 192, 194, 196, 200, 202, 214, 218, 222, 226, 234, 246
දුක්ඛස්සන්තා	282, 362, 364	දුම්මෙධා	54, 110
දුක්ඛා	26, 32, 50, 202, 374	දුම්මෙධිතො	46
දුක්ඛිතො	270, 424	දුම්මෙධො	394, 398
දුක්ඛී	188, 190, 192, 194, 196, 200, 202, 214, 218, 234, 246	දුරනුබොධො	248
දුක්ඛෙ	74	දුරන්තයො	36
දුග්ගතා	358	දුරභිසම්භවං	234
දුග්ගති	62	දුල්ලභං	332, 334
දුග්ගමෙ	90	දුල්ලහං	90
දුග්ගභිතො	92	දුච්ඡාතවණ්ණසතං	228
දුග්ගෙ	182	දුච්ඡාද්දපයෙ	250
දුච්චරිතං	136, 138, 172, 174	දුස්සති	24, 292
දුජ්ජයං	290, 394, 398	දුස්සමාදහං	90
දුජ්ජහං	82	දුස්සසුගෙන	316
දුජ්ජාතං	146, 148	දුස්සිලෙ	180
දුට්ඨාතං	404	දුහන්ති	310
දුට්ඨිල්ලහාණී	334	උ	
දුතියං	376	දුරතො	222, 230, 266, 376, 400
දුතියජ්ඣාතං	282, 284	දුරෙ	126
දුතතරං	100, 370	දුගරං	66
දුතතරො	352	උද	
දුතතිනික්ඛං	14	දෙදථදෙදාති	304
දුග්ගදං	36	දෙය්‍යං	38
දුග්ගසිකො	172	දෙය්‍යධම්මං	312
දුග්ගසො	248, 410	දෙව	152
දුපණ්ණං	304	දෙවකඤ්ඤායො	358
දුප්පතා	304	දෙවකායං	54
දුපපඤ්ඤාන	148	දෙවකායයමිං	358
දුපපඤ්ඤාචං	144		
දුපපරාමට්ඨං	92		

දෙ	පිටියකිනානි	දවා	පිටියකිනානි
දෙවතා 1, 4, 10, 18, 20, 22, 34		දොරබාහං 266, 268, 402, 414	
36, 38, 40, 100, 144, 352,		දොසනනනි 258	
354, 356, 358, 360, 362, 364		දව්	
428		දව්නතා 212	
දෙවතාසහසෙය්ති 348		දව්දව්වං 58	
දෙවපුත්තපරිසාය 124		දව්සහසාකවනතුං 266	
දෙවපුත්තො 86, 88, 98, 100, 102		ධ	
104, 108, 110, 114, 116, 118,		ධබ්බං 370	
120, 128, 412, 428		ධජයං 390	
දෙවමනුසාහං 192, 374, 390		ධජො 87	
දෙවමානුසා 58, 110		ධඤ්ඤං 170	
දෙවමානුසෙ 276		ධඤ්ඤසමං 12	
දෙවරුජා 310, 416, 418, 424		ධතං 12, 132, 170, 390	
දෙවරොකාහිතජ්ඣො 128		ධතපරුජයො 270, 274	
දෙවසිකං 152		ධතපුඛානං 186	
දෙවසෙට්ඨ 386, 388		ධනුග්ගහො 118	
දෙව් 22, 208, 242, 392, 396,		ධතෙත 104, 186	
398, 404, 406, 410, 412, 418		ධමමානාය 194	
දෙව්තං 256, 286, 288, 398		ධමමං 36, 54, 64, 114, 192, 200	
410, 412		204, 206, 210, 230, 234, 280	
දෙව්තමිඤ්ඤ 284, 384, 386, 388		288, 290, 326, 330, 336, 338	
398, 402, 404, 410, 416, 424		340, 342, 344, 346, 350, 360	
426		362, 374, 378, 382, 390, 392	
දෙව්තපුරුසභිකාමො 290, 392, 396		416	
404		ධමමගුහනාය 394, 398	
දෙසයනාය 340		ධමමචකං 342	
දෙසයග්ග 416		ධමමචරියා 186	
දෙසිතං 428		ධමමචාරි 188	
දෙසෙනාය 426		ධමමට්ඨා 60	
දෙසෙනානිං 378		ධමමතා 254	
දෙහං 114		ධමමදසානං 414	
දෙ		ධමමදසො 334	
දෙණපාකපුදං 152		ධමමදෙසනාය 192	
දෙසං 330		ධමමද්දසා 346	
දෙසගරු 44, 46		ධමමනි 188	
දෙසො 26, 134, 180, 294, 370		ධමමපදං 40	
418		ධමමපදනි 360, 372	
දව		ධමමරුජෙත 60, 104	
දව්තුලපඤ්ඤා 234		ධමමලභිසා 40	
දාකාර 250		ධමමචිතයං 18, 20, 396, 412	
දාදසාවට්ටං 58		ධමමසමයං 48	
දාරං 250, 376		ධමමසවණාය 20, 22	
		ධමමසාරි 302	
		ධමමානි 424	

බ	පිටපතකොට	න	පිටපතකොට
බමමයා	204, 206, 210, 280, 388 342, 344 374	නඩතලං	210, 308
බමමි	280	නඩතලිසා	190
බමමො	54, 60, 78, 104, 132 134, 160, 162, 180, 214 248, 288, 298, 300, 302 328, 330, 338, 382, 390	නඩතනි	304
බා		නඩිරසෙසව	288, 290
බාතිවෙලං	364	නජානාමි	18, 20
බාතුයො	244	නජා	222, 248
බාරයනෙතන	146	නට්ඨා	302
බාරසියසති	354	නජිපුතනසමෙත	24
බාරියමානෙත	166, 402	නදනති	202
බාරෙතු	132, 310, 322, 324, 326 328, 330	නදිතිරෙපු	358
බි		නද්ධිං	30, 120
බිති	382	නදුති	12, 24, 196
බිතිසමපනෙතා	222	නදුතං	358
බිතිමා	300	නදුතවනෙ	10
බි		නදුතා	12, 24, 196
බිතරෙ	304	නදුසි	102
බිතරෙ	46, 110, 160, 164, 168 186, 222, 394, 396	නදු	102, 236
බු		නදුජාතසා	104
බුතතකානං	238, 240	නදුරුතපරිකම්භො	100
බුතාථ	280, 282	නදුසං	314
බුරබොරයා	308	නදුගවපරිකම්භා	4
බුරවා	382	නපරිබුච්චති	68
බු		නපාකාසති	14
බුචංචු	258	නපපජ්ජනති	10
බුමාසිතනනං	222	නපපරිගණනාති	288
බුමාසිතො	74	නපපරිගණනාමි	290
බුමො	78, 302	නපපුජ්ඣනති	8
බො		නහං	124, 186
බොරයාවතා	50	නමති	168
බොරයො	50	නමියා	318
න		නමියාසී	418
නනකතතානං	128	නමියාමානො	384, 404
නබා	366	නමියොග්ගං	420
නබ්වාහං		නමුච්චපතනා	128
නගරමතා	376	නමෙය්	214, 216
නගසා	348	නමො	94, 118, 286, 364
නගො	128	නගනති	230
		නගමානානං	230
		නරකා	372
		නරදෙව්නං	358
		නරුසහං	392
		නරෙ	26, 130, 132, 148, 174 176, 366
		නලාපිකං	214, 216

න	පිට්ඨකයානි	නි	පිට්ඨකයානි
තලාටේ	216	නික්කුල්ලං	132, 288, 306, 330
තලභෙය්‍යං	208	නික්කමෙති	332
තවඤ්ඤං	30, 120	නික්කන්තං	332
තව්ඤ්ඤි	402	නික්කමන්තං	394
තවො	130	නික්කමන්තංසං	376
ත සංකෙත	202	නික්කමථ	28, 282
තසන්තරි	104	නික්කමිත්තං	224
තසොවති	76	නික්කමම	314
තසානි	56, 84, 248	නික්කමෙත්තරි	314
තගනුත	126	නික්කිත්තදණ්ඩං	256
තගාපෙත්තං	312	නික්කිත්තං	206
තගායෙය්‍ය	166	නික්කිත්තො	124
තභිංසෙ	140	නික්කිපිස්සන්තරි	284
තලං	276	නික්කිප්පගාමිතං	170
තලාංගං	280, 282	නික්කෙප්පං	360
තලො	10, 228	නිග්ගච්ඡති	158
නා		නිග්ගණ්ඨං	126, 146
නාගනාමො	344	නිග්ගමො	328
නාගමො	198	නිග්ගොධස්සං	370
නාගච්ඡතං	50	නිග්ගොසො	340
නාගො	50, 256	නිවයං	136, 170, 178
නාග්ගන්තරි	376, 414	නිවච්ඡති	302
නාච්චයන්තරි	198	නිවච්ඡික්කං	152
නාඤ්ඤාමු	22	නිවච්ඡමාගිත්තන්තො	302
නාඤ්ඤාමු	102	නිවච්චං	264
නාධිගච්ඡාමි	222	නිව්ඡරති	194, 352
නාධිගච්ඡෙය්‍ය	278	නිව්ඡරණ්ඨං	346
නාධියසි	360	නිද්දං	70
නානාතිත්ථිසංසංචකං	126	නිද්දං	14, 24, 80, 354
නානුපතන්තරි	202	නිද්දංකිලමිථපච්චිතොද්දං	118
නානුසංචන්තරි	10	නිද්දං	308
නානුසන්තං	24	නිද්දංමුඛො	202
නාභිකිරති	102, 104	නිද්දං	16
නාමං	64, 72, 116, 146, 294, 346	නිද්දති	274
නාමගොතනං	80	නිද්දියං	270, 274
නාමරූපෙ	22, 42	නින්නං	182
නාමෙත	378	නිපකො	26, 126, 278, 294, 334
නාරිං	132	නිපඤ්ඤානි	118, 364
නාලපි	318	නිපත්තං	78
නාවඤ්ඤාය්‍ය	130, 132	නිපතිත්තං	318, 346, 378
නාවමඤ්ඤාය්‍ය	132	නිප්පණ්ණදස්සිං	58
නාමං	194	නිප්පණො	248
නාසිංසති	120	නිප්පද්ද	402
නාලකොද්දනපරමන්තං	152	නිප්පන්නාගොගිතො	402

නි	පිට්ඨකනානි	නි	පිට්ඨකනානි
නිපෙඨායෙතො	184, 186,	නිලාලෙතො	214, 216
නිබ්බතනනි	366	නිවත්තනනි	30
නිබ්බතපො	322, 332	නිවත්තිතුකාමො	300, 318
නිබ්බාණං	40, 72, 74, 248, 336	නිවාරෙති	174
	344, 354, 356, 374	නිවාසෙති	142, 144, 154, 156
නිබ්බාණගමනං	332		208, 232, 238, 296
නිබ්බාණපටිසංයුත්තාය	210, 342		306, 326, 328, 336
	344, 374	නිවිට්ඨා	38, 334
නිබ්බාණපතනියා	92, 338, 382	නිවිට්ඨාසෙ	128
නිබ්බාණාභිරතො	70	නිවුතං	268
නිබ්බාපෙති	336	නිවෙසනං	326, 312
නිබ්බිජ්ජ	224	නිවෙසයෙ	186
නිබ්බිජ්ජාපෙථ	230	නිසජ්ජ	376
නිබ්බිද්ධනුලො	336	නිසභො	50, 168
නිබ්බුතා	44, 420	නිසගවතා	50
නිබ්බුය්‍යාමි	1	නිසාමෙති	374
නිබ්බජ්ජනියා	224, 226	නිසිනො	20, 140, 144, 146
නිබ්බධිකපඤ්ඤා	122, 342		150, 160, 190, 194, 200
නිබ්බොගො	314		216, 218, 270, 276, 286
නිමිත්තං	336		322, 324, 326, 340, 410
නිමුග්ගපොසිති	420		422, 424, 426
නිමුග්ගා	420	නිසෙධි	220
නිමොක්ඛං	4, 10	නිසෙධියෙ	394, 396
නිම්බාණරතීතො	242	නිසාරණං	232, 234, 258
නියාමගතද්දසා	350	නිසාය	112, 262, 268, 414, 318
නියසාතයාමි	238	නිහතො	188, 190, 192, 194, 204
නියසානිකං	392	නිහනා	146, 250, 324
නිරග්ගලං	144	නි	
නිරතො	242	නිවතරං	262
නිරබ්බුදනං	258	නිවාකුලීතො	300
නිරබ්බුද්ද	274	නිවෙ	170
නිරයං	36, 172, 174, 178	නිශති	72
	270, 272, 274, 334	නිශමානං	258
නිරුමිසො	116	නිශරෙ	8
නිරුරමා	144	නිවරණානි	334
නිරුසො	256	නිහරෙථ	56
නිරුජ්ඣනනි	10, 284, 358	නෙ	
නිරුජ්ඣං	348	නෙක්ඛං	124
නිරුජ්ඣකො	256	නෙතවෙ	196
නිරුජ්ඣි	378, 12	නෙතනානි	48
නිරුජ්ඣි	196	නෙතා	316
නිරුද්ධං	240	නෙමි	198
නිරුද්ධනිසසිතං	162	නෙරසිකා	360
නිරුද්ධො	248	නෙවජ්ඣගා	142

නො	පිට්ඨකයානි	ප	පිට්ඨකයානි
තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං		පච්චස්සොසුං	10, 192, 198, 222
	282, 284		278, 336, 384, 386, 388, 418
තෙසාදකුලෙ	172	පච්චාජානො	172, 174
තෙසාසති	230	පච්චිත්ත	170
නො		පච්චුඨාය	18, 20, 372, 376
තොපරුජ්ඣති	198	පච්චුත්තරිත්තා	18, 20
ප		පච්චුදවතො	400
පංසුකුණිතො	352	පච්චුදවතොසි	400
පකඨායො	310	පච්චුපට්ඨිතං	180, 182
පකතං	244	පච්චුපට්ඨිතො	142
පකතො	246	පච්චුපපනොත	10
පකමිතො	242	පච්චුය්‍යාසි	154, 156
පකපොයුං	194	පච්චුය්‍යාසි	384, 386
පකරොති	126	පච්චුසමිති	304, 306
පකාසති	28	පච්චුසසමයං	18, 20, 124, 196
පකාසිතො	132, 228, 306, 330		372, 376
පකිරෙති	184	පච්චුහා	360
පකකතො	216	පච්චෙකං	266, 268, 316 402
පකකමතෙ	132		414
පකකමනති	420	පච්චෙකමුගමා	266, 268
පකකානි	178	පච්චෙකමුගමුතො	266
පකකාමි	168, 214, 218, 272	පච්චෙති	24, 292, 326
පකකසා	370	පච්චා	256
පකකිගතො	172	පච්චානුභාසිති	232
පකකාලොචා	196	පච්චාගතං	232, 142, 144, 154
පකකිතො	302		156, 246, 326, 332, 364
පකකිපු	14, 362	පච්චාසං	140
පච්චුමනනරිකායං	240	පච්චාසමණෙන	336
පච්චකජාතං	30, 120	පච්චාසමනනාගතා	340
පගබ්භා	332	පච්චමා	282
පගගණනාති	256	පච්චමො	118
පගගරිංසු	272	පච්චපිතා	324
පච්චකෙකාසති	290	පච්චගනති	314
පච්චති	158, 170	පච්චගෙ	4, 6, 104, 120
පච්චතනං	18, 20, 214, 216, 390	පච්චා	26, 70, 248, 278, 294, 334
පච්චභිකො	400	පච්චානනති	358, 370
පච්චනිකායං	320	පච්චාපති	408
පච්චනුගොනොත	146	පච්චලිතො	242
පච්චනුගොයාසි	242, 404	පච්චොතකරො	346
පච්චභාසි	10, 20, 108, 128, 188	පච්චොතසා	284
	232, 238	පච්චොතා	28, 88
පච්චසිකො	184, 272	පච්චොතො	32, 82, 84
පච්චලද්දංසු	92	පච්චොයනො	226

ප	පිට්ඨකයානි	ප	පිට්ඨකයානි
පඤ්ඤාමගුණා	32	පරිසං	26, 296
පඤ්ඤාබහවිපපභිණේ	182	පරිසේ	334
පඤ්ඤාබහසමනනාගතො	182	පරිච්ච	244, 250, 334
පඤ්ඤාබ්බිකේත	238	පරිච්චසමුපපාදො	248
පඤ්ඤා ව අජසතානි	142	පරිච්ඡන්තා	132, 288, 306
පඤ්ඤා ව උරබ්බසතානි	142		330
පඤ්ඤා ව උසගසතානි	142	පරිජාතනානි	130
පඤ්ඤා ව චච්ඡතරසතානි	142	පරිකිට්ඨති	314
පඤ්ඤා ව චච්ඡතරීයතානි	142	පරිකඤ්ඤා	338
පඤ්ඤාදසිං	370	පරිනිසංස්ස	320, 362
පඤ්ඤාපඤ්ඤා	58	පරිපඤ්ඤාම	372
පඤ්ඤාමනෙහති	340, 348	පරිපදං	120
පඤ්ඤාවේද	52	පරිපදා	44
පඤ්ඤාසතා	268, 278	පරිපනනා	414
පඤ්ඤාසාරං	208	පරිපාදෙසි	168
පඤ්ඤාසාරෙය්‍යකා	208	පරිපුච්ඡාමි	424
පඤ්ඤාසංකප්පි	182	පරිපසංකප්පි	312, 376
පඤ්ඤාසංකප්පිණේ	230	පරිහස්සං	344
පඤ්ඤාලිකො	404, 416, 418	පරිහස්සති	290
පඤ්ඤා 26, 188, 294, 382, 412		පරිහාණේත	334
පඤ්ඤාතො	326, 376	පරිහාති 14, 150, 322, 338, 340	
පඤ්ඤාපෙත්වා	202	342, 344, 346, 348, 354, 362	
පඤ්ඤාපෙමි	120	පරිහානං	340
පඤ්ඤාචතා	148	පරිමලො	202
පඤ්ඤාචනනං	100	පරිමේසෙති	290
පඤ්ඤා 34, 70, 84, 108, 218, 308		පරිච්ඡන්තා	394, 398
පඤ්ඤාකම්මසං	252, 182	පරිච්ඡති	316, 326
පඤ්ඤාජිවි	78, 382	පරිච්ඡානං	24, 292
පඤ්ඤාණං	78	පරිච්ඡේදයං	406, 408
පඤ්ඤාච්ඡන්තො	342	පරිච්ඡේදෙති	416, 418
පඤ්ඤාසමා	12	පරිසංයුජේ	394
පඤ්ඤාසමපනනතරං	252	පරිසංයුජිකම්මො	248
පඤ්ඤාසීලසමාතිතො	144	පරිසල්ලානාමුට්ඨිකො	146
පඤ්ඤා	368, 380	පරිසල්ලිකො 266, 268, 402, 414	
පරිකම්මාම	404	පරිසෙධකො	392, 396
පරිකුජ්ඣති	290, 394, 398	පරිසෙධනං	394 396
පරිකක්මති	358	පරිසෙවති	110
පරිකක්මනං	376	පරිසොතගාමිං	248
පරිකක්මම	404	පරිසුත්ථා 20, 152, 218, 280, 312	
පරිකක්කුලසංඤ්ඤාතො	404	344, 384 386, 400, 416	
පරිගච්චෙව	110	පඨමජ්ඣානං	282, 284
පරිගණ්ඨාති	426	පඨමානිකමුද්දො	188, 190, 248
පරිග්ගහෙසි	316	පරිමිංසිතා	66, 82, 84
		පඨමිමණ්ඩලං	184 186

ප	පිට්ඨකයානි
පඨවියං	18, 20, 146, 226, 250 324
පණ්ණාසකො	14, 116, 150, 250 340, 342, 344, 346, 424
පණ්ණාසක	80, 270, 274, 302, 320 322
පණ්ණාසක	242, 356
පණ්ණාසක	150
පණ්ණාසක	248
පණ්ණාසක	402 404 406
පණ්ණාසක	166
පණ්ණාසක	416
පණ්ණාසක	116 340 342
පණ්ණාසක	248
පණ්ණාසක	60, 104, 122, 126, 136 164, 184, 186, 342, 374
පණ්ණාසක	124
පණ්ණාසක	374
පණ්ණාසක	256
පණ්ණාසක	18, 20
පණ්ණාසක	58, 110, 136, 170 178
පණ්ණාසක	116
පණ්ණාසක	26, 294
පණ්ණාසක	222, 332
පණ්ණාසක	22, 182, 338, 358
පණ්ණාසක	370
පණ්ණාසක	158
පණ්ණාසක	194, 204, 214
පණ්ණාසක	382
පණ්ණාසක	148
පණ්ණාසක	92
පණ්ණාසක	184
පණ්ණාසක	110
පණ්ණාසක	214, 310
පණ්ණාසක	226
පණ්ණාසක	144, 154, 156, 208, 282, 230, 256, 296, 306, 326, 328, 336
පණ්ණාසක	206, 404
පණ්ණාසක	106, 234, 348
පණ්ණාසක	138
පණ්ණාසක	186, 386, 388
පණ්ණාසක	186
පණ්ණාසක	118

ප	පිට්ඨකයානි
පණ්ණාසක	160
පණ්ණාසක	164
පණ්ණාසක	222, 230, 312
පණ්ණාසක	358
පණ්ණාසක	58
පණ්ණාසක	378
පණ්ණාසක	4, 34, 86, 92, 218, 270, 272
පණ්ණාසක	160
පණ්ණාසක	376
පණ්ණාසක	118
පණ්ණාසක	300
පණ්ණාසක	236
පණ්ණාසක	200
පණ්ණාසක	272, 274
පණ්ණාසක	272
පණ්ණාසක	250
පණ්ණාසක	250
පණ්ණාසක	14
පණ්ණාසක	274
පණ්ණාසක	334, 352
පණ්ණාසක	242
පණ්ණාසක	92
පණ්ණාසක	298, 300
පණ්ණාසක	232
පණ්ණාසක	278
පණ්ණාසක	110
පණ්ණාසක	60, 182
පණ්ණාසක	90
පණ්ණාසක	324 378
පණ්ණාසක	296, 332
පණ්ණාසක	234
පණ්ණාසක	372
පණ්ණාසක	8
පණ්ණාසක	254, 288, 306
පණ්ණාසක	350
පණ්ණාසක	18, 20, 216, 288, 354
පණ්ණාසක	386, 388, 396
පණ්ණාසක	288,, 290, 306
පණ්ණාසක	130
පණ්ණාසක	184, 230, 276
පණ්ණාසක	250
පණ්ණාසක	212
පණ්ණාසක	96, 374

ප	පිටසමුකානි
පහඹුනා	238
පහසාරං	264
පහානං	376
සහාසවණණා	128
පභිජ්ජ	344
පභිජ්ජංසු	272
පමජ්ජනති	138
පමත්තබ්බු	224, 234
පමත්තො	8, 42, 50
පමාදකොකාලිකත්ඤ්ඤා	274
පමාදච්ඡාරං	266
පමාදෙ	80, 346, 356
පමාසිතං	268
පමුඛො	416, 418
පමුඛවති	26, 32, 34, 70, 108, 308
පමුඤ්ඤා	94
පමුත්තො	278
පමුදිනා	124
පමොකං	4
පමොවතං	120, 308
පමොවසිත්ථ	258
පමොවෙති	374
පමොදති	188, 324
පයතපාණි	406, 408, 410
පයුත්තනානි	306
පයිරුපාසනති	342, 348, 378
පයිරුපාසිතුං	266
පයිරුපාසිය	98
පරං	142, 398
පරකතං	244
පරකකමම	92
පරකකම	92, 110
පරතො	336
පරත්ථ	38
පරමං	296, 394, 398
පරමනිපච්චාකාරං	318
පරමවොදුතං	354
පරමමරණා	172, 014, 412
පරමති	36, 58, 110
පරලොකවජ්ජනදස්සාමිනො	250
පරලොකසමිං	58, 100, 136, 170
	178
පරවාදෙසු	8
පරසමහත්තෙසු	62

ප	පිටසමුකානි
පරසා	398, 394
පරගාරෙසු	118, 314, 364
පරුජනො	154
පරුජංසු	394
පරුයණං	68
පරිකමමානි	142
පරිකස්සාති	72, 82,
පරිකිරොය්ඤං	332
පරිකඛයං	166, 274, 196
පරිකඛයා	354
පරිකඛිණා	170
පරිකඛිණභවසංඝෙය්ඤාජනා	134
පරිකෙලසං	240
පරිණහා	170
පරිවරිස්සාමි	296
පරිවාරයමානා	10
පරිවාරසිස්සනති	148
පරිවාරෙම	226
පරිවිතා	212
පරිවුමති	318, 346
පරිවච්ඡෙ	82
පරිජාතනති	84
පරිජියති	332
පරිඤ්ඤා	22
පරිබ්භාති	336
පරිණාමං	300
පරිදෙවමානො	260
පරිදෙවමානා	356, 370
පරිනිවසිතං	120
පරිනිබ්බාණසමයො	282
පරිනිබ්බාණෙත	284
පරිනිබ්බාසි	284
පරිනිබ්බුතො	14, 220, 222, 334
	378
පරිපඤ්ඤා	80
පරිපුණ්ණ සමකප්පො	150
පරිබාහිරා	230
පරිබ්බජනති	144
පරිබ්බජෙ	24, 102
පරිබ්බජකා	146
පරිබ්බාජො	92
පරිභවෙ	130, 132
පරිභාසකා	60
පරිභාසති	174, 288, 292, 394

ප	පිට්ඨකයානි	ප	පිට්ඨකයානි
පරිභොගං	166	පලාපෙත්ථ	342
පරිභොතබ්බා	130	පලායකො	372
පරිච්ඡිකං	302, 320, 322	පලාසි	180, 390
පරිච්ඡව්වති	370	පලාසිතං	394, 398
පරියතතං	54	පලිබ්‍යය	224
පරියන්තං	114	පලිසං	48
පරියාදුතං	274	පලලඛකං	172, 174, 302, 320, 322
පරියාදිසිත්‍යා	156, 158	පච්ඡේදානානං	78
පරියාපුණ්ණං	94	පචන්තසිසාංගි	152
පරියාපුණ්ණිත්‍යා	152, 314	පචන්තිතං	342
පරියායං	258	පච්ඡිකං	78
පරියායෙත	34, 40, 54, 162	පච්ඡකො	66
පරියෙසමේතා	22	පච්ඡකොකො	184
පරියෙසාම	316	පච්ඡාරණංය	340
පරියෙසිත්‍යා	324	පච්ඡාරයාමි	340
පරියොසානකල්‍යාණං	192	පච්ඡාරෙමි	340
පරිච්ඡේදයස්ස	400	පච්ඡාගෙත්‍යා	148
පරිච්ඡේදති	186	පච්ඡාගෙමි	328
පරිච්ඡේදසි	336	පච්ඡිකො	256, 352
පරිච්ඡාර්ජනා	148	පච්ඡිකෙය්‍යං	128
පරිච්ඡාරණං	58	පච්ඡිකෙත්‍යා	122
පරිච්ඡාරිකො	74	පච්ඡිකති	330, 358
පරිච්ඡිතකතිතා	344	පච්ඡිකන්තං	394
පරිච්ඡිතකොකා	134, 136, 138, 160	පච්ඡිකිත්‍යා	402, 404
	188, 212, 216, 218, 248, 400	පච්ඡිසා	358
පරිච්ඡිකො	20, 22, 124, 200, 204	පච්ඡිව්වති	10, 128, 160, 164
	316 356	පච්ඡිකො	80
පරිච්ඡේදනා	306	පච්ඡිව්වත්තති	38
පරිච්ඡිකාගති	318, 346	පච්ඡේදයන්ති	134
පරිසා	290	පච්ඡේදිකා	32
පරිසායං	150, 202	පච්ඡේදිකං	238
පරිසිසුචිත්‍යා	18, 20	පච්ඡේදෙථ	114
පරිසුභං	192	පසංසං	360
පරිසුභං	302, 326, 328	පසංසන්ති	88, 160, 164, 188
පරිසුභති	6, 382		286, 422
පරියොසං	168	පසංසිතං	412
පරිශායන්ති	192, 252	පසංසියො	270, 274
පරිහිකො	220	පසකතිස	356
පරුපවාදා	40	පසකො	302, 328
පරුලාකච්ඡිතබ්‍රොමො	146	පසන්තා	256
පරෙසං	338	පසන්තා	258
පරෙසං	330	පසවති	154, 324
පරෙසසභායා	344	පසවි	378, 380
පලපං	296	පසවො	132

ප	පිට්ඨකකාණි	පා	පිට්ඨකකාණි
පසාඛා	366	පානනභානෙන	328
පසාදං	360, 414	පාතකකි	352
පසාදෙති	270, 272	පාතාලං	58
පසාරිතං	248, 258, 262, 264, 266, 278, 282, 404, 406	පාතාලරජො	352
පසාරෙය්‍ය	248, 256, 258, 262, 264, 266, 278, 282, 404, 406	පාතාලේ	330
පසිදුනති	144, 244	පාතුරහොසි	248, 256, 258, 262, 264, 376
පසුතං	30	පාථෙය්‍යං	82
පසෙතදිපමුඛානං	148	පාදනී	346
පසෙති	354, 426	පාදසි	312
පසෙස	250	පාදෙ	196, 220, 228
පසෙසන	196	පාදෙ පාදං	196, 202
පහාය	8, 24, 144, 282, 332, 334	පානං	182, 366
පහාසි	22, 400	පාපං	24, 40, 54, 126, 136, 158, 202, 208, 274, 326, 402
පභිතතතං	354	පාපකං	30, 258, 270, 372, 404
පභිතතතා	214, 216	පාපකමමං	328
පභිතතතො	100, 216, 218, 220, 254, 288, 290, 296	පාපකමමනා	178
පභිතමානස්ස	28	පාපකාරී	404
පභිණං	100	පාපගරනී	122
පභිණානී	182	පාපවෙනසං	134, 180
පභිණො	182	පාපජනං	426
පනිසිස්සති	390, 392	පාපමිත්තො	154
පනුතං	186	පාපය	386, 388
පනුතජාතරුපරජනෙ	140, 174	පාපසංඛකපො	174
පනුතඛතඛඤ්ඤ	140, 174	පාපසමපච්ඤකා	154
පනුතච්ඡිකතුපකරණේ	140, 174	පාපසභායො	154
පනුතභතඛං	132	පාපිච්ඡා	270, 272
පහොනති	186	පාපිමා	128, 188, 190, 192, 194, 196, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 230, 232, 238, 246
පා		පාපියො	32, 108, 144, 290, 360, 394, 398
පාකතිඤ්ඤා	116, 362	පාපුණ්ණෙය්‍ය	228
පාචනං	308	පාමොජ්ජං	362
පාචනකට්ඨිං	210	පාමොජ්ජබහුලො	362
පාචිතාරියපකඛං	370	පායසං	298
පාණං	400	පායාසො	296
පාණානං	160	පාරං	8, 52, 98, 230, 302, 328
පාණිතං	14, 36, 58, 102, 110, 136, 170, 178, 374, 414	පාරගඛාය	368, 380
පාණිතා	152	පාරගතො	60
පාණිති	318, 316		
පාණුපෙතං	132, 310, 320, 322, 324, 326, 328		

පා	පිට්ඨකයානි	පි	පිට්ඨකයානි
පාරගාමිකො	224	පිසාවගණසෙවිතං	58
පාරගුං	348	පිසාවගොතිසා	372
පාරභගමා	52	පිහානනි	360
පාරිවරියාය	324	පිහිනො	74
පාරිසුරියා	252	පිලකා	272
පාරිසර්ජා	398		
පාරුතං	298	පි	
පාලයං	128	පිණෙති	166
පාවකං	132	පිතිහකඛා	208
පාවිසිංසු	400	පිතිමනො	322
පාසණ්ඩං	242	පිතිසඤ්ජනනං	60, 104
පාසණ්ඩා	244	පිතිසුඛං	362
පාසාණං	224	පිතිසොමිතසාරානං	124
පාසාදං	172, 250		
පාසාදිකො	174	පු	
පාසාදිකතරෙ	422	පුකකුසකුලෙ	172
පාසො	202	පුග්ගලො	172, 174
පාහුණකානි	208	පුච්ඡ	22, 300, 380
පාහුණෙය්‍යො	392	පුච්ඡය්‍යු	382
පි		පුච්ඡිතො	102, 308
පිඛිගලා	304	පුච්ඡියාසි	18, 20, 22
පිණ්ඩං	208, 214	පුඤ්ඤං	36, 38, 60, 66, 136, 170
පිණ්ඩපාතෙත	168		256, 324, 326, 376, 414
පිණ්ඩසෙතා	116, 364	පුඤ්ඤකමමා	178, 258
පිණ්ඩපාතපටිකකනෙතා	142, 144	පුඤ්ඤකරු	416
	154, 156, 326, 332, 364	පුඤ්ඤකිරියාය	184, 186
පිණ්ඩාය	142, 154, 208, 232, 326	පුඤ්ඤකිරියාසු	160, 164
	328, 336	පුඤ්ඤකෙතනං	392
පිණ්ඩකාය	278	පුඤ්ඤධාරු	184
පිණ්ඩා	62	පුඤ්ඤපෙතනං	414
පිතා	84, 228, 314	පුඤ්ඤපාපඵලපතා	178
පිපාසා	36	පුඤ්ඤඵලං	386, 388
පිපාසිතො	258	පුඤ්ඤභාගා	278
පියං	30, 136, 146, 336, 338	පුඤ්ඤඵපාකො	114
පියඛකරමානා	372	පුඤ්ඤති	4, 6, 58, 104, 110, 112
පියකරු	374		120, 136, 170, 178
පියවාමා	338	පුටං	312
පියායති	374	පුට්ඨං	28, 80, 88
පියායනා	374	පුට්ඨා	224
පියාරිතනං	188	පුණ්ඩරිකානි	250, 364
පියසාතරුපං	230	පුණ්ඩරිකිතිං	250
පියො	136, 142, 374	පුණ්ඩරිකො	374
පිටනති මඤ්ඤ	378	පුණ්ණං	30, 120
පිට්ඨෙය්‍ය	166	පුතානා	68, 132, 314, 342

ප්‍ර	පිට්ඨකයානි
පුතතරුපෙන	314
පුතතසමං	12
පුතතසමිංධසයනං	146
පුතතිමං	12, 196
පුච්ඡ	420
පුච්ඡත්තකාය	334
පුච්ඡත්තං	268
පුච්ඡද්දිසං	416
පුච්ඡසංකොඤ්ඤ	122, 342
පුච්ඡසත්තං	82
පුච්ඡසමණව්‍යාභවණේ	382
පුච්ඡිං	332
පුච්ඡි	370
පුතනිවත්තිකුකාමො	376
පුතප්පුතං	310
පුතප්පුතායනනං	80
පුතබ්‍රාවෝ	358
පුතාවාසො	358
පුපථං	364
පුබ්බං	272
පුබ්බජෝ	12
පුබ්බකභසමයං	142, 144, 154
	156, 208, 232, 238, 246
	256, 296, 306, 326, 328, 336
පුබ්බදෙවං	396
පුබ්බාපයමානො	18, 20
පුබ්බෙ	412
පුබ්බෙතිවංසං	298, 312, 350
පුරකකතො	356
පුරතො	248, 266
පුරත්ථං	256
පුරත්තිමං දිසං	262
පුරත්තිමසමුද්දං	118
පුරුණං	258
පුරුණතිත්ථකරො	92
පුරුණද්විසිකා	356
පුරුපුරං	350, 384
පුරිමං දිසං	222
පුරිසදනනං	52
පුරිසදමමසාරම්	390
පුරිසධොරයනං	52
පුරිසනාගං	52
පුරිසනිසගං	52
පුරිසමෙධං	144

ප්‍ර	පිට්ඨකයානි
පුරිසප්පගානි	392
පුරිසසිහං	52
පුරිසාජානීයං	52
පුරිසො	16, 146, 158, 176, 184
	248, 258, 262, 274, 278, 364
	366, 402, 404, 406, 412
පුරෙ	116, 264, 314, 356, 860
	864
පුරෙපුරෙ	408, 410
පු	
පුර්වකෙය්‍යානං	312
පුර්වනනි	100
පුර්වයෙ	182
පුර්වතො	312
පුතිකායෙන	238
පුතිදෙහසයා	420
පුරෙසි	310
පෙ	
පෙකකමානො	4, 6, 104, 120
පෙච්ච	188, 324, 382
පෙතං	118, 364
පෙමං	12
පෙසලා	272
පෙසි	366
පෙසුණං	426
පෙසුණේය්‍යප්පහාසිනං	406, 408
	410
පෙය්‍යා	142, 170
පො	
පොකබරකුඤ්ඤ	414
පොකබරණි	166, 224
පොරියා	338
පොසති	82, 84, 324
පොසො	60, 104, 132, 158, 186
ඵ	
ඵණො	194
ඵරුයං	292, 394, 424
ඵලං	276, 404
ඵලෙය්‍ය	194, 228
ඵය්‍යා	208
ඵය්‍යායනනානං	206

එ	පිට්ඨකයානි	බ	පිට්ඨකයානි
එණිතස්ස	312	බහිඤා	244, 302, 352
එලං	308	බහිඤාරකොට්ඨකේ	146
එලපාවතං	308	බහිසොහමානා	148
එලෙය්‍ය	368, 380	බහුං	296 378, 380
එලො	302	බහුකා	360
එ		බහුජතසුඛං	192
එතො	266	බහුජතස්ස	130
එ		බහුජතභිතාය	192
එවො	272	බහුතරා	140
එසති	32, 36, 402	බහුදකඛා	18, 20, 214, 216
එතනතං	24	බහුදෙවරතනිං	196
එතායති	190, 194, 200, 276, 328	බහුනතං	254, 350
එසායති	240	බහුතෙරවෙ	322
එඤා		බහුලං	124
එඤ්ඤා	150, 204, 210, 212	බහුලිකතා	212
	238	බහුලො	230
බ		බහුලිකරියාති	162
බජ්ඣති	76	බහුසුතා	354
බඤ්ඤා	190	බහු	14, 194, 230, 264, 360
බඤ්ඤවරො	258	බහුපායා	18, 20, 214, 216
බඤ්ඤා	42, 192, 194, 394	බා	
බකං	240	බාධසිසාංඝී	204
බකාති	82	බාලකාතං	314
බකාතං	74, 144	බාලබලං	394, 398
බකාපමුඤ්ඤාකරං	344	බාලො	14, 158, 270, 290
බකාපිතො	144		292, 354, 398
බකානා	392, 394	බාහං	248, 256, 258, 262, 264
බබ්බරං	144		266, 278, 282, 404, 406
බලං	394, 398	බාහිනා	256, 326
බලකායො	112	බාහිර	138
බලදො	56	බාහිරේසු	119
බලප්පනො	248, 284	බාහිරිලානො	270, 424
බලවා	258, 262, 264, 266, 278	බි	
	282, 394, 404, 406	බිලං	244
බලවා සනො	398	බිලං	48
බලවීරියං	182	බිලභිගුද්ධියං	166, 168
බලිවඤ්ඤා	12, 206, 308	බිලානි	344
බලිවඤ්ඤාණං	206	බිලාමනනියො	272
බහවනාපාතං	80	බිලිබිලිකා	356
බහවාබාධො	172	බි	
බහි	294	බීජං	78, 244, 310, 404
බහිජට්ඨං	26	බීජානි	40

මු	පිට්ඨකයානි
මුජ්ඣිමනිකාය	354
මුජ්ඣිමනිකාය	140
මුඛගතාය	376
මුඛගාථාභිඤ්ඤානි	96
මුඛවිකල්පනා	250
මුඛදයාදෙ	348
මුඛසෙට්ඨකා	374
මුඛසාසනෙ	280, 282
මුඛචීර	94
මුඛානං	200
මුඛානසාසනං	414
මුඛානුමුඛො	346
මුඛො	78, 92, 128, 196, 244 258, 338, 374, 382, 390

මෙ

මෙලුවසලාට්ඨිතනියො	272

මො

මොජ්ඣිමනා	102
මොඛිං	188, 350
මොඛෙති	304

මි

මිඤ්ඤිනියා	268
මිඤ්ඤිකතා	324

මිඤ්

මිඤ්ඤානො	270
මිඤ්ඤානසාසනං	368, 380
මිඤ්ඤානසාසනං	180
මිඤ්ඤානසාසනං	218
මිඤ්ඤානසාසනං	332
මිඤ්ඤානසාසනං	362
මිඤ්ඤානසාසනං	182
මිඤ්ඤානසාසනං	120
මිඤ්ඤානසාසනං	374

මු

මුඛාරඤ්ඤා	14, 362
මුඛවපනති	302, 322
මුඛවපනති	92, 162, 192, 198 254, 288, 302, 306, 370
මුඛවපනතිපරිඤ්ඤානං	254, 288 290, 306
මුඛවපනතිව	326
මුඛවපනතිසම්මං	278

මුඛවපනති	64, 116
මුඛවපනති	10
මුඛවපනති	274
මුඛවපනති	284
මුඛවපනති	256
මුඛවපනති	280
මුඛවපනති	280
මුඛවපනති	280
මුඛවපනති	280, 282
මුඛවපනති	256
මුඛවපනති	248, 258, 262, 264 278, 280, 282
මුඛව	250, 264, 266, 274, 276 284, 414, 428

මුඛවපනති	284
මුඛවපනති	248, 256, 258, 262, 280
මුඛවපනති	258

මුඛ

මුඛවපනති	180
මුඛවපනති	112, 208, 328 330
මුඛවපනති	204, 208
මුඛවපනති	174
මුඛවපනති	134
මුඛවපනති	214
මුඛවපනති	256, 286
මුඛවපනති	174, 176, 186, 216, 258 258, 296, 302, 322, 324, 326 328, 378

මුඛ

මුඛ	16, 58, 302, 424
මුඛ	354

මු

මුඛවපනති	10, 12, 27, 32, 146 188, 190, 192, 200, 202, 206 212, 214, 222, 226, 262, 264 266, 268, 272, 280, 282, 286 288, 310, 312, 336, 340, 346 368, 378, 386, 388, 392

හ	පිටිබිකානි
හඟව	1, 4, 10, 18, 20, 22, 34
	142, 144, 146, 148, 150, 152
	156, 164, 170, 186, 188, 190
	192, 194, 200, 202, 204, 206
	208, 210, 212, 214, 216
	218, 220, 222, 226, 232, 248
	258, 262, 264, 266, 268, 272
	274, 276, 278, 280, 282, 284
	286, 288, 292, 296, 298, 306
	316, 318, 320, 322, 324, 326
	328, 338, 340, 342, 344, 346
	348, 368, 370, 374, 376, 378
	380, 386, 388, 390, 392, 402
	406, 408, 412, 416, 418, 426
හඟව	64, 116
හජ්ති	58, 110
හක්කුති	364
හක්කුමි	364
හක්කුමානසමි	354
හක්කුමානෙ	124
හට්ඨ	232
හණ	320, 396, 398
හණං	27, 274, 292
හණාමසෙ	372
හණේ	114, 338
හණ්ඨ	372
හණ්ඨනං	290
හණ්ඨසි	290
හණ්ඨානං	80
හතකාමහසෙ	366
හතතභොගො	166, 168
හතතසම්මදෙ	14
හතතා	78
හතතානිහාරෙ	152
හදනන	192, 336, 386, 412
හදනෙන	384, 388
හද්දං	370
හද්දනනව	384, 400
හද්දසුගං	278
හද්දෙත	18, 20, 214, 216
හද්දා	16
හයං	4, 6, 11, 104, 190, 200
	232, 362, 376, 390, 392, 404
හයතජ්ජිකා	112

හ	පිටිබිකානි
හය්හරවසද්දං	206, 218
හයා	278, 394, 398
හරිකා	168
හරියා	68
හරෙ	182
හරයාසි	180
හවං	130, 136, 264, 298, 300
	312, 314, 322, 324, 326, 330
	366
හවනෙ	368, 380
හවනෙතා	214, 216
හවබ්බකං	62, 64, 114
හවලොහජ්ජං	224
හවසොතානුසාරිසු	30
හවිසානි	30, 386, 388, 390, 392
	410
හසමනි	302
හා	
හාගසො	344
හාහිනෙයොසා	156, 158
හාණ්ණමා	350
හාතා	84
හාතුවච්ච	168, 170
හායාමි	236, 358, 368
හාරථාප්ගොතොතා	292, 302, 306
හාවනාය	90
හාවයං	26, 294
හාවයෙ	6
හාවිතනොතා	100, 256
හාවිතතනානං	64, 116
හාවිතා	212
හාවෙහි	336
හාසති	184, 286, 336, 340, 372
හාසමානසා	282
හාසිතං	264, 282, 364
හාසිතා	280
හාසිහාසු	398
හාසිතථ	426
හි	
හිංසකං	284
හිකං	324
හිකති	314
හිකිවෙ	10, 192, 280, 282, 340
	384, 386, 388, 390, 392, 396
	398, 402, 404, 416, 424, 426

කි	පිට්ඨකයානි	භූ	පිට්ඨකයානි
තිකකසි	18, 20	භූසං	132, 226, 228
තිකකය්‍යු	18, 20	භූසා	202
තිකු 6, 14, 18, 20, 22, 24, 26		භූසේන	394, 396
28, 98, 102, 104, 126, 130		භූ	
132, 192, 206, 208, 230, 256		භූතපුබ්බං	10, 112, 118, 168, 278
270, 272, 274, 278, 282, 294			384, 386, 390, 392
320, 322, 326, 332, 334, 336			396, 400, 402, 404
338, 342, 352, 354, 358, 360			412, 416, 424, 426
362, 366, 426		භූතා	284
තිකුනි 232, 234, 238, 246, 378		භූතපථ්වනනි	66, 82, 84
428		භූමි	186
තිකු තිකු	208	භූමිගතං	186
තිකුසංඝං 132, 288, 290, 306		භූමිරුමණේය්‍යකං	414
330, 420		භූරිපඤ්ඤා	310
තිකුසංඝපරිච්ඡේදො	340, 344	භූ	
තිකුසංඝානං	342	භූභා	354
තිකු 10, 94, 134, 142, 144		භූදතං	178
154, 192, 198, 204, 206		භූදතධම්මො	134
210, 214, 216, 218, 222		භූදතපරියොසානානි	178
272, 278, 282, 326, 338		භූදසිභූං	186
344, 356, 360, 364, 374		භූදා	412
386, 388, 408, 426		භූමි	202
තිඤ්ඤෙන	258	භූරවා	194, 278
තිඤ්ඤා	206	භූ	
තිසො	18, 198, 398	භූගො	138, 140, 164
තිසොසංඝොච්ඡේදො	280, 344	භූජනං	174, 176, 184, 366, 378
තිසානි	364	භූජනීයං	288
භූ		භූජිසංඝං	84
භූතා	80, 400	භූතො	288, 308
භූසො	20, 394, 402	භූතොනා	214, 216
භූරු	390	භූ	
භූරුවච්ඡේදො	180	භූකිකො	364
භූ		භූකේතන	334
භූජඝමං	132	භූතා	98, 356
භූඤ්ඤානි 166, 168, 240, 300		භූගං	132, 188, 212
භූඤ්ඤාමානානං	10	භූගං	224, 310, 330, 332
භූඤ්ඤාය්‍යු	232, 308	භූගංකොවිදො	340
භූතතාථි	152	භූගංජනො	334
භූභා	56, 118	භූගංඤ්ඤා	340
භූභාත	18, 20	භූගංතා	374
භූභා භූභා	364	භූගංවිදු	340
භූතො	300	භූගංනුගා	340
භූමො	416		

ම	පිට්ඨකානි
මග්ගාමග්ගසං	340
මඩකු	360
මඩකුභුතො	226
මවු	332
මවුතො	22, 90, 222, 236
	280, 282
මවුධෙය්‍යං	42, 62, 114
මවුචුබං	110
මවුරුසෙසු	358
මවුච්ඡායං	98
මවුච්ඡායිකො	242, 348
මච්චො	70, 136, 324
මච්ඡරි	36, 174
මච්ඡරිතො	60
මච්ඡා	140
මච්ඡරං	58, 110
මච්ඡරු	36, 38
මච්ඡරච්ඡිතයෙ	406, 408, 410
මජ්ඣනි	138, 140
මජ්ඣනිකො	14, 362
මජ්ඣනිකාච්ඡාදනං	228
මජ්ඣක	280
මජ්ඣකලාංකං	192
මජ්ඣකිතා	302
මසුචකො	222
මසුසුභි	158, 208, 292, 398
මසුසුමානො	376
මණි	124, 190
මණිකුණ්ඩලෙසු	144
මණ්ඩලි	96
මතං	372
මතෙසු	36
මතතං	152
මතනිකාකුණ්ඩලො	148
මතකො	24, 102
මබ්භිතා	378
මබ්භරං	340
මබ්භරග්ගසං	78, 88, 286, 422
මතපිකාරු	192, 362
මතපිකරුතො	148
මතාපා	178
මතාපපරිසරනං	150
මනුජා	98
මනුසංකපණේ	412

ම	පිට්ඨකානි
මනුසංකපණො	258
මනුසංකපණෙ	184
මනුසංතනං	62
මනුසංදර්ශිණො	412
මනුසංභුතො	412
මනුසංභුතො සමානො	408, 410
මනුසංරුමණෙත්තං	414
මනුසංවරුකො	412
මනුසංසිද්ධො	132
මනුසංසො	232, 246
මනො	26, 90, 102, 210, 212
	224, 242, 278, 308
	332, 352, 370
මනොජ්ඣං	32
මනොනිවාරණං	32
මනොරමා	204, 238
මනොවිතකතා	370
මනොසම්මයං විඤ්ඤාණායතනං	210, 212
මනනසුද්ධිත	186
මනනා	110
මනනිතො	186
මනෙනනති	358
මනෙනති	186
මන්දියං	202
මන්දො	110, 310, 354
මරණං	178, 220, 240
මරණතනං	178
මරණධම්මො	162, 178
මරණපරිසොසානා	178
මරියංනති	178
මලාභිභු	36, 58, 110
මහග්ගතො	38
මහතියං	200, 204, 316, 378
මහතනං	194, 206, 210, 218
මහභිතා	30, 134
මහභිතො	140
මහතනනෙතන	160
මහතනතරු	270, 274
මහතො මහනො	200
මහපථලං	92, 180, 182, 312
	382, 414
මහබ්බයෙ	184
මහලලිකා	178

ම	පිටපි බ්‍යානි
මහසාසි	152
මහාඥවංශිකො	190
මහාජනකායො	144
මහානුභාවතරෙ	266
මහානුභාවතා	280
මහානුභාවො	266, 348
මහාපඤ්ඤා	122, 342
මහාපථං	110
මහාබ්‍රහ්මකල්‍යාණො	184
මහාබ්‍රහ්මචූඤ්ඤා	194
මහාභයහෙරවසඤ්ඤා	218
මහාභොගා	30, 134
මහාමනතා	186
මහාමුනි	194, 350
මහාමෙඝො	344
මහායඤ්ඤා	144
මහාරජකෙඛ	250
මහාරමා	144
මහාරගං	336
මහාරජ 130, 134, 136, 138, 140	
142, 146, 148, 150, 160	
178, 180, 182, 184	
මහාරජා	416
මහාවතෙ	408
මහාපීඨ	202, 230
මහාසමුදායො	48
මහිං	342
මහිංචිවණ්ණසතං	228
මහිංචිකතා	280
මහිංචිකතරෙ	266
මහිංචිකො	266, 348
මහිංචාසා	332
මහෙසකතාහි	20, 22
මහෙසිං	58, 298, 300

මා

මාගරහිත්	426
මාණවකා	322
මාණවකෙහි	322
මාණවො	408, 410
මාතරං 16, 256, 310, 316, 324	
මාතාපිතරෙ	166, 324
මාතාපෙත්තිගරෙ	64, 116, 406
	408, 410
මානියා	128

මා	පිටපි බ්‍යානි
මාතුකුච්ඡිගතො	366
මාදිසො	394
මාතං 8, 28, 42, 318, 334	
මාතකාමසා	8, 52
මාතගජාසා	28
මාතත්ථකාසා	316
මාතනං	126
මාතපථං	334
මාතමුහණා	318
මාතහතා	234
මාතසං	214
මාතානුසං	336
මාතානිසමයා	336
මානුසං 54, 62, 114, 136	
මානුසකෙ 18, 20, 214, 216	
මායා	28
මායාචී	424
මාරදිට්ඨිගතං	246
මාරසිතරෙ	226, 230
මාරධෙය්‍යං 208, 226, 228	
මාරනුදො	244
මාරපාසප්පසාසිතං	62, 114
මාරපාසෙන	192
මාරබ්‍රහ්මචූඤ්ඤා	192
මාරබ්‍රහ්මතා	44
මාරවසං	242
මාරවසානුගා	190
මාරිස 1, 4, 32, 258, 264, 266	
364, 416, 418, 422, 424	
මාලං	404
මාලාගකුච්ඡිලෙපනසා	172, 174
මාලිවා	370
මාලිතෙන	404

මු

මුගා	140
මුච්ඡාදිට්ඨි	174
මුනතං	66
මුනතදුක්ඛො	402
මුනතාමච්චා	288
මුලායති	228

මි

මියති	118, 258, 310
මියමානො	174, 176

මු	පිට්ඨකයානි	මො	පිට්ඨකයානි
මුඛරු	116, 362	මොසව්ඡා	126
මුඛෙත	270, 274, 318, 346	මොහතං	58
මුග්ගමනිකයො	272	මොහො	134, 180
මුච්චති	76, 364	ය	
මුච්ඡතා	118, 140	යකපිණ්ඩො	366
මුඤ්ඤායා	82, 96	යකඛිනී	372, 374
මුට්ඨසාතිනො	116, 362	යකෙකා	58, 110, 222, 368 376, 378, 380, 416 418, 422, 424
මුණ්ඩකො	300	යග්ගෙ	184, 322
මුණ්ඩා	300, 312	යජන්ති	144
මුතං	360	යජමානස්ස	144, 312
මුතහතා	332	යඤ්ඤාභ්වාය	142
මුතතවාගො	406, 408, 410	යඤ්ඤාබ්භිතං	146
මුතෙතා	16, 188, 194, 244	යඤ්ඤාපථීතො	300
මුදිතා	340	යඤ්ඤා	38, 114
මුදිඤ්ඤො	250	යතහතං	26
මුද්	80, 224	යතොනිදතං	214, 216
මුද්ධාවසින්නතං	184, 186	යථා අකුසලං	44
මුනි	92, 194, 298 300, 312, 322 334, 350	යථා කථං පන	1
මුසාහණතො	402	යථා කම්මං	178
මුසාපාදස්ස	278	යථා ධම්මං	426
මුහං මුහං	202	යථාධොතෙත	208
මුහුතෙතන	408, 410	යථාපථව්වයං	166
මු		යථාබාලං	44
මුලං	224	යථාමුලං	44
මුසිකා	304	යථාඤ්ඤා	402
මුලාස්ස	132, 288, 306, 330	යදකඛිනි	380
මෙ		යනානුත	300, 316, 346, 348
මෙසො	184	යමකසාලානා	282
මෙතතං	370	යමලොකං	62
මෙට්ඨතා	116	යමස්ස	40
මෙට්ඨතාධම්මා	64	යසසා	220, 348, 412
මෙදවණ්ණං	224	යසස්සිතං	130, 132, 368
මෙධාච්චි	46, 56, 144, 340, 414	යා	
මෙධාච්චිනී	158	යාවකා	310
මො		යාවන්ති	404
මොකකසි	194, 204, 210, 224	යාවමානානං	174, 176, 404
මොවසෙ	82	යාවෘන්ති	310
මොදරෙ	62	යාවසොගො	406, 408, 410
මොතං	8, 52	යානු	30, 58, 120
මොමුහා	242	යානං	58
		යානදෙ	56

යා	පිටිබ්බකානි	ර	පිටිබ්බකානි
යානහොගො	166	රතී	14, 62, 362
යානිකතා	212	රතො	90, 370
යාපෙතති	10, 366, 420	රතතකිකාරතිමිසායං	194, 210
යාමා	242	රතතිඤ්චං	100
යාවර්ථං	406, 408, 410	රතතිඤ්චකකියො	70, 80
යාවතකං	106	රතතියා	1, 4, 18, 20, 196
යාවසුභාසිතං	110, 114, 118		270, 272, 278, 360
			372, 376, 406
ප්‍ර		රතතා	60, 90
ප්‍රගං	308	රථකායං	156, 158
ප්‍රගතබ්බලං	308	රථකාරකුලෙ	172
ප්‍රඤ්ඤං	98	රථකුබ්බරං	193
ප්‍රඤ්ඤථ	280, 282	රථිකාය රථිකං	378, 380
ප්‍රත්තං	406, 408, 410	රථො	58, 246
ප්‍රඤ්ඤං	38, 180	රමති	320
යො		රමතී	268
යොගං	22, 114	රමතියා	166
යොගකෙමාමිචාතතං	308	රසා	150, 204, 208, 238
යොජෙති	416, 418	රහඳො	302, 328
යොත්තං	308	රහො	86, 372
යොනිසො	60, 104, 192, 362	රහොගහසා	134, 136, 138, 160
යොබ්බතෙන	18, 20, 214, 216		212, 216, 218, 248, 400
ර		ර්	
රකං	132	රුගදෙසපරිකම්ණං	62, 114
රකකා	314	රුගදෙසපරෙතෙති	248
රකකා	138	රුගදෙසවිතයා	418
රකකිතතො	278	රුගපාසෙත	226
රකකිතො	136, 138, 164	රුගරතො	248
රකෙබ්බයා	138	රුගපසංතිතං	336
රජං	92, 352	රුගො	26, 70, 294, 330, 332
රජතං	170		336, 370, 418
රජතියෙන	340	රුජකරණියානි	184
රජො	24, 292	රුජකුලෙ	186
රජොජලං	148	රුජකොසං	170
රජුං	132, 158, 212, 386	රුජගතියාතං	128
	388, 408, 410	රුජදණෙතිත	132
රජුජිති	144	රුජබානියා	278, 282
රඤ්ඤො	142, 156, 158, 278, 342	රුජතොපුරං	166, 168
රට්ඨං	310	රුජරථා	134
රට්ඨවතො	30	රුජා	78, 112, 130, 132, 134, 136
රණං	268		138, 140, 146, 150, 152, 154
රණඤ්ඤා	98		156, 158, 160, 182, 278, 342
රතතං	66		428
රතී	242, 278, 320, 332	රුමණෙය්‍යකං	414

රු	පිට්ඨකයාති
රුක්ඛමුලභතානං	390
රුක්ඛමුලභණං	356
රුක්ඛමුලෙ	234, 298, 392
රුච්චති	122
රුදුමොතා	142
රුදුමුඛි	236
රුප්පතො	354

රු	පිට්ඨකයාති
රුපගතො	332
රුපවතී	238
රුපසක්ඛය්‍ය	26, 296
රුපසක්ඛය්‍යජනාතිගො	100
රුපානි	132, 218, 288, 306, 330
	354
රුපියසා	166, 168
රුපුපගා	238, 240

රෙ	පිට්ඨකයාති
රෙච්ඡෙ	240
රෙච්චෙ	88, 240, 286
රෙදන්ති	372
රෙරුචං	54
රෙසකො	158, 174
රෙසෙතාරං	158
රෙසෙසි	290

ල	පිට්ඨකයාති
ලජ්ජි	138
ලභ්බොජනො	152
ලභ්බා	132, 310
ලභ්බාන	132
ලපසිසාමි	54
ලබ්බති	34, 62, 172
ලබ්බා	330, 332
ලභිසා	138, 140
ලභෙය්‍යං	178, 288, 306
ලබ්බරෙ	202
ලහුකෙත	118
ලහුවිතෙතන	360

ලා	පිට්ඨකයාති
ලාභා	216, 218, 332, 334
ලාභී	174, 346

ලි	පිට්ඨකයාති
ලිඤ්චි	408, 410
ලිඤ්ඤ	334, 378

ලු	පිට්ඨකයාති
ලුකො	10, 228
ලුඥෙත	258
ලී	පිට්ඨකයාති
ලීඛං	52
ලීඛපාපුරණො	314
ලීඛො	314

ලො	පිට්ඨකයාති
ලොකෙ	1, 28, 32, 36, 58, 84
	104, 114, 116, 146, 202, 214
	216, 226, 228, 232, 284, 286
	300, 326, 364, 368, 374, 380
	416
ලොකජෙට්ඨං	392
ලොකධාතු	46
ලොකනිරුධං	120
ලොකනිරුධගාමිතිං	120
ලොකනතඤ්ඤ	120
ලොකපරිඤ්ඤා	44
ලොකවිදු	120, 390
ලොකසමුදයං	120
ලොකාධිපතී	322
ලොකානුකම්පාය	192
ලොකාමිසං	4, 6, 104, 120, 208
ලොභො	80, 134, 180
ලොමං	194, 240
ලොමහංසං	190, 194, 200, 232
	238, 246, 284
ලොමඤ්චිජානො	96, 302
ලොභස්සමාසො	148
ලොභිකං	228, 272
ලොභිනමලං	172
ලොභිනමලා	172

ච	පිට්ඨකයාති
චක්ඛති	258
චග්ගගතස්ස	334
චග්ගතා	322, 340
චග්ගො	10
චඛිනිසො	428
චචනං	22, 266, 264, 370
චචනක්ඛමො	122
චචිග්ගතො	308
චචො	10, 358, 420
චචෙත්ථා	310

ව	පිටුවකොති
වජ්‍යනි	420
වජ්‍යං	264, 394, 398
වජ්‍යංසි	366, 372
වජ්‍යභූමියා	356
වට්ටං	30
වණ්ඩකො	174, 176, 184
වණ්ණං	160, 190, 286, 358
වණ්ණදෙය	56
වණ්ණධාතු	238
වණ්ණෙනිහා	124, 190
වණ්ණපොකකරතාය	174
වණ්ණරූපෙන	148
වණ්ණවාදී	112, 386, 388
වණ්ණණි	132
වණ්ණණා	124
වතං	92, 360
වතපදනි	406
වතසීලවතනං	260
වතිතං	260
වතනති	30, 306
වතනමානමිති	234
වතනවෙ	364
වතනා	122
වතදෙය	56
වතභොගො	166
වතභොගාසනානි	182
වතසා	172, 174
වජ්‍ය	66
වජ්‍යකතා	212
වකා	130, 336
වකාන	418
වදඤ්ඤ	62, 80
වදනතා	330
වදනනි	100, 212, 224, 302, 330
වදනනිතිපි	28
වදනිකො	130
වදනිතිපි	28
වදෙය්‍ය	28, 130, 184
වදෙති	22
වධං	76, 240, 280
වතං	132, 352
වතවෙනා	414
වතථං	332

ව	පිටුවකොති
වතනනං	58
වතවෙකිගතා	236
වතමසසිතො	322
වතසකෙතන	428
වතසණ්ඨ	302, 320, 322, 350 354, 356, 358, 360, 362, 364
වඤ්ඤ	344
වඤ්ඤබ්බා	416
වපතෙ	404
වපිනා	308
වපසු	308
වපපකාලෙ	306
වසධමමා	282
වසසා	18, 214, 216
වසො	70, 178
වසොගතං	314
වසොගුණො	6, 120
වරං	386, 388
වරතනං	30, 120
වලාහකං	378
වසං	358
වසමනිකු	72
වසගො	226
වසඛිගතා	270
වසඛිගමි	354
වසලී	286
වසවතනි	62
වසවතනිනො	242, 258
වසානුගො	14
වසිභුතා	240
වසුකිරා	184
වසෙ	278, 322
වසො	82
වසාං	356
වසානි	310
වසාසතං	118, 198
වසාසතජලී	118
වසාසතසංඝසානි	170, 274
වසාසතසංඝ වසාසතසංඝ	274
වසාසතානි	170, 274
වසාසතානුකො	118
වසාසතානුකො	170, 274

වා	පිට්ඨකයාහි	වි	පිට්ඨකයාහි
වාචං	64, 116, 126, 270, 274 280, 336, 338, 394	විජයා	236
වාචසිකං	340, 342	විජාතවණණසතං	228
වාචාය	136, 138, 174	විජාතා	158
වාචාහි	288, 394	විජාතනං	230, 346
වාචෙමි	424	විජාතනා	36
වාජපෙය්‍යං	144	විජාතාහි	354
වාතමිගෝ	360	විජාතාසි	10, 22
වාතෙහි	312	විජාතිය	372
වාදං	286	විජාතියාසි	286
වාදිතං	322	විජාතසඛාම	250, 416
වායමෙථ	402	විජාතාචී	202
වායමෙය්‍යාථ	386, 388	විජාතී	16, 28, 70, 102, 104 342, 354, 382, 394, 398
වායතො	224	විජාතා	60, 78, 104, 350
වායො	30	විජාතවරණසම්පන්නො	276, 296 298, 390
වාජිජං	364	විජාතයනාකරො	334
වාළග්ගමිත්තං	364	විජු	278
වාසවො	428	විජුපභාසවණණං	54
වාසාය	382	විජුමාලිසතකකකු	184
වි		විජුලලතා	194
විකප්පයෙ	268	විකුකුණං	222
විකිණණවාචා	116, 362	විකුකුණංඥාඥායතනං	282, 284
විකුලාවකා	400	විකුකුපතියා	338
විකම්ණා	358	විකුකුපෙතුං	280
විගතමුලමචේරෙත	406, 408, 410	විකුකුපෙය්‍යාසි	280
විගතලොමහංසො	278	විකුකු	168, 394
විගතවලාහකෙ	124, 350	විකුකුහි	18, 20
විගතා	100	විතකකා	332
විගතො	204	විතකෙකහි	382
විගාහිය	322	විතතා	370
විවකකණො	382	විතනං	78, 222, 230, 380, 382
විවකක්‍රිකමාය	200, 204, 206, 218	විජාරෙත	18, 20, 22, 340
විවර	416	විදිනා	28, 142, 144, 188, 214 216, 232, 246
විවරියාමි	384	විද්ධා	212, 268
විවරිමා	350	විධවා	304
විවාරණං	72, 74	විධාවහි	68
විවිකිව්ණං	182	විධුතං	352
විවිතාහි	270, 274	විධුමො	256
විවිතෙ	104	විධුපිතා	28
විවෙය්‍ය	40	විදො	124
විජටයෙ	26, 294	විතාය	354
විජකුකු	258		
විජතං	322		
විජලහිකා	14		

පි	පිටියබ්බානි	පි	පිටියබ්බානි
විනයනානි	42	විමුතතිසුඛපටිසංවෙදී	350
විනයය	76, 214, 216	විමුතතො	226, 244, 278
විනයස්ස	352	විමොකෙඛා	284
විනයසුනි	248	වියඤ්ඤානං	70
විනිපාතං	172, 174	වියඤ්ඤානෙන	148
විනිබ්බං	358	විරජං	344
විතෙය්‍ය	36, 58, 110, 320, 378	විරතො	64, 100, 116, 126
විනොදය	334	විරුගනිසසිතං	162
විනොදෙඛා	330, 332	විරුගො	248
විනොදෙනති	370	විරුජිතා	26, 294, 418
විඤ්ඤානි	270, 274, 310, 366	විරුජිය	30
විඤ්ඤානෙ	382	විරියං	308
විඤ්ඤෙර	132	විරියෙන	14
විඤ්ඤම	224	විරුඛං	420
විඤ්ඤමු	386, 3 8	විරුඛනි	244
විපච්චති	208	විරොචනි	34, 108, 124, 202, 350
විපරිග්ගෙසා	336	විලිඛනො	226
විපස්සකො	234	විලුපනො	158
විපාකාවසෙසෙන	168	විලුපනි	158
විපාකො	60, 62, 140	විච්ඡාරයෙ	80
විපාචෙනති	280, 412, 422	විචතනකඛ්ඛං	232
විජුලො	128 144	විචරෙය්‍ය	132, 288, 306, 330
විප්පජ්ගෙය්‍ය	42, 46	විචරි	300
විප්පටිපඡ්ඡනති	138, 140	විචිනො	202, 356
විප්පටිසාරං	334	විවිධා	144
විප්පටිසාරී	168	විවේකං	4
විප්පටිසාරො	334	විවේකච්චනී	232
විප්පමුතො	8, 52, 204	විවේකකාමො	352
විප්පමුතොසි	94	විවේකනිසසිතං	162
විප්පසනො	58, 110, 182	විසං	426
විප්පහාණෙන	72, 74	විසතනිතං	44, 104, 202
විප්පහාය	322	විසතො	370
විපථ ඤානානි	224	විසතනිකං	1, 62, 64, 114, 116
විබ්භතනවිතො	116, 362	විසමං	110
විභජෙය්‍යං	54	විසමුලස්ස	78, 88, 286, 422
විමලා	48	විසමෙ	16, 38
විමානං	22, 268	විසලො	322
විමුහුරං	42, 52	විසයො	186
විමුහුරාවිතො	86, 98	විසාරදො	202, 324
විමුහුරානි	192	විසිද්ධි	14
විමුහුරානිකඛ්ඛෙන	182	විසුඡකිති	14, 62, 104, 228
විමුහුරානිඤ්ඤාදස්සනකඛ්ඛෙන	182	විසුඤ්ඤාසනො	324
විමුහුරානිඤ්ඤාදස්සනසමපනාතරං	252	විසුඤ්ඤා	342
විමුහුරාසමපනාතරං	252	විසුඤ්ඤා	334, 336

වි	පිටියබ්‍යානි
විප්‍රසාදි	228
විප්‍රසං	322
විප්‍රසාදිකානි	224
විසෙවිතානි	224
විසොධිතං	350
විසං	326
විසංචාරය	338
විසංචෙ	90
විසංසෙ	148
විසංසං	126
විහංගු	254
විහඤ්ඤානි	76
විහතා	236
විහරං	8
විහරති	20, 130, 146
විහරතො	164
විහාතබ්බො	163
විහාරං	196, 332
විහාරපාලො	330
විහාරපෙක්ඛිකායො	330
විහාසි	254, 278, 288, 290, 306
විහිංසති	294
විහිංසාපිතකකං	362
විහිංසෙය්‍ය	338
විහෙසා	248
විහෙසානි	282

වි

විණා	223
විතදෙසො	392
විතමචෙත්ථ	62
විතමලො	350
විතමොහො	392
විතරුගො	352, 392
විතසලො	202
විතිවතො	28
විතිවතානනං	264
විතිසාරෙත්ථා	130, 286, 294, 312, 324, 328
විර	250, 416
විසංචයාසතිකා	178
විසතිඅට්ඨා	274
විසති අබ්බා	274

වි	පිටියබ්‍යානි
විසති අබ්බුද	274
විසති අභ්‍යා	274
විසති උපාලා	274
විසති කුමුද	274
විසති බාරිකො	274
විසති නිරබ්බුද	274
විසති පුණ්ඩරිකා	274
විසති සොගතිකා	274

වු

වුච්චති	6, 290, 326, 364, 408, 410
වුච්චිකා	282, 284
වුච්චාපෙත්ථා	216
වුච්චි	12, 78, 308
වුතති	298
වුතෙන	20, 22, 206, 214, 216, 258, 270, 274, 286, 288, 324, 354, 398
වුත්ථා	356
වුසිතං	84, 254, 288, 290, 356
වුසිතවතො	134
වුසිතමුගච්චරියො	120

වු

වුපකච්චො	254, 288, 290, 306
වුපසමො	10, 284, 358

වෙ

වෙජ්‍යනනපාසාද	418
වෙණ්ණුලො	172
වෙනරණිං	40
වෙදගු	256, 258, 300
වෙදකා	50, 152, 202
වෙදනගු	300
වෙදිහබ්බො	18, 20, 214, 216, 390
වෙදී	298, 312
වෙධමානං	202
වෙරං	44, 46, 154
වෙරෙච්චවචො	402
වෙරෙච්චො	96
වෙලායං	10, 152, 216, 332, 334, 356, 360, 370, 378, 380, 412, 424, 426

වෙ	පිට්ඨකිකානි
වෙය්‍යාකුණාරො	180, 182
වෙය්‍යො	296
වෙය්‍යාසං	18, 20, 256, 270, 332
වෙහාසඛගමො	118
වෙහාසට්ඨං	186
වෙඵං	276
වෙඵරියො	124

වො	පිට්ඨකිකානි
වොරොපෙසි	168
වොලොකෙසි	250
වොසිතො	298, 312
වොය්‍යාග්ගපරිණාමිං	162
වොය්‍යාග්ගරතො	406, 408, 410
වොසසඤ්ජ	194
වොහරෙය්‍ය	28
වොහාරමනෙතන	28
ව්‍යාකාරිසසති	150
ව්‍යාකාරෙති	18, 20,
ව්‍යාධිධම්මො	162
ව්‍යාධිතා	162

ස	පිට්ඨකිකානි
සංකසංයනි	360
සංකුපිතං	394, 396
සංජ්ඣතො	304
සංදය්‍යොති	210
සංයමොමසෙ	370
සංයමො	40, 302
සංයුජේ	136
සංයුතං	30
සංයුතො	368
සංයොගපරමො	402
සංජ්ඣතං	42, 46
සංවඤ්ඤානි	250
සංවරො	138
සංවසංයො	360
සංවාසො	368
සංවිග්ගො	96, 302
සංවිජ්ජති	186
සංවිජ්ජමානා	170, 174,
සංවිනාසී	80
සංවුතො	138
සංවේගං	352, 354, 356, 358
	360, 362, 364, 366

ස	පිට්ඨකිකානි
සංවෙජ්ඣො	352, 354, 358
	360, 362, 366
සංවෙජේභුකාමිං	352, 354, 356
	358, 360, 362
සංවෙජේභුං	264, 268, 282
සංවෙජේය්‍ය	256
සංවෙජේති	280
සංවොහාරෙත	148
සංසට්ඨො	358
සංසාරං	190
සංසාරං	68
සංසිද්ධිමි	1
සකං	136, 386, 388
සකමාතුනිවෙසනං	256
සකලිකා	214
සකුණී	82
සකුණො	352
සකකකරණො	410
සකකච්චං	408, 410
සකකතො	312
සකකතනං	406, 408, 410
සකකතො	252
සකකතාමකො	368
සකකපඤ්චකං	428
සකකපතිරූපකො	410
සකකරෙය්‍යානං	312
සකකසෙවිතං	404
සකකායදිට්ඨිප්පතාණාය	24
සකකායසමිං	358
සකකාරො	276
සකකොමි	18, 20, 278
සකකිං	222, 230
සකකාකුලෙ	244
සකා	64, 116
සකිලසම්භාසං	206, 408, 410
සකිලප්පානං	14
සකිකමතානි	182
සකිකමෙය්‍ය	174
සකිකය්‍යාරං	92
සකිකය්‍යාරසමාචාරො	128
සකිකිලිට්ඨං	92
සකිකුපිතං	290, 298
සකිං	22
සකිලිකාති	144

ස	පිට්ඨකයානි
සඛ්ඛාදාං	274, 278
සඛ්ඛාරා	10, 282, 284, 358
සඛ්ඛිකෙත්තන	22, 340
සගාමෙයො	116
සගාරවො	318
සග්ගං	46, 160, 172, 174 310, 412
සග්ගසංවත්තනිකං	166
සග්ගගාමිනං	360
සග්ගපරායණා	36
සග්ගාපායං	298, 312
සඛිං	62, 114
සඛිගමො	64, 116
සඛිගාතිගො	6
සඛිගාමගතානං	390
සඛිගාමෙ	154, 158, 394
සඛිගාමෙත්ථං	154, 156
සඛිගාමෙසානති	400
සඛිගමම	358
සඛිගාගකං	416
සඛ්ඝං	42, 362, 392
සඛ්ඝාවිං	48, 202
සඛ්ඝාවිපාරාගො	312
සඛ්ඝිනො	130
සච්චං	22, 78, 224, 228, 302 308, 382, 406, 408, 410
සච්චවාමො	406, 408
සච්චවාදී	126
සච්ඡිකතා	192
සච්ඡිකත්ථා	254, 288, 290, 306 346
සච්ඡිකරොථ	192
සච්ඡිකිරියං	386 388
සච්චාතං	82, 84
සච්ඡතෙ	70, 80
සච්ඡිකේ	204
සච්ඡායබහුලො	360
සඤ්චරති	278
සඤ්චිකේ	224
සඤ්චිකානි	224
සඤ්චකෙති	340
සඤ්චායති	114
සඤ්ඤපෙභුං	150
සඤ්ඤය	336

ස	පිට්ඨකයානි
සඤ්ඤවිඤ්ඤාණසංඛ්ඛායං	4
සඤ්ඤවෙදසිතනිරොධං	282
සඤ්ඤාප්පනබ්බිතවර්ද	342
සඤ්ඤාප්පන විපපමොක්ඛා	2 78
සට්ඨිතිසසිතා	334
සණ්ඨෙ	362
සණ්ඨානො	358
සණ්ඨාසි	152
සණ්ඨං	406, 408, 410
සණ්ඨවාමො	406, 408
සතංකඤ්ඤසංසංසානි	376
සතංසංසංසානං	258, 270, 274
සතා	98
සති	218, 308
සඤ්චං	24, 54, 100, 230, 278 352
සතො	24, 44, 46, 48, 50 102, 196, 208, 290 352, 368, 374, 398
සතො සම්පජ්ජානො	202
සත්තානබ්බතාදාං	168
සත්තවා	96
සත්තමාසිකො	304
සත්තවතපදති	408, 410
සත්තා	25, 34, 108, 138, 140 178, 192, 230, 238 358, 402
සත්තිං	24, 32, 102
සත්තිසුද්ධපමා	234
සත්ථං	220, 222
සත්ථමලං	80
සත්ථවාහං	342
සත්ථා	4, 86, 126, 128 130 186, 216, 218, 232, 274 276, 284, 336, 390, 392
සත්ථපදෙ	98
සත්ථදසානකමසතා	344
සත්ථවණ්ණහතො	126
සත්ථසාසනකාරිතා	348
සත්ථො	66
සද්දණ්ඩාවචරා	398
සද්දත්ථපරමා	394, 398
සදෙවකෙ	252, 286, 300 368, 380, 418

ස	පිටිබිඛානි
සදෙවමනුසංය	252, 286, 300
	368, 380
සද්දපරිත්තාසී	360
සද්දමනුසංයවෙසී	376
සද්දහානො	38, 382
සද්ද	150, 204, 208, 210
	238, 360
සද්ධමම	32, 34, 108
සද්ධමමගරුතො	254
සද්ධමමසවණං	374
සද්ධා	40, 46, 76, 82, 350
	354, 382, 412, 414
සද්ධාසීරං	808
සද්ධාසිකො	184, 272
සද්ධො	80, 174, 176, 184
සතතෙ	14
සතනනතො	36, 338
සතමාතො	24
සතතරමාතො	96
සතතසාමි	240
සතතසෙය්ගං	194
සතතාතකං	16
සතති	4, 28, 40, 192, 288
සතතිකෙ	4, 12, 224, 226, 254
	268, 276, 288, 292
	294, 402, 414, 426
සතතිට්ඨාමි	1
සතතිපෙකෙබ්බා	4, 6, 104, 120
සතතුට්ඨා	122
සතො	36, 40, 134, 170, 248
	256, 330, 338, 360, 394
සතුවං	32, 34, 76, 108
සතුවරෙ	304
සතදසෙසති	204, 206, 338, 342
	344, 374
සතද්ධිකො	18, 20, 214, 216, 390
සතියාය	118, 364
සතූපායති	302
සතොයතිනා	154, 156
සතනිග්ගණාමි	424
සතනිපතිතා	46, 328
සතනිසිතොසු	314
සතනිසිවෙසු	14
සතනිසිකො	70

ස	පිටිබිඛානි
සතනිසිකො	293
සපසෙද්ද	26
සපදතං	254, 296
සපරිග්ගහං	56
සපසු	490
සපසෙද්ද	294, 368, 378, 380
සපරුජවණණං	194
සපසුතනං	194
සපපිතා	296
සපපුරිසො	166, 406, 408, 410
සබ්බකමමකඛයපාතො	244
සබ්බකාමසමිධියා	386, 388
සබ්බගජ්ජපමොචනං	374
සබ්බගජ්ජපාතිතයා	368
සබ්බගජ්ජෙති	378
සබ්බබ්බසමපතනං	348
සබ්බවෙකසො	204, 338, 342
	344, 374
සබ්බට්ඨිතිනං	346
සබ්බජථ	138, 236, 238
සබ්බදදෙ	56
සබ්බදුකඛපාතාණාය	240
සබ්බදුකඛා	34, 70, 108, 308
සබ්බධි	8, 52, 94
සබ්බතිකකමො	346
සබ්බතිවෙසනෙසු	22, 42
සබ්බතිසංගා	102
සබ්බපාණිනං	402
සබ්බපාසසිති	192, 194
සබ්බබ්බනමුත්තා	240
සබ්බගුතානුකමපි	202
සබ්බසොගෙති	380
සබ්බරතතිවාරෙ	360
සබ්බලොකං	350
සබ්බවිදුං	58
සබ්බවෙරහයාතිත	220
සබ්බසබ්බාරසමිථො	248
සබ්බාකාරවරුපෙතෙ	284
සබ්බාභිභු	244
සබ්බා දිසා	142
සබ්බපටිතං	196
සබ්බපටිපටිතිසංගො	248
සබ්බි	32, 34, 108, 134, 302
සබ්බසූඤ්ඤං	192

ස	පිට්ඨකයාති
සමුග්ගකෙ	252, 256, 300, 368
	380
සමුග්ගවාරයො	216, 218
සභා	328, 330
සභාධම්මං	328
සමං	8, 16, 110
සමඛ්ඛිකුතා	10, 148
සමචරියා	186
සමචරියාය	176, 184
සමචින්නෙසුං	226
සමෙරිච්ඡො	290
සමජ්ඣගං	158
සමඤ්චරා	420
සමඤ්ඤකො	126
සමඤ්ඤරෙ	212
සමඤ්ඤං	28
සමණ	103, 194, 204, 210, 212
	224, 226, 292, 308
සමණකා	328
සමණමුග්ගමණකපණ්ඩුක	
වණ්ණික සාවකාතං	112
සමණමුග්ගමණා	130
සමණී	242
සමණුපාසනස්ස	86
සමන්තාති	406, 408, 410
සමතික්කමම	208
සමතික්කමං	240
සමධිගය්‍යා	160
සමන්තරා	284
සමනුඤ්ඤා	4, 86, 276
සමනුපය්‍යති	126
සමන්තවකුට්ඨ	250
සමන්තකො	250
සමන්තා	298, 342
සමන්තාගතො	18, 20, 118, 182
සමන්තාගරිකා	204, 206, 210
	338, 342, 344, 374
සමනෙතසං	348
සමනෙතසති	348
සමපටිතා	10, 148, 420
සමසං	1, 98, 102, 108, 116, 126
	146, 194, 196, 200, 202, 204
	208, 212, 214, 216, 220, 222
	232, 248, 258, 264, 278, 282

ස	පිට්ඨකයාති
සමසං	286, 288, 292, 306, 322, 332
	346, 348, 352, 354, 356, 358
	360, 362, 364, 366, 368, 370
	374, 378, 380, 384, 386, 388
	392, 406, 408, 426
සමසෙත	38, 140, 142, 144, 146
	148, 152, 200, 202, 204, 206
	208, 210, 214, 216, 220, 222
	258, 266, 268, 270, 286, 312
	316, 320, 322, 326, 340, 342
	350, 352, 354, 356, 358, 360
	362, 364, 370, 374, 376, 378
	390, 402, 404, 414
සමලඛකරිකා	330
සමලෙභි	250
සමාගතා	342
සමාගමිතා	360
සමාවරෙ	132
සමාදායෙති	204, 206, 210, 338
	342, 344, 374
සමාදහාසු	48
සමාදය	326
සමාදින්නතතා	406, 408, 410
සමාදින්නාති	406, 408, 410
සමාදිසි	412
සමාදිසිකා	412
සමාධිකබ්බෙක	182
සමාධිසම්පන්නතරං	252
සමානසුඛදුක්ඛා	358
සමාපජ්ජි	282, 284
සමාපජ්ජිකා	258, 262
සමාපකති	238
සමාපන්නං	262
සමාරකෙ	252, 286, 300, 368, 380
සමාසෙථ	32, 108
සමාභ්ගො	100
සමිතාවි	120, 334
සමුග්ගතා	374
සමුච්ඡිතො	334
සමුඤ්ජකං	36
සමුට්ඨාය	370
සමුපොතපෙති	204, 206, 210, 338
	342, 344, 374
සමුද්දාහිතෙ	404, 406

ස	පිට්ඨකයානි
සමුද්දරමා	12
සමුද්දෙ	118, 128
සමුපබ්බුලො	180, 182, 390, 392 396, 404
සමුපපනො	76, 246
සමුසසයං	384
සමුලං	30, 120, 220, 222, 324
සමුහතා	238
සමෙව	202, 332
සමෙත	38
සමොදකං	250
සමොදහං	14
සමොධානං	160
සමපවුරු	202
සමපජානමුසා	140, 372
සමපජානො	24, 48, 50, 54, 196
සමපජාති	222, 230
සමපඬුපාසති	302
සමපනො	298
සමපසොජේසුං	426
සමපරාසිකං	66, 136, 160, 170 178
සමපරායො	60, 62, 198
සමපරෙනෙ	258
සමපලිභග්ගෙහි	224
සමපසාං	60, 104, 132, 186, 424
සමපසානං	298, 300
සමපසාමානො	328
සමපහංසෙති	204, 206, 210, 338 342, 344, 374
සමපාදෙථ	282
සමපුච්ඡ	314
සමථලං	134, 180
සමථසො	368
සමබ්බිකො	74
සමබ්බිකායං	424
සමබ්බිකො	424
සමබ්බුලා	32, 116, 126, 142, 144 154, 156, 206, 214, 224, 356 362, 402, 404, 426
සමබ්බිකාපටිපනො	94
සමබ්බා	14
සමබ්බිකාමහං	258

ස	පිට්ඨකයානි
සමුද්දො	12, 28, 58, 204, 284 314
සමොධිං	324
සමහානානි	224
සමහෙස්සං	224
සමහුංචි	290
සමහුතං	244
සමොහා	402
සමොති	246
සමමග්ගනා	144
සමමදස්ස	290
සමමදස්සය	8
සමමදස්සවිමුත්තා	134
සමමදෙව	132, 254, 288, 290, 306
සමමනති	402, 404
සමමපාධානා	192
සමමා ආච්චං	164
සමමාකමහතං	162
සමමාදිට්ඨිං	162
සමමාදිට්ඨිපුරෙච්චං	58
සමමාපටිපනො	334
සමමාපාසං	144
සමමාචාරං	162
සමමාචාරාමං	162
සමමාසමිකපං	162
සමමාසඤ්ඤා	162
සමමාසමාධිං	162
සමමාසමුද්දො	18, 20, 216, 254 278, 280, 282, 390, 392, 418
සමමාසමුද්දොදෙසිතං	344
සමමාසමොධිං	130
සමමිඤ්ඤා	248, 258, 262, 264 266, 278, 284, 404, 406
සමමිඤ්ඤාය	256, 258, 262, 264 266, 282, 404, 406
සමමුඛා	150, 344, 346, 348, 394
සමමුඛිභුතෙ	280
සමමුඛි	246
සමමුලානං	374
සමමෙස්සං	44
සමමොදනීයං	130, 286, 294, 312 324, 328
සමමොදි	130, 286, 294 312, 324, 328

ස	පිට්ඨකිකානි	ස	පිට්ඨකිකානි
සමමොහං	44, 46	සංභසීලොකධාතුං	280
සං	285	සංචාරිකෙත	128
සංතසතං	116, 364	සංභායො	66
සංගම්	202	සා	
සරං	414	සාකච්ඡාය	148
සරණං	94	සාකච්ඡාචිත්තාය	110
සරිකෙතා	126, 132, 288, 290	සාකච්ඡො	110
	306, 310, 322, 324	සාතතං	34, 108
	326, 328, 330	සාතොදකා	166
සරති	230	සාතං	192
සරදසමයෙ	124	සාණං	166
සරන්තාතං	342	සාණසංචිතිවත්තො	210
සරං	12, 30, 32, 290	සාදයාමසෙ	352
සරුජිකා	290	සාදනෙසු	420
සරිරං	134, 366	සාදියනෙතත	146
සරිරන්තිමධාරිතං	64, 116	සාදුතරං	78, 380, 382
සරුපාති	338, 340, 342	සාධාමුසො	380
	344, 346, 348	සාධු	22, 138, 374
සරෙන	280, 340	සාධුසම්මතා	130
සරෙය්‍යාථ	392	සාපතෙය්‍යං	166, 168, 170
සලං	194, 202	සාමඤ්ඤං	14, 92
සලවිභිසා	354	සාමඤ්ඤප්පත්තා	126
සලුබ්බතගනෙතා	152	සාමෙයිකං	220
සලෙත	74	සාමිච්චිපට්ඨනෙතා	392
සමණීයෙත	340	සායනීයං	288
සමිතකකා	334	සායනසමයං	148
සමිපාකො	62	සායපාතං	326
සසංඛාර නිග්ගහ්‍යාමාරිතවතං	52	සායනහාතෙත	328
සසඤ්ඤිමහි	120	සාරත්තරත්තා	144
සසන්ධාවචරං	398	සාරත්තා	140
සසල්ලා	202	සාරපිං	58
සසීලං	298	සාරමං	320
සසසතො	264	සාරමහබ්‍රහ්මලෙත	320
සසසමණමුහමණියා	252, 286	සාරාණීයං	130, 286, 294, 312
	300, 368		324, 328
සසසුදෙව්	158	සාරීරිකා	202
සහපරිනිබ්බාණං	284	සාලමුලෙ	238
සහබ්බජං	36	සාලරුකබ්බුලෙ	320
සහව්‍යාතං	322, 412	සාලවතෙ	282, 320
සහසං	278, 332, 408, 410	සාවකසුභං	278
සහසසකබ්බතං	266	සාවකසමෙය්‍යා	392
සහසසතෙහතා	404	සාවකො	208, 220, 280
සහසසයාගිතං	36, 38		
සහසසයුත්තං	400, 416, 418		

සා	පිට්ඨකයානි
සාවෙති	318, 346, 424
සාසපමනනී	272
සාසනෙ	220, 346
සාහු	16
සාමිකා	340

සි	
සිකති	176
සිකතිනො	348
සිකතිතබ්බං	162
සිකෙබ්බං	214, 216
සිකෙබ්බං	86
සිබ්බං	282
සිගාලො	128
සිඛ්ඛාටකෙන සිඛ්ඛාටකං	378, 380
සිඛ්ඛාමි	364
සිතං	352
සිතො	322
සිප්පිලො	92
සිතාතා	302, 328
සිතාතමනොදකං	70, 80
සිතෙහං	244
සිමබ්බිසමිං	400
සියා	392
සිරසා	230, 318, 346, 378
සිරිංසපා	278
සිවං	324

සි	
සිතසා	84
සිතිතුනො	256, 378
සිතොදකා	166
සිද්ධි	100
සිලං	104, 148, 188, 412, 414
සිලකබ්බෙන	182
සිලතිනො	302, 328
සිලබ්බං	62
සිලවති	158
සිලවනො	218, 402, 404
	406, 416
සිලසමාසිතා	90
සිලසමපනනකරං	252
සිලසමපනො	132, 416
සිම්බිසං	310
සිම්බිසංචාරං	376

සි	පිට්ඨකයානි
සිසං	190, 214, 216, 300
සිසසමො	128
සිසසෙය්‍යා	48, 196, 202
සි	
සුකරො	20, 22
සුකුසලසමපගාමිං	124
සුකං	378
සුඛං	136, 154, 230, 256, 270
	274, 286, 334, 358, 370, 374
	378, 380, 382, 386, 388, 422
සුඛං සෙති	76
සුඛජීවිනො	116, 364
සුඛදො	56
සුඛඵලං	56
සුඛමිපාකං	166
සුඛමිභාරාතං	346
සුඛාච්ඡාති	4, 6, 104, 126
සුඛිතා	98
සුඛි	38, 304, 352
සුමුමො	24, 292
සුමෙති	116
සුමො	10, 284
සුගතපසසන්තං	40
සුගතිං	172, 174, 412
සුගතො	130, 168, 190, 192, 194
	196, 200, 202, 212, 214, 226
	228, 250, 274, 312, 336, 390
	392
සුග්ගතිං	34, 108, 178, 366
සුචරිතං	136, 138, 172, 174
සුචාරුරුපං	322
සුචිතවෙසිනො	364
සුචිණ්ණො	78, 382
සුචිතතා	134
සුචිත්තප්පථං	404
සුචිරසොභ	346
සුචෙතසො	8, 52, 86, 98
සුජාමසති	418
සුජා	302, 410
සුජාතො	148
සුජාකුන්ති	60, 104, 188
සුඤ්ඤං	322
සුඤ්ඤගෙහාති	194
සුඤ්ඤමගාරනති	196

සු	පිට්ඨකානි	සු	පිට්ඨකානි
සුඤ්ඤාගාරෙ	392	සුපභිට්ඨිකා	412
සුඤ්ඤාගාරගතො	194	සුඵසසිතං	234
සුණන්ති 204, 338, 340, 344, 374		සුබ්බතා	420
සුතං 1, 130, 200, 202, 204, 214		සුමුගමානං	266
220, 222, 232, 248, 258, 276		සුගහියා	158
278, 282, 286, 320, 332, 360		සුභාවිතං	52
364, 372, 412, 418, 426		සුභාසිතං 36, 40, 148, 178, 320	336, 338, 396
සුතවා	184, 298	සුභාසුභං	190
සුතතපප්පුඤ්ඤා	258	සුගුමං	416, 418
සුතතා	6, 8	සුභො	124
සුතා	360	සුමනො	110
සුතාන	360	සුමනනමනනිකො	420
සුදං	418	සුමෙධො	28, 120, 268
සුදන්තො	126, 302	සුධිට්ඨං	300
සුදස්සනමාණව	152	සුරියසමා	12
සුදුක්කරං	90	සුරියෙ	196
සුදුත්තරං	62, 114	සුලභං	216, 218, 332, 334
සුදුබ්බුධං	64, 116	සුලභං	136
සුදෙසිතං	392	සුවණ්ණං	212
සුද්දකුලොරො	180, 182	සුවණ්ණජනො	148
සුදො	296	සුවණ්ණපබ්බතස්සා	212
සුභං	374	සුවාතයො	226, 228, 424
සුභසංඛාරපුඤ්ඤා	246	සුචිත්තං	320
සුභාවාසො	268	සුචිඤ්ඤපයෙ	250
සුද්ධං	188, 296, 302	සුචිඤ්ඤානං	52, 416
සුද්ධිමග්ගං	188	සුචිඤ්ඤාචිත්තො	230, 256
සුඤ්ඤා	188	සුචිලිත්තා	148
සුධම්මතං	384	සුසංවුතා	190
සුනිම්මතා	414	සුසංවුතනො	126
සුනිගතං	56	සුසංඤ්ඤාතානං	148
සුනගාතා	148	සුසමාරභං	212
සුඤ්ඤිකාය	298	සුසමාහිතා	218, 336
සුපට්ඨනො	392	සුසමාහිතනො	8, 52
සුපණ්ණං	468	සුසමුධො	248
සුපභි	352	සුසමුච්ඡා	8
සුපභිත්ථා	166	සුසිද්ධිනො	182
සුපරිකමමකනො	124	සුසිලො	256
සුපිනෙත	354	සුසු	20, 238
සුපුප්පිතගං	238	සුසුකාලකෙසො	214, 216
සුපුප්පිතසාලරාකකුලෙ	238	සුසුඛං	208
සුපෙ	202	සුසුතානා	48
සුපොරිසො	198	සුස්සානානි	10
සුපපගඛං	358	සුස්සසා	12, 382
සුපපට්ඨිද්දිගා	8		

සූ	පිටිබ්බකානි	සො	පිටිබ්බකානි
සුසුතං	300	සොකාවතීණො	222, 230
සු		සොගතීකො	274
සුකරං	314	සොවති 34, 108, 196, 286, 308	334, 382, 422
සුච්චොම	368	සොවෙය්‍යං	148
සුපහතච්චෙනා	424	සොණ්ඩිකාකිලණ්ණං	194
සුරො	158	සොණො	190
සො		සොතං	92, 210, 340
සොබා	90, 278, 418	සොතසමාපනනං	278
සොට්ඨං	78, 380, 382	සොතසමාපනනං	210
සොට්ඨසම්බලපො	174, 176	සොදුං	374
සොට්ඨිතනං	168	සොතනං	304
සොතකා	166	සොතතුං	202
සොති 154, 286, 378		සොතී	98, 102
සොතුකාරකා	60	සොපං	202
සොතො	120	සොපසි	196
සොතං 154, 156, 230, 236, 280		සොහති	344
	282	සොහෙථ	386, 388, 396
සොතාසනානි	278	සොරච්චං	308
සොමානං	222	සොරතා	390
සොය්‍යථාපි 118, 124, 132, 166		සොවතීකං	166
172, 174, 178, 190, 224, 228		සොය්‍යාමි	374
248, 258, 262, 264, 266, 274		සොලසිං	376, 414
278, 282, 288, 302, 306, 330		සොලසිං කලං	376
	342, 404	සොනහරා	370
සොය්‍යථාපි නාම	406	සොකතො	218, 316, 386, 388
සොය්‍යපීඨං	130, 362		396
සොය්‍යරො	378	සොගතං	258, 250
සොය්‍යාවසථපද්ධිපෙය්‍යසා	174	සොකාරො	250
සොය්‍යා 32, 40, 108, 144, 314		හ	
	370, 376	හංසා	268
සොලං	224, 230	හඤ්ඤරො	144
සොලා	186	හච්චකෙසො	210
සොලො	250	හතරානිසු	126
සොවති 194		හතපුතතා	236
සොවෙථ 24, 278		හතීකායං	156, 158
සොය්‍යති 154		හතීකනිකං	172, 174
සො		හතීපදං	160
සොකං	258	හතීසුභානි	186
සොකතාසනො	254	හතීරතතො	178
සොකපට්ඨෙවද්දනනිදෙවනසු		හතීරුච්චණං	190
පායාසධම්මා	162	හතී	376
සොකපරෙතසා	222	හතොත	298
සොකමෙඤ්ඤි 34, 108		හදයං 202, 228, 302, 368, 380	

භ	පිට්ඨකිකානි	භි	පිට්ඨකිකානි
භද්දසසානුපතනිං	86	භිද්දවනනපසෙස	212
භනතාරං	158, 342	භිරඤ්ඤසස	166, 168
භනති	276	භිරඤ්ඤසුචණ්ණං	186
භනනිං	158	භිරි	24, 308
භඤ්ඤ	266	භිරි	56
භඤ්ඤනි භික්ඛවෙ	282	භිරිනිසෙධො	16, 300
භරනති	166, 310	භි	
භරනො	80	භිතජ්චං	182
භරුයාමි	238	භිතනනරුපා	52
භරිතො	10, 228	භිලෙ	198
භවෙ	134, 380, 382, 394, 398	භිලෙයා	198
භව්‍යසෙසං	298, 300	භු	
භා		භුතතා	132
භාතවෙ	312	භුරං	22, 42, 128
භානිං	222	භෙ	
භාසපඤ්ඤා	342	භෙට්ඨිමෙත	280
භාසුපඤ්ඤා	122	භෙතුං	244
භි		භෙතුභසිතා	244
භිංසනති	134, 180	භෙසසති	392
භිතානුකමපි	204	භො	
භිතාය	192, 372	භොතබ්බං	360
භිනිං	18, 20, 30, 214, 302	භොති	374
භිද්දවනනං	212	භොතිසි	352